

בנק הפועלים בע"מ

דוח תקופתי לשנת

2012

דוח תקופתי לשנת 2012 בנק הפועלים בע"מ

מספר חברה ברשם : 520000118

כתובת : שד' רוטשילד 50, ת"א

טלפון : 7144669

פקסימיליה : 7145424

תאריך המאזן : 31.12.2012

תאריך הדוח : 20.3.2013

2012

בנק הפועלים
דין וחשבון שנתי 2012

4	דבר יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל
8	דוח הדירקטוריון לשנת 2012
8	תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק
8	פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה
10	נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים
12	מידע הצופה פני עתיד
13	תרשים החזקות
14	דירוג הבנק
15	השליטה בבנק
15	השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו
16	חלוקת דיבידנדים
17	הון והלימות הון
19	סקירה כלכלית ופיננסית
21	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים
25	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
26	רווח ורווחיות
34	הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק
47	תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות
47	כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשייך לקוחות
50	מידע כספי תמציתי על מיגזרי פעילות
52	מיגזר משקי הבית
62	מיגזר הבנקאות הפרטית
70	מיגזר עסקים קטנים
76	המיגזר המסחרי
82	המיגזר העסקי
89	מיגזר ניהול פיננסי
94	אחרים והתאמות
95	פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים
101	חברות מוחזקות עיקריות
102	פעילות קבוצת הבנק בחו"ל
110	מידע כללי ונושאים נוספים
110	רכוש קבוע ומתקנים
114	הון אנושי
118	מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק
119	תיאור מצב המיסוי
120	מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי
123	הליכים משפטיים
124	יעדים ואסטרטגיה עסקית
126	ניהול הסיכונים
155	הלימות הון
175	גילוי על המבקר הפנימי
177	פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה
179	קיימות ואחריות חברתית
180	עבודת הדירקטוריון
184	דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלי כשירות מקצועית
191	חברי דירקטוריון הבנק
193	חברי הנהלת הבנק
194	עניינים אחרים
199	שכר והטבות לנושאי משרה
208	דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים
209	בקורות ונהלים

211	סקירת הנהלה
213	תוספת 1 - מאזן מאוחד לשנים 2008-2012 - מידע רב-תקופתי
214	תוספת 2 - דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2008-2012 - מידע רב-תקופתי
215	תוספת 3 - מאזן מאוחד לשנים 2008-2012 - מידע רב-תקופתי
220	תוספת 4 - חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
228	תוספת 5 - סיכון אשראי לפי ענפי משק
232	תוספת 6 - חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)
235	תוספת 7 - מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2011-2012 - מידע רב-רבעוני
237	תוספת 8 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2011-2012 - מידע רב-רבעוני
238	הצהרת המנכ"ל
239	הצהרת החשבונאי הראשי
240	דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
241	דוחות כספיים
242	דוח רואי החשבון המבקרים - בקרה פנימית על דיווח כספי
243	דוח רואי החשבון המבקרים
244	מאזן מאוחד
245	דוח רווח והפסד מאוחד
246	דוח על השינויים בהון
250	דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
253	ביאורים לדוחות הכספיים
409	דוח תקופתי לשנת 2012

הבנק קיבל את אישור המפקח על הבנקים לפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים על בסיס מאוחד בלבד. בביאור 34 לדוחות הכספיים נכללת תמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד. חוברת הכוללת את נתוני הבנק תמסר לכל דורש, או באתר האינטרנט של הבנק, www.bankhapoalim.co.il.

דבר יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל

מחזיקי ומחזיקות עניין נכבדים,

הכלכלה הגלובלית – חיפוש אחר צמיחה בעולם של סיכונים כלכליים

בשנת 2012 הוסיף משבר החובות של המדינות המפותחות להשפיע על רמת הסיכון בכלכלה העולמית. לקראת מחצית השנה, לאחר הכרה פוליטית ברורה של מנהיגי האיחוד האירופי בחשיבות שמירת מסגרת האיחוד ופרסום תוכנית רכישה של אגרות-חוב של המדינות במשבר על-ידי הבנק המרכזי האירופי, נרשמה ירידה ברמת הסיכון בשווקים.

להערכתנו, גלי ההדף העמוקים של המשבר הכלכלי של שנת 2008 עדיין מעצבים את הכלכלה העולמית הנאבקת בשאלת הצמיחה. בסיכום שנתי רשמה הכלכלה הגלובלית בשנת 2012, על-פי אומדני קרן המטבע הבינלאומית, האטה בצמיחה לקצב שנתי של 3.2%. הכלכלות המפותחות צמחו בשיעור מתון של 1.3% ועיקר התרומה לצמיחה הגלובלית נותרה מהמשקים המתפתחים שצמחו ב-5.1%.

הבנקים המרכזיים בעולם פעלו לעידוד הצמיחה ושמרו על מדיניות מוניטארית מרחיבה שהתאפשרה גם בשל האינפלציה הנמוכה יחסית. להערכתנו, השימוש בריבית הנמוכה לאורך זמן כה רב מיצה את יכולת דרבון הכלכלה ואף תורם לחוסר איזון במחירי נכסים. בארצות-הברית נרשמה בשנה החולפת עלייה קלה בצמיחה – בעיקר הודות לשיפור בצריכה הפרטית ובשוק הנדל"ן, והצמיחה בשנת 2012 הסתכמה ב-2.3%. שיעור האבטלה בארצות-הברית ירד בשנה האחרונה מרמה של 8.5% בסוף 2011 לרמה של 7.8% בסוף 2012, אך למשק האמריקני עדיין חסרים כ-4 מיליון משרות על מנת לחזור לרמת התעסוקה טרם המשבר.

בשנת 2012 רשמה כלכלת גוש האירו התכווצות של כ-0.4% בתוצר ושיעור האבטלה הממוצע במדינות גוש האירו הגיע בנובמבר לשיא של 11.8%. בגוש האירו התקבלו בשנה החולפת החלטות שמשדרות רצון לשמור על שלמות הגוש: יוון, החוליה החלשה ביותר

בשם הדירקטוריון וההנהלה אנו גאים להגיש לכם את הדוח הכספי השנתי של קבוצת בנק הפועלים לשנת 2012. במהלך השנה השלים בנק הפועלים את יישום מתווה התוכנית האסטרטגית התלת-שנתית שלו תוך הצגת הישגים עסקיים מרשימים ותשואה דו-ספרתית לבעלי המניות, בהתאם ליעדים.

השלמת יישום התוכנית האסטרטגית התלת-שנתית

בשנת 2012 השלים הבנק בהצלחה את יישום מתווה התוכנית האסטרטגית אשר הצגנו לשווקים לפני שלוש שנים. אנו גאים לדווח כי בנק הפועלים עמד ביעדיו והשיג את המטרה שהצבנו לעצמנו: לבסס את מעמד הבנק כמוסד הפיננסי המוביל בישראל, לייצב את הבנק על נתיב של צמיחה ולהשיג תשואה ראויה לבעלי המניות.

ביצוע נחוש ומדויק של התוכנית האסטרטגית עומד בבסיס הצלחתו של הבנק בשנת 2012. במהלך השנה פעלה ההנהלה לחיזוק מנועי ההכנסות בחטיבות העסקיות. בד בבד הובילה ההנהלה תהליך התייעלות משמעותי במטרה לחזק את כושרו התחרותי של הבנק והתאמתו לתחרות הגוברת בתעשיית הבנקאות. ראויה לציון ההכרה אשר קיבל הבנק בשווקים ומצד בעלי העניין כמוסד הפיננסי המוביל בישראל. במיוחד נציין את המגזינים היוקרתיים THE BANKER, EUROMONEY ו-GLOBAL FINANCE אשר בחרו בבנק הפועלים לתואר BEST BANK IN ISRAEL לשנת 2012.

בשנת 2012 הוסיף הבנק לייצר תשואה דו-ספרתית עבור המשקיעים. התשואה על ההון עמדה על 10.1% והרווח השנתי על 2,543 מיליון ש"ח. תשואה זו משקפת את מחויבותו העמוקה של הבנק לבעלי המניות לתשואה ההולמת את תיאבון הסיכון ואת המצב המאקרו-כלכלי בישראל ובשוקי העולם.

בגוש, קיבלה זה מכבר שתי חבילות סיוע, לאחר קביעת הסדר חוב למשקיעים הפרטיים. קרן החילוץ נפתחה לעזרה גם לבנקים מסחריים במדינות במשבר וכן הושגו הסכמות בהקמת מנגנון פיקוח אחיד על הבנקים. הוחלט שהבנק המרכזי ירכוש בעתיד, תחת מגבלות, אגרות-חוב של מדינות במשבר. הפעילות הנחרצת הצליחה להחזיר במידה רבה את האמון לשווקים הפיננסיים. הצמיחה הואטה מעט גם בשווקים המתעוררים, ובראשם סין, הודו וברזיל. משקל כלכלות אלו בעולם המשיך לגדול והן מהוות היום את עיקר התרומה לצמיחה הגלובלית. עליית הכלכלות המתעוררות וכניסת מיליארדים של אזרחים אל מעמד ביניים צרכני חדש הן מן התופעות המשמעותיות העתידות לעצב את פני כלכלת העולם בשנים הבאות.

הסביבה הכלכלית בישראל

המשק הישראלי צמח בשנת 2012 בשיעור של 3.1% על-פי האומדן של הלמ"ס. לאורך השנה ניכרה האטה בשיעורי הצמיחה, ולהערכתנו, במחצית השנייה של השנה, היתה הצמיחה 2.6%. הגורם העיקרי להאטת הצמיחה הוא הירידה בהתרחבות היצוא, ככל הנראה על רקע המצב הגלובלי. בנק ישראל שמר על ריבית נמוכה ואף הוריד את הריבית במשק במהלך שנת 2012 במטרה לעודד את הצמיחה. בד בבד הוסיפו מחירי הדיור לעלות. הפעילות הערה בשוק הנדל"ן הפכה במהלך השנה גורם מרסן למדיניות המוניטארית המרחיבה של בנק ישראל. שוק העבודה המשיך לגלות חוזקה במהלך שנת 2012: שיעור האבטלה נותר יציב ברמה של כ-7% ומספר המועסקים גדל בכ-3.5%. במהלך השנה למדנו על היווצרות גירעון תקציבי משמעותי של הממשלה. הממשלה החדשה שתקום תצטרך להתמודד עם הצורך בקיצוץ תקציבי עמוק, בשעה שצמיחת המשק במגמת ירידה.

צמיחה מתוך יציבות

כאשר נכנסנו לתפקידנו לפני שלוש שנים הגדרנו כיוון אסטרטגי עבור הבנק המבוסס על שני וקטורים הכרחיים – צמיחה ויציבות. התוכנית האסטרטגית שהצגנו בפני השווקים ובעלי העניין, קראה להשתתף הצמיחה על יסודות העוצמה המסורתיים של הבנק, יכולותיו הבנקאיות והארגוניות.

השיבה אל היסודות (Back to basics) נעשתה תוך התמקדות בכיסוי צמיחה בכלכלה הישראלית, דהיינו בסקטורים הצומחים מהר יותר מן הממוצע במשק. מחויבותנו לחיפוש הצמיחה בשנת 2012 אפשרה לבנק הפועלים להגיע לתשואה דו-ספרתית למרות סביבת ריבית מאתגרת, האטה כלכלית הדרגתית ופגיעה בהכנסות בשל הקשחת המשטר הרגולטורי.

אנו גאים לדווח כי במהלך השנה שקדה ההנהלה על חיזוק שני מנועי ההכנסה המרכזיים של הבנק, החטיבה הקמעונאית והחטיבה העסקית.

רשת הבנקאות הקמעונאית של הבנק הוסיפה להוביל את התעשייה בשימור וגיוס לקוחות, צמיחה בפקדונות, מתן אשראי למשקי הבית וחיזוק יתרונו התחרותי של הבנק בתחום הטכנולוגיה ובמיוחד הבנקאות הסלולרית. בשנת 2012 שם הבנק דגש על סקטור החברות הקטנות והבינוניות, הגורם המוביל ביצירת מקומות עבודה בכלכלה, והוביל מספר גדול של מהלכים בתחום זה, כולל יום העסקים הקטנים, יוזמה חדשנית של הבנק.

החטיבה העסקית הוסיפה להוביל את מימון המשק הישראלי גם בתקופה מורכבת ומאתגרת לחלק מלקוחותינו. במהלך השנה הפחיתה החטיבה את ריכוזיות תיק האשראי ופעלה לחיזוק וטיוב תיק האשראי במסגרת הידוק ניהול הסיכונים, בד בבד עם חיזוק הרווחיות העסקית ופריצת דרך בסקטור הבנקאות המסחרית המשלב צמיחה מהירה, רווחיות ופזר סיכונים.

חטיבת שווקים פיננסיים המשיכה את תהליך איחוד חדרי

המסחר והמערכים התומכים, תוך שהיא פועלת להשקת מוצרים ושירותים חדשים במטרה להמשיך ולבסס את מעמדו של בנק הפועלים כמוביל בשוק ההון הישראלי. במקביל, הובילה החטיבה מהלכים רבים בתחום ניהול המקורות והשימושים של הבנק וניהול הנוסטרו,

החטיבה הבינלאומית מיקדה את פעילותה בשנה החולפת בשני תחומי הפעילות העיקריים של הבנק בחו"ל – הרחבת פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית על בסיס הפלטפורמה החזקה של בנק הפועלים שוויץ, והמשך פיתוח הבנקאות העסקית ללקוחות ה-middle market בניו-יורק.

כמו-כן, בשנת 2012 הוסיף הבנק להגדיל את בסיס ההון שלו על-פי מתווה על-יית ההון בהנחיית בנק ישראל, תוך מיקוד ברווחיות נאותה בעסקי הליבה הבנקאיים. בסוף השנה עמד יחס הליחות הליבה של הבנק על-8.9%.

שנת 2012 ראתה את החטיבות העסקיות של הבנק פועלות ביעילות להשגת יעדיהן העסקיים, ובסוף השנה עמד רווחי הבנק על 2.54 מיליארד ש"ח.

מבט אל העתיד ודגשים לשנה הבאה

עם סיומה המוצלח של שנת המאזן של 2012 אנו מביטים אל העתיד ואל המשך פעילות עסקית פורייה. בדצמבר 2012 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית אסטרטגית תלת-שנתית חדשה, לשנים 2013-2015, אשר נבנתה במהלך השנה.

התוכנית התלת-שנתית החדשה מבוססת על ניתוח מעמיק של הסביבה הכלכלית, הרגולטורית והעסקית ומשלבת ראייה מפותחת של השינויים בתעשיית הבנקאות בעולם ובארץ. תעשיית הבנקאות בעולם עברה שינוי מבני בעקבות משבר הבנקים. סביבת הריבית הנמוכה, התחרות החריפה על פקדונות, ירידת המינוף והצורך בניצול אידיאלי של ההון הביאו לבידול בין השחקנים השונים.

בשנת 2012 במיוחד ראינו ריבוד הולך ומתחדד בין בנקים חלשים ובין בנקים מצליחים אשר השכילו להתייעל, לזהות שינויים עסקיים ושינויים בטעמי הצרכן ולנצלם מבחינה עסקית.

בשנים הבאות, הבנק ימשיך לנצל את יתרונו בבנקאות הקמעונאית להקטין את עלות גיוס המקורות תוך שכלול מנועי ההכנסות וחיפוש מקורות הכנסה חדשים בארץ ובעולם. הבנק יוסיף להתמקד בפעילות מול החברות הבינוניות והקטנות במשק, חיזוק מעמדו בקרב הלקוחות המסחריים והעמקת פעילותו בקרב הלקוחות הקמעונאיים. הבנק יוסיף להתמקד בפלחי לקוחות המתאפיינים בצמיחה מהירה כדוגמת האוכלוסייה הערבית, המיגר החרדי, סקטור חברות הטכנולוגיה ועסקים קטנים.

אנו עתידים להוסיף ולחזק את פעילותנו בשווקים הפיננסיים תוך שמירה על מובילות בשוק ההון ומול המוסדיים.

אנו נוסף לשים דגש על פעילותנו הבינלאומית ועל בניית התשתית לצמיחה בשווקים בחו"ל, דוגמת הפעילות בבנקאות הפרטית בשוויץ וה-middle market בניו-יורק. בהקשר זה, התוכנית האסטרטגית לשלוש השנים הבאות כוללת תכנון ויישום של מהלכי צמיחה בשווקים חדשים ופיתוח קווי פעילות עסקית חדשים.

טיפוח המשאב האנושי ומערכת יחסי העבודה

הבנק המשיך לקדם ולפתח את איכות הנכס הגדול והחשוב ביותר בבנק - המשאב האנושי. הבנק המשיך לטפח את מערכת יחסי העבודה, המהווה זה שנים נכס אסטרטגי לבנק. ארגון העובדים הוא שותף מלא בהובלת הבנק להישגים המרשימים, שבאו לידי ביטוי בשנת 2012, וימשיך גם בעתיד לתרום באופן פעיל להצלחת הבנק.

אחריות חברתית תאגידית כערך מוביל

בשנת 2012 הוביל הבנק את המערכת הבנקאית כולה בפעילותו

פועלים. אנו שמים דגש מיוחד על הקשר עם שוק ההון וקהילת המשקיעים, ואנו גאים על היותנו הבנק המוביל בישראל בתחום ניהול קשרי המשקיעים. נמשיך גם בעתיד לפתח ולהעמיק דיאלוג זה.

אנו מחויבים למעגלים רחבים של מחזיקי עניין: לבעלי המניות שלנו; ללקוחותינו, ממשקי הבית ועד לחברות הגדולות במשק; לעובדי בנק הפועלים ולקהילה הישראלית, בה אנו פועלים וממנה אנו שואבים את כוחנו, וממשיכים לתרום לה בקידום מגוון רחב של נושאים חברתיים וסביבתיים.

ברצוננו לנצל הזדמנות זו על מנת להביע את תודתנו העמוקה לחברינו בהנהלת הבנק, לדירקטוריון שלנו, ללקוחותינו הממשיכים להביע בנו אמון כל יום מחדש, וכמובן תודה גדולה לכל עובדי הבנק, שהם הנכס החשוב ביותר שלנו, ושמקצועיותם ומסירותם הן הבסיס לתוצאות המצוינות שאנו מציגים היום בפניכם.

למען הקהילה. הבנק התמקד בפרויקטים בתחום החינוך, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה, כמפתח לקידום החירות הפיננסית.

מחצית מתקציבה של עמותת "פועלים בקהילה" מופנה לתחום החינוך. שאר התקציב משמש לתמיכה בעמותות העוסקות בתחומי רווחה, רפואה, ועוד.

זו השנה הרביעית ברציפות שהבנק מפרסם דוח קיימות ואחריות חברתית. בדומה לדוחות הקודמים זכה הדוח לדירוג הגבוה ביותר על-ידי הארגון הבינלאומי GRI. בסוף הרבעון הראשון צורף הבנק למדד העולמי FTSE4GOOD הנחשב למדד המוביל בעולם בקיימות והשקעות על-פי תפיסת האחריות החברתית.

מחויבות לשווקים ולבעלי העניין

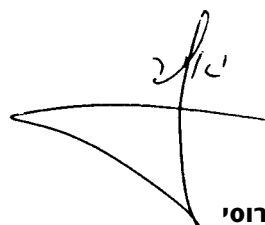
אנו מאמינים ביכולתנו לייצר עבור בעלי המניות תשואה דו-ספרתית על ההון בטווח הארוך. יעד זה מבטא את תיאבון הסיכון של הבנק לנוכח השינויים במציאות הכלכלית ובזירת התחרות ההולכת ומחריפה.

כבנק מוביל בישראל, שפעילותו בנקאית חובקת עולם, חשוב לנו מאוד לקיים דיאלוג שוטף עם כלל הגורמים בשווקים שבהם אנו

בכבוד רב,

ציון קינן
מנהל כללי

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

בישיבת הדיסקטוריון, שהתקיימה ביום 20 במרץ 2013, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק הפועלים בע"מ, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012.

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק

פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה

כללי

- הבנק נוסד בשנת 1921 על-ידי המוסדות המרכזיים של היישוב באותה עת - ההסתדרות הציונית וההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ ישראל, והתאגד כחברה בע"מ לפי פקודת החברות. הבנק הוא "תאגיד בנקאי" בעל רישיון "בנק", לפי הוראות חוק הבנקאות. בשנת 1983, במסגרת הסדר שגובש בין ממשלת ישראל לבין הבנקים, הועברו מניות הבנק לשליטת המדינה. בשנת 1997 הופרט הבנק, והשליטה בו עברה לידי בעלי השליטה הנוכחיים ואחרים.
- קבוצת הבנק פועלת בישראל במכלול תחומי הבנקאות השונים, באמצעות שתי חטיבות מרכזיות: החטיבה העסקית משרתת את מרבית הלקוחות העסקיים, כאשר בתחום החברות הגדולות (Corporate) פועלת החטיבה באמצעות סקטורים בעלי התמחות ענפית, הממוקמים בהנהלה הראשית, בתחום החברות הבינוניות (Middle Market) פועלת החטיבה באמצעות שבעה מרכזי עסקים, הפרוסים ברחבי המדינה. שירותי הבנקאות השונים ניתנים לכלל לקוחות החטיבה באמצעות מערך הסניפים העסקיים המונה 22 סניפים המספקים את מכלול השירותים העסקיים הנדרשים. בנוסף שאר סניפי הבנק מעניקים ללקוחות החטיבה שירותים תפעוליים. החטיבה הקמעונאית (Retail) משרתת, באמצעות מערך הסניפים, בין השאר, לקוחות משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים, אחראית על הפעלת שירותים בערוצים הישירים: אינטרנט, פועלים בטלפון וסלולר, וכן מרכזת את תחומי האשראי הצרכני והמשכנתאות. החטיבה הקמעונאית פועלת באמצעות 276 סניפים המספקים את מכלול השירותים הבנקאיים.
- בנוסף לפעילות הבנקאית, עוסקת קבוצת הבנק בפעילויות משיקות, בעיקר בענף כרטיסי האשראי ובשוק ההון. בענף כרטיסי האשראי, עוסקת קבוצת הבנק, באמצעות קבוצת בת ("קבוצת ישראל כרטיס"), בהנפקה, בתפעול ובשיווק של כרטיסי האשראי בבנק ומחוצה לו, לשימוש בארץ ובח"ל, וכן בסליקת עסקות הנעשות בכרטיסי האשראי שהונפקו על-ידי ועל-ידי אחרים. פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון הינה, בין היתר, במתן שירותי ביצוע פעולות מסחר בניירות-ערך (ברוקראז'), שמירת ניירות-ערך, מחקר וייעוץ, שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול תיקי השקעות, עסקי חיתום וניהול הנפקות.
- בנוסף לפעילות בישראל, פועלת קבוצת הבנק בחו"ל, במיגזר הבנקאות הפרטית ובמיגזר העסקי ופרוסה בישראל, אירופה, ארצות-הברית, קנדה, אמריקה הלטינית ואסיה, וזאת בין היתר, באמצעות סניפים, נציגויות, חברות בנות בנקאיות וחברות בנות לניהול נכסים. בנוסף, לקבוצת הבנק פעילות במיגזר משקי בית ובמיגזר המסחרי בתורכיה וקזחסטן. במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. פעילות המיגזר העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללווים מקומיים וזרים בין היתר, על-ידי רכישת השתפויות באשראים המאורגנים על-ידי בנקים מובילים בחו"ל, מתן אשראי ללווים בעלי זיקה לישראל והשקעות באגרות-חוב. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם למעלה מ-2,400 בנקים זרים ברחבי העולם (להלן: "בנקים כתבים"). הדגש המרכזי באסטרטגיית הבנק מוכוון לפיתוח והרחבת פעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית (Global Private Banking) ופעילות הבנקאות המסחרית בניו-יורק. הבנק שואף להמשיך להרחיב את מעטפת השירות ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוחות.

התפתחות עסקי קבוצת הבנק

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשנת 2012 בכ-2,543 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של כ-2,746 מיליון ש"ח בשנת 2011.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2012 הסתכמה ב-10.1%, בהשוואה ל-12.0% בשנת 2011. הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשנת 2012 ב-1.92 ש"ח, בהשוואה ל-2.07 ש"ח בשנת 2011. סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-376.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-356.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, עלייה בשיעור של 5.5%.

סך האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-249.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-246.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, עלייה בשיעור של 1.1%.

סך פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-271.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-256.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, גידול בשיעור של 5.8%.

סך ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-26.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-23.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, עלייה בשיעור של 12.3%.

יחס ההון הכולל ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם לשיעור של 15.7%, בהשוואה לשיעור של 14.1% בסוף שנת 2011.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים

שינוי לעומת		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2010	2011	2012	
במיליוני ש"ח					
רווח ורווחיות					
12.3%	6.7%	*7,496	*7,884	8,415	הכנסות מימון, נטו***
(2.3%)	0.3%	*5,347	*5,204	5,222	עמלות והכנסות אחרות
6.2%	4.2%	*12,843	*13,088	13,637	סך ההכנסות
(4.2%)	(17.9%)	1,030	1,202	987	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6.4%	5.5%	8,291	8,365	8,825	הוצאות תפעוליות ואחרות
15.5%	(7.4%)	2,201	2,746	2,543	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

שינוי לעומת		ליום 31 בדצמבר			
2010	2011	2010	2011	2012	
במיליוני ש"ח					
מאזן - נתונים עיקריים					
17.2%	5.5%	**321,063	**356,662	376,388	סך-כל המאזן
10.6%	1.1%	225,288	246,495	249,182	אשראי לציבור, נטו
64.8%	51.3%	31,604	34,411	52,070	ניירות-ערך
16.0%	5.8%	233,965	256,417	271,411	פקדונות הציבור
29.2%	8.3%	27,608	32,933	35,677	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
18.7%	12.3%	**22,535	**23,819	26,755	הון המיוחס לבעלי מניות של הבנק
(6.9%)	7.5%	14,269	12,354	13,284	סך סיכון אשראי בעייתי, נטו***
(16.6%)	(4.9%)	8,032	7,044	6,701	מזה - חובות פגומים מאזניים, נטו***

2010	2011	2012	
יחסים פיננסיים עיקריים			
96.3%	96.1%	91.8%	אשראי לציבור, נטו לפקדונות הציבור
86.1%	85.2%	81.1%	אשראי לציבור, נטו לפקדונות הציבור כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
7.0%	6.7%	7.1%	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן
8.0%	7.9%	8.9%	הון ליבה לרכיבי סיכון
8.9%	8.7%	9.7%	הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.9%	14.1%	15.7%	הון כולל לרכיבי סיכון
*2.49%	*2.39%	2.22%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
*64.6%	*63.9%	64.7%	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
0.49%	0.50%	0.39%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽²⁾
10.4%	12.0%	10.1%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון
1.66	2.07	1.92	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיסי
1.65	2.05	1.91	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק - מדולל

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנים 2010 ו-2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכתורות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1(ג) (5) בדוחות הכספיים.

** הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על הכנסה, ראה ביאור 1(ה) (21) בדוחות הכספיים.

*** בניכוי הפרשה פרטנית, הפרשה לפי עומק פיגור והפרשה קבוצתית בגין סיכון אשראי בעייתי.

**** הכנסות מימון, נטו כוללות הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית. מספרי השוואה לשנים קודמות הותאמו למתכונת הצגה זו.

(1) מחושב - רווח מימוני מפעילות שוטפת מחולק בנכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון. רווח מימוני מפעילות שוטפת כולל הכנסות ריבית, נטו, והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

(2) בשנת 2010 חושב כשיעור הפרשה הספציפית לתקופה מסך האשראי לציבור.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.12.2011	31.03.2012	30.06.2012	30.09.2012	31.12.2012	
במיליוני ש"ח					
רווח ורווחיות					
*1,963	2,148	2,041	2,115	2,111	הכנסות מימון, נטו***
*1,272	1,307	1,266	1,335	1,314	עמלות והכנסות אחרות
*3,235	3,455	3,307	3,450	3,425	סך ההכנסות
363	303	344	286	54	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,197	2,104	2,118	2,249	2,354	הוצאות תפעוליות ואחרות
672	659	607	625	652	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

מאזן - נתונים עיקריים					
**356,662	350,350	362,105	367,365	376,388	סך-כך המאזן
246,495	244,804	248,614	249,904	249,182	אשראי לציבור, נטו
34,411	36,903	40,728	53,076	52,070	ניירות-ערך
256,417	251,576	259,668	264,490	271,411	פקדונות הציבור
32,933	34,422	35,679	36,051	35,677	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
**23,819	24,440	24,907	25,759	26,755	הון המיוחס לבעלי מניות של הבנק
12,354	13,993	13,398	14,187	13,284	סך סיכון אשראי בעייתי***
7,044	6,356	6,685	6,493	6,701	מזה - חובות פגומים מאזניים***

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.12.2011	31.03.2012	30.06.2012	30.09.2012	31.12.2012	
יחסים פיננסיים עיקריים					
96.1%	97.3%	95.7%	94.5%	91.8%	אשראי לציבור, נטו לפקדונות הציבור
85.2%	85.6%	84.2%	83.2%	81.1%	אשראי לציבור, נטו לפקדונות הציבור כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
6.7%	7.0%	6.9%	7.0%	7.1%	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן
7.9%	8.2%	8.3%	8.5%	8.9%	הון ליבה לרכיבי סיכון
8.7%	9.0%	9.1%	9.3%	9.7%	הון רחב 1 לרכיבי סיכון
14.1%	14.7%	14.8%	15.1%	15.7%	הון כולל לרכיבי סיכון
*2.28%	2.29%	2.38%	2.30%	2.00%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾⁽²⁾
*67.9%	60.9%	64.0%	65.2%	68.7%	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
0.61%	0.49%	0.55%	0.45%	0.09%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
11.9%	11.3%	10.2%	10.2%	10.3%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
0.51	0.50	0.46	0.47	0.49	רווח נקי למניה בשיח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיס
0.50	0.49	0.46	0.47	0.49	רווח נקי למניה בשיח המיוחס לבעלי מניות הבנק - מדולל

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונות דוח רווח והפסד לתאריך בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנים 2010 ו-2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

** הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבוניות מספר 12, מיסים על הכנסה, ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים. בניכוי הפרשה פרטנית, הפרשה לפי עומק פיגור והפרשה קבוצתית בגין סיכון אשראי בעייתי.

*** הכנסות מימון, נטו כוללות הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית. מספרי השוואה לתקופות בשנת 2011 הותאמו למתכונת הצגה זו.

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) מחושב - רווח מימוני מפעילות שוטפת מחולק בנכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון. רווח מימוני מפעילות שוטפת כולל הכנסות ריבית, נטו, והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

מידע הצופה פני עתיד

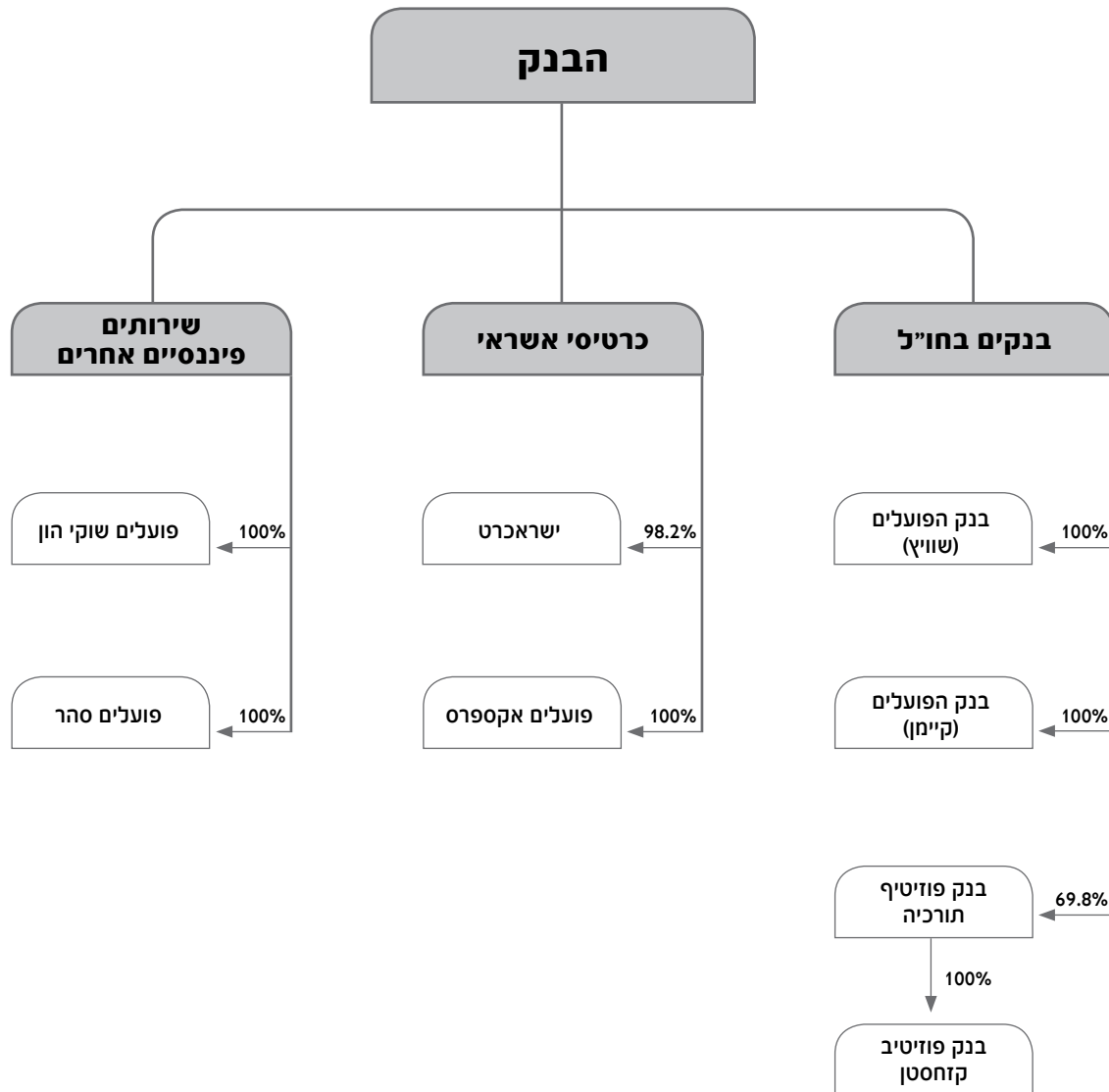
חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם, כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צורך", "יכול", "יהיה". מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובח"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד.

תרשים החזקות

להלן תרשים חברות מוחזקות עיקריות* של הבנק:

* התרשים כולל חברות עיקריות המוחזקות במישרין על-ידי הבנק או בעקיפין באמצעות חברות בנות פרטיות בבעלות מלאה של הבנק. חברות בנות בבעלות מלאה אשר באמצעותן מוחזקות החברות המופיעות בתרשים לעיל אינן כלולות בו. לצורך התרשים לעיל, חברה עיקרית הינה חברה עם פעילות עסקית, שלדעת הנהלת הבנק היא חברה עיקרית בקבוצה, והשקעת הבנק בה היא לפחות 1% מהון המיוחס לבעלי המניות של הבנק, או שחלק הבנק ברווח (בהפסד) הנקי שלה המיוחס לבעלי המניות של הבנק עולה על 5% מהרווח (או מההפסד) הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק (וזאת בדומה לקריטריון שנקבע בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים (הוראה מספר 662) בקשר להצגת נתונים על חברות בנות עיקריות בדוחות כספיים של תאגיד בנקאי).

דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

בישראל מדורג הבנק במטבע מקומי על-ידי חברת S&P מעלות בע"מ בדירוג (AA+) ועל-ידי חברת מידרוג בדירוג Aaa.

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל – סוברני:				
אוגוסט 2012	יציב	P-1	A1	Moody's
אוקטובר 2012	יציב	A-1	A+	S&P
אפריל 2012	יציב	F1	A	Fitch Ratings
בנק הפועלים:				
יוני 2012	יציב	P-1	A2	Moody's
יוני 2012	יציב	A-2	BBB+	S&P
מאי 2012	יציב	F2	A-	Fitch Ratings

בתחילת חודש מאי 2012 הודיעה חברת הדירוג Moody's כי לאור ההאטה הצפויה במשק הישראלי, חוסר הוודאות הקיים לגבי שוק אגרות-החוב הקונצרני וריכוזיות גבוהה בתיקי האשראי בבנקים, שינתה את אופק הדירוג שלה לכלל המערכת הבנקאית בישראל מיציב לשלילי. יצוין כי דירוג הבנק ואופק הדירוג שלו על-ידי החברה נשאר ללא שינוי.

בחודש מאי 2012 חברת הדירוג Fitch אישרה מחדש את דירוג הבנק ללא שינוי.

בחודש יוני 2012 חברת הדירוג Moody's אישרה מחדש את דירוג הבנק ללא שינוי.

בחודש יולי 2012 חברת הדירוג S&P אישרה מחדש את דירוג הבנק ללא שינוי.

בחודש אוגוסט 2012 הודיעה חברת הדירוג מידרוג כי להערכתם "אתגרים כלכליים צפויים לגרום להרעה מסוימת במדדי הסיכון בתיק האשראי של הבנק תוך עלייה בהוצאות להפסדי אשראי. להערכת חברת מידרוג מדדי הסיכון הנוכחיים של הבנק וההתפתחות שלהם בטווח הזמן הקצר והבינוני, ועומק כריות הספיגה, פוגמים באיכות הנכסים וביכולת השבת הרווחים העתידית של הבנק".

על כן, שינתה את אופק הדירוג של הבנק מיציב לשלילי.

יצוין כי דירוג הבנק על-ידי החברה נשאר ללא שינוי.

בחודש ינואר 2013 חברת הדירוג Moody's אישרה כי העניקה לסניף הבנק בניו-יורק, דירוג הזהה לדירוג הבנק.

השליטה בבנק

בעלת היתר השליטה בבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים היא הגב' שרי אריסון. החזקותיה בבנק מתבצעות באמצעות מספר נאמנויות אשר מחזיקות מצדן בחברות הישראליות הבאות שהנן הבעלים של מניות הבנק: אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות") מחזיקה בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים במניות המהוות כ-20.27% מהון המניות של הבנק, אשר מהוות את "גרעין שליטה" בבנק (כהגדרתו בהיתר השליטה שניתן על-ידי נגיד בנק ישראל). חברת אריסון השקעות בע"מ (שהינה חברה-אחות של אריסון החזקות) (להלן: "אריסון השקעות") מחזיקה באמצעות חברה בת שבבעלותה המלאה את כל הון המניות של חברת מלח הארץ בע"מ, אשר מחזיקה במניות המהוות כ-2.41% מהון המניות של הבנק. סך ההחזקות של קבוצת אריסון (באמצעות אריסון החזקות ואריסון השקעות) בהון המניות של הבנק סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הוא כ-22.68% (22.38% בדילול מלא).

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 הינו 1,319,693,645 ש"ח ע.ב. המורכב מ-1,319,693,645 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ב. כל אחת. ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 13,453,853 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק, כפי שיפורט להלן. הון המניות המונפק והנפרע של הבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינו 1,319,912,079 ש"ח ע.ב. לאחר הפחתת 14,403,853 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק. להלן פרטים בדבר ההתפתחויות העיקריות הקשורות בהון הבנק, לרבות השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו:

בעלי עניין

קבוצת דלק בע"מ, הכוללת את הפניקס חברה לביטוח בע"מ ואקסלנס השקעות בע"מ, הינה בעלת עניין בבנק. ההחזקה מתבצעת באמצעות חשבון נוסטרו ובאמצעות ויחד עם החזקות בחשבונות ביטוח חיים משותף ברווחים, החזקות חברות לניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות, קופות-גמל או חברות לניהול קופות-גמל, הנמצאים בשליטתה או המנוהלים על-ידיה, במישרין או בעקיפין. בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים שיעור ההחזקה של קבוצת דלק בע"מ הינו 5.41%.

להלן פירוט בדבר השינויים בהון הבנק החל מיום 1 בינואר 2012 ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

עד למועד פרסום הדוחות הכספיים חל גידול של כ-5,326,344 מניות רגילות בהון המונפק והנפרע של הבנק כתוצאה מהמרת 5,326,344 כתבי אופציה אשר הוקצו לעובדי הבנק במסגרת תוכנית מחודש מאי 2004. יתרת כתבי האופציה שהוענקו לעובדי הבנק במסגרת תוכנית זו מסתכמת ב-3,060,258 כתבי אופציה. בחודש פברואר 2012 הוקצתה המנה האחרונה בגין תוכנית ההמשך מיום 30 בספטמבר 2009 שיתרתה 4,309,276 כתבי אופציה למניות. האופציות שהוקצו ושטרם מומשו בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הסתכמו ב-12,461,864 כתבי אופציה שיומרו למניות כמתואר להלן ממאגר מניות שירכשו למטרה זו. לפרטים נוספים בקשר להנפקת אופציות למניות ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל, לעובדים בכירים ולעובדי הבנק, ראה ביאור 16 בדוחות הכספיים.

ביום 28 בפברואר 2012 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור ועדת שכר ותגמול וועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, להחליף מניות פנטום חסומות שהוענקו ואשר תקופת החסימה שלהן צפויה להסתיים ביום 31 בדצמבר 2013 ואילך, ביחידות מניות חסומות (Restricted Stock Units) ("יחידות RSU"), וכן להקצות יחידות RSU למנהלים המחדשים את הסכם ההעסקה שלהם עם הבנק, וזאת מכוח "בנק הפועלים בע"מ - תוכנית משנה להענקת יחידות מניות חסומות (RSU) למנהלים בכירים 2011" שהינה יישום של הוראות מסוימות של תוכנית תגמול 2010 ומהווה חלק בלתי נפרד ממנה. יחידות RSU הינן זכויות למניות הבנק אשר בהתקיים תנאי הבשלה מתאימים (הכוללים השלמת תקופות העסקה מסוימות, ולגבי חלק מיחידות ה-RSU גם השגת תשואה מסוימת על-ידי הבנק) ממומשות אוטומטית למניות רגילות של הבנק שמוחזקות על-ידי הבנק כמניות רדומות, וזאת ללא תשלום מחיר מימוש כלשהו. לאחר הבשלת יחידות ה-RSU, מניות הבנק חסומות ואינן ניתנות למכירה למשך תקופות נוספות הקבועות בתוכנית האמורה. מועדי ההבשלה והחסימה של יחידות ה-RSU יהיו ככלל זהים לאלה של מניות הפנטום החסומות (ומניות הפנטום החסומות המותנות) אותן הן מחליפות. יחידות ה-RSU תוקצינה בהתאם למסלול רווח הון לפי סעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הוקצו 9,607,598 יחידות RSU (מתוכן 2,239,668 יחידות RSU מותנות אשר הבשלתן כפופה להשגת תשואה מסוימת על-ידי הבנק בשנות הכספים הרלוונטיות).

רכישה עצמית של מניות הבנק

ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים לבצע רכישה עצמית של 12,750,000 מניות לצורכי תגמול עובדים על-פי תוכנית ההמשך מחודש ספטמבר 2009 (ראה ביאור 16(א)(1) בדוחות הכספיים) וכן לבצע רכישה עצמית של עד 14,000,000 מניות לצורכי תוכנית התגמול למנהלים בכירים (ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים). ביום 30 במרץ 2011 אישר הדירקטוריון תוכנית לרכישת מניות בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים מסתכמת יתרת המניות שנרכשו ב-14,403,853 מניות בעלות של כ-211 מיליון ש"ח.

חלוקת דיבידנדים

ביום 30 במאי 2011 עדכן הדירקטוריון את מדיניות חלוקת הדיבידנד. המדיניות שנקבעה הינה, לחלק מדי שנה עד למחצית הרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות, וזאת בכפוף ליעדי הרווח של הבנק, כפי שנקבעו על-ידי הדירקטוריון. חלוקת דיבידנדים מרווחים חד פעמיים תבצע בהתאם להחלטות אד-הוק שתתקבלנה על-ידי הדירקטוריון. בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד; (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23 לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של המפקח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור. ביום 15 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 331 בדבר חלוקת דיבידנד על-ידי תאגידים בנקאיים. החוזר מתאים את נוסח ההוראה לנוסח העדכני של הפריטים שיכללו ברווח הכולל, החל מיום 1 בינואר 2013, כמפורט בביאור 1(ו)(4) בדוחות הכספיים.

בהתאם לחוזר, לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל. בנוסף נקבע כי תאגיד בנקאי לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר.

על-פי חוזר המפקח מחודש יוני 2010, לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5%, או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל.

בהתאם לחוזר בנק ישראל מיום 28 במרץ 2012 בדבר יחסי הון ליבה מינימליים במסגרת באזל 3, נדרשים תאגידים בנקאיים וביניהם הבנק לעמוד בהון ליבה מינימלי של 9% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאות בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו חלה על הבנק.

על-פי עמדת הפיקוח על הבנקים מיום 28 באוקטובר 2012, חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק תתאפשר רק לאחר שהבנק יודא עמידה במתווה שקבע להתפתחות יחס הון הליבה שלו ובשים לב להשפעות באזל 3. בכל מקרה, הבנק נדרש לפנות אל המפקח על הבנקים בטרם תתקבל החלטה על חלוקת דיבידנד.

כמו-כן, על-פי תנאי שטרי הון נדחים (סדרה א') לא יחולק דיבידנד במקרים הבאים: (א) היה ויושעו תשלומי הריבית בגין שטרי הון אלו, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור; ו-(ב) אם חלוקתו תגרום לכך שהיחס בין הון הליבה לנכסי סיכון של הבנק ירד מתחת ליחס של 6.5%.

בנוסף, בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק על-ידי קבוצת אריסון נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן המפקח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב.

ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים רכישה עצמית של מניות הבנק, לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 בדוחות הכספיים. יתרת העודפים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-17,894 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

הון והלימות הון

יעד ההון של הבנק הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על-ידי הבנק. יעד יחס ההון הכולל שנקבע גבוה מדרישת ההון הרגולטורי המינימלי וכולל את דרישות ההון בגין סיכונים נדבך 1, בתוספת הון בגין סיכונים נדבך 2 ונועד לאפשר לבנק לעמוד בדרישות ההון בעת קרות אירועי משבר (קיצון) חיצוניים, תוך עמידה בדרישות ההון הרגולטורי המינימלי. יעד זה, מביא בחשבון פעולות של הנהלת הבנק, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. בחודש מרץ 2012 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים ידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017.

כמו-כן, במסגרת טיטות החוזרים שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בדצמבר 2012 נקבע כי יחסי ההון הכולל המינימליים יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017. יחסי ההון המינימליים האמורים יחשבו בהתאם להוראות באזל 3 ולהתאמות שיקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

בשנת 2010 החליט הדירקטוריון, כי יעד יחס הון הליבה של הבנק יעמוד על שיעור שלא יפחת מ-7.5% ויעד יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-12.5%. עם פרסום הוראת המפקח האמורה לעיל, החליט הדירקטוריון שהבנק יפעל כדי שיעמוד ביעדים שנקבעו כאמור במועד. בנוסף על כך אישר דירקטוריון הבנק ביום 26 בדצמבר 2012 את היעדים ליחסי הון מינימליים בהם ידרש הבנק לעמוד לתאריך 1 בינואר 2015 ותאריך 1 בינואר 2017.

ביום 30 בדצמבר 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות חוזרים לעדכון הוראות מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות ההון, אשר צפויות לאמץ את הוראות באזל 3 כחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין. מועד היישום לראשונה של ההוראות האמורות טרם נקבע. הבנק בוחן את השפעותיהן של הוראות אלו על בסיס טיוטות הפיקוח על הבנקים ועמדותיו כפי שפורסמו מעת לעת ובכלל זה השפעת הוראות המעבר המדורגות שנקבעו.

אומדן ההשפעה הצפוי ליום 31 בדצמבר 2012 בהנחת יישום מלא של ההוראות הינו קיטון ביחס הון ליבה בין 0.3% לבין 0.5%. כאמור ההערכה הניל מבוססת על טיוטות הפיקוח על הבנקים ועמדותיו, וייתכנו שינויים בהוראות הסופיות אשר יכול וישפיעו על הערכת הבנק שצוינה לעיל. כמו-כן, בשלב זה טרם השלים הבנק את מלוא ההערכות הנדרשת ליישום ההוראה, כולל פיתוח ועדכון כלים ותהליכים מחשוביים שונים. עקב מורכבות ההוראה והתהליכים הנדרשים ליישומה ייתכן כי ההשפעה הצפויה תהיה שונה מהאמור לעיל.

על-פי עמדת הפיקוח על הבנקים מיום 28 באוקטובר 2012, חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק תתאפשר רק לאחר שהבנק יודא עמידה במתווה שקבע להתפתחות יחס הון הליבה שלו ובשים לב להשפעות באזל 3. בכל מקרה, הבנק נדרש לפנות אל המפקח על הבנקים בטרם תתקבל החלטה על חלוקת דיבידנד.

31 בדצמבר		
31 בדצמבר	2012	
*2011		במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
23,769	26,323	הון ליבה
26,157	28,745	הון רובד 1, לאחר ניכויים
16,175	17,801	הון רובד 2, לאחר ניכויים
42,332	46,546	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
274,037	269,948	סיכון אשראי
7,018	5,557	סיכונים שוק
20,047	21,302	סיכון תפעולי
301,102	296,807	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
7.89%	8.87%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
8.69%	9.68%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.06%	15.68%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) בדוחות הכספיים. השפעת היישום על ההון ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכמה בקיטון של ההון בסך של 26 מיליוני ש"ח.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-15.68% בהשוואה ליחס הון של 14.06% ליום 31 בדצמבר 2011. יחס הון ליבה ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-8.87% בהשוואה ליחס הון ליבה של 7.89% ליום 31 בדצמבר 2011. ההון הכולל לצורך חישוב יחס הון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בסך של כ-46,546 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-42,332 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. הגידול בבסיס ההון נבע בעיקר מהרווח הנקי ומגידול נטו בכתבי התחייבות נדחים. נכסי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו ב-296.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-301.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. הקיטון בנכסי הסיכון נבע בעיקר מקיזוז עסקות בנגזרים אשר יושם לראשונה בסוף שנת 2012 ומשינוי תמהיל באשראי לציבור.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

משבר החובות של המדינות המפותחות הגיע בשנה החולפת לשיא, ובעיקר הדבר נכון לגבי אירופה. ההשלכות הורגשו בכל רחבי העולם והצמיחה העולמית האטה. החובות הגדולים של מדינות הפריפריה באירופה עמדו במוקד המשבר, ותשואות אגרות-החוב היו הברומטר לחומרת המשבר. נדרשה התערבות גדולה מצד קובעי המדיניות על מנת להשיב את האמון לשווקים ולמנוע הידרדרות. במחצית השנייה של השנה רגיעה כזו אכן הגיעה, בעיקר לאחר פרסום תוכנית רכישה של אגרות-חוב של המדינות במשבר על-ידי הבנק המרכזי האירופי. חשוב לציין שעל אף סימני ההתאוששות, טרם נמצא פתרון של ממש לבעיית החובות הגדולים, וכל עוד כלכלות אלו לא שבות לצמח, חרב שירות החוב עדיין מונפת מעל הכלכלה העולמית בכלל והאירופית בפרט. בסיכום שנתי רשמה הכלכלה הגלובלית, על-פי אומדני קרן המטבע הבינלאומית, האטה בצמיחה לקצב שנתי של 3.2%. הכלכלות המפותחות צמחו בשיעור מתון של 1.3% ועיקר התרומה לצמיחה הגלובלית נותרה מהמשקים המתפתחים שצמחו ב-5.1%. הבנקים המרכזיים בעולם פעלו לעידוד הצמיחה ושמרו על מדיניות מוניטארית מרחיבה שהתאפשרה גם בשל האינפלציה הנמוכה יחסית.

בארצות-הברית נרשמה בשנה החולפת האצה קלה בצמיחה, בעיקר הודות לשיפור בצריכה הפרטית ובשוק הנדל"ן, והצמיחה בשנת 2012 הסתכמה ב-2.3%. שיעור האבטלה בארצות-הברית ירד אומנם בשנה האחרונה מרמה של 8.5% בסוף 2011 לרמה של 7.8% בסוף 2012, אך למשק האמריקני עדיין חסרות כ-4 מיליון משרות על מנת לחזור לרמת התעסוקה טרם המשבר. ארצות-הברית ניצבת אף היא בפני בעיה של חוב ציבורי גבוה, אם כי בעלת מאפיינים שונים מאלו באירופה. לארצות-הברית קיימת היכולת לגייס הון במחירים זולים יחסית, אך היעדר הסכמות פוליטיות בין הממשל הדמוקרטי לבית הנבחרים, שהוא בעל רוב רפובליקני, מקשה על ניהול המדיניות התקציבית.

בשנת 2012 רשמה כלכלת גוש האירו התכווצות של כ-0.4% בתוצר ושיעור האבטלה הממוצע במדינות גוש האירו הגיע בנובמבר לשיא של 11.8%. בגוש האירו התקבלו בשנה החולפת החלטות שמשדרות רצון לשמור על שלמות הגוש. יוון החוליה החלשה ביותר בגוש קיבלה זה מכבר שתי חבילות סיוע, לא לפני שביצעה הסדר חוב למשקיעים הפרטיים. קרן החילוץ נפתחה לעזרה גם לבנקים מסחריים במדינות במשבר וכן הושגו הסכמות בהקמת מנגנון פיקוח אחיד על הבנקים. הוחלט שהבנק המרכזי ירכוש בעתיד, תחת מגבלות, אגרות-חוב של מדינות במשבר. עד עתה טרם בוצעה פנייה מצידן של איטליה וספרד לקרן, אך נראה שהפעילות הנחרצת הצליחה להחזיר במידה רבה את האמון לשווקים הפיננסים.

הצמיחה הואטה מעט גם בשווקים המתעוררים, ובראשן סין, הודו וברזיל. משקל כלכלות אלו בעולם המשיך לגדול והן מהוות היום את עיקר התרומה לצמיחה הגלובלית. במהלך השנה גברו החששות שהאטה בשיעורי הצמיחה של סין עשויה לחשוף את המשק הסיני למשברים בתחומי הנדל"ן והבנקאות. הממשל בסין הגיב בצעדים להמרצת הצמיחה ונתוני הרבעון הרביעי של שנת 2012 הצביעו על עלייה קלה בשיעור הצמיחה.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

המשק הישראלי צמח בשנת 2012 בשיעור של 3.1%. לאורך השנה ניכרת האטה בשיעורי הצמיחה, וברבעון הרביעי המשק צמח בשיעור שנתי של 2.4% בלבד. הגורם העיקרי להאטת הצמיחה הוא הקיפאון ביצוא, ככל הנראה על רקע המצב הגלובלי. ניתן לראות התמתנות בשיעורי הצמיחה גם בצריכה הפרטית ובהשקעות, ובכלל זה בהשקעות בבנייה למגורים. המדיניות המוניטרית היתה מרחיבה וניתן לומר כי גם המדיניות הפיסקאלית היתה כזו, אף שבמהלך המחצית השנייה של השנה הועלו המיסים, כתגובה לחריגה גדולה של הגירעון מהיעד.

מצב שוק העבודה המשיך להיות טוב במהלך שנת 2012: שיעור האבטלה נותר יציב ברמה של כ-7% ומספר המועסקים גדל בכ-3.5%, אם כי מרביתם נוספו לסקטור הציבורי בתחומי חינוך ובריאות.

על רקע קשיים באישור תקציב המדינה לשנת 2013 הוקדמו הבחירות הכלליות לכנסת ל-22 בינואר 2013. הממשלה החדשה שתקום צריכה להתמודד עם צורך בקיצוץ תקציבי עמוק, בעת בה צמיחת המשק במגמת ירידה.

על-פי ההערכות ברבעון השני של שנת 2013 תחל הזרמת גז טבעי ממאגר תמר. הזרמת הגז צפויה להקטין את יבוא חומרי האנרגיה לישראל, שזינק בשנתיים האחרונות עם הפסקת הזרמת הגז הטבעי ממצרים. הזרמת הגז הטבעי צפויה לתרום לצמיחת המשק, אך בשלב ההתחלתי לפחות תרומתה לתעסוקה ולהכנסות משקי הבית צפויה להיות מצומצמת.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

הגירעון התקציבי חרג בשנה היוצאת במידה משמעותית מהיעד המקורי והסתכם ב-39 מיליארד שקל שהם 4.2% מהתמ"ג, לעומת יעד מקורי של 2%. עיקר החריגה מקורה בצד ההכנסות שהושפעו מהאטת הצמיחה, וזאת על אף שבמחצית השנייה של השנה הועלו מיסים. גם בצד הוצאות חלה חריגה מהתכנון שנובעת מהסכמי שכר, הוצאות ביטחון ואימוץ המלצות ועדת טרכטנברג. תקציב המדינה לשנת 2013 לא אושר ועל רקע זה הוקדמו כאמור הבחירות לכנסת.

המדיניות המוניטרית המשיכה להיות מרחיבה בשנה החולפת - ריבית הבנק המרכזי הופחתה מרמה של 2.75% בתחילת השנה ל-2.0% בחודש דצמבר ו-1.75% בחודש ינואר 2013. בחודש פברואר 2013 נותרה הריבית ללא שינוי. מדיניות זו הושפעה מהריביות הנמוכות במדינות המפותחות בעולם, האטה בפעילות הכלכלית המקומית, וכן מכך שלא נשקפה סכנה ליציבות המחירים בטווח הקצר. במהלך השנה היוצאת, נקט הבנק המרכזי מספר צעדים על מנת לבלום את הגידול במשכנתאות ולצנן את שוק הדיור.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן עלה בשנת 2012 בשיעור של 1.6%, מעט מתחת למרכז יעד האינפלציה. צעדי הממשלה הביאו לשינוי מחירים יחסיים גדולים יחסית: כך למשל מחירי גני הילדים ירדו ביותר מ-70% עם הפיכתם לחינם מגיל שלוש ומעלה כחלק מהמלצות ועדת טרכטנברג ומחירי הסלולר ירדו אף הם בכ-7%. מנגד, התייקר החשמל בכ-10%, ומחירי מוצרים בסיסיים נוספים הושפעו מעליית המיסים העקיפים במהלך השנה. האינפלציה במדינות המפותחות ממותנת בעקבות עודף כושר ייצור ובעיקר שיעורי האבטלה הגבוהים. מצב זה מקרין במידה רבה גם על האינפלציה בישראל ומונע לחצים אינפלציוניים. המדיניות המוניטרית המרחיבה השפיעה ככל הנראה על מחירי הדירות שעלו על-פי סקר הלמ"ס בשיעור של 5.6% ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש דצמבר והשלימו עלייה של 74% משנת 2007.

השקל יוסף מול הדולר בשיעור של 2.3% ומול סל המטבעות נרשם ייסוף בשיעור של 0.8%. בנק ישראל לא התערב במהלך השנה במסחר במטבע-חוץ. יתרות מטבע-חוץ של בנק ישראל גדלו במיליארד דולר והסתכמו ב-75.9 מיליארד דולר. משקיעים זרים המשיכו לצמצם את השקעותיהם באגרות-חוב ובמק"מ בעקבות מגבלות שהוטלו על השקעות אלו על-ידי הבנק המרכזי. תהליך זה החל עוד בשנת 2011 ועד למחצית שנת 2012 נמכרו רוב ההחזקות במק"מ שבידי זרים.

שוקי הכספים וההון

בשנת 2012 נרשמו עליות שערות במרבית שוקי ההון בעולם שהקרינו באופן חיובי גם על השווקים בישראל, אם כי שוק המניות הישראלי רשם תשואת חסר לעומת מרבית השווקים בעולם. בסיכום שנתי עלה מדד ת"א 100 ב-7.2% ואילו מדד ה-S&P 500 עלה ב-11.2% במונחים שקליים. מחזורי המסחר במניות הוסיפו להיות נמוכים מאוד - בשנת 2012 נרשם ממוצע יומי של 1,077 מיליון ש"ח לעומת 1,727 מיליון ש"ח בשנת 2011.

שוק אגרות-החוב הושפע מירידת הריבית קצרת הטווח וכן מירידת פרמיות הסיכון. מדד אגרות-החוב הממשלתיות עלה בשיעור של 7.9%. ומדד אגרות-החוב הקונצרניות עלה ב-10.2%. המיגזר העסקי (ללא בנקים וחברות ביטוח) גייס בשוק ההון אגרות-חוב בסכום של 28.6 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-10% לעומת 2011.

להלן נתונים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי		בנקודות			
2011	2012	2010	2011	2012	
%-ב					
מדד המחירים לצרכן:					
2.6	1.4	101.4	104.0	105.5	לחודש נובמבר ("דיוע")
שער החליפין ליום 31 בדצמבר:					
בש"ח					
7.7	(2.3)	3.549	3.821	3.733	שער הדולר של ארצות-הברית
4.2	(0.4)	4.738	4.938	4.921	שער האירו
7.2	0.4	3.788	4.062	4.077	שער הפרנק השוויצרי
7.3	2.5	5.493	5.892	6.037	שער הליש"ט
(13.4)	5.0	2.296	1.989	2.088	שער הלירה התורכית

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 בדוחות הכספיים. ביישום של כללי החשבונאות, בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. ייתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים, כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מההערכות והאומדנים, כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, בכל הקשור למדיניות החשבונאית, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שישומו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

הפרשה להפסדי אשראי

על-פי הוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית ושל הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו-כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי נעשית בהתבסס על הערכת הנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ-מאזניים. בתהליך ההערכה נסמכת הנהלה על מספר רב של שיקולים ואומדנים.

לגבי כל לווה שנבחן פרטנית, אשר קיימים לגביו סימנים המעידים על בעיה אפשרית ביכולת פירעון האשראי שניתן לו, מבצע הבנק הערכה של הסכום הניתן לגביה מאותו לווה בהתאם למקורות הפירעון הרלוונטיים, ובהם מקורות הפירעון מפעילותו העסקית של הלווה, מקורות פירעון פרטיים של הלווה, ערך המימוש הצפוי של בטוחות שהעמיד וערך מימוש צפוי של ערבויות חיצוניות שהועמדו לטובת פירעון האשראי, כל זאת, תוך התחשבות במועדי הפירעון והמימוש הרלוונטיים. אישור נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגביה מבוצע על-ידי גורם אשר הינו בסמכות אחת מעל לסמכות הענקת האשראי ללקוח, בהתאמות המחויבות. לאחר קביעת הסכום הניתן לגביה, נרשמת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי, אשר מהווה את ההפרש בין סכום האשראי שניתן ללווה לבין הסכום הניתן לגביה ממנו, מהווה בריבית החוב המקורית, או השווי ההוגן נטו של הביטחונות העומדים כנגד החוב, בכל מועד דיווח. בנוסף, הבנק נדרש להעריך את היקף החוב אותו לא ניתן לגבות במאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים) ולבצע מחיקה חשבונאית בגינו.

הסכום הניתן לגביה מתבסס על פרמטרים שונים ובהם: תזרימי מזומנים צפויים מפעילותו העסקית של הלווה, ערך מימוש, נטו, של נכסי נדל"ן, ציוד יצרני, ניירות-ערך ונכסים אחרים של הלווה, ערך מימוש של ערבויות מצדדים שלישיים, ומועד המימוש של סכומים כאמור. מטבע הדברים, נתונים מעין אלה, המבוססים על אומדנים ועל הערכות, נסמכים על משתנים כלכליים אשר אינם בשליטת הבנק כגון, מצב כלכלי בשוק הישראלי ובשוקי העולם, שוקי פעילות של חברות ומוצריהן, שערי ריבית ומצב שוק ההון, מחירי נדל"ן ונכסים אחרים וביקושים בענף בארץ ובעולם ועוד.

בקביעת הסכום הניתן לגביה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי ושווי הביטחונות. עם זאת, מכיוון שמדובר במשתנים כלכליים ואחרים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדן שנקבע. ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת-ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני המוערך על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מיום 1 בינואר 2011, תוך התחשבות בנתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי. בקביעת שיעורי ההפרשה הקבוצתית, נעשה שימוש במתודולוגיה שנקבעה בהלימה להוראות המפקח על הבנקים, תוך לקיחה בחשבון של הגורמים שפורטו לעיל.

מכיוון שהיקף ושיעור ההפרשה הקבוצתית נסמכים, בין היתר, על עצם סיווג חוב כבעייתי ועיתוי הסיווג, הרי שגם בקביעת גובה ההפרשה הקבוצתית מסתמך הבנק על אותם אומדנים הקשורים ליציבותו הפיננסית של הלווה ולאומדן יכולת הפירעון שלו, שהם הבסיס לצורך סיווג חוב כחוב בעייתי ולעיתוי הסיווג.

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ-מאזניים (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

מדידות שווי הוגן

חלק מהמכשירים הפיננסיים בהם פועל הבנק, ובהם מרבית ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, ניירות הערך בתיק למסחר ומכשירים פיננסיים נגזרים, נמדדים בדוחות הכספיים על-פי שווי הוגן. שווי הוגן של מכשיר פיננסי מוגדר כמחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק בהתאם לרצונם; כלומר, בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. לצורך הערכת השווי ההוגן נעשה שימוש מרבי בנתונים נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק ומתקבל ממקורות בלתי תלויים. במקרים בהם אין נתונים נצפים לצורך מדידת השווי ההוגן, נעשה שימוש בנתונים לא נצפים, נתונים אלה משקפים את ההנחות של הבנק והם כוללים מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם הינם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

בקביעת ערכי השווי ההוגן הבנק מפעיל שיקול דעת מקצועי נאות. לצורך כך, הבנק גיבש תוכנית לפיה יוגדר תהליך מובנה ומוסדר לקביעת שווי הוגן, במסגרתו פועלים ארבעה גורמים בלתי תלויים:

- (1) הגורם העסקי - הגורם אשר אחראי לניהול המכשיר הפיננסי.
- (2) הגורם המתקף - הגורם שאחראי על תיקוף המודלים לחישוב השווי ההוגן ועל תיקוף הנתונים וההנחות שמשמשות לצורך החישוב.

(3) הגורם המבקר - הגורם שאחראי על ביצוע בקורות שוטפות על תהליך קביעת השווי ההוגן.

(4) הגורם המפקח - הגורם שאחראי על-פיקוח אחר יישום תהליך קביעת השווי ההוגן ברמה נאותה.

כמו-כן, הבנק מקיים על בסיס שוטף הערכה ובדיקה של הסיכונים הקיימים בהליך קביעת השווי ההוגן. במסגרת אותה תוכנית הבנק הגדיר מגבלה על-פיה הוא לא יתקשר בסוג חדש של מכשיר פיננסי בסכום מהותי, וכן לא יגדיל סוג קיים, אם לא קיים לגביו הליך מובנה לקביעת השווי ההוגן ברמה סבירה של ביטחון (להלן: "המכשירים החורגים"). בנוסף, נקבע כי במקרים בהם היקף המכשירים החורגים הגיע ל-75% מהמגבלה שנקבעה, הדבר יובא לידיעת הדירקטוריון וצוות ההנהלה לניהול סיכונים אשר יגבש תוכנית לצמצום היקף המכשירים החורגים.

עם יישום FAS 157 בדבר מדידות שווי הוגן, נדרש הבנק לשקף את סיכון האשראי ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) בהערכת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר נמדדים בשווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.

- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית- הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל). בנוסף, הבנק מבצע בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע את ההתאמות המתחייבות, לפי העניין.

להלן נתונים בדבר ההתאמה של הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, כאמור לעיל, נכון ליום 31 בדצמבר 2012:

במיליוני ש"ח	
9,746	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(107)	התאמה בגין סיכון האשראי של נכסים בגין מכשירים נגזרים
12,817	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(46)	התאמה בגין סיכון האשראי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות לזכויות עובדים

חלק מההפרשות בגין התחייבויות הבנק בקשר עם יחסי עובד-מעביד מבוססות, בין היתר, על חישוב אקטוארי. מדובר בהתחייבות למענק יובל לו זכאי כל עובד בתום 25 שנות עבודה בבנק, התחייבות לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו, הטבות לעובדים לאחר פרישה, התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים שפרשו לפני גיל הפרישה החוקי וכן התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים פעילים שצפוי שיפרשו בתנאי פרישה מועדפים לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק והתחייבות בגין פיצויי פיטורין. סכום ההתחייבויות, המחושבות על בסיס אומדנים אקטואריים, ליום 31 בדצמבר 2012 הגיע לסך של כ-2,526 מיליון ש"ח. ההתחייבויות מהוונות בשיעור היוון ריאלי של 4% לשנה, שנקבע על-ידי המפקח על הבנקים, בניכוי שיעור עליית השכר הריאלי. חישובים אקטואריים מתבססים ברובם על הנחות ואומדנים, המתבססים על הערכות ההנהלה והחלטותיה, ניסיון עבר וסטטיסטיקות שונות כגון לחות תמותה, שיעורי עזיבת עובדים ושיעור שינוי ריאלי בשכר על פני זמן וכדומה. כמו-כן, שינוי במאפיינים האקטואריים השונים יביא לתוצאות שונות מאלה שמתקבלות כיום. כך לדוגמה, גידול של 1% בשיעור היוון יגרום להקטנת ההתחייבויות בסך של כ-176 מיליון ש"ח וקטון של 1% בשיעור היוון יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-205 מיליון ש"ח. כמו-כן, גידול של 0.5% באומדן לשיעור עליית השכר השנתי יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-61 מיליון ש"ח. גידול של 0.5% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-124 מיליון ש"ח וקטון של 0.5% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להקטנת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-129 מיליון ש"ח. הערכת האקטואר עבור התקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2012 בגין ההתחייבות לזכויות עובדים מפורסמת באתר המגני"א של הרשות לניירות-ערך שכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

מיסים נדחים

מיסים נדחים נרשמים בגין הפרשים זמניים ובגין הפסדים מועברים רק במידה שצפוי (more likely than not) שיווצר לגביהם חיסכון מס במועד ההיפוך. לפיכך, בעת רישום מיסים נדחים לקבל נדרש הבנק לבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרויות מימושם בעתיד. ליום 31 בדצמבר 2012, סכום הפרשים הזמניים בגינם נרשמו מיסים נדחים לקבל הגיע ל-7,504 מיליון ש"ח, סכום הפסדים המועברים בגינם לא נרשמו מיסים נדחים לקבל עמד על 399 מיליון ש"ח וסכום הפסדים המועברים בגינם נרשמו מיסים נדחים לקבל עמד על 265 מיליון ש"ח.

התחייבויות תלויות

קבוצת הבנק הינה צד להליכים משפטיים שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וצדדים שלישיים שונים שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה.

הנהלת הבנק כללה בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות, וזאת בהתבסס על חוות דעת משפטיות. ברוב ההליכים המשפטיים מתקבלות חוות דעת מיועצים משפטיים חיצוניים לקבוצת הבנק, שנבדקות על-ידי היועצים המשפטיים המועסקים בבנק.

הערכות אלה של יועצים משפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם, בהתחשב בשלב שבו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים בארץ ובעולם.

יש, עם זאת, להביא בחשבון, כי בתחום המשפטי אין אפשרות לקיים הערכה "ודאית" או "קרובה לוודאית", וזאת לא רק בשלבים הראשונים של חיי התובענה, אלא עד וסמוך לקבלת פסק-הדין. ולפיכך, תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגביו. כך במיוחד כאשר מדובר בתובענות ייצוגיות, וזאת גם נוכח היעדר ניסיון משפטי נצבר באשר לאופן התממשותן של תובענות כאלה בישראל.

הבנק ויועציו המשפטיים עומדים, אפוא, בפני קשיים גדולים עוד יותר מהרגיל בהערכת תוצאות הדין המשפטי בתובענות ייצוגיות, וביתר שאת בשלב שבו בית המשפט טרם החליט, אם לקבל את הבקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית, או לדחותה.

ירידת-ערך ניירות-ערך זמינים למכירה וניירות-ערך המוחזקים לפידיון

מדי תקופת דיווח הנהלת הבנק בוחנת האם ירידה בשווי ההוגן של ניירות-ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפידיון הינה בעלת אופי אחר מזמני (Other Than Temporary).

הבחינה כאמור כוללת מספר שלבים ועקרונות, בהתאם למדיניות שנקבעה בבנק, והעיקריים שבהם הינם:

(1) הרכבת רשימת מעקב - מבוצעת בדיקה כמותית ואיכותית לצורך זיהוי והערכה של ניירות-ערך שחלה ירידה בערכם ואפשרי כי מדובר בירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.

(2) בחינה פרטנית - בגין כל ניירות הערך ברשימת המעקב מבוצעת בחינה פרטנית. הבחינה מבוססת בין היתר על השיקולים הבאים:

- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את חזרת שווי נייר הערך לעלותו.
- היקף שווי הביטחונות המגבים את הנייר וכריות הביטחון.
- דירוג ניירות הערך על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות ומקומיות לרבות התפתחויות בדירוג לאחר תאריך המאזן.
- שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך.
- משך תקופה בה שווי הוגן של נייר-ערך נמוך מעלותו.
- מצבו הפיננסי של המנפיק ושינויים בסביבתו העסקית, לרבות בחינה האם ירידת הערך משקפת נסיבות ייחודיות למנפיק או משקפת תנאי שוק כלליים.
- אירועים לאחר תאריך המאזן.

(3) תיעוד תוצאות הבחינה כנדרש בהתאם לכללים שנקבעו בבנק.

הבנק קבע מספר עקרונות בבחינה האם ירידת-ערך היא בעלת אופי אחר מזמני ומה סכומה, כדלהלן:

- ניירות-ערך אשר לתאריך המאזן אין בכוונת הבנק להחזיקם או שנמכרו לאחר תאריך המאזן, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.
 - ניירות-ערך אשר חלה לגביהן ירידת-ערך בשיעור של 40% ומעלה מעלות נייר הערך לתאריך המאזן או לאחריו, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, אלא אם ניתן להוכיח כי נתקיימו נסיבות מיוחדות.
 - מכשירי חוב שחלה לגביהם ירידת דירוג משמעותית, סווגו כבעייתיים על-ידי הבנק, או חל כשל תשלום לאחר רכישתם, יחשבו כניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.
- כאשר חלה ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני בנייר-ערך, תופחת עלותו לשווי ההוגן ליום המאזן, ותשמש כבסיס עלות חדש. סכום ההפחתה יזקף לדוח רווח והפסד.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2006 וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו, כנדרש בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא הדירקטוריון ("הוראה 301").

ועדת הביקורת של הדירקטוריון הינה הוועדה אשר דנה ובוחנת את טיטות הדוחות הכספיים המוצגים בפניה וממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים, כנדרש בהוראות תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010 ובהתאמה גם להוראה 301.

כמו-כן, דנה בדוחות הכספיים ועדת הדירקטוריון לכספים ותשקיפים, אשר בוחנת את הדוחות הכספיים בעיקר מהיבטים עסקיים כלכליים, לרבות בחינת התוצאות המדווחות תוך השוואה לתמצית התקציב ותוכניות העבודה של הבנק.

ועדת הביקורת מקבלת דיווח ומקיימת דיון על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו, וכן מקבלת דיווח על כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, אם וככל שתהיה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, כנדרש על-פי הוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים - הצהרה לגבי גילוי.

ועדת הביקורת בוחנת את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים; את סבירות הנתונים; את המדיניות החשבונאית שיושמה, את השינויים שחלו בה, אם חלו; וכן את יישום עקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה, זאת באמצעות הצגה מפורטת של הנושאים על-ידי נושאי משרה ואחרים בבנק, לרבות: המנכ"ל, הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) והחשבונאי הראשי של הבנק.

כן דנה ועדת הביקורת, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, בחובות הבעייתיים של הבנק, בוחנת את שווי החזקות הבנק בניירות-ערך, דנה בהפרשות לירידת-ערך, שאינה בעלת אופי אחר מזמני, של ניירות-ערך ובהוצאות בגין הפסדי אשראי של הבנק, כן דנה ועדת הביקורת ובוחנת את חשיפות הבנק לסיכונים ואת דרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים.

לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבות הדירקטוריון, בהן נדונים ומאשרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ראי החשבון המבקרים של הבנק זיו האפט, ראי חשבון וסומך חייקין, ראי חשבון והם נוכחים בכל הישיבות האלה. כן מוזמן המבקר הפנימי של הבנק, לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים ומיומנותם מפורטים בפרק "עבודת הדירקטוריון" ובפרק "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוחות הכספיים לשנת 2012.

ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים קיימו דיונים בגין הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012, ככל שנדרש. ועדת הביקורת הציגה את המלצותיה בפני מליאת הדירקטוריון קודם למועד שבו הדירקטוריון דן בדוחות הכספיים.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2012 הסתכם ב-2,543 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 2,746 מיליון ש"ח בשנת 2011.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2012 הסתכמה בכ-10.1% בהשוואה לשיעור של כ-12.0% בשנת 2011.

להלן תמצית דוח רווח והפסד לשנים 2011 ו-2012:

השינוי	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	*2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		
(3.0%)	14,793	14,346	הכנסות ריבית
(7.6%)	(6,696)	(6,186)	הוצאות ריבית
0.8%	8,097	8,160	הכנסות ריבית, נטו
	(213)	255	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
6.7%	7,884	8,415	רווח מימוני, נטו**
(17.9%)	1,202	987	הוצאות בגין הפסדי אשראי
11.2%	6,682	7,428	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.3%	5,204	5,222	עמלות והכנסות אחרות**
5.5%	8,365	8,825	הוצאות תפעוליות ואחרות
8.6%	3,521	3,825	רווח לפני מיסים
55.0%	809	1,254	הפרשה למיסים על הרווח
	(5)	6	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מיסים
			רווח נקי:
(4.8%)	2,707	2,577	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	39	(34)	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(7.4%)	2,746	2,543	המיוחס לבעלי מניות הבנק
	12.0%	10.1%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנת 2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכתרת ולאוּפּן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ב"אור" 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

** סעיפי רווח והפסד לעייל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו:

בכדי לנתח את הרווח מפעילות שוטפת הנובע מפעילויות מימון יש לנתח את רווחי המימון הנובעים מכלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק. סיכום של סך רווחים אלו מאפשר קיזוז של חשיפות הבאות לידי ביטוי בסעיפים שונים של הכנסות המימון, וכתוצאה מכך מאפשר בחינה טובה יותר של הרווח מפעילות שוטפת. רווחים אלו כוללים את הכנסות הריבית, נטו, בצירוף הכנסות המימון שאינן מריבית. סכום זה כולל את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור עליית המדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

להלן פרטים לגבי הרכב הרווח המימוני, נטו:

השינוי	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		
(3.0%)	14,793	14,346	הכנסות ריבית
(7.6%)	(6,696)	(6,186)	הוצאות ריבית
0.8%	8,097	8,160	הכנסות ריבית, נטו
	(213)	255	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
6.7%	7,884	8,415	סך הרווח המימוני, נטו

2011				2012				
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
במיליוני ש"ח								
3,545	4,110	3,812	3,326	3,374	4,146	3,929	2,897	הכנסות ריבית
(1,577)	(2,035)	(1,647)	(1,437)	(1,412)	(2,000)	(1,821)	(953)	הוצאות ריבית
1,968	2,075	2,165	1,889	1,962	2,146	2,108	1,944	הכנסות ריבית, נטו
202	16	(505)	74	186	(105)	7	167	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2,170	2,091	1,660	1,963	2,148	2,041	2,115	2,111	סך הרווח המימוני, נטו

הרווח המימוני, נטו הסתכם בשנת 2012 ב-8,415 מיליון ש"ח בהשוואה ל-7,884 מיליון ש"ח בשנת 2011. העלייה ברווח המימוני נבעה בעיקר מעלייה בהכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב וממעבר מהוצאות להכנסות מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל. כמו-כן, חלה עלייה ברווח מפעילות שוטפת בשל עלייה בהיקפי פעילות האשראי והפקדונות. העלייה קוזזה בשל ירידת הריבית במשק.

להלן ההתפתחות של סך הרווח המימוני, נטו:

שינוי	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		
2.5	7,542	7,733	רווח מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
155.1	136	347	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
63.6	55	90	רווח מהשקעות במניות
(11.6)	129	114	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(15.1)	139	118	הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר
(111.1)	(117)	13	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל ⁽³⁾
6.7	7,884	8,415	רווח מדווח

להלן ההתפתחות הרבעונית של סך הרווח המימוני, נטו:

2011				2012				
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
במיליוני ש"ח								
1,876	1,902	1,899	1,865	1,929	2,025	2,024	1,755	רווח מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
6	(7)	71	66	49	59	49	190	הכנסות (הוצאות) ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
22	50	9	(26)	56	-	4	30	רווח (הפסד) מהשקעות במניות
222	121	(255)	41	77	2	8	27	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽²⁾
22	38	37	42	19	31	32	36	הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר
22	(13)	(101)	(25)	18	(76)	(2)	73	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל ⁽³⁾
2,170	2,091	1,660	1,963	2,148	2,041	2,115	2,111	רווח מדווח

- (1) הרווח מפעילות מימון בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
- (2) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה. התנודתיות בסעיף נבעה בעיקר כתוצאה משינויים בריבית במיגזר הצמוד למדד. נתוני סעיף זה החל מהרבעון הראשון של שנת 2011 כוללים את השפעת יישום FAS 157.
- (3) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על השקעות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין השקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

הרווח המימוני נטו ברבעון הרביעי הסתכם ב-2,111 מיליון ש"ח בדומה לרווח ברבעון השלישי של 2012. הרבעון הושפע מגידול בהכנסות ממימוש אגרות-חוב ומניות ומגידול בהכנסות מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל עקב ירידת שערי מטבע-החוץ, ומנגד חלה ירידה ברווח מפעילות שוטפת שנבעה בעיקר מקיטון בהכנסות מההון הפיננסי כתוצאה מהשפעות הפערים במדד המחירים לצרכן (ירידה של 0.66% ברבעון הרביעי לעומת עלייה של 0.85% ברבעון השלישי של שנת 2012) ושינויים בשערי חליפין.

פער הריבית הכולל (מאזני וחוץ-מאזני) בשנת 2012 עמד על 0.97% בהשוואה לפער ריבית כולל בשיעור של 0.89% בשנת 2011. פער הריבית (כולל נגזרים) במיגזר הלא-צמוד בשנת 2012 עמד על 1.35% בהשוואה ל-1.54% בשנת 2011. הירידה בפער הריבית נבעה בעיקר מעלייה בהיקף פעילות הנגזרים המבוצעת במרווחים נמוכים משמעותית ביחס לפעילות המאזנית, מנגד חלה עלייה בהתאמות לשווי הוגן של נגזרים במיגזר הלא-צמוד.

פער הריבית (כולל נגזרים) במיגזר הצמוד למדד בשנת 2012 עמד על 0.33% בהשוואה ל-0.42% בשנת 2011. הירידה נבעה בעיקר בשל קיטון בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של נגזרים במיגזר הצמוד למדד.

פער הריבית (כולל נגזרים) במיגזר מטבע-חוץ עמד בשנת 2012 על 0.52% בהשוואה ל-0.58% בשנת 2011. הירידה נבעה בעיקר בשל השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים במיגזר מטבע-חוץ.

להלן התפתחות סך הרווח המימוני, נטו, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לפי מיגזרי פעילות עיקריים⁽¹⁾:

המיגזר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי ב-%
	2012	*2011	
מיגזר משקי הבית	2,242	2,259	(0.8)
מיגזר הבנקאות הפרטית	1,266	1,292	(2.0)
מיגזר עסקים קטנים	1,122	1,122	-
המיגזר המסחרי	775	726	6.7
המיגזר העסקי	2,318	2,105	10.1
מיגזר ניהול פיננסי	692	380	82.1
סך-הכל רווח מימוני, נטו	8,415	7,884	6.7

* סוג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשייך לקוחות" להלן.
 (1) רווח מימוני, נטו כולל סכום הכנסות הריבית, נטו, בצירוף הכנסות המימון שאינן מריבית, כאמור לעיל.

הירידה ברווח המימוני במיגזרי הבנקאות הקמעונאית בישראל בשנת 2012 בהשוואה לשנת 2011 נבעה מירידה במרווחים הפיננסיים ומירידת הריבית במשק. הירידה קוזזה בשל עלייה בהיקפי הפעילות באשראי ובפקדונות. העלייה ברווח המימוני במיגזר העסקי והמסחרי נבעה מעלייה בהיקף פעילות האשראי הממוצעת בתקופה ומעלייה במרווח הפיננסי. העלייה ברווח המימוני במיגזר ניהול פיננסי נבעה מעלייה בהכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב וממעבר להכנסות מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2012 ב-987 מיליון ש"ח. בשנת 2011 הסתכמה ההוצאה ב-1,202 מיליון ש"ח. בגין חובות הנבחנים על בסיס פרטני נרשמה בשנת 2012 הוצאה נטו בסך 659 מיליון ש"ח. ההוצאה נבעה מרישום הפרשות בסך של 1,624 מיליון ש"ח, בעיקר בשל ירדת שווי ביטחונות, וקוזזה בעיקר מגביית חובות. ההוצאה בגין הפסדי אשראי עבור חובות הנבחנים על בסיס קבוצתי הסתכמה בסך של כ-328 מיליון ש"ח ונבעה בעיקר ממחיקה חשבונאית אוטומטית של חובות נחותים בפיגור של 150 יום ומעלה.

בשנת 2011 ההוצאה הפרטנית להפסדי אשראי הסתכמה ב-349 מיליון ש"ח, כאשר עיקר ההוצאה נבעה מענפי המסחר והפיננסיים וכן נרשמה הוצאה מגידול בהפרשה הקבוצתית בסך 853 מיליון ש"ח.

בנוגע למרכיבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי, ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים.

להלן פרטים לגבי ההוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
במיליוני ש"ח		
1,503	1,624	הוצאות להפסדי אשראי בגין חובות הנבחנים על בסיס פרטני
(1,154)	(965)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
349	659	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין חובות הנבחנים על בסיס פרטני
853	328	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו, של חובות הנבחנים על בסיס קבוצתי
1,202	987	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*
* מזה:		
914	673	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי עסקי
45	29	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדירור
244	284	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
(1)	1	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
1,202	987	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי
0.50%	0.39%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.87%	0.38%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
51.16%	23.47%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

להלן פרטים על הוצאות בגין הפסדי אשראי ועל שיעורן מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור לפי מיגזרי פעילות עיקריים:

השינוי	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר *2011		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012		
	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	
(1.5%)	0.44%	261	0.41%	257	מיגזר משקי הבית
(32.1%)	0.21%	56	0.13%	38	מיגזר הבנקאות הפרטית
2.3%	0.58%	130	0.56%	133	מיגזר עסקים קטנים
(30.8%)	0.55%	130	0.34%	90	המיגזר המסחרי
(20.2%)	0.60%	603	0.48%	481	המיגזר העסקי
		22		(12)	מיגזר ניהול פיננסי
(17.9%)	0.50%	1,202	0.39%	987	סך-הכל

* סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקטגוריות לשיוך לקוחות" להלן.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בשנת 2012 ב-5,222 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,204 מיליון ש"ח בשנת 2011 כמפורט להלן:

השינוי ב-%	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	*2011	2012	
			עמלות:
2.3%	952	974	דמי ניהול חשבונות
(6.3%)	1,054	988	פעילות בניירות-ערך
(4.4%)	182	174	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
(17.9%)	67	55	ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ⁽²⁾
2.6%	1,549	1,590	כרטיסי אשראי, נטו
(6.6%)	361	337	טיפול באשראי
12.7%	402	453	עמלות מעסקי מימון
1.9%	258	263	הפרשי המרה
15.6%	109	126	פעילות סחר חוץ
(17.8%)	45	37	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
(7.7%)	52	48	עמלות ביטוח חיים וביטוח דירות
(10.4%)	67	60	עמלות אחרות
0.1%	5,098	5,105	סך-הכל עמלות
10.4%	106	117	הכנסות אחרות
0.3%	5,204	5,222	סך-הכל עמלות והכנסות אחרות

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנת 2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1(ג) (5) בדוחות הכספיים.

(1) בעיקר קרנות נאמנות.
(2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.

להלן פירוט רבעוני של עמלות והכנסות אחרות:

לשנת 2011				לשנת 2012				
רבעון ראשון*	רבעון שני*	רבעון שלישי*	רבעון רביעי*	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
במיליוני ש"ח								
								עמלות:
239	233	237	243	242	240	246	246	דמי ניהול חשבונות
292	259	252	251	269	230	257	232	פעילות בניירות-ערך
48	46	46	42	42	44	38	50	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
21	17	15	14	14	14	14	13	ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ⁽²⁾
366	390	417	376	381	395	418	396	כרטיסי אשראי, נטו
125	78	71	87	86	86	84	81	טיפול באשראי
104	101	99	98	104	108	117	124	עמלות מעסקי מימון
65	60	69	64	64	66	69	64	הפרשי המרה
27	26	28	28	38	29	29	30	פעילות סחר חוץ
13	13	10	9	10	9	9	9	הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי
13	13	13	13	12	11	13	12	עמלות ביטוח חיים וביטוח דירות
15	17	17	18	12	15	17	16	עמלות אחרות
1,328	1,253	1,274	1,243	1,274	1,247	1,311	1,273	סך-הכל עמלות
30	23	24	29	33	19	24	41	הכנסות אחרות
1,358	1,276	1,298	1,272	1,307	1,266	1,335	1,314	סך-הכל עמלות והכנסות אחרות

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנת 2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכתרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

(1) בעיקר קרנות נאמנות.
 (2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2012 ב-8,825 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8,365 מיליון ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של כ-5.5%.

להלן פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
שינוי	2011	2012
ב-%	במיליוני ש"ח	
הוצאות שכר:		
	4.6	4,483
שכר	4,284	
	11.4	529
מענקים ותגמול מבוסס מניות	475	
סך-הכל שכר		
	5.3	5,012
אחזקה ופחת בניינים וציוד	4,759	
	9.0	1,673
הפחתות וירידות-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	1,535	
	(47.6)	11
21		
הוצאות אחרות		
	3.9	2,129
2,050		
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות		
	5.5	8,825
8,365		

לשנת 2011				לשנת 2012			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי
במיליוני ש"ח							
הוצאות שכר:							
1,115	1,023	1,064	1,082	1,059	1,116	1,131	1,177
160	124	46	145	148	106	172	103
סך-הכל שכר							
1,275	1,147	1,110	1,227	1,207	1,222	1,303	1,280
אחזקה ופחת בניינים וציוד							
369	386	392	388	381	397	419	476
הפחתות וירידות-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין							
3	11	3	4	3	2	3	3
הוצאות אחרות							
475	469	528	578	513	497	524	595
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות							
2,122	2,013	2,033	2,197	2,104	2,118	2,249	2,354

הוצאות השכר הסתכמו בשנת 2012 ב-5,012 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,759 מיליון ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 5.3%. שנבע בעיקר מהוצאות בסך של 185 מיליון ש"ח שנרשמו בגין תקינה חדשה במצבת כוח אדם בהנהלה הראשית שנועדה ליצור מבנה אופטימלי התואם את צורכי הבנק, ומגידול בהוצאות שנרשמו בגין תשלום מבוסס מניות שנבע מעלייה במחיר מניית הבנק, שקוזזו מירידה בהפרשה למענקים.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשנת 2012 ב-1,673 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,535 מיליון ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 9% שנבע בעיקר מהוצאת פחת, כמו-כן נרשם גידול בשכר דירה ובהוצאות ארנונה.

ההוצאות התפעוליות האחרות הסתכמו בשנת 2012 ב-2,129 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,050 מיליון ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 3.9% שנבע בעיקר מגידול בהוצאות מחשב, הוצאות שיווק, פרסום והוצאות שירותים מקצועיים אשר קוזזו על-ידי קיטון בהוצאות עמלות.

ההפרשה למיסים על הרווח הסתכמה בשנת 2012 בסך של 1,254 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 809 מיליון ש"ח בשנת 2011. ההפרשה למיסים בשנת 2012 הושפעה מעלייה בשיעור המע"מ שהגדיל את יתרת המיסים הנדחים לקבל. ההפרשה למיסים בשנת 2011 הושפעה מהעלאת שיעורי מס הכנסה שתרם לגידול ביתרות המס הנדחה לקבל ומביטול הפרשות למיסים בעקבות שומות מס הכנסה.

שיעור המס האפקטיבי של הבנק בשנת 2012 הגיע ל-32.8% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 35.5%. הפער נובע בעיקר משיעור מס סטטוטורי שונה בחברות בנות מתאחדות ושינוי בשיעור מס ערך מוסף שגרם לגידול ביתרת המיסים הנדחים לקבל, נטו. לפרטים נוספים, ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מיסים הסתכם בשנת 2012 ברווח בסך של 6 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 5 מיליון ש"ח בשנת 2011.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם בשנת 2012 בחלקם ברווח בסך של 34 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם בהפסד בסך של 39 מיליון ש"ח בשנת 2011.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת הבנק הסתכם בשנת 2012 בסך של 2,543 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 2,746 מיליון ש"ח בשנת 2011.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשנת 2012 ב-1.92 ש"ח, בהשוואה ל-2.07 ש"ח בשנת 2011.

הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק

המאזן המאוחד ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-376.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-356.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		
5.5%	*356,662	376,388	סך-כל הנכסים
1.1%	246,495	249,182	אשראי לציבור, נטו
(0.9%)	55,790	55,301	מזומנים ופקדונות בבנקים
51.3%	34,411	52,070	ניירות-ערך
5.8%	256,417	271,411	פקדונות הציבור
8.3%	32,933	35,677	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12.3%	*23,819	26,755	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים.

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים:

שינוי	יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		
1. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים:			
(44.4%)	2,627	1,460	אשראי תעודות
3.3%	39,403	40,694	ערבויות והתחייבויות אחרות
(1.8%)	32,924	32,343	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
1.1%	10,163	10,279	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים
4.6%	34,515	36,090	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
6.3%	44,092	46,861	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
2. מכשירים נגזרים (סכומי ערך נקוב):			
23.0%	294,092	361,689	חוזי ריבית
(24.6%)	274,009	206,635	חוזי מטבע
29.0%	20,480	26,425	חוזים בגין מניות
12.9%	3,384	3,820	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
1.1%	591,965	598,569	סך-הכל ערך נקוב נגזרים

ג. להלן ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי ניהול, תפעול ו/או משמורת:

שינוי	יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		
9.6	633,782	694,878	בתיקי ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
19.2	40,016	47,687	בקרנות נאמנות
3.7	76,617	79,444	סך הנכסים של קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול
9.5	750,415	822,009	סך-הכל

(1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהם מעניקה קבוצת הבנק שירותי תפעול.
 (2) לא כולל קרנות נאמנות המוחזקות על-ידי לקוחות הבנק.

אשראי לציבור

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-249.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-246.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, עלייה בשיעור של כ-1.1%. הגידול נובע בעיקר מעלייה באשראי הקמעונאי ובאשראי לדיוור. העלייה קוזזה בירידה באשראי למיגזר העסקי.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מיגזרי ההצמדה השונים:

חלק המיגזר מסך האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר					
	2011		2012			
	ב-%	שינוי	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
57.8	59.6	4.3%	6,130	142,503	148,633	מטבע ישראלי לא-צמוד
23.0	22.8	0.3%	160	56,718	56,878	מטבע ישראלי צמוד למדד
19.1	17.5	(7.5%)	(3,531)	47,054	43,523	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
0.1	0.1	(32.7%)	(72)	220	148	פריטים לא-כספיים
100.0	100.0	1.1%	2,687	246,495	249,182	סך-הכל

האשראי במיגזר השקלי הלא-צמוד עלה בשנת 2012 ב-6.1 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-4.3% שנבע בעיקר מסביבת

ריבית נמוכה. עיקר הגידול נרשם באשראי הקמעונאי.

האשראי במיגזר השקלי הצמוד למדד עלה בשנת 2012 ב-0.2 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-0.3% בלבד. הגידול

נרשם מהלוואות לדיוור שקוזזו על-ידי קיטון באשראי העסקי.

האשראי במיגזר מטבע-חוץ (כולל צמוד מטבע-חוץ) ירד בשנת 2012 ב-3.5 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-7.5%.

בנטרוול השפעות השינויים של השקל מול המטבעות המובילים נרשם גידול בשיעור של 4.2%.

אשראי לציבור, נטו, לפי מיגזרי פעילות:

השנוי	ליום 31 בדצמבר		מיגזר
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
ב- %			
4.0%	2,454	61,609	64,063 מיגזר משקי הבית
9.0%	2,613	28,915	31,528 מיגזר הבנקאות הפרטית
6.4%	1,458	22,845	24,303 מיגזר עסקים קטנים
6.6%	1,679	25,377	27,056 המיגזר המסחרי
(5.6%)	(5,846)	103,603	97,757 המיגזר העסקי
7.9%	329	4,146	4,475 אחרים והתאמות
1.1%	2,687	246,495	249,182 סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיוור:			
3.3%	888	26,738	27,626 מיגזר משקי הבית
4.0%	451	11,173	11,624 מיגזר הבנקאות הפרטית
4.2%	815	19,192	20,007 מיגזר העסקים הקטנים
3.8%	2,154	57,103	59,257 סך-הכל
הלוואות לדיוור בישראל:			
4.9%	1,690	34,409	36,099 מיגזר משקי הבית
23.3%	2,522	10,806	13,328 מיגזר הבנקאות הפרטית
17.6%	643	3,653	4,296 מיגזר העסקים הקטנים
9.9%	4,855	48,868	53,723 סך-הכל

* סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" להלן.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
במיליוני ש"ח	
יתרות אשראי	
49,250	54,060
5,098	4,365
482	301
54,830	58,726
ביצוע	
הלוואות מכספי האוצר:	
20	35
8	9
28	44
11,303	11,541
11,331	11,585
1,455	1,863
12,786	13,448

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

התפתחות יתרות אשראי לדיור:

מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק*:

שיעור שינוי בתקופה	סך-הכל	מיגזר מטבע-חוץ		מיגזר צמוד מדד				מיגזר לא-צמוד				
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
		יתרה רשומה במיליוני ש"ח	שיעור ב- % במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- % במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- % במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- % במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- % במיליוני ש"ח	
9.8%	54,060	2.1%	1,142	15.4%	8,314	48.3%	**26,117	32.1%	17,378	2.1%	1,109	31.12.12
13.7%	49,250	2.7%	1,310	35.4%	17,464	27.7%	13,642	33.3%	16,403	0.9%	431	31.12.11
17.1%	43,309	2.2%	943	30.9%	13,361	31.9%	13,837	34.3%	14,870	0.7%	298	31.12.10
9.7%	36,994	2.8%	1,026	26.8%	9,928	41.5%	15,365	28.4%	10,504	0.5%	171	31.12.09

* לא כולל יתרות בגין חברות בנות בחו"ל (ליום 31 בדצמבר 2012 יתרת חוב רשומה בסך של 66 מיליון ש"ח, וליום 31 בדצמבר 2011 יתרת חוב רשומה בסך של 94 מיליון ש"ח).

** בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, יתרות תיק האשראי ליום 31 בדצמבר 2012 המוצגות לעיל, כוללות יתרות צמודות מדד בריבית משתנה שתדירות שינוי הריבית שלהן מעל 5 שנים, בסך של כ-12,800 מיליון ש"ח אשר בתקופות קודמות מוצגות כיתרות בריבית משתנה.

היקף החוב הבעייתי

בשנים האחרונות ניכרת ירידה מתמשכת בשיעור הסכומים בפיגור מתוך יתרות האשראי ובהיקפי הפרשה להפסדי אשראי.

התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הפרשה קבוצתית)*

יתרת חוב רשומה (במיליוני ש"ח)	סכום בפיגור מעל 90 יום	שיעור הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (במיליוני ש"ח)	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	חוב בעייתי (במיליוני ש"ח)	שיעור חוב בעייתי
54,060	154	0.3%	290	0.5%	980	1.8%
49,250	151	0.3%	294	0.6%	990	2.0%
43,309	157	0.4%	306	0.7%	1,028	2.4%
36,994	246	0.7%	269	0.7%	1,058	2.9%

* לא כולל יתרות בגין חברות בנות בחו"ל (ליום 31 בדצמבר 2012 יתרת חוב רשומה בסך של 66 מיליון ש"ח, וליום 31 בדצמבר 2011 יתרת חוב רשומה בסך של 94 מיליון ש"ח).

כימות ומדידת הסיכון – ביצוע אשראי לדיור

כימות ומדידת סיכון האשראי לדיור מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד, רמת מוצרים, וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו וישמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיור ומודלים סטטיסטיים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

להלן פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק על בסיס רבעוני:

נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים

מאפיינים	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.12.12	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.12	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.06.12	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.03.12	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.12.11
שיעור מימון מעל 75%	4.1%	3.3%	1.5%	1.2%	3.3%
שיעורי החזר מהכנסה מעל 50%	6.6%	9.8%	10.6%	11.8%	14.5%
שיעור מימון מעל 60% וגם שיעורי החזר מעל 50%	2.3%	4.5%	4.6%	5.2%	6.9%
שיעור מימון מעל 75% וגם שיעורי החזר מעל 50%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.5%
שיעור הביצועים בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים	30%	31%	30%	29%	30%
שיעור הלוואות לכל מטרה	8.3%	6.4%	8.7%	13.5%	13.4%
שיעור הלוואות להשקעה	12.3%	11.1%	9.8%	11.1%	13.6%
הלוואה ממוצעת לרכישה (באלפי ש"ח)*	614	665	612	565	588
יתרת הלוואה ממוצעת (באלפי ש"ח)	317	311	303	300	298
תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים*	18.3	17.9	16.9	17.5	17.3

* הוצג מחדש.

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור.

כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור בפרמטרים רבים, כגון: התפלגות LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי ושיעור הפיגורים. הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפרשה הכלכלית הנדרשת בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח – ביטוח חיים וביטוח מבנה. בנוסף, בהלוואות שאושרו עד לתאריך 01.11.2012 נהג הבנק לדרוש ביטוח אשראי בהלוואות בהן LTV גבוה משיעור של 75%. החל מתאריך 01.11.2012 לא ניתן לאשר הלוואות בשיעור מימון העולה על 75%. לפרטים נוספים, ראה פרק "מיגזר משקי הבית" שלהלן.

דין חודשי בנושא סיכוני אשראי לדיור

מתקיים דין חודשי בהתפתחות המדדים השונים, הן ברמת ביצועי האשראי והן ברמת כלל התיק. זאת, בהתאם לתיאבון סיכון כפי שהוגדר על-ידי הנהלת הבנק.

עדכון הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלוואות לדיור

לאור הגידול המהיר בתיקי הלוואות בביטחון נכס למגורים ועל רקע העלייה במחירי הדירות פרסם המפקח על הבנקים ביום 19 בפברואר 2013 טיוטת הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן.

להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בטיטה החדשה:

א. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון, הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואות לדיור מסוימות בעלות רכיב של ריבית משתנה, אשר מחדש אוקטובר 2010 משוקללות ב-100%. על-פי טיוטת ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35%, כלל שינוי מהשיעורים הקיימים.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-60% ישוקללו ב-75% לצורכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
 - במקביל תבטל הדרישה לשקלול ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר מרכיב הריבית המשתנה הינו 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.
- ב. הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן תופחת. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.
- ג. בנוסף, קובעות ההנחיות בטיטה דרישה שהיחס שבין יתרת ההפרשה הקבוצתית לבין יתרת הלוואות לדיור יעמוד על שיעור מינימלי של 0.35%. האמור לא חל על הלוואות לדיור אשר קיימת בגינן הפרשה לפי עומק פיגור.
- השינויים בדרישות ההון שנקבעו בהוראה, יחולו על הלוואות לדיור שבוצעו מיום 1 בינואר 2013 ואילך. הדרישה בדבר שיעור ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור תחל ברבעון הראשון של שנת 2013, על יתרת הלוואות לדיור. ראה גם ביאור 1(7) בדוחות הכספיים.

סיכון אשראי כולל לציבור

הסיכון הכולל של האשראי לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים, ומסיכון אשראי חוץ-מאזני, הכולל ערבויות, עסקות במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

לפרטים נוספים, ראה תוספת 5 לסקירת ההנהלה.

סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-410.4 מיליארד ש"ח.

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל לציבור* לפי ענפי משק עיקריים:

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2012		
שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל לציבור**	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל לציבור**	
ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ענף המשק:
0.7	2,864	0.7	2,920	חקלאות
11.7	47,351	11.0	45,045	תעשייה
11.4	46,257	12.4	50,999	בינוי ונדל"ן - בינוי***
9.2	37,373	8.0	32,776	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2.4	9,574	2.9	11,758	חשמל ומים
7.1	28,628	7.5	30,862	מסחר
2.5	9,981	2.4	9,838	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
2.1	8,559	2.0	8,340	תחבורה ואחסנה
3.1	12,377	2.6	10,418	תקשורת ושירותי מחשב
12.1	49,099	11.8	48,631	שירותים פיננסיים
3.5	14,305	3.6	14,606	שירותים עסקיים אחרים
2.2	8,948	2.2	9,232	שירותים ציבוריים וקהילתיים
68.0	275,316	67.1	275,425	סך-הכל מסחרי
11.7	47,437	12.6	51,864	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
20.3	82,021	20.3	83,119	אנשים פרטיים - אחר
100.0	404,774	100.0	410,408	סך-הכל סיכון אשראי לציבור

* נתוני סיכון האשראי הכולל לציבור מוצגים לפני ניכוי יתרת ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי).
 ** לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,279 מיליוני ש"ח (31.12.11: 10,163 מיליוני ש"ח).
 *** כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-653 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,163 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה (31.12.11: סיכון אשראי מאזני בסך של כ-433 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,169 מיליוני ש"ח).

בינוי ונדל"ן:

ליום 31 בדצמבר 2012 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי ונדל"ן הסתכם ב-83.8 מיליארד ש"ח.

להלן פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2012			
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי כולל	
במיליוני ש"ח			
1,949	256	2,205	בנייה למסחר ושירותים
555	429	984	בנייה לתעשייה
9,667	22,887	32,554	בנייה לדיוור
27,268	4,997	32,265	נכסים מניבים
8,324	7,443	15,767	אחר
47,763	36,012	83,775	סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליוני ש"ח לפי ענפי משק ליום 31 בדצמבר 2012:

מספר לוויים	אשראי מאזני	אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל	ענף המשק
				תעשייה
4	1,263	8,264	9,527	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
3	3,292	1,617	4,909	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	542	903	1,445	חשמל ומים
1	3,914	2,228	6,142	מסחר
1	201	1,164	1,365	תקשורת ושרותי מחשב
1	2,427	22	2,449	שירותים פיננסיים
5	5,071	3,350	8,421	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
1	1,110	107	1,217	סך-הכל
17	17,820	17,655	35,475	

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לוויים

להלן פירוט יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים" (להלן: הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 בדצמבר 2012:

סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות נטו ⁽⁵⁾	שיעור מההון הרגולטורי
						ב-%
7,006	2,145	698	9,298	53	9,245	19.9
6,084	2,137	120	8,262	303	7,959	17.1
4,935	2,908	353	7,893	156	7,737	16.6

- לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
- סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.
- הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתיבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.
- הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לוויים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לוויים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים" מטילה על הבנק, בין היתר, מגבלה לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לוויים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 25% בהתאמה מההון של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון". כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של הלוויים, קבוצות הלוויים וקבוצות הלוויים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על 120% מהון הבנק. יובהר כי לצורך חישוב החבות, אומצו העקרונות במקדמי המרת האשראי ובניכויים המותרים להוראה לניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי".

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לוויים. בנוסף, הבנק מבצע סקירות תקופתיות על סיכון האשראי בקבוצות לוויים אלה, תוך בחינה פרטנית של הלוויים השייכים לקבוצות הלוויים, אופי פעילות לוויים אלה והמתאם ביניהם היכולים להשפיע על הסיכון הקבוצתי.

חבויִת בעיִיתוֹת

א. פִּילוח חבויִת בעיִיתוֹת

31.12.11			31.12.12			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
9,539	887	8,652	9,216	975	8,241	סיכון אשראי פגום
1,784	141	1,643	2,791	362	2,429	סיכון אשראי נחות
3,467	984	2,483	3,705	897	2,808	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
14,790	2,012	12,778	15,712	2,234	13,478	סך סיכון אשראי בעייתי*
12,354	1,896	10,458	13,284	2,110	11,174	סיכון אשראי בעייתי בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
1,132	-	1,132	1,015	-	1,015	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

ב. נכסים שאינם מבצעים*

יתרה ליום		
31.12.11	31.12.12	
במיליוני ש"ח		
8,252	7,538	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL):
4	-	אגרות-חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
8,256	7,538	סך-הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית (NPA)
161	223	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
8,417	7,761	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים

* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-non performing assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

יתרה ליום		
31.12.11	31.12.12	
במיליוני ש"ח		
357	640	חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית
39	49	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
396	689	סך-הכל

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוז-מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ד. מדדי סיכון

ליום		
31.12.11	31.12.12	
3.44%	3.23%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.45%	0.40%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.64%	1.61%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
47.61%	49.99%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
3.65%	3.83%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

מזומנים ופקדונות בבנקים

בסוף שנת 2012 הסתכמו המזומנים והפקדונות בבנקים ב-55.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-55.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, קיטון בשיעור של כ-0.9%.

להלן פירוט יתרת המזומנים והפקדונות בבנקים:

שינוי	יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		
6.5%	2,232	2,376	מזומנים בקופות
(8.2%)	31,319	28,757	פקדונות בבנק ישראל
20.6%	16,451	19,834	פקדונות בבנקים מרכזיים בחו"ל
(81.4%)	290	59	פקדונות בבנקים בישראל
(22.2%)	5,498	4,275	פקדונות בבנקים בחו"ל
(0.9%)	55,790	55,301	סך-הכל

ניירות-ערך

ניירות הערך הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2012 ב-52.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-34.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, עלייה בשיעור של כ-51.3% שנבעה בעיקר מרכישת אגרות-חוב ממשלתיות. לפרטים נוספים, ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר שעבודים, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים.

להלן פירוט ניירות הערך של קבוצת הבנק בהתאם לסיווג המאזני:

31 בדצמבר 2012				
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
במיליוני ש"ח				
אגרות-חוב:				
מוחזקות לפידיון	59	-	808	749
זמינות למכירה	633	(26)	45,664	45,057
למסחר	*29	*(3)	3,960	3,934
סך-הכל אגרות-חוב	721	(29)	50,432	50,373
מניות:				
זמינות למכירה	308	-	1,654	1,346
למסחר	*-	*(9)	43	52
סך-הכל מניות	308	(9)	1,697	1,398
סך-כל ניירות הערך	1,029	(38)	52,129	52,070

31 בדצמבר 2011				
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
במיליוני ש"ח				
אגרות-חוב:				
מוחזקות לפידיון	57	-	926	869
זמינות למכירה	253	(92)	28,412	28,251
למסחר	*24	*-	3,540	3,516
סך-הכל אגרות-חוב	334	(92)	32,878	32,821
מניות:				
זמינות למכירה	198	(3)	1,538	1,343
למסחר	*-	*(9)	52	61
סך-הכל מניות	198	(12)	1,590	1,404
סך-כל ניירות הערך	532	(104)	34,468	34,411

* נזקפו לדוח רווח והפסד.

להלן פרטים ליום 31 בדצמבר 2012 על הפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה:

בגין אגרות-חוב*:

משך זמן ירידת הערך מאז תחילת הירידה				
עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
2	4	-	20	26
שיעור הירידה				
עד 20%				

* בעיקר אגרות-חוב של ממשלת ישראל.

השקעות באגרות-חוב בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר

להלן פרטים נוספים על השקעת קבוצת הבנק באגרות-חוב ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

סך-הכל הערך במאזן	הערך במאזן
אגרות-חוב ממשלתיות:	
	ממשלת ישראל
41,116	
21	ממשלת ארצות-הברית
1,616	ממשלות מדינות מפותחות
504	ממשלות מדינות מתפתחות
43,257	
אגרות-חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים:	
	בנקים בישראל
173	
	בנקים - מדינות מפותחות:
403	ארצות-הברית
221	אוסטרליה
231	הולנד
19	יפן
14	לוקסמבורג
51	ספרד
169	שוודיה
80	נורווגיה
208	בריטניה
25	אחר*
1,421	
77	בנקים - ארצות מתפתחות
	מוסדות כספיים (שאינם בנקים):
103	ישראל
412	ארצות-הברית**
34	בריטניה
9	אחר
558	
2,229	
אגרות-חוב של תאגידים, שאינם בנקים ומוסדות פיננסיים (פילוח לפי ענפי משק):	
506	תעשייה
322	פעילויות בנדל"ן
2,321	חשמל ומים
118	מסחר
19	תחבורה
232	תקשורת ושרותי מחשב
332	שירותים פיננסיים
103	שירותים ציבוריים
185	שירותים עסקיים אחרים
4,138	
49,624	סך-הכל אגרות-חוב

* כולל 8 מדינות, כשהיתרה הגבוהה ביותר היא כ-9 מיליון ש"ח.

** כולל 12 מנפיקים, כשהיתרה הגבוהה ביותר של מנפיק אחד היא בסך של כ-267 מיליון ש"ח.

השקעות במניות

לבנק השקעות במניות סחירות, במניות לא סחירות ובקרנות נאמנות בפיזור נרחב המסתכמות ליום 31 בדצמבר 2012 בסך של 1,697 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,590 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011.

פקדונות

פקדונות כוללים את פקדונות הציבור, פקדונות הממשלה ופקדונות מבנק ישראל ומבנקים אחרים.

	יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2011	2012	
השינוי	במיליוני ש"ח		
ב-%			
פקדונות הציבור	256,417	271,411	5.8%
פקדונות מבנקים	7,001	6,015	(14.1%)
פקדונות הממשלה	1,085	629	(42.0%)
סך-הכל	264,503	278,055	5.1%

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו ב-271.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-256.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, גידול בשיעור של כ-5.8%. הגידול נבע בעיקר מעלייה של 9.9 מיליארד ש"ח בפקדונות הקמעונאיים (מזה עלייה של 4.9 מיליארד ש"ח בפקדונות של מיגזר הבנקאות הפרטית) והתבטא במעבר לקוחות מהשקעה בשוק ההון להשקעה בפקדונות, עלייה של 3.1 מיליארד ש"ח בפקדונות של המיגזר העסקי, עלייה של 0.8 מיליארד ש"ח בפקדונות מיגזר ניהול פיננסי, וכן עלייה של 1.2 מיליארד ש"ח בפקדונות של המיגזר המסחרי.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מיגזרי ההצמדה השונים:

חלק המיגזר מסך פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 בדצמבר		שינוי			
	2011	2012		2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		
60.6	61.7	7.9%	12,260	155,391	167,651	מטבע ישראלי לא-צמוד
8.0	7.5	(1.3%)	(265)	20,615	20,350	מטבע ישראלי צמוד למדד
						מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
31.3	30.7	3.8%	3,071	80,191	83,262	
0.1	0.1	(32.7%)	(72)	220	148	פריטים לא-כספיים
100.0	100.0	5.8%	14,994	256,417	271,411	סך-הכל

פקדונות הציבור בשקלים לא-צמודים ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו ב-167.7 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-155.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011, גידול בשיעור של כ-7.9%. גידול זה נובע ממעבר לקוחות מהשקעה בשוק ההון להשקעה בפקדונות ומבטא בעיקר את המשך ההרחבה המוניטרית של בנק ישראל בשנה החולפת.

פקדונות הציבור במטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ) ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו ב-83.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-80.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011, גידול בשיעור של כ-3.8%. גידול זה נבע כתוצאה מעלייה בפקדונות במיגזר העסקי והמסחרי.

השנוי	ליום 31 בדצמבר		
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
ב-7.7%	2,679	34,957	37,636
ב-3.9%	4,871	124,326	129,197
ב-9.9%	2,329	23,540	25,869
ב-7.4%	1,177	15,834	17,011
ב-6.2%	3,148	50,569	53,717
ב-11.0%	790	7,191	7,981
ב-5.8%	14,994	256,417	271,411

* סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" להלן.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו ב-35.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-32.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011, גידול בשיעור של כ-8.3%. הגידול בשנת 2012 נובע מגיוס של 3.8 מיליארד ש"ח, אשר מתוכם סך של כ-2.8 הינם כתבי התחייבות נדחים המהווים הון רובד 2 תחתון.

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות

כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בנות, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. כמו-כן, יש לבנק השקעות בחברות כלולות. הפעילות של קבוצת הבנק מנוהלת באמצעות שישה מיגזרי פעילות עיקריים. חלוקה למיגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמיגזרים, מולי הם פועלים. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מיגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

קריטריונים לשיוך לקוחות למיגזרים השונים:

מיגזר משקי הבית - מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית. לקוחות המשתייכים למיגזר זה הינם לקוחות אשר ההכנסה החודשית שלהם היא עד 9,000 ש"ח.

מיגזר הבנקאות הפרטית - מספק מגוון שירותי בנקאות רב ערוצים ומתקדמים ומוצרים פיננסיים, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות, ללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, בישראל ובחול. לקוחות המשתייכים למיגזר זה הינם לקוחות צעירים אשר הכנסתם החודשית גדולה מ-7,000 ש"ח, או מחזיקים השקעות בבנק בסכום העולה על 75,000 ש"ח. כמו-כן, לקוחות אחרים אשר הכנסתם החודשית גדולה מ-9,000 ש"ח ו/או מחזיקים השקעות בבנק בסכום העולה על 100,000 ש"ח.

מיגזר העסקים הקטנים - הלקוחות שנכללים במיגזר זה הינם כאלה בעלי מחזור הכנסות מתחת ל-30 מיליון ש"ח בעלי אובליגו בבנק בהיקף של עד 6 מיליון ש"ח.

המיגזר המסחרי - הלקוחות שנכללים במיגזר זה הינם לקוחות בעלי מחזור הכנסות מעל 30 מיליון ש"ח ועד 400 מיליון ש"ח לשנה, או בעלי אובליגו בבנק מעל 6 מיליון ש"ח ועד לסך של 100 מיליון ש"ח, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלוים אחרים) הינו מעל 6 מיליון ש"ח ועד לסך של 250 מיליון ש"ח. לגבי לקוחות בענף בנייה ונדל"ן, סך האובליגו הינו מעל 6 מיליון ש"ח ועד 200 מיליון ש"ח בבנק או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלוים אחרים) הינו מעל 6 מיליון ש"ח ועד לסך של 400 מיליון ש"ח.

המיגזר העסקי – הלקוחות שנכללים במיגזר זה הינם לקוחות בעלי מחזור הכנסות (מכירות) מעל 400 מיליון ש"ח ובעלי אובליגו בבנק העולה על 100 מיליון ש"ח, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלוים אחרים) הינו מעל 250 מיליון ש"ח. לגבי לקוחות בענף בנייה ונדל"ן, סך האובליגו הינו מעל 200 מיליון ש"ח בבנק, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלוים אחרים) עולה על 400 מיליון ש"ח.

מיגזר ניהול פיננסי – אחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, על פעילות הנוסטרו של הבנק, על פעילות חדרי העסקות (מטבע-חוץ וניירות-ערך), על הקשר והסדרת הפעילות עם גופים פיננסיים (בארץ ובחו"ל) וכן על מתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים ושירותי תפעול בניירות-ערך לכלל לקוחות הבנק.

ניהול סיכוני השוק והנזילות, הנמצאים תחת אחריות המיגזר, נעשה באמצעות ניהול פרואקטיבי של תיק הנוסטרו וכן באמצעות שימוש במכשירים פיננסיים כגון הנפקות ניירות-ערך שונים, פקדונות, נגזרי ריבית ומטבע-חוץ ועוד.

אחרים והתאמות – כולל את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מיגזר בר דיווח. בנוסף, כולל המיגזר פעילות בכרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים, שאינם שייכים לקבוצת הבנק. יובהר, כי שיוך תוצאות הפעילות כאמור נעשה לעיתים על-פי קריטריונים נוספים על אלה המפורטים לעיל. לדוגמה, לקוח פרטי או חברה בעלי פרופיל ופוטנציאל לפעילות עתידית אשר תצדיק שיוכם לבנקאות הפרטית או למיגזר העסקי, לפי העניין, ייתכן וישויכו למיגזרים אלה למרות שבמועד קליטתם בבנק הם אינם עומדים בקריטריונים הקבועים לכל מיגזר כאמור.

תוצאות הפעילות של חברות הבת העיקריות ושל שלוחות הבנק העיקריות בחו"ל שויכו למיגזרי הפעילות באופן הבא:
תוצאות הפעילות של פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ Hapoalim Securities U.S.A Inc-I. (להלן: "הפועלים סקויריטיס") שויכו למיגזר ניהול פיננסי.

לקוחות Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd ו-Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. - בנקאות פרטית; לקוחות סניפי ארצות-הברית ואנגליה - בנקאות פרטית, מיגזר מסחרי ומיגזר עסקי; בנק פוזיטיב והחברה הבת שלו, JSC Bank Pozitiv - משקי בית ובנקאות מסחרית.

כללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המיגזרים השונים

להלן הכללים העיקריים שישומו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המיגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו – כולל בין היתר: (1) את המרווח שבין הריבית המתקבלת מלקוחות המיגזר לבין הריבית הסיטונאית בה מחויב המיגזר בגין המקור אשר שימש למתן ההלוואה ללקוח; (2) את המרווח שבין הריבית הסיטונאית בה מזוכה המיגזר בגין המקורות אותם הוא מעמיד לשימוש הבנק לבין הריבית המשולמת ללקוחות המיגזר בגין מקורות אלה; וכן את (3) הריבית הסיטונאית הלא-צמודה על ההון המשוקלל המחושב לצורך התשואה על ההון המיוחס למיגזר, המחושב על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מיגזר.

הוצאות בגין הפסדי אשראי – ההוצאות בגין הפסדי אשראי נזקפות למיגזר אליו משתייך הלווה, שכנגד חבותו נרשמה ההפרשה.
הכנסות מימון שאינן מריבית – מיוחסות למיגזר אליו משתייך הלקוח. ההכנסות שנרשמו במיגזר ניהול פיננסי כוללות הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב, רווחים מהשקעה במניות, תוצאות פעילות בנגזרים, רווח, נטו, מהפרשי שער והוצאות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל. ההכנסות שנרשמו ביתר המיגזרים כוללות רווחים מחדר עסקות.

עמלות והכנסות אחרות – מיוחסות למיגזר אליו משתייך הלקוח. הכנסות בגין שירותי מחשב אותם מעמיד הבנק לחיצוניים מיוחסות למיגזר "אחרים והתאמות".

הוצאות תפעוליות ואחרות – ההוצאות מיוחסות על-פי כללים קבועים מראש ומחירי תקן, לכל אחד ממגזרי הפעילות אם כהוצאה המזוהה ישירות עם פעילות המיגזר ואם על-פי מפתחות העמסה. מחירי התקן נקבעים באופן הדומה לאופן קביעת מחירי ההעברה כמפורט לעיל. פערים הנוצרים מהפרשים בחישוב בין תחשיב ההוצאות בפועל של יחידות אשר אינן יחידות רווח לבין ההכנסה המיוחסת ליחידות אלו בהתאם למחירי התקן, מיוחסים כהכנסה או כהוצאה, לפי העניין, למיגזר "אחרים והתאמות". כללי הייחוס מבוססים על היקפי הפעילות הרלוונטיים לסוגי העלויות של כל מיגזר.

חיוב על שירותים בינמיגזריים – מיגזר אליו משויך לקוח אשר מקבל שירותים ממיגזר אחר, מחוייב בהוצאה בינמיגזרית על-פי מחירי תקן עבור שירותים שסיפקו מיגזרים אחרים ללקוחותיו או על-פי מחיר העברה בגין השירות אשר הועמד לרשות הלקוח. בהתאם לכך, מוקטנות העלויות של המיגזר המספק את השירות, ובמקביל, המיגזר אליו משתייך הלקוח מחוייב בעלויות אלו. מחירי ההעברה נקבעים על-ידי הבנק בהתבסס, בין היתר, על מחירי השוק בגין שירות, הערכת עלויות פנימית והשתתפות בהכנסות הנובעות במישרין או בעקיפין מהשירות כאמור.

מיסים על ההכנסה – ההפרשה למס על תוצאות הפעילות של כל מיגזר חושבה על-פי שיעור המס האפקטיבי השנתי המנוטרל מהשפעות הנובעות ממיסים בגין שנים קודמות (השפעות אלה יוחסו למיגזר אחרים והתאמות) וכן מהשפעות הפרשי תרגום בגין חברות מאוחדות בחו"ל (המיוחסות למיגזר ניהול פיננסי).

תשואה להון – מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של כל אחד מהמיגזרים לבין ההון המוקצה למיגזר. **הון מוקצה למיגזר –** יתרת רכיבי הסיכון במיגזר הרלוונטי, המייצגת את חלקו היחסי של כל מיגזר בסך נכסי הסיכון של הקבוצה שחושבו לצורך יחס הלימות הון לפי הוראות באזל 2, כאשר היא מוכפלת ביחס שבין ההון המשוקלל (כפי שחושב לצורך חישוב התשואה על ההון) לסך יתרת רכיבי הסיכון.

סיווג מחדש של נתוני המיגזרים:

מספרי ההשוואה לשנת 2011 סווגו מחדש כדלהלן:

1. ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנת 2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכתרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. כמו-כן, הצגת ההכנסות שאינן מריבית פוצלה להכנסות מימון שאינן מריבית ולעמלות והכנסות אחרות. לפירוט ראה ביאור (ג)5 בדוחות הכספיים.
2. במהלך שנת 2012 יושם בפועל שינוי ארגוני, במסגרתו הועברה אחריות פעילות הברוקראז', תפעול וסליקת ניירות-ערך ומתן שירותי תפעול למנהלי הנכסים והבקרה אחר המסחר במעו"ף מחטיבת נכסי לקוחות לחטיבת שווקים פיננסיים. נתוני שנת 2011 במיגזר ניהול פיננסי סווגו בהתאם לשינוי זה.
3. כמו-כן, תוצאות פעילותן של חברות הבת פועלים סהר בע"מ, המתמחה במתן שירותי ברוקראז' בארץ ובחו"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נילווים נוספים, פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ, הפועלת בעיקר בתחום ההשקעות בארץ ובחו"ל וההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במיגזר הטכנולוגי, פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, העוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים וכן, פעילותה של חברת הפועלים סקויריטיס סווגו למיגזר ניהול פיננסי. כמו-כן, פעילות הבנק מול בנקים ומוסדות פיננסיים זרים, סווגו אף היא למיגזר ניהול פיננסי.
3. החלק המיוחס לפעילות קבוצת ישראלכרט בתת-מיגזר כרטיסי אשראי חושב על-פי שיעור המס האפקטיבי של קבוצת ישראלכרט.
4. נתוני ההוצאות התפעוליות בחטיבה הקמעונאית סווגו על מנת להתאים את ייחוס ההוצאות לשינויים ולתהליכים הארגוניים שבוצעו בשנים האחרונות. במסגרת הייחוס החדש שונה גם אופן ייחוס סעיפי ההוצאה בין מיגזרי הפעילות בחטיבה, וכן, אופן הייחוס בין תתי-המיגזרים השונים בתוך המיגזר.
5. ההכנסות הבינמיגזריות שאינן מריבית, שנבעו משירותים שקיבל המיגזר המספק את השירות עבור הלקוח, מיחידות השירות שנכללות במיגזר אחרים והתאמות, בהתאם למחיר העברה בגין השירות אשר הועמד לרשות הלקוח, סווגו לסעיף הוצאות תפעוליות בינמיגזריות כיוון שיש לראותן כהוצאה שהוציא המיגזר לצורך מתן השירות.
6. תוצאות פעילות מרכזי התפעול הבנקאיים (Back Office), המטפלים בתהליכי הליבה התפעוליים, שאינם מחייבים קשר ישיר עם הלקוח, ובעבר נרשמו כהוצאה עבור צד ג' במיגזר אחרים והתאמות, והועמסו במלואם כהוצאה בינמיגזרית על המיגזרים הבנקאיים, סווגו מחדש מיגזר אחרים והתאמות והועברו למיגזר משקי בית.
7. היתרות ותוצאות הפעילות בתחום ה-Middle Market בסניף ניו-יורק סווגו מהמיגזר העסקי למיגזר המסחרי.
8. היתרות הממוצעות של נכסי הסיכון סווגו מחדש על מנת לשקף את השפעת השינויים המתוארים לעיל, וכן, על מנת לשקף בצורה נאותה את הקצאת נכסי הסיכון בהתבסס על יתרות סיכון האשראי (מאזני וחוזף-מאזני) המיוחסות ללקוחות השונים.
9. השפעות שינוי יתרת מיסים עקב שינוי שיעור המס, אשר שויכו בעבר למיגזר אחרים והתאמות, סווגו מחדש ושויכו במלואם למיגזרי הפעילות השונים.

מידע כספי תמציתי על מיגזרי פעילות

להלן תמצית ההתפתחות בתוצאות הפעילות של קבוצת הבנק, וסעיפי המאזן העיקריים לפי מיגזרי פעילות:

א. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק:

השינוי	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	*2011	2012	
ב-%	במיליוני ש"ח		
(8.5%)	399	365	מיגזר משקי הבית
(20.1%)	323	258	מיגזר הבנקאות הפרטית
(13.3%)	445	386	מיגזר עסקים קטנים
(1.1%)	282	279	המיגזר המסחרי
12.9%	977	1,103	המיגזר העסקי
18.8%	138	164	מיגזר ניהול פיננסי
(106.6%)	182	(12)	אחרים והתאמות
(7.4%)	2,746	2,543	סך-הכל

ב. אשראי לציבור, נטו, לפי מיגזרי פעילות:

השינוי	ליום 31 בדצמבר			
	*2011	2012		
ב-%	במיליוני ש"ח			
4.0%	2,454	61,609	64,063	מיגזר משקי הבית
9.0%	2,613	28,915	31,528	מיגזר הבנקאות הפרטית
6.4%	1,458	22,845	24,303	מיגזר עסקים קטנים
6.6%	1,679	25,377	27,056	המיגזר המסחרי
(5.6%)	(5,846)	103,603	97,757	המיגזר העסקי
7.9%	329	4,146	4,475	אחרים והתאמות
1.1%	2,687	246,495	249,182	סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיור:				
3.3%	888	26,738	27,626	מיגזר משקי הבית
4.0%	451	11,173	11,624	מיגזר הבנקאות הפרטית
4.2%	815	19,192	20,007	מיגזר העסקים הקטנים
3.8%	2,154	57,103	59,257	סך-הכל
הלוואות לדיור בישראל:				
4.9%	1,690	34,409	36,099	מיגזר משקי הבית
23.3%	2,522	10,806	13,328	מיגזר הבנקאות הפרטית
17.6%	643	3,653	4,296	מיגזר העסקים הקטנים
9.9%	4,855	48,868	53,723	סך-הכל

* סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

השינוי	ליום 31 בדצמבר		
	*2011	2012	
ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
7.7%	2,679	34,957	37,636 מיגזר משקי הבית
3.9%	4,871	124,326	129,197 מיגזר הבנקאות הפרטית
9.9%	2,329	23,540	25,869 מיגזר עסקים קטנים
7.4%	1,177	15,834	17,011 המיגזר המסחרי
6.2%	3,148	50,569	53,717 המיגזר העסקי
11.0%	790	7,191	7,981 מיגזר ניהול פיננסי
5.8%	14,994	256,417	271,411 סך-הכל

* סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

להלן פירוט בדבר ההון המיוחס לכל אחד ממיגזרי הפעילות לעניין חישוב התשואה להון⁽¹⁾:

השינוי	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	*2011	2012	
ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
11.9%	3,555	3,978	מיגזר משקי הבית
12.3%	2,145	2,409	מיגזר הבנקאות הפרטית
12.3%	1,570	1,763	מיגזר עסקים קטנים
13.0%	2,417	2,731	המיגזר המסחרי
8.0%	10,944	11,824	המיגזר העסקי
11.4%	1,363	1,519	מיגזר ניהול פיננסי
15.2%	827	953	מיגזר אחרים והתאמות
10.3%	22,821	25,177	סך-הכל

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) בדוחות הכספיים. (1) הקצאת ההון המבוססת על רכיבי סיכון בכל מיגזר, מחושבת על-פי רכיבי סיכון לפי באזל 2.

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק⁽¹⁾:

השינוי	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	*2011	2012	
ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
(5.5%)	(241)	4,418	4,177 מיגזר משקי הבית
12.0%	16,227	135,679	151,906 מיגזר הבנקאות הפרטית
0.9%	87	10,168	10,255 מיגזר עסקים קטנים
18.1%	2,051	11,341	13,392 המיגזר המסחרי
11.7%	24,682	211,470	236,152 המיגזר העסקי
7.6%	28,788	377,339	406,127 מיגזר ניהול פיננסי
9.5%	71,594	750,415	822,009 סך-הכל

* סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל. (1) כולל החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך, בקרנות נאמנות וכן בנכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.

מיגזר משקי הבית

כללי ומבנה המיגזר

המיגזר מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים הפועלים לרוב בהיקפים כספיים נמוכים יחסית. השירותים ללקוחות המיגזר מוענקים באמצעות 276 סניפים הפרושים ברחבי הארץ מקריית שמונה ועד אילת, והמאורגנים בחלוקה גיאוגרפית לשמונה מנהלות אזוריות. בנוסף, מוענקים השירותים כאמור באמצעות ערוצים ישירים: מכשירים אוטומטיים הצמודים לסניף וב"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר" ו"פועלים בטלפון". השירותים ניתנים גם ללקוחות הבנק המשתייכים למיגזרים אחרים, וכן ללקוחות מזדמנים.

פעילות הבנק במיגזר משקי הבית בחו"ל כוללת גם את פעילות משקי הבית של בנק פוזיטיב בתורכיה ובנק פוזיטיב בקזחסטן בהיקפים לא מהותיים.

בשנת 2012 פתח הבנק 4 סניפים קמעונאים חדשים, המתאימים לצורכי הלקוח ואיחד 5 סניפים.

פעילויות

הפעילויות העיקריות במיגזר זה הינם בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון והלוואות לדירור. השירותים הניתנים ללקוחות המיגזר במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסים" כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פקדונות ותוכניות חיסכון. לפרטים בדבר השירותים המוענקים על-ידי הבנק במסגרת פעילויות "כרטיסי האשראי" ו"שוק ההון", ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המיגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות, החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות-ערך ועוד.

שינויים רגולטוריים בתחום הלוואות לדירור

ביום 9 ביולי 2012, אושרה במליאת הכנסת, בקריאה שנייה ושלישית, הצעת חוק החוזים האחידים (תיקון מס' 5) (קביעת שער מזערי להצמדה כתנאי מקפח) התשע"ב-2012, הקובעת כי תנאי בחוזה אחיד, הקובע הצמדה למדד כלשהו, כך שירידה של המדד או עלייה שלו לא תזכה את הלקוח, יחשב, תנאי מקפח.

התיקון לחוק נכנס לתוקפו ביום 11 בנובמבר 2012. בהמשך לחקיקה זו הבנק הסיר מחוזי הלוואה לדירור, לגבי הלוואות צמודות למדד המחירים לצרכן, את מגבלת המדד המזערי שהייתה קיימת.

ביום 19 בספטמבר 2012 ניתן בבית המשפט העליון פס"ד בערעורו של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבינלאומי") על חלק מהחלטות בית הדין לחוזים אחידים בנוגע לחוזה הלוואה סטנדרטי אשר משמש את הבנק הבינלאומי הראשון למשכנתאות למתן הלוואות חד פעמיות לטווח ארוך, כאשר מרבית הלוואות הניתנות על בסיס חוזה זה משמשות לרכישה או לשיפוץ נדל"ן ומובטחות באמצעות נכס נדל"ן. במרבית הנושאים בינן הוגש הערעור, הבינלאומי והמשיב, המפקח על הבנקים, הגיעו להסכמה וביהמ"ש העליון נתן לה תוקף של פס"ד. במספר עניינים אחרים פסק בית המשפט. בין החלטות בית הדין לחוזים אחידים שנדונו בערעור היתה החלטתו בנוגע לתוקף ויתור לווים על זכות הסידור החלופי לבני משפחתם הגרים עמם, בעת פינויים במקרה של ביצוע משכנתא על דירתם, על-פי הדין שקדם לתיקון 29 לחוק ההוצאה לפועל, אשר נכנס לתוקפו ביום 17 במאי 2009. בית המשפט העליון אישר את הסכמת הצדדים לפיה יינתן תוקף לויתור שהתקבל מחייב לפני התיקון הנ"ל לחוק ההוצאה לפועל, על זכותו לסידור חלופי לבני משפחתו. עם זאת, בית המשפט דחה את בקשת הבינלאומי לנמק זאת ולהצהיר באופן כללי על היעדרה של זכות עצמאית לסידור חלופי לבני משפחה, בקבעו כי מדובר בסוגיה מורכבת שיש להשאירה לדיונים בהליכים פרטיים (ע"א 232/10 הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ נ' המפקח על הבנקים - בנק ישראל).

ביום 1 בנובמבר 2012 הוציא המפקח על הבנקים הוראה לתאגידי הבנקאיים לפיה תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדירור בשיעור מימון העולה על שיעורים שנקבעו על ידו. בהמשך, ביום 4 בדצמבר 2012 פרסם בנק ישראל קובץ שאלות ותשובות המשלים הוראה זו. על-פי הוראה זו, תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדירור בשיעור מימון העולה על 75% אם היא לצורך רכישת זכות במקרקעין המהווה דירה יחידה, בשיעור מימון העולה על 70% אם היא לצורך רכישת דירה חליפית ובשיעור מימון העולה על 50% אם היא למטרת רכישת דירה להשקעה או אם ההלוואה הינה לכל מטרה אחרת שאינה עסקית ומובטחת בשיעבוד דירה למגורים. ההוראה משתמשת במערכת ההגדרות שנקבעה בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, אולם היא מתאימה אותן לצורכי ההוראה, בין היתר בקביעה כי האבחנה בין דירות יחידה, חליפית ולהשקעה תיושם גם בהלוואות לרכישת מגרש לבנייה עצמית של דירה למגורים, לבנייה עצמית כזו ולשיפוצים והרחבה. בנוסף, נקבעו בהוראה חריגים לתחולתה. ההוראה בתוקף מהמועד בו הוצאה.

לאור הגידול המהיר בתיקי ההלוואות בביטחון נכס למגורים ועל רקע העלייה במחירי הדירות פרסם המפקח על הבנקים ביום 19 בפברואר 2013 טיוטת הנחיות לעניין אשראי לדירור ונדל"ן.

להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בטיטת החדשה:

א. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדירור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואות לדירור מסוימות בעלות רכיב של ריבית משתנה, אשר מחדש אוקטובר 2010 משוקללות ב-100%. על-פי טיוטת ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדירור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדירור ששיעור המימון בהן הוא עד 45% ישוקללו ב-35%, ללא שינוי מהשיעורים הקיימים.
 - הלוואות לדירור ששיעור המימון בהן גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
 - הלוואות לדירור ששיעור המימון בהן גבוה מ-60% ישוקללו ב-75% לצורכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
 - במקביל תבטל הדרישה לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר מרכיב הריבית המשתנה הינו 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.
 - ב. הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן תופחת. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.
 - ג. בנוסף, קובעות ההנחיות בטיטת דרישה שהיחס שבין יתרת הפרשה הקבוצתית לבין יתרת הלוואות לדירור יעמוד על שיעור מינימלי של 0.35%. האמור לא חל על הלוואות לדירור אשר קיימת בגינן הפרשה לפי עומק פיגור.
- הדרישה בדבר שיעור הפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדירור תחל ברבעון הראשון של שנת 2013, על יתרת הלוואות לדירור. ראה גם ביאור 1(7) בדוחות הכספיים.

התפתחות בשווקים של המיגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנת 2012 ועד סמוך למועד הדוחות הכספיים לא חלו שינויים במאפייני לקוחות המיגזר. לפרטים נוספים, ראה בתת פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל. עם זאת, קיימת מגמה מתמשכת של גידול בפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים ישירים (מכשירי בנק אוטומטיים, "פועלים בטלפון" ו-"פועלים באינטרנט"). לפרטים בדבר סיכון בהלוואות לדירור - ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

בשנת 2012 נמשכה מגמת הגידול בפעילות הלקוחות בערוצים הישירים, תוך המשך ביסוס המובילות תחרותית בתחום הבנקאות הישירה במספר זירות:

- בתחום הבנקאות בסלולר המשיכה מגמת הצמיחה, עם שיעורי גידול גבוהים ביותר, המחזקים את מעמדו כערוץ בנקאות משמעותי. הבנק מציע ללקוחותיו שירותי בנקאות בסלולר במגוון רחב של מכשירים חכמים ובמגוון פלטפורמות. עם השירותים ניתן למנות את האפליקציה באייפד - פועלים HD, ובסמארטפון - האפליקציה לניהול החשבון, הארגן הסלולרי, אפליקציית שוק ההון ואפליקציה ייעודית ללקוחות עסקיים.

- בסיום הרבעון הראשון של שנת 2012 הושקה אפליקציית פועלים HD - אפליקציה ייחודית לניהול החשבון מהאיפד. האפליקציה מאפשרת ללקוחות לצפות במידע ולבצע פעולות בחשבון, כאשר אופן הצגת המידע מבוסס על עולמות המדיה החברתית. האפליקציה מציעה חוויית בנקאות אינטואיטיבית וקלה להבנה ומקדמת התנהלות פיננסית נכונה יותר של הלקוחות, בסיום השנה נוסף גם תחום שוק ההון ולקוחות יכולים לקבל מידע עדכני ולסחור בצורה נוחה מכל מסכי האפליקציה.
- בתחום הבנקאות הרב ערוצית - הורחב השנה המענה הרב ערוצי ללקוח והושק שירות מייל דו כיווני להתכתבות עם בנקאי באופן ישיר, אישי ומאובטח באתר הבנק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במיגזר

- ניהול ופיתוח מערך הפצה קמעונאי זמין, נגיש ומותאם לצורכי קהלי לקוחות שונים, בהיבטי סינוף, ערוצים ישירים ושירותים חוצי ערוצים.
- פיתוח פתרונות אשראי וביניהם הלוואות ומוצרי משכנתא חדשים המותאמים לתנאי השוק ולצורכי הלקוחות, הלוואות לכל מטרה כנגד שיעבוד דירת מגורים והלוואה רב ערוצית.
- פיתוח מוצרי חיסכון לטווח ארוך ומוצרי השקעה לטווח הקצר העונים על צורכי הלקוחות דוגמת משפחת מוצרי דן חסכן, מוצר החודש ומוצרים נוספים בהתאם לתנאי השוק המשתנים.
- גמישות ורגישות לשינויים בשוק, לרבות לשינויים הנדרשים לפי הוראות רגולטוריות.
- שירות וניהול קשר המשכי ויזום עם הלקוחות, תוך הקפדה על מתן פתרון פיננסי כולל ומותאם דיפרנציאלית לצורכי הלקוח.
- שמירה על יעילות וגמישות תפעולית, תוך המשך מתן שירות אופטימלי ללקוחות.
- כוח אדם מיומן ומקצועי.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המיגזר

- הקמת מערך סניפים רחב בפריסה ארצית, ותחזוקתו, או חבירה לגוף קמעונאי בעל פריסה קיימת.
- הכשרת כוח אדם מיומן במגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיות, לרבות בנושא הלוואות לדיוור.
- ניהול מערכת יחסים אישית והמשכית עם הלקוחות.
- הקצאת הון רגולטורי גבוה לצורך העמדת אשראי לסוגיו.
- ניהול מידע המשכי המאפשר את קביעת רמת הסיכון של הלקוח.
- השקעה בהקמת אמצעים טכנולוגיים מתקדמים, תחזוקתם ושדרוגם.
- בניית מותג קמעונאי חזק, מוביל ואמין.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המיגזר והשינויים שחלו בהם

חשבון עו"ש ניתן לניהול אך ורק בבנקים. מוצרים ושירותים אחרים ניתן לרכוש גם במוסדות בנקאיים בעולם, במוסדות פיננסיים אחרים וברשתות קמעונאות.

תחרות

מרבית לקוחות המיגזר הינם בעלי חשבון אחד, המנוהל בבנק אחד בלבד. לקוחות אלה הינם צרכני אשראי ומשקיעים בעיקר במוצרי השקעה בסיסיים (פקדונות שקליים ותוכניות חיסכון). יחד עם זאת, מספרם של הלקוחות המחזיקים חשבונות בבנק נוסף מצוי במגמת גידול, לאור תחרות גבוהה על לקוחות המיגזר, תוך התמקדות של חלק מן הבנקים בסגמנטים ספציפיים במיגזר (הלוואות לדיוור, עובדים במיגזר הציבורי, קבוצות עובדים ומועדוני צרכנות). במהלך שנת 2012 חלה עלייה נוספת בתחרות תוך התמקדות בלקוחות בעלי משכורת, כך שהבנקים יצאו בהצעות ערך ייעודיות לגיוס קהל זה.

התחרות המשיכה לצבור תאוצה כתוצאה מהשינויים שחלו בשוק בשנים הקודמות, דוגמת הורדת חסמי המעבר בין בנקים, כניסת חברות ביטוח וברוקרים פרטיים לשוק קרנות הנאמנות וקופות הגמל (בדבר הרפורמה בשוק ההון, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן), העמקת הפעילות בתחום משקי הבית על-ידי בנקים אחרים וכניסת הקרנות הכספיות לתחרות בתחילת שנת 2008.

בעקבות המשבר הכלכלי במחצית השנייה של שנת 2008 התעצמה התחרות על המקורות למערכת הבנקאית, כאשר עיקר תשומת הלב נתונה לפקדונות ארוכי טווח ולתוכניות חיסכון.

התפתחויות טכנולוגיות ובשלות עולה מצד קהלי לקוחות מהוות פוטנציאל להגברת התחרות בשוק, כולל הורדת חסמי כניסה לשחקנים חדשים וחיזוק שחקנים קטנים.

ועדת התחרותיות

בדצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית", בראשות המפקח על הבנקים, כנגזרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג.

מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי". המלצות הצוות פורסמו ביום 16 ביולי 2012 בדוח ביניים.

בהמשך לפרסום דוח הביניים, פרסם המפקח על הבנקים ביום 28 בנובמבר 2012, את התיקון לכלכלי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, אשר הביא לידי ביטוי את עיקרי ההמלצות שבדוח הביניים בתחום העמלות. התיקון נכנס לתוקף בשתי פעימות:

- ביום 1 בינואר 2013 בוטלו או שונו במסגרת התיקון, מספר עמלות בתחום ניירות הערך, כרטיסי מידע ומשיכת מזומנים, אשראי, ניהול חשבון ועמלות נוספות.
- ביום 1 במרץ 2013 נדרשו הבנקים לנקוט בצעדים הבאים: לבצע תמחור מחודש של עמלות בגין פעילות בניירות-ערך, תוך התחשבות בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הראשון (01.01.2013) ובצורך להתאימו, ככל שניתן, למחיר הנגבה בפועל. כמו כן, לשנות את אופן ההתקשרות עם הלקוחות בדבר מתן הנחות בעמלות בגין פעילות בניירות-ערך, כך שיהיה על בסיס שיעור או סכום העמלה, ולא על בסיס שיעור ההנחה מהתעריפון.

לאחר מיפוי ובחינת המשמעויות הכוללות על הכנסות הבנק עולה, כי יישומם של התיקונים המופיעים בתיקון לכלכלי הבנקאות, וסעיפים נוספים שנכללו בדוח הביניים וטרם יושמו בפועל, עשויים, להערכת הבנק, להשפיע מהותית לרעה על תוצאות פעילותו.

בתחום כרטיסי האשראי קיימת תחרותיות גבוהה על הלקוחות לסוגיהם השונים: לקוחות מחזיקי כרטיסים (לרבות תחרות על התקשרות עם מועדוני לקוחות); בנקים המפיצים כרטיסי אשראי; ובתי העסק המכבדים כרטיסי אשראי. התחרות מתבטאת בפיתוח מוצרים ושירותים חדשים וייחודיים, ובמתן הצעות ערך שיווקיות תוך ניסיון לגייס לקוחות חדשים ולהגדיל או לשמר את נתח הפעילות של לקוחות קיימים. בשוק כרטיסי האשראי מתבטאת התחרות בהקמת מיזמים עם רשתות שיווק מובילות להפצת כרטיסי אשראי משותפים ובכללם מתן אשראי צרכני. לפרטים נוספים, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

בתחום ההלוואות לדירור המתחרים העיקריים הינם תאגידי בנקאיים - בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "בנק מזרחי טפחות"), בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי") ובנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"). מדיניות האשראי בתחום ההלוואות לדירור מותאמת ומתעדכנת בהתאם להתפתחויות ולמגמות בשווקים בעולם ובארץ, והשפעתן על תחום הנדל"ן ומשקי הבית בישראל ועל צורכי הלקוחות. המשכנתא הינה "מוצר חיפוש" בראיית הלקוח, המתאפיין בהיעדר נאמנות הלווה "לבנק הבית", ואילו בראיית בנקים המשכנתא מהווה "מוצר עוגן", באמצעותו מנסים לשמר/לגייס לקוחות. לפיכך הבנק נוקט במדיניות ליצירת ערך ייחודי ללקוחות הבנק תוך נקיטת אסטרטגיה של "משכנתא לוקחים בבית". נוכח תחרות מתגברת והולכת בתחום האשראי לדירור בשנים האחרונות, המשיך הבנק לנקוט מדיניות שמרנית, תוך הקפדה על שמירת שולי רווח נאותים, להבנתו, בעסקות העמדת האשראי לדירור, כאשר התפשרות על שולי הרווח נעשתה באופן סלקטיבי ביותר. חלקו של הבנק בהיקף האשראי לדירור אשר הועמד (ביצוע) ללקוחות השונים בשנים 2009, 2010, 2011 ו-2012 עמד על כ-19%, כ-22%, כ-22.5% וכ-22.3% בהתאמה (בהתאם לדוחות בנק ישראל כולל קבוצות רכישה). העלייה בנתח השוק של הבנק במוצר זה נובעת ממדיניות הבנק האמורה ולמרות התחרות העזה בתחום.

השיטות העיקריות להתמודדות עם התחרות

- פיתוח מושכל של הפריסה הסניפית בהתאם לצורכי פלחי האוכלוסייה השונים באזורי הפוטנציאל ותוך בחירת הקונספט המתאים לאזור המחיה של הסניף, קהל היעד והפוטנציאל העסקי שלו.
- ראיית לקוח כוללת: ניהול סיכונים וניתוח יכולת החזר, שילוב משכנתא עם מוצרים בנקאיים אחרים, יצירת סלי מוצרים תוך דגש על הצעה המתאימה לצורכי הלקוח, כגון "זכאות פועלים" ועוד.
- חיזוק הקשר האישי ומערכת היחסים עם הלקוח על-ידי שימת דגש על שירות והשקת שירותים ייחודיים להעצמת והצמחת הלקוחות ומתן כלים להתנהלות פיננסית נכונה.
- שימוש והטמעה של כלי DWH, מערכות CRM ומערכות ניהול ואופטימיזציה המאפשרות פיתוח תהליכי עבודה מתקדמים לשימור לקוחות, הטמעתם והעמקת הפעילות עימם.
- שיפור תהליכי עבודה, לרבות בראיה רב ערוצית, וניהול והשקעה במערכות מתקדמות.
- חיזוק ופיתוח השירותים המשלימים - "פועלים בטלפון", "פועלים באינטרנט" ו"פועלים בסלולר" לשיפור שירותי הערך המוסף הניתנים ללקוח, בכלל זה השקה ושדרוג הכלי לניהול תקציב באינטרנט המתאים מאוד לצורכי מיגזר זה וכן אתר לשוק ההון, אפליקציות ייעודיות לניהול החשבון ופעילות בשוק ההון למגוון פלטפורמות (אייפד, אייפון ומחשב), השקת אפליקציית ארנק סלולרי וסימולטור מעוף המיועד ללקוחות בעלי עניין ורמת פעילות גבוהה בשוק ההון.
- שירותי ערך מוסף המקנים יתרון תחרותי ללקוחות הבנק, דוגמת שירות מטבע-חוץ בטרמינל, המאפשר ללקוחות להזמין מטבע-חוץ מראש באינטרנט או בטלפון ולקבלו בדרך לעלייה למטוס בדלפק הבנק.
- מינוף העוצמות הטכנולוגיות של הבנק להענקת מעטפת שירותים רב ערוצית ללקוח, דוגמת שירותי "הלואה רב ערוצית" המאפשר ללקוחות להגיש בקשה להלוואה באמצעות "פועלים באינטרנט" ולקבל אישור באמצעות הודעה קולית למספר הטלפון שהלקוח בחר ו"אשראי ברגע" המאפשר הגשת בקשה להלוואה באמצעות הטלפון החכם (אייפון ואנדרואיד), שירות משיכת מזומנים ב-SMS, המאפשר משיכה או העברת מזומנים באמצעות קוד שנשלח למכשיר הסלולר ושירות "איתך ברגע", המאפשר ללקוחות הגולשים באתר, לקבל שיחה מבנקאי בהזמנה אישית מהאתר, און-ליין. השירות מצוין ללקוח את זמן ההמתנה המשוער (בדרך כלל שניות ספורות).
- היערכות לתרחישי שוק שונים דרך בניית תשתיות גמישות המאפשרות מענה הולם ומהירות תגובה לשינויים בסביבת התחרות.

מוצרים ושירותים

דן חסכן - בסוף שנת 2009 השיק הבנק מחדש את המותג המוכר והאהוד משנות ה-50 "דן חסכן". תוך מתיחת פנים שעבר המותג והפעילויות הכרוכות בו והתאמתו לשנות ה-2000 ולילדים של היום, פועל הבנק לעידוד החיסכון לילדים בקרב ההורים ולהגברת המודעות להתנהלות פיננסית נכונה וחיסכון בקרב ילדים. במסגרת זו הקים הבנק אתר לילדים בו יוכלו ללמוד ערכים של חיסכון ומושגים בבנקאות תוך כדי משחק, ערך סדנאות לילדים במתנ"סים וקייטנות וחילק מעל לחצי מיליון קופות לילדים. לאחרונה השיק הבנק מכונות אוטומטיות לילדים בהן יוכלו להפקיד את חסכונותיהם במטבעות ושטרות לחשבון דן חסכן ייחודי ופטור מעמלות והמשיך להרחיב את משפחת מוצרי החיסכון של דן חסכן להורים.

תכנון פיננסי אישי - בשנת 2012 הושק שירות חדש וייחודי לבנק - שיחה אישית של הלקוח עם בנקאי מוסמך בה מתבצעת בחינה של כלל ההתנהלות הפיננסית של הלקוח ומגובשות באופן פרטני המלצות להתנהלות בעתיד. זאת כמובן בהתאם למאפייני הלקוח, תוכניותיו והעדפותיו האישיות. השירות ניתן על-ידי בנקאים שעברו הכשרה לכך בכל סניפי הבנק.

לקוחות

לקוחות המיגזר כוללים בעיקר משקי בית בעלי עושר פיננסי בינוני עד נמוך. הלקוחות מפולחים לפלחי לקוחות על-פי פרמטרים של גיל, עושר פיננסי ו/או רמת הכנסה, יתרות אקטיבה ופוטנציאל צמיחה. בנוסף, כוללים לקוחות המיגזר גם נוטלי הלוואה במשכון דירת מגורים, שזו פעילותם היחידה בבנק.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה של המיגזר מתבצעים באמצעות מהלכי שיווק המקבילים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו ובשילטי חוצות.

הבנק מזהה עצמו ציבורית כגוף מקצועי בתחום הפיננסי המקדם את לקוחותיו לחירות פיננסית באמצעות ליווי ופיתוח מתמיד של כלים חדשניים להתנהלות פיננסית נכונה ועידוד החיסכון.

בנוסף, הלקוח מקבל את המסרים השיווקיים בערוצים השונים בהם הוא משתמש בבנק באופן מגיב וכן באופן יזום - בסניף פנים אל פנים ובטלפון, וב"פועלים בטלפון" ובאתר "פועלים באינטרנט" וב"פועלים בסלולר".

מסרים שיווקיים מועברים גם בדיוור ישיר ללקוח (דוח מצב חשבון, דיוור ישיר ייעודי), בשירותים עצמיים (בנקט ועדכן), במיילים שיווקיים - בינואר 2013 עתיד להסתיים פרויקט להטמעת מערכת להפצת מיילים שיווקיים וניוזלטר תחת חוק הספאם. זהו ערוץ הפצה נוסף זול, מהיר ואפקטיבי עם לקוחותינו המאפשר מתן במה לשותפים העסקיים במועדון להציע הצעות ערך חוץ בנקאיות ובהמשך גם בנקאיות ללקוחות הבנק וכן באמצעות מידע על גבי מסכים ועלוני מידע וגלויות בתוך הסניף.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המיגזר בשנת 2012 הינו 5,347 (בשנת 2011 - 5,526 משרות), מתוכן 631 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2011 - 666 משרות ניהוליות ישירות). הירידה במספר המשרות נובעת בעיקר מהתקינה החדשה במצבת כוח האדם בהנהלה הראשית, וכן מצמצום שחל בסוף שנת 2011 בכוח האדם בבנק פוזיטיף.

בסניפים מועסקים עובדים קבועים שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם לצרכים הבנקאיים של הלקוחות. בנוסף, מועסקים עובדים חיצוניים בתפקידים בסיסיים (בנכולים), לאחר שעברו הכשרה מתאימה.

מדיניות הבנק היא לקלוט, ככל שניתן, עובדים אקדמאים, וקיימת מגמה של גידול מתמיד בשיעור האקדמאים. הבנק גם מעודד עובדים ללמוד לתואר ראשון ושני, וזאת הן באמצעות עזרה במימון הלימודים והן באמצעות הוספת ימי חופשה למבחנים.

במוקדי "פועלים בטלפון" מועסקים עובדי בנק ועובדים חיצוניים, אשר עברו הכשרה ייעודית, כולל עמידה במבחני קבלה כמוקדן למתן שירות.

הסכמי שיתוף פעולה

הסכמי שיתוף פעולה עם חברות ביטוח: לצורך מכירת ביטוח מבנה וביטוח חיים אגב הלוואה לדיוור, כמפורט לעיל, התקשרה קבוצת הבנק עם מספר חברות ביטוח מובילות בשוק והיא מציעה ללקוחותיה לרכוש פוליסות מחברות הביטוח האמורות על-ידי הצגת הצעות הביטוח של כל חברה. הלקוח חופשי לבחור בהצעה המתאימה לו, או לרכוש ביטוח במקום אחר.

מיסוי

לעניין המיסוי, ראה פרק "תיאור מצב המיסוי" להלן.

הליכים משפטיים

ראה ב'אור 19 בדוחות הכספיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק שואף לשיפור הרווחיות על-ידי העמקת הפעילות מול לקוחות המיגזר, גיוס לקוחות חדשים, יעול ושיפור התהליכים התומכים. הצעדים הבאים מתוכננים לשם מימוש אסטרטגיה זו:

- ניהול מושכל של הרשת הקמעונאית בתפיסה רב ערוצית ועל בסיס פוטנציאל, תוך בניית מענה מתקדם, המבוסס הן על מערך הסינוף והן על זמינות ונגישות לביצוע פעולות ולמידע ממגוון ערוצים ישירים.
- המשך פיתוח תשתיות מתקדמות להיכרות עם צורכי הלקוחות כבסיס לפיתוח הצעות ערך מותאמות ומובחנות לסגמנטים השונים.
- שימור המובילות והיתרון התחרותי על-ידי המשך פיתוח תפיסת שירות מתקדמת והעלאת שביעות הרצון מצד הלקוחות.
- פיתוח פעילות הלוואות לדיור בתפיסה של מוצר עוגן, תוך מיקוד בלקוחות הבנק במקביל לשיפור בתהליכי המכירה והשיווק.
- "פועלים בדרך הנכונה" - יישום שיטות ניהול משאבים ותהליכי עבודה חדשים בסניפי הבנק, ואשר מטרתם יצירת תנאים המביאים למציאות תפעולית תוך התמקצעות של עובדי הסניפים בתהליכי המכירה והשירות. במסגרת זו (כמו גם במסגרת עצמאיות) מועבר ביצועם של תהליכי ליבה תפעוליים, שאינם מחייבים קשר ישיר עם הלקוח, מתוך הסניפים אל מרכזי תפעול בנקאיים (Back Office), המאפיינים בהתמחות והתמקצעות בתהליכים התפעוליים והפרדתם מהשירות הפרונטלי ללקוח ומהליכי המכירה בפעילות הסניפית. המרכז הראשון נפתח בחודש יולי 2008, ונכון למועד הדוחות הכספיים חמישה מרכזים (בית דגן, נשר, גבעת אולגה, חצור ובאר שבע) המרכזים קשת רחבה של תהליכי ליבה לרבות העברות במטבע-חוץ ושקל, טיפול בערבויות בכלל וחוק מכר בפרט, טיפול בחריגות בחשבונות לקוח וגבייה, ניכיון שיקים, גריעת שיקים למשמרת וביטול שיקים, הפקדת שיקים במכונה, עיצור שיקים, הרשאות לחיוב, עיקולים, שירותים שונים הניתנים לקופות-גמל ועוד. בנוסף מעניקים המרכזים תמיכה תפעולית לסניפי האקספרס ולסניפים העסקיים. הבנק מעריך, כי טיפוח המומחיות והמיומנות התפעולית במסגרת המרכזים, בד בבד עם יישום תהליכי בקרה מתקדמים, בחלקם ממוכנים, תאפשר הפחתה ברמת הסיכון התפעולי הנלווה לתהליכים אלה (לרבות יכולת השרידות וההתאוששות מאסון) להם חשוף הבנק במבנה העבודה כפי שהיה קיים ערב העברת הפעילות למרכזים.
- הבנק משלים היערכות למתן ייעוץ פנסיוני בסניפים. היערכות זו כוללת הכשרה של עשרות יעוצים פנסיוניים - פנסיוניים, המתמחים בראייה כוללת של צורכי הלקוח ובמתן ייעוץ אובייקטיבי מקיף, והטמעה של מערכת ייעוץ מתקדמת וייחודית המאפשרת עיבוד והצגה נוחה של המידע בכל הערוצים.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

פריסת הרשת הקמעונאית - הבנק ימשיך בפריסה מושכלת של סניפים בכיסי פוטנציאל אזוריים ובקהלים בעלי פוטנציאל, תוך התאמת פורמט הסניף לצורכי קהל היעד.

ייעוץ פנסיוני - החל משנת 2007 מייצג הבנק ללקוחותיו בקרנות השתלמות, במתווה הפיננסי. בשנת 2009 קיבל הבנק רישיון ייעוץ פנסיוני. הותר לבנק לעסוק בייעוץ פנסיוני בהתאם לקבוע בהסדר החוקי ובהיתרים ובהוראות מכוחו. הייעוץ הפנסיוני, בשלב זה, ניתן רק בחלק מסניפי הבנק ורק לחלק מהלקוחות ויורחב בהדרגה. הרחבת הפעילות תלויה, בין היתר, בגורמים שאינם תלויים בבנק שבהם: הקמת מסלוקה פנסיונית מרכזית, והתקנת תקנות המסדירות שיעור עמלה בהפצת מוצרי ביטוח. לפרטים נוספים בדבר היערכות הבנק למתן שירותי ייעוץ פנסיוני, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים".

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			בנקאות ופיננסים	
	הלוואות לדיר	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
3,267	45	18	1,629	-	95	1,480	- מחיצוניים
(1,027)	(25)	(17)	(1,394)	-	-	409	- בינמיגרי
2	-	-	-	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,242	20	1	235	-	95	1,891	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,252	2	2	93	40	580	535	עמלות והכנסות אחרות
3,494	22	3	328	40	675	2,426	סך ההכנסות
257	4	1	25	-	25	202	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
2,754	20	19	212	58	475	1,970	- מחיצוניים
(45)	-	-	(27)	11	-	(29)	- בינמיגרי
528	(2)	(17)	118	(29)	175	283	רווח (הפסד) לפני מיסים
164	-	(5)	38	(9)	49	91	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
364	(2)	(12)	80	(20)	126	192	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	-	4	-	-	(3)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
365	(2)	(8)	80	(20)	123	192	המיוחס לבעלי מניות הבנק
9.2%	-	-	4.7%	-	18.5%	12.3%	תשואה להון ⁽²⁾
62,462	92	341	34,995	-	6,146	20,888	יתרה ממוצעת של נכסים
35,955	-	9	-	-	-	35,946	יתרה ממוצעת של התחייבויות
47,545	6	422	20,550	2	7,945	18,620	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,060	-	-	-	2,060	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
1,960	-	-	-	1,960	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
5,347	40	44	418	132	761	3,952	מספר משרות ממוצע
64,063	42	296	36,099	-	5,927	21,699	יתרת אשראי לציבור
37,636	-	35	-	-	-	37,601	יתרת פקדונות הציבור
1,646	20	-	175	-	95	1,356	מרווח מפעילות מתן אשראי
492	-	-	-	-	-	492	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
102	-	1	60	-	-	41	אחר
2,240	20	1	235	-	95	1,889	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011**							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			בנקאות ופיננסים	
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
3,288	64	18	1,734	-	102	1,370	- מחיצוניים
(1,033)	(45)	(10)	(1,497)	-	-	519	- בינמיגזרי
4	-	-	-	-	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,259	19	8	237	-	102	1,893	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,254	-	2	105	49	562	536	עמלות והכנסות אחרות
3,513	19	10	342	49	664	2,429	סך ההכנסות
261	1	(2)	47	-	30	185	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
2,702	41	26	201	61	469	1,904	- מחיצוניים
2	-	-	(30)	15	-	17	- בינמיגזרי
548	(23)	(14)	124	(27)	165	323	רווח (הפסד) לפני מיסים
154	(7)	(4)	38	(8)	37	98	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
394	(16)	(10)	86	(19)	128	225	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5	5	3	-	-	(3)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
399	(11)	(7)	86	(19)	125	225	המיוחס לבעלי מניות הבנק
11.2%	-	-	5.7%	-	21.2%	15.9%	תשואה להון ⁽²⁾
60,233	105	383	33,668	-	5,754	20,323	יתרה ממוצעת של נכסים
33,308	-	16	-	-	-	33,292	יתרה ממוצעת של התחייבויות
45,030	4	418	19,228	-	7,460	17,920	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,403	-	-	-	2,403	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
2,426	-	-	-	2,426	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
5,526	14	127	408	136	756	4,085	מספר משרות ממוצע
61,609	89	373	34,409	-	5,812	20,926	יתרת אשראי לציבור
34,957	-	17	-	-	-	34,940	יתרת פקדונות הציבור
1,664	19	8	217	-	102	1,318	מרווח מפעילות מתן אשראי
510	-	-	-	-	-	510	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
81	-	-	20	-	-	61	אחר
2,255	19	8	237	-	102	1,889	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(5) בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקטיריונים לשיך לקוחות" לעיל.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר משקי הבית בשנת 2012 הסתכם ב-365 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-399 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון ברווח נבע מירידה ברווח המימוני, נטו, ומעלייה בהוצאות התפעוליות.

הרווח המימוני, נטו, בשנת 2012 הסתכם ב-2,242 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,259 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון בשיעור של 0.8%, הושפע בעיקר מקיטון במרווחים הפיננסים ומהירידה בריבית במשק. הירידה קוזה בשל עלייה בהיקפי הפעילות באשראי ופקדונות. העמלות וההכנסות האחרות בשנת 2012 הסתכמו ב-1,252 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,254 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשנת 2012 הסתכמה ב-257 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-261 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו בשנת 2012 הסתכמו ב-2,709 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,704 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר בעיקר בגין התקינה החדשה במצבת כוח האדם בהנהלה הראשית וכן, מגידול בהוצאות שנרשמו בגין תשלום מבוסס מניות, כתוצאה מעלייה במחיר מניית הבנק, מנגד, ירידה בהפרשה למענקים וירידה בהוצאות התפעוליות המיוחסת לפעילות הבנק בתורכיה, קיזוז גידול זה.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-64.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-61.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהלוואות לדויר.

האשראי לדויר בישראל ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-36.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-34.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-37.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-35.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. הגידול התבטא בעיקר במעבר לקוחות מהשקעה בשוק ההון להשקעה בפקדונות.

מיגזר הבנקאות הפרטית

כללי ומבנה המיגזר

מיגזר הבנקאות הפרטית משרת לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני-גבוה בארץ ובח"ל. הבנק מציע ללקוחות המיגזר אשר הינם בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות פיננסיים וזאת באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי וכן באמצעות מעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת פגישות יזומות וטלפונים יזומים ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה. במתן שירות ללקוחות המיגזר ניתן דגש מיוחד ליצירת מערכת יחסים הדוקה וארוכת טווח עם הלקוחות. פעילות המיגזר בישראל, ללקוחות המנהלים את חשבונותיהם בסניפי הבנק בישראל (למעט סניף אחד המשוך לפעילות הבינלאומית כמפורט להלן), מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק, ביחידות בנקאות פרטית מבודלות בסניפי הבנק וב"סניפי הבטיק" (סניפים ייעודיים ללקוחות המיגזר בארץ), וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה פרק "מיגזר משקי הבית" לעיל). שירותי הבנקאות הפרטית הבינלאומית ("Global Private Banking" - GPB) ניתנים, הן בישראל במרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב, והן בפריסה רחבה בחו"ל, לרבות אירופה, ארצות-הברית, אמריקה הלטינית, קנדה ואסיה, זאת, בין היתר, באמצעות מוקדי פעילות הכוללים חברות בנות בנקאות, סניפים, וחברות בנות לניהול נכסים (לפרטים נוספים בדבר פעילות קבוצת הבנק בחו"ל, ראה פרק "פעילות קבוצת הבנק בחו"ל" להלן), ונציגויות המשמשות ליחסי ציבור בלבד.

פעילויות

הפעילויות העיקריות במיגזר זה הינם בנקאות ופיננסיים, כרטיסי אשראי, שוק ההון והלוואות לדירור. השירותים שניתנים ללקוחות המיגזר הן בישראל והן לקוחות ה-GPB במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסיים" כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות (בהקשר זה יצוין, כי לחטיבה הקמעונאית ולחטיבה הבינלאומית סמכויות מתן אשראי בסכומים מוגדלים ללקוחות מיגזר הבנקאות הפרטית, בשים לב לצורכי הלקוחות ועושרם הפיננסי), פקדונות ותוכניות חיסכון. לפרטים בדבר השירותים המוענקים על-ידי הבנק במסגרת פעילויות "כרטיסי האשראי" ו"שוק ההון" - ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

התפתחות בשווקים של המיגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בישראל:

שנת 2012 הסתיימה בעליות שיעורים. מדדי המניות המרכזיים רשמו עליות המסתכמות בכ-8%. מדדי אגרות-החוב הממשלתיים רשמו עליות הן בשקליות והן במדדיות של 11% ומדדי התל בונד השונים עלו אף הם בשיעור של עד 9%. היועצים והלקוחות פעלו במהלך השנה בצמצום וטיוב רכיבי הסיכון בתיקים והדבר אופייני בהקטנת רכיב המניות בארץ והסטה למניות בחו"ל, וכן הקטנה וטיוב תיק אגרות-החוב הקונצרני. טיוב התיק באפיק הקונצרני בוצע על-ידי היועצים בעיקר בעזרת ניתוח החוב שבוצע על-ידי חברת GSE.

בחו"ל:

הבנק שם דגש על הגדלת נכסי לקוחות ה-GPB המוחזקים בקבוצת הבנק, תוך הגדרת יעד אסטרטגי של הגדלת חלקם של לקוחות בעלי תיק נכסים של מעל מיליון דולר.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

בישראל:

השקת עיקריות בשנת 2012

מערכת תשואות

- המערכת מאפשרת לחשב תשואות וסטיית תקן לתיקי השקעות של לקוחות בלחיצת כפתור.
- חישוב תשואה לתיק השקעות כולל - ניירות-ערך ופקדונות בנקאיים שונים (תוכ"ח בפיתוח).
- המערכת הינה ייחודית לבנק ומעניקה ערך מוסף משמעותי ליעוץ בבנק.
- באתר הבנק מוצגים נתוני תשואה נבחרים ללקוחות בנקאות פרטית ופלטיון החתומים על הסכם ייעוץ.

יישומים חדשים במערכת הייעוץ פועלים Advisor

- דוח ניתוח תיק השקעות באנגלית, ובמגוון מטבעות, תוך הצגה עדכנית ומפורטת של אחזקות התיק, ניתוח והצגה של נתוני תשואה.
- סופר Fund - השקת כרטסת אירועים עתידיים בקרנות נאמנות תוך מתן התראות ממוקדות ליועץ וקישור לרשימת המחזיקים בקרן.

השקת Advisor שלי בשיתוף עם בנקאות ישירה – שירות חדש באתר הבנק המבוסס על פלטפורמת הייעוץ.

השנה הרחיב הבנק את הצעת הערך באינטרנט ללקוחות בנקאות פרטית ופלטנום (החתומים על הסכם ייעוץ חדש) ומעניק להם ליווי כולל ומקיף, באמצעות שירות Advisor שלי. הלקוחות יכולים לקבל את כל המידע הרלוונטי לתיק ההשקעות שלהם באמצעות ממשק ייחודי באתר, כולל נתוני תשואה לתיק ההשקעות לתקופות שונות ובמגוון מטבעות, המאפשר לבחון טוב יותר את ביצועי התיק. בנוסף, יכולים הלקוחות לקבל הודעות אישיות מהייעוץ ישירות באתר, לצפות ביומן אירועים פיננסי אישי, חדשות והודעות בורסאיות הנוגעות לניירות-ערך שבתיקם ועוד. השירות מהווה כלי משמעותי לחיזוק הקשר של יועץ ההשקעות עם הלקוח ולהגדלת אחוז החדירה של שירות ייעוץ ההשקעות.

בחז"ל:

במהלך שנת 2012 נבחנה אסטרטגיית IT ארוכת הטווח של החטיבה הבינלאומית, על רקע הרצון לשדרג את השירותים ללקוחות ולתמוך באסטרטגיית הצמיחה הבינלאומית.

גורמי ההצלחה הקריטיים במיגור

בישראל:

- רמה מקצועית גבוהה של העובדים.
- שירות אישי ממוקד לצורכי הלקוח, תוך דגש רב על יחס אישי, רמת שירות גבוהה והתאמה לצורכי הלקוחות.
- מעטפת שירות יזמת, ומותאמת ללקוח, פגישות עם בנקאי ו/או יועץ, בהתאם לצרכיו.
- שירות בעל גמישות רבה, בהתאם לתנאי שוק משתנים בארץ ובעולם.
- מערך סינוף מתקדם, זמין ונגיש ומותאם לצורכי הלקוחות.
- מגוון ערוצי תקשורת ישירים מתקדמים (אינטרנט, "פועלים בטלפון", "פועלים בסלולר" ומכשירים אוטומטיים). בתחום הסלולר, הבנק מציע ללקוחותיו מגוון שירותים ביניהם אפליקציה ייחודית לניהול חשבון מהאיפד "פועלים HD", אפליקציה לניהול חשבון במגוון מכשירי סמארטפון, שירות "on time" הנותן מידע והתראות במכשיר הסלולר, אפליקציה ייעודית לשוק ההון וארנק סלולרי.
- בעולם הבנקאות הרב ערוצית הושק השנה שירות מ"ל דו כיווני המאפשר ללקוחות גישה ישירה ואישית לבנקאי באמצעות האתר המאובטח.
- ייעוץ השקעות ברמה מקצועית גבוהה, הנעזר במערכות תומכות החלטה מתקדמות. במסגרת פיתוח הכלים המתקדמים הושק ממשק למסחר בניירות-ערך זרים לטובת לקוחות הסוחרים בשוק ההון.

בחז"ל:

- רמה מקצועית גבוהה של העובדים.
- מתן שירות אישי, ממוקד בצורכי הלקוח.
- מגוון מוצרים רחב, הנבחר בקפדנות ממיטב היצרנים בעולם, בהתאם למדיניות ה"ארכיטקטורה הפתוחה" (דהיינו: הצעתם של מוצרי בנקאות המיוצרים על-ידי אחרים), המיושמת באמצעות חברות PAM (ראה פרק "פעילות קבוצת הבנק בחז"ל להלן), תוך התאמת היצע המוצרים לטעמי הלקוחות ולסטנדרטים הנהוגים בתעשייה זו בעולם.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המיגור:

בישראל:

- הקמת מערך סניפים רחב בפריסה ארצית תוך בידול השירות ללקוחות אלה.
- הכשרת כוח אדם מיומן למתן ייעוץ פיננסי ללקוחות, על-פי הוראות חוק הייעוץ.
- סל מוצרים מגוון ומותאם לצורכי הלקוחות.
- ניהול מערכת יחסים אישית והמשכית עם הלקוחות.
- השקעה בהקמה, תחזוקה ושדרוג של אמצעים טכנולוגיים מתקדמים.
- השקעה גבוהה בבניית מותג חזק, מוביל ואמין.

בחול:

פעילות מיגזר הבנקאות הפרטית כרוכה במערכת קשרים ארוכת טווח עם הלקוחות. על מנת להוות מתחרה משמעותי במיגזר, על הגוף הפיננסי לעמוד במספר קריטריונים:

- פריסה גיאוגרפית רחבה, הכוללת משרדים וסניפים ברחבי העולם.
- העסקת כוח אדם מקצועי ומיומן.
- השקעה בהקמה, תחזוקה ושדרוג תשתיות.
- קיום מערך הפצה וייזום מוצרים.
- ציות למגבלות רגולטוריות.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המיגזר והשינויים שחלו בהם

למרבית המוצרים והשירותים של המיגזר לא קיימים תחליפים, אם כי קיימת תחרות בין מוסדות בנקאיים ופיננסיים, בארץ ובעולם. הבנק וקבוצתו פועלים בעיקר לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב את סל המוצרים הבנקאיים.

לקוחות

לקוחות הבנקאות הפרטית בארץ הם בעלי עושר פיננסי גבוה ו/או בעלי פוטנציאל צמיחה עתידי. הלקוחות (כולל תושבי חוץ) משויכים על-פי פרמטרים של גיל, עושר פיננסי ו/או הכנסה. לקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית הם לקוחות פרטיים, אמידים, תושבי חוץ, מרביתם בעלי זיקה יהודית/ישראלית.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ מתבצעים על-ידי יחידות הבנקאות הפרטית בסניפים, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון ובי"פועלים בטלפון. הן בפנייה יוזמה והן בתגובה לפניית הלקוחות. כמו-כן, מתבצעות פעולות השיווק וההפצה ב-"פועלים באינטרנט". השיווק וההפצה ללקוחות הבנקאות הפרטית בארץ מתבצעים גם באמצעות מבצעי פרסום בעיתונות, בטלוויזיה, ברדיו ובשלטי חוצות. בנוסף, העברת מסרים שיווקיים נעשית בדיוור ישיר ללקוח (דוח מצב חשבון, צרופות, דיוור ישיר ייעודי), בשירותים עצמיים (בנקט ועדכן), באתר "פועלים באינטרנט", במיילים, בשילוט, סרטוני טלוויזיה ועלוני מידע וגלויות בתוך הסניף. כמו-כן, מעת לעת, נעשה שימוש בערוצי שיווק המוניים, בהם טלוויזיה, עיתונות, רדיו ואינטרנט לשיווק הצעות ערך של הבנק ללקוח. שיווק ללקוחות בחו"ל מתבצע באמצעות השלוחות השונות בכפוף לדינים הרלוונטיים בישראל ובמדינות הפעילות. אמצעי שיווק נוסף הינו באמצעות "מועדוני הפלטינום והפריפרד" המיועדים ללקוחות אמידים. ללקוחות אלה מרכזים בתל-אביב, הרצליה, חיפה ונצרת. השירות ללקוחות אלה הוא שירות one to one, המותאם פרטנית לכל לקוח ולקוח על-פי צרכיו. הלקוחות מקבלים מעטפת ייחודית של שירות מקצועי - שיווקי המותאם לצרכיהם ולהעדפותיהם.

- המועדונים שמים דגש על ארכיטקטורה פתוחה ו"תפירת מוצרים" מותאמים אישית.
- ללקוחות מוצע שירות מיוחד של דסק חו"ל באמצעות חברת פעילים, המאפשר ניהול תיקי השקעות בינלאומיים על-פי מודלים מקובלים בעולם.

ייחודי לחברי "מועדון פלטינום" בלבד:

- הפגישות עם הלקוחות נערכות במיקום המועדף על הלקוח באמצעות בנקאות ניידת מאובטחת, המאפשרת ביצוע פעילות גם מחוץ למשרדי הבנק.
- ללקוחות פלטינום מוצע כרטיס הסנטוריון, כרטיס האשראי היוקרתי בעולם, באמצעותו ניתן ליהנות משירותי קונסיירז' בינלאומיים ומהטבות ושדרוגים במגוון תחומי הנסיעות והתיירות.
- במסגרת מועדון פלטינום ניתנת תמיכה לגופים מובילים בתחומי התרבות והאומנות והלקוחות נהנים מאירועי תרבות וחוויה ייחודיים.

תחרות

כ-40% מלקוחות הבנקאות הפרטית בארץ הם לקוחות המנהלים חשבון ביותר מבנק אחד. כמו-כן, כניסת חברות ביטוח וברוקרים פרטיים לשוק קרנות הנאמנות וקופות הגמל בפרט ולמכירת מוצרים פיננסיים בכלל, כמו גם הורדת חסמי המעבר בין בנקים, מגבירה את התחרות על לקוחות המיגזר. כתוצאה מכך, התחרות על לקוחות אלה בתוך המערכת הבנקאית היא אגרסיבית ביותר ובאה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמות המחירים, במבצעי פרסום, דגש על שירות אישי - מעטפת שירות מותאמת ללקוחות, יעוץ השקעות ברמה גבוהה במיוחד, חדשנות במוצרים ובטכנולוגיה למתן שירותים מובילים. המתחרים במיגזר זה הם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות וכן בנקים אחרים הפועלים בישראל, בנקים זרים ובתי השקעות. יחד עם זאת, עם פרוץ המשבר הפיננסי ניכרה האטה בקצב התחרות כאשר חלק מהגופים הפיננסיים שאינם בנקאיים, כמו גם בנקים זרים מחוץ לישראל, נתפסים כפחות יציבים. בדבר התחרות בתחום ההלוואות לדיור, ראה פרק "מיגזר משקי הבית" לעיל.

לאור תיקונים צפויים בהוראות בנק ישראל יתאפשר מסחר עצמאי בקרנות נאמנות בעמלות הפצה מופחתות, זאת על-ידי מערכת ייעודית וללא תלות בתנאי החשבון בבנק בו מתנהל. בנקים קטנים וגופי השקעה צפויים לאמץ פלטפורמה זו ולהעמידה לרשות לקוחות הבנקים הגדולים, מהלך העשוי להשפיע במידת מה על רמת התחרות במיגזר זה.

בח"ל, הבנקאות הפרטית הגלובלית מתאפיינת ברמת תחרות גבוהה, הגוברת עם הזמן. פלח הלקוחות האמידים הינו פלח אטרקטיבי בעיני מוסדות פיננסיים רבים. המתחרים העיקריים בתחום זה הינם בנקים שוויצריים המתמחים בבנקאות פרטית ובנקים ישראליים הפועלים בחו"ל.

ההתמודדות הינה בעיקר באמצעות שירות אישי ומקצועי ברמה גבוהה, היצע שירותים ומוצרים אשר אינו נופל מאלו המוצעים על-ידי המתחרים ויכולת להגיב במהירות לשינויים בשוק ובטעמי הלקוחות.

ועדת התחרותיות

ראה בפרק "מיגזר משקי הבית" שלעיל.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המיגזר בשנת 2012 הינו 3,334 (בשנת 2011 - 3,335 משרות), מתוכן 629 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2011 - 634 משרות ניהוליות ישירות). חלה ירידה במספר המשרות אשר נבעה בעיקר מהתקינה החדשה במצבת כוח האדם בהנהלה הראשית אשר קוזזה בגידול במספר העובדים במיגזר עקב פתיחת סניפי בוטיק. ביחידות הפרטיות בישראל מועסקים עובדים שהוכשרו בתפקידים שונים בהתאם לצרכים הבנקאיים של הלקוחות. בנוסף, מועסקים עובדים שהוכשרו כיועצי השקעות אשר נותנים שירותי ייעוץ ושירותים בנקאיים המותאמים לצורכי הלקוחות. עובדי הבנק בחו"ל הינם בעלי התמחות בתחום הבנקאות הפרטית או בתחום מוצרי האשראי הבינלאומיים, ורבים מהם אקדמאים. על מנת לעמוד בסטנדרטים המוכתבים על-ידי השוק הגלובלי, העובדים עוברים הכשרות והעשרות שונות בתחום עיסוקם וכן בדרישות הרגולציה המקומית. כמו-כן, העובדים מכירים את צורכי הלקוחות והעדפותיהם ודוברים את שפתם.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

ראה בפרק "מיגזר משקי הבית" לעיל.

הסכמים מהותיים

לפרטים בדבר מכירת זכויות קבוצת הבנק בקופות-גמל וקרנות נאמנות שהיו בניהולו - ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

הסכמי שיתוף פעולה

לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מהמובילים בתחום ההשקעות הגלובליות. במסגרת ההסכמים מציעה קבוצת הבנק ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית מגוון קרנות המנוהלות על-פי מודל אנליטי לבחירת מנהלי תיקים, במטרה לאתר את הגורמים המיטביים בשווקים ובתחומים השונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק שואף לשיפור הרווחיות על-ידי העמקת הפעילות מול לקוחות המיגזר, גיוס לקוחות חדשים יעול ושיפור התהליכים התומכים.

בישראל:

- חיזוק ההיכרות והקשר האישי עם הלקוח כמנוף לשימור ולהעמקת פעילות מול לקוחות קיימים ולגיוס לקוחות פוטנציאליים.
- המשך פריסת מערך קמעונאי באזורי פוטנציאל בפורמט מותאם לצורכי פלח הלקוחות.
- בניית הצעת ערך ייחודית מותאמת לצרכים המובחנים של הלקוחות.
- שיפור ברמת השירות ללקוח והעלאת שביעות הרצון לחיזוק נאמנות הלקוחות.

בחו"ל:

צמיחה, תוך מיקוד בלקוחות והתאמת האסטרטגיה העסקית לסביבת התחרות, פיתוח יכולות מנהלי הלקוחות והגדלת הפעילות והיקף הנכסים של לקוחות תושבי חוץ ולקוחות ישראלים הפועלים בחו"ל בין השאר באמצעות הרחבת מעטפת השירות, היצע המוצרים ללקוח, והרחבת בסיס הלקוחות.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

בשנים האחרונות גובשה ויושמה תפיסה חדשה במיגזר הבנקאות הפרטית מתוך ראייה של הסביבה התחרותית המשתנה בה פועל הבנק, סביבה המעצימה את התחרות על לקוחות הבנקאות הפרטית. מטרת התפיסה היא ליצור עבור הלקוחות חוויה חדשנית אשר תבסס יתרון תחרותי ותשמר את מעמד הבנק כמוביל בשוק זה. התפיסה מבוססת על מחוללי שינוי מרכזיים כגון מעטפות שירות דיפרנציאליות המותאמות לצרכים השונים של הלקוח, עיצוב תורת שירות, הגדרת מבנה ארגוני המותאם לצורכי הלקוח, מעבר לשירות יזום ומתוכנן, שדרוג המראה הסניפי, שיפור המענה בערוצים הישירים, לרבות במוקד הטלפוני, והעצמת הבנקאים והיועצים ביחידה. לתשומת לב, קיימת אפשרות, שהבנק לא יצליח להגשים את המפורט לעיל, וזאת גם מחמת הוראות חוקיות ו/או רגולטוריות, לרבות במיוחד בכל הקשור בהכשרת מספר מספיק של יועצים פיננסיים ו/או עקב התחרות הקשה על לקוחות מיגזר זה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
(850)	-	56	429	-	22	(1,357)	- מחיצוניים
2,079	-	118	(379)	-	-	2,340	- בינמיגזרי
37	-	3	-	-	-	34	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,266	-	177	50	-	22	1,017	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,491	179	168	8	541	328	267	עמלות והכנסות אחרות
2,757	179	345	58	541	350	1,284	סך ההכנסות
38	-	3	3	-	14	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
2,130	202	345	31	277	241	1,034	- מחיצוניים
214	18	-	(4)	154	-	46	- בינמיגזרי
375	(41)	(3)	28	110	95	186	רווח (הפסד) לפני מיסים
116	(14)	(1)	9	36	26	60	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
259	(27)	(2)	19	74	69	126	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
258	(27)	(2)	19	74	68	126	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾							
10.7%	-	(0.3%)	3.2%	-	16.4%	18.1%	
29,416	-	6,670	11,855	-	3,464	7,427	יתרה ממוצעת של נכסים
125,019	-	19,988	-	-	-	105,031	יתרה ממוצעת של התחייבויות
28,751	3	8,374	7,106	143	4,907	8,218	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
30,993	556	-	-	30,437	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
1,126	915	-	-	211	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
110,282	30,103	-	-	80,179	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
3,334	183	298	57	515	350	1,931	מספר משרות ממוצע
31,528	-	6,576	13,328	-	3,341	8,283	יתרת אשראי לציבור
129,197	-	20,477	-	-	-	108,720	יתרת פקדונות הציבור
340	-	75	35	-	22	208	מרווח מפעילות מתן אשראי
843	-	83	-	-	-	760	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
46	-	16	15	-	-	15	אחר
1,229	-	174	50	-	22	983	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011***							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			בנקאות ופיננסים	
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
(829)	-	28	399	-	18	(1,274)	- מחיצוניים
2,088	-	165	(354)	-	-	2,277	- בינמיגזרי
33	-	3	-	-	-	30	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,292	-	196	45	-	18	1,033	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,496	183	157	7	575	318	256	עמלות והכנסות אחרות
2,788	183	353	52	575	336	1,289	סך ההכנסות
56	-	2	5	-	18	31	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
2,064	225	303	27	279	232	998	- מחיצוניים
210	7	-	(4)	169	-	38	- בינמיגזרי
458	(49)	48	24	127	86	222	רווח (הפסד) לפני מיסים
134	(16)	16	7	39	20	68	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
324	(33)	32	17	88	66	154	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
323	(33)	32	17	88	65	154	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾							
15.1%	-	4.8%	3.6%	-	17.6%	24.0%	
26,353	-	6,093	9,915	-	3,243	7,102	יתרה ממוצעת של נכסים
116,408	-	20,923	-	-	-	95,485	יתרה ממוצעת של התחייבויות
27,170	3	8,407	5,940	-	4,675	8,145	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
32,071	1,395	-	-	30,676	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
1,369	1,131	-	-	238	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
109,862	30,056	-	-	79,806	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
3,335	203	331	55	506	349	1,891	מספר משרות ממוצע
28,915	-	6,936	10,806	-	3,276	7,897	יתרת אשראי לציבור
124,326	-	21,589	-	-	-	102,737	יתרת פקדונות הציבור
364	-	70	45	-	18	231	מרווח מפעילות מתן אשראי
886	-	111	-	-	-	775	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
9	-	12	-	-	-	(3)	אחר
1,259	-	193	45	-	18	1,003	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5) בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר הבנקאות הפרטית הסתכם בשנת 2012 ב-258 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-323 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו, ומגידול בהוצאות התפעוליות. ירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, קיזזה קיטון זה.

הרווח המימוני, נטו, בשנת 2012 הסתכם ב-1,266 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,292 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון הושפע בעיקר מקיטון במרווחים הפיננסיים ומהירידה בריבית במשק. הירידה קוזזה בשל עלייה בהיקפי הפעילות באשראי ופקדונות. העמלות וההכנסות האחרות של המיגזר הסתכמו בשנת 2012 ב-1,491 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,496 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הירידה בהכנסות נובעת בעיקר מקיטון בהכנסות משוק ההון. מנגד, גידול בהכנסות מכרטיסי אשראי ועלייה בהכנסות מפעילות המיגזר בחו"ל קיזזה קיטון זה.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה בשנת 2012 ב-38 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-56 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נובע מירידה בהפרשה הנרשמת על בסיס קבוצת.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו בשנת 2012 ב-2,344 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,274 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר בעיקר בגין התקינה החדשה במצבת כוח האדם בהנהלה הראשית וכן, מגידול בהוצאות שנרשמו בגין תשלום מבוסס מניות, כתוצאה מעלייה במחיר מניית הבנק. בנוסף, חל גידול בהוצאות המגזר בחו"ל. מנגד, ירידה בהפרשה למענקים קיזזה עלייה זו.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-31.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-28.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהלוואות לדיור.

האשראי לדיור בישראל ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-13.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-10.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-129.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-124.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. הגידול התבטא בעיקר במעבר לקוחות מהשקעה בשוק ההון להשקעה בפקדונות.

יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למיגזר נכון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה בכ-151.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-135.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. היתרה כוללת החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

מיגזר עסקים קטנים

כללי

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המיגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה בפרק "מיגזר משקי הבית" לעיל). המיגזר מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המיגזר העסקי והמיגזר המסחרי.

פעילויות

השנה הוגדרה כשנת העסקים הקטנים בבנק:

בשנת 2012 שם הבנק דגש על מיגזר העסקים הקטנים ובהתאם השיק מהלכים רחבי היקף לתמיכה והצמחה של מיגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי במסגרת מגוון קרנות - החל מקרן ייעודית של הבנק "פועלים לצמיחה", דרך הזכיה בקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה, ועד לקרנות סקטוריות שמקים הבנק בשיתוף עם גופים מובילים במשק. הפעילויות העיקריות במיגזר זה הינם בנקאות ופיננסיים, כרטיסי אשראי, שוק ההון והלוואות לדיר. השירותים הניתנים ללקוחות המיגזר במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסיים" כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות (סמכות האשראי המירבית לעובדי המיגזר, בשים לב לצורכי הלקוחות, מצבם הכלכלי ועושרם הפיננסי הינה עד לסך של שישה מיליון ש"ח), פקדונות ותוכניות חיסכון. השירותים הניתנים ללקוחות המיגזר כוללים פעולות בסיסיות בדומה לאלו הניתנים ללקוחות פרטיים במיגזר משקי הבית וכן פעולות מורכבות יותר כגון: ניכיון שקים, מטבע-חוץ, סחר-חוץ ועסקות מימוניות אחרות. לפרטים בדבר השירותים המוענקים במסגרת הפעילויות "כרטיסי האשראי" ו"שוק ההון", ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

התפתחות בשווקים של המיגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנת 2012 לא חלו שינויים מהותיים במאפייני לקוחות המיגזר. עם זאת, נמשכת מגמת מעבר לערוצי בנקאות ישירים, כגון אינטרנט לעסקים ומכונות להפקדת שיקים ומזומנים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

בחודש מרץ 2012 הושקה אפליקציית "פועלים לעסקים" - אפליקציה ייעודית ללקוחות המיגזר העסקי המאפשרת להם לנהל את חשבון העסק ולאשר עסקות, מכל מקום ובכל זמן ישירות מהסמארטפון. במטרה להגביר את פעילות הלקוחות העסקיים באינטרנט, הושק ברבעון השני של שנת 2012 פרוטוקול מקוון, המאפשר ללקוחות העסקיים להצטרף לאתר בתהליך יעיל ובמשק נוח וידידותי. פרוטוקול הצירוף האינטרנטי מהווה קפיצת מדרגה בקיצור תהליך ההצטרפות לאתר.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המיגזר

- הקמת מערך סניפים רחב בפריסה ארצית.
- השקעה בהקמה, תחזוקה ושדרוג של אמצעים טכנולוגיים מתקדמים.
- ניהול מערכת יחסים אישית והמשכית עם הלקוחות.
- סל מוצרים מגוון ומותאם לצורכי הלקוחות.
- הכשרת כוח אדם מיומן במגוון המוצרים והפעולות הבנקאיות.
- השקעה גבוהה בבניית מותג חזק, מוביל ואמין.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המיגזר

למרבית המוצרים הבנקאיים לא קיימים תחליפים, אם כי קיימת תחרות בין מוסדות פיננסיים אחרים בחלק מן המוצרים והשירותים ומצד בנקים אחרים סביב כלל השירותים ללקוח. הבנק פועל בעיקר לשיפור תהליכים ושיפורים טכנולוגיים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב את סל המוצרים הבנקאיים.

פעילות המיגזר בשנת 2012

בשנת 2012 חוזק הדגש על פעילות עם מיגזר העסקים הקטנים. הבנק רואה בפלח זה חשיבות רבה הן באחריותו הכוללת להתפתחות המשק בישראל והן מהפן העסקי בהיותו מנוע צמיחה לפעילות החטיבה הקמעונאית. מתוך ראייה זו הבנק ממשיך במיקוד במיגזר, תוך הרחבת מעטפת השירות ופיתוח מגוון הצעות ערך, שירותים וכלים פיננסיים ייחודיים לליווי לצמיחה וליצירת מעטפת שלמה המותאמת לצורכי העסק.

- פיתוח כלים וליווי עסקי שיאפשרו להגביר את יכולת העסקים הקטנים לצמוח ולהצליח תוך פיתוח כלים שונים להנגשת השירותים הבנקאיים בערוצים השונים כך שיענו בצורה המיטבית לצרכים הפיננסיים של העסק.
- מתן הטבות שונות בניהול החשבון לעסקים קטנים בכלל ולעסק בהקמה בכדי לסייע לו בשנה הראשונה לחיי העסק.
- הקמת מועדון Cash back - בספטמבר 2012 הוקם מועדון הלקוחות "פועלים Cash back" בו חברים כלל לקוחות הבנק המחזיקים בכרטיס אשראי בנקאי מקבוצת ישראל. המועדון מעניק ללקוחות הטבת החזר כספי לחשבון הבנק ברכישה בכל אחד מבתי העסק המשתתפים בתוכנית. המועדון הושק תוך מיקוד בעסקים הקטנים, ובארבעת החודשים החולפים הצטרפו כשותפים בו לא רק רשתות גדולות אלא גם אלפי בתי עסק קטנים, בכל רחבי הארץ ובכל מיגזרי הפעילות B2C. העסקים המשתתפים במועדון נהנים מפלטפורמות שיווקיות מגוונות שהבנק מעמיד לרשותם לצורך קידום עסקיהם.
- הובלת יום העסקים הקטנים - במטרה להעלות למודעות הציבור הרחב את חשיבות העסקים הקטנים לכלכלה בישראל, ולעודד את הפעילות העסקית במיגזר העסקים הקטנים, יזם הבנק ב-4-3 בינואר 2013 את "יום העסקים הקטנים", יומיים בהם נקרא הציבור להעדיף ולרכוש דווקא בעסקים הקטנים. ליוזמת הבנק חברו ראשי השלטון המקומי והרשויות המקומיות, ארגונים מובילים במשק וחברות עסקיות. עשרות אלפי עסקים בחרו להירשם ולהצטרף לפעילות, ונהנו מאפשרויות פרסום וקידום לעסקיהם במסגרת הפעילות, שכללה גם את העסקים הקטנים של ה-Cash back והיותה מינוף שיווקי למועדון.

לקוחות

במיגזר עסקים קטנים מטופלים לקוחות ממגוון רחב של ענפי משק בעלי נפח פעילות עסקי נמוך, בעלי מורכבות עסקית נמוכה עד בינונית.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים בסניפי הבנק, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון", הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. כמו-כן, מתבצעות פעולות השיווק וההפצה ב"פועלים באינטרנט".

תחרות

התחרות במיגזר זה היא הן עם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות והן עם הבנקים האחרים במערכת. הפעילות במיגזר זה דורשת התמחות והיכרות מעמיקה עם הלקוח, לצורך ניהול סיכוני האשראי, ולכן התחרות במיגזר זה הנה בעיקרה בין בנקים בלבד, על מכלול הפעילות של הלקוח.

ועדת התחרותיות

בהמשך למתואר בפרק "מיגזר משקי הבית" נכלל בדוח הביניים כי "בשנים האחרונות ננקטו צעדים שונים במטרה לסייע למיגזר העסקים הקטנים גם במישור הבנקאי.

המלצות הצוות בעניין עסקים קטנים נחלקות לשני רבדים משלימים:

1. המלצות ממוקדות למיגזר העסקים הקטנים - עלות השירותים הבנקאיים, עלויות פירעון מוקדם של אשראי עסקי, הקלת תהליך פירעון אשראי עסקי, הגדרות אחידות לצרכים סטטיסטיים ובנייה של תשתית לאיסוף נתונים לצורכי ניתוח עתידיים.
 2. המלצות למיגזר הקמעונאי (משקי הבית והעסקים הקטנים) - במסגרת הדוח נכללות המלצות נוספות המתייחסות להסדרת הפעילות של כלל הלקוחות, הן בהיבטים תחרותיים והן בהיבטים צרכניים. צפוי שלהמלצות אלה תהיה השפעה גם על לקוחות מיגזר העסקים הקטנים והבינוניים.
- לפרטים נוספים, ראה בפרק "מיגזר משקי הבית" שלעיל.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המיגזר בשנת 2012 הינו 1,687 (בשנת 2011 - 1,783 משרות בממוצע), מתוכן 333 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2011 - 327 משרות ניהוליות ישירות). הירידה במספר המשרות נובעת מהתקינה החדשה במצבת כוח האדם בהנהלה הראשית.

ביחידות העסקיות מועסקים רפרנטים לאשראי עסקי שהוכשרו במיוחד, בהתאם לצרכים הבנקאיים של הלקוחות העסקיים. מדיניות הבנק היא לקלוט בעיקר עובדים אקדמאיים ולכן קיימת מגמה של גידול מתמיד בשיעור האקדמאיים. הבנק גם מעודד את עובדיו לרכוש השכלה והוא מסייע להם בלימודי תואר ראשון ושני.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

ראה בפרק "מיגזר משקי הבית" לעיל.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- הגדלת בסיס הלקוחות והעמקת פעילות עם לקוחות קיימים.
- מתן פתרונות פיננסיים מותאמים אישית ללקוח.
- חיזוק ההיכרות והקשר האישי עם הלקוח.
- תמהיל מיטבי של שירות אישי ואמצעים טכנולוגיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
1,196	149	-	59	988	- מחיצוניים
(74)	(121)	-	-	47	- בינמיזרי
1,122	28	-	59	1,035	סך-הכל רווח מימוני, נטו
628	4	39	113	472	עמלות והכנסות אחרות
1,750	32	39	172	1,507	סך ההכנסות
133	1	-	4	128	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
1,002	18	38	80	866	- מחיצוניים
51	(2)	11	-	42	- בינמיזרי
564	15	(10)	88	471	רווח (הפסד) לפני מיסים
178	5	(3)	24	152	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
386	10	(7)	64	319	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾					
21.9%	4.6%	-	25.2%	24.7%	
23,330	3,954	-	1,229	18,147	יתרה ממוצעת של נכסים
26,684	-	-	2,228	24,456	יתרה ממוצעת של התחייבויות
21,063	2,575	4	2,378	16,106	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,610	-	2,610	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
23	-	23	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
7,606	-	7,606	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
1,687	30	63	113	1,481	מספר משרות ממוצע
24,303	4,296	-	1,185	18,822	יתרת אשראי לציבור
25,869	-	-	-	25,869	יתרת פקדונות הציבור
877	21	-	59	797	מרווח מפעילות מתן אשראי
201	-	-	-	201	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
44	7	-	-	37	אחר
1,122	28	-	59	1,035	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011***					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
1,149	135	-	57	957	- מחיצוניים
(28)	(110)	-	-	82	- בינמיזרי
1	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,122	25	-	57	1,040	סך-הכל רווח מימוני, נטו
625	3	47	111	464	עמלות והכנסות אחרות
1,747	28	47	168	1,504	סך ההכנסות
130	11	-	5	114	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
972	15	38	79	840	- מחיצוניים
16	(2)	14	-	4	- בינמיזרי
629	4	(5)	84	546	רווח (הפסד) לפני מיסים
184	1	(2)	18	167	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
445	3	(3)	66	379	המיוחס לבעלי מניות הבנק
28.3%	1.7%	-	29.5%	32.4%	תשואה להון ⁽²⁾
22,051	3,337	-	1,151	17,563	יתרה ממוצעת של נכסים
23,616	-	-	2,132	21,484	יתרה ממוצעת של התחייבויות
19,887	2,248	-	2,237	15,402	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,878	-	2,878	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
19	-	19	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
8,790	-	8,790	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
1,783	29	68	113	1,573	מספר משרות ממוצע
22,845	3,653	-	1,162	18,030	יתרת אשראי לציבור
23,540	-	-	-	23,540	יתרת פקדונות הציבור
856	24	-	57	775	מרווח מפעילות מתן אשראי
216	-	-	-	216	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
49	1	-	-	48	אחר
1,121	25	-	57	1,039	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר העסקים הקטנים בשנת 2012, הסתכם ב-386 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-445 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות התפעוליות המשויכות למיגזר.

הרווח המימוני, נטו, בשנת 2012 הסתכם ב-1,122 מיליון ש"ח, בדומה לשנה הקודמת.

העמלות וההכנסות האחרות של המיגזר בשנת 2012 הסתכמו ב-628 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-625 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשנת 2012 הסתכמה ב-133 מיליון ש"ח בהשוואה ל-130 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהפרשה הנרשמת על בסיס פרטני שקוזה בחלקה בירידה בהפרשה הנרשמת על בסיס קבוצתי.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו בשנת 2012 ב-1,053 מיליון ש"ח בהשוואה ל-988 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר בעיקר בגין התקינה החדשה במצבת כוח האדם בהנהלה הראשית וכן, מגידול בהוצאות שנרשמו בגין תשלום מבוסס מניות, כתוצאה מעלייה במחיר מניית הבנק. מנגד, ירידה בהפרשה למענקים קיזה עלייה זו.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-24.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-22.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-25.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-23.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011.

המיגזר המסחרי

כללי ומבנה המיגזר

המיגזר המסחרי מספק מגוון שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). ענפי המשק העיקריים בהם פועל המיגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן. פעילותם של מרבית לקוחות המיגזר מתבצעת בשוק המקומי, כשבנוסף מטפל המיגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא. המיגזר פועל באמצעות שבעה מרכזי עסקים, הפרושים ברחבי הארץ. בכל מרכז עסקים פועלים מספר צוותי עבודה, האמונים על ניהול הקשר העסקי השוטף עם הלקוחות. בראש כל צוות עומד מנהל קשרי לקוחות, שעיקר התמחותו הבנקאית הינה בתחום האשראי העסקי. בנוסף לכך, פועל בכל מרכז עסקים יועץ משפטי המלווה את פעילות מרכז העסקים. חשבונותיהם של לקוחות המיגזר מנוהלים במערך הסניפים העסקיים מונה 22 סניפים המספקים את מכלול השירותים העסקיים הנדרשים. בנוסף, שאר סניפי הבנק מעניקים ללקוחות המיגזר שירותים תפעוליים.

במטה החטיבה העסקית קיימת מחלקה העוסקת בניתוח בקשות אשראי של לקוחות המיגזר, פעילות המחלקה מתבצעת בחלקה על-ידי מנתחי אשראי הנמצאים במטה החטיבה העסקית ובחלקה באמצעות מנתחי אשראי הנמצאים במרכזי העסקים אך כפופים ניהולית למטה החטיבה העסקית. תפקיד המחלקה לנתח את בקשות האשראי ולתת המלצה בלתי תלויה לבעל הסמכות. יחידות אלה פועלות מחוץ לאגף המסחרי.

פעילות הבנק במיגזר המסחרי בחו"ל כוללת גם את הפעילות בתחום של בנק פוזיטיף בתורכיה, העוסק במתן אשראי ושירותי בנקאות.

פעילויות

הפעילויות העיקריות במיגזר זה הינן בנקאות ופיננסים ובנייה ונדל"ן.

השירותים אותם מעמיד הבנק ללקוחות המיגזר במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסים" כוללים מתן אשראי לפעילות שוטפת ולמימון השקעות, ערבויות, מכתבי אשראי, פעילות סחר חוץ ועסקות במכשירים פיננסיים ונגזרים, בהתאם למדיניות האשראי המתוקפת אחת לשנה. כמו-כן, ניתנים שירותי השקעות באפיקים השונים: מטבע-חוץ, שקלים, ניירות-ערך וכו'.

בחודש ינואר 2009 התקשר הבנק עם החשב הכללי במשרד האוצר בהסכם לשנתיים שהוארך בהמשך לשנה וחצי נוספות. בדצמבר 2012 נחתם הסכם חדש מול משרד האוצר לתקופה של ארבע שנים. במסגרת זו מעמיד הבנק הלוואות ללקוחות המיגזר העומדים בתנאים שנקבעו. כמו-כן, התקשר הבנק עם התאחדות התעשיינים, בהסכם לארבע שנים אשר במסגרתו מעמידה הקרן ההדדית של המעסיקים של התאחדות התעשיינים פקדון, המשמש כבטוחה לעסקים בינוניים החברים בהתאחדות התעשיינים כתחליף לבטוחות שאמור להמציא הלקוח.

המיגזר המסחרי מספק שירותים בנקאיים גם ללקוחות הפועלים בענף הבנייה והנדל"ן. השירותים הבנקאיים כוללים בין השאר מתן אשראי ללקוחות וכן הנפקת ערבויות מסוגים שונים ובכלל זה ערבויות לרוכשי דירות בהתאם לחוק המכר.

התפתחות בשווקים של המיגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

שנת 2012 אופיינה בהאטה בפעילות העסקית במשק שהתגברה לאורך השנה, הפעילות העסקית במשק נפגעה מהמיתון בגוש האירו והמשבר הפיננסי בארצות-הברית. לקוחות המיגזר הושפעו מהאטה בענף הבנייה והנדל"ן, מירידה בצריכה הפרטית ומירידה ביצוא סחורות ושירותים, התיסוף בשער החליפין של הדולר ושאר המטבעות העיקריים במחצית הראשונה של השנה מיתן את הפגיעה ביצואנים, אולם במחצית השנייה של השנה נרשם פיחות בשער החליפין שהגביר את הפגיעה ביצואנים. לאור המצב בשווקים הפיננסיים קיימים סיכונים רבים להמשך הצמיחה בארץ, שבעיקרם מושפעים מההתפתחות הכלכלית בעולם והמצב הגיאופוליטי באזור. הפעילות של בנק פוזיטיף בתורכיה מושפעת מהצמיחה והשיפור במצב הכלכלי במשק התורכי.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

המיגזר נעזר במערכות טכנולוגיות לצורך ניהול תהליכי ניתוח מצב הלקוחות, בקרה ושיווק. בבנק מבוצע תהליך מתמשך של שיפור מערכות אלו. תהליך זה כולל גם מרכיבים הנוגעים לטיפול בלקוחות המיגזר. טיוב המערכות בבנק ושכלולן מהווים גורם חשוב בהעלאת רמת השירות ללקוחות המיגזר וליצירת אפשרויות נוספות להרחבת הפעילות איתם.

גורמי ההצלחה הקריטיים במיגזר

- זיהוי צורכי הלקוחות והתאמת השירות הבנקאי לצרכים אלה - איתור נכון של מכלול צרכיו הבנקאיים של הלקוח, התאמה נכונה של מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים של הלקוחות והעמדתם ב"זמן אמת".
- היכולת להעניק שירות כולל ומתאים לכל לקוח - צמצום הפער בין רמת הציפיות של הלקוח מהשירות הניתן לו, לבין רמת השירות בפועל (זמן תגובה, מקצועיות וכו'), תוך הישענות, בין היתר, על היכולות הטכנולוגיות לאספקת השירות.
- היכולת לנהל ולקיים בקרת סיכונים (בעיקר סיכוני אשראי) ב"זמן אמת" - סיכון האשראי הינו גורם הסיכון המשמעותי ביותר בפעילות המיגזר. ניהול סיכונים אלה וקיום מערכת בקרה נאותה חיוניים לצמצום הסיכונים ככל האפשר ולהשגת רווחיות נאותה בפעילות המיגזר.
- קביעת מדיניות אשראי התואמת את תפיסת הסיכון של הבנק ודרכי המימון של הלקוחות תוך ביצוע בקרה על הביצועים.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המיגזר

- הקמת מערכת סינוף רחבה בפריסה ארצית.
- הכשרת כוח אדם מיומן במגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיות.
- השקעה בהקמת אמצעים טכנולוגיים מתקדמים, תחזוקתם ושדרוגם.
- פעילות המיגזר שנכסי הסיכון בו מהווים חלק משמעותי בתמהיל הפעילות מחייבת ריתוק הון בהיקף משמעותי.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המיגזר והשינויים שחלו בהם

התחליפים הקיימים לחלק מלקוחות המיגזר לאשראי הבנקאי הינם הנפקות ציבוריות ופרטיות ואשראי שניתן על-ידי גופים פיננסיים חוץ בבנקאיים. שנת 2012 התאפיינה במיעוט הנפקות של לקוחות המיגזר.

לקוחות

לפרטים בדבר אופן שיוך הלקוחות למיגזר, ראה פרק "כללי" - המיגזרים השונים וקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

שיווק והפצה

שיווק מוצרי הבנקאות ושירותי הבנקאות והפצתם ללקוחות מתבצעים באמצעות מחלקת ניהול מכירות שבמטה האגף המסחרי, מנהלי המכירות במרכזי העסקים ובאמצעות מערך הסניפים העסקיים. לרשות הלקוחות עומדים ערוצי התקשורת המקובלים בבנקאות המקומית, כגון: סניפים, "פועלים בטלפון", אינטרנט וכד'. פעילות השיווק מתבצעת תוך קשר בלתי אמצעי בין עובדי הבנק והלקוח וללא תלות מהותית בגורם הייצוגי לבנק.

תחרות

התחרות במיגזר זה גבוהה וכוללת את ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות, וכן את הבנקים הבינוניים. בתחום האשראי - התחרות באה לידי ביטוי הן בשיעורי הריבית והעמלות המוצעים ללקוחות על-ידי הבנקים המתחרים והן בתנאים הנלווים כגון שיעורי המימון אותם מוכנים לאשר הבנקים המתחרים.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המיגזר בשנת 2012 הינו 984 (בשנת 2011 - 921 משרות בממוצע), מתוכן 213 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2011 - 200 משרות ניהוליות ישירות). הגידול במספר המשרות נבע בעיקר מפתחת הסניפים העסקיים, אשר הוקמו כמענה לצרכים העסקיים של לקוחות המיגזר המסחרי והמיגזר העסקי. ממרבית העובדים באגף המסחרי נדרשת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום העסקי ובעיקר בתחומי האשראי וההשקעות. בסניפים העסקיים מועסקים עובדי בנק שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם לצרכים הבנקאיים. בנוסף מועסקים עובדים חיצוניים בתפקידים בסיסיים (בנכולים) לאחר שעברו הכשרה מתאימה.

יעדים ואסטרטגיה

יעדיו האסטרטגיים של הבנק במיגזר זה מתמקדים במספר נושאים:

- מתן שירות ומענה כולל לצורכי הלקוחות, תוך התאמת מוצרים חדשים המתאימים לפעילותם.
- ניהול מושכל של תיק האשראי ומעקב אחר פרופיל הסיכון.
- הגדלת נתח השוק של הבנק בקרב לקוחות המיגזר.
- עמידה ביעדי הרווחיות והתשואה להון מתואם סיכון מהפעילות הבנקאית של המיגזר.
- המשך שיפור התשתית הטכנולוגית המסייעת בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק, פיתוח מוצרים תחליפיים ומשלימים לאשראי המסורתי. בהתאם לאסטרטגיה אשר אושרה לסניף ניו-יורק, מפתח הסניף פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים, תוך מיקוד עסקי ברור באזורים גיאוגרפיים ותחומי פעילות מוגדרים.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר המסחרי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
1,218	65	192	358	603	- מחיצוניים
(449)	(36)	(111)	(131)	(171)	- בינמיגרי
6	-	-	-	6	הכנסות מימון שאינן מריבית
775	29	81	227	438	סך-הכל רווח מימוני, נטו
284	7	20	89	168	עמלות והכנסות אחרות
1,059	36	101	316	606	סך ההכנסות
90	3	9	(68)	146	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
523	38	57	67	361	- מחיצוניים
23	-	-	4	19	- בינמיגרי
423	(5)	35	313	80	רווח (הפסד) לפני מיסים
139	(1)	14	101	25	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
284	(4)	21	212	55	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(5)	(1)	(4)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
279	(5)	17	212	55	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾					
10.2%	(6.8%)	8.2%	19.8%	4.0%	
26,598	1,031	2,902	9,016	13,649	יתרה ממוצעת של נכסים
18,234	30	2,345	1,950	13,909	יתרה ממוצעת של התחייבויות
34,393	1,522	3,595	12,809	16,467	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,434	-	-	-	1,434	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
12	-	-	-	12	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
10,555	-	-	-	10,555	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
984	29	127	130	698	מספר משרות ממוצע
27,056	1,205	3,177	9,165	13,509	יתרת אשראי לציבור
17,011	19	2,405	2,081	12,506	יתרת פקדונות הציבור
641	26	74	189	352	מרווח מפעילות מתן אשראי
56	1	1	12	42	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
72	2	6	26	38	אחר
769	29	81	227	432	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר המיסחרי (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011***					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
1,209	54	166	389	600	- מחיצוניים
(490)	(34)	(87)	(182)	(187)	- בינמיגזרי
7	-	-	-	7	הכנסות מימון שאינן מריבית
726	20	79	207	420	סך-הכל רווח מימוני, נטו
254	2	9	78	165	עמלות והכנסות אחרות
980	22	88	285	585	סך ההכנסות
130	-	(3)	76	57	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
382	7	35	53	287	- מחיצוניים
45	-	-	5	40	- בינמיגזרי
423	15	56	151	201	רווח לפני מיסים
130	5	20	46	59	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי:					
293	10	36	105	142	לפני "יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	(2)	(9)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
282	8	27	105	142	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾					
11.7%	14.8%	13.2%	11.5%	11.4%	
24,630	730	2,623	7,877	13,400	יתרה ממוצעת של נכסים
15,523	19	1,766	1,974	11,764	יתרה ממוצעת של התחייבויות
31,719	1,031	3,351	11,566	15,771	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,620	-	-	-	1,620	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
11	-	-	-	11	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
9,567	-	-	-	9,567	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
921	7	191	115	608	מספר משרות ממוצע
25,377	783	2,702	8,427	13,465	יתרת אשראי לציבור
15,834	37	2,285	2,025	11,487	יתרת פקדונות הציבור
576	17	69	164	326	מרווח מפעילות מתן אשראי
63	1	1	14	47	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
80	2	9	29	40	אחר
719	20	79	207	413	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המיגזר המסחרי בשנת 2012 הסתכם ב-279 מיליון ש"ח בהשוואה ל-282 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע כתוצאה מעלייה בהוצאות התפעוליות. עלייה ברווח המימוני, נטו וקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי קיזוז קיטון זה.

הרווח המימוני, נטו, של המיגזר בשנת 2012 הסתכם ב-775 מיליון ש"ח בהשוואה ל-726 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקף פעילות האשראי ומעלייה במרווח הפיננסי.

העמלות וההכנסות האחרות של המיגזר בשנת 2012 הסתכמו ב-284 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-254 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר כתוצאה מעלייה בהכנסות מעמלות מעסקי מימון.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשנת 2012 הסתכמה ב-90 מיליון ש"ח בהשוואה ל-130 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע מירידה בהפרשות הנרשמות על בסיס קבוצתי, שקוזזה בחלקה מעלייה בהפרשה הנרשמת על בסיס פרטני.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו בשנת 2012 ב-546 מיליון ש"ח בהשוואה ל-427 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר בעיקר בגין התקינה החדשה במצבת כוח האדם בהנהלה הראשית, ומגידול בהוצאות שנרשמו בגין תשלום מבוסס מניות, כתוצאה מעלייה במחיר מניית הבנק וכן, מעלייה בהוצאות הישירות של המיגזר בשל הרחבת הסניפים העסקיים. מנגד, ירידה בהפרשה למענקים קיזוז גידול זה.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-27.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-25.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-17.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-15.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011.

המיגזר העסקי

כללי ומבנה המיגזר

המיגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל ובחו"ל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המיגזר העסקי של הבנק פועל בעיקר באמצעות האגף העסקי שבחטיבה העסקית ובאמצעות סניפי הבנק בניו-יורק ובלונדון הכפופים לחטיבה הבינלאומית. כמו-כן נכללת במיגזר פעילות מול בנקים ומוסדות פיננסיים זרים. האגף העסקי מחולק לארבעה סקטורים, שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים), בעלי התמחות בתחום ספציפי. בכל סקטור קיימת יחידה לניהול האשראי השוטף המשרתת את כלל לקוחות הסקטור. באגף העסקי קיימת גם מחלקה העוסקת במימון וליווי פרויקטים בתחום התשתיות, מחלקה העוסקת בארגון חוב, סינדיקציה ומכירת סיכונים, ומחלקה המתמחה בעסקות מורכבות בסחר חוץ הנותנת שירותים לכלל לקוחות החטיבה העוסקים בפעילות זו. בחטיבה העסקית פועל המטה העסקי הכולל שלוש מחלקות העוסקות בניטוח ובהערכת סיכונים האשראי, האחת ללקוחות המיגזר, השנייה ללקוחות המיגזר המסחרי והשלישית ללקוחות הבינלאומיים, בנוסף, כולל המטה העסקי מחלקה העוסקת בפיתוח האסטרטגיה העסקית של החטיבה ובהתווית מדיניות האשראי ללקוחות המיגזר בארץ ובחו"ל וללקוחות המיגזר המסחרי. החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המיגזר העסקי והמיגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית. בנוסף, עוסק האגף בגביית חובות מלקוחות בקשיים בהיעדר יכולת שיקום.

פעילויות

הפעילויות העיקריות במיגזר זה הינם בנקאות ופיננסים ובנייה ונדל"ן. השירותים הניתנים ללקוחות המיגזר במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסים" כוללים מימון פעילות שוטפת, כמו גם מימון השקעות, מימון פרויקטים בתחום התשתית (בשיטת ה-BOT/PFI), שירותים פיננסיים, וכן פעולות סחר-חוץ ועסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. כמו-כן, מספק המיגזר, באמצעות מערך הסניפים, שירותים בנקאיים שונים כגון סחר חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. פעילות המיגזר בחו"ל הינה באמצעות הסניפים בארצות-הברית ובאנגליה. המיגזר העסקי מספק שירותים בנקאיים גם ללקוחות הפועלים בענף הבנייה והנדל"ן. השירותים הבנקאיים כוללים בין השאר ליווי פרויקטי בנייה, מתן אשראי ללקוחות וכן הנפקת ערבויות מסוגים שונים ובכלל זה ערבויות לרוכשי דירות בהתאם לחוק המכר. שירותי הבנקאות השונים ניתנים לכלל לקוחות המיגזר במערך הסניפים העסקיים מונה 22 סניפים, בנוסף, שירותים תפעוליים מעניקים ללקוחות המיגזר במערך הסינוף הכולל של הבנק. לפרטים נוספים אודות פעילות "בנייה ונדל"ן", ראה פרק "הרכב והתפתחויות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ב'אור 19 בדוחות הכספיים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המיגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות-ערך ועוד. להלן פירוט של מספר הוראות כאמור אשר הינן, או שהיו עם פרסומן, בעלות השלכות מהותיות על המיגזר:

מגבלת מתן אשראי ללקוחות מסוימים

במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין חלות המגבלות הבאות בקשר עם היקפי אשראי:
עסקות עם אנשים קשורים – בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים" מוטלת על הבנק, בין היתר, מגבלה, לפיה סך "החבויות לתאגיד הבנקאי", כהגדרת מונח זה בהוראה דלעיל בניכוי סכומים מסוימים, לכלל "האנשים הקשורים" לבנק, כהגדרתם בהוראה, לא יעלו על סך השווה ל-10% מהון הבנק (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202). נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלה.

מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 25% בהתאמה מההון של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון" (לפרטים, ראה פרק "הון והלימות הון" לעיל). כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של הלווים, קבוצות הלווים, וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על 120% מהון הבנק. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלה.

מימון רכישת אמצעי שליטה – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 323 בנושא "מימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים" מגבילה את יתרת האשראי שניתן לרכישת אמצעי שליטה בתאגידים, במקרים בהם שיעור המימון לרכישת אמצעי שליטה בתאגיד עלה על 50% מעלות רכישתו, ל-70% מהונו של הבנק. כמו-כן, קובעת ההוראה מגבלה בדבר שיעור המימון לרכישת אמצעי השליטה בתאגידים בנקאיים אחרים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלה.

מגבלה ענפית – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 (בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים") קובעת, בין היתר, כי כאשר סך-כל החבויות ("חבות" – כהגדרתה בהוראה, ואחר שנוכו ממנה הניכויים המותרים על-פי ההוראה) של ענף מסוים לתאגיד בנקאי עולה על 20% מסך-כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי, יחשב עודף זה כחבות חריגה, אשר בגינה נדרש הבנק לבצע הפרשה במסגרת ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים, אשר מהווה רף תחתון להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. יצוין כי, המגבלה נבחנת על בסיס לא מאוחד. הגידול בחבות האשראי לענף הבנייה והנדל"ן הביא לכך שמשקל הענף מתקרב ל-20% מסך חבות הציבור לתאגיד הבנקאי.

בנוסף על המגבלות שפורטו לעיל, על-פי הוראות ניהול בנקאי תקין, קובע דירקטוריון הבנק מעת לעת מגבלות לריכוזיות האשראי לענפי משק מסוימים וכן מגבלות חשיפה מקסימלית ללווה בודד על-פי סיכון האשראי של הלווה כפי שהיא באה לידי ביטוי במערכת הדירוג הפנימית. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלה.

פטור סוג – קונסורציום לווים

ביום 28 בפברואר 2011 הודיעה הממונה על הגבלים עסקיים על שינוי התנאים שנקבעו בעבר על-ידיה, בכל הקשור בהסדרי קונסורציום. התנאים העדכניים לביצוע הסדרי קונסורציום, שיהיו מקובלים על הממונה הינם בעיקרם אלה:

- א. החבירה בקונסורציום אשראי תהיה לפי הסכמת הלקוח מראש ובכתב, על גבי טופס נפרד;
- ב. ללקוח תינתן האפשרות לשאת ולתת על תנאי מתן האשראי עם מי מהצדדים החברים בקונסורציום, לרבות באמצעות אדם אחר מטעמו;
- ג. כאשר בקונסורציום חברים גם בנק הפועלים בע"מ וגם בנק לאומי לישראל בע"מ, תתאפשר החבירה רק אם סכום האשראי המצרי שנדרשים שני הבנקים ליתן עולה על 300 מיליון ש"ח. המגבלה האמורה בסעיף זה לא תחול על הסדר קונסורציום שעניינו החזר חוב הנובע מאשראים שניתנו על-ידי בנק הפועלים בע"מ ועל-ידי בנק לאומי לישראל בע"מ, לפני יום 18 באוגוסט 2002, לאותו אדם;
- ד. לא יועבר בין הצדדים כל מידע שאינו נדרש לצורך החבירה בקונסורציום הספציפי שבעניינו מתנהלים המגעים. מבלי לגרום מהאמור, כל העברת מידע כאמור תיעשה באופן הממזער כל חשש לפגיעה תחרותית בין הצדדים.
- ה. לפי דרישות הממונה יש לערוך תיעוד של פגישות/מגעים של משתתפי הקונסורציום הכל לפי הפירוט הנדרש במכתב הממונה. תוקף התנאים הנ"ל הינו ל-3 שנים דהיינו עד ליום 28 בפברואר 2014.

התפתחות בשווקים של המיגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

שנת 2012 אופיינה בהאטה בפעילות העסקית במשק שהתגברה לאורך השנה, הפעילות העסקית במשק נפגעה מהמיתון בגוש האירו ומהמשבר הפיננסי בארצות-הברית. לקוחות המיגזר הושפעו מהאטה בענף הבנייה והנדל"ן, מירידה בצריכה הפרטית ומירידה ביצוא סחורות ושירותים, התיסוף בשער החליפין של הדולר ושאר המטבעות העיקריים במחצית הראשונה של השנה מיתן את הפגיעה ביצואנים אולם במחצית השנייה של השנה נרשם פחות בשער החליפין שהגביר את הפגיעה ביצואנים. לאור המצב בשווקים הפיננסיים קיימים סיכונים רבים להמשך הצמיחה בארץ, שבעיקרם מושפעים מההתפתחות הכלכלית בעולם ומהמצב הגיאופוליטי באיזור.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

מערכות המידע המשמשות את המיגזר העסקי מיועדות לסייע בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק. המיגזר העסקי עוסק באופן שוטף בשיפור ועדכון המערכות הטכנולוגיות המשמשות אותו. כמו-כן, הורחב השימוש במערכת "מטבע" לשיפור תהליכי עבודה, ניהול המידע והבקרה על פעילות לקוחות המיגזר.

גורמי ההצלחה הקריטיים במיגזר

- איתור נכון של מכלול צרכי הבנקאיים של הלקוח והתאמה הולמת של מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים שלו.
- היכולת להעניק שירות כולל ומתאים ללקוחות - התאמת השירות הבנקאי ושיפור רמת השירות (זמן תגובה, מקצועיות וכו'), תוך הישענות, בין היתר, על היכולות הטכנולוגיות לאספקת השירות.
- היכולת לנהל ולקיים בקרת סיכונים (בעיקר סיכוני אשראי) ב"זמן אמת" - סיכון האשראי הינו גורם הסיכון המשמעותי ביותר בפעילות המיגזר.
- ניהול סיכונים וקיום מערכת בקרה נאותה חיוניים לצמצום, ככל האפשר, של הסיכונים הכרוכים בפעילות המיגזר ולהשגת רווחיות נאותה בפעילותו.
- קביעת מדיניות אשראי התואמת את תפיסת הסיכון של הבנק ודרכי המימון של הלקוחות תוך בקרה על הביצועים.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המיגזר

פעילות המיגזר העסקי כרוכה במערכת קשרים ארוכת טווח עם לקוחותיו ובכלל זה הנתונים הפיננסיים והביטחונות שהעמידו לרשות הבנק, ניהול מעקב ובקרה על החשיפות והסיכונים השונים, כמו גם הקצאת הון מתאימה ועמידה במגבלות הרגולטוריות החלות על המיגזר. לשם כך יש צורך בהכשרת כוח אדם איכותי ומיומן ובניית יכולת טכנולוגית גבוהה להתמודדות עם רמת המורכבות של המיגזר.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המיגזר והשינויים שחלו בהם

הנפקות אגרות-החוב בשנת 2012 היו בעיקר בתאגידיים גדולים ומובילים בתחומם ובתאגידיים בעלי סיכון אשראי נמוך, חלק מלקוחות המיגזר העסקי משתמש בהנפקות אגרות-חוב או באשראי מגופים חוץ-בנקאיים כתחליף חלקי או מלא לאשראי הבנקאי.

לקוחות

לפרטים בדבר הקריטריונים לשיוך הלקוחות למיגזר, ראה פרק "כללי" - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

שיווק והפצה

שיווק מוצרי הבנקאות ושירותי הבנקאות והפצתם ללקוחות המיגזר מתבצעים באמצעות מחלקת מכירות ופיתוח עסקי שבאגף העסקי. המחלקה מתמקדת במתן תמיכה למנהלי קשרי הלקוחות, כחלק מרכזי מפלטפורמת מכירות זו, עומדים לרשות לקוחות המיגזר מומחי מוצר בתחומי חדר עסקות, יעוץ השקעות, סחר-חוץ ועוד אשר עובדים בצמוד למנהל קשרי הלקוחות. מנהל קשרי הלקוחות נמצא בקשר רצוף עם הלקוחות שהוא מטפל בהם, לצורך מענה לצרכים הבנקאיים שלהם, שיווק מוצרי הבנק והתאמת פתרונות מימון לעסקות שונות.

תחרות

התחרות בתחום זה גבוהה מצד גופים בנקאיים (ולגבי אפשרויות מימון חוץ-בנקאי, ראה לעיל). התחרות מתבטאת בשירות, במחירים, בתנאים להעמדת המימון ובמהירות התגובה. קבוצת הבנק מתמודדת בתחום זה בעיקר מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות בישראל ומול בנקים זרים שיש להם נציגויות בישראל. פעילות הבנק באמצעות סניפיו בניו-יורק ובלונדון הינה בסביבה תחרותית ביותר הנשלטת בידי גופים פיננסיים גלובליים.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המיגזר בשנת 2012 הינו 782 (בשנת 2011 - 764 משרות בממוצע), מתוכן 176 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2011 - 174 משרות ניהוליות ישירות). הגידול במספר המשרות נבע בעיקר מפתיחת הסניפים העסקיים, אשר הוקמו כמענה לצרכים העסקיים של לקוחות המיגזר המסחרי והמיגזר העסקי. באגף העסקי מועסקים עובדים המוכשרים לתחום האשראי ברמות שונות. ממרבית העובדים נדרשת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום העסקי והאשראי וכן, לימודים אקדמאיים רלוונטיים.

יעדים ואסטרטגיה

יעדיו האסטרטגיים של המיגזר העסקי מתמקדים במספר נושאים:

בישראל:

- מתן שירות ומענה לצורכי הלקוחות, תוך התאמת מוצרים חדשים המתאימים לפעילותם.
- ניהול מושכל של תיק האשראי ומעקב אחר פרופיל הסיכון לרבות באמצעות מכירת נכסי אשראי.
- חיזוק מעמד המובילות בקרב לקוחות המיגזר.
- ארגון והובלת מימונים מורכבים ובכלל זה, מימון פרויקטי תשתית ושיתוף מממנים אחרים בדרך של סינדיקציה.
- עמידה ביעדי הרווחיות והתשואה להון מתואם סיכון מהפעילות הבנקאית של המיגזר.
- המשך שיפור התשתית הטכנולוגית המסייעת בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק.
- מתן שירותי בנקאות מלאים לחברות ישראליות ומשקיעים מוסדיים ישראלים הפועלים בחו"ל.
- פיתוח מוצרים תחליפיים ומשלימים לאשראי המסורת.

בחו"ל:

- מתן שירותי בנקאות מלאים לחברות ישראליות ומשקיעים מוסדיים ישראלים הפועלים בחו"ל.
- ליווי חברות ישראליות או בדיקה ישראלית, הפועלות בחו"ל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר העסקי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
3,529	122	222	1,293	1,892	- מחיצוניים
(1,308)	(63)	(81)	(603)	(561)	- בינמיגזרי
97	-	8	-	89	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,318	59	149	690	1,420	סך-הכל רווח מימוני, נטו
560	3	22	177	358	עמלות והכנסות אחרות
2,878	62	171	867	1,778	סך ההכנסות
481	(1)	(18)	(129)	629	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
689	19	85	116	469	- מחיצוניים
74	-	-	15	59	- בינמיגזרי
1,634	44	104	865	621	רווח לפני מיסים
531	15	37	279	200	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי:					
1,103	29	67	586	421	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾					
9.3%	10.5%	9.0%	15.5%	6.0%	
101,458	2,465	6,885	35,261	56,847	יתרה ממוצעת של נכסים
59,605	21	960	6,978	51,646	יתרה ממוצעת של התחייבויות
139,458	1,401	8,948	45,149	83,960	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,286	-	-	-	2,286	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
29	-	-	-	29	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
213,315	-	-	-	213,315	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
782	21	64	137	560	מספר משרות ממוצע
97,757	2,396	6,642	33,794	54,925	יתרת אשראי לציבור
53,717	38	1,124	7,831	44,724	יתרת פקדונות הציבור
1,809	51	110	574	1,074	מרווח מפעילות מתן אשראי
75	1	6	19	49	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
337	7	25	97	208	אחר
2,221	59	141	690	1,331	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר העסקי (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011***					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
3,322	118	189	1,801	1,214	- מחיצוניים
(1,291)	(54)	(53)	(1,179)	(5)	- בינמיגזרי
74	-	7	-	67	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,105	64	143	622	1,276	סך-הכל רווח מימוני, נטו
528	6	17	126	379	עמלות והכנסות אחרות
2,633	70	160	748	1,655	סך ההכנסות
603	-	(11)	1,080	(466)	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
544	33	82	85	344	- מחיצוניים
76	-	-	15	61	- בינמיגזרי
1,410	37	89	(432)	1,716	רווח (הפסד) לפני מיסים
433	13	30	(132)	522	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
977	24	59	(300)	1,194	המיוחס לבעלי מניות הבנק
8.9%	7.7%	8.1%	(8.7%)	18.5%	תשואה להון ⁽²⁾
99,935	2,652	6,187	35,842	55,254	יתרה ממוצעת של נכסים
60,127	31	903	6,563	52,630	יתרה ממוצעת של התחייבויות
137,503	1,536	10,524	43,622	81,821	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,239	-	-	-	2,239	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
29	-	-	-	29	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
214,476	-	-	-	214,476	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
764	19	62	136	547	מספר משרות ממוצע
103,603	2,730	7,089	36,038	57,746	יתרת אשראי לציבור
50,569	22	695	6,806	43,046	יתרת פקדונות הציבור
1,584	54	108	512	910	מרווח מפעילות מתן אשראי
84	1	7	18	58	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
363	9	21	92	241	אחר
2,031	64	136	622	1,209	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקטגוריות לשיוך לקוחות" לעיל.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המיגזר העסקי בשנת 2012 הסתכם ב-1,103 מיליון ש"ח בהשוואה ל-977 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול ברווח הנקי נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו, עלייה בעמלות ובהכנסות האחרות ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. מנגד, העלייה בהוצאות התפעוליות, קיזזה גידול זה.

הרווח המימוני, נטו, של המיגזר בשנת 2012 הסתכם ב-2,318 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,105 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול, בשיעור של 10.1% נבע בעיקר מעלייה ביתרת האשראי הממוצעת בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד ומעלייה במרווחים הפיננסיים. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בשנת 2012 ב-560 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-528 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול, נבע מעלייה בעמלות מעסקי מימון. מנגד, ירידה בהכנסות משוק ההון וירידה בהכנסות מטיפול באשראי, בעיקר כתוצאה מרישום עמלות חד-פעמיות בגין ארגון סינדיקציות בשנה הקודמת, קיזזו גידול זה. ההכנסות מטיפול באשראי הסתכמו לסך של 78 מיליון ש"ח בשנת 2012, בהשוואה ל-112 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2012 ב-481 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-603 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהפרשות הנרשמות על בסיס קבוצתי, אשר קוזזה בעלייה בהפרשה על בסיס פרטני.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו בשנת 2012 ב-763 מיליון ש"ח בהשוואה ל-620 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר בעיקר בגין התקינה החדשה במצבת כוח האדם בהנהלה הראשית וכן, מגידול בהוצאות שנרשמו בגין תשלום מבוסס מניות, כתוצאה מעלייה במחיר מניית הבנק. מנגד, ירידה בהפרשה למענקים קיזזה עלייה זו.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-97.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-103.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-53.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-50.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למיגזר נכון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה בכ-236.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-211.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. היתרה כוללת החזקות של לקוחות בתיקי נירות-ערך ובקרנות נאמנות.

מיגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות הבנק בשוקי ההון וניהול ה-Treasury מרוכזים בחטיבת שווקים פיננסיים. פעילות מיגזר זה, כוללת פעילות בתיק הבנקאי ופעילות בתחום המסחר. הפעילות בתיק הבנקאי כוללת בעיקר את ניהול המקורות והשימושים תוך ניהול סיכוני השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק "ניהול הסיכונים" להלן), וזאת, באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים (ראה להלן), ניהול תיק השקעות, פקדונות בנקאיים, הנפקות אגרות-חוב וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המיגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נני"ה") בארץ ובח"ל ובאמצעות היחידות לניהול תיק השקעות הנוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) והשקעה במניות ברמת הקבוצה. הפעילות בתחום המסחר וניהול הפוזיציות מתבצעת בעיקר באמצעות חדרי העסקות המעניקים ללקוחות הבנק שירות לביצוע עסקות בניירות-ערך (ישראלים וזרים), במכשירים פיננסיים בש"ח, במטבע-חוץ ובריביות, כמו גם תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים.

ההכנסות העיקריות של המיגזר נובעות מניהול החשיפות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר וכן ממרווחים ועמלות בפעילות חדרי העסקות ושירותי התפעול מול הלקוחות. בנוסף, כולל המיגזר בחישוב הכנסותיו, תוצאות מהשקעה במניות ומהשקעות בחברות כלולות. הפעילות העסקית של המיגזר למעט ההשקעה בחברות כלולות (בהקשר זה יצוין כי על-פי סעיף 23 לחוק הבנקאות חלות על הבנק מגבלות המתייחסות לשיעור החזקתו בתאגידים ריאליים, והיקף ההון אותו הוא רשאי להשקיע בתאגידים כאמור) מרוכזת בכפיפות לחברת ההנהלה הממונה על חטיבת שווקים פיננסיים. במסגרת פעילות ה-Treasury נמצאים אגף ניהול נכסים והתחייבויות בישראל וכן יחידות האחראיות על ניהול הנכסים וההתחייבויות בסניפי הבנק בחו"ל. פעילות ה-Treasury כוללת גם את תיאום ניהול הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים של קבוצת הבנק (לרבות חברות בנות זרות) במטבע-חוץ ברמה גלובלית ותיאום פעילות המסחר במטבע-חוץ ונגזרים בסניפי חו"ל.

פעילות מיגזר זה כוללת את תוצאות חברות הבת פועלים סהר בע"מ, המתמחה במתן שירותי ברוקראזי בארץ ובחו"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נילווים נוספים, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, הפועלת בעיקר בתחום ההשקעות בארץ ובחו"ל וההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במיגזר הטכנולוגי, וכן, פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, העוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים.

התיק הבנקאי - ניהול מקורות ושימושים

מיגזר הניהול הפיננסי, באמצעות אגף הנני"ה בבנק, אחראי לניהול המקורות והשימושים של הבנק על מיוגון פעילויות המיגזרים השונים. המיגזר מקבל ומקצה מקורות לשימושי המיגזרים השונים תוך קביעת מחירי העברה הפנימיים שלהם ("ריבית סיטונאית" - לפרטים נוספים, ראה להלן). המחירים הסיטונאיים מהווים את הבסיס לפעילות המיגזרים השונים מול לקוחות הבנק וכן אמצעי לניהול סיכוני השוק והנזילות. לבנק מקורות מיומן מגוונים, שעיקרם פקדונות לזמן קצוב מהציבור. הפקדונות מגויסים ממספר רב מאוד של מפקידים וללא תלות במפקיד בודד או בקבוצת מפקידים. עיקר גיוס המקורות של הבנק מתבצע מהציבור בארץ ובמיוחד מלקוחות פרטיים. המקורות בשקלים לא-צמודים מגיעים ברובם מלקוחות אלה, ובמידה מסוימת גם מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים. מקורות בשקלים צמודים מגויסים הן מהציבור הרחב והן מלקוחות מוסדיים המשקיעים בפקדונות בבנק ובאגרות-חוב שמנפיקה קבוצת הבנק. בשנים האחרונות חלה עלייה בחשיבות גיוס המקורות השקליים על-ידי הנפקת אגרות-חוב, כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון. המקורות במטבע-חוץ כוללים פקדונות לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים בארץ, תושבי חוץ, לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית, חברות ישראליות בחו"ל, הנפקת CDs מבוטחים על-ידי ה-FDIC בארצות-הברית והנפקות של אגרות-חוב בחו"ל (באמצעות החברה הבת פועלים אינטרנשיונל). בנוסף, כחלק מניהול סיכוני השוק והנזילות מנהלת חטיבת שווקים פיננסיים תיק אגרות-חוב, המורכב ברובו מאגרות-חוב ממשלתיות ומקצתן אגרות-חוב קונצרניות. התיק מנוהל על-ידי צוות מקצועי הנעזר בצוותי תפעול, בקרה ומחקר.

מקורות אלה "מועברים" מהמיגזר אליו משויך הלקוח למיגזר הניהול הפיננסי ובתמורה, מזכה מיגזר הניהול הפיננסי את המיגזר הרלוונטי, בריבית הסיטונאית אותה קובע אגף נ"ה בגין אותו מקור על-פי מאפייני המקור (קרי על-פי התקופה ומיגזר ההצמדה – לפרטים נוספים בדבר אופן קביעת הריבית הסיטונאית, ראה להלן). להלן: "הריבית הסיטונאית", את המקורות האמורים, וכן מקורות אשר מגייס המיגזר כמפורט לעיל, מקצה מיגזר הניהול הפיננסי לשימושי המיגזרים השונים. בתמורה, מחויב אותו מיגזר בריבית הסיטונאית (לפי מיגזר ההצמדה ולתקופת השימוש), הנקבע על-ידי אגף נ"ה, המשולמת למיגזר הניהול הפיננסי. יצוין, כי במקרים מסוימים קובע אגף נ"ה ריבית סיטונאית שונה למקורות ושימושים בעלי מאפיינים זהים (תקופה ומיגזר הצמדה) זאת כתמחור לסיכוני שוק ספציפיים ותנאי הגיוס בשווקים.

קביעת הריבית הסיטונאית נעשית על-ידי אגף נ"ה מדווחת ונדונה באופן שוטף אחת לשבוע על-ידי צוות נ"ה. בנוסף לדיון ולניתוח השוטף בצוותי אגף נ"ה, אחת לרבעון נמסר דיווח בנדון להנהלת הבנק ולדירקטוריון.

הריבית הסיטונאית נקבעת, בין היתר, בהתחשב בגורמים הבאים: מחירי השוק בגין מקורות בני השוואה (קרי לפי מיגזר ההצמדה והתקופה); עלות גיוס ההון (בקביעת ריבית סיטונאית לטווח ארוך); תשואת אגרות-חוב ממשלתיות; תשואת אגרות-חוב הבנק ותאגידים בנקאיים דומים; ריבית בנק ישראל; ונתונים מאקרו כלכליים. בנוסף, בוחנים צוותי נ"ה מידע בדבר: תזרימי הקרן והריבית (Gap Report) של הבנק לפי מועדי שינוי הריבית ולפי מועדי פירעון; חשיפות הריבית של הבנק (רגישות, ערך הכנסה); VaR של כלל הבנק; עסקות צפויות; יתרות וביצועים יומיים ועוד. הצוותים מקיימים דיון גם בהתייחס למגבלות והפוזיציה הרצויה בהתאם למדיניות הבנק.

הריבית הסיטונאית נקבעת בצורה אחידה לפי תקופה ומיגזר ההצמדה לכל העסקות הנעשות בבנק, כלומר, הריבית כאמור אינה נקבעת למקור או שימוש ספציפי, וזאת למעט במקרים חריגים בהם נקבעת עלות ספציפית לעסקה מסוימת (בעיקר כאשר מדובר בעסקות בהיקפים גדולים). הריבית הסיטונאית משמשת, בין השאר, אחד הכלים החשובים לניהול הנכסים וההתחייבויות בתיק הבנקאי. לצורך שיפור יכולות הניתוח, התכנון והניהול של נכסי הבנק והתחייבויותיו, משתמש הבנק במערכת ממוכנת לניהול נכסים והתחייבויות (מערכת ALM). הניתוח המבוצע במערכת מבוסס על קליטת נתוני העסקות הפיננסיות בבנק וביצוע עיבודים אשר מספקים למשתמש יכולת לנתח בצורה מעמיקה ורחבה את סיכוני השוק של מאזן הבנק ובמיוחד את סיכון הריבית וסיכון הנזילות.

פעילות בתחום המסחר – חדר עסקות מטבע-חוץ (OTC)

הבנק נותן ללקוחותיו שירות מקיף בחדרי העסקות, להגנה מפני סיכונים הכרוכים בתנודות בשערי החליפין ובריביות מחד גיסא, ולהשקעה ולניצול התנודות כאמור לעשיית רווחים מאידך גיסא. חדר העסקות בתל-אביב מספק ללקוחותיו שירות במכשירים הפיננסיים השונים (עסקות מסוג ספוט, פורוורד, אופציות, אופציות אקזוטיות, עסקות החלף ומוצרים מובנים) ועל נכסי בסיס שונים (שערי חליפין במטבע-חוץ/מטבע-חוץ, מטבע-חוץ/ש"ח, ריביות שקליות וריביות מטבע-חוץ, מדד מחירים לצרכן, מדדי מניות, סחורות וכו'). ביצוע העסקות עם לקוחות הבנק נעשה בהתאם למסגרות האשראי שהוקצו להם על-ידי בעלי סמכויות האשראי בבנק ועל בסיס מודלים פנימיים של הבנק. המודלים מגדירים את חשיפות האשראי בעסקות המבוצעות בחדר העסקות. בשנים האחרונות קיימת עלייה מתמדת במודעות לפעילויות שמציע חדר העסקות, אשר גררה בעקבותיה גם דרישה למגוון רחב יותר של מוצרים וברמות תחכום גבוהות יותר. כמענה לצרכים אלה, וכדי לשמר את מעמדו כבנק מוביל וחדשני, נוספו לסל המוצרים בארץ מוצרים מורכבים, הכוללים: נגזרים, לרבות אופציות ריבית בשקלים ואופציות אקזוטיות, נגזרי אשראי ומוצרי ריבית מתוחכמים. בנוסף, בשנים האחרונות גבר השימוש במוצרים מובנים, הכוללים פקדון או אגרת-חוב, שתנאי הריבית שלהם נקבעים על-פי תנאי נגזרת כלשהי המשובצת במכשיר החוב.

הבנק פועל כאחד מעושי השוק הראשיים באגרות-חוב ממשלתיות. חדר העסקות מהווה עושה שוק במרבית המוצרים בהם הוא פעיל; דהיינו, הבנק פועל כצד לעסקה מול הלקוח, ולא כמתווך בין הלקוח לצד ג'.

שירותי ברוקראזי

בחטיבת שווקים פיננסיים פועלים בנוסף לחד"ע מטבע-חוץ, גם שני חדרי מסחר בניירות-ערך: חדר מסחר בניירות-ערך ישראליים וחדר מסחר בניירות-ערך זרים.

בחדר המסחר הישראלי, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים וכן ללקוחות פרטיים בעלי פעילות גבוהה. בחדר מסחר ני"ע, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים, ללקוחות פרטיים נבחרים וכן גיבוי לפעילות המסחר ליתר לקוחות הבנק.

שלושת חדרי המסחר פועלים בתיאום ומעמידים לרשות לקוחות הבנק מעטפת שירות מקצועית, מתקדמת ויעילה תחת קורת גג אחת.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

מערך שירות למנהלי נכסים פיננסיים מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל, קרנות השתלמות ופנסיה ומנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות. בעקבות השינוי הארגוני בבנק במסגרתו הועברה האחריות על חדרי העסקות ופעילות המסחר והסליקה של ניירות-ערך מחטיבת נכסי לקוחות לחטיבת השווקים הפיננסיים (ראה להלן) אוחד מערך זה כחלק מאגף שירותי תפעול בשווקים הפיננסיים.

פעילות המערך כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שיערוך נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות יומיות וחודשיות בקופות-גמל וחישוב שער יומי בקרנות נאמנות.

הבנק חתם על הסכמים למתן שירותים תפעוליים בתחום קופות-גמל בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות.

בסוף שנת 2012 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל, קרנות ההשתלמות והפנסיה להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-79.4 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק המערך שירותים נילוויים לניהול חשבונות בהיקפים שונים הסתכם בסך של כ-51.5 מיליארד ש"ח.

בנוסף, מתן שירותי תפעול וקסטודי בניירות-ערך, כולל שירותי סאב-קסטודי לבנקים קסטודיאנים גדולים מחו"ל ותפעול מערכות מסחר בניירות-ערך לכלל לקוחות הבנק.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

מיגזר הניהול הפיננסי הוא עתיר טכנולוגיה. בהתאם לכך, שינויים טכנולוגיים שמשפיעים על המיגזר מתרחשים באופן שוטף. בשנים האחרונות ניתן לציין מספר תהליכים כאלה, דוגמת הפצה נרחבת של מידע פיננסי בזמן אמת ויכולת לבצע עסקות בצורה מיידית, בלי קשר למיקום גיאוגרפי.

עיקר ההשקעות המבוצעות במיגזר הן במערכות מידע.

גורמי ההצלחה הקריטיים במיגזר

גורם ההצלחה המשמעותי ביותר בתחום הניהול הפיננסי הוא איכות המשאב האנושי, כאשר המועסקים בתחום נדרשים להיות בעלי ידע מקצועי וכישורים אנליטיים גבוהים.

גורם הצלחה קריטי נוסף הוא מערכות ממוחשבות ברמה גבוהה, הן בתחום ביצוע עסקות והן בתחום המידע והניתוח. תחום הניהול הפיננסי הינו בעל ממשק חזק לרוב תחומי הפעילות העסקית של הבנק. אי לכך, מטבע הדברים, הצלחת הפעילות מותנית ברמת שיתוף פעולה בינמיגרי בתוך הבנק.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המיגזר

מחסומי הכניסה העיקריים למיגזר הניהול הפיננסי נובעים מהצורך בהשקעות גבוהות במערכות מידע וביכולת לגייס כוח אדם מקצועי בעל רמה גבוהה.

בנוסף, היכולת לספק שירותים ללקוחות גדולים נגזרת גם מגודלו היחסי של הבנק ומיכולתו לספק נזילות לתחומי הפעילות השונים. בהתאם לכך, בתחומי פעילות מסוימים ובסוגים מסוימים של עסקות יש יתרונות לגודל.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המיגזר והשינויים שחלו בהם

בשנים האחרונות עולה באופן מתמיד רמת התחכום בשווקים הפיננסיים בישראל. מגמה זו בולטת במיוחד בהרחבת סל המוצרים העומדים לרשות המשקיעים והפעילים בשוק. מכשירים סחירים מסוגים שונים ומכשירים נגזרים הופכים להיות נגישים יותר. דוגמאות למכשירים אלה הינן תעודות סל, פקדונות מובנים, אופציות אקזוטיות, אופציות מעוף ועוד.

התחרות

בכל הקשור לפעילות חדרי העסקות קיימת תחרות עניפה ואינטנסיבית. המתחרים העיקריים הינם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל, ובשנים האחרונות גם בנקים זרים, וכן חברות פיננסיות אחרות, המתמחות בתחום.

לקוחות

המיגזר מספק שירותים מגוונים לכלל לקוחות המיגזרים האחרים בבנק, בין אם באמצעות סניפי הבנק ומנהלי קשרי הלקוחות ובין אם בקשר ישיר עם לקוחות גדולים. חדר העסקות מקיים פעילות שיווקית מול מוסדות פיננסיים זרים, דבר שהביא להגדלה משמעותית של מחזורי הפעילות מול לקוחות אלה (במיגוון המוצרים בהם הבנק משמש "עושה שוק").

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המיגזר בשנת 2012 הינו 897 (בשנת 2011 - 884 משרות בממוצע), מתוכן 274 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2011 - 300 משרות ניהוליות ישירות).

המיגזר הניהול הפיננסי מוטה כוח אדם מקצועי. בהתאם לכך, קיימת תחרות משמעותית על שירותיהם של עובדים איכותיים; תחרות שבאה הן מהבנקים המקומיים, הן מבנקים זרים, הן מגופים פיננסיים אחרים והן מחברות עסקיות. הדבר בולט במיוחד בתחום חדרי העסקות.

הסכמי שיתוף פעולה

במהלך העסקים השוטף מקיים הבנק, ובמסגרתו המיגזר לניהול פיננסי, קשרים ענפים עם המוסדות הפיננסיים המובילים בעולם. הקשרים העסקיים בין הבנק לגופים אלה בשוקי ההון השונים מושתתים, בין היתר, על הסדרים בינלאומיים סטנדרטיים, כגון: הסכמי מסגרת התומכים בפעילות חדרי העסקות, הסכמים מיוחדים למיזעור סיכוני אשראי שמיועדים להגביל את סיכון האשראי בנגזרים (Credit Support Annex) או פעילות באמצעות מסלוקה בינלאומית (CLS), לשם מיזעור סיכוני סליקה בעסקות החלף במטבע-חוץ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

היעדים המרכזיים של המיגזר הינם פיתוח הפעילות הפיננסית בשווקים המקומיים והבינלאומיים, וכן המשך הצמיחה בפעילות המקומית. התוכנית האסטרטגית לשנת 2013, כוללת תכניות עבודה בהן התייחסות לתשתיות, תהליכי עבודה ויעדים כמותיים. התוכנית מושתתת על הרחבת מיגוון המוצרים, גידול בבסיס הלקוחות, העמקת פעילות עם לקוחות קיימים ופיתוח פעילות גלובלית הן בתחומי המסחר והן בתחומי הברוקראז'.

התוכנית האסטרטגית מבוססת על הערכות ומשקפת את נקודת המבט הנוכחית של הבנק, ולכן הינה בבחינת מידע צופה פני עתיד. קיימת אפשרות שהתוכנית לא תתממש, או לא תתממש במלואה.

להלן תמצית תוצאות הפעולות של מיגזר הניהול הפיננסי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	**2011	במיליוני ש"ח
הכנסות ריבית, נטו:		
(42)	(200)	- מחיצוניים
754	779	- בינמיגזרי
(332)	113	הכנסות מימון שאינן מריבית
380	692	סך-הכל רווח מימוני, נטו
420	370	עמלות והכנסות אחרות
800	1,062	סך ההכנסות
22	(12)	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:		
784	814	- מחיצוניים
6	12	- בינמיגזרי
(12)	248	רווח (הפסד) לפני מיסים
(107)	61	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
95	187	רווח לאחר מיסים
(5)	6	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מיסים
רווח נקי:		
90	193	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
48	(29)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
138	164	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר הניהול הפיננסי בשנת 2012 הסתכם ב-164 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 138 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

הרווח המימוני, נטו, המיוחס למיגזר בשנת 2012 הסתכם ב-692 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-380 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח מאגרות-חוב ומרישום הכנסות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל בהשוואה להוצאות שנרשמו בשנה הקודמת. העמלות וההכנסות האחרות של המיגזר בשנת 2012 הסתכמו ב-370 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-420 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר כתוצאה מירידה בהכנסות מעמלות מדמי ניהול בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות גמל המיוחסות למיגזר זה. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר בשנת 2012 הסתכמו ב-826 מיליון ש"ח בהשוואה ל-790 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר.

הטבת המס שנרשמה בשנת 2011 נבעה מהשפעת השינוי בשערי המטבעות על רישום השקעות בחברות מאוחדות בחו"ל שאינן נכללות בבסיס המס, המיוחסות למיגזר זה.

אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מיגזר בר-דיווח על-פי הוראות המפקח על הבנקים. פעילות זו כוללת בעיקר: פעילות שוק ההון אשר אינה משוייכת למיגזרים הבנקאיים ולמיגזר ניהול פיננסי, פעילות בכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ותיירות נכנסת. כמו-כן, נכללות במיגזר זה ההכנסות משירותי מחשב לחברות שאוחדו בעבר. בנוסף, התאמות של פעולות בין-מיגזריות נזקפות למסגרת זו.

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מסגרת זו בשנת 2012 הסתכם ב-12 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 182 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הירידה נבעה בעיקר מרישום הוצאות מס בגין שנים קודמות בסך 45 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה בסך 125 מיליון ש"ח, אשתקד, אשר יוחסו למיגזר זה. כמו-כן, הירידה נבעה מקיטון בהכנסות משירותי מחשב.

הרווח מכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ומתיירות נכנסת הסתכם בשנת 2012 ב-32 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 33 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

האשראי ללקוחות של בנקים אחרים, אשר אינם חלק מקבוצת הבנק ואיתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר נכון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-4.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-4.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011.

פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים

כרטיסי אשראי

כללי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראלכרט". פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

הנפקת כרטיסי אשראי

קבוצת ישראלכרט מנפיקה כרטיסים ללקוחות של בנקים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר, לרבות הבנק, בנק מזרחי טפחות, הבנק הבינלאומי הראשון, בנק יהב, בנק אוצר החייל, בנק מסד, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, בנק ירושלים בע"מ ובנק איגוד בע"מ; בנוסף, מנפיקה קבוצת ישראלכרט כרטיסים באופן ישיר ללקוחות ("כרטיסים חוץ-בנקאיים"), שהינם בעיקר חברי מועדוני צרכנים וגופים שונים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום ההנפקה הינם לקוחות פרטיים, עובדי תאגידים ותאגידים (ורכש תאגידי הכולל - B2B Business to Business) - העברת תשלומים בין עסקים).

במסגרת פעילות ההנפקה מנפיקה ומתפעלת קבוצת ישראלכרט מגוון מוצרים ושירותים נוספים כגון כרטיסי "אשראי מתנגלגל", כרטיסי תדלוק והתקני תדלוק, כרטיסי מתנה, כרטיסי רכש ייעודיים וכרטיסים נטענים. בנוסף, קבוצת ישראלכרט מעניקה אשראי והלוואות לכל מטרה על בסיס מסגרות אשראי בכרטיסים.

בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום ההנפקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי אשראי, בשליטה של בנקים: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") שבשליטת בנק דיסקונט ולאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") בשליטת בנק לאומי. מספר הכרטיסים ליום 31 בדצמבר 2012 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראלכרט הינו 3.6 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-3.4 מיליון כרטיסים ליום 31 בדצמבר 2011.

בשנת 2012 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראלכרט ל-104.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-96.9 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת הסכם הנערך לצורך שירותי הסליקה מתחייבת חברת כרטיסי אשראי הסולקת כלפי בתי עסק, בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, לפרוע לבית העסק את החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על ידה בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק. בנוסף, מציעה קבוצת ישראלכרט לבתי עסק מגוון שירותים פיננסיים נוספים כגון: מתן הלוואות, מקדמות (הקדמת תשלומים בגין עסקות שבוצעו) הקדמות, ניכיון שוברים ושירותים שיווקיים ותפעוליים.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עימה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים וכן חברות המספקות לבתי עסק שירותי ניכיון.

תחום הסליקה של כרטיסי האשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד, בין היתר, בעקבות הפעלתו של הממשק המקומי לסליקה צולבת של עסקות בכרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וויזה (בעקבותיו כאל ולאומי קארד החלו לסלוק כרטיסי מסטרקארד וקבוצת ישראלכרט החלה לסלוק כרטיסי ויזה). מיום 15 במאי 2012 פתוח השוק לסליקה צולבת של המותג "ישראלכרט" ובתי עסק יכולים להחליף סולקים במוותג זה. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה ובשימור בתי עסק הקיימים כלקוחות תחום הסליקה. היבט נוסף של התחרות מתבטא בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי העסק אשר יגדילו את מחזור העסקות ו/או סכומי העסקות המבוצעות בכל בית עסק.

בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום הסליקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי האשראי, בשליטה של בנקים אשר פורטו לעיל.

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל לקבוצת ישראל כרטיס פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי הוצאות המתייחסות), הסתכמה בשנת 2012 ב-1,590 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,549 מיליון ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של כ-2.6% שנבע בעיקרו מגידול בהיקפי הפעילות בארץ ובתיירות יוצאת ונכנסת.

הליכים משפטיים

לפרטים בנוגע לסוגיות רגולטוריות שונות, ראה ביאור 9'ג' בדוחות הכספיים.
לפרטים בנוגע לתביעות שעומדות כנגד ישראל כרטיס, ראה ביאור 19'ד' בדוחות הכספיים.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מיגרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012							
מיגור משקי הבית	מיגור הבנקאות הפרטית	מיגור עסקים קטנים	המיגור המסחרי	המיגור העסקי	מיגור ניהול פיננסי	תיירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
204	22	59	18	-	10	-	204
- מחיצוניים							
55	-	-	-	-	55	-	55
הכנסות מימון שאינן מריבית							
259	22	59	18	-	65	-	259
רווח מימוני, נטו							
43	14	4	-	-	-	-	43
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
70	8	55	18	-	65	-	216
רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי							
580	328	113	12	9	-	548	1,590
הכנסות מעמלות							
475	241	80	8	4	-	504	1,312
הוצאות תפעוליות ואחרות							
175	95	88	22	5	65	44	494
רווח לפני מיסים							
49	26	24	6	1	17	12	135
הפרשה למיסים על הרווח							
רווח נקי:							
126	69	64	16	4	48	32	359
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
(3)	(1)	-	-	-	-	-	(4)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
123	68	64	16	4	48	32	355
המיוחס לבעלי המניות בבנק							
יתרות ממוצעות							
6,146	3,464	1,229	223	112	-	4,314	15,488
יתרה ממוצעת של נכסים							
-	-	2,228	2,089	9,608	-	304	14,229
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
7,945	4,907	2,378	110	132	-	-	15,472
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
761	350	113	11	6	-	591	1,832
מספר משרות ממוצע							

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מיגרי פעילות (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011**							
סך-הכל	מיגור משקי הבית	מיגור הבנקאות הפרטית	מיגור עסקים קטנים	המיגור המסחרי	המיגור העסקי	מיגור ניהול פיננסי	תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
-	102	18	57	17	-	-	194
- מחיצוניים							
-	-	-	-	-	-	28	28
הכנסות מימון שאינן מריבית							
רווח מימוני, נטו	102	18	57	17	-	28	222
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
30	18	5	-	-	-	-	53
רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי							
72	-	52	17	-	28	-	169
הכנסות מעמלות							
562	318	111	12	9	-	537	1,549
הוצאות תפעוליות ואחרות							
469	232	79	8	4	-	495	1,287
רווח לפני מיסים							
165	86	84	21	5	28	42	431
הפרשה למיסים על הרווח							
37	20	18	4	1	6	9	95
רווח נקי:							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
128	66	66	17	4	22	33	336
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה (3)							
(1)	-	-	-	-	-	-	(4)
המיוחס לבעלי המניות בבנק							
125	65	66	17	4	22	33	332
יתרות ממוצעות							
יתרה ממוצעת של נכסים							
5,754	3,243	1,151	209	105	-	4,028	14,490
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
-	-	2,132	1,999	9,195	-	215	13,541
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
7,460	4,675	2,237	118	65	-	-	14,555
מספר משרות ממוצע							
756	349	113	12	8	-	592	1,830

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.
 ** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגורים השונים והקריטריונים לשייך לקוחות" לעיל.

פעילות שוק ההון

כללי

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים, כולל בתחום המעו"ף (הבנק וכן חברה בת בבעלותו המלאה הינם חברים בבורסה ובמסלוקת הבורסה). הבנק חבר גם במסלוקת המעו"ף (לפרטים בדבר שיעבוד אשר נרשם על נכסי הבנק כתנאי לחברותו במסלוקות שונות, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים) וכן בניירות-ערך זרים (הבנק חבר במסלוקת ה-Euroclear), פעילות שמירת ניירות הערך, מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, מתן שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול הנפקות, ניהול תיקי השקעות בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים עבור לקוחות פרטיים, תאגידיים, מלכ"רים ומוסדות, וכן שירותי נאמנות (כמו-כן לחברה כלולה של הבנק פעילות בתחום החיתום). הפעילויות והשירותים הפיננסיים המפורטים לעיל, מתבצעים בחלקם ישירות על-ידי הבנק ובחלקם על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

"רפורמת בכר"

בשנת 2005 חוקקה הכנסת שלושה חוקים אשר קבעו שינויים מהותיים בשוק ההון ובפעילות הבנקאית, והידועים בשם "רפורמת בכר". על-פי חוקים אלה, נאסר על הבנק לנהל קופות-גמל וקרנות להשקעה משותפת בנאמנות והוא נדרש למכור את מלוא החזקותיו בהן בתוך פרקי זמן שנקבעו בחקיקה. כמו-כן, כתנאי לקבלת רישיון יועץ פנימי, צריך היה הבנק לרדת בהחזקותיו בכלל ביטוח, השולטת במבטח, עד לרף של 10%, או פחות, מכל סוג של אמצעי שליטה.

מכירת קופות-גמל לתגמולים, להשתלמות, לפיצויים ולמחלה

בשנים 2007 ו-2008 השלימה קבוצת הבנק את מכירת כל הזכויות לניהול קופות הגמל שבבעלותה. הבנק ערב כלפי חלק מעמיתי קופות הגמל שנוהלו על-ידו בעבר לשלם במועד הזכאות לפחות את סכום תקבולי הקרן הנומינליים בחשבון העמית בניכוי סכומים מסוימים - לפרטים נוספים, לרבות פרטים בדבר הסדרים בין הבנק לרוכשות זכויות הניהול בקשר עם ערבותו האמורה של הבנק, ראה ביאור 19(ג)5 בדוחות הכספיים.

ייעוץ פנסיוני

בשנת 2009 העניק הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ("הממונה") רישיון ייעוץ פנסיוני לבנק. בשלב ראשון ניתן הייעוץ בבנק רק לחלק מהלקוחות בחלק מהסניפים. בהתאם למתוכנן, מספרם של הסניפים בהם ניתן ייעוץ פנסיוני ופריסת שירותי הייעוץ הפנסיוני באמצעות יועצים פנסיונים שהוכשרו לכך, יורחב בהדרגה. עד כה נחתמו על-ידי הבנק הסכמי הפצה עם כ-25 חברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה.

על-אף היערכות הבנק למתן ייעוץ פנסיוני, קיימים קשיים בהענקת הייעוץ ללקוחות, הנובעים מהיעדר הסדרה של היחסים בין הפועלים בשוק (קרי - היועצים, הגופים המוסדיים המציעים את המוצרים והמעסיקים) בכל הקשור להעברת המידע מגורמים אלו לייעוץ הפנסיוני באופן שוטף ויעיל. קושי נוסף, במישור התפעולי, עניינו סליקת פעולות הכספיות בין הגורמים המנויים לעיל אשר נובע מהיעדרה של מערכת סליקה מרכזית לפעולות אלו. הממונה בחר בחברה שתקבל ממנו רישיון להפעלת מערכת לסליקה פנסיונית. החברה הציגה תחזית לפיה תתחיל בסליקת מידע החל מחודש יוני 2013 ובסליקת כספים כשנה לאחר מכן. נכון למועד עריכת הדוח, לא ניתן להעריך האם החברה תעמוד בתחזיתה ומה תהיה תרומתה של המסלוקה שתוקם לבנק כיועץ פנסיוני.

קושי נוסף במתן ייעוץ פנסיוני ללקוחות נובע להפצת מוצרי ביטוח. טרם תוקנו התקנות המסדירות את שיעור עמלת הפצה בהפצת מוצרי ביטוח ולא נחתמו הסכמי הפצה בין הבנק לבין חברות הביטוח. בחינת וזיהוי מוצרי ביטוח הוא בעייתי בשל המגוון הרחב של תוכניות הביטוח בשנים השונות, היעדר פרמטר קבוע לדירוג המוצרים השונים והאחדה שלהם באופן המאפשר השוואה בין המוצרים השונים והתאמתם ללקוח. כל אלו עלולים לגרום לדחיית המוכנות בבנק למתן ייעוץ פנסיוני במוצרי ביטוח.

אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, פרסם תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני. פורסמו טיוטות חוזרים ותקנות ליישום התוכנית. התוכנית כוללת בין היתר:

- קביעת עמלת הפצה אחידה לייעוץ פנסיוני עבור מוצרי החיסכון הפנסיוני. עמלת הפצה המרבית לבנק בגין ייעוץ במוצרי חיסכון פנסיוניים, למעט קרנות השתלמות, תהיה בגובה של 0.2% בלבד מהצבירה ו-1.6% מההפקדות השוטפות (במקום השיעור המרבי של 0.25% מהצבירה בהתאם לקבוע בתקנות עמלות הפצה בנוסחן היום והכל בהתאם למפורט שם) או 40% משיעור דמי הניהול, הנמוך מבין שניהם. עמלת הבנק בשל ייעוץ בקרן השתלמות תישאר כפי שהייתה, 0.25% מהצבירה.
 - קביעה כי תשולם עמלת הפצה רק למפיץ האחרון שמינה הלקוח. גם אם המפיץ האחרון יהיה סוכן ביטוח או משווק פנסיוני, תישלל מן הבנק המייעץ עמלת הפצה המגיעה לו בגין הייעוץ החל במועד המעבר.
- לא ניתן להעריך בשלב זה אם התוכנית תיושם במלואה ומה תהיה השפעתה על הבנק כיועץ פנסיוני.

להלן ההתפתחות ביתרות בקרנות השתלמות ובמוצרים פנסיונים שניתן לגביהן ייעוץ:

	יתרה ליום	
	31.12.11	31.12.12
שינוי		
ב- %	במיליוני ש"ח	
29.7%	10,100	13,100
		יתרות נועצות

יתרות נועצות הינן יתרות במוצרים פנסיוניים, כולל קרנות השתלמות, בגינן קיבל הלקוח ייעוץ פנסיוני או ייעוץ בקרן השתלמות במתווה הפיננסי.

היתרות הנועצות מורכבות משני סוגים: יתרות בגינן הבנק אינו מקבל עמלות הפצה: קרנות פנסיה ותיקות, קופות-גמל וקרנות השתלמות שאין לבנק עימן הסכם הפצה, ויתרות שהבנק מקבל בגינן עמלת הפצה.

להלן תיאור השירותים העיקריים הניתנים על-ידי קבוצת הבנק במסגרת פעילות שוק ההון וכן בדבר חלק מחברות קבוצת הבנק הפעילות בתחום:

הפצת קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה בין לקוחותיו עם חברות המנהלות קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה, והוא זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות.

הפצת קרנות נאמנות

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של יחידות של קרנות נאמנות בין לקוחותיו, וזאת עם הרוב המכריע של מנהלי קרנות הנאמנות בישראל, והוא זכאי לגבות ממנהלי הקרנות עמלות הפצה בקשר עם פעילות זו, בהתאם לקבוע בתקנות.

פועלים סהר בע"מ

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל בנקאיות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות וגופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראז' בארץ ובח"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נילווים נוספים לרבות שירותים תפעוליים. לפרטים נוספים, ראה פרק "חברות מוחזקות עיקריות" להלן.

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים. ניהול ההשקעות עבור לקוחות החברה, הן הישראליים והן הזרים, מתבצע בשוק ההון הישראלי וכן בשוקי ההון בעולם. נכון ליום 31 בדצמבר 2012 ניהלה החברה תיקים בערך כספי של 10.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-10.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

מערך שירות למנהלי נכסים פיננסיים, מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל, קרנות השתלמות ופנסיה ומנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות. פעילות המערך כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שערור נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות יומיות וחודשיות בקופות-גמל וחישוב שער יומי בקרנות נאמנות. הבנק חתם על הסכמים למתן שירותים תפעוליים בתחום קופות-גמל בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות. בסוף שנת 2012 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל, קרנות ההשתלמות והפנסיה להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-79.4 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק המערך שירותים נילווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים הסתכם בסך של כ-51.5 מיליארד ש"ח. בנוסף, מתן שירותי תפעול וקסטודי בניירות-ערך, כולל שירותי סאב-קסטודי לבנקים קסטודיאנים גדולים מחו"ל ותפעול מערכות מסחר בניירות-ערך לכלל לקוחות הבנק.

שירותי ברוקראז'

בחטיבת שווקים פיננסיים פועלים בנוסף לחדרי עסקות במטבע-חוץ, גם שני חדרי מסחר בניירות-ערך: חדר מסחר בניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר בניירות-ערך זרים. בחדר המסחר הישראלי, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים וכן ללקוחות פרטיים בעלי פעילות גבוהה. בחדר מסחר ניירות-ערך זרים, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים, ללקוחות פרטיים נבחרים וכן גיבוי לפעילות המסחר ליתר לקוחות הבנק. שלושת חדרי המסחר פועלים בתיאום ומעמידים לרשות לקוחות הבנק מעטפת שירות מקצועית, מתקדמת ועילה תחת קורת גג אחת.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מיגזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
במיליוני ש"ח						
1,217	343	59	16	39	720	40
עמלות והכנסות אחרות						
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
899	323	1	-	38	479	58
- מחיצוניים						
214	-	15	5	11	172	11
- בינמיגזרי						
104	20	43	11	(10)	69	(29)
רווח (הפסד) לפני מיסים						
34	6	14	4	(3)	22	(9)
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
70	14	29	7	(7)	47	(20)
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
117,107	77,724	2,286	1,434	2,610	30,993	2,060
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות						
1,190	-	29	12	23	1,126	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
664,079	320,361	213,315	10,555	7,606	110,282	1,960
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת						
896	-	3	-	63	698	132
מספר משרות ממוצע						

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011**						
סך-הכל	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
במיליוני ש"ח						
1,303	359	70	20	47	758	49
עמלות והכנסות אחרות						
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
944	341	-	-	38	504	61
- מחיצוניים						
235	-	24	6	14	176	15
- בינמיגזרי						
124	18	46	14	(5)	78	(27)
רווח (הפסד) לפני מיסים						
35	5	13	4	(2)	23	(8)
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
89	13	33	10	(3)	55	(19)
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
124,742	83,531	2,239	1,620	2,878	32,071	2,403
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות						
1,428	-	29	11	19	1,369	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
657,369	312,248	214,476	9,567	8,790	109,862	2,426
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת						
919	-	6	-	68	709	136
מספר משרות ממוצע						

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

חברות מוחזקות עיקריות

כללי

קבוצת הבנק פועלת באמצעות חברות-בנות בנקאיות ושאין בנקאיות בישראל ובח"ל. תחומי פעילותן של אותן חברות-בנות שאין בנקאיות הינם בתחום הפיננסי, שיווק ותפעול מערך כרטיסי האשראי, פעילות בעסקי נאמנות, הנפקה ומימון ומתן שירותי בנקאות להשקעות.

תרומת החברות המוחזקות לתוצאות הפעילות של הבנק בנטרוך הפרשי שער של החברות הבנות בחו"ל בשנת 2012 הסתכמה ב-760 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-601 מיליון ש"ח בשנת 2011.

השקעת הבנק בחברות המוחזקות ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-15.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-15.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011.

חברות בת בישראל

להלן סקירה על חברות עיקריות:

קבוצת ישראלכרט

הקבוצה כוללת את החברות: ישראלכרט בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, אמינית בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראלכרט מימון בע"מ, ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ. חברות אלו מהוות את פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי. פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקרד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

הרווח הנקי של קבוצת ישראלכרט הסתכם בשנת 2012 ב-277 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-231 מיליון ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 19.9%.

הרווח הנקי של קבוצת ישראלכרט בנטרוך רווח ממכירת מניות מסטרקרד הסתכם בשנת 2012 ב-261 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-223 מיליון ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 17%.

תרומת קבוצת ישראלכרט לתוצאות הפעילות של הבנק, לאחר מיסים, בשנת 2012 הסתכמה ב-286 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-241 מיליון ש"ח בשנת 2011.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראלכרט הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2012 ב-1,916 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,636 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011.

לפרטים בנוגע לסוגיות רגולטוריות שונות, ראה ביאור 19 ג' בדוחות הכספיים.

לפרטים בנוגע לתביעות שעומדות כנגד ישראלכרט, ראה ביאור 19 ד' בדוחות הכספיים.

קבוצת פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ

קבוצת פועלים שוקי הון בע"מ (להלן: "פועלים שוקי הון") פועלת בשלושה תחומים עיקריים: פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובח"ל, ההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במיגזר הטכנולוגיה ופעילות ברוקר-דילר בארצות-הברית. במסגרת פעילותה בתחום הבנקאות להשקעות מעמידה פועלים שוקי הון מגוון שירותים הכוללים: ייעוץ פיננסי ואסטרטגי למזיגים ורכישות בארץ ובח"ל, ייעוץ לתהליכי הפרטה ולהנפקות ציבוריות ופרטיות בחו"ל וליווי חברות בארץ ובח"ל בהשקעות שונות. בנוסף, פועלת קבוצת פועלים שוקי הון, באמצעות חברה כלולה שלה (19.97%) - פועלים אי.בי.אי, במתן שירותי ייעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוסי הון בדרך של הנפקות פרטיות.

במסגרת פעילות ההשקעה בקרנות הון (Private Equity) והשקעות ישירות משקיעה פועלים שוקי הון בקרנות הפעילות במגוון סקטורים כולל: הון סיכון, אנרגיה אלטרנטיבית וכו', בהשקעה בתאגידי הניהול של קרנות הון וכן מעמידה לתאגידי הניהול הללו שירותים. בנוסף, פועלים שוקי הון ממשיכה לעסוק בניהול של קרנות הון סיכון על-פי היתר שניתן לה מבנק ישראל.

פעילות הברוקר-דילר בארצות-הברית מובצעת באמצעות חברה בת בבעלות מלאה Hapoalim Securities U.S.A. Inc.

תרומת פועלים שוקי הון לתוצאות הפעילות של הבנק בשנת 2012 הסתכמה ב-38 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה בסך של 41 מיליון ש"ח בשנת 2011.

השקעת הבנק בפועלים שוקי הון הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2012 ב-814 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-696 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011.

פועלים סהר בע"מ

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל בנקאיות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות גופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראז' בארץ ובחו"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נילווים נוספים לרבות שירותים תפעוליים.

הרווח הנקי של פועלים סהר ותרומתה לתוצאות הפעילות של הבנק הסתכמו בשנת 2012 ב-20 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30 מיליון ש"ח בשנת 2011.

סך השקעת הבנק בפועלים סהר הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2012 ב-277 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-257 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011.

פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מונה ארבעים וארבעה מוקדים ומתבצעת באמצעות חברות-בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות. פעילות הבנק בחו"ל מתמקדת במיגזר הבנקאות הפרטית ובמיגזר העסקי. בנוסף, לבנק פעילות במיגזר משקי הבית ובמיגזר המסחרי, בתורכיה ובקזחסטן. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם למעלה מ-2,400 בנקים כתבים ברחבי העולם. הפעילות מול בנקים כתבים אלה כוללת מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספק הבנק ללקוחותיו בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. פעילות המיגזר העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללוויים מקומיים וזרים, בעלי זיקה לישראל וכן השקעות באגרות-חוב. הפעילות במיגזר משקי הבית ובמיגזר המסחרי בשווקים מתעוררים ממוקדת בפעילות בנק פוזיטיב בתורכיה ובבנק פוזיטיב בקזחסטן.

הדגש המרכזי באסטרטגיית הבנק מוכוון לפיתוח והרחבת פעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית (Global Private Banking) ופעילות הבנקאות המסחרית בניו-יורק. הבנק שואף להמשיך להרחיב את מעטפת השירות ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוחות.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על הפעילות הבינלאומית:

פיקוח רגולטורי בחו"ל

בנוסף לכללים והמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות-בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המיגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות הרלוונטיות הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים וכיוצא בזה.

פיקוח רגולטורי – סניף מיאמי

ביום 8 ביולי 2009 נכנס לתוקף הסכם (הנקרא "Written Agreement") בין הבנק וסניף מיאמי של הבנק לבין הפדרל ריזרב של ניו-יורק, הפדרל ריזרב של אטלנטה וה-Office of Financial Regulation של מדינת פלורידה (להלן: "רשויות הפיקוח בארצות-הברית"). Written Agreement הינו הליך אכיפה פורמאלי העומד לרשות רשויות הפיקוח בארצות-הברית, אשר השימוש בו הורחב מאז פרוץ המשבר הכלכלי בשנת 2008. עיקרו של ההסכם שנחתם הינו חיזוק פונקציות הציות, ניהול הסיכונים והביקורת של הבנק והגברת מעורבות דירקטוריון הבנק והנהלתו בפיקוח על סניף מיאמי במטרה לתקן ליקויים שנמצאו בציות להוראות החוק בארצות-הברית, הנוגעות למניעת הלבנת הון ויהכר את הלקוח. בנוסף, התחייב הבנק במסגרת הסכם זה לאמץ תוכניות עבודה לתיקון הליקויים כפי שתאושרנה על-ידי רשויות הפיקוח ולהגיש דוחות התקדמות תקופתיים בדבר יישום תוכניות העבודה.

ההסכם איננו יוצר או מטיל מגבלות כלשהן על פעילות עסקית בבנק, בין בארצות-הברית ובין בכלל, ולא צפוי כי תהיה לו השפעה מהותית על תוצאותיו הכספיות של הבנק.

הבנק פועל לקיום התחייבויותיו על-פי ההסכם במלואן ובמועדן. תת ועדה של ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים עוקבת ומפקחת על הטיפול בתיקון הליקויים בסניף מיאמי. חברת ייעוץ חיצונית המתמחה בייעוץ לבנקים בתהליכי אכיפה, מיעצת מעת לעת להנהלת הבנק בישראל ובנוסף הודקו הליכי הפיקוח וקציני הציות של סניף מיאמי הוכפפו לחטיבה לניהול סיכונים. אי קיום ההתחייבויות הכלולות ב-Written Agreement עלול להוביל לנקיטת הליכי אכיפה חמורים יותר על-ידי רשויות הפיקוח בארצות-הברית.

תמצית הדוחות הכספיים המצרפיים של הפעילות הבינלאומית

תמצית הדוחות הכספיים של הפעילות הבינלאומית המוצגת להלן כוללת את שלוחות הבנק בחו"ל אשר פעילות באחד או יותר מהתחומים הבאים: מתן אשראי, גיוס פקדונות, הנפקת אגרת-חוב או כתבי התחייבות וניהול נכסי לקוחות. בנוסף, נכללת פעילות המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בישראל.

א. מאזן*

יתרה ליום 31 בדצמבר		
2011	2012	
במיליוני דולר		
נכסים		
8,415	8,699	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,700	1,891	ניירות-ערך
5,418	5,447	אשראי לציבור, נטו
31	24	בניינים וציוד
337	69	נכסים בגין מכשירים נגזרים
141	133	נכסים אחרים
16,042	16,263	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון		
8,310	8,582	פקדונות הציבור
5,491	5,414	פקדונות מבנקים
41	148	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
530	567	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
469	234	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
275	293	התחייבויות אחרות
15,116	15,238	סך-כל ההתחייבויות
63	74	זכויות שאינן מקנות שליטה
863	951	אמצעים הוניים**
16,042	16,263	סך-כל ההתחייבויות וההון

* מאזן הפעילות הבינלאומית מבוסס על נתוני השלוחות ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק תוך ביצוע התאמות בגין יתרת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות וייחוס חלקם של בעלי הזכויות שאינן מקנות שליטה.

** כולל הון מחושב בסך של 207 מיליון דולר (31 בדצמבר 2011: בסך של 170 מיליון דולר) עבור סניפי הבנק שאינם חברות. ההון המחושב, כולל את סכומי הפקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שוים ההון.

יתרה ליום 31 בדצמבר		
2011	2012	
במיליוני דולר		
8,840	9,149	פקדונות הציבור ואגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
7,791	8,542	נכסי לקוחות (חוץ-מאזני)
16,631	17,691	סך-הכל

ג. רווח והפסד ותרומת שלוחות הבנק בחו"ל*

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
**2011	2012	
במיליוני דולר		
186	179	הכנסות ריבית, נטו
(18)	24	הכנסות מימון שאינן מריבית
168	203	רווח מימוני, נטו
(4)	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
172	200	רווח מימוני, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
132	155	עמלות והכנסות אחרות
269	294	הוצאות תפעוליות ואחרות
35	61	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
12	19	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח נקי:		
23	42	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3	(4)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
26	38	המיוחס לבעלי המניות בבנק

* מבוסס על תוצאות השלוחות בחו"ל ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק, הפחתת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות, ייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים בתוצאות החברות המאוחדות והשלמה למס הנוסף החל על הבנק בישראל.

** ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנת 2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

להלן נתונים על ההשקעה בשלוחות העיקריות ותרומתן לרווח הנקי של הבנק:

ליום 31 בדצמבר 2012:

שם החברה	יתרת השקעה ליום 31.12.12 ⁽¹⁾	תרומה בשנת 2012 בנטרוך הפרשי שער ⁽²⁾	תשואה בשנת 2012 ⁽³⁾	הפרשי שער בגין ההשקעה שנוקפו לדוח רווח והפסד בשנת 2012*	תרומה בשנת 2012 כולל הפרשי שער
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	
סניפי ארצות-הברית ⁽⁴⁾	510	41	8.9%	-	41
סניף לונדון ⁽⁴⁾	219	(4)	(1.8%)	-	(4)
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.	1,564	46	3.0%	-	46
קבוצת פוזיטיף	648	29	4.7%	26	55
Hapoalim Securities U.S.A. Inc.	128	15	12.0%	(8)	7
שלוחות אחרות	421	15	3.8%	(6)	9
סך-הכל	3,490	142	4.1%	12	154

ליום 31 בדצמבר 2011:

שם החברה	יתרת השקעה ליום 31.12.11 ⁽¹⁾	תרומה בשנת 2011 בנטרוך הפרשי שער ⁽²⁾	תשואה בשנת 2011 ⁽³⁾	הפרשי שער בגין ההשקעה שנוקפו לדוח רווח והפסד בשנת 2011*	תרומה בשנת 2011 כולל הפרשי שער
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	
סניפי ארצות-הברית ⁽⁴⁾	462	24	7.2%	-	24
סניף לונדון ⁽⁴⁾	219	24	13.3%	-	24
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.	1,506	39	2.7%	85	124
קבוצת פוזיטיף	581	(10)	(1.6%)	(91)	(101)
Hapoalim Securities U.S.A. Inc.	121	12	10.8%	7	19
שלוחות אחרות	414	13	3.1%	30	43
סך-הכל	3,303	102	3.1%	31	133

* מטבע הפעילות של החברות המאוחדות בחו"ל, מוגדר בהתאם להוראות המפקח על הבנקים (ראה גם ביאור 1(ה) בדוחות הכספיים). החל מיום 1 בינואר 2012, הפרשי השער בגין ההשקעה בבנק הפועלים שווים נזקפים ישירות, נטו מהשפעת הגידור, להון במסגרת התאמות מתרגום. ביחס ליתר ההשקעות, הבנק מגדר מבחינה כלכלית את חשיפות המטבע הנובעות מההשקעות האמורות.

(1) יתרת ההשקעה בחברות הבנות מוצגת לאחר התאמתה לכללי החשבונאות המיושמים בבנק.

(2) תרומת השלוחות בחו"ל מורכבת מהרווח הנקי, מתורגם לש"ח, תוך ביצוע התאמות בגין הפחתת עודפי העלות על ההשקעה בגין השלוחות האמורות וייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות מאוחדות בחו"ל בניכוי השלמה לשיעור המס הסטטוטורי החל בישראל בסך 23 מיליון ש"ח (תקופה מקבילה אשתקד: 20 מיליון ש"ח).

(3) תשואת החברות מחושבת על בסיס שנתי על-ידי חלוקת תרומת החברות הבנות בניכוי הפרשי שער בממוצע ההשקעה.

(4) יתרת ההשקעה בסניפי הבנק בחו"ל מבוססת על ההון המחושב של הסניפים, הכולל את סכומי הפקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שוים ההוגן.

להלן פירוט הרווח הנקי בשלוחות העיקריות לאחר התאמתו לכללי החשבונאות המיושמים בבנק (במטבע מקומי):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
השינוי	2011	2012
במיליונים		
7.4	9.7	17.1
(7.3)	6.3	(1.0)
0.7	13.0	13.7
33.8	(7.3)	26.5
1.0	2.5	3.5
4.5	(3.6)	0.9
(2.5)	7.0	4.5

* בסניפי ארצות-הברית ולונדון - הנתונים הינם לפני מס מקומי.

פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית של קבוצת הבנק

במסגרת זו מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה הפרטיים המנהלים את חשבונותיהם בסניפי קבוצת הבנק בחו"ל וכן במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב, שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. הפעילות פרוסה כיום בישראל, אירופה, ארצות-הברית, אמריקה הלטינית, קנדה ואסיה, וזאת, בין היתר, באמצעות מוקדי פעילות הכוללים חברות-בנות בנקאיות, סניפים, חברות-בנות לניהול נכסים ונציגויות המשמשות ליחסי ציבור בלבד.

להלן פרטים על סניפי הבנק וחברות הבנות העיקריות בחו"ל הפועלים בתחום הבנקאות הפרטית:

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים שוויץ)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות ארבעה סניפים: שניים בשוויץ, בציריך ובז'נבה ואחד בלוקסמבורג. סניף רביעי, בסינגפור, נמצא בתהליכי סגירה וצפוי לחדול מפעילות במחצית הראשונה של שנת 2013. כמו-כן, פועל הבנק באמצעות חברה לייעוץ השקעות בהונג-קונג.

הרווח הנקי של הפועלים שוויץ הסתכם בשנת 2012 בכ-13.7 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-13.0 מיליון פרנק שוויצרי בשנת 2011. הרווח לשנת 2012 כולל הוצאה בסך 4.1 מיליון פרנק שוויצרי בגין הוצאות סגירת הסניף בסינגפור. תרומת הפועלים שוויץ בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק בשנת 2012 הסתכמה ב-46 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-39 מיליון ש"ח בשנת 2011.

סך-כל ההון של הפועלים שוויץ ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-386 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-374 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2011.

סך-כל המאזן של הפועלים שוויץ ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם לכ-3,232 מיליון פרנק שוויצרי וזאת לעומת כ-3,167 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2011.

סך האשראי של הפועלים שוויץ ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-1,376 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-1,445 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2011.

סך פקדונות הציבור של הפועלים שוויץ ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-2,638 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-2,552 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2011.

במחצית השנייה של שנת 2011 נמסר להפועלים שוויץ, כי מתקיימים מגעים בין רשויות של שוויץ וארצות-הברית במסגרת אמנת כפל המס שבין שתי המדינות.

רשויות שוויץ מסרו להפועלים שוויץ, כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית. לא נמסרו פרטים או נסיבות המתייחסים להפועלים שוויץ עצמו בקשר עם החקירה.

לפי בקשת רשויות שוויץ, מסרו אותם בנקים שוויצריים, ובהם הפועלים שוויץ, מידע סטטיסטי לרשויות ארצות-הברית אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים. לא נמסרו פרטים מזהים של הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שוויץ משתף פעולה עם רשויות שוויץ ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו.

בשלב זה, נוכח המידע המוגבל בלבד המצוי בידיו, אין הפועלים שוויץ יכול לאמוד באיזו מידה החקירה האמורה תשפיע עליו.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב – מרכז המספק לתושבי חוץ מכל רחבי העולם שירותים ומוצרי בנקאות פרטית ומהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB.

Coalim Asset Management (UK) Ltd. ו-Coalim Asset Management (Ireland) Ltd. המוחזקות על-ידי Pam Holdings Ltd. (להלן: "חברות PAM")

חברות PAM (חברות-בנות בבעלות מלאה של הבנק) אחראיות לבחירה, מתן תמיכה מקצועית בכל הקשור למוצרי השקעה המוצעים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית ברחבי העולם, תוך שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מובילים בתחומים אלה. הקבוצה מהווה נדבך מרכזי ביישום אסטרטגיית הצמיחה של הבנק בחו"ל. נכון ליום 31 בדצמבר 2012 מחזיקים לקוחות קבוצת הבנק קרנות של גופים פיננסיים בינלאומיים אשר ל-PAM יש עימם שיתוף פעולה בסך של כ-2.2 מיליארד דולר בהשוואה ל-2.0 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2011. כמו-כן, חברות PAM עוסקות בפיתוח, תכנון ומתן תמיכה מקצועית במוצרי השקעה נוספים, בהם מוצרים מובנים (Structured Products), בסטנדרטים בינלאומיים, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גופים פיננסיים מובילים בעולם. בנוסף, מציעות חברות PAM שירותי ייעוץ ומחקר לחברות הבנות וסניפי הבנק בחו"ל.

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (להלן: "הפועלים לוקסמבורג")

חברה בת בנקאית בבעלות מלאה של הבנק העוסקת בפעילות בנקאית-פיננסית בלוקסמבורג ומחוצה לה. הפועלים לוקסמבורג מעניק הלוואות ללקוחות פרטיים ומוסדיים.

Bank Hapoalim (Cayman) Ltd. (להלן: "קיימן")

בנק מסחרי, בבעלות מלאה של הבנק שעל-פי תנאי רישונו רשאי לפעול בכל סוגי הפעילות הבנקאית, למעט פעילות עם תושבים מקומיים בקיימן. נכסי קיימן כוללים השקעה בחברה בת בבעלות מלאה באורוגוואי, Hapoalim (Latin America) S.A.

Hapoalim (Latin America) S.A. (להלן: "הפועלים לטין אמריקה")

עוסק במתן שירותי בנקאות פרטית ללקוחות הבנק בדרום אמריקה. הפועלים לטין אמריקה פועל באורוגוואי באמצעות שלושה סניפים במונטווידאו, פונטה דל אסטה וקולוניה.

סניפי ארצות-הברית

סניף ניו-יורק – פעילות במיגזר העסקי

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בשלושה תחומי פעילות: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. הבנק מאפשר לחברות ישראליות ואף לחברות אמריקאיות, להן נכסים בישראל, להתבסס על בטוחות המוחזקות בישראל לצורך קבלת קווי אשראי בסניף ניו-יורק. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פקדונות על-ידי ה-FDIC, בדומה לבנקים אמריקאיים.

מתן אשראי עסקי לחברות גדולות במשק האמריקאי בדרך של רכישת השתפויות בקווי אשראי, המאורגנים על-ידי בנקים מובילים (כ-95% מהיקף האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה, Investment Grade על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Moody's ו-Standard & Poor's).

מתן שירותי חדר עסקות, לרבות בשעות בהם סגורים חדרי העסקות בישראל, כחלק מהפעילות הגלובלית של חדרי העסקות של הבנק. בהתאם לאסטרטגיה אשר אושרה לסניף, מפתח סניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market (להלן: "פעילות מקומית") בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים, תוך מיקוד עסקי ברור באזורים גאוגרפיים ותחומי פעילות מוגדרים.

הפעילות המקומית מתמקדת בעיקר בחברות פרטיות עם מחזור מכירות עד 500 מיליון דולר לשנה. התוכנית כוללת התרחבות הפעילות ועדכון היבטים של ממשל תאגידי. במקביל, ימשיך הבנק בפעילותו בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה וכן ימשיך בפעילותו עם לקוחות ישראלים, להם פעילות עסקית בארצות-הברית.

סך האשראי של הסניף ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם לכ-1.9 מיליארד דולר בהשוואה לכ-2.1 מיליארד דולר בסוף שנת 2011. כמו-כן, הסניף העמיד מסגרות אשראי בלתי מנוצלות וקווי גיבוי אשר הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2012 לסך של כ-1.8 מיליארד דולר בהשוואה לכ-1.6 מיליארד דולר בסוף שנת 2011.

כמו-כן, ליום 31 בדצמבר 2012 מופקד בפרדל רזרב סך של כ-4.9 מיליארד דולר בהשוואה ל-4.1 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2011.

בנקאות פרטית בארצות-הברית

סניף מיאמי ומחלקת הבנקאות הפרטית בסניף ניו-יורק, מציעים שירותי בנקאות פרטית ללקוחות ה-GPB. הבנקאות הפרטית בארצות-הברית מתמקדת בעיקר בלקוחות מאמריקה הלטינית.

הרווח של סניפי ארצות-הברית לפני מס מקומי בשנת 2012 הסתכם בכ-17 מיליון דולר בהשוואה לכ-10 מיליון דולר בשנת 2011. הגידול ברווח נובע מירידה בהוצאות להפסדי אשראי וקיטון בהוצאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

סך האמצעים הונוניים של סניפי ארצות-הברית ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-148 מיליון דולר לעומת כ-112 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2011.

סך-ככל המאזן של סניפי ארצות-הברית ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-8.4 מיליארד דולר בהשוואה לכ-8.2 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2011.

סך האשראי של סניפי ארצות-הברית ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-2.1 מיליארד דולר בהשוואה לכ-2.3 מיליארד דולר בסוף שנת 2011.

סך הפקדונות של סניפי ארצות-הברית ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-3.5 מיליארד דולר בהשוואה לכ-3.3 מיליארד דולר בסוף שנת 2011.

Hapoalim Securities U.S.A. Inc. (להלן: "הפועלים סקורטיס")

חברת Broker-Dealer (בבעלותו המלאה של הבנק) הרשומה ופועלת בארצות-הברית, נתונה לפיקוחן של רשות ניירות הערך הפדרלית בארצות-הברית (ה-SEC), כמו גם של בורסת ניירות הערך של ניו-יורק (New-York Stock Exchange), ה-National Association of Securities Dealers (NASD) ובורסות נוספות בהן היא חברה ופועלת לפי כללים שנקבעים על-ידן. כמו-כן, כפופה פעילות החברה לפיקוחו של הפיקוח על הבנקים בישראל.

החברה תומכת בהרחבת עיסוקו של הבנק בתחום המסחר בניירות-ערך עבור לקוחותיו.

סניף לונדון

במסגרת אישור תכניות העבודה לשנים 2013-2015 החליט הבנק לצמצם את פעילות סניף הבנק בלונדון ולחדול בהדרגה ממתן שירותי אשראי ובנקאות פרטית.

ההפסד של סניף לונדון לפני מס מקומי בשנת 2012 הסתכם בכ-1 מיליון ליש"ט בהשוואה לרווח של כ-6 מיליון ליש"ט בשנת 2011. ההפסד בשנת 2012 נובע מהפרשות בסך 5.9 מיליון ליש"ט, שנרשמו עקב צמצום הפעילות.

סך האמצעים הונוניים של סניף לונדון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-36 מיליון ליש"ט לעומת כ-37 מיליון ליש"ט ביום 31 בדצמבר 2011.

סך-ככל המאזן של סניף לונדון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-844 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-970 מיליון ליש"ט ביום 31 בדצמבר 2011.

סך האשראי של סניף לונדון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-644 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-484 מיליון ליש"ט בסוף שנת 2011.

סך הפקדונות של סניף לונדון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-451 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-494 מיליון ליש"ט בסוף שנת 2011.

הפעילות בשווקים מתעוררים

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה וקזחסטן באמצעות החזקת הבנק במניות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi בתורכיה והחזקת Bank Pozitiv JSC בקזחסטן.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

בנק שנתאגד ופועל בתורכיה ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית, הבנקאות להשקעות ובתחום משקי הבית. חלקו של הבנק בבנק פוזיטיף עומד על 69.8%. לבנק פוזיטיף אין היתר פקדונות מהרגולטור התורכי.

JSC Bank Pozitiv

הבנק התאגד ופועל בקזחסטן, והינו בבעלות מלאה של בנק פוזיטיף. הבנק עוסק במתן שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים ופרטיים.

להלן פרטים מאזניים ותוצאתיים של קבוצת בנק פוזיטיף:

הרווח של קבוצת בנק פוזיטיף בשנת 2012 הסתכם בכ-26.5 מיליון לירות תורכיות (כ-14.8 מיליון דולר) לעומת הפסד בשנת 2011 של כ-7.3 מיליון לירות תורכיות (כ-3.8 מיליון דולר), הגידול ברווח נבע מגידול בהכנסות ריבית נטו עקב שינוי הרכב תיק האשראי ופעילות Repo מול הבנק המרכזי התורכי אשר הניבה לבנק הכנסות גבוהות מפעילות בניירות-ערך, התחזקות הלירה התורכית מול המטבעות השונים תרמה אף היא לגידול ברווח, לעומת פיחות משמעותי שלה בשנת 2011. בנוסף, חל קיטון בהוצאות התפעוליות בעקבות תוכנית הרה-ארגון שהתרחשה בסוף שנת 2011.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק בשנת 2012 הסתכמה בתרומה של כ-29 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה שלילית של 10 מיליון ש"ח בשנת 2011.

סך-כל ההון של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-435 מיליון לירות תורכיות (כ-243 מיליון דולר) בהשוואה לכ-398 מיליון לירות תורכיות (כ-207 מיליון דולר) בסוף שנת 2011.

סך-כל הנכסים של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-1.80 מיליארד לירות תורכיות (כ-1.01 מיליארד דולר) בהשוואה לכ-1.95 מיליארד לירות תורכיות (כ-1.02 מיליארד דולר) בסוף שנת 2011.

סך האשראי לציבור נטו של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם בכ-1,274 מיליון לירות תורכיות (כ-713 מיליון דולר) בהשוואה לכ-1,456 מיליון לירות תורכיות (כ-942 מיליון דולר) בסוף שנת 2011.

סך פקדונות הציבור בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בכ-111 מיליון לירות תורכיות (כ-62 מיליון דולר) בהשוואה לכ-136 מיליון לירות תורכיות (כ-88 מיליון דולר) בסוף שנת 2011.

השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-648 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-581 מיליון ש"ח בסוף שנת 2011. העלייה נבעה בעיקר מהרווח לשנה.

רכוש קבוע ומתקנים

ליום 31 בדצמבר				
2011	2012			
יתרה	יתרה	פחת שנצבר	עלות	
במיליוני ש"ח				
1,922	1,901	1,851	3,752	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)
527	549	1,348	1,897	ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט וכלי רכב
1,271	1,276	2,456	3,732	תוכנות
3,720	3,726	5,655	9,381	סך-הכל

המבנים בהם מתנהלים עסקי הבנק בישראל, הינם בבעלותו או בבעלות חברות הנכסים שלו, או בשכירות לתקופות שכירות שונות. מרבית הנכסים בהם מתנהלים עסקי הקבוצה בחו"ל הינם בשכירות. בבעלות קבוצת הבנק 189 נכסים בשטח של 204 אלפי מ"ר, מתוכם 168 מבנים בשטח של 103 אלפי מ"ר המשמשים כסניפים. 21 מבנים בשטח של 101 אלפי מ"ר המשמשים כמשרדי הנהלה ושטחי עזר. בנוסף למבנים שבבעלותה, קבוצת הבנק שוכרת 218 מבנים בשטח של 132 אלפי מ"ר. בנתונים המת"חסים לשטח בנייני הנהלה הראשית נכללים גם חניונים ומחסנים. דירקטוריון הבנק קיבל החלטה במסגרת תוכניות העבודה לשנת 2011 לפעול לריכוז משרדי ויחידות הנהלה הראשית בקריה עתידית אשר תוקם מחוץ למרכז תל-אביב. בין השאר הוחלט על רכישת עתודת קרקע מתאימה בתא שטח גדול, כאשר ההעברה של היחידות בפועל תתבצע בשלבים. בנוסף, הוחלט כי תכנון הקריה יתבצע על-פי עקרונות הבנייה הירוקה. תכנון והקמת השלב הראשון של הקריה צפויים להימשך מספר שנים. באשר לנתונים נוספים על בניינים וציוד, ראה ביאור 7 בדוחות הכספיים.

תשתיות מחשוב

כללי

לבנק שני אתרי מחשוב מרכזיים, אתר ייצור ראשי ואתר גיבוי ופיתוח להבטחת שרידות מירבית. מערכת הליבה של הבנק, הממוקמת באתר הייצור, מותקנת על מחשב Mainframe של IBM. במסגרת שיפור הזמינות והשרידות של מערך מחשבי ה-Mainframe, רכש הבנק בשנת 2010 מחשב Mainframe נוסף לאתר הייצור אשר קושר בתצורת אשכול ובשיתוף נתונים וגיבוי הדדי מלא (PSDS) למחשב הקיים באתר הייצור. סך-הכל עוצמה לשני המחשבים: למעלה מ-14,000 MIPS (מיליון פקודות לשנייה). באתר הגיבוי פועל מחשב Mainframe בתצורה מינימאלית. בעת הצורך, מחשב זה יגדל לעוצמה הנדרשת. בצד מערכת הליבה פועלות מערכות נוספות (מערכות מבוססות Windows, Unix ו-Linux להלן: "המערכות הפתוחות") לצרכים ייעודיים הפועלות על פלטפורמה המאפשרת חלוקה דינאמית וניצולת מיטבית של משאבים. הבנק עושה שימוש במתודולוגיות ובמערכות מתקדמות ליעול תהליכים בפיתוח ובייצור לרבות באמצעות ארכיטקטורת SOA וניהול תהליכים ממוכן (BPM). בסניפי קבוצת הבנק, מנהלות איזור, מרכזי עסקים ויחידות הנהלה הראשית ממוחשבים ומחוברים במקוון למרכזי המחשבים בחטיבת טכנולוגיה ומחשוב. לרשות הלקוחות 577 מכשירי בנקט ו-800 מכשירים למידע והפקדת שיקים (480 בתוך הסניפים ו-320 בקירות החיצוניים של הסניפים).

גיבוי ואחסנת מידע

כאמור לעיל לבנק שני אתרי מחשוב מרכזיים, אתר ייצור ראשי ואתר גיבוי. בסביבת המחשב המרכזי נפח האחסון הכולל, בשני האתרים, הוא כ-180TB. בסביבת המערכות הפתוחות נפח האחסון הכולל, בשני האתרים, הוא כ-1PB. נתוני המחשב המרכזי והמערכות הפתוחות מגובים למדיה מגנטית.

נפח הגיבוי הכולל למחשב המרכזי ב-2 האתרים הינו 1.2PB. לגיבוי נתוני המחשב המרכזי נעשה שימוש ב-2 מערכות רובוטיות מתוצרת IBM, אחת בכל אתר.

לגיבוי נתוני המערכות הפתוחות נעשה שימוש בכתיבה לדיסקים בנפח כולל של 500TB ב-2 האתרים וב-2 מערכות רובוטיות מתוצרת חברת Quantum, אחת בכל אתר, בנפח כולל של כ-43PB. גיבוי המידע נשמר ב-2 עותקים זהים, אחד בכל אתר. כמו-כן, לבנק מאגרי נתונים בהם נשמרים עותקים של מסמכי נייר, מסמכי משכנתאות וכו', לשימוש יום יומי באחזור נתונים ולשמירת עותק היסטורי נגיש של נתונים אלו.

כל פעולה המתבצעת במחשבי הבנק מתעדכנת, בזמנית, באתר הייצור ובאתר הגיבוי כך שבמקרי אסון ותקלות פיזיות קיים גיבוי למערכות הקריטיות של הבנק ופגיעה בחומרה באחד האתרים לא תגרום לאובדן מידע. במקרה של מעבר בשעת חירום לאתר הגיבוי, יש לבנק יכולת להגדיל מיידית את עוצמת מחשב הגיבוי (MF) עד לרמת עוצמת מחשב הייצור על-ידי הפעלת מנועים רדומים; כלומר, אתר הגיבוי מאפשר עוצמת מחשב הנדרשת לכל הפעילות העסקית הרגילה של הבנק. במקרה של פגיעה בשני האתרים, אתר הייצור ואתר הגיבוי, הופעל בשנת 2010 שיכפול לעותק נוסף (שלישי) של נתונים.

תקשורת

לבנק רשת תקשורת נתונים ודיבור מתקדמת, בעלת קצבי העברת נתונים גבוהים. רשת התקשורת הינה בשרידות גבוהה והיא כוללת גיבויים המאפשרים עבודה מול שני מרכזי המחשבים של הבנק. רשת התקשורת של הבנק מקשרת גם את סניפי הבנק ושלוחותיו בעולם, ומועברים אליה שירותי נתונים, דיבור וועידות חוזי (VIDEO CONFERENCE).

חברות-בנות

מערך המחשוב והתפעול של החברות הבנות בחו"ל וכן של פעילות קבוצת הבנק שאינה מתבצעת באמצעות חברות-בנות, מתבסס על מערכות עצמאיות, כאשר האחריות הניהולית היא של ההנהלות והדירקטוריונים של החברות הבנות או של חבר ההנהלה הממונה על הפעילות, לפי העניין. כללי הממשל התאגידי מהווים את בסיס ההתנהלות בין חטיבת הטכנולוגיה והחברות הבנות.

ספקים

הבנק מתקשר מעת לעת עם ספקים מהארץ והעולם לצורך קבלת השירותים השונים הנדרשים לו בתחום מערכות המידע, לרבות הסכמי רכישת ציוד ותחזוקתו, הטמעת מערכות מידע ורכישת תוכנות כאשר רוב הפיתוח, למעט של מערכות מיוחדות כגון מערכות מסחר, הוא פיתוח עצמי. יצויין, כי ישנם שירותים המבוססים על טכנולוגיות אשר הידע לגביהם מצוי בידי מספר מצומצם של נותני שירות ולעיתים, בידי נותן שירות בעל התמחות וידע בלעדיים בטכנולוגיה כאמור, כגון Microsoft, IBM, Oracle ועוד. הבנק ביצע התקשרות עם ספק מתן שירותי מיקור חוץ, בשלב זה בעיקר בתחום המבדקים.

אבטחת מידע

ההשקעה באבטחת מידע של מערכות המידע היא חלק בלתי נפרד ואינטגרלי בפיתוח מערכות מידע מודרניות. אבטחת המידע של מערכות הבנק מתבצעת במספר רבדים ומעגלים, כדי להבטיח שמערכות הבנק מוגנות היטב מחדיירה, גישה לא מורשית, או פגיעה. פרויקטי מידע בבנק מלווים מתחילת דרכם בצוות של אבטחת מידע המוודא קיום קפדני של כללי אבטחת מידע, אבטחת פרטיות המידע, ומידור הנגישות למידע רק למי שהורשה לגשת אליו. אירועי אבטחה ממערכי המחשוב מופנים בזמן אמת אל מוקד מומחה של אנשי אבטחת מידע ומטופלים ומתועדים משלב ראשית האירוע ועד סופו כמו-כן, האירועים הרלוונטיים מופנים למחלקת הביקורת. תקריות מהותיות מדווחות להנהלה ולדירקטוריון. הבנק מבצע באופן שוטף בדיקות חסינות של מערכותיו וסקרי אבטחת מידע של מערכותיו כדי לוודא שבכל עת רמת אבטחת המידע נשמרת ועונה לכללים מחמירים שנקבעו בתחום זה.

פרויקטים עיקריים בביצוע

חסי"ר – מערכת ספר ראשי – מחשוב ספר ראשי של הבנק. מושתת על מוצר ה-Bank Analyzer של חברת SAP. תוצרי הפרויקט יאפשרו לבנק לעמוד בקדמת מערכות החשבות, ברמה בינלאומית, לצד שורה של בנקים גדולים בעולם. המערכת כוללת תשתית מידע חשבונאית שתאפשר קבלת תובנות עסקיות וניהוליות עבור הנהלת הבנק, וכן יכולת הפקת דיווחים בצורה גמישה הפרויקט מתוכנן להיות יצורי בשנת 2015.

פרויקט שוי"ב – במטרה לקבל ראייה רחבה ומעמיקה על בריאות מערכות מחשוב, ניצול משאבים שלהם, עמידה בסטנדרטים ושיפור הזמינות של מערכות בבנק, הוחלט להשקיע בתהליכים וטכנולוגיה בתחום שליטה ובקרה ובכלל זה שדרוג התשתיות, השלמת קישור המערכות והתשתיות השונות למערכות הניטור. במסגרת הפרויקט יוטמעו תהליכי עבודה העומדים בסטנדרט ITIL.

פרויקט הפנסיה – הפרויקט מורכב ממספר תוצרים מרכזיים, אשר מטרתם עמידה בכלל דרישות הרגולציה ומתן אפשרות הרחבת לקוחות הייעוץ הפנסיוני של הבנק. הפרויקט יספק תמיכה בממשק אחיד מול היצרנים (על-פי משרד האוצר), הצגת המידע ללקוחות מיועצים באינטרנט, בקרות ממוחשבות על תיק הלקוח, מערכת דיווחים למשרד האוצר, ועוד.

פרויקט מת"ב – הבנק משפר את היעילות התפעולית, על-ידי העברת מספר רב של תהליכים עסקיים, המתבצעים היום בסניפים, לפעילות במרכז תפעולי חדש – זאת, באמצעות ארגון מחדש של תהליכים עסקיים ובניית מערכת טכנולוגית לניהול תהליכים וניתוב מתקדם: בפרט הושקע בניהול המסמכים והארכיונים ובטיפול במחסרים. יצירת פרויקט זה, שהינו פרויקט מתמשך, מייצר סטנדרט חוצה ארגון לטיפול בתהליכים עסקיים על-ידי מרכז העבודה ביחידה ארגונית אחת וביזור העבודה למרכזים גיאוגרפיים שונים המנוהלים על ידי מערכת אחת.

סלולר – פיתוח אפליקציות סלולריות ושרותי תוכן, וביניהן: ניהול חשבון בסלולר, ארנק סלולרי המאפשר העברת כספים נוחה וקלה, תשלום חשבונות, משיכת מזומן ללא כרטיס על-ידי SMS. הורחבו אפשרויות המסחר בשוק ההון, מידע משוק ההון, פועלים ON-TIME – התראות ב-SMS.

פרויקט רתם – הבנק מתכנן הקמה של מתקן מחשבים חדש. המבנה המתוכנן יהיה בעל מאפיינים של זמינות גבוהה ומיגון על מנת לתת מענה לצורך ברציפות של מערך המחשבים של הבנק. הפרויקט נמצא בשלבי תכנון מתקדמים של הקמת המבנה ותהליך ההגירה למתקן החדש.

היקף השקעה

הבנק מיישם את תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים. בהתאם לתקן, עלויות בגין מערך טכנולוגיית המידע נרשמות כנכסים בדוחות הכספיים רק בשלב הפיתוח של מערכת מחשוב. שלב הפיתוח מתחיל רק לאחר שהפרויקט מאושר ומתקצב והוכחה ישימותו הטכנולוגית. עלויות שהוכרו כנכסים כוללות עלויות ישירות של חומרה, שירותים ושכר עבודה. יתר העלויות, כגון עלויות טרום פרויקט, עלויות הטמעה והדרכה, עלויות תחזוקה שוטפת, עלויות מנהלה ועלויות אחרות שלא ניתן לייחס באופן ישיר לפיתוח תוכנה, מוכרות כהוצאה בדוח רווח והפסד עם היווצרותן.

להלן פרטים על הוצאות והשקעות בגין מערך טכנולוגיית המידע שבוצעו בשנת 2012:

תוספות לנכסים⁽¹⁾ בגין מערך טכנולוגיית המידע שלא נזקפו כהוצאה

תוכנה	חומרה ⁽²⁾	אחר	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
258	-	-	258
עלויות בגין שכר עבודה ונלוות			
131	-	-	131
עלויות בגין מיקור חוץ, לרבות שכר יועצים			
209	149	7	365
עלויות רכישה או רישיונות שימוש ⁽³⁾⁽⁴⁾			
-	-	21	21
עלויות ציוד בניינים ומקרקעין			
598	149	28	775
סך-הכל			

יתרות נכסים⁽¹⁾ בגין מערך טכנולוגיית המידע ליום 31 בדצמבר 2012

תוכנה	חומרה ⁽²⁾	אחר	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1,410	323	60	1,793
סך-הכל עלות מופחתת			
728	-	-	728
מזה: בגין שכר עבודה ונלוות			

הוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע כפי שנכללו בדוח רווח והפסד בשנת 2012

תוכנה	חומרה ⁽²⁾	אחר	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
290	74	32	396
הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות			
169	52	19	240
הוצאות בגין רכישות או רישיונות שימוש שלא הונו לנכסים			
34	3	2	39
הוצאות בגין מיקור חוץ, לרבות שכר יועצים			
459	114	13	586
הוצאות בגין פחת			
115	30	99 ⁽⁵⁾	244
הוצאות אחרות			
1,067	273	165	1,505
סך-הכל הוצאות			

(1) לרבות הוצאות מראש בגין מערך טכנולוגיית המידע בסך 196 מיליוני ש"ח.

(2) לרבות תשתיות תקשורת.

(3) עלויות רכישה או רישיונות שימוש בגין מערך טכנולוגיית המידע אשר לא סווגו בדוחות הכספיים כרכוש קבוע (עלויות ציוד, בניינים ומקרקעין), אלא כהוצאה מראש.

(4) לרבות רכישות ורישיונות שימוש של תוכנה וחומרה לכלל החטיבות בתאגיד הבנקאי.

(5) כוללות הוצאות שהוצאו על-ידי מערך טכנולוגיית המידע לרבות הוצאות שוטפות על שימוש בתקשורת וטלפוניה, דואר, שכר-דירה, מיסים, חשמל וכדומה.

הון אנושי

אסטרטגיית משאבי אנוש

אסטרטגיית משאבי אנוש מגובשת בהלימה לאסטרטגיית הבנק, לצרכים העסקיים הנגזרים ממנה ולמגמות בתחום משאבי אנוש. בהתאם לכך קבע אגף משאבי אנוש את ייעודו להיות שותף אסטרטגי התומך בהשגת היעדים העסקיים של הבנק, תוך מתן דגש על פיתוח וטיפוח המשאב האנושי, חתירה מתמדת למצוינות ושימוש מיטבי במשאבים.

התוכנית האסטרטגית כוללת ארבעה תחומי פעולה עיקריים:

- **תכנון משאבי אנוש** – גיבוש ויישום תכניות ומהלכים בכל הקשור להון האנושי, בהתאם לתוכניות העבודה של חטיבות הבנק בהיבטי תמהיל, השכלה והכשרה, וכל זאת בהתאמה למגמות בשוק העבודה ולרגולציה המשתנה.
- **טיפוח ופיתוח אנשים ותרבות** – ביסוס חזון הבנק, הקוד האתי והערכים; פיתוח מצוינות מקצועית וניהולית בקרב עובדי הבנק; הנעת עובדים ועידוד מוטיבציה. הבנק מטפח תרבות למידה בקרב עובדיו באופן שוטף, ומשקיע משאבים ניכרים בהכשרה מקצועית וניהולית.
- **מצוינות תפעולית** – ניהול המשאבים ועיצוב תהליכי עבודה מתקדמים באמצעות מערכת ה-ERP, בחינה מתמדת של תהליכי עבודה ומחוללי הוצאות במטרה להביא לניצול מיטבי של המשאבים.
- **מצוינות בשירות** – קביעת סטנדרטים לרמת שירות גבוהה, פרואקטיביות בשירות הניתן ליחידות הבנק והתאמת מעטפת השירות לצרכים הייחודיים של לקוחות הפנים.

להלן נתונים אודות מצבת כוח אדם בקבוצת הבנק במונחי משרות⁽¹⁾:

2011		2012		
ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	
הבנק				
10,722	10,999	10,744	10,920	בארץ
363	366	372	372	בחו"ל
11,085	11,365	11,116	11,292	סך-הכל בבנק
חברות-בנות				
1,706	1,698	1,705	1,689	בארץ
617	764	663	648	בחו"ל
2,323	2,462	2,368	2,337	סך-הכל חברות-בנות
13,408	13,827	13,484	13,629	סך-הכל בקבוצת הבנק

(1) מספר המשרות כולל גם תרגום למשרות של עלות שעות נוספות, בתוספת משרות כוח אדם חיצוני שאינם עובדי הבנק, אך מספקים שירותי עבודה, שנדרשה ליוסות כוח האדם במסגרת הפעילות השוטפת ולהטמעת פרויקטים, בניכוי משרות עובדים ששכרם הוון לרכוש קבוע.

להלן פרטים בדבר השינויים העיקריים במצבת כוח האדם בקבוצת הבנק בשנת 2012 בהשוואה לסוף שנת 2011:

מספר המשרות הממוצע בקבוצת הבנק ירד בשנת 2012 ב-198 משרות בהשוואה למספר המשרות הממוצע בשנת 2011. כלהלן:

- חל קיטון של 79 משרות ממוצעות בישראל.
 - חל קיטון של 116 משרות ממוצעות של חברות הבנות בחו"ל. הקיטון נובע בעיקר מצמצום משמעותי שחל בסוף שנת 2011 בכוח האדם בבנק פוזיטיף בתורכיה.
- ליום 31 בדצמבר 2012 חל גידול של 76 משרות בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2011 שנבע בעיקר מגידול בכוח אדם בבנק פוזיטיב קזחסטן.

להלן התפלגות מספר המשרות הממוצעות בקבוצת הבנק על-פי מיגזרי הפעילות⁽¹⁾:

2011*	2012	
5,526	5,347	משקי הבית
3,335	3,334	הבנקאות הפרטיות
1,783	1,687	עסקים קטנים
921	984	מסחרי
764	782	עסקי
884	897	ניהול פיננסי
614	598	אחרים והתאמות
13,827	13,629	סך-הכל

* סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשייך לקוחות" לעיל.
(1) כולל משרות של עובדי ההנהלה הראשית שעלות העסקתם הועמסה על המיגזר.

מאפייני המשאב האנושי

מדיניות הבנק היא להעסיק, לקדם ולקבל החלטות בקשר לעובדים על בסיס שיקולים ענייניים ובהם כישורים ותפקוד, וללא אפליה מחמת דת, גזע, מין, גיל, השקפה, נטייה מינית, מוגבלות וכיוצא באלה. הבנק מעודד גיוס של עובדים ממיגזרי מיעוטים ומאוכלוסיות בתת-ייצוג בשוק העבודה כחלק ממדיניות הגיוס שלו, מתוך הכרה ביתרונות הטמונים בהעסקה מגוונת בהיבטים של הכרת מיגזרי לקוחות שונים, פתרון בעיות אפקטיבי ועידוד חדשנות ויצירתיות בסביבת עבודה פתוחה ומגוונת.

בשנת 2012 הוותק הממוצע של עובדי הבנק עמד על 17.5 שנים, בהשוואה ל-17 שנים בשנת 2011. הגיל הממוצע של עובדי הבנק עמד על 43.3 בשנת 2012 בהשוואה ל-42.7 בשנת 2011.

בשנת 2012 כ-65.6% מכלל עובדי הבנק הן נשים, בדומה לשיעורן בשנת 2011 (65.3%). בקרב אוכלוסיית הניהול הבכיר בבנק (מדרג מנהלי מחלקות בהנהלה ראשית ומנהלי סניפים) שיעור הנשים עלה מכ-37% בשנת 2011 לכ-39.6% בשנת 2012 (בשנת 2006 היה שיעור הנשים בקרב אוכלוסיית הניהול הבכיר 29%).

מדיניות הבנק הינה לקלוט, ככל שניתן, עובדים אקדמיים, ובהתאמה קיימת מגמה של גידול מתמיד בשיעורם מתוך כלל עובדי הבנק, משיעור של כ-28.1% בשנת 1998 לשיעור של כ-57.1% בשנת 2012 (55.8% בשנת 2011). עלייה זו נבעה מקליטת עובדים אקדמיים והשלמת הלימודים האקדמיים של עובדי הבנק.

פרישת עובדים עקב תקינה חדשה בהנהלה הראשית

בשנת 2012 התחיל הבנק מספר תהליכי התייעלות ובכללם במבנה יחידות ההנהלה הראשית וזאת בכדי ליצור מבנה ארגוני אופטימלי התואם את צרכי הבנק העדכניים, וכן תקינה כוללת של היקף כח האדם ושל התפקידים הניהוליים.

מטרת העבודה לתמוך באסטרטגיית הבנק ולתת מענה מיטבי לצרכי הלקוחות תוך צמצום הוצאות. בעקבות החלטה זו, החליטה הנהלת הבנק על עדכון ההפרשה האקטוארית שנכללה בדוחות הכספיים לשנת 2012.

מערך התגמול בבנק

מדיניות הבנק היא לקשור בין ביצועי הבנק לבין תגמול העובדים בהתאם להסכם עם ארגון העובדים. מערכי השכר והתגמול מבוססים על התאמה בין רמת התגמול לתפקיד העובד ותרומתו לארגון. לרוב, תגמול העובדים מבוסס על שלושה יסודות: שכר שוטף, מענקים שנתיים ותגמול ארוך טווח הנגזר מעליית-ערך מניות הבנק.

עובדי הבנק זכאים להטבות שונות וביניהן: השתתפות בביטוח רפואי, השתתפות בשכר לימוד, השתתפות במנוי למרכזי ספורט והיכלי תרבות, שי לחגים ולאירועים אישיים ומענק לאחר 25 שנות וותק.

לפרטים נוספים, ראה ביאורים 15 ו-16 בדוחות הכספיים.

עלות ושכר למשרת עובד

להלן פירוט עלות למשרת עובד ושכר למשרת עובד בבנק (באלפי ש"ח):

2011	2012	
321	338	עלות למשרת עובד - ללא מענקים
357	378	עלות למשרת עובד - כולל מענקים
205	197	שכר* למשרת עובד - ללא מענקים
235	230	שכר* למשרת עובד - כולל מענקים

* שכר - מחושב על-פי משכורות ברוטו, כפי שמשולמות לעובד.

שכר בכירים

ביום 6 במרץ 2013 החליטו ועדת התגמול והדירקטוריון לאשר את בקשתם של יו"ר הדירקטוריון, המנהל הכללי וחברי הנהלת הבנק לוותר על 5% משכרם.

בנוסף ויתרו כל חברי הדירקטוריון על 5% מהגמול השנתי ומגמול השתתפות המשולם להם בעד השתתפות בישיבות הדירקטוריון ובישיבות ועדות הדירקטוריון.

כמו כן, ויתרו עובדים בכירים (שאינם נושאי משרה בבנק) על 2.5% משכרם.

הסכם שכר

בחודש מרץ 2013 נחתם הסכם שכר בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק לשנים 2013-2017. על-פי ההסכם ישלם הבנק לעובדיו מענק חד-פעמי בגובה משכורת אחת, בנוסף יגדל השכר המשולב של העובדים באופן דיפרנציאלי לדרגות השכר השונות.

במסגרת ההסכם לצד עדכון תנאים נילווים מסוימים בוטלו הטבות מסוימות שעמדו לעובדים לאחר פרישה. הבנק ימשיך להעניק לעובדיו אופציות למניות באותה מתכונת כפי שהיתה נהוגה בשנים האחרונות (יובהר כי הענקת האופציות האמורות מותנית באישור המפקח על הבנקים לביצוע רכישה עצמית של מניות הבנק). אופן הדירוג של עובדי הבנק והיקפו, מנגנון הוותק והמענק השנתי ימשיכו במתכונת דומה לנהוגה כיום. השפעת ההסכם הנ"ל על תוצאות פעילות הבנק בשנת 2012 אינה מהותית.

טיפול ופיתוח ההון האנושי

הבנק מטפח תרבות למידה בקרב עובדיו באופן שוטף, ומשקיע משאבים ניכרים בהכשרה מקצועית וניהולית, מתוך התפיסה לפיה לשיפור המתמיד ביכולות העובדים ישנה חשיבות רבה לצורך השגת היעדים האסטרטגיים של הבנק. הבנק קולט עובדים בעלי תואר אקדמי ומעודד עובדים ותיקים ללמוד לתואר ראשון ולתואר שני באמצעות עזרה במימון הלימודים ומתן ימי חופשה נוספים לצורך בחינות.

"קמפוס פועלים"

"קמפוס פועלים" מהווה זרוע מרכזית בהטמעה של אסטרטגיית הבנק. ייעודו - להבטיח לעובדים ולמנהלים בבנק מצוינות מקצועית וניהולית המאפשרת השגת יעדים עסקיים ויצירת יתרון תחרותי, וזאת באמצעות למידה מגוונת, רציפה ואפקטיבית. בשנת 2012 התקיימו בקמפוס פועלים כ-61,000 ימי למידה בכ-340 מחזורי קורסים. כמו-כן, התקיימו שתי מכינות אקדמיות, בהן השתתפו 110 בנקאים ללא הכשרה אקדמית מתאימה.

הכשרה בנקאית - בית הספר לבנקאות אמון על הכשרת הבנקאים בתחום הידע המקצועי ועל הקניית מיומנות עסקית, וזאת בהתאמה לכל בעל תפקיד, לצורכי התפקיד, ובהתאם לשינויים אסטרטגיים בארגון. בנוסף, תפקידו לשמר ולחזק את המוכנות המקצועית של כלל העובדים במילוי תפקידם. בשנת 2012 פותחו והועברו הדרכות קצרות וממוקדות בנושאים בנקאיים שונים ומגוונים ("אימונים בנקאיים"), בהן השתתפו כ-1,900 עובדים. בנוסף, פותחו והועברו ערכות הדרכה קצרות וממוקדות נושא ללמידה משותפת ביחידות עצמן. בשנת 2012 התקיימו, בין השאר, שני מחזורים של קורס הכשרה לניהול בנקאי ו-17 מחזורים של קורסים בכירים בתחומים שונים.

מערכת ניהול למידה חדשה – במהלך 2012 פותחה מערכת למידה שתאפשר למידה רציפה בעמדת העבודה של הבנקאי. המערכת מכילה תפריט אישי לכל עובד בהתאם לתפקידו, תגובה מיידית לשינויים בסביבה (נהלים, רגולציה ועוד) וניהול המוכנות המקצועיות של העובדים וזאת בהתאם לאיתור צרכים ומיפוי שוטף של פערי ידע בשטח. במחצית ראשונה של 2013 צפויה פריסת המערכת בכלל סניפי הקמעונאית ומרכז תפעול בנקאי.

הכשרה ופיתוח מנהלים – בית הספר לניהול ומנהיגות בקמפוס פועלים מהווה מסגרת לבנייה והפעלה של מסלולי פיתוח מנהלים בבנק, לצורך העצמה וטיפוח של שדרת מנהלים, וזאת בהלימה לכיוונים האסטרטגיים של הבנק, יעדיו וערכיו. כיום מתקיימות בבית הספר לניהול ומנהיגות תוכניות הכשרה בסיסיות ומתקדמות בניהול, ואלה מיועדות לכל דרג ניהולי בבנק. בשנת 2012 התמקד בית-הספר בהכשרות למנהלים בכירים, לעתודות ניהוליות בדרג בכיר ודרגי ביניים. כ-300 מנהלים הוכשרו בתוכניות פיתוח שונות, וכ-450 מנהלים השתתפו ב"חדרי אימון ניהוליים".

מיקוד הדרכתי – במהלך שנת 2012 השתתפו כ-900 עובדים ומנהלים בתהליכי מיפוי פערי ידע. פעולות הדרכתיות ייעודיות לסגירת הפערים נערכו בהתאם לממצאים של תהליכי מיפוי פערי הידע ביחידות השונות.

תרבות ואקלים ארגוני

קוד אתי

הבנק רואה בקוד האתי אבן יסוד בתרבות הארגונית שלו. הקוד האתי התנהגותי של הבנק מאגד את אמות המידה, המוסר והקשרים בין חברים לעבודה, היחסים עם הלקוחות והספקים, התרומה לקהילה והאחריות החברתית והסביבתית. הקוד האתי משמש כ"מצפן" להתנהגות נכונה ואף נקרא בשם: קוד אתי התנהגותי. החל משנת 2004 קיים קוד אתי בבנק. עקב החשיבות שהבנק מייחס לקוד, הוא מגדיר את חברת ההנהלה הממונה על הון אנושי, יעוץ ומשאבים כממונה על האתיקה בבנק הפועלת לקידום הנושא בבנק. בשנים 2008-2009 בוצע רענון של הקוד למול העובדים. בשנת 2010 יושמה תוכנית הטמעה מקיפה להנחלת הקוד האתי החדש לכל עובדי הבנק. נפתחו ערוצי תקשורת להיוועצות ודיווח, פורסמו נהלים של פנייה בנושא אתיקה.

בשנת 2011 נמשך תהליך ההטמעה והתמקד בתקשור ומודעות באמצעות דגשים, הנחיות ואזכור נהלים ובאמצעות שילוב תקופתי של הנושא בפורומים מובילים, המשך פיתוח כלים למנהלים ליצירת הפנמה ומחויבות וכן תהליכים מתמידים לשיפור ועדכון הקוד. בשנת 2012 התמקדה התוכנית ליישום התפיסה, בכלל יחידות הבנק (סניפים ומחלקות בהנהלה ראשית) בפעילות יחידתית - משחק הקוד האתי - ליצירת הזדמנות לדון בצוותים אורגניים בדילמות אתיות ובדרכים להתמודדות עימן.

תקשורת פנים ארגונית

הנהלת הבנק חותרת לעידוד ערכי הפתיחות והשקיפות, כחלק מהתרבות הארגונית והניהולית של הבנק. במטרה לשמר את תחושת ההזדהות והמחויבות הגבוהה של העובדים, מתקיימות יוזמות רבות להידוק הקשר והדיאלוג בין ההנהלה לעובדים, כדוגמת ביקורים בשטח, מפגשי "ארוחת בוקר עם המנכ"ל", שולחנות עגולים בהובלת חברי ההנהלה, אירועי הוקרה למצטיינים ולעובדים הוותיקים, כנסים למנהלים בכירים ועוד. הפורטל הארגוני מהווה ערוץ תקשורת מרכזי, מתקדם ותומך בשיתוף העובדים במידע ובהטמעה של תהליכי שינוי פנים ארגוניים.

מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק

כלים מוניטריים של הבנק המרכזי

לרשות בנק ישראל עומדים מספר כלים באמצעותם הוא קובע את רמת הנזילות של המערכת הבנקאית. הפעילות המוניטרית של בנק ישראל מתחלקת לשני סוגים:

- פעילות במהלך חודש נזילות - חודש נזילות מוגדר על-ידי בנק ישראל כתקופה בת 4-5 שבועות המסתיימת ביום רביעי האחרון של חודש קלנדר. הפעילות מתבצעת באמצעות מכרזי הלוואות ו/או פקדונות לבנקים המסחריים הכוללים מכרזים לחודש, שבוע, ומכרזים יומיים, וכן באמצעות הלוואות ו/או פקדונות מוניטריים בריבית השונה מריבית בנק ישראל ב-0.5%±.
 - פעילות על פני תקופות ארוכות מחודש נזילות - בנק ישראל קובע בהתאם למצב כלכלי, גם בארץ וגם בעולם, את מצב הנזילות הרצוי למערכת הבנקאית. בנק ישראל יכול לנקוט במדיניות מוניטרית מרחיבה, ואז הוא מביא את המערכת לעודפי נזילות גבוהים, או במדיניות מוניטרית מצמצמת, בה הוא מביא את המערכת למצב של גרעונות נזילות.
- הריבית המוניטרית של בנק ישראל, שעמדה בתחילת שנת 2012 על שיעור שנתי של 2.75%, ירדה בסוף חודש ינואר 2012 לשיעור של 2.50%, בסוף חודש יוני 2.25%, בתחילת חודש נובמבר ירדה הריבית ל-2.0%, ובסוף חודש דצמבר ל-1.75%.
- להלן פירוט הכלים בהם משתמש הבנק המרכזי:
- מכרז מק"מ - בנק ישראל מנהל יתרות מק"מ של כ-118 מיליארד ש"ח, ובאמצעות הקטנה או הגדלה של היתרה, הוא משנה את מצב הנזילות של המערכת הבנקאית.
 - התערבות בשוק מטבע-החוץ - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של מטבע-חוץ מול המערכת הבנקאית.
 - התערבות בשוק אגרות-החוב הממשלתי - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של אגרות-חוב ממשלתי.
 - הפעלה של מכרזי ריפו - פעילות של בנק ישראל מול הבנקים וגופים מוסדיים.
- בסוף שנת 2011 הסתכמו עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית בכ-109 מיליארד ש"ח.
- בנק ישראל הקטין את הנפקות המק"מ נטו במהלך השנה בכ-4 מיליארד ש"ח.
- רמת עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית הסתכמה בסוף השנה בסך של כ-106 מיליארד ש"ח.
- מטעמי זהירות הבנק ממשיך להפקיד חלק גדול מיתרות הנזילות במטבע-חוץ בבנק המרכזי בארצות-הברית בתשואות נמוכות ובוחן השקעת חלק מעודפי הנזילות באגרות-חוב מדינות ומוסדות פיננסיים בדירוגים גבוהים.
- הבנק מקיים מעקב יומי אחר מצב הנזילות הכולל, וכן אחר מצב הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ (כולל סניפי חו"ל) בנפרד. בנוסף למעקב אחר מצב הנזילות השוטף, אומד הבנק את סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי. אומדן הסיכון נעשה תחת הנחות שונות המתחייבות למצבי שוק שונים עבור המערכת הבנקאית בארץ והבנק.

גיוסי הון וחוב המציבור

קבוצת הבנק מגייסת הן על-ידי הנפקות לציבור והן על-ידי הנפקות פרטיות, אגרות-חוב וכן כתבי התחייבות נדחים המשמשים כחלק מההון הרגולטורי של הבנק.

יתרת אגרות החוב וכתבי התחייבות ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-35.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-32.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011. לפרטים נוספים בדבר אגרות החוב וכתבי התחייבות הנדחים אותם הנפיקו הגופים האמורים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2012 יתרת כתבי התחייבות נדחים אשר גייס הבנק עומדת על כ-6 מיליארד ש"ח, מהם כתבי התחייבות סחירים בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח.

בנוסף, מגייס הבנק באמצעות חברות-בנות בבעלותו המלאה: הפועלים הנפקות ופועלים אינטרנשיונל, אשר עיקר עיסוקן הינו גיוס מקורות כספיים בארץ ובחו"ל, בהתאמה, בדרך של הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות מסוגים שונים (המהווים חלק מההון הרגולטורי של הבנק) והפקדת תמורת הנפקה בבנק.

ליום 31 בדצמבר 2012 יתרת כתבי התחייבות אשר גויסו על-ידי חברות אלו עומדת על כ-18 מיליארד ש"ח ויתרת אגרות החוב עומדת על כ-11.7 מיליארד ש"ח.

בשנת 2012 גייס הבנק 3.8 מיליארד ש"ח, באמצעות חברות אלו, אשר מתוכם סך של כ-2.8 מיליארד ש"ח הינם כתבי התחייבות נדחים המהווים הון רוברד 2 תחתון.

תיאור מצב המיסוי

א. דיני המס החלים על חברות הקבוצה

מס הכנסה

ביום 6.12.2011 פורסם ברשומות החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011. בהתאם לחוק תבטל הפחתת המס, אשר נקבעה בחוק התייעלות כלכלית ושיעור מס החברות החל משנת 2012 ואילך יעמוד על 25%.

חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975

הבנק מוגדר כמוסד כספי לצורכי חוק מס ערך מוסף המטיל על מוסד כאמור מס שכר ומס רווח. רווח מוגדר כהכנסה חייבת, כמשמעותה בפקודת מס הכנסה, לפני קיזוז הפסדים משנות המס הקודמות לשנת המס שבה נתקבלה ההכנסה, ואחרי ניכוי מס שכר ולמעט הכנסה מדיבידנד שנתקבל ממוסד כספי ולרבות הכנסה מריבית או מדיבידנד או ממכירה או פידיון של יחידה או מחלוקת רווחים לבעל יחידה שלגביה ניתן פטור ממס הכנסה לפי כל דין.

ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ב-2012 אשר מעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012. השלכות השינוי בשיעור המס כאמור בא לידי ביטוי החל מהדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2012. כתוצאה מהשינוי האמור, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על הבנק יעלה כפי שמפורט בטבלה להלן.

כמו-כן, שיעור מס השכר אשר חל על הבנק יעלה לשיעור של 17% לגבי השכר המשתלם החל מחודש ספטמבר 2012 ואילך, וזאת במקום שיעור של 16% לשנת 2011.

השינוי המפורט לעיל הביא לגידול יתרת המיסים הנדחים בסך של כ-50 מיליוני ש"ח.

שיעורי המס המשולבים

המיסים המשולמים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על-פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על-פי חוק מס ערך מוסף כמוסבר לעיל. לפיכך, שיעורי המס המשולבים הינם כדלקמן:

שנה	שיעור מס רווח	שיעור מס הכנסה	שיעור מס משולב
2010	16.00%	25.00%	35.34%
2011	16.00%	24.00%	34.48%
2012	16.33%	25.00%	35.53%
2013 ואילך	17.00%	25.00%	35.90%

הוצאה להפסדי אשראי

ביום 1 בינואר 2011 אימצה המערכת הבנקאית הוראה חדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. כתוצאה מכך נחתמו הסכמים בין המערכת הבנקאית, לרבות הבנק, לבין רשות המיסים על-פיהם נקבעו הכללים בדבר אופן ההכרה בהוצאות להפסדי אשראי לעניין מס.

ביום 29.2.2012 נחתם הסכם עקרונות בין הבנק לבין פקיד השומה בנושא אופן ההכרה למס של חובות פגומים. ראה פירוט בהסכמים מהותיים.

ב. חברות מאוחדות מחוץ לישראל

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על חברות הבת העיקריות בחו"ל:

בארצות-הברית:	35.0%
בשוויץ:	21.4%
בבריטניה:	24.0%
בתורכיה:	20.0%

החברות המאוחדות, שמקום איגודן הינו מחוץ לישראל, נישמות לפי חוק המס בארצות מושבן.

בין הבנק לבין פקיד השומה למפעלים גדולים נחתם הסכם מיום 13 במאי 1986 המסדיר תשלומי מס בישראל בגין רווחי חברות-בנות של הבנק בחו"ל. לפי תנאי ההסכם, החל משנת 1978 ואילך נכלל חלקו של הבנק ברווחים של חברות-בנות בחו"ל בשומת המס של הבנק. בהסכם נקבע, שאין בו כדי לקבוע כי החברות חייבות במס בישראל, או שחלים עליהן דיני מדינת ישראל, וכי ההסכם אינו מהווה תקדים. תחולת ההסכם שנחתם נקבעה עד שנת 1988. עם זאת, על-פי הבנה בין הבנק לבין פקיד השומה למפעלים גדולים, ההסכם ממשיך לחול עד אשר אחד מהצדדים יודיע על ביטולו.

ג. פרטים נוספים

בדבר נתונים נוספים בקשר עם ההפרשה למס בקבוצת הבנק, שומות מס סופיות, שומה במחלוקת, הפסדים צבורים לצרכי מס וההפרש בין שיעורי מס סטטוטוריים למס אפקטיבי- ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

כללי

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, את הפעילות המותרת לחברות-בנות וחברות קשורות לקבוצת הבנק ואת תנאי השליטה והבעלות בהן, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור. בציודם כפוף הבנק לחקיקה עניפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, ייעוץ פנסיוני, דיני ניירות-ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח). חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדויר, דיני הערבות וכו'. בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני הוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, חוקים המתיחסים למיגזרים ספציפיים (רשויות מקומיות, נוטלי משכנתאות, רוכשי דירות, המיגזר החקלאי) וחוקי מס שונים. פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים. גורמים אלה עורכים מעת לעת ביקורות בבנק בקשר עם תחומי הפעילות השונים. הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין האמורות. במסגרת החקיקה, שהתקבלה בעקבות המלצותיה של ועדה בינמשרדית בראשות מנכ"ל משרד האוצר (ועדת בכר), נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות החוקים והוראות חקיקת המשנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק:

בנקים בשטחי הרשות הפלסטינאית

פעילות הבנק מול בנקים שמקום מושבם ברשות הפלסטינאית יצרה אי-ודאות באשר לעמידת הבנק בדרישות הרגולטיביות בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור, בדגש על יכולתו של הבנק לעקוב ולמנוע העברות כספים אל ומאת תושבי הרשות הפלסטינאית אשר עלולים לשמש לעידוד ו/או למימון פעולות טרור. בשל כך, בחודש יוני 2006 החליט הבנק על הפסקת מתן שירותים לבנקים הפועלים בשטחי הרשות הפלסטינאית. בעקבות החלטה זו, כמו גם החלטות דומות בבנקים אחרים, פנו נגיד בנק ישראל ונציגי משרד האוצר בבקשה לדחות את מועד הפסקת מתן השירותים לבנקים הפלסטינאים, ולהמשיך במתן שירותים מסוימים במגבלות מסוימות שנקבעו לגביהם על-ידי בנק ישראל ועל-ידי הבנק. בחודש נובמבר 2006 העניק שר האוצר לבנק היתר לפי סעיף 9(ב) לחוק איסור מימון טרור, שמשמעו כי הוראות חוק איסור מימון טרור בדבר "איסור פעולה ברכוש טרור" לא יחולו על הפעולות שצוינו בהיתר. בין היתר, מאפשר ההיתר לבנק להמשיך ולפעול מול בנקים ברשות הפלסטינאית מבלי להפר את הוראות חוק איסור מימון טרור. ביום 1 בינואר 2009, הפסיק הבנק את הפעילות הבנקאית עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה לאחר הכרזת הממשלה על עזה כעל ישות עוינת.

טיטת תקנות ניירות-ערך (אופן הצעת ניירות-ערך לציבור) (תיקון), התשע"ב-2011

ביום 25 בספטמבר 2011 פרסמה רשות ניירות-ערך טיוטה להערות הציבור של תיקון תקנות ניירות-ערך (אופן הצעת ניירות-ערך לציבור) (תיקון), התשע"ב-2011. במסגרת טיוטה זו מבקשת הרשות לצמצם את הגדרת ה"משקיעים המוסדיים" הרשאים להשתתף בשלב המכרז המוסדי לרכישת ניירות-ערך ולרכוש ניירות-ערך בהתחייבות מוקדמת, תוך הותרת הגופים "המנהלים כספי אחרים" בלבד בהגדרת המשקיעים המוסדיים הרשאים להשתתף במכרז המוסדי. ההגדרה המתוקנת לא תאפשר לתאגידים הבנקאיים ולתאגידי העזר שלהם להשתתף בשלב המכרז המוסדי. לטיטה זו, אם תתקבל, עלולות להיות השלכות שליליות על שוק ההון, על המערכת הבנקאית בכללותה ועל הבנק הן כמנפיק בבואו לגייס הון מהציבור והן כמשתתף בשוק ההון ובמכרזים המוסדיים.

מגבלת השקעה בתאגיד בודד ובקבוצת תאגידים - טיוטת הוראה

ביום 14 בפברואר 2012 פרסם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות-גמל) (כללי השקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים), התשע"ב-2012. הטיוטה שמכוונת לגופים המוסדיים נועדה, בין היתר, לצמצם את היקף החשיפה של הגופים המוסדיים לתאגיד בודד ולקבוצת תאגידים. עם זאת, הטיוטה אינה מבחינה בין סוגי התאגידים השונים. לפי המוצע, משקיע מוסדי יהיה רשאי להחזיק בניירות-ערך של תאגיד מסוים, להפקיד פקדונות באותו תאגיד או להעניק לו הלוואות עד 5% משווי נכסיו (במקום שיעור מקסימלי של 10% כפי שהיה קיים עד היום). בנוסף נקבע כי משקיע מוסדי רשאי להפקיד פקדונות בבנק מסוים עד 2.5% נוספים משווי נכסיו. מעבר לאמור, נוספה מגבלה כוללת על חמשת התאגידים הגדולים של גוף מוסדי כך ששיעור ההשקעה הכולל המותר בהם לא יעלה על 20%. בדומה נקבע שמשקיע מוסדי יהיה רשאי להחזיק בניירות-ערך של קבוצת תאגידים, להפקיד פקדונות באותה קבוצה או להעניק לה הלוואות עד 10% משווי נכסיו (במקום שיעור מקסימלי של 15% כפי שהיה קיים עד היום). בנוסף נקבע כי משקיע מוסדי רשאי להפקיד פקדונות בבנק הנשלט על-ידי בעל שליטה אחד בשיעור של עד 5% נוספים משווי נכסיו. מעבר לאמור, נוספה מגבלה כוללת על חמש קבוצות התאגידים הגדולות של גוף מוסדי כך ששיעור ההשקעה הכולל המותר בהן לא יעלה על 40%. לטיטה זו, אם תתקבל, עלולות להיות השלכות שליליות על הבנק ואף על המערכת הבנקאית כולה. הגבלת יכולתם של גופים מוסדיים לבצע השקעות בתאגידים בנקאיים עלולה למנוע בעד גופים מוסדיים, או חלק מהם, להשקיע בגיוסי הון ובהנפקת ניירות-ערך של קבוצת הבנק. התפתחות מעין זו עלולה לפגוע ביכולתו של הבנק להעמיד אשראי; ואם וככל שתתייחס לתאגידים בנקאיים נוספים, היא עלולה לפגוע ביכולת המערכת הבנקאית (כולה, או חלקה) לתת מענה הולם לצרכי האשראי של המשק.

פטור בתנאים להסדר כובל שעניינו אחזקותיהם המשותפות של הבנקים בשירותי בנק אוטומטים בע"מ ובמרכז סליקה בנקאי בע"מ

ביום 20 בספטמבר 2012 החליט הממונה על הגבלים עסקיים להאריך בשישה חודשים את הפטור בתנאים מיום 22 במאי 2012 להסדר שעניינו אחזקותיהם המשותפות של הבנקים בשב"א - שירותי בנק אוטומטים בע"מ (להלן: "שב"א"). הפטור שניתן ביום 22 במאי 2012 הינו הפטור הרביעי במספר שמוענק לשב"א. הממונה על הגבלים העסקיים החמיר את תנאי הפטור וקבע שורה של תנאים שעיקרם איסור על תשלום דיבידנד או מתן הטבה אחרת מכל סוג שהוא, בין במישרין ובין בעקיפין, לבנקים בגין אחזקותיהם בשב"א; איסור מינוי נושאי משרה ובעלי תפקידים מסוימים נוספים של הבנקים בדירקטוריון שב"א; מתן שירותים זהים לאלה הניתנים על-ידי שב"א לבנקים גם לכל גורם אחר וזאת באותם תנאים כמו לבנקים, כאשר שב"א זכאית לגבות מגורמים שביקשו את שירותיה כאמור רק את העלויות הכרוכות בחיבורם לרשת שרותיה (ולא להשית עליהם חלק מעלויות העבר); העמלה בגין פעולות משיכה בין-בנקאיות לא תעלה על 20 סנט ארצות-הברית לפעולה; שיעור העמלה בגין פעולות משיכה בין-בנקאית שישלמו הבנקים לתאגיד שאינו בנקאי יהיה זהה לשיעור העמלה המשולם לתאגיד בנקאי; הגבלה על גביית תשלום על-ידי שב"א ממפיץ תכנת אשראית מעת שהמפיץ הודיע לה על סיום ההתקשרות בינו לבית העסק; שב"א תמכור את כל מכשירי ה-ATM שברשותה תוך 8 חודשים (דהיינו, עד ליום 12.5.2013). עסקות המכירה של מכשירי ה-ATM יובאו כולן לאישור הממונה. ביום 17 בדצמבר 2012 הודיע הממונה כי לא ינקוט צעדי אכיפה בגין חלוקת התמורה שתתקבל ממכירת מכשירי ה-ATM לבעלי המניות של שב"א. ביום 30 בינואר 2013 אישר סגן המפקח על הבנקים לשב"א חלוקת דיבידנד מתמורת המכירה של מכשירי ה-ATM. הממונה על הגבלים העסקיים הודיע כי המשך פעילות שב"א בתחום שירותי איסוף ואישור עסקות ושירותי ממשק עבור סולקים ומנפיקים, נמצא בבחינה. אם יחליט הממונה על הפסקת הפעילות, תוותר שב"א פעילות מיתוג ATM ומרכזי בנק ישראל בלבד.

ביום 20 בדצמבר 2012 החליט הממונה על הגבלים עסקיים להאריך בשלושה חודשים את הפטור בתנאים מיום 20 בספטמבר 2012 להסדר שעניינו אחזקותיהם המשותפות של הבנקים במס"ב - מרכז סליקה בנקאי בע"מ (להלן: "מס"ב"). הפטור שהוארך הינו הפטור הרביעי במספר שמוענק למס"ב. הממונה על הגבלים העסקיים הבהיר כי במהלך תקופת הפטור שניתנה למס"ב יבחן באופן מקיף את פעילות מס"ב בתחום סליקת חיובים וזיכויים. הממונה על הגבלים העסקיים החמיר את תנאי הפטור וקבע שורה של תנאים שעיקרם איסור על תשלום דיבידנד או מתן הטבה אחרת מכל סוג שהוא, בין במישרין ובין בעקיפין, לבנקים בגין אחזקותיהם במס"ב; איסור מינוי נושאי משרה ובעלי תפקידים מסוימים נוספים של הבנקים בדירקטוריון מס"ב; מתן שירותים זהים לאלה הניתנים על-ידי שב"א לבנקים גם לכל גורם אחר וזאת באותם תנאים כמו לבנקים; איסור על מס"ב לגבות כל תשלום, לרבות עבור עלויות שנשאה בעבר, מאדם שביקש להתחבר לשירותי המערכת של מס"ב, למעט עלויות תוספתיות.

שב"א ומס"ב הן חברות המוחזקות בבעלותם של חמשת הבנקים הגדולים: בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות, הבנק הבינלאומי והבנק. שב"א עוסקת בעיקר באיסוף עסקות בכרטיסי אשראי, במתן שירותי ממשק בין סולקים ומנפיקים, בתפעול מכשירי כספומט. מס"ב עוסקת בעיקר בסליקת זיכויים וחיובים אלקטרוניים בין הבנקים. המערכת מאפשרת ביצוע העברות כספים בין בנק אחד למשנהו ולמעשה מבטיחה קישוריות בין הבנקים.

הליכים משפטיים

להליכים משפטיים מהותיים אשר הבנק צד להם - ראה ביאור 19 ד' בדוחות הכספיים.

הסדר כובל בעניין עמלות

ביום 29 בנובמבר 2004 הגיעו חוקרים מטעם רשות ההגבלים העסקיים למשרדי ההנהלה הראשית של הבנק ונטלו מסמכים שונים. הרשות לא מסרה לבנק מה העילה לנטילת המסמכים ומהו נושא חקירתה. כפי שפורסם בעיתונות, באותו יום הגיעו חוקרים מטעם רשות ההגבלים העסקיים גם למשרדי ההנהלה של בנק לאומי ונטלו מסמכים. סמוך לאחר מכן בוצעה פעילות דומה במשרדי ההנהלה של בנק דיסקונט ובנק מזרחי טפחות. בחודש יולי 2005 ואחר כך נתבקש הבנק להמציא לרשות חומר נוסף וכמו-כן הוזמנו כמה מעובדי הבנק לחקירה במשרדי הרשות.

ביום 19 במרץ 2008 קיבל הבנק הודעה מטעם רשות ההגבלים העסקיים, אשר לפיה, הממונה על הגבלים עסקיים בוחנת אפשרות להפעיל את סמכותה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים") ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין הבנק לבין בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות. הבנק הגיש לממונה את עמדתו, המגובה בחוות-דעת כלכלית, ואשר בה הדגיש, כי אין כל מקום לייחס לו הסדרים כובלים עם בנקים אחרים. לאחר שהבנק הגיש את טיעונו בכתב, התקיים דיון בין באי-כח כל הבנקים נשואי מכתבה הנ"ל לבין הממונה ובמהלכו הציעה הממונה לבנקים, כי ישולם על-ידיהם סכום מצרפי של 290 מיליון ש"ח (מזה 80 מיליון ש"ח על-ידי הבנק) ויעוגנו כללי התנהגות עתידיים בצו מוסכם לפי סעיף 50 או 51 ל-43(א) לחוק ההגבלים העסקיים. הבנק דחה הצעה זו וככל הידוע לו, כך נהגו גם הבנקים האחרים. ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה על ההגבלים העסקיים קביעה בהתאם לסמכותה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים, ובה קבעה כי עד לשנת 2004 התקיימו הסדרים כובלים בין הבנק לבין בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי. בקביעת הממונה, נאמר כי העברות מידע שנעשו בין הבנקים כמפורט בקביעה הינן הסדר כובל. בדעת הבנק להגיש ערר על קביעה זו לבית הדין להגבלים עסקיים.

בהתאם להוראות סעיף 43 לחוק ההגבלים, קביעה זו יכולה לשמש כראיה לכאורה בכל הליך משפטי אחר. הבנק קיבל שני מכתבי דרישה בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשמ"ט-1999, (להלן: "הדרישות"), בקשר עם התקשרותה של תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ (להלן: "תרשיש"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בשנת 2005 בהסכם (להלן: "הסכם הרכישה") לרכישת שליטה בבנק תורכי הידוע כיום בשם בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס. (להלן: "בנק פוזיטיף"), כאשר לפי הסכם הרכישה היתה גם קרן השקעות זרה בשם RP EXPLORER MASTER FUND (להלן: "RP"), זכאית להשקיע בהון בנק פוזיטיף במחיר זהה למחיר ההשקעה של תרשיש ולקבל הקצאה של 7.45% מהון המניות המוקצה שלו. לפי הסכמה נוספת בין הבנק ל-RP קיבלה זו מהבנק אופציה לרכוש ממנו, בתנאים ובמועדים מוסכמים, מניות נוספות של בנק פוזיטיף עד לתקרה של כ-7.45% נוספים מהון בנק פוזיטיף, בתנאי שאחזקת תרשיש בבנק פוזיטיף לא תפחת מ-50.1% מההון המונפק שלו. קרן RP לא ביצעה השקעה כלשהי בבנק פוזיטיף וזאת גם בשים לב להבנות מאוחרות שהושגו עימה. בהמשך לאותן הבנות, אישר הדירקטוריון בשנת 2008 תשלום סכום של 25 מיליון דולר ל-RP לסילוק כל תביעותיה.

אליבא דמגישי הדרישות הנ"ל, התשלום האמור ל-RP לא היה ראוי והיה נגוע בעניין אישי של מר דן דנקנר, שכיחן בכל המועדים הרלוונטיים כדירקטור בבנק, שנמנה על קבוצת השליטה בבנק בשנת 2005 וכיהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק בשנת 2008. לפי הטענה האחת, עניינו של מר דנקנר פוסל את הסכם הרכישה מעיקרו; ולפי הטענה השנייה, פוסל עניינו האישי של מר דנקנר את התשלום שעליו הוחלט בשנת 2008.

בדרישות נדרש הבנק לתבוע החזר של הסכום האמור של 25 מיליון דולר, בתוספת ריבית, וזאת מאת RP, מר דן דנקנר ומאת דירקטורים נוספים של הבנק (בחלקם דירקטורים שפרשו בינתיים מהדירקטוריון).

הדירקטוריון של הבנק קיים דיונים על שתי הדרישות והחליט לדחותן; לאחר שקבע, בין היתר, כי הענות לכל אחת מהן לא תהיה לטובת הבנק, וזאת גם בשים לב לכך, שספק אם יש סיכוי טוב לזכות בתביעה מעין זו.

לאחר שנדחתה הדרישה הראשונה, פנה בעל המניות אשר הגיש את הדרישה, בבקשה לבית המשפט להתיר לו להגיש תובענה נגזרת בשם הבנק כנגד מר דן דנקנר, כנגד מי שכהנו כחברי הדירקטוריון של הבנק בדצמבר 2005 וכנגד RP (להלן ביחד "הנתבעים").

בבקשה לאישורה של התובענה הנגזרת נטען כי הנתבעים, ביחד ולחוד, הסבו לבנק נזק בסכום של 88 מיליון ש"ח וכי עליהם לפצות את הבנק בסכום זה. כנגד מר דן דנקבר טוען התובע, כי הסכם הרכישה והתשלום האמור ל-RP היו נגועים בעניינו האישי ולא אושרו כדין. כנגד RP טוען התובע, כי ידעה על עניינו האישי של מר דנקבר ועל העדר האישור וכנגד הדירקטורים האחרים נטען, כי לא קיימו את חובת הזהירות שלהם לבנק.

ביום 11 ביוני 2010 הוגש לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה נגזרת ובקשה לאישורה כתובענה נגזרת נוספת כנגד מר דן דנקבר, חברי דירקטוריון הבנק שכינהו כדירקטורים בחודש פברואר 2008, תרשיש החזקות והשקעות פועלים בע"מ (להלן "תרשיש") שהינה חברת-בת של הבנק ו-RP (להלן ביחד: "הנתבעים") וכנגד הבנק כנתבע פורמלי, בהן מבקש המבקש מבית המשפט לאשר לו להגיש בשם הבנק תביעה נגזרת כנגד הנתבעים ולחייבם, ביחד ולחוד, לשלם לבנק סכום של כ-72 מיליון ש"ח. עניינן של התובענה והבקשה לאישורה כתובענה נגזרת אלו נוגע להסכם הרכישה הני"ל ולפיצוי שניתן ל-RP, אשר לטענת המבקש היה גבוה ב-20 מיליון דולר מהפיצוי המוסכם על-פי הסכם הרכישה. המבקש טוען כי התשלום ל-RP בוצע על-ידי הבנק, תוך הפרת אמונים של מקצת הנתבעים והפרה של חובת הזהירות של יתר הנתבעים.

ביום 19 באוקטובר 2010 החליטה נשיאת בית המשפט העליון לאחד את הדיון בשתי הבקשות. ביום 10 בפברואר 2011 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי אשר הורה על הגשת תובענה מתוקנת המאחדת את שתי התובענות (להלן, ביחד: "התובענות המאוחדות").

ביום 15 בספטמבר 2011 קיבל הבנק מכתב דרישה נוסף בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשמי"ט-1999, בקשר עם התקשרותה של תרשיש בהסכם הרכישה. במסגרת הדרישה נטען, כי מר שלמה נחמה, אשר כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק ונמנה על בעלי השליטה בבנק במועד רכישת השליטה בבנק פוזיטיף וכן במועדים בהם נוהל משא ומתן עם RP, השקיע, באותו מועד, סך של כ-1 מיליון דולר בקרן RP, ולפיכך היה נגוע בעניין אישי בהסכם הרכישה וכן במשא ומתן שנוהל כאמור.

ביום 31 באוקטובר 2011, ועוד טרם נדונה הדרישה בדירקטוריון הבנק, הוגשה למחלקה הכלכלית שבבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תובענה ובקשה לאשרה כתובענה נגזרת נגד מר שלמה נחמה בעניין זה (להלן: "התובענה השלישית"). במסגרת התובענה השלישית נטען, כי התנהלותו של מר נחמה הסבה לבנק נזק בסך של 88 מיליון ש"ח.

ביום 16 בנובמבר 2011 התקיים קדם משפט בתובענות המאוחדות במסגרתו הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו, בין היתר: [א] התובענות המאוחדות יתוקנו באופן שבו יתווספו אליהם העניינים המפורטים בתובענה השלישית; [ב] חברי דירקטוריון הבנק שכינהו בשנת 2005, למעט מר שלמה נחמה, ימחקו מהתובענות; ו - [ג] התובענה השלישית תמחק בהסכמה.

בחודש אוקטובר 2012 הגישה פרקליטות המדינה כתב אישום נגד מר דן דנקבר, אשר כהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק עד ליום 1 באוגוסט 2009, בגין מעשים שנעשו על-ידו שעה שכהן בדירקטוריון.

העבירות המיוחסות למר דנקבר בכתב האישום נוגעות לפגיעה ברכוש, איסור הלבנת הון ופגיעה בניהול תקין של תאגיד בנקאי.

עדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2012 אישרו הנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק תוכנית אסטרטגית תלת-שנתית (לשנים 2013-2015). תהליך בניית האסטרטגיה נעשה מתוך התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, שינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה ושינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. התוכנית האסטרטגית התלת-שנתית שגובשה מהווה המשך לתוכנית האסטרטגית הקודמת, אשר הושקה בראשית שנת 2010 ובהתאם לה התווה הבנק את המפה האסטרטגית ותוכניות העבודה לשנים 2010-2012.

התוכנית האסטרטגית הרב-שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזהירות המתחייבת מהסיכונים שעדיין קיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. תוכנית זו צפויה לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר היציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה תוך יצירת חזר דו-ספרתי על ההון לטווח ארוך והמשך ביסוס מובילות הבנק במערכת הבנקאות בישראל.

בנוסף, הבנק נערך ליישום הוראות בנק ישראל (אשר פורסמו בסוף הרבעון הראשון של שנת 2012) להגדלת יעדי ההון הכולל, והן נלקחו בחשבון במסגרת גיבוש תוכניתו האסטרטגית לשנים 2013-2015.

תוכנית אסטרטגית זו נבחנת ומתאמת מדי שנה לשינויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם וכן לשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק.

התוכנית האסטרטגית הרב-שנתית, מתמקדת בחמש תימות מרכזיות:

(1) **שימור וחיזוק מובילות הבנק בישראל**, בתחומים הבנקאיים השונים, על-ידי העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, ויצירת פתרונות מותאמים לצורכי הלקוח.

(2) **צמיחה בינלאומית ממוקדת** מבוססת קשרי לקוח, תוך מינוף החוזקות של הבנק בפעילות מסחרית ועסקית ושירות בנקאות פרטית גלובלית.

(3) **מצינות בניהול פיננסי וניהול הון מתקדם**, באמצעות ניהול הון יעיל והרחבת מקורות הכנסה ממוצרים שאינם אשראי.

(4) **התייעלות ומצינות תפעוליות** בביצוע פעילויות קיימות ובמימוש תוכניות הצמיחה של הבנק, תוך בחינת וייעול הקצאת המשאבים וריסון רמת ההוצאות.

(5) **מובילות טכנולוגית עסקית** באמצעות פיתוח היכולות הטכנולוגיות של הבנק, תוך התייחסות רחבה לצרכים עתידיים של לקוחות הבנק וניתוח המגמות בתחום השירותים הפיננסיים.

הפעילות בכלל הצירים תבצע תוך ניהול סיכונים מתקדם, ההולם את מתווה פעילות הבנק.

הבנק יפעל להתקדם בצירי הפעולה תוך דגש לטיפול ההון האנושי והמצינות בארגון, בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

בשנה האחרונה ביצע הבנק מספר תהליכי התייעלות, ובכללם במבנה יחידות ההנהלה הראשית, וזאת בכדי ליצור מבנה ארגוני אופטימלי התואם את צרכי הבנק העדכניים, וכן תקינה כוללת של היקף כח האדם ושל התפקידים הניהוליים.

מטרת העבודה לתמוך באסטרטגיית הבנק ולתת מענה מיטבי לצורכי הלקוחות, תוך צמצום ההוצאות.

בחטיבה הקמעונאית ימשיך הבנק לפעול בצורה ממוקדת ונחושה לביסוס וחיזוק מובילותו. הבנק יתמקד בשיפור הצעת הערך ללקוחותיו, תוך מתן מענה כולל ומותאם לדרישות וצרכי הלקוח. בין הפעולות שיינקטו - אופטימיזציה של פריסת מערך הסינוף ופיתוח מושכל של רשת הסניפים בפורמטים המותאמים לסביבות העתיד. הבנק ימשיך לפתח את חוויית הלקוח הרב ערוצית תוך שיפור מתמיד והוספה של פעולות ושירותים טכנולוגיים מתקדמים במגוון ערוצים: סלולר, אינטרנט, מכונות לשירות עצמי ועוד. הבנק ימשיך למקד ולפתח פעילותו בתחום העסקים הקטנים ואל מול מיגזרים בעלי פוטנציאל עבורם יפתח הבנק הצעת ערך מתאימה וייחודית. הבנק מייחס חשיבות מרובה לתחום השירות ללקוחות והוא שוקד בהתמדה להביא לשיפור משמעותי בשירות, תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים והתאמת השירות לצורכי הלקוח.

בחטיבה העסקית הבנק ימשיך לפעול לשימור מעמדו המוביל של הבנק מול לקוחות המיגזר העסקי, החברות והעסקים הגדולים במשק. הבנק שואף ופועל להעמקת ופיתוח פעילותו עם לקוחות אלה, תוך שימת דגש על הרחבת היצע השירותים והמוצרים, ויצירת מעטפת כוללת של שירותים המותאמת במיוחד ועונה בצורה המיטבית לצרכי לקוחות המיגזר. הבנק צופה כי פעילות זו תאפשר לו גם להגדיל את הכנסותיו שלא מאשראי במיגזר זה. במקביל, הבנק יפעל על מנת להשיג קפיצת מדרגה בפעילותו במיגזר העסקים הבינוניים, המהווה חלק חשוב מעמוד השדרה של הכלכלה הישראלית, בין השאר על בסיס תשתית הסניפים העסקיים, תוך שיפור והרחבת הצעת הערך ללקוחות מיגזר זה. בנוסף, החטיבה תרחיב את פעילותה בתחום הסינדיקציה ומכירת החובות. ביסוס וחיזוק המובילות יעשו תוך ניהול הדוק של משאבי ההון ונכסי הסיכון ושימור היכולות הגבוהות בניהול סיכונים.

פעילות הבנק בשווקי ההון וניהול ה-Treasury מרוכזים בחטיבת שווקים פיננסיים. חטיבה חדשה זו הוקמה כתוצאה מאיחוד פעילויות הברוקראז', סליקה ותפעול של ניירות-ערך ומתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים מחטיבת נכסי לקוחות ופעילויות ה-GT תחת קורת גג אחת. בפעילויות אלו יושם דגש על התאמת הערכות הבנק לצרכים של לקוחותיו בארץ ובחול ולתמורות בשווקי ההון והמטבע. הבנק ימשיך לפעול למיצוי הסינרגיות בריכוז כלל הפעילויות הללו בכפיפה אחת. הבנק יפעל לפתח מובילותו בשוק ההון תוך חיזוק שיתוף הפעולה מול המוסדיים, ולפתח מוצרים, ערוצי מסחר וזירות עשיית שוק חדשות.

בפעילות חו"ל, המובלת על-ידי החטיבה הבינלאומית, יפעל הבנק להמשך פיתוחה של הבנקאות הפרטית הבינלאומית תוך הידוק שיתוף פעולה גלובלי בין היחידות הבינלאומיות. בפעילות זו הבנק שואף להמשיך ולשפר את הצעת הערך ללקוחותיו ולהרחיב את מעטפת השירות הניתנת ללקוחותיו, על מנת לחזק את הפלטפורמה להצמחת תיק הנכסים באופן אורגני, תוך מיקוד בלקוחות עתידי נכסים. הבנק ימשיך לפתח פעילות במיגזר המסחרי בארצות-הברית תוך חיזוק הצעת הערך וביסוס המותג בשוק המקומי. השאיפה למצוינות תפעולית ושיפור ניהול ההוצאות ימשיכו להיות דגל מרכזי של הבנק. הבנק יפעל לשיפור יחס היעילות התפעולית לאורך תקופת התוכנית האסטרטגית. החתירה למצוינות תפעולית תאפשר לבנק לנצל בצורה אופטימלית את המשאבים הקיימים לטובת מימוש יוזמות חדשות. הבנק יפעל להמשיך לייעל ולשפר את תהליכי העבודה בהנהלה הראשית ובמטה, בדגש להרחבת ופיתוח המרכז התפעולי הבנקאי מתוך כוונה להסיט אליו פעילויות נוספות שאינן כרוכות בקשר ישיר עם הלקוחות ובכך לשפר את רמת השירות ללקוחות במקביל לחיזוק המצוינות התפעולית.

תימה מרכזית נוספת באסטרטגיית הבנק הינה מובילות טכנולוגית עסקית. הבנק ישקיע בפיתוח היכולות והפלטפורמה הטכנולוגית במטרה להבטיח את המובילות הטכנולוגית והעסקית של הבנק. הבנק יעשה זאת תוך הסתכלות רחבה על הצרכים העתידיים של לקוחותינו, הבנת הסביבה התחרותית בה הבנק פועל, איתור מגמות צרכניות וטכנולוגיות חדשות בעולם הפיננסי. הבנק ימשיך לפתח ולהשיק שירותים פיננסיים מתקדמים העונים על צרכיהם המשתנים של לקוחות הבנק בעידן של טכנולוגיה מתקדמת.

יצוין, כי התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית ומערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי-ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בביסוס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין, כי סיכויי ההצלחה של תוכנית מעין זו תלויים במידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו פנימה, וזאת בנוסף להיותם תלויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם ולתנאי המקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, ולמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור. יש להביא בחשבון שישינה עדיין אי-ודאות גבוהה לגבי שיעורי הצמיחה שילוו את התאוששות הכלכלה הריאלית בישראל ובעולם בשנים הקרובות.

יודגש, כי תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

ניהול הסיכונים

כללי

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים שהם: סיכוני אשראי, המבטאים את הסיכון שלווה או חייב לא יעמוד בהחזרים ובתשלומים לבנק אשר מוגדרים בהסכם האשראי; סיכוני שוק, הנובעים מחשיפה לשינויים בשערים בשווקים הפיננסיים, כגון: שערי חליפין, ריבית ואינפלציה; סיכון פיננסי נוסף הינו סיכון הנזילות, שהוא הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי, ליציבותו וליכולתו להמשיך בהתנהלותו השוטפת, מחמת אי-ודאות לגבי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. סיכונים אלה מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני האשראי הוא מר ש. גל. חברת הנהלה האחראית לניהול סיכוני השוק והנזילות היא גבי ע. לזין. בגין סיכון האשראי וסיכוני השוק קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון.

סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. גם בגין הסיכון התפעולי קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון.

סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי וסיכון פוליטי/ביטחוני.

המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד שונים לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים להערכת הסיכונים ולמידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בדבר מנהל הסיכונים הראשי ופונקציה ניהול הסיכונים. כמו-כן, קבע הבנק מתודולוגיה ונהלי עבודה ליישום ההוראות המפקח על הבנקים בנושא חשיפה לסיכונים סביבתיים ולווים גדולים. בדצמבר 2012 - ינואר 2013 הופצו על-ידי בנק ישראל מספר עדכונים מהותיים להוראות ניהול בנקאי תקין, ביניהם הוראה 310 "ניהול סיכונים", הוראה 311 "ניהול סיכון אשראי", הוראה 301 "דירקטוריון", הוראה 342 "ניהול סיכון מזילות". הוראה 310 כוללת בין היתר התייחסות לממשל ניהול הסיכונים, תיאבון סיכון ומסגרת ניהול הסיכונים, ניטור ודווח על הסיכונים, ומחדדת את התפקידים של הדירקטוריון, הוועדה לניהול סיכונים, ההנהלה ופונקציית ניהול הסיכונים. הוראה 311 מגדירה את עקרונות לניהול סיכונים אשראי, בין היתר, מגדירה את עקרונות מבנה ניהול סיכונים אשראי הנדרש מתאגיד בנקאי וחלוקת הסמכויות בנוגע לניהול סיכונים אשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. על-פי ההנחיות, על מנת לתמוך בקבלת החלטות אשראי נאותות, למזער השפעות של ניגודי עניינים ושל שיקולים לא רלוונטיים, נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות. בפרט, נדרשת מעורבות כזו בגיבוש מדיניות אשראי, בסיווג חובות וקביעת הפרשות להפסדי אשראי, וכן נקבע שהחלטות בדבר אישורי חשיפות אשראי מהותיות יתקבלו תוך התייחסות לדעתה של פונקציית ניהול הסיכונים. התחולה של העדכונים היא סוף 2013, הבנק בוחן את המשמעויות הנגזרות מההוראה והגדיר ליוז לקביעת תוכניות עבודה בהתאם.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בנקאית בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטות על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם, כמפורט להלן בפרקים הרלוונטיים. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

מבנה וארגון מערך ניהול הסיכונים

ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים – בבנק פועלת וועדה של הדירקטוריון לנושא ניהול סיכונים ויישום באזל 2. ייעוד הוועדה הינו התוויית מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים, בחינת פרופיל הסיכונים של הבנק, קיום בקרה אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על-מנת שימלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים. הוועדה לניהול ובקרת סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלות דווח על הסיכונים וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

צוות ההנהלה לניהול סיכונים ויישום באזל 2 בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות מנכ"ל הבנק אחראי לעיצוב מדיניות ניהול הסיכונים בבנק, מסגרות הסיכון ונהלי הדיווח והבקרה וכן על בחינת פרופיל הסיכון הכולל של הבנק וההשפעה ההדדית בין סוגי גורמי הסיכון השונים.

צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל נועד, בין היתר, לחזק ולבסס את הציות בבנק ולשם טיפול בנושאים הדורשים תשומת לב מיוחדת.

החטיבה לניהול סיכונים – חבר ההנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא מר צ. כהן, מנהל הסיכונים הראשי. היעד העיקרי של החטיבה הוא להטמיע בקבוצת הבנק תרבות ניהול וניטור סיכונים מתקדמת, תוך התוויית מדיניות ומתודולוגיה לניהול סיכונים, התואמת את מטרות הקבוצה ואת הנחיות באזל והמפקח על הבנקים. החטיבה לניהול סיכונים מוודאת את קיומם ואיכותם של התהליכים המרכזיים לניהול הסיכונים בקבוצה: זיהוי, אמידה, קביעת מגבלות לסיבולת הסיכון, קביעת מנגנוני בקרה, ניטור הפוזיציות ודיווח. החטיבה מובילה ומרכזת את תהליך ICAAP ושותפה פעילה בניהול ההון. החטיבה לניהול הסיכונים מורכבת מארבע יחידות: (1) יחידת ניהול סיכוני האשראי, הכוללת שתי מחלקות: מחלקת לניתוח וניהול סיכוני אשראי ומחלקת בקרת אשראי; (2) יחידת ניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק, הכוללת שתי מחלקות: מחלקת לניהול סיכונים תפעוליים ומחלקת ניהול סיכוני שוק ונזילות; (3) יחידת קצין ציות ראשי הכוללת שלוש יחידות עיקריות: מחלקת ציות, מחלקת איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור ויחידה בינלאומית לציות ולאיסור הלבנת הון; ו-(4) מנהלת תוכנית באזל 2. התפיסה הבקרתית ביחס לכל הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים בבנק היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה: מעגל ראשון הכולל את היחידות העסקיות בחטיבות, לרבות חטיבות תמיכה ותפעול, הם יוצרי/נוטלי הסיכונים, ואת יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות המספקות בקרה פנימית על יוצרי/נוטלי הסיכונים; מעגל בקרה שני הכולל את יחידות הבקרה בחטיבה לניהול סיכונים שנחשבת לבלתי תלויה לחלוטין בחטיבות העסקיות, מעגל זה אחראי גם על הצגת תמונה כוללת של הסיכונים. מקובל לייחס למעגל הבקרה השני פונקציות בקרה עצמאיות נוספות, כגון: חשבות, יעוץ משפטי ומשאבי אנוש; מעגל בקרה שלישי הכולל את מערך הביקורת הפנימית.

סיכונים פיננסיים

א. סיכוני אשראי

כללי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בקבוצה מדיניות ניהול סיכוני אשראי, מדיניות אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים ו/או ענפים ו/או מוצרים במיגזרי הפעילות השונים.

בשוקים הכלכליים בעולם רמת אי הודאות עדיין גבוהה כתוצאה ממשבר החובות ומההאטה הכלכלית באירופה וכתוצאה מאי הודאות לגבי הצמיחה במשק בארצות-הברית. במשק הישראלי בשנת 2012 הסתמנה האטה בקצב הצמיחה והתחזית לשנת 2013 מצביעה על צמיחה נמוכה ועלייה מסוימת באבטלה. כתוצאה מכך רמת הסיכון במשק צפויה לעלות. בהתאם לכך הבנק ביצע מיפוי של המיגזרים אשר עשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית משינויים אלה, עדכן את מדיניות החשיפות בהתאם לצורך והגביר את הבקורות בתחומים אלו.

ניהול סיכוני אשראי

מטרת ניהול סיכוני אשראי לאפשר ולוודא שהקבוצה פועלת על-פי המדיניות והיעדים האסטרטגיים שנקבעו ובמסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר בתחום האשראי מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי.

מדיניות הבנק בניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר. פיזור הסיכונים מתבטא בפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים, מספר רב של לוויים, בין מיגזרי הצמדה שונים ובאזורים גיאוגרפיים שונים בחו"ל. מדיניות פיזור הסיכונים בין ענפי המשק מושתתת על הערכת ההתפתחויות הצפויות במיגזרי המשק השונים. לשם כך נערכים סקרים ענפיים וסקרי היתכנות כלכליים, אשר מטרתם להעריך את הסיכון ואת הפוטנציאל העסקי בפעילות במיגזרי המשק השונים, ועל-פיהם נקבעים היעדים העסקיים של הבנק.

מערכת ניהול האשראי מנטרת את חשיפת האשראי של הלקוחות על בסיס יומי ומערכות בקרת האשראי מזהות, מנטרות ומדווחות לגורם המטפל ולמנהלים על תסמינים שליליים אצל לוויים.

כחלק ממדיניות ניהול סיכוני האשראי מיישם הבנק מספר עקרונות ובהם:

1. אי תלות

עיקרון ה"אי תלות" מהווה נדבך מהותי בממשל תאגידי נכון למניעת ניגודי עניינים ויצירת מערך של בלמים ואיזונים. מטרתו להבטיח כי המידע הקשור לסיכונים המדווח לגורמים מנהלים, ובפרט להנהלה הבכירה ולדירקטוריון, אכן אובייקטיבי באופיו ואינו מושפע משיקולים אחרים ובפרט של הצלחה עסקית ותגמול בגינה.

2. מדרג סמכויות

בבנק קיים מדרג של סמכויות המתווה היררכיה של אישורי אשראי על-פי רמת האובליגו ללווה/קבוצה, דירוג סיכון וסיווג בעייתי ומאפשר בקרה על תהליך אישור עסקות אשראי חדשות. מדרג הסמכויות מגדיר את ספי אישור האשראי האישיים וכן את ספי המעבר לאישורי צוותים ואת הרכב הצוותים.

3. ראייה כוללת של הלקוח/קבוצה

ניהול קבוצות סיכון המאגדות מספר לווים הקשורים מבחינת הסיכון כדוגמת חברה וחברות הבת שלה, זוג נשוי וכדו'. פעילות לקוחות וקבוצות מנוהלת על-ידי מנהל לקוחות אשר אחראי לכלל הפעילות של הלווה/קבוצה. מערכות המידע מספקות באופן שוטף למנהל הלקוחות וצוותו ראייה כוללת של פעילות הלקוח/קבוצה כולל רמת סיכון האשראי.

4. מדיניות ונוהלי אשראי

מדיניות ונוהלי האשראי של הבנק מחייבים את כל העוסקים באשראי בבנק ומפרטים את כל העקרונות והשיקולים במתן אשראי, את הסמכויות למתן אשראי ואת האיסורים והמגבלות החלים על מתן אשראי. הנהלים מהווים אמצעי מרכזי לניהול סיכוני האשראי מאחר והם מגדירים את דרכי הפעולה ועקרונות הבנק בנושא אשראי וביטחונות כולל התייחסות לסוגי לקוחות, ענפי משק, סוגי אשראי וכו'.

5. אחידות הדרכה והכשרה

העוסקים בתחום האשראי עוברים הכשרות והדרכות בתחום האשראי, סחר חוץ ומשכנתאות. הדרכות אלו מקנות הכשרה אחידה לעוסקים בתחום תוך מתן כלים מקצועיים ולימוד מדיניות ועקרונות הבנק בתחום האשראי.

בחברות-בנות, בשלוחות ובסניפי הבנק בחו"ל מבוססת מדיניות ניהול סיכוני אשראי על עקרונות דומים למדיניות ניהול סיכוני אשראי בישראל, תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות בכל אחת מהמדינות. היחידה לניהול סיכוני אשראי של הבנק פועלת כיחידת המטה של הקבוצה לנושא סיכוני אשראי, זאת במטרה לאפשר ניהול סיכון, דיווח ובקרה באופן אחיד ומרוכז ברמת הקבוצה. מדיניות סיכוני אשראי בחברות-בנות ובשלוחות הבנק בחו"ל, מאושרת על-ידי הדירקטוריון המקומי, לאחר התייעצות עם ניהול סיכוני אשראי בבנק, ומוצגת בפני דירקטוריון הבנק.

זיהוי ובקרה של סיכוני האשראי

תהליך הבקרה והזיהוי של סיכוני האשראי מבוצע על-ידי שלושת מעגלי הבקרה. הסיכון ברמת התיק הכולל של הקבוצה מנוטר על-ידי היחידה לניהול סיכוני אשראי (כחלק ממעגל הבקרה השני). היחידה מדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון על מגמות ושינויים בתיק האשראי לרבות רמת סיכון האשראי בתיק, עמידה במגבלות, אירועים מיוחדים, ניתוח ריכוזיות ותרחישי קיצון והצגת מדדי סיכון כלליים בארץ ובעולם.

זיהוי סיכון האשראי במוצרים קיימים מתבסס על תהליכי ניהול הסיכון, המדידה והבקרה ברמות השונות. עבור מוצרים חדשים זיהוי הסיכון נסמך על נוהל מוצר חדש המפרט את המדיניות והתהליכים אותם יש לבצע לגבי כל מוצר חדש בבנק על מנת לזהות את מכלול הסיכונים הכרוכים במוצר, להעריך את גודל ומהותיות הסיכון ולתת מענה למדידה בקרה וגידור הסיכון. על-מנת לזהות סיכון ריכוזיות ולבחון השלכות אפשריות של זעזועים שונים (פיננסיים, פוליטיים ועוד) על האיתנות הפיננסית של הבנק, מוגדר תהליך רבעוני ושנתי הכולל הגדרה, בחינה ודיווח תוצאות תרחישי קיצון, ומיפוי השלכות על הרווח ועל הלימות ההון.

כימות ומדידת הסיכון

כימות ומדידת סיכון האשראי מבוצעים במספר רמות: רמת הלווה הבודד, קבוצות לווים בהתאם לתחומי פעילות, ענפי משק, מיגזרי לווים, מוצרים וברמת התיק הכולל של הבנק והקבוצה. עבור כל תחום פעילות וסוג אשראי פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידת סיכון וקביעת דירוג הלווה והאשראי. התהליכים משלבים הערכות מומחים בתחום האשראי, תהליכי קבלת החלטות ומודלים סטטיסטיים מתקדמים.

בתחום מימון עסקות של לקוחות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים פותחו בבנק מודלים ממוחשבים למדידת ולבקרת סיכון צד נגדי, הן ברמת העסקה והן ברמת הלקוח, המאפשרים מעקב שוטף אחר מצב הלקוחות. עבור פעילות זו, סיכון האשראי למועד מסוים מוגדר כסך של ערך הפוזיציה הנוכחית, בתוספת סיכון פוטנציאלי להפסד עתידי, שנובע מתנודתיות של נכסי הבסיס בפוזיציה של הצד הנגדי, תוך התחשבות בקיזוז ומתאם בין העסקות, ומייצג את הפסד הבנק במידה שהצד הנגדי ייקלע לכשל. נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

הכוונת הסיכון

תמהיל תיק האשראי ופרופיל הסיכון שלו מנוהלים באמצעות מספר מגננונים:

1. מדיניות האשראי מוגדרת לתחומי הפעילות וענפי המשק השונים.
2. מערכת מגבלות אשר כוללות מגבלות ריכוזיות במימדים השונים כגון ענפי משק, לווים, קבוצות לווים ומוצרים.
3. מדיניות מחירים הלוקחת בחשבון את הסיכון, תוך כדי ראייה כוללת של לקוח.
4. ניהול אקטיבי של פרופיל הסיכון של התיק.

דירקטוריון הבנק קובע מדיניות אשראי אשר נבדקת ומעודכנת באופן שוטף על-פי השינויים בשווקים הפיננסיים ובמשק, המדיניות כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה, מגבלות חשיפה לפי ענפי משק, מדינות/ מוסדות פיננסיים, כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. כמו-כן, נקבעות מגבלות חשיפה מירבית ללווה בודד, על-פי דירוג האשראי שניתן ללקוח, המשקף את רמת הסיכון שלו ומגבלה מירבית לקבוצת לווים. קיימים נהלים למעקב ולבקרה על עמידה במגבלות ובקרת המגבלות מדווחת רבעונית לדירקטוריון.

במסגרת מדיניות הבטוחות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות, לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, כגון: אומדן טווח הזמן וההוצאות שיידרשו למימוש הבטוחה, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הבטוחה, וכדומה. כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין. מערכת ממוחשבת לניהול הבטוחות מופעלת לגבי מרבית הסוגים שלהן. הבטוחות אותן הבנק מקבל להבטחת האשראי כוללות בין השאר, נכסים פיננסיים, נכסי דלא נידי ונכסים אחרים. כנגד אשראי הניתן לחברות מקבל הבנק בטוחות גם באמצעות שעבוד שוטף כללי על נכסי החברה.

מימון ממונף

הבנק מעמיד מעת לעת מימון ממונף ללקוחותיו. עד כה מימון ממונף הוגדר כמימון שניתן לצורך רכישת אמצעי שליטה בתאגידים, בשיעורי מימון הגבוהים, למועד העסקה, מהמקובל בענף. לאור דרישת בנק ישראל הגדרת מימון ממונף עודכנה והורחבה ונקבעה מגבלת מימון ממונף ביחס להון הכולל של הבנק.

מימון ממונף כולל בתוכו עסקות מימון אמצעי שליטה בתאגידים בשיעור מימון גבוהים כפי שדווח בעבר, חברות אחזקה בשיעורי מימון גבוהים ביחס לשווי אחזקותיהן, מימון חוב נחות (Mezzanine), וכן מימון רכישת פעילות כאשר האשראי מועמד בחברה הנרכשת והינו בשיעור מימון גבוה וחורג מהמדיניות הענפית של החברה הנרכשת. דיווח על התפתחות המימון הממונף והעמידה במגבלה שנקבעה מדווח אחת לרבעון להנהלת הבנק ולדירקטוריון לצורך מעקב אחר הסיכונים הגלומים במימון מסוג זה.

להלן טבלה המפרטת את חשיפות הבנק למימון ממונף ליום 31 בדצמבר 2012 לפי ענף המשק של הלווה:

סך-הכל*	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים	ענף המשק של הלווה
	במיליוני ש"ח			
896	181	715	10	בינוי ונדל"ן - בינוי
2,800	1,541	1,259	12	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
8,362	516	7,846	46	שירותים פיננסיים
109	2	107	4	שירותים עסקיים אחרים
2,239	122	2,117	10	מסחר
1,536	218	1,318	5	תעשייה
1,604	3	1,601	4	תקשורת ושירותי מחשב
186	-	186	1	חשמל ומים
107	5	102	2	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
30	3	27	1	תחבורה ואחסנה
23	-	23	1	שירותים ציבוריים
17,892	2,591	15,301	96	סך-הכל

* בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי בסך של כ-565 מיליון ש"ח.

להלן טבלה המפרטת את חשיפות הבנק למימון ממונף ליום 31 בדצמבר 2011 לפי ענף המשק של הלווה:**:

סך-הכל*	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים	ענף המשק של הלווה
	במיליוני ש"ח			
1,005	1	1,004	8	בינוי ונדל"ן - בינוי
3,362	1,102	2,260	12	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
10,110	709	9,401	52	שירותים פיננסיים
40	2	38	2	שירותים עסקיים אחרים
2,399	344	2,055	10	מסחר
784	36	748	4	תעשייה
1,920	3	1,917	5	תקשורת ושירותי מחשב
490	-	490	1	חשמל ומים
165	8	157	3	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
41	7	34	1	תחבורה ואחסנה
28	-	28	1	שירותים ציבוריים
20,344	2,212	18,132	99	סך-הכל

* בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי בסך של כ-453 מיליון ש"ח.

** הוצג מחדש עקב עדכון והרחבת הגדרת מימון ממונף.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת פעילותה העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילויות מגוונות מול מוסדות פיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדות יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, מימון סחר חוץ לסוגיו, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים, בנקים להשקעות, חברות ביטוח, חברות ברוקר/דילר וגופים מוסדיים הכוללים בעיקר קרנות פנסיה.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן מחוסנו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינות בהן הוא פועל, ויכולה להיות מושפעת מאירועים שיתרחשו במדינה הזרה העלולים לגרום להפחתת השווי של נכסי הבנק, או לפגוע ביכולתם של המוסדות הזרים לכבד את התחייבויותיהם, לרבות כלפי קבוצת הבנק, וביניהם: משבר פיננסי או כלכלי, השלכות של שינויים במצב הפוליטי בארצות השונות, אי יציבות חברתית ועוד. יודגש, כי רוב חשיפות האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינן כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפות הן כלפי מערכת הבנקאות במערב אירופה ובצפון אמריקה, בעוד שהחשיפה למוסדות פיננסיים אחרים נמוכה יחסית. בעקבות המשבר הפיננסי ששיאו בשנים 2008-2009, נקט הבנק בצעדים למזעור הסיכונים על-ידי ניתוב הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים אל מוסדות עמם נחתמו הסכמי CSA (Credit Support Annex) שהם הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם. כן נוטרלו סיכוני סליקה על-ידי ביצוע פעילות הסליקה במטבעות באמצעות המסלוקה הבינלאומית הידועה בשם CLS (Continuous Linked Settlement). בחינת מדיניות האשראי נמשכת כל העת תוך התאמתה להתפתחויות בשווקים העולמיים ואכן בעקבות המשבר הכלכלי שפקד בשנה האחרונה מספר מדינות באירופה, צומצמו או הוקפאו החשיפות למדינות בהתאם להתפתחויות בכל מדינה ומדינה וכן הוגברה תדירות המעקב והבקרה אחרי החשיפות למוסדות במדינות אלו. המעקב מתבסס, בין היתר, על בחינה שוטפת של מספר אינדיקטורים: התייחסות חברות הדירוג הבינלאומיות, תנודות מחירים בשוקי ההון, לרבות מחירי הביטוח לנכסים פיננסיים (CDS), הדוחות הכספיים, תחזיות והערכות מקרו כלכליות ובחינת יכולת המדינות לתמוך בסקטור הפיננסי במידת הצורך. לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 בדצמבר 2012 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיון אשראי נוכחי כולל	
			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
2,383	2,323	4,706	AAA עד AA-
8,194	624	8,818	A+ עד A-
1,113	29	1,142	BBB+ עד BBB-
27	18	45	BB+ עד B-
1	-	1	פחות מ-B-
206	81	287	כלל דירוג**
11,924	3,075	14,999	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
32	-	32	מזה: יתרת חובות בעייתיים ⁽⁴⁾
32	-	32	מזה: יתרת חובות פגומים
28	-	28	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
11,896	3,075	14,971	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
6	2	8	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
 ספרד - סך חשיפה של כ-99 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-55 מיליון ש"ח בדירוג BBB, 44 מיליון ש"ח בדירוג BBB-. (סך החשיפה בסוף שנת 2011 היתה כ-79 מיליון ש"ח, 78 מיליון ש"ח בדירוג A, 1 מיליון ש"ח בדירוג BBB).
 אירלנד - סך חשיפה של כ-15 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-14 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 1 מיליון ש"ח ללא דירוג. (סך החשיפה בסוף שנת 2011 היתה כ-13 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-8 מיליון ש"ח בדירוג AA-, 2 מיליון ש"ח בדירוג BB+, והיתרה בסך של 3 מיליון ש"ח ללא דירוג).
 איטליה - סך חשיפה של כ-19 מיליון ש"ח, מזה כ-16 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך כ-3 מיליון ש"ח בדירוג BB+. (סך החשיפה בסוף שנת 2011 היתה כ-17 מיליון ש"ח, 6 מיליון ש"ח בדירוג A, וכ-11 מיליון ש"ח בדירוג BBB+).
 ביוון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.
 ** מזה מסלוקות בחו"ל המהוות 34% מהיתרה. הסכום הנוטר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.11: 31%: 50% מהיתרה).
 (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.
 (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות לתת אשראי. אינו כולל סיון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
 (4) סיון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P-Fitch, Moody's. הדירוג מעודכן ליום 28 בפברואר 2013. (31.12.11: הדירוג מעודכן ליום 1 במרץ 2012).

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 בדצמבר 2011 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
במיליוני ש"ח			
4,559	2,281	2,278	AAA עד AA-
10,684	685	9,999	A+ עד A-
161	33	128	BBB+ עד BBB-
205	16	189	BB+ עד B-
56	-	56	פחות מ-B-
569	52	517	ללא דירוג**
16,234	3,067	13,167	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
85	-	85	מזה: יתרת חובות בעייתיים ⁽⁴⁾
85	-	85	מזה: יתרת חובות פגומים
55	-	55	יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
			סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי
16,179	3,067	13,112	יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
11	2	9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

להלן פרטים בדבר ההוצאה (ביטול הוצאה) שנזקפה לדוח רווח והפסד בשל חשיפה למוסדות פיננסיים זרים:

לשנה שהסתיימה ביום 31.12.11	לשנה שהסתיימה ביום 31.12.12	
במיליוני ש"ח		
25	(12)	פקדונות/אשראי בבנקים ומוסדות פיננסיים זרים
15	-	ניירות-ערך של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
40	(12)	סך-הכל

- * היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות הפיננסיים במדינות הבאות:
 ספרד - סך חשיפה של כ-99 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-55 מיליון ש"ח בדירוג BBB, 44 מיליון ש"ח בדירוג BBB-. (סך החשיפה בסוף שנת 2011 היתה כ-79 מיליון ש"ח, 78 מיליון ש"ח בדירוג A, 1 מיליון ש"ח בדירוג BBB).
 אירלנד - סך חשיפה של כ-15 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-14 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 1 מיליון ש"ח ללא דירוג. (סך החשיפה בסוף שנת 2011 היתה כ-13 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-8 מיליון ש"ח בדירוג AA-, 2 מיליון ש"ח בדירוג BB+, והיתרה בסך של 3 מיליון ש"ח ללא דירוג).
 איטליה - סך חשיפה של כ-19 מיליון ש"ח, מזה כ-16 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך כ-3 מיליון ש"ח בדירוג BB+. (סך החשיפה בסוף שנת 2011 היתה כ-17 מיליון ש"ח, 6 מיליון ש"ח בדירוג A, וכ-11 מיליון ש"ח בדירוג BBB+).
 ביוון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.
 ** מזה מסלוקות בחו"ל המהוות 34% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.11: 50% מהיתרה).
 (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.
 (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
 (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, S&P-Fitch או הדירוג מעודכן ליום 28 בפברואר 2013. (31.12.11: הדירוג מעודכן ליום 1 במרץ 2012).

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2012 בכ-15.0 מיליארד ש"ח, ירידה של 1.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לסוף שנת 2011. ירידה זו נבעה בעיקר מקיטון בחשיפה המאזנית בגין פקדונות לבנקים זרים בשכבת דירוג A- ומעלה. בנוסף, בעקבות החרפת המיתון באירופה, העלייה בסיכונים בגוש האירו והורדות דירוג אשראי במספר מדינות באירופה ובמיוחד בספרד ובאיטליה, הורידו סוכנויות הדירוג בשנת 2012 את דירוג האשראי של מספר רב של בנקים ומוסדות פיננסיים מובילים, משכבת הדירוג השנייה לשכבת הדירוג השלישית וכתוצאה מכך גדלו החשיפות בשכבה השלישית בכמיליארד ש"ח.

כ-90% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-84% בבנקים וחרבות אחזקה בנקאיות, 12% במוסדות פיננסיים אחרים, 2% בקרנות פנסיה ו-2% בחברות ביטוח.

עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (42%), ובמדינות מערב אירופה (54%). בתוספת 5, "סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק", לסקירת ההנהלה, במסגרת ענף "שירותים פיננסיים" בגין פעילות לזוים בחו"ל מוצגות חלק מהחשיפות המוצגות בטבלה לעיל. במסגרת "סיכון אשראי מאזני" בתוספת 5, כוללות יתרות אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר מהציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור. עם זאת, תוספת 5 אינה כוללת יתרות פקדונות בבנקים, אשר נכללות בטבלה לעיל. כמו-כן, במסגרת "סיכון אשראי חוץ-מאזני" בתוספת 5 מוצג סיכון האשראי כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, שאינן נכללות בטבלה לעיל. לפרטים נוספים, ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק". יצוין, כי חשיפות האשראי בטבלה לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להן ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות.

חשיפת אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול סיכונים השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית, ראה פרק ניהול סיכונים השוק והנזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

- סיכון אשראי - סכום ההפסד המרבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
- סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שערי ריבית, אינפלציה וכדומה.
- היעדר סחירות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
- סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול או כתוצאה מהתממשות סיכון תפעולי אחר.

הפעילות מנוהלת ונמדדת באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון: Opics, Summit ו-Derivatech וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק. סיכונים השוק הנובעים מן הפעילות נמדדים במערכת Algorithmics. לפרטים אודות המתודולוגיה למדידת סיכונים השוק, ראה תת פרק "אמידת הסיכונים ובקרתם" להלן.

סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, או בגישת התרחישים שמחשבת את החשיפה הפוטנציאלית המקסימלית של הלקוח מתוך מגוון של מצבי שוק שונים, או על-פי מודל פנימי שפותח בבנק כמפורט לעיל. שיטת המדידה מותאמת ללקוח בהתאם לאופי הפעילות בתיק הנגזרים שלו.

נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

ההיבטים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

להלן פירוט חשיפת האשראי בגין שווי הוגן חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, נכון ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

סך-הכל	דירוג האשראי		
	BBB+	A+ עד A-	AAA עד AA-
בנקים מחוץ לישראל:			
1,271	131	1,132	8
			ארצות-הברית ⁽¹⁾
876	6	580	290
			אנגליה
791	-	791	-
			גרמניה
843	-	843	-
			צרפת
213	-	211	2
			שוויץ
13	-	8	5
			אחר
68	56	12	-
			גוש האירו-אחר
4,075	193	3,577	305
			סך-הכל בבנקים מחוץ לישראל
בנקים בישראל			
2,018			
בורסות			
310			
דילרים/ברוקרים⁽²⁾			
1,038			
לקוחות עסקיים לפי ענפי משק:			
505			שירותים פיננסיים
128			תחבורה ואחסנה
377			חשמל ומים
107			בינוי ונדל"ן
1,188			אחר
2,305			סך-הכל לקוחות עסקיים לפי ענפי משק
9,746			סך-הכל*

* החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. הסכומים המוצגים בטבלה זו הינם לפני ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (107) מיליוני ש"ח.
 (1) מזה גיי. פי. מורגן צ'ייס, יתרה בסך 947 מיליוני ש"ח.
 (2) מזה גולדמן זאקס, יתרה בסך 573 מיליוני ש"ח.

חשיפות הבנק לאיגוח – בעקבות המשבר ננקטה מדיניות של הקטנת התיק והיקף החשיפה הנוכחי הוא כ-187 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מקווי אשראי לתאגידים העוסקים באיגוח.

חשיפת אשראי למדינות זרות

סיכון חשיפת האשראי למדינות זרות מבטא את האפשרות שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה יפגע בשווי נכסי קבוצת הבנק, או ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים במדינה לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק. סיכון החשיפה למדינות זרות כולל חשיפה מאזנית מעבר לגבול (סך החשיפה המאזנית של הבנק בישראל לתושבי מדינה זרה, בתוספת סך החשיפות המאזניות של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה), וכן חשיפה מאזנית של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים מקומיים באותן מדינות בניכוי התחייבויות השלוחות. סיכון חשיפה מאזנית מעבר לגבול הינו הסיכון שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים מחוץ למדינה (Transfer Risk), ובכך ישפיעו על יכולת החברות והלקוחות לבצע עסקות מעבר לגבול.

ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינלאומיים - S&P, Moody's, Fitch, בתוספת 6 לסקירת ההנהלה מפורטת סך החשיפה המאזנית לפי סיכון מדינה ובחלוקה לסקטורים (ממשלות, בנקים ואחרים). סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי. לפרטים נוספים, ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

לאחרונה חלה עלייה ברמת הסיכון בשוקים הכלכליים בעולם כתוצאה ממשבר החובות באירופה ומאי הוודאות לגבי הצמיחה הגלובלית ומהורדת דירוג ארצות-הברית על-ידי S&P מ-AAA ל-AA+ ואופן התמודדותה עם נטל חובותיה.

הבנק מבצע בקרה ומעקב אחר סיכונים האשראי הנובעים משוקי ההון בעקבות התפתחויות אלו.

לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

החשיפה המאזנית למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-48.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-45.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011.

החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-17.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-17.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2011.

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

מדינה	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה	שיעור מהחשיפה המאזנית
ארצות-הברית*	18,630	7,594	26,224	38.7%
שוויץ	6,468	398	6,866	13.4%
אנגליה	7,298	4,650	11,948	15.2%
גרמניה	1,355	357	1,712	2.8%
צרפת	1,759	1,624	3,383	3.7%
אירלנד**	67	190	257	0.1%
ספרד***	133	82	215	0.3%
פורטוגל	2	5	7	0.0%
יוון	-	1	1	0.0%
איטליה	54	28	82	0.1%
מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾	8,615	782	9,397	17.9%
תורכיה	2,502	1,038	3,540	5.2%
מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾	1,229	623	1,852	2.6%
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	48,112	17,372	65,484	100%

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

מדינה	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה	שיעור מהחשיפה המאזנית
ארצות-הברית	17,371	7,103	24,474	37.8%
שוויץ	5,661	548	6,209	12.3%
אנגליה	6,431	3,634	10,065	14.0%
גרמניה	1,926	995	2,921	4.2%
צרפת	2,200	1,282	3,482	4.8%
אירלנד	110	195	305	0.2%
ספרד	124	129	253	0.3%
פורטוגל	1	-	1	0.0%
יוון	1	1	2	0.0%
איטליה	49	32	81	0.1%
מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾	7,573	1,727	9,300	16.6%
תורכיה	3,138	1,049	4,187	6.8%
מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾	1,345	1,115	2,460	2.9%
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	45,930	17,810	63,740	100%

* הגידול בהשוואה לסוף שנת 2011 נובע בעיקר מגידול בהפקדות מזומנים ב-Federal Reserve בארצות-הברית.
 ** החשיפה באירלנד כוללת - 15 מיליון ש"ח לבנקים באירלנד ו-242 מיליון ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה ללקוחות, כ-187 מיליון ש"ח נובעים מקו גיבוי שניתן על-ידי הבנק ל-SPE המאוגד באירלנד העוסק באיגוח של חייבים אשר אינם תושבי אירלנד.
 *** החשיפה לספרד כוללת - 1 מיליון ש"ח לממשלת ספרד, 177 מיליון ש"ח לבנקים ו-37 מיליון ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה לבנקים כ-78 מיליון ש"ח מהווה סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין נגזרים כפי שחושבו לצורך גבולות חבות לווה. החבות החוץ-מאזנית כוללת בין היתר חשיפה בגין מקדם ה"תוספת" המשקף את החשיפה הפוטנציאלית העתידית למשך יתרת ח"י חוזה הנגזר, מוכפל פי שלושה.
 יצוין כי נגזרים אלה נעשו עם צדדים עמם נחתם הסכם קיזוז (CSA) לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות בנגזרים.
 (1) לאחר ניכוי התחייבויות לתושבים מקומיים של שלוחות הבנק בחו"ל.
 (2) החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קנדה, לוקסמבורג והולנד.
 (3) מדינות פחות מפותחות (LDC) - נקבעות לפי הגדרת הבנק העולמי המבוססת על ההכנסה הלאומית לנפש - החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קזחסטן ורוסיה.

זיהוי וטיפול בלוויים בקשיים

הבנק הגדיר תהליכים לזיהוי ולטיפול בלוויים, אשר להערכת הבנק קיים חשש שלא יעמדו בהתחייבויותיהם מול הבנק. לגבי לווים אלו מתקיימים מעקב ובקרה הדוקים יותר והבנק פועל לצמצום החשיפה מולם, וזאת, בדרך של פירעון האשראי ממקורותיהם של הלוויים ו/או קבלת ביטחונות נוספים. במקרים מסוימים מועבר הטיפול בלקוחות לאגף המתמחה בלוויי ושיקום לווים, או ליחידות גבייה. בנוסף על כך, הבנק בוחן באופן שוטף את רמת סיכון האשראי בתיקי הלוויים, על בסיס הנחות שמרניות, מסווג את סיכון האשראי הבעייתי בהתאם לכללי הוראות בנק ישראל (פגום, נחות והשגחה מיוחדת) ורושם הפרשה נאותה להפסדי אשראי בגין כלל סיכון האשראי בבנק.

לגבי אשראי המסווג כ-"פגום", ההפרשה להפסדי אשראי נגזרת מבחינה פרטנית של הסכום הניתן לגבייה מהלקוח (תזרימי מזומנים ו/או מימוש ביטחונות צפוי), ולאחר היוון הסכומים בהתאם לצפי מועדי הגבייה והמימוש. חובות שלא צפוי לגבותם בזמן סביר, נמחקים חשבונאית, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. בקביעת הסכום הניתן לגבייה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי. עם זאת, לפי שמדובר במשתנים כלכליים, אין ודאות כי הסכום הניתן לגבייה לא יהיה נמוך מהאומדן שנקבע וזאת בין מחמת שינוי לרעה במאפיינים הכלכליים, או מכל סיבה אחרת.

אישור נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגבייה מבוצע על-ידי גורם אשר הינו בסמכות אחת מעל לסמכות הענקת האשראי ללקוח, בהתאמות המחויבות. לצורך זה קיים תהליך לפיו מתבצע לגבי כל לקוח כנ"ל, אחת לרבעון, דיון לגבי נאותות הסיווג והסכום הניתן לגבייה.

לגבי אשראי תקין או בעייתי שאינו פגום (נחות או השגחה מיוחדת), מחושבת "הפרשה קבוצתית" בהתאם להיסטוריית הפסדי אשראי של ענף המשק אליו משיך הלקוח. לצורך חישוב ההפרשה הקבוצתית, הבנק קובע אחת לרבעון, לכל ענף משק שני שיעורי הפרשה (לסיכון אשראי בעייתי ולסיכון אשראי תקין), על-פי ניתוח רבעוני של היסטוריית הפסדי האשראי, מחיקות חשבונאיות נטו, איכות תיק האשראי בענף וניתוח מגמות השוק, בהתאם להנחיות בנק ישראל.

לגבי לווים במיגזר מימון לדיור, מחושבת גם הפרשה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור של הלווה, כך שכלל שמעמיק הפיגור כן גדל שיעור ההפרשה מסך האשראי. בנוסף, על-פי הוראות המפקח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור שניתנו בשיעור מינוף גבוה בשנים האחרונות.

היחידה לניהול סיכוני אשראי

היחידה לניהול סיכוני אשראי משמשת כגוף מטה בלתי-תלוי לניהול וניתוח סיכוני האשראי. היחידה כפופה למנהל החטיבה לניהול סיכונים והינה עצמאית אל מול תהליכי החיתום ואישור האשראי. תפקיד היחידה לגבש מתודולוגיות לניהול סיכוני אשראי התואמות את היעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק, להטמיע בארגון תרבות לקיחת סיכונים מושכלת במסגרת המגבלות, כלומר ביצוע עסקות שאינן חורגות מהמגבלות במחיר התואם את הסיכון ולבצע בקרה שהבנק פועל בהתאם למדיניות שנקבעה. היחידה משמשת כיחידת המטה האחראית על בקרת התהליכים ומתודולוגיות ניהול סיכוני האשראי בחברות הבנות, בקבוצת הבנק. במסגרת היחידה לניהול סיכוני אשראי פועלות שתי מחלקות:

המחלקה לניתוח וניהול סיכוני אשראי אחראית על-פיתוח מתודולוגיות לזיהוי, לבקרה ולניהול סיכוני אשראי, פיתוח מודלים למדידת דירוג סיכון האשראי ותימחורו ברמת הלווה הבודד וברמת התיק, פיתוח מודלים להקצאת הון כלכלי בגין סיכון האשראי לסגמנטים השונים, קידום היערכות למדידה של סיכוני אשראי בהתאם לגישה המתקדמת בבאזל 2, פיתוח מתודולוגיות לחישוב הפרשה קבוצתית עבור יישום הוראת חובות פגומים, ניטור חשיפת האשראי, רמת סיכון האשראי ועמידה במגבלות האשראי של הקבוצה ודיווח התוצאות להנהלת הבנק ולדירקטוריון, אחריות על ביצוע תרחישי קיצון ברמת הבנק והקבוצה ועל ניטור, מדידה וניהול של סיכון ריכוזיות האשראי.

המחלקה לבקרת אשראי מבצעת הערכות בלתי-תלויות של רמת סיכון האשראי לכל הלוויים העסקיים הגדולים של הבנק בסבב תלת שנתי או בתדירות גבוהה יותר לאותם לווים שהוערכו כבעלי פוטנציאל סיכון. כמו-כן מתבצעת בדיקת מהימנות דירוג האשראי של הלוויים שנבדקו. המחלקה אחראית על פעילות בקרת אשראי בסניפי הבנק וחברות הבת בחו"ל ובמסגרת זו מבוצע מעקב הן לגבי תהליכי הבקרה והן לגבי היקפי הבקרה ועמידה בתוכניות העבודה.

ב. סיכוני השוק והנזילות

כללי

סיכון שוק – סיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים שיפורטו להלן.

סיכון ריבית – סיכון להפסד או ירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים.

סיכון אינפלציה ו/או סיכון שער חליפין – סיכון להפסד כתוצאה משינוי שער חליפין או כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן.

סיכון מחיר מניות – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי המניות או מדדי המניות. הקבוצה מחזיקה מניות בעיקר לצורכי השקעה (לא למסחר), וירידה בערך עשויה לפגוע ברווחיות הבנק. היקף החזקות הקבוצה במניות זמינות למכירה עומד נכון למועד הדוח על כ-1,654 מיליון ש"ח ועל כ-43 מיליון ש"ח במניות למסחר.

סיכון מרווח – סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים.

סיכון נזילות – מוגדר כסיכון לרווח התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צורכי נזילותו.

הבנק רואה את ניהול הנזילות בפרספקטיבה רחבה יותר שהיא לא רק שמירה על יכולת של הבנק לעמוד בכל התחייבויותיו הנוכחיות (לרבות התחייבויותיו החוץ-מאזניות), אלא גם כיכולת לעשות זאת מבלי לפגוע בהתנהלות השוטפת (קרי ביכולתו של הבנק להמשיך ולממן עסקים חדשים לפי הצורך/הרצון) וביכולות הקיימות של הבנק ומבלי להיקלע להפסדים חריגים.

ניהול סיכוני השוק והנזילות

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בראיה גלובלית של הפעילות בבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות. תחומי הפעילות ומסגרות הסיכון מאושרים על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. מדיניות ניהול סיכוני השוק מכוונת להגדלת תוחלת הרווח על בסיס כלכלי, תוך שמירה על רמות סיכון מאושרות ומבוקרות.

הניהול הגלובלי של הנכסים וההתחייבויות בתיק הבנקאי (נני"ה) ושל התיק למסחר (בחדרי העסקות) נעשה תחת אחריות מנהלת חטיבת שווקים פיננסיים ובהנחייתה. הניהול השוטף והפיקוח על ניהול הנכסים וההתחייבויות והמסחר הינם באחריות המנהלים באגף לניהול נכסים והתחייבויות ובאגף חדר העסקות בחטיבת שווקים פיננסיים בתל-אביב, וביחידות לניהול נכסים והתחייבויות ובחדרי העסקות בסניפי הבנק בניו-יורק ובלונדון, הכפופים מקצועית למנהלת חטיבת שווקים פיננסיים, לפי העניין. הבקרה השוטפת והמעקב על הפעילות בסניפי חו"ל מתבצעים על-ידי יחידות מקומיות, בתיאום מלא ותוך דיווח שוטף ליחידות המקבילות בהנהלה הראשית, בהתאמה לתפישה הבקרתית (מעגלי הבקרה).

בנוסף על אמידת הסיכונים, בחינת התוצאות ובקרה שוטפת על העמידה במגבלות, מתבצעת עבודת בקרה תפעולית על-ידי יחידות שונות בחטיבת שווקים פיננסיים. מטרתה של בקרה זו הן בדיקת תקינות, שלמות והתאמה בין בסיסי הנתונים השונים במערכות דיווח שונות ואיתור שגיאות תפעוליות.

מסגרות הסיכון משקפות את תיאבון הסיכון של הבנק לסיכוני שוק. דהיינו, רמת הסיכון שההנהלה והדירקטוריון מוכנים לשאת במסגרת הפעילות העסקית על מנת להשיג תשואה/ ערך. המסגרות מאושרות על-ידי הדירקטוריון ומעוגנות בנהלים הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי סיכון עיקריים ומגבלות ייעודיות לתחומי המסחר השונים. גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשוף הבנק הם שערי הריבית של השקל במיגזר הצמוד והלא-צמוד, אינפלציה ושער החליפין שקל/דולר. התיאבון לסיכון שוק בבנק נקבע במונחי VaR ו/או רגישויות ו/או תרחישים.

הדירקטוריון והוועדה לניהול ובקרת סיכונים מקבלים דיווח על הפעילות, החשיפות, תוצאות הפעילות וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון. הדיווחים כוללים: סקירת נושאים שנדונו ודווחו בצוותים, לרבות החלטות עיקריות; חשיפות ורמות הסיכון המנוצלות מתוך המסגרות המאושרות; תוצאות הפעילות; אירועי דיווח (הפסדים, חריגות מנהלים, אירועים חריגים); הרחבת פעילויות והרשאות לחדרי העסקות השונים בהתאם לסמכויות שאושרו; תמונת סיכון כלל הבנק וחברות-בנות בנקאיות בקבוצה; דוח בקרת סיכוני שוק רבעוני.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות, סיכוני השוק וסיכון הנזילות מותוות ומבוקרת על-ידי צוות ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי, המורכב מחברי הנהלת הבנק בראשות מנכ"ל הבנק. המדיניות, לרבות המגבלות שנקבעו, מובאת לדיון ולאישור, לפי העניין, לצוות ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי של הנהלת הבנק, לוועדות הדירקטוריון, או למליאת הדירקטוריון.

הפעילות השוטפת, מתנהלת על-ידי צוותי משנה בהשתתפות בעלי תפקידים בכירים בבנק, האחד בראשות מנהלת חטיבת שווקים פיננסיים והשני בראשות מנהלת אגף נני"ה. צוותים מקומיים פועלים גם בניו-יורק ובלונדון. פעילות הצוותים היא במסגרת החלטות הדירקטוריון וועדותיו, בדבר חשיפות לסיכונים שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים, או הרגולטור המקומי, לפי העניין. ניהול סיכונים השוק והנזילות מתבצע בכל חברה בת בנקאית בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי מדיניות הנקבעת על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ובהתאמה למדיניות הקבוצתית. אמידה ובקרה של סיכונים שוק ונזילות מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לגודל ההון ולאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת בנקאית. החשיפה לסיכונים שוק ונזילות של החברות הבנות נבחנת על-ידי המחלקה לניהול סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים ומדווחת להנהלה ולדירקטוריון הבנק בתדירות התואמת את רמת הסיכון.

סיכונים השוק

בניהול סיכונים שוק בבנק, מבחינים בין חשיפות הנוצרות כחלק מניהול שוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (נני"ה - התיק הבנקאי, "Non Trade") לבין החשיפות בתיק למסחר ("TRADE").

א. סיכונים שוק בתיק הבנקאי

חשיפות בתיק הבנקאי נוצרות בעיקר במהלך הפעילות הבנקאית השוטפת ונובעות ממתן שירות למיגור הפרטי ולמיגור העסקי או מפעולות אחרות. שינויים בפוזיציה הם בדרך כלל הדרגתיים, כתוצאה מתגובה של הלקוחות לשינוי מחיר או ציפיות או משינויים מכוונים. הכלים לניהול החשיפה בתיק הבנקאי הינם מדיניות המחירים, ניהול תיק הנוסטרו, הנפקת מכשירי חוב, גידור באמצעות עסקות חוץ-מאזניות ועוד. ניהול החשיפות שלא למסחר של הבנק מסתמך, בין היתר, על תחזיות והנחות עבודה לגבי ההתפתחויות הצפויות בשוקי הכספים וההון בארץ ובעולם והינו באחריות אגף נני"ה והיחידות לניהול נכסים והתחייבויות בניו-יורק ובלונדון. השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (שאינו למטרות מסחר) מכוון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, מטבע וריבית).

חשיפת הבסיס מוגדרת כחשיפת ההון הפיננסי הפעיל לשלושה מיגורי הצמדה: שקל לא-צמוד; שקל צמוד מדד; ומטבע-חוץ, לרבות שקלים צמודי מטבע-חוץ. זוהי חשיפה גלובלית, מאזנית וחוף-מאזנית, המגלמת את הפעילות בכל יחידות הבנק, בסניפים ובהנהלה ראשית, בארץ ובח"ל. "ההון הפיננסי הפעיל" של הבנק מוגדר, כהון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתוספת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי וההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי, בניכוי השקעות בחברות מוחזקות (למעט חברות-בנות בחו"ל הנמצאות בשליטה מלאה וחברות-בנות שהניהול הפיננסי שלהן נעשה על-ידי הבנק) ובניכוי רכוש קבוע ונכסים לא-כספיים אחרים, נטו. לצורך ניהול החשיפות, מתייחסים בבנק אל ההון הפיננסי הפעיל כאל מקור שקלי לא-צמוד.

סיכון ריבית בתיק הבנקאי מתייחס להשפעה הפוטנציאלית של שינויים בעקומי הריבית השונים על הערך הכלכלי של ההון, דהינו השינוי בערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות, ו/או על הכנסות הריבית נטו ("רגישות חשבונאית"). הסיכון נובע מהבדלים במבנה הנכסים וההתחייבויות - מיגור, תקופה, בסיסי ריבית, מועדי חידוש ריבית ועוד. חשיפת הריבית נמדדת ומנוהלת במונחי שינוי בערך הכלכלי של ההון, כתוצאה משינויים בעקומי הריבית. כאמור, לצורך ניהול החשיפות, מתייחסים בבנק אל ההון הפיננסי הפעיל כאל מקור שקלי לא-צמוד לתקופה קצרה. קיימות מגבלות על רגישות הערך הכלכלי של הון הבנק (כולל חברות-בנות פיננסיות המנוהלות על-ידו) לתרחישי שינוי בעקומי הריבית השקלית, המדדית והדולרית. לצורך חישוב החשיפה לשינוי בשערי הריבית במיגור השקלי הלא-צמוד, מתייחס הבנק לחלק מיתרות פקדונות העו"ש של הציבור כהתחייבות ארוכה (עד שלוש שנים). כמו-כן קיימות הנחות על פרעונות מוקדמים של משכנתאות. מדיניות ניהול חשיפת הריבית מכוונת, בהתאמה ליעדי הבנק, להשגת מבנה החשיפה הרצוי בכל אחד מהמיגורים (שקל לא-צמוד, שקל צמוד מדד ומטבע-חוץ וצמודיו), בהתאם להערכות לגבי משתני השוק ובכפוף למגבלות. בנוסף, נמדדת רגישות ההכנסה השנתית לשינויים בעקומי הריבית. הרגישות לריבית נמדדת לפחות אחת לחודש. בניהול תיק הנוסטרו חשוף הבנק בנוסף לסיכונים השוק והנזילות גם לסיכונים אשראי ומרווחי אשראי. לחשיפות אלה הוגדרו מגבלות פיזור ואחרות, וכן קיבולת סיכון במונחי תרחיש קיצון. הפעילות מנוהלת על-ידי יחידות יעודיות שהוקמו למטרה זו והמעקב אחריה הינו באחריות צוות הנהלה השקעות שהוקם למטרה זו.

ב. סיכוני שוק בתיק למסחר

סיכוני שוק בתיק למסחר הם תוצאה של פעילות הבנק כעושה שוק, כסוחר וכמנהל פוזיציות עבור הנוסטר. הפעילות מבוססת על ניהול דינמי של הפוזיציות באמצעות מכשירים פיננסיים סחירים ונזילים. השינויים בהיקף החשיפות מהירים, כפונקציה של נזילות וסחירות המכשירים בשווקים, של אופי פעילות הלקוחות ושל הפוזיציה הרצויה. החשיפות למסחר מתבצעות באחריות חדרי העסקות בארץ ובחול. הפעילות מנוהלת ונמדדת באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון: Derivatech ו-Opics, Summit, וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק. סיכוני השוק הנובעים מן הפעילות נמדדים גם במערכת Algorithmics.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות בבנק, במטבע-חוץ ובשקלים, מנוהל ומבוקר באופן שוטף, בהתאם למדיניות קבוצתית, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד באופן תחרותי גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים. ניהול הנזילות השוטף הינו באחריות אגף נ"ה ומתבצע באמצעות יחידות הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ. דוח סיכון נזילות יומי מופק ממערכת ממוחשבת מקיפה לניהול נכסים והתחייבויות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון הנזילות", הבנק מפעיל מודל פנימי לאמידת סיכון הנזילות. המודל מבוסס על היציבות המוכחת של הפקדונות בבנק לאורך תקופות ארוכות וכולל תרחישים שונים, לגבי שיעורי המיחזור והפירעון של הנכסים וההתחייבויות. בכל תרחיש מחושב יחס נזילות, אשר לא יפחת מרמת מינימום המוגדרת בהוראה. התרחישים המופעלים במודל הפנימי מתייחסים למצבי שוק שונים: מצב עסקים רגיל, ומצבים חריגים הנוגעים לכלל המערכת וספציפית לבנק. בכל אחד מהתרחישים נבחן פער הנזילות, לתקופה של עד חודש, למול הנכסים הנזילים. התרחישים נבדלים בעיקר בהנחות לגבי מיחזור פקדונות. התקופות העולות על חודש נבחנות באופן שוטף למול התוכנית העסקית.

הבנק הכין תוכנית לטיפול במשבר נזילות ברמות שונות. התוכנית כוללת מערכת ניטור של מדדים העשויים להצביע על מצב משברי והצעדים המתחייבים בהתממשות תרחישים מוגדרים. הצעדים כוללים התכנסות צוותים, מערכת דיווח וסדרת פעולות להתמודדות עם משבר אפשרי. כן נקבעו תרחישים לבחינת השפעת שינויים בקצב הביצוע של התוכנית העסקית על צרכי הנזילות בטווח של שנה. בחודש ינואר 2013 הוציא בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. על-פי החוזר המלווה את ההוראה בכוונת בנק ישראל לאמץ את הוראות באזל 3 בנושא סיכון הנזילות, בשינויים המתחייבים ובמועד שיקבע לאחר לימוד המלצות באזל 3 והשלכותיהן על המערכת הבנקאית. הבנק יבצע את הצעדים הנדרשים בכדי לעמוד בתיקון ההוראה בטווח שהוגדר, ובוחן את הצעדים הנדרשים ליישום ועמידה בהמלצות המתגבשות של ועדת באזל 3.

אמידת הסיכונים ובקרתם

זיהוי ואמידת הסיכונים, בקרת המגבלות על היקף הסיכונים והדיווח על הממצאים מבוצעים, או מבוקרים, על-ידי החטיבה לניהול סיכונים, באופן בלתי-תלוי בניתוחים השוטפים ובדיווחים המבוצעים כחלק מפעילות חטיבת שווקים פיננסיים. המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים אחראית לגיבוש מתודולוגיה לאמידת סיכוני שוק ונזילות, בהתאמה ליעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק. כמו-כן, הינה אחראית לביצוע בקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה. רמת הסיכון של הבנק נמדדת ומבוקרת על-פי נהלים, הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. בנוסף, מחושב אומדן סיכון בשיטת הערך בסיכון (VaR), בה אומדים את ההפסד המקסימלי הצפוי לתאגיד, בשל התממשות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת מובהקות סטטיסטית שנקבעה מראש על-ידי הבנק ואושרה על-ידי הדירקטוריון. המגבלות העיקריות מפורטות בתת פרק "נוהל" חשיפות לסיכוני שוק ונזילות" להלן. אמידת הסיכון וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר מתבצעות לפחות פעם ביום.

המתודולוגיה לאמידת סיכוני השוק

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק אשר בשימוש בבנק אושרה על-ידי הדירקטוריון והנהלה. המתודולוגיה כוללת גם חישובי VaR וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Test על כל תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי. המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק תואמת את דרישות ועדת באזל ועומדת בסטנדרטים בינלאומיים.

אומדן הסיכון בפעילות המסחר מחושב באופק של עשרה ימי עסקים וברמת מובהקות של 99%. ההתייחסות הינה לסיכון הגבוה מבין שתי שיטות אמידת סיכון מקובלות ("סימולציה היסטורית" עם משקל זהה לכל התצפיות ו-"סימולציית מונטה-קרלו" תוך מתן משקל גדול יותר לתצפיות האחרונות). מתודולוגיה זו תואמת את ההמלצות הרלוונטיות של ועדת באזל בעקבות המשבר בשווקים בארצות-הברית. האומדן מספק התראה מהירה יחסית על רמת סיכון השוק בתקופות של עלייה בתנודתיות. שערך מלא של התיק למסחר מתבצע לפחות אחת ליום, בתרחישים שונים, לצורך האומדן.

אמידת הסיכון של פעילות התיק הבנקאי מתבצעת אחת לחודש בשיטה ההיסטורית ובאופק של חודש. בנוסף, מבוצע באופן שוטף תהליך בחינה בדיעבד (Backtest) על-פי קריטריונים שהוגדרו בהמלצות ועדת באזל, במטרה לבחון את תקפות מודל אמידת הסיכון. תוצאות הבדיקה מדווחות שנתיית להנהלה ולדירקטוריון. על-פי תוצאות הבדיקה, המודל עומד בקריטריונים שהוגדרו על-ידי ועדת באזל לקבלת המודל.

מגבלות המתודולוגיה לאמידת הסיכון בפעילות המסחר בבנק

- סימולציית מונטה קרלו מניחה, כי גורמי הסיכון מתפלגים נורמלית. הנחה זו איננה מתקיימת תמיד במציאות.
 - הסימולציה ההיסטורית מניחה, כי ההתנהגות ההיסטורית של גורמי הסיכון תחזור על עצמה בעתיד, דבר שעלול לא להתקיים.
 - שינוי פתאומי בגורם סיכון אינו ניתן לחיזוי בשתי השיטות.
 - בשימוש ברמת מובהקות של 99% מתעלמים מהפסדים שעשויים להתרחש מעבר לרמת המובהקות.
 - השימוש באופק של עשרה ימי עסקים מניח, כי ניתן לגדר ולמכור את הפוזיציות תוך עשרה ימי עסקים. בתקופות משבר ייתכן שבעיות הנזילות בשוק לא תאפשרנה סגירה, או גידור מלא, של הפוזיציות בפרק זמן זה.
 - אומדן הסיכון מחושב על הפוזיציות רק מספר פעמים במהלך יום העסקים.
- כדי למתן את השפעת המגבלות האמורות, מופעלים, בנוסף, תרחישי מאמץ לבדיקת ההפסד האפשרי במקרים קיצוניים, לגבי כל תחומי הפעילות למסחר, כמפורט להלן.

מגבלות המתודולוגיה לאמידת הסיכון בתיק הבנקאי

- ככלל, סיכון האשראי הגלום בנכסים אינו מהווה פרמטר בחישובים שנעשו, אשר מטרתם להתמקד בכימות סיכוני השוק בלבד.
 - המידע המשמש לאמידת הסיכון נאסף ממערכות מיכון שונות.
 - לחלק קטן מן האופציות הגלומות בפקדונות ותוכניות חיסכון שונות שהוצעו לציבור, ניתנה התייחסות חלקית בלבד על בסיס דלתא. בשיטה זו, תתכן הטיה מאומדני הרגישות האמורים לעיל, בפרט בתנודות חריפות בגורמי הסיכון. יחד עם זאת, לרובן ככולן מבוצע שערך מלא בתרחישים במערכת לניהול סיכוני השוק.
- כדי למתן את השפעת המגבלות האמורות, מופעלים, בנוסף, תרחישי מאמץ לבדיקת ההפסד האפשרי במקרים קיצוניים, כמפורט להלן.

המתודולוגיה להפעלת תרחישי קיצון

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק בבנק כוללת גם הפעלת תרחישים (Stress tests) על תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי בנוסף לחישוב ה-VaR.

המחלקה לניהול סיכוני שוק מפעילה סוגי תרחישים על-פי המקובל בעולם:

- א. ניתוח רגישות - רגישות התיק לגורמי הסיכון השונים נבחנת באמצעות הרצת תרחישים על גורם סיכון אחד, כאשר שאר גורמי הסיכון נשארים קבועים. בדרך זו ניתן לבחון את השפעתם של גורמי הסיכון העיקריים על התיק;
- ב. תרחיש היסטורי גרוע ביותר המבוסס על היסטוריה של חמש השנים האחרונות. החישוב מבוצע באופק של עשרה ימי עסקים על התיק למסחר ובאופק של חודש על כלל הבנק;
- ג. תרחישים מקרו כלכליים - תרחישים סובייקטיביים שפותחו בשיתוף עם המחלקה הכלכלית של הבנק;
- ד. תרחישי ריבית קבועים - סט תרחישים שבו הריביות העיקריות שהבנק חשוף אליהן מתרחשות בשינויים מקבילים ולא מקבילים;
- ה. תרחישים קיצוניים במתודולוגיה דומה לזו המופעלת ביצירת תרחיש VaR, המבוססים על התנודתיות של גורמי הסיכון בתקופות לחץ בשווקים.

העקרונות המנחים את קביעת והפעלת התרחישים אושרו על-ידי צוות ההנהלה לניהול סיכונים וישום באזל 2.

כלל הבנק

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2012:

מניחים בשנת 2012	מקסימום בשנת 2012	ליום 31 בדצמבר 2012	תרחיש
במיליוני ש"ח			ירידה של 1% במדד
(35)	(79)	(79)	

הבנק פעיל בשוקי המטבע הן באמצעות עסקות ספוט ופורוורד והן באמצעות אופציות, הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. כתוצאה מכך, הבנק פעיל במרבית המטבעות הסחירים בעולם, הן בשווקים המפותחים והן בשווקים המתפתחים. בשל קיומן של מגבלות על חשיפות המטבע, שעיקרן מופיע בריכוז המגבלות בהמשך, חשיפת המטבע נטו נמוכה באופן יחסי.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי המטבע העיקריים (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד כל המטבעות האחרים), ליום 31 בדצמבר 2012:

התחזקות של 10%	התחזקות של 5%	התחזקות של 5%	החלשות של 5%	החלשות של 10%	מטבע
במיליוני ש"ח					דולר
77	19	(26)	(53)		אירו
16	2	-	(6)		יין יפני
15	7	(6)	(10)		דולר קנדי
9	3	(1)	(1)		לירה שטרלינג
15	5	1	5		פרנק שוויצרי
(4)	(1)	(1)	(6)		

קיימות מגבלות על רגישות הון הבנק (כולל חברות-בנות פיננסיות המנוהלות על-ידו) לתרחיש שינוי בעקומי הריבית השקלית, הממדית והדולרית.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2012:

מניחים בשנת 2012		מקסימום בשנת 2012		31 בדצמבר 2012			תרחיש
עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%	
במיליוני ש"ח							תזוזה בריבית צמודה למדד:
(31)	(14)	184	(148)	(9)	106	(78)	בבנק
(31)	(15)	185	(149)	(9)	107	(79)	מזה: בתיק הבנקאי
-	-	(2)	1	-	(1)	1	בתיק למסחר
תזוזה בריבית לא-צמודה:							בבנק
(120)	127	285	288	27	(230)	281	מזה: בתיק הבנקאי
(118)	125	(287)	287	27	(276)	270	בתיק למסחר
(14)	(15)	46	19	-	46	11	תזוזה בריביות במטבע-חוץ:
(1)	-	(41)	34	1	(10)	12	בבנק
(4)	(1)	(38)	39	1	(14)	7	מזה: בתיק הבנקאי
(2)	(5)	14	(12)	-	4	5	בתיק למסחר

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2011:

מינימום בשנת 2011		מקסימום בשנת 2011		31 בדצמבר 2011			
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%	
במיליוני ש"ח							תרחיש
תזוזה בריבית צמודה למדד:							
41	(21)	(241)	224	(3)	41	(21)	בבנק
42	(22)	(239)	223	(3)	42	(22)	מזה: בתיק הבנקאי
-	-	(2)	2	-	(1)	1	בתיק למסחר
תזוזה בריבית לא-צמודה:							
(169)	175	(376)	375	17	(169)	175	בבנק
(153)	164	(360)	353	17	(164)	172	מזה: בתיק הבנקאי
12	(17)	(36)	29	-	(5)	3	בתיק למסחר
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:							
(7)	(2)	(39)	(30)	-	(16)	(2)	בבנק
(2)	(2)	(55)	43	-	(22)	4	מזה: בתיק הבנקאי
(3)	(3)	28	(28)	-	6	(6)	בתיק למסחר

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון.

במסגרת בחינת תרחישי קיצון, נבחנת רגישות השווי הכלכלי של הבנק לתרחיש ההיסטורי הגרוע ביותר שארע בחמש השנים האחרונות, הכולל שינויים בגורמי הסיכון השונים בטווח של חודש. יצוין כי מתחילת שנת 2012, הרגישות כאמור לא עלתה על 563 מיליון ש"ח.

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2012 לפי מיגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
360,282	13,385	8,999	56,540	62,442	218,916	נכסים פיננסיים*
471,965	24,592	22,684	174,019	15,216	235,454	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
337,779	8,596	14,238	68,031	53,021	193,893	התחייבויות פיננסיות*
475,066	28,799	17,478	163,049	18,752	246,988	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
19,402	582	(33)	(521)	5,885	13,489	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים וחוץ-מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים וחוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2011 לפי מיגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		נכסים פיננסיים*
	אחר	אירו	דולר	צמוד לממד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
339,243	13,124	9,363	56,565	61,701	198,490	
444,177	29,856	29,458	206,273	10,370	168,220	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים*** ⁽¹⁾
318,804	7,386	14,056	67,663	50,523	179,176	התחייבויות פיננסיות*
446,872	35,852	24,803	197,107	17,270	171,840	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים*** ⁽¹⁾
17,744	(258)	(38)	(1,932)	4,278	15,694	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים ⁽¹⁾

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 בדצמבר 2012:

שינוי בשווי הוגן	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית***			מטבע-חוץ**		מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית
	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד לממד	
שינוי בשווי הוגן	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד לממד	לא-צמוד
ב-%	במיליוני ש"ח							
	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד לממד	לא-צמוד
	1.2%	221	17,965	(295)	(55)	(1,954)	4,473	15,796
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	(0.4%)	(78)	19,324	406	(25)	(389)	5,869	13,463
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	(0.0%)	(7)	19,395	565	(33)	(506)	5,883	13,486
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	1.0%	202	19,604	753	(13)	(628)	5,922	13,570

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 בדצמבר 2011:

שינוי בשווי הוגן	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית*** ⁽¹⁾			מטבע-חוץ**		מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית
	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד לממד	
שינוי בשווי הוגן	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	אחר <td>אירו <td>דולר <td>צמוד לממד</td> <td>לא-צמוד</td> </td></td>	אירו <td>דולר <td>צמוד לממד</td> <td>לא-צמוד</td> </td>	דולר <td>צמוד לממד</td> <td>לא-צמוד</td>	צמוד לממד	לא-צמוד
ב-%	במיליוני ש"ח							
	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	אירו <td>דולר <td>צמוד לממד</td> <td>לא-צמוד</td> </td>	דולר <td>צמוד לממד</td> <td>לא-צמוד</td>	צמוד לממד	לא-צמוד
	0.2%	42	17,786	(266)	(42)	(1,926)	4,304	15,716
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	(0.8%)	(143)	17,601	(219)	(27)	(1,921)	4,164	15,604
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד								

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים וחוץ-מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים וחוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
 **** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מיגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במיגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במיגזר הצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מיגזרי הצמדה.
 (1) הוצג מחדש לפני ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

לפרטים נוספים בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ב'אור 21 בדוחות הכספיים.

פעילות למסחר

החשיפות למסחר הן תוצאה של פעילות הבנק כעושה שוק ושל ניהול דינמי של תיק נכסים פיננסיים נזילים. מטרת הפעילות להשיא את תוחלת הרווח, תוך שמירה על רמת סיכון מבוקרת ומאושרת. ההרשאות לפעילות, כמו גם הסיכון שבפעילות, נמדדים, לפי העניין, במונחים של הערך בסיכון (VaR), במונחים של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות בתרחישי קיצון, במונחים של רגישות לגורמי סיכון וכמו-כן במונחים של היקף הפעילות. אמידת הסיכון, וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר, מתבצעות לפחות אחת ליום. בנוסף על הרשאות ספציפיות לכל פעילות בנפרד, נקבעה הסמכה כוללת במונחים של הערך בסיכון (VaR) לפעילות המסחר בחדרי העסקות בבנק.

• חשיפות מטבע – עשיית שוק ומסחר

בכל אחד משלושת חדרי העסקות של הבנק פועל דסק ספוט-פורוורד במטבע-חוץ ובשקלים. בחדר העסקות בתל-אביב פועל גם דסק אופציות במטבע-חוץ ובשקלים. פעילות המסחר ועשיית השוק במטבע ובאופציות נעשית בכפוף למגבלות סיכון שונות ובמסגרת הרשאה כוללת לחשיפת ש"ח/מטבע-חוץ המוקצית לפעילות זו מתוך המגבלה הכוללת של חשיפת ההון הפיננסי של הבנק למטבע-חוץ.

• חשיפות ריבית – עשיית שוק ומסחר

חדר העסקות בתל-אביב פעיל גם בתחום חשיפות למסחר בריבית, ומנהל דסק למסחר במכשירי ריבית בשקלים לרבות עשיית שוק באופציות ריבית ודסק למסחר באגרות-חוב ממשלתיות. פעילות הדסקים מתנהלת בכפוף למגבלות על אומדני סיכון ומגבלות אחרות שאושרו על-ידי ההנהלה והדירקטוריון.

להלן אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR) ליום 31 בדצמבר 2012:

מינימום בשנת 2012	מקסימום בשנת 2012	מוצע בשנת 2012	ליום 31 בדצמבר 2012
במיליוני ש"ח			
12	44	25	13

סך-הכל מסחר בחדרי העסקות

נוהלי חשיפות לסיכוני שוק ונדילות

בתחילת שנת 2013 אישר הדירקטוריון מסמך חשיפות לסיכוני שוק ונדילות לשנת 2013. המסגרת שאושרה כוללת: מסגרת כוללת לאומדן הסיכון בכלל הבנק, מגבלות על רגישות כלל הבנק לגורמי סיכון, מסגרות לפעילות ההשקעות לנוסטרו ומסגרות סיכון לתחומים השונים בפעילות המסחר. מסמך החשיפות לשנת 2013 משקף את תוכנית העבודה של חטיבת שווקים פיננסיים לרבות הרחבת פעילות ההשקעות בתיק הנוסטרו וביצוע עסקות ריפו כחלק מניהול התיק הבנקאי, וכן אישור לפעילות חדשה למסחר באופציות מעבר לדלפק על מדד ת"א 100. ניצול המסגרות שאושרו כפוף לאישור צוות ניהול גלובלי של הבנק.

להלן המגבלות העיקריות על חשיפות לסיכוני שוק בכלל פעילות הבנק ובפעילות המסחר בנפרד, ליום 31 בדצמבר 2012:

מגבלה	במיליוני ש"ח	% מההון הפיננסי הפעיל
כלל הבנק	אומדן סיכון כולל (VaR)	950
	רגישות השווי הכלכלי לשינויים של 1% במקביל ועד 1% לא במקביל בעקומי הריבית:	
	שקל צמוד מדד	500
	שקל לא-צמוד	620
	מטבע-חוץ	370
	רגישות הנגזרים לשינוי של 1% במקביל בעקומי הריבית:	
	שקל צמוד מדד	350
	שקל לא-צמוד	200
	חשיפות בסיס במיגור:	
	שקל צמוד מדד	+/-100
	מטבע-חוץ לרבות צמודי מטבע-חוץ	+/-30
	רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	500
	היקף השקעה כולל לנוסטרו*	*14,500
	מזה: היקף השקעה במניות	3,000
מזה: תיק למסחר	אומדן סיכון כולל (VaR)	200
	חשיפת ש"ח/מטבע-חוץ	+/-10
	רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	200
	חשיפת מטבע-חוץ/מטבע-חוץ במסחר ובמטבעות	800

* לא כולל השקעה באגרות-חוב ממשלת ישראל ואגרות-חוב ארצות-הברית לזמן קצר.

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק, על-פי מודל סטנדרטי שהוגדר על-ידי בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני הריבית והמניות בתחומי המסחר בלבד, כפי שהוגדרו לעיל, ועל סיכוני המטבע בקבוצת הבנק.

המחלקה לניהול סיכוני שוק ונדילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 בנושא "ניהול סיכונים", קיימת בבנק יחידה העוסקת בניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק. יחידה זו כפופה לחבר ההנהלה הממונה על החטיבה לניהול סיכונים. אמידת סיכוני השוק והנזילות וקיום הבקרה עליהם מתבצעים במחלקה לניהול סיכוני שוק ונדילות, באופן בלתי-תלוי, זאת בנוסף על המעקב והניתוח המבוצעים כחלק מפעילותה של חטיבת שווקים פיננסיים.

א. הסיכונים התפעוליים**כללי**

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידת קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות בנושאי משאבי אנוש, אבטחת מידע, ביטחון, בקרות תהליכים, פעילות בחירום, תוכניות להמשכיות עסקית ועוד.

ניהול הסיכונים התפעוליים

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה ומקסום התועלת העסקית, בהתייחס לעלות במונחי סיכון, על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. התהליך הניהולי מוכוון להתבצע על בסיס הגדרת האחריות על הסיכונים (Risk Ownership). המטרה היא, שהתקשור והטיפול המושכל בסיכונים התפעוליים יתרמו לקבלת החלטות ניהוליות, תוך שיקולי תועלת עסקית מול עלות במונחי סיכון, הן ברמת הנהלת הארגון והן ברמת היחידות השונות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבת בקבוצת הבנק. עבודת המטה בתחום זה מוטלת על המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של רשת בקרי סיכונים תפעוליים, לפי העיקרון של ניהול מטריוציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"לי חברות הבת והכוונה מתודולוגית מצד המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים.

הפעילות לניהול הסיכון התפעולי מפוקחת ומכוונת על-ידי שלושה פורומים:

- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים;
- צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות המנכ"ל;
- צוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים בראשות מנהל החטיבה לניהול סיכונים.

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים אושרה על-ידי דירקטוריון הבנק. מסמך המדיניות מהווה מסגרת לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה, בהתאם לעקרונות וחובות דיווח אחידים שיעדם ניהול תקין על-פי אמות המידה של באזל 2 (Sound Practices). פעילות הבנק בנושא מתבצעת על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מידה והלימות הון, המתייחסת בין היתר להקצאת ההון בגין הסיכונים התפעוליים. ההוראה הרלוונטית לניהול הסיכונים התפעוליים היא הוראה מספר 206 בנושא מידה והלימות הון – סיכון תפעולי. ההנחיות בנושא נכנסו בישראל לתוקף מיום 1 בינואר 2010. כמו-כן, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי על בסיס ההנחיות המעודכנות במסמך החדש של באזל מיוני 2011 בנושא Sound Practice בניהול הסיכון התפעולי.

מאז שנת 2010 הבנק פועל על-פי הגישה הסטנדרטית של באזל 2 והדרישות התואמות לניהול בנקאי תקין. התוכנית האסטרטגית לשנים הבאות כוללת, בין היתר, העמקה והרחבה של חלק מהפעילויות והתאמה לעדכונים במסמכים והנחיות רגולטוריות רלוונטיים.

במסגרת הגישה הסטנדרטית מתנהלים בין היתר פרויקטים ופעילויות כמפורט להלן:

- דיווחים רבעוניים מוגשים לצוות משנה לניהול הסיכונים התפעוליים, צוות ההנהלה לניהול הסיכונים, ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים ומליאת הדירקטוריון. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה, תוכנית העבודה, סטטוס הפרויקטים בביצוע, מידע אודות אירועים תפעוליים וממצאי הסקרים.
- איסוף מידע על אירועים תפעוליים בקבוצת הבנק. בסיס המידע לעניין זה הוקם בסוף שנת 2002 ומשמש בין היתר לניתוח האירועים, המגמות והדפוסים ותומך במיפוי והערכת הסיכונים התפעוליים שהקבוצה חשופה אליהם.
- מתבצעים מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכונים תפעוליים ובקרות ביחידות הבנק והקבוצה, לרבות מיפוי סיכונים מעילות והנאות. הפעילות מתבצעת על בסיס מתודולוגיה אחידה התואמת את דרישות ועדת באזל והוראות בנק ישראל בנושא, לרבות מעקב אחר יישום ההמלצות. אחת לשלוש שנים מתבצע מהלך של מיפוי מקיף של הסיכונים התפעוליים בכל יחידות הקבוצה. בהמשך, מתבצעים תחזוקה, עדכון והרחבה של הממצאים באמצעות ניתוחים נוספים, ניתוחי עומק וניתוח סיכונים במוצרים/פעילויות חדשים.
- מטרת הפעילות לזיהוי מוקדי סיכון מהותיים, להגדיר אחריות על הסיכונים (Risk Ownership), להעריך את הסיכונים (הממוצעים והקיצוניים) והבקרת הקיימות ולהוסיף בקרות במידת הצורך, תוך הפעלת שיקולי עלות תועלת.

- מערכת מיכונית לניהול הסיכון התפעולי, "באזל 2 - פמל"ה", הוטמעה ביחידות הבנק. המערכת פועלת בתחומים של איסוף מידע אודות אירועים תפעוליים, מיפוי והערכת הסיכונים והבקורות, איסוף KRI (אינדיקטורים עיקריים לסיכון), נושאים לטיפול ודיווחים.
- הוגדרו עקרונות וסטנדרטים במסגרת עיצוב תפישת בקרה אחידה בקבוצת הבנק, מבוצעים הטמעה ויישום התפישיה.
- הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT מהותיים.

סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות - בתחום אבטחת מידע מתנהלת פעילות כנדרש בתחום אבטחת מידע מתנהלת

פעילות כנדרש בהוראות בנק ישראל, חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 וחוקים אחרים בהתאם לעניין, במטרה להגן על מערך טכנולוגית המידע ולמזער את סיכוני אבטחת המידע.

ביום 6 בדצמבר 2012 פורסם מכתב סופי של הפיקוח על הבנקים בנושא "השלכות של סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות על הדוח לציבור". לפיו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי להעריך את סיכוני אבטחת המידע ולהתחשב בכל המידע הרלוונטי, לרבות תקריות קיברנטיות קודמות, חומרתן ותכיפותן. במסגרת זו נדרש להעריך את ההסתברות לתקריות קיברנטיות ואת ההיקף האיכותי והכמותי של סיכוני אבטחת מידע, לרבות העלויות האפשריות והשלכות נוספות הנגרמות בשל שיבושים בפעילות או שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש. כמו-כן, יש להתחשב בנאותות פעולות המנע לצמצום סיכוני אבטחת מידע והתקפות קיברנטיות. מטרתן של מתקפות קיברנטיות, הינה ניצול לרעה של מערכות מחשב ורשתות בארגונים מבוססי טכנולוגיה, לערער או לפגוע במערכות מבוססות מחשב או לעקוב אחר פעולות אלקטרוניות של יחידים ללא רשותם.

המתקפות יכולות להתבצע ללא ידיעת המשתמשים, להפריע לפעילות השוטפת, לפגוע בשירותי המחשוב עד למניעת פעילותם, להשביחם או להאט אותם באופן משמעותי או לחלופין לאסוף מודיעין ומידע.

בשנים האחרונות חל גידול בתכיפות ובחומרת התקריות הקיברנטיות להן הבנק חשוף, וישנה אפשרות כי בעקבות התקפות קיברנטיות הבנק יישא בעלויות ויסבול מהשלכות שליליות כגון שיבוש הפעילות של הבנק, גניבת נכסים פיננסיים של הבנק או לקוחותיו או פגיעה במוניטין המשפיעה על אמונם של לקוחות או משקיעים.

הבנק משקיע אמצעים רבים (אנושיים ומיחשוביים) כדי למזער ואף למנוע את הסיכון, אך לא ניתן להבטיח הגנה מושלמת.

היערכות לחירום - במטרה לשמור על הרציפות העסקית, השרידות והמשכיות הפעילות של הבנק לאחר אירוע של אסון או

תקלה, בהתאם להוראה 355 בנושא ניהול המשכיות העסקית ובהתאם להוראת בנק ישראל 357 בנושא ניהול טכנולוגית המידע, קיימת בבנק היערכות רציפה המבוססת על תוכניות פעולה מפורטות, נוהלי עבודה ותרגולים תקופתיים המוגדרים במערכת נהלים לשעת חירום. כחלק מהיערכותו לחירום ביצע הבנק מהלך רוחבי של קביעת מדיניות, הגדרת תרחישי יחוס, מיפוי וניתוח תהליכים קריטיים והמשאבים הנדרשים לאישושם בחירום ועדכון תוכניות הפעולה על בסיס מתודולוגיות מקובלות בעולם. בנוסף, מבצע הבנק מספר תרגילי חירום כל שנה, הכוללים הן תרחישים תפעוליים והן תרחישים עסקיים מורכבים, בהשתתפות היחידות השונות, מרמת הסניפים, מנהלות, יחידות, חטיבות ועד רמת הנהלת הבנק. מערך ניהול המשכיות העסקית בבנק אושר על-ידי מכון התקנים הישראלי כתואם את דרישות התקן הישראלי והתקן הבינלאומי TSB25999 ועובר מבחני הסמכה שנתיים. במקביל לשיפור ושדרוג רמת היערכות לחירום בישראל, נבחנת תוכנית המשכיות העסקית גם בסניפי חו"ל ובחברות הבנות של הבנק, במטרה להשלים היערכות על בסיס המדיניות הנהוגה בארץ. הבנק סיים היערכותו למימוש הוראת בנק ישראל 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית, בהיבטים החדשים השונים. הוחל בתהליך הקמת אתר מחשוב מרכזי חדש. סיום הפרויקט צפוי באמצע 2015.

ביטוח - לבנק פוליסת ביטוח בנקאי המגדרת סיכונים וכוללת: (1) ביטוח בנקאי לכיסוי נזקים העלולים להיגרם כתוצאה ממעילות

עובדים, אובדן מסמכים, זיוף מסמכים ועוד; (2) ביטוח אחריות מקצועית להגנה בפני תביעת לקוח שנגרם לו נזק כתוצאה מפעולה בנקאית רשלנית; (3) ביטוח פשעי מחשב לכיסוי נזקים לבנק וללקוחות הבנק כתוצאה מפריצה במזיד למערכות המחשב של הבנק. הפוליסות הבנקאיות כפופות לחריגים המקובלים בפוליסות ביטוח של תאגידים בנקאיים בישראל (לרבות החרגת נזק הנגרם כתוצאה מעבירה על הוראות הקשורות בהלבנת הון ומימון טרור).

בנוסף, המערך הביטוחי של הבנק כולל גם ביטוח רכוש, צד ג', חבות מעבידים, ביטוח דירקטורים ונושאי משרה וביטוחים נוספים. גבולות האחריות בפוליסות נקבעו על-ידי הבנק בהתאם לצרכיו וכחלק ממדיניות ניהול הסיכונים הכוללת. במסגרת מילוי הדרישות לניהול תקין על-פי הנחיות באזל (Sound Practice), קיים שיתוף פעולה תוך חילופי מידע בין המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים ובין היחידה המטפלת בביטוח הבנקאי.

ב. יחידת קצין ציות ראשי

לקראת סוף שנת 2010 מינה הבנק קצין ציות ראשי, אשר תחומי אחריותו כוללים את תחומי האחריות של קצין הציות של הבנק, מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308, ושל הממונה על איסור הלבנת הון מכוח חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411. במסגרת זו הקים הבנק את יחידת קצין הציות הראשי, אשר מאגדת את יחידת הציות ויחידת איסור הלבנת הון הקיימות בבנק. יחידת קצין הציות הראשי כוללת ארבע יחידות נוספות שעובדות לצד יחידות הציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור. יחידה אחת היא יחידה בינלאומית, שתחום אחריותה הוא וידוא הציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור בשלוחות הבנק מחוץ לישראל. כחלק מכך הוכפפו עובדי צוותי הציות בסניפי הבנק בחו"ל באופן ישיר ליחידה, הן מבחינה מקצועית והן מבחינה ניהולית. יחידה שנייה היא יחידת מטה (תפעול, תיאום ובקרה) שמסייעת בידי קצין הציות הראשי בביצוע משימות מערכתיות ותפעוליות. בנוסף ליחידות אלה הוקם צוות תמיכה בלקוחות אמריקאים, שתפקידיו מתן מענה לפניות הסניפים והיחידות העסקיות האחרות בנושאים הקשורים ללקוחות אמריקאים וטיפול בטפסים הנחתמים על-ידי לקוחות אמריקאים. בתחילת שנת 2012 מינה הדירקטוריון את קצין הציות הראשי גם לתפקיד הממונה על האכיפה הפנימית בניירות-ערך שעניינה וידוא יישום הוראות החוק והרגולציה העוסקים בניירות-ערך. בעקבות זאת הוקמה ביחידת קצין ציות ראשי יחידת אכיפה פנימית בניירות-ערך. במהלך שנת 2012 המשיך המהלך שהחל בשנת 2011, של מיפוי התהליכים והנהלים בבנק הרלוונטיים לנושאי ניירות-ערך ולשם איתור פערים וסגירתם ולשם יצירת מהלכי הטמעה ואכיפה נאותים.

יחידת קצין ציות ראשי נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים של הקבוצה תוך מזעור החשיפה לסיכונים ציות ומוניטין. יעדי יחידת קצין ציות ראשי הינם:

- להגיע ליישום מלא של הוראות החוק בכל יחידות הבנק בארץ ובעולם, תוך הבנת הצרכים של היחידות העסקיות ותמיכה בפעילותן;
 - הפנמה של התנהלות עסקית מקצועית, ערכית והוגנת בקרב עובדי הבנק ומנהליו;
 - שמירה מירבית על הבנק, מנהליו, עובדיו ושמו הטוב, תוך מיצוי היכולות המקצועיות של עובדי הבנק והעצמתן.
- האחריות על הניהול השוטף של הסיכון של הבנק בהיבטי הציות וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבת בקבוצת הבנק. האחריות המקצועית בתחום זה מוטלת על יחידת קצין ציות ראשי בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של מערך קצני ציות, על בסיס ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"לי חברות הבת והכוונה ובקרה על-ידי יחידת קצין ציות ראשי.
- הפעילות של יחידת קצין ציות ראשי מפקחת באמצעות שלושה ערוצים:
- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים וליישום הוראות באזל 2;
 - צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל;
 - דיווחים רבעוניים ושנתיים לדירקטוריון הבנק, למנכ"ל ולמנהלי החטיבות. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה, התקדמות בתוכנית העבודה, פעילויות שבוצעו ובכללן: בקרות, מיפוי פערי ידע, למידה ארגונית, פרויקטים טכנולוגיים ואחרים בתחום, דיווחים שהועברו לרשות לאיסור הלבנת הון, הפרות ודיווח על אירועים חריגים.
- עם הקמת יחידת קצין הציות הראשי קבע דירקטוריון הבנק מדיניות ציות קבוצתית חדשה לבנק, המדיניות החדשה קובעת כללים לגבי מכלול הנושאים המרכיבים את איסור הלבנת הון וציות להוראות צרכניות. המדיניות שמה דגש על השליטה התאגידית ועל האינטראקציה עם חברות-בנות וסניפים מחוץ לישראל ומתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 308, חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411. מדיניות זו נכנסה לתוקפה בסוף דצמבר 2010 ועודכנה בחודש דצמבר 2011, בחודש מרץ 2012 ובחודש דצמבר 2012. לקראת סוף שנת 2012 אישר הדירקטוריון מדיניות אכיפה פנימית בניירות-ערך והוחל במהלכי הטמעה רחבי היקף של נושא זה בבנק.
- לצורך העמידה בהוראות החוק ובמדיניות הציות הקבוצתית מתנהלות בבנק מספר פעילויות כמפורט:
- איתור חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה ומעקב אחר תוכנית העבודה לסגירתם;
 - בקרות תהליכיות, איכותיות וכמותיות אחר קיום ההוראות המסדירות את יחסי בנק ולקוח ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, ניתוחן ובניית תוכנית עבודה לצמצום הפערים שנתגלו;
 - פיתוח מערך הדרכה של תחום הציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור הכולל מצגות רענון ידע ממוקדות, מדריכים מעשיים לבנקאים, סדנאות, דפיות הדרכה, מבזקי למידה, ניהול ידע בפורטל הארגוני וכדומה;

- איסוף מידע על התקדמות הלמידה בארגון בתחום הציות להוראות המסדירות יחסי בנק ולקוח ואיסור הלבנת הון ומימון טרוה;
- קיום מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכוני הציות ופערים בנהלי הבנק ובמערכתיו באמצעות סקר תשתיות;
- ביצוע מהלך של אבחון יחידות מקצועיות בבנק בהיבטי ציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרוה ובניית תהליכי בקרה והדרכות המותאמים לאופי הפעילות של היחידות במטרה לצמצם חשיפות וסיכונים בהיבטי ציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרוה;
- גיבוש הגדרות התפקיד של קציני הציות במערך העסקי;
- ביצוע ניתוחי נתונים על מנת להעריך את הסיכונים בבנק וכתשתית לבניית בקרות חדשות ומערכי למידה חדשים במידת הצורך;
- ניתוח מוצרים ושירותים חדשים ופעילויות עסקיות חדשות בהיבטי ציות ואיסור הלבנת הון;
- פיתוח שיפורים במערכות הטכנולוגיות ובניית תשתיות חדשות לתחום הציות ואיסור הלבנת הון, לרבות מערכות העוסקות בדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומערכות בקרה ומעקב בתוך הבנק.
- פיתוח מדדי סיכון ומדדי ביצוע בתחום הציות ואיסור הלבנת הון, לרבות הכללתם במפות האסטרטגיות של חטיבות הבנק וב-KPIs של המנהלים.
- שילוב מדדי ציות במודל התגמול של החטיבה הקמעונאית ובמדדי ההישגיות של מנהלי קשרי לקוחות וניהול אשראי בחטיבה העסקית.
- קיום סיורים ביחידות העסקיות בבנק לצורך מתן מענה נקודתי בסוגיות בהן קיימת חשיפה לבנק בהיבטי ציות ואיסור הלבנת הון, חידוד תהליכי עבודה ואתור מוקדי סיכון ביחידות אלו;
- כינוס פורומים של קציני ציות של הקבוצה לצורך עדכוני חקיקה, הטמעה של תהליכי עבודה חדשים, מערכות ויישומים חדשים ושינויים בנהלים, הצגת מצגות הדרכה ורענון ידע לצורך הדרכת שאר קציני הציות במערך וכדומה;
- ניהול של יחידות הציות בסניפי חו"ל, מתן תמיכה שוטפת ליחידות חו"ל ומעקב אחר תהליכי הציות בהן.
- בניית מנגנונים לבדיקת כשלים, לתיקון הפרות, להפקת לקחים ולמניעת הישנותם ולאכיפה כנגד מפרי הוראות הרשות לניירות-ערך;
- תמיכה ביחידות העסקיות של הבנק בטיפול בלקוחות האמריקאים.

ג. סיכון משפטי

- סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. על-פי הגדרת בנק ישראל, סיכון משפטי הינו "סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". סיכונים מעין אלה בעבודת הבנק יכולים לנבוע כתוצאה ממכלול רחב של נסיבות שונות. כך, למשל, סיכונים יכולים לנבוע כתוצאה מהעדר מסמכים כתובים בקשר להתקשרויות שנעשו בין הבנק ללקוחותיו, בין הבנק לספקיו או לאחרים, מליקויים בחתימה ו/או העדר פרטים בהסכמים כתובים; מהיותם של הסכמים מנוסחים שלא כהלכה ו/או נתונים לפרשנות שאינה משקפת את כוונת הבנק; מהיותם של הסכמים ברי ביטול (במלואם או בחלקם) ו/או כוללים הוראות שאינן ניתנות לאכיפה וליקויים משפטיים נוספים. הבנק נוקט התייחסות מרחיבה באשר לסיכונים המשפטיים וכולל בהם סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה ראשית ומשנית, הוראות רגולטוריות, פסיקה של בתי משפט, בתי דין וגופים אחרים שיש להם סמכות מעין-שיפוטית, סיכונים הנובעים מפעילות שאינה מגובה בייעוץ משפטי, או בייעוץ משפטי לקוי וסיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.
- הסיכונים המשפטיים שלובים מטבעם בסיכונים תפעוליים. כך, למשל, אפשרות העדרו של הסכם כתוב, מלא וחתום כדין לעסקה פלוגית, למרות שהסכם מסוג זה מצוי ברשות הבנק ומשמש אותו במהלך העסקים הרגיל שלו.
- בבנק אושר מסמך מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר במסגרתו מושם דגש על:
- איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים המהותיים והטיפול בהם, תוך קביעת גורם אחראי ליישום ההנחיות.
 - הכנת הסכמים, הנחיות ונהלים מתאימים, כדי לוודא נקיטת צעדים למניעת הסיכונים.
 - בדיקת השלכות הוראות החקיקה (לרבות פסיקה) והוראות הרשויות, ובחינת השלכותיהן על עבודת הבנק.
 - הפקת לקחים משינויים בחקיקה (לרבות פסיקה) ויישום לקחים אלה במסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק והעברת חוות-דעת בנושא ליחידות הרלוונטיות בבנק.
- לגבי חברות-בנות בארץ ובחו"ל, מתווה התוכנית מדיניות כללית של ניהול סיכונים שעל כל חברה להתאימה לנסיבותיה ולפעולותיה. כן נדרשו מנגנונים של דיווח מחברות אלו למנהל הסיכונים המשפטיים.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתיד לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי בעלי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים. מדיניות ניהול סיכון המוניטין בקבוצת הבנק אושרה על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. במסגרת הטמעת המדיניות מתבצעת הרחבת תהליך אמידת הסיכון והדיווחים בנושא.

סיכון תחרות

קיימים סיכונים של תחרות מהמערכת הבנקאית בארץ, ממוסדות פיננסיים שונים כמו חברות ביטוח, מנהלי תיקי השקעות, בנקים מחו"ל וכדומה, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלה, תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים, וכן סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית. כתוצאה מכך, עשויים להיפגע נתח השוק של הקבוצה ורווחיותה. צעדים להתמודדות עם הלחץ התחרותי הינם נדבך חשוב בתוכנית האסטרטגית ובתוכניות העבודה, כך שאנו מניחים כי בטווח הקצר-בינוני לא צפויה השפעה מהותית מעבר לזו הקיימת בבסיס התכנון.

סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחקיקה ו/או מהוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה עלולים להשפיע לעיתים על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.

שינויים בחקיקה וכן התפתחויות רגולטוריות שונות, מכוחם מוטלות, בין היתר, מגבלות על החזקה במניות הבנק ועל החזקה על-ידי הבנק במניות של גופים קשורים לבנק, יש להם השפעה על פעילותו של הבנק ועשויים להשפיע על תוצאותיו העסקיות. כ"בנק" וכ"תאגיד בנקאי" מודרכת ותחומה פעילותו של הבנק במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981), כמו גם בחוקים אחרים שיש להם השלכות על פעילותו, דוגמת חוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני) התשס"ה-2005, חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, וכן בתקנות וכללים ובהם כללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים.

דיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. דיני הבנקאות משפיעים גם על חברות-בנות, לרבות אלו שאינן נחשבות ל"תאגיד בנקאי" ובמידה פחותה, גם על חברות קשורות של הבנק.

מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כמו-כן, נתון הבנק לפיקוח של רשויות של משרדי ממשלה, ובמיוחד משרד האוצר.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישיות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה. דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות. דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

הבנק עוקב אחרי הצעות החקיקה, התקינה וההוראות של הגופים הרגולטורים שלפיקוחם נתון ו/או שעלולים להשפיע על פעילות קבוצת הבנק ו/או על תוצאותיה העסקיות.

סיכון כלכלי - מצב המשק בישראל

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מהאטה כלכלית בפעילות המשק, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים השונים במשק, על רמת ההכנסות ועל רמת האבטלה במשק. תהליך מעין זה עלול לגרום להרעה במצבם של חלק מהלווים של הקבוצה, קרי-עלול להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי. כמו-כן, האטה כלכלית במשק עלולה לגרום לירידה בהכנסות שאינן מאשראי, כגון: הכנסות מפעילות בשוק ההון ומפעילות בסחר חוץ, ולגרום לשינוי לרעה בהרכב המקורות הפיננסיים, כדוגמת עלייה בעלות המקורות וירידה בזמינותם. התחזית למשק הישראלי מצביעה על קצב צמיחה נמוך ועלייה מסוימת באבטלה וכתוצאה מכך רמת הסיכון במשק צפויה לעלות.

סיכון כלכלי – מצב המשק בעולם

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, כתוצאה מהאטה משמעותית בפעילות הכלכלית בשוק העולמי, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים בישראל ועל היקפי הפעילות העסקית. השפעה זו יכולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי ו/או להקטין את ההכנסות מעמלות ו/או מפעילות בשוק ההון ו/או מפעילות הקבוצה בחו"ל ו/או ממתן שירותים לקוחות ישראלים שפעילים בחו"ל.

בשוקים הכלכליים בעולם נמשכת תנודתיות גבוהה כתוצאה ממשבר החובות באירופה ומאי הוודאות לגבי הצמיחה במשק בארצות-הברית. בהתאם לכך ולמצב המשק בישראל, הבנק ביצע מיפוי של המיגזרים אשר עשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית משינויים אלה, עדכן את מדיניות חשיפות האשראי בהתאם לצורך והגביר את הבקורות בתחומים אלו.

סיכון פוליטי-ביטחוני

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחוסר יציבות ביטחונית/פוליטית. הרעה במצב הביטחוני עלולה לגרום להאטה כלכלית במשק כולו, ולפגיעה לרעה בענפים מסוימים, כגון ענף התיירות ובתי מלון, ענף התעופה, ענף המסחר וענף הבנייה ופעילות בסחר חוץ. כמו-כן, קיים סיכון לפגיעה ביחסים המסחריים בין מדינת ישראל למדינות אחרות. מצבים אלו, שתוארו לעיל, עלולים להשפיע לרעה על יכולת גיוס מקורות במטבע-חוץ, על משקיעים שונים, על מצבם של חלק מליווי הקבוצה ועל סיכויי גביית האשראי מליווי אלה.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם ישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק ידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כן, יתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.

ביום 11 ביוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידי הבנקאיים בנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם. המכתב כולל היבטים לחשיפה של הבנק לסיכונים סביבתיים. סיכונים סביבתיים יכול ויכללו במסגרת סיכונים אחרים כגון, סיכונים תפעוליים, סיכונים שוק, סיכונים אשראי ועוד. במכתב מודגש כי זיהוי הסיכונים הסביבתיים והערכתם הינם חלק בלתי נפרד מתהליך נאות של הערכת הסיכונים בבנק, ולכן נדרש הבנק לפעול להטמעת ניהול הסיכונים הסביבתיים במכלול הסיכונים המנוהלים על ידו, לרבות באמצעות הטמעת נהלים לזיהוי סיכון סביבתי מהותי בעת מתן אשראי ובאמצעות שילוב הערכת הסיכון הסביבתי בהערכה של איכות האשראי שהועמד ללקוחות על-ידי הבנק.

בהתאם לכך אושרו בהנהלת הבנק מדיניות ומתודולוגיה לזיהוי, אפיון וניהול סיכונים סביבה לצורך טיפול בהשפעת הסיכון הסביבתי על סיכון האשראי של הליווי הגדולים. בגיבוש תהליכי כתיבת המדיניות ונהלי העבודה, נבחנו מתודולוגיות מקובלות בבנקים בחו"ל ונעשה שימוש ביועצים המתמחים בתחום.

טבלת גורמי סיכון

בהתאם להוראת בנק ישראל, בוצע מיפוי של גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשופה הקבוצה בגין פעילותה הבנקאית, ובטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון והערכות ההנהלה לגבי גובה הסיכון של כל אחד מגורמי הסיכון. סולם דרגות החומרה של גורמי הסיכון נקבע תוך התייחסות להגדרות תיאבון הסיכון של הבנק והוא כולל חומרה נמוכה, בינונית וגבוהה.

כדי לכמת את גורמי הסיכון השונים העלולים להשפיע על הבנק, נבחנו עבור מרבית הסיכונים תרחישי סיכון אפשריים שונים אשר עלולים לקרות, כאשר לגבי כל תרחיש בוצע אומדן של מידת ההשפעה שעלולה להיות לו על יציבות הבנק ורווחיותו. תרחישי הסיכון שצוינו לעיל זהים לתרחישים שבהם הבנק משתמש במסגרת בחינת ההון הנדרש על-פי דרישות הוראות הפיקוח על הבנקים ליישום גישת באזל 2.

כל גורם סיכון המופיע בטבלה שלהלן נבדק, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לגורמי סיכון נוספים המופיעים בטבלה. יחד עם זאת, במספר גורמי סיכון המופיעים בטבלה, נבחנו תרחישים שבדקים את אומדן ההשפעה כתוצאה משילוב של מספר גורמי סיכון.

יצוין כי תרחישי הסיכון מדמים מצב של התממשות נזקים בלתי צפויים מעבר לרמה הצפויה של אירועי נזק במהלך העסקים של הקבוצה.

מספר	גורם הסיכון	השפעת הסיכון		
		נמוכה	בינונית	גבוהה
סיכונים פיננסיים				
.1	סיכון אשראי		x	
.1.1	סיכון בגין איכות הלווים ו/או ביטחונות		x	
.1.2	סיכון בגין ריכוזיות ענפית		x	
.1.3	סיכון בגין ריכוזיות לווים/ קבוצת לווים		x	
.2	סיכון שוק	x		
.2.1	סיכון ריבית	x		
.2.2	סיכון אינפלציה/ סיכון שער חליפין	x		
.2.3	סיכון מחירי מניות	x		
.3	סיכון נזילות	x		
סיכונים תפעוליים ומשפטיים				
.4	סיכון תפעולי	x		
.5	סיכון משפטי	x		
סיכונים אחרים				
.6	סיכון מוניטין	x		
.7	סיכון תחרות	x		
.8	סיכון רגולציה וחקיקה	x		
.9	סיכון כלכלי - מצב המשק בישראל	x		
.10	סיכון כלכלי - מצב המשק בעולם	x		
.11	סיכון פוליטי/ביטחוני	x		

הלימות הון

החל מיום 31 בדצמבר 2009 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות מסגרת באזל 2 (להלן: "באזל 2"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. מסגרת באזל 2 הינה מערך של הנחיות ונוהלי יסוד, אשר פורסמו במהלך השנים 2004-2006 על-ידי ועדת באזל, המתאמת בנושאים רבים את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות. מטרת ההנחיות, בין היתר הינה להגדיר דרישה להלימות הון, בהתייחס לתיאבון הסיכון ורמת הסיכונים בפועל אליו חשוף התאגיד הבנקאי ויכולתו ליישם מערכת מקיפה לטיפול מושכל בנושאי זיהוי והערכת הסיכונים השונים, ניהול הסיכונים וקיום בקרה עליהם תוך הרחבת דרישות הגילוי בנושא. הוראות באזל 2 מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכוני האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכוני נזילות, סיכוני סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי המפקח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

יישום והשפעה של הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות הון:

1. ביום 15 במאי 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזרים אשר מאמצים תיקונים להוראות מסגרת באזל 2 בנושא איגוח, סיכון שוק ופוזיציות לא נזילות. השפעת יישום החוזרים על הבנק אינה מהותית.

2. באזל 3

א. הערכות לאימוץ הוראות באזל 3

ביום 26 באוקטובר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בדבר "היערכות לאימוץ המלצות באזל 3". לפי המכתב, המערכת הבנקאית בישראל תאמץ את המלצות באזל 3 "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" אשר פורסמו בחודש דצמבר 2010, לאחר שיגובשו ותוך ביצוע התאמות.

ביום 30 בינואר 2012 שלח בנק ישראל מכתב בדבר "ההיערכות ליישום הוראות באזל 3 - סקר השפעה כמותית (QIS)". לפי המכתב הבנק נדרש לבצע סקר הערכה כמותית בגין השפעות יישום הוראות באזל 3 בנוגע להקצאה הונית בגין הפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר משיערוך לשווי שוק (סיכון CVA), הגדרת ההון הרגולטורי וסיכוני שוק. הבנק הגיש את תוצאות הסקר לפיקוח על הבנקים ביום 14 ביוני 2012.

ביום 30 בדצמבר 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות חוזרים לעדכון הוראות מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון, אשר צפויות לאמץ את הוראות באזל 3 כחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין. הוראות אלה משנות את מבנה ההון הרגולטורי בין היתר, על-ידי התמקדות בחיזוק רכיבי הון הליבה, קביעת התאמות פיקוחיות (ניכויים מההון) והחלת מגבלות על סוגי המכשירים שיכללו בהן רובד 1 ובהן רובד 2. בנוסף, ההוראות משלבות את דרישות ההון בגין הפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר משיערוך לשווי שוק (סיכון CVA).

מועד היישום לראשונה של ההוראות האמורות טרם נקבע. הבנק בוחן את השפעותיהן של הוראות אלו על בסיס טיוטות הפיקוח על הבנקים ועמדותיו כפי שפורסמו מעת לעת ובכלל זה השפעת הוראות המעבר המדורגות שנקבעו.

אומדן ההשפעה הצפוי ליום 31 בדצמבר 2012 בהנחת יישום מלא של ההוראות הינו קיטון ביחס הון ל'יבה בין 0.3% לבין 0.5%. כאמור ההערכה הנ"ל מבוססת על טיוטות הפיקוח על הבנקים ועמדותיו, ויתכנו שינויים בהוראות הסופיות אשר יכול וישפיעו על הערכת הבנק שצוינה לעיל. כמו-כן, בשלב זה טרם השלים הבנק את מלוא ההערכות הנדרשת ליישום ההוראה, כולל פיתוח ועדכון כלים ותהליכים מחשוביים שונים. עקב מורכבות ההוראה והתהליכים הנדרשים ליישומה ייתכן כי ההשפעה הצפויה תהיה שונה מהאמור לעיל.

ב. סיכון נזילות

ביום 13 בינואר 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 342 בדבר ניהול סיכון נזילות. תיקון ההוראה מיועד לחזק ולשפר את ניהול סיכון הנזילות בתאגידים הבנקאיים והוא מהווה שלב ביניים לקראת אימוצם העתידי בישראל של המלצות באזל 3 בנושא הנזילות. למידע נוסף בנושא ניהול סיכון נזילות בבנק ראה פרק ניהול סיכונים בדוח זה.

ג. יחסי הון מינימליים

בחודש מרץ 2012 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים ידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן, במסגרת טיטות החוזרים שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בדצמבר 2012 נקבע כי יחסי ההון הכולל המינימליים יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

ד. דיבידנד

על-פי עמדת הפיקוח על הבנקים מיום 28 באוקטובר 2012, חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק תתאפשר רק לאחר שהבנק יודא עמידה במתווה שקבע להתפתחות יחס הון הליבה שלו ובשים לב להשפעות באזל 3. בכל מקרה, הבנק נדרש לפנות אל המפקח על הבנקים בטרם תתקבל החלטה על חלוקת דיבידנד.

3. עדכון הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלוואות לדיור:

ביום 19 בפברואר 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטות הנחיות בנושא נדל"ן לדיור. בהתאם להנחיות, הקצאת ההון בגין הלוואות שבוצעו מיום 1 בינואר 2013 ואילך תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35%, ללא שינוי מהשיעורים הקיימים.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ-60% ישוקללו ב-75% לצורכי דרישת הון. במקום ב-35% או ב-100%.
 - במקביל תבוטל הדרישה לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר מרכיב הריבית המשתנה בהן הינו 25% או יותר, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.
- כמו-כן, הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן תופחת. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.

גילוי בהתאם לנדבך 3

הנדבך השלישי נועד לעודד את משמעת השוק באמצעות מתן אפשרות למשתתפי השוק לפרסם פריטי מידע מרכזיים בנוגע להלימות ההון של בנקים באמצעות מנגנון של דרישות גילוי.

להלן טבלה המסכמת את דרישות הגילוי בהתאם לנדבך 3:

גילוי איכותי	גילוי כמותי	נושא
	מספר עמוד	
157	-	יישום הנדבך הראשון
158	-	יישום הנדבך השני וגישת הבנק להערכת הלימות ההון שלו
161	-	תחולת היישום
161	162	מבנה ההון הרגולטורי והרכב ההון
163	164	הלימות ההון
128, 164	164	סיכון אשראי
169	169	הפחתת סיכון האשראי
134, 172	173	סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
136, 173	174	חשיפות איגוח
139	174	סיכון שוק
148	-	סיכון תפעולי
268	174	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי
140	143	סיכון ריבית בתיק הבנקאי

יישום באזל 2

יישום הנדבך הראשון:

יישום הוראות הנדבך הראשון, כולל בתוכו מדידת חשיפות סיכון המשמשות לחישוב ההון הרגולטורי הנדרש להקצאה לסיכונים אלה.

להלן פירוט לגבי הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הרגולטורי:

קטגוריה	גישת הבנק
סיכונים אשראי	גישה סטנדרטית
סיכונים שוק	גישה סטנדרטית
סיכון תפעולי	גישה סטנדרטית
סיכון אשראי צד נגדי	גישת החשיפה הנוכחית
חשיפות איגוח	גישה סטנדרטית
נכסים אחרים	על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין

יישום הנדבך השני וגישת הבנק להערכת הלימות ההון שלו:

במסגרת הנדבך השני לבאזל 2, נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת הלימות ההון, ולקבוע אסטרטגיה להבטחת הלימות ההון במסגרת תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון (להלן: "ICAAP"). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמת הון הולמת שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק ובתוכניות ההתפתחות והצמיחה העתידיות תוך פיתוח ונקיטת תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של תיאבון סיכון, יעדי הון, תהליכי תכנון וניהול ההון במגוון תרחישים שונים לרבות תרחישי קיצון. במקביל, הפיקוח על הבנקים נדרש לבצע תהליך סקירה והערכה של ה-ICAAP של התאגידים הבנקאיים במסגרת תהליך ה-SREP (Supervisory Review and Evaluation Process), על מנת לקבוע אם ההון ויעדי ההון הולמים ולדרוש צעדי תיקון היכן שנדרש, לרבות בדרך של חיזוק הממשל התאגידי, ניהול הסיכונים והבקורות הפנימיים. במסגרת סקירה זו, הפיקוח עשוי גם לדרוש מהתאגיד תוספת הון. במסגרת התהליך הפיקוחי יקבע יחס ההון הרגולטורי המינימלי הנדרש מהבנק. בחינת ה-ICAAP על-ידי הפיקוח על הבנקים מהווה חלק ממסגרת העבודה לפיקוח ממוקד סיכון (RBS) Risk Based Supervision המעריכה, בין היתר, את פרופיל הסיכון ואת איכות ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי.

הבנק הגיש לבנק ישראל, בחודש אפריל 2012, את מסמך ה-ICAAP לשנת 2011. במסגרת המסמך הגדיר הבנק תיאבון הסיכון, העריך את הסיכונים ופוטנציאל ההשפעה של תמהיל נכסיו על פרופיל הסיכון של הבנק ועל בסיס הערכות אלו קבע את יעדי ההון. במהלך חודש אפריל 2013 יוגש מסמך ה-ICAAP לשנת 2012.

הבנק בוחן באופן שוטף את יכולתו לעמוד ביעדי ההון שנקבעו תוך פיתוח עסקיו. לצורך כך מתבצע מדי שנה תכנון של יתרות נכסי הסיכון ותנועות ההון (כולל בין השאר תחזית רווח נקי, תחזית חלוקת דיבידנד ותוכניות לגיוס מכשירי הון שונים) לטווח של שלוש השנים הקרובות. תכנון זה מביא בחשבון את היעדים העסקיים של הבנק וכולל בחינה של מספר תרחישים כלכליים. למיטב שיפוטו של הבנק, יש ביכולתו לעמוד ביעדי ההון שנקבעו תוך גידול בנכסי הסיכון שלו כפי שעולה מיעדיו העסקיים. הבנק אומד מדי רבעון את השינויים בפרמטרים השונים המשפיעים על יכולתו לעמוד לאורך זמן ביעדי ההון שלו, ומבצע שינויים כנדרש.

תיאבון הסיכון

דירקטוריון הבנק מגדיר את תיאבון הסיכון (Risk Appetite) ואת קיבולת הסיכון (Risk Capacity) בהתאמה לאסטרטגיית הבנק ולתוכניות העסקיות העתידיות. תיאבון זה משקף ומגדיר את רמת הסיכון לה הבנק מוכן להיות חשוף, לקבל או לשאת במהלך העסקים הרגיל. תיאבון הסיכון משמש כבסיס להקצאת משאבים והון.

קיבולת הסיכון (Risk Capacity) משקפת את רמת הסיכון אותה הבנק לא יעבור גם בהתממשות של תרחישי קיצון. לאור האמור לעיל, רמת הסיכון המרבית אותה הבנק נוטל במהלך העסקים הרגיל (Risk Appetite) נמוכה מקיבולת הסיכון (Risk Capacity). הנהלת הבנק אחראית על הפעולות היומיומיות ומוודאת באמצעות הגדרת ואכיפת מגבלות סיכון הולמות, שהבנק פועל במסגרת ההצהרה בדבר תיאבון וקיבולת הסיכון כפי שהוגדרו, בין היתר באמצעות שימוש במגבלות (Risk Limits).

ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לאופטימיזציה של התשואה על ההון תוך עמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות, כפי שהוגדרו על-ידי דירקטוריון הבנק, בכפיפה להוראות הרגולטור. בהתאם לכך, ניהול הון אפקטיבי יבטיח:

- הקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של הבנק.
- בסיס הון איתן המתומחר אפקטיבית אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים שאליהם חשוף הבנק, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של הבנק).
- אופטימיזציה של יחסי ההון בכל זמן - לצורך זה הבנק מתייחס לא רק למצב ההון הנוכחי אלא גם להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישות ההון.

עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי עם אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים. ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של הבנק. ניהול ההון נשען על תוכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישות ההון בתקופת התוכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

צוות ניהול ההון

לצורך בניית תהליך יסודי ויעיל לניהול ההון בבנק, ישנה מחלקה ייעודית לצורך ניהול ההון של הבנק הכפופה לממונה על החטיבה הפיננסית. כמו-כן, ישנו צוות ניהול בכיר בראשות הממונה על החטיבה הפיננסית ובהשתתפות מנהלי חטיבות שווקים פיננסיים, עסקית, אסטרטגיה, חשב, ניהול סיכונים וגורמים בכירים נוספים. מטרת הצוות:

1) פיקוח על הגדרת המתודולוגיה ובניית תשתית לניהול הון מתקדם בבנק - הצוות מתווה את המתודולוגיה ודרכי הפעולה ומהווה צוות היגוי ליוזמות השונות הכרוכות במעבר הבנק לניהול הון מתקדם. כמו-כן, הצוות מקבל עדכון שוטף על התקדמות היוזמות ומכריע בנקודות החלטה השונות לגבי אופן יישום תפיסות הון מתקדמות בבנק. לפי תפיסת ניהול הון מתקדמת, הבנק:

- יתכן לטווח ארוך ויקבל החלטות לגבי: כמות ההון, מבנה ההון, אופן הקצאת ההון והשימוש בו.
- ישאף למקסם את הרווח הכלכלי והתשואה להון לאורך זמן, בכפוף לאסטרטגיה, הצרכים העסקיים ותיאבון הסיכון תוך התחשבות בדרישות מחזיקי העניין השונים.

2) מעקב שוטף אחר מצב הלימות ההון של הבנק וגיבוש המלצות לפעולה בהתאם לצורך - הצוות עורך דיונים שוטפים על מצב הלימות ההון והצפי לחודשים הבאים. מדי תקופה הצוות דן גם בתחזיות ארוכות הטווח. לאור הצרכים השוטפים וארוכי הטווח, מגבש הצוות המלצות לדרכי פעולה עבור ההנהלה והדירקטוריון, בתחום גיוס הון, אופטימיזציה של השימוש בהון וויסות כמות נכסי הסיכון לאור מגבלות ההון.

יעד הלימות ההון

יעד ההון של הבנק הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על-ידי הבנק. יעד ההון הכולל גבוה מדרישת ההון הרגולטורי המינימלי וכולל את דרישות ההון בגין סיכונים נדבך 1, בתוספת הון בגין סיכונים נדבך 2 ובתוספת כרית הון, אשר תאפשר לבנק לספוג הפסדים בעת קרות אירועי משבר (קיצון) חיצוניים, תוך עמידה בדרישות ההון הרגולטורי המינימלי. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת הבנק, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

יחסי ההון המינימליים האמורים יחושבו בהתאם להוראות באזל 3 ולהתאמות שיקבעו על-ידי המפקח על הבנקים. בשנת 2010 החליט הדירקטוריון, כי יעד יחס הון הליבה של הבנק יעמוד על שיעור שלא יפחת מ-7.5% ויעד יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-12.5%. עם פרסום הוראת המפקח האמורה לעיל, החליט הדירקטוריון שהבנק יפעל כדי שיעמוד ביעדים שנקבעו כאמור במועדם. בנוסף על כך אישר דירקטוריון הבנק ביום 26 בדצמבר 2012 את היעדים ליחסי הון מינימליים בהם ידרש הבנק לעמוד לתאריך 1 בינואר 2015 ותאריך 1 בינואר 2017.

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל 2:

31 בדצמבר *2011	31 בדצמבר 2012	
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
23,769	26,323	הון ליבה
26,157	28,745	הון רובד 1, לאחר ניכויים
16,175	17,801	הון רובד 2, לאחר ניכויים
42,332	46,546	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
274,037	269,948	סיכון אשראי
7,018	5,557	סיכונים שוק
20,047	21,302	סיכון תפעולי
301,102	296,807	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
באחוזים		
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
7.89%	8.87%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
8.69%	9.68%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.06%	15.68%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
4. חברות-בת משמעותיות		
ישראל		
13.80%	15.50%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.00%	15.70%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
בנק הפועלים שוויץ		
22.36%	28.37%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
22.36%	28.37%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פוזיטיף		
20.76%	20.69%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.34%	21.47%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה)(21) בדוחות הכספיים.

תחולת היישום

ככלל, דרישות ההון של הבנק מבוססות על הדוחות הכספיים המאוחדים שלו, הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

על-פי כללי החשבונאות המקובלים, חברות-בנות הנשלטות במישרין או בעקיפין על-ידי הבנק מאוחדות בדוחות הכספיים, בעוד שלמטרות פיקוח על הון, חלים לעתים כללי איחוד שונים. יחד עם זאת, ליום 31 בדצמבר 2012 לא קיימים הבדלים בין בסיס האיחוד לפי כללי החשבונאות ובסיס האיחוד הפיקוחי למטרות הלימות הון.

לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות כלשהן על העברת כספים או הון פיקוחי בתוך הקבוצה, למעט בגין בנק פוזיטיף אשר לגביו כל הון מעבר לדרישות נדבך 1 אינו זמין ברמת הקבוצה ולפיכך מוקצה כנגדו הון במסגרת חישובי נדבך 2. למגבלות הקבועות בהיתר בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק, בקשר עם חלוקת עודפים, ראה פרק חלוקת דיבידנדים לעיל. לפרטים נוספים בדבר החברות המוחזקות העיקריות של הבנק ראה ביאור ג6 בדוחות הכספיים.

מבנה ההון הרגולטורי והרכב ההון

בהתאם להוראת באזל 2, על התאגידים הבנקאיים לשמור על יחס הון לרכיבי סיכון, שלא יפחת משיעור של 9%. מדידת ההון לצורך הוראה זו מבוססת על חלוקת ההון להון רובד 1, להון רובד 2 ולהון רובד 3 (המוחזק כנגד סיכונים שוק). הון הליבה, אשר מהווה חלק מהון רובד 1, כולל את מרבית מרכיבי ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק (למעט רווחים נטו מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה), זכויות בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות מאוחדות, בניכוי נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין ובניכוי 50% מהשקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית.

הון רובד 1 מורכב מהון ליבה בתוספת מכשירי הון מורכבים לא חדשניים וחדשניים. מכשירי ההון הלא חדשניים כוללים מאפיינים כגון: תאריך פירעון אשר לא יפחת מ-49 שנה, הם אינם מובטחים בבטוחות כלשהן, הזכויות לפיהם נדחות ביחס לכל נושי הבנק, הם כוללים מנגנונים לספיגת הפסדים על בסיס שוטף (השעיית תשלום ריבית וקרן והמרה כפויה למניות בהתקיים הנסיבות הקבועות לאותם מכשירים) והם אינם צוברים ריבית וקרן שלא שולמו במועד שבו דרך שהיא (למעט במקרה של תשלום בצורת מניות), לרבות במקרה בו הושעו תשלומי הריבית והקרן. מכשירי הון חדשניים הם כאלו העונים להגדרת מכשירי הון לא חדשניים, ובנוסף הם גם כוללים תמריץ לבנק לביצוע פידיון, כגון: מנגנון להגדלת שיעור הריבית לאחר חלוף מספר שנים. לבנק מכשירי הון חדשניים בלבד. הון רובד 2 של הבנק כולל הון רובד 2 עליון המורכב ממכשירי הון מורכבים חדשניים, 45% מסכום הרווחים נטו לפני השפעת המס המתחייב בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה והפרשה כללית. מכשירי ההון המורכבים החדשניים המוכרים כהון רובד 2 עליון הם מכשירים העונים על מאפייני מכשירי הון חדשניים, הכלולים בהון רובד 1, למעט העובדה שהם יכולים להיות צוברים, אין לגביהם דרישה כי יומרו למניות והזכויות לפיהם נדחות ביחס לכל נושי הבנק למעט המחזיקים במכשירי הון רובד 1.

הון רובד 2 תחתון מורכב מכתבי התחייבות נדחים, אשר מאפייניהם העיקריים הינם - תקופת פירעונם לא תפחת מחמש שנים; הם מונפקים ללא בטוחות; הזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של נושים אחרים של הבנק למעט נושים המחזיקים בהון רובד 1 ובהון רובד 2 עליון; ומסכומם המוכר כהון רובד 2, כאמור, יופחתו 20% בתחילת כל שנה מחמש השנים האחרונות לפני מועד פירעונם (כאשר במקרה של כתב התחייבות נדחה הנפרע לשיעורין, יש לבצע הפחתה כאמור, מכלל שיעור).

מכשירי הון מורכבים שהונפקו לפני תחילת יישום ההוראה, קיבלו את אישור המפקח על הבנקים להכללתם במסגרת ההון על רבדיו השונים. מהון רובד 2 מנוכים 50% מהשקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית. הון רובד 3 כולל כתבי התחייבות נדחים, אשר עונים על מאפיינים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים. בשלב זה לבנק אין כתבי התחייבות נדחים המסווגים כהון רובד 3.

מגבלות על תמהיל ההון

בהוראה נקבעו מגבלות על תמהיל ההון על רבדיו השונים, אשר העיקריות שבהן מפורטות להלן:

- סך הון הליבה יהווה לפחות 70% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד זה בלבד.
- סך מכשירי ההון המורכבים החדשניים, המפורטים לעיל, לא יעלה על 15% מסך הון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד זה בלבד.
- סך הון רובד 2 והון רובד 3 לא יעלה על 100% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד זה בלבד.
- הון רובד 2 תחתון, המפורט לעיל, לא יעלה על 50% מהון רובד 1 שאינו מוקצה כנגד סיכון שוק (להון המוקצה כנגד סיכון שוק, ראה להלן).
- הון רובד 3 המוחזק כנגד סיכון שוק לא יעלה על 250% מהון רובד 1 המוחזק כנגד סיכון זה.

מכשירי ההון המורכבים המוכרים כהון רובד 1 מגויסים על-ידי הבנק, ומכשירי ההון המוכרים כהון רובד 2 מגויסים על-ידי הבנק וכן באמצעות חברות-בנות בבעלותו המלאה (פועלים הנפקות ו-Hapoalim International N.V.). לפרטים אודות כתבי התחייבות הנדחים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

להלן הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון:

31 בדצמבר 2011	31 בדצמבר 2012	
במיליוני ש"ח		
הון רובד 1		
8,066	8,010	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
*15,345	17,894	עודפים
282	302	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
188	224	מכשירים הוניים אחרים
(112)	(107)	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
*23,769	26,323	סך-הכל הון ליבה
2,388	2,422	מכשירים מורכבים חדשניים
*26,157	28,745	סך-הכל הון רובד 1
הון רובד 2		
3,523	3,801	הון רובד 2 עליון
12,707	14,059	הון רובד 2 תחתון
(55)	(59)	סכומים שהופחתו מהון רובד 2
16,175	17,801	סך-הכל הון רובד 2
*42,332	46,546	הון כולל כשיר

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 בדוחות הכספיים.

מדידת חשיפות הסיכון ודרישות ההון

מדידת החשיפות לסיכונים השונים עשויה להשתנות בהתאם להגדרת החשיפה: דיווח פיננסי על-פי תקני חשבונאות מקובלים, קביעת ההון הרגולטורי (פיקוחי) או צורכי ניהול החשיפות הפנימי של הבנק. חשיפות הסיכון המוצגות להלן מבוססות על הכללים שהוגדרו לצורך חישוב ההון הרגולטורי הדרוש על מנת לתמוך בסיכונים אלו.

יישום דירוגי אשראי חיצוני

על-פי הגישה הסטנדרטית המבוססת על דירוגים חיצוניים אשר מיושמת בבנק, שקלולי סיכון האשראי נקבעים בין היתר, באמצעות ייחוס החשיפה לצד הנגדי לעסקה כפי שנקבע בהוראה, תוך הבאה בחשבון את דירוגי האשראי החיצוני הנקבעים על-ידי חברות דירוגי אשראי חיצוניות (ECAI) ומשמשים למדידת סיכון אשראי באופן סטנדרטי. דירוגי ECAI משמשים לקביעת משקל הסיכון של הצדדים הנגדיים הבאים:

- ריבוניות
- סקטור ציבורי
- תאגידים
- תאגידים בנקאיים
- איגוחים

למטרה זו, משתמש הבנק בנתוני שתי סוכנויות דירוג Moody's Investors Service ו-Standard and Poor's Rating Group. להלן טבלת המיפוי לדירוגי חברות הדירוג הבינלאומיות המוכרות:

	משקל סיכון			דירוג של חברות הדירוג		
	ריבוניות	בנקים	תאגידים	S&P	Moody's	
1	0%	20%	20%	AAA עד AA-	Aaa עד Aa3	
2	20%	50%	50%	A+ עד A-	A1 עד A3	
3	50%	100%	100%	BBB+ עד BBB-	Baa1 עד Baa3	
4	100%	100%	100%	BB+ עד BB-	Ba1 עד Ba3	
5	100%	100%	150%	B+ עד B-	B1 עד B3	
6	150%	150%	150%	CCC+ או נמוך יותר	Caa1 או נמוך יותר	

בתהליך הדירוג מתבצע זיהוי הלקוחות ומציאת הדירוג המתאים על-ידי התאמה בין קובצי חברות דירוג האשראי החיצוניות לבין נתוני הצדדים הנגדיים. הנתונים מוזנים למערכת החישוב ובהתאם לחוקים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים מוקצה משקל סיכון מתאים. בהתאם לכך, נבחר הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי שניתן על-ידי אחת משתי סוכנויות הדירוג האמורות. במידה ולא קיים דירוג לצד נגדי, מחושב משקל הסיכון לפי הגדרות ברירת המחדל שבהוראות בנק ישראל. משקל הסיכון לחובות של בנקים ישראליים שמועד פירעונם המקורי הוא עד שלושה חודשים או פחות, והנקובים וממומנים בשקלים חדשים הוא 20%.

משקל הסיכון של בנקים נקבע לפי משקל הסיכון של המדינה בה הוא מאוגד והוא נחות בדרגה אחת ממשקל הסיכון הנגזר מדירוג אותה מדינה.

עבור השקעה בהנפקות שיש להן דירוג הנפקה ספציפי, משקל הסיכון של החוב יתבסס על דירוג זה, למעט כאשר המנפיק הוא תאגיד בנקאי או ישות סקטור ציבורי. במקרים אלו, משקל הסיכון יתבסס על דירוג המנפיק ולא על דירוג הנפקה ספציפי.

להלן רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי:

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2012		
נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון	דרישות הון	
במיליוני ש"ח				
סיכון אשראי				
154	1,709	190	2,113	חובות של ריבוניות
306	3,395	334	3,709	חובות של ישויות סקטור ציבורי
713	7,919	473	5,257	חובות של תאגידים בנקאיים
11,430	127,004	11,261	125,122	חובות של תאגידים
5,355	59,504	5,019	55,765	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
3,096	34,395	3,121	34,676	חשיפות קמעונאיות ליחידים
537	5,971	469	5,211	הלוואות לעסקים קטנים
2,173	24,146	2,434	27,044	הלוואות לדיוור
4	41	2	19	איגוח
*896	*9,953	993	11,032	נכסים אחרים
*24,664	*274,037	24,296	269,948	סך-הכולל בגין סיכון אשראי
632	7,018	500	5,557	סיכונים שוק
1,804	20,047	1,917	21,302	סיכון תפעולי
*27,100	*301,102	26,713	296,807	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	*42,332		46,546	הון כולל
	9.00%		9.00%	יחס ההון הנדרש לפי המפקח על הבנקים
	*7.89%		8.87%	יחס הון לביב לרכיבי הסיכון
	*8.69%		9.68%	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
	*14.06%		15.68%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי ההסכם. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הבנק. במסגרת ניהול סיכון האשראי, מוגדרת בבנק מדיניות אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לווים/ענפים, במיגזרי הפעילות השונים. בקבוצה קיימת מדיניות אשראי ומגבלות חשיפה לגבי סוגי לווים שונים במיגזרי הפעילות והמוצרים השונים, וקיים תהליך שוטף של בקרת קיום המגבלות.

לפרטים בדבר ניהול סיכונים האשראי ולאופן קביעת הפרשה להפסדי אשראי (הפרשה פרטנית והפרשה קבוצתית), ראה פרק "ניהול הסיכונים" לעיל.

חשיפות סיכון אשראי

להלן פילוח חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי לפני הפרשה להפסדי אשראי⁽¹⁾

31 בדצמבר 2012											
רובוניות	סקטור	תאגידים	תאגידים	בביטחון	קמעונאיות	הלוואות	איגוח	אחרים	חשיפת	חשיפת	חשיפת
ציבורי	בנקאיים	בנקאיים	נדל"ן	ליחידים	לדיוור	לדיוור	לדיוור	אשראי	אשראי	אשראי	
מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	
במיליוני ש"ח											
49,051	5,139	5,873	99,267	40,338	47,219	7,249	53,566	-	307,702	303,535	הלוואות ⁽³⁾
39,023	2,871	1,301	2,950	268	-	-	-	-	46,413	38,002	איגרות-חוב ⁽⁴⁾
27	898	2,573	3,173	223	18	2	15	-	6,929	13,453	נגזרים ⁽⁵⁾
חשיפות חוץ-מאזניות											
1,486	829	1,588	68,838	41,959	47,948	3,167	2,351	187	168,353	167,350	אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,498	12,777	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
89,587	9,737	11,335	174,228	82,788	95,185	10,418	55,932	187	542,895	535,117	סך-הכל

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
 (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
 (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופקדונות בבנקים מרכזיים.
 (4) לא כולל את איגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
 (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) הקבועה בהוראת באזל 2 המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
 (6) כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

31 בדצמבר 2011											
רובוניות	סקטור	תאגידים	תאגידים	בביטחון	קמעונאיות	הלוואות	איגוח	אחרים	חשיפת	חשיפת	חשיפת
ציבורי	בנקאיים	בנקאיים	נדל"ן	ליחידים	לדיוור	לדיוור	לדיוור	אשראי	אשראי	אשראי	
מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	מסחרי	
במיליוני ש"ח											
48,128	4,806	7,227	99,259	45,002	44,066	8,192	48,746	-	305,426	290,023	הלוואות ⁽³⁾
24,914	1,195	888	2,190	87	-	-	-	7	29,281	25,684	איגרות-חוב ⁽⁴⁾
81	429	9,413	5,693	1,100	12	1	18	-	16,747	14,633	נגזרים ⁽⁵⁾
חשיפות חוץ-מאזניות											
546	1,491	2,046	64,542	40,369	48,699	4,120	2,176	191	164,180	157,087	אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	*12,429	*12,357	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
73,669	7,921	19,574	171,684	86,558	92,777	12,313	50,940	198	*528,063	*499,784	סך-הכל

- * הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) בדוחות הכספיים.
 (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
 (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות).
 (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופקדונות בבנקים מרכזיים.
 (4) לא כולל את איגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
 (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) הקבועה בהוראת באזל 2 המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
 (6) כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

חשיפות האשראי ברוטו העיקריות נובעות מהלוואות שהעמיד הבנק ללקוחותיו ומחשיפות חוץ-מאזניות הכוללות בעיקר מסגרות אשראי, ערבויות והתחייבויות להעמדת אשראי.

חשיפות האשראי ברוטו ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו בסך של כ-542.9 מיליארד ש"ח (לאחר השפעת הסכמי קיזוז בנגזרים בסך של כ-8.6 מיליארד ש"ח) בהשוואה ל-528.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011, גידול בסך של כ-14.8 מיליארד ש"ח. עליה זו נובעת בעיקר מגידול באגרות-חוב ממשלתיות בסך של כ-14.1 מיליארד ש"ח. כמו-כן, חל גידול בהלוואות לדיוור בסך של כ-5 מיליארד ש"ח, בחשיפות האשראי בגין תאגידים בסך של כ-2.5 מיליארד ש"ח, בחשיפה בסקטור הציבורי בסך של כ-1.8 מיליארד ש"ח, בפקדונות בבנקים מרכזיים ואשראי לממשלות בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח ובחשיפה קמעונאית ליחידים (לרבות עסקים קטנים) בסך של כ-0.5 מיליארד ש"ח. גידול זה קוזז בעיקר בשל קיטון בחשיפה לתאגידים בנקאיים בסך של כ-8.2 מיליארד ש"ח וקיטון בחשיפה לחובות בביטחון נדל"ן מסחרי בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח.

כ-32% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעים מחשיפה לתאגידים המטופלים בחטיבה העסקית או לקוחות אחרים שיתרת האשראי הכוללת של כל אחד מהם, המחושבת בהתאם להוראה, עולה על 5 מיליון ש"ח. שקלול נכסי הסיכון בגין לקוחות כאמור מבוצע בהתאם לדירוג של חברות דירוג בינלאומיות או 100% בהעדר דירוג כאמור.

כ-19% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעים מחשיפה קמעונאית ללקוחות שיתרת האשראי הכוללת של כל אחד מהם, המחושבת בהתאם להוראה, אינה עולה על 5 מיליון ש"ח (לרבות עסקים קטנים). ההוראה מתירה, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים לשקלול נכסי הסיכון בגין חשיפות כאמור ב-75%.

חשיפת האשראי לריבנויות, המהווה כ-17% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק, כוללת בעיקרה, פקדונות בבנקים מרכזיים בישראל ובארצות-הברית והשקעה באגרות-חוב שהונפקו על-ידי ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית.

חשיפת האשראי בגין הלוואות לדיוור, המהווה כ-10% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק, כוללת אשראי שניתן לרכישת דירת מגורים אשר יחס הלוואה לשווי הנכס במועד העמדת הלוואה (LTV) אינו עולה על 75%. ההוראה מתירה, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים לשקלול נכסי סיכון בגין חשיפות כאמור ב-35%.

כ-15% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעים מחשיפה לחובות בביטחון נדל"ן מסחרי הכוללת אשראי שניתן לרכישת נדל"ן מסחרי מניב הכנסה.

להלן פילוח חשיפת האשראי ברוטו לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי⁽¹⁾ לפי תקופה חוזית לפירעון (שהינה התקופה האחרונה) בהתאם לסוגים העיקריים של המכשירים הפיננסיים:

31 בדצמבר 2012					
עד שנה	משנה עד חמש שנים	מעל 5 שנים	אחר	השפעת הסכמי קיזוז	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾
במיליוני ש"ח					
149,451	74,604	83,647	-	-	307,702
22,550	12,840	11,023	-	-	46,413
4,624	4,633	6,296	-	(8,624)	6,929
24,819	138,683	4,851	-	-	168,353
2,376	-	-	11,122	-	13,498
203,820	230,760	105,817	11,122	(8,624)	542,895

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
(2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
(3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופקדונות בבנקים מרכזיים.
(4) לא כולל את איגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
(5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
(6) כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

31 בדצמבר 2011				
עד שנה	משנה עד חמש שנים	מעל 5 שנים	אחר	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾
במיליוני ש"ח				
145,876	74,294	85,256	-	305,426
12,409	5,633	11,239	-	29,281
7,252	4,315	5,180	-	16,747
23,202	132,979	7,999	-	164,180
2,232	-	-	*10,197	*12,429
190,971	217,221	109,674	*10,197	*528,063

- * הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים.
(1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
(2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות).
(3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופקדונות בבנקים מרכזיים.
(4) לא כולל את איגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
(5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
(6) כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

להלן מידע על הלוואות בעייתיות והפרשות להפסדי אשראי לפי צד נגדי:

31 בדצמבר 2012			
הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	יתרת הפרשה על בסיס פרטני	יתרת הפרשה על בסיס קבוצתי
במיליוני ש"ח			
סקטור ציבורי	9	-	24
תאגידים בנקאיים	-	-	5
תאגידים	1,026	1,041	1,197
בביטחון נדל"ן מסחרי	1,013	193	894
קמעונאיות ליחידים	487	330	505
עסקים קטנים	84	73	66
הלוואות לדיור	904	-	358
אחרים	-	-	2
סך-הכל	3,523	1,637	3,051

31 בדצמבר 2011			
הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	יתרת הפרשה על בסיס פרטני	יתרת הפרשה על בסיס קבוצתי
במיליוני ש"ח			
סקטור ציבורי	-	-	18
תאגידים בנקאיים	-	-	4
תאגידים	1,118	965	970
בביטחון נדל"ן מסחרי	1,365	388	1,043
קמעונאיות ליחידים	464	284	488
עסקים קטנים	76	55	56
הלוואות לדיור	997	-	387
אחרים	-	-	2
סך-הכל	4,020	1,692	2,968

להתפלגות יתרת החובות הבעייתיים לפי ענפי משק, ראה תוספת 5 לסקירת ההנהלה בדבר סיכון אשראי לפי ענפי משק.
להתפלגות חשיפות האשראי לפי אזור גיאוגרפי, ראה תוספת 6 לסקירת ההנהלה בדבר חשיפה למדינות זרות.
למידע נוסף בדבר הלוואות בעייתיות והפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאורים 1 ו-4 בדוחות הכספיים.

הפחתת סיכון האשראי

הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית המקיפה על מנת לקבוע את שקלולי הסיכון שיחולו על הצד הנגדי. הגישה הסטנדרטית מצריכה שימוש בדירוגים בלתי-תלויים שהוכנו על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות. הטבלאות שלהלן מציגות את פירוט חשיפת האשראי ברוטו (לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי) על-פי משקולות הסיכון תוך פילוח החשיפה בהתאם לצד הנגדי (סגמנטים) לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחונות מוכרים.

לפני הפחתת סיכון אשראי

31 בדצמבר 2012								
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
ריבוניות	89,587	–	1,926	–	362	–	4,173	83,126
סקטור ציבורי	9,713	9	6	–	9,152	–	546	–
תאגידים בנקאיים	11,330	–	274	–	3,951	–	7,105	–
תאגידים	171,990	927	167,859	–	2,223	–	981	–
בביטחון נדל"ן מסחרי	81,701	940	80,761	–	–	–	–	–
קמעונאיות ליחידים	94,350	68	127	94,155	–	–	–	–
עסקים קטנים	10,279	16	12	10,251	–	–	–	–
הלוואות לדיוור	55,574	183	8,509	8,958	–	37,924	–	–
איגוח	187	–	–	–	–	–	187	–
אחרים	13,496	648	10,247	–	–	–	–	2,601
סך-הכל	538,207	2,791	269,721	113,364	15,688	37,924	12,992	85,727

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

31 בדצמבר 2011								
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
ריבוניות	73,669	–	922	–	216	–	4,035	68,496
סקטור ציבורי	7,903	–	–	–	7,281	–	622	–
תאגידים בנקאיים	19,570	–	755	–	5,985	–	12,830	–
תאגידים	169,749	1,064	163,559	–	4,094	–	1,032	–
בביטחון נדל"ן מסחרי	85,127	1,240	83,887	–	–	–	–	–
קמעונאיות ליחידים	92,005	117	163	91,725	–	–	–	–
עסקים קטנים	12,202	28	9	12,165	–	–	–	–
הלוואות לדיוור	50,553	396	6,307	8,754	–	35,096	–	–
איגוח	198	–	–	–	5	–	193	–
אחרים	*12,427	654	*9,167	–	–	–	–	2,606
סך-הכל	*523,403	3,499	*264,769	112,644	17,581	35,096	18,712	71,102

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים.
(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות).

לאחר הפחתת סיכון אשראי

31 בדצמבר 2012								
חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
91,182	-	1,760	-	362	-	4,173	84,887	ריבנויות
8,618	9	6	-	7,391	-	546	666	סקטור ציבורי
25,967	-	273	-	16,109	-	9,585	-	תאגידים בנקאיים
168,121	869	164,048	-	2,223	-	981	-	תאגידים
79,258	940	78,318	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
79,036	68	127	78,841	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
9,051	15	12	9,024	-	-	-	-	עסקים קטנים
55,574	183	8,509	8,958	-	37,924	-	-	הלוואות לדיור
187	-	-	-	-	-	187	-	איגוח
13,496	648	10,247	-	-	-	-	2,601	אחרים
530,490	2,732	263,300	96,823	26,085	37,924	15,472	88,154	סך-הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

31 בדצמבר 2011								
חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
73,669	-	922	-	216	-	4,035	68,496	ריבנויות
7,903	-	-	-	7,281	-	622	-	סקטור ציבורי
34,352	-	755	-	18,292	-	15,305	-	תאגידים בנקאיים
166,625	941	160,558	-	4,094	-	1,032	-	תאגידים
82,419	1,222	81,197	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
77,289	117	162	77,010	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
10,213	27	9	10,177	-	-	-	-	עסקים קטנים
50,553	396	6,307	8,754	-	35,096	-	-	הלוואות לדיור
198	-	-	-	5	-	193	-	איגוח
*12,427	654	*9,167	-	-	-	-	2,606	אחרים
*515,648	3,357	*259,077	95,941	29,888	35,096	21,187	71,102	סך-הכל

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבוונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים.
(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) ולאחר הפחתת סיכון אשראי.

שימוש בביטחונות כשירים לצורך הפחתת סיכון אשראי

כחלק מניהול סיכון האשראי מקבל הבנק מלקוחותיו בטוחות לצורך הבטחת האשראי. בטוחות אלה כוללות בין השאר, נכסים פיננסיים, נדל"ן ונכסים אחרים. כנגד אשראי הניתן לחברות מקבל הבנק בטוחות גם באמצעות שיעבוד שוטף כללי על נכסי החברה. על-פי הוראות באזל 2 בהתקיים תנאים מסוימים, ניתן לנכות מרכיבי הסיכון, לצורך חישוב יחס הלימות ההון, ביטחונות מסוימים כדוגמת ערבויות, נגזרי אשראי ונכסים פיננסיים המוחזקים כבטוחה.

ניכוי הביטחונות לצורך חישוב יחס ההון, מבוצע לאחר שימוש במקדמי ביטחון שנקבעו בהוראה. מקדמים אלה מביאים בחשבון, בין היתר את התקופה לפירעון של הביטחון, חוסר התאמה בין תנאי הצמדה של הבטוחה ושל האשראי אותו היא מגבה ותנודתיות בשווי הבטוחה.

הביטחונות הפיננסיים הכשירים המשמשים את הבנק לצורך חישוב הלימות ההון והפחתת הסיכון, כוללים פקדונות המהווים בטוחה על דרך שיעבוד, וכן אגרות-חוב של תאגידים בנקאיים וממשלות המשועבדות בשיעבוד קבוע. בנוסף, הבנק עושה שימוש בערבויות של תאגידים בנקאיים אשר מעבירות את החשיפה מהסגמנט של הצד הנערב לחשיפה לתאגידים בנקאיים. הטבלה שלהלן מספקת פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי:

31 בדצמבר 2012

חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות	חשיפה המכוסה על-ידי גמרים	סך-הכל סכומים שנגרעו	סך-הכל סכומים שנוספו ⁽²⁾	חשיפה המכוסה על-ידי פיננס ⁽³⁾	חשיפת אשראי נטו ⁽⁴⁾	
במיליוני ש"ח							
89,587	(166)	-	(166)	1,761	-	91,182	ריבנויות
9,713	(1,761)	-	(1,761)	666	-	8,618	סקטור ציבורי
11,330	(266)	-	(266)	14,903	-	25,967	תאגידים בנקאיים
171,990	(1,153)	-	(1,153)	-	(2,716)	168,121	תאגידים
81,701	(28)	-	(28)	-	(2,415)	79,258	בביטחון נדל"ן מסחרי
94,350	(13,564)	-	(13,564)	-	(1,750)	79,036	קמעונאיות ליחידים
10,279	(210)	-	(210)	-	(1,018)	9,051	עסקים קטנים
55,574	-	-	-	-	-	55,574	הלוואות לדיוור
187	-	-	-	-	-	187	איגוח
13,496	-	-	-	-	-	13,496	אחרים
538,207	(17,148)	-	(17,148)	17,330	(7,899)	530,490	סך-הכל

- (1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
(2) כולל חשיפות שנוספו בגין עסקות רכש חוזר.
(3) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.
(4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

31 בדצמבר 2011

חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות	חשיפה המכוסה על-ידי גמרים	סך-הכל סכומים שנגרעו	סך-הכל סכומים שנוספו ⁽²⁾	חשיפה המכוסה על-ידי פיננס ⁽³⁾	חשיפת אשראי נטו ⁽⁴⁾	
במיליוני ש"ח							
73,669	-	-	-	-	-	73,669	ריבנויות
7,903	-	-	-	-	-	7,903	סקטור ציבורי
19,570	-	-	-	14,782	-	34,352	תאגידים בנקאיים
169,749	(176)	-	(176)	-	(2,948)	166,625	תאגידים
85,127	(71)	-	(71)	-	(2,637)	82,419	בביטחון נדל"ן מסחרי
92,005	(13,132)	-	(13,132)	-	(1,584)	77,289	קמעונאיות ליחידים
12,202	(1,026)	-	(1,026)	-	(963)	10,213	עסקים קטנים
50,553	-	-	-	-	-	50,553	הלוואות לדיוור
198	-	-	-	-	-	198	איגוח
*12,427	-	-	-	-	-	*12,427	אחרים
*523,403	(14,405)	-	(14,405)	14,782	(8,132)	*515,648	סך-הכל

- * הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) בדוחות הכספיים.
(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) וכן לפני הפחתת סיכון אשראי.
(2) כולל חשיפות שנוספו בגין עסקות רכש חוזר.
(3) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.
(4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי) ולאחר הפחתת סיכון אשראי.

השימוש בביטחונות כשירים הביא לקיטון בחשיפות האשראי המשוקללות במשקולות סיכון של 75%-100%. חשיפות אשראי בסך של כ-17.1 מיליארד ש"ח, קיבלו משקל סיכון מופחת על-ידי שימוש בעיקר בערבויות של תאגידים בנקאיים וריבנויות.

בנוסף, שימוש בביטחונות פיננסיים כשירים, הכוללים בעיקר פקדונות משועבדים ואגרות-חוב ממשלתיות, הביא להפחתת חשיפת האשראי הכוללת בסך של כ-7.9 מיליארד ש"ח.

סיכויי אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד על-ידי הפעלת מקדמים הקבועים בהוראה על הערך הנקוב של העסקות, ובהתאם למשקל הסיכון של הצד הנגדי.

לצורך חישוב חשיפת סיכון האשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, מיישם הבנק את שיטת החשיפה הנוכחית, כפי שנקבעה בהוראה. על-פי שיטה זו, סיכון האשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים כולל את סכומי השווי ההוגן החיובי של הנגזרים במאזן בתוספת ערכי Add On בגין סיכון אשראי פוטנציאלי המחושב על-ידי הכפלת הערכים הנקובים של הנגזרים במקדמים שנקבעו בהוראה, ואשר לוקחים בחשבון את נכס הבסיס של המכשיר ואת התקופה לפירעון שלו.

בהתאם להוראה, ניתן לקזז עסקות בנגזרים למטרות הלימות ההון, בהתקיים, בין היתר, התנאים הבאים:

- קיומו של חוזה או הסכם קיזוז עם הצד הנגדי היוצר התחייבות משפטית יחידה המכסה את כל העסקות הכוללות, באופן שתהא לתאגיד הבנקאי הזכות לקבל, או החובה לשלם, אך ורק את הסכום נטו של הערכים המשוערכים לשוק החיוביים והשליליים של עסקות בודדות שנכללו, במקרה שאותו צד נגדי לא יכבד את התחייבויותיו עקב אחת מהסיבות הבאות: כשל, פשיטת רגל, פירוק או נסיבות דומות.
- קיומן של חוות דעת משפטיות כתובות ומנומקות, שלפיהן, במקרה שהעניין יועמד למבחן משפטי, בתי המשפט והרשויות המנהליות הרלוונטיות ימצאו כי חשיפת התאגיד הבנקאי היא סכום נטו על-פי:
 - החוק בתחום השיפוט שבו רשום הצד הנגדי, וכן, במקרה שמעורבת שלוחה זרה של הצד הנגדי, גם חוק תחום השיפוט שבו ממוקמת השלוחה;
 - החוק החל לגבי העסקות הפרטניות; וכן
 - החוק החל לגבי כל חוזה או הסכם הדרושים כדי לבצע את הקיזוז בפועל.
- קיומם של נהלים פנימיים שנועדו לוודא כי מאפייניהם המשפטיים של הסדרי הקיזוז יבחנו לאור האפשרות של שינויים בחוק הרלוונטי. הנהלים יבטיחו, בין היתר, ביצוע סקירות משפטיות חוזרות.
- קיומם של נהלים פנימיים שתכליתם לוודא כי טרם הכללת העסקה במערך הקיזוז, אותה עסקה נכללת בחוות דעת משפטיות העונות על הקריטריונים הקבועים לעיל.

החל מיום 31 בדצמבר 2012 הבנק מבצע קיזוז למטרות הלימות ההון של עסקות בנגזרים תחת הסדרים לקיזוז דו-צדדי העומדים בתנאי ההוראה. הקיזוז מבוצע בהתאם לנהלים ומדיניות שנקבעו בבנק.

להלן פירוט חשיפות האשראי של הבנק שמקורן בנגזרים:

31 בדצמבר 2012					
סך-הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע-חוץ וזהב	נגזרי ריבית
במיליוני ש"ח					
*9,746	19	20	404	2,652	6,651
5,914	81	7	150	3,895	1,781
(8,624)	-	-	-	-	-
*7,036	100	27	554	6,547	8,432

31 בדצמבר 2011					
סך-הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע-חוץ וזהב	נגזרי ריבית
במיליוני ש"ח					
*10,921	42	105	299	4,895	5,580
5,930	22	28	96	4,300	1,484
*16,851	64	133	395	9,195	7,064

* לפני התאמת סיכון האשראי הגלום בעסקות אלה, הנובע מיישום הוראות 157 FAS.

להלן פירוט הערך הנקוב של תיק נגזרי האשראי של הבנק, המשמשים לניהול סיכוני תיק האשראי של הבנק (הבנק אינו צד לעסקות CDS שמקורן בפעולות תיווך):

31 בדצמבר 2012		
ערך נקוב במיליוני ש"ח		
סך הערך הנקוב של נגזרי אשראי	בתיק הבנקאי	
	ההגנה שנמכרה	ההגנה שנרכשה
403	373	30

31 בדצמבר 2011		
ערך נקוב במיליוני ש"ח		
סך הערך הנקוב של נגזרי אשראי	בתיק הבנקאי	
	ההגנה שנמכרה	ההגנה שנרכשה
603	573	30

חשיפות איגוח

היקף החשיפה של הבנק בגין איגוח הינו כ-187 מיליוני ש"ח והוא נובע מקווי נזילות. הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. גופי האיגוח עוסקים ברכישת חייבים, הממומנת באמצעות הנפקת CP המדורגים A.I +/P.I. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-187 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר), בהשוואה ל-191 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011. עד ליום 31 בדצמבר 2012 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. הבנק משתמש בדירוג הנמוך מבין שתי סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומיות Standard and Poor's Rating Group ו-Moody's Investors Service לצורך ייחוס משקולות הסיכון הרלוונטיות לחשיפות אלה.

להלן פירוט חשיפות האיגוח שנרכשו על-ידי הבנק ודרישות ההון הרלוונטיות:

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2012		משקל סיכון	
דרישת ההון	סכום החשיפה	דרישת ההון	סכום החשיפה ⁽¹⁾		
במיליוני ש"ח					
4	193	2	93	20%	AAA עד AA-
-	5	-	-	50%	A+ עד A-
-	-	-	-	100%	BBB+ עד BBB-
-	-	-	-	350%	BB+ עד BB-
-	-	-	-	מנוכה מההון	B+ ומטה או ללא דירוג
4	198	2	93		סך-הכל

(1) לאחר המרה לאשראי בגין רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראות באזל 2.

דרישות ההון בגין סיכון שוק

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2012			
סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	
במיליוני ש"ח						
266	211	55	330	247	83	סיכון ריבית
10	5	5	8	4	4	סיכון מניות
282	282	-	115	115	-	סיכון שער חליפין של מטבע-חוץ
74	74	-	47	47	-	סיכון אופציות
632	572	60	500	413	87	סך-הכל

בהתאם להוראות באזל 2, סיכון השוק כולל סיכון שוק ספציפי בגין ניירות הערך בתיק למסחר, וכן סיכון כללי בגין סיכון ריבית, סיכון מניות, סיכון מטבע-חוץ וסיכון אופציות.

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

להלן פירוט השקעות הבנק במניות בתיק הבנקאי:

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2012		
דרישות הון	ערך במאזן ושווי הוגן	דרישות הון	ערך במאזן ושווי הוגן	
במיליוני ש"ח				
10 ⁽¹⁾	52	8 ⁽¹⁾	43	השקעות המסווגות בתיק למסחר
138	1,538	149	1,654	השקעות המסווגות בתיק הזמין למכירה
148	1,590	157	1,697	סך-הכל השקעות במניות
-	1,027	-	1,133	מזה: נסחר בבורסה
-	563	-	564	מוחזק באופן פרטי
-	88	-	139	רווחים שטרם מומשו הכלולים בהון רובד 2

(1) כולל הקצאת הון בגין סיכון שוק ספציפי וסיכון שוק כללי.

גילוי על המבקר הפנימי

פרטי המבקר הפנימי – מר יעקב אורבך מכהן כמבקר הפנימי הראשי של הבנק מיום 1 בינואר 2010. מר יעקב אורבך עובד בקבוצת בנק הפועלים משנת 1980 ומועסק במשרה מלאה במעמד חבר הנהלה, משנה למנכ"ל. הינו בעל תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב, בעל ניסיון בתחומי הבנקאות והביקורת, ועומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן: "חוק הביקורת הפנימית"). המבקר הפנימי אינו בעל עניין בבנק, או בחברות הבנות שלו, ואינו ממלא תפקיד נוסף על תפקידו כמבקר הפנימי הראשי של הבנק וכמבקר פנימי בחלק מהחברות הבנות בקבוצה כנדרש בסעיף 146 (ב) לחוק החברות ובסעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית. מינוי עובדים לביקורת הפנימית והפסקת עבודתם שם, נעשים באישור המבקר הפנימי הראשי; עובדי הביקורת מקבלים הוראות בענייני ביקורת רק מהמבקר הפנימי הראשי, או מהמנהלים בביקורת הפנימית שהוסמכו על-ידו; ככלל, עובדי הביקורת הפנימית אינם עוסקים בתפקיד אחר זולת ביקורת פנימית; עובדי לשכת המבקר הפנימי מורשים לחתום בשם הבנק רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 בנושא פונקציית ביקורת פנימית.

דרך המינוי – מינוי המבקר הפנימי אושר בדירקטוריון הבנק ביום 18 בנובמבר 2009 לאחר המלצה ואישור של ועדת הביקורת מיום 18 בנובמבר 2009, אשר בנימוקה התייחסה, בין היתר, הן לניסיונו המקצועי הרב בתחום העסקי, להיכרותו את הבנק ואת התרבות הניהולית והארגונית שלו, והן לכישוריו המקצועיים ולתכונותיו האישיות.

זהות הממונה על המבקר הפנימי – הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הראשי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה – הביקורת הפנימית פועלת על-פי תוכנית עבודה שנתית ותוכנית עבודה רב שנתית לתקופה של שלוש שנים. תוכנית העבודה לשנת 2012 נגזרה מתוכנית העבודה הרב-שנתית, המתבססת, בין היתר, על: הערכת סיכונים בישויות לביקורת; סקר סיכונים תפעוליים; מבנה ארגוני מעודכן של הבנק; סבב ביקורות ביחידות השונות, וממצאים שהועלו בביקורות קודמות. לצורך התווית תוכנית העבודה, קיימה הביקורת שיחות והתייעצויות עם מנהלים בכירים וגורמי ניהול אחרים ועם ראוי החשבון החיצוניים. באופן דומה נקבעה תוכנית עבודת הביקורת בחברות הבנות של הבנק, אשר הביקורת הפנימית של הבנק נותנת שירותי ביקורת למרביתן. במסגרת תוכנית העבודה של הביקורת נבחנו גם תהליכי אישור עסקות מהותיות, והכל מתוך ראייה כוללת של מיקוד בסיכונים. לאחר שתוכנית העבודה של הביקורת גובשה על-ידי הביקורת הפנימית, היא הובאה לדיון בוועדת הביקורת, ובשים לב להמלצותיה התקיים דיון בדירקטוריון והתוכנית אושרה על-ידו.

למבקר הפנימי הראשי שיקול דעת לסטות מתוכנית העבודה, כמענה לצרכים משתנים ובלתי צפויים. בין היתר, במסגרת תוכנית העבודה הוקצו משאבים גם לביקורות אירועים מיוחדים ולביקורות לא מתוכננות, לרבות ביקורות, לפי דרישה, של גורמים מוסמכים, כגון: הדירקטוריון, ועדת הביקורת, גורמי ניהול בבנק ורגולטורים. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה מובאים לדיון ואישור בוועדת הביקורת והדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית מתייחסת גם לפעילות הבנק בחו"ל, באמצעות סניפים ונציגויות, ולחברות הבנות של הבנק (בארץ ובחו"ל). לחברות הבנות העיקריות בחו"ל מבקרים פנימיים מקומיים, והביקורת הפנימית בארץ מבצעת בקרה על כך שהביקורת הפנימית נערכת ברמה מקצועית נאותה כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 בנושא פונקציית ביקורת פנימית. ככלל, חברות הבנות בארץ מקבלות שירותי ביקורת פנימית מהביקורת הפנימית של הבנק.

היקף העסקה – תקני כוח האדם בביקורת הפנימית נקבעו על בסיס תוכנית עבודה רב שנתית, מבוססת סקר סיכונים. צוות הביקורת הפנימית בבנק, בחברות הבנות ובשלוחות חו"ל מנה בממוצע כ-133 משרות בשנת 2012 כלהלן:

מספר משרות מחוצע בשנת 2012		
בבנק	בחברות הבנות	סך-הכל
96	6	102
14	17	31
110	23	133

בנוסף, הושקעו כשלוש משרות במיקור חוץ.

עריכת הביקורת – הביקורת הפנימית בבנק פועלת במסגרת החוקים, התקנות, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ובכלל זה הוראת ניהול בנקאי תקין (307) בנושא פונקציית ביקורת פנימית, אשר נכנסה לתוקף ב-1 ביולי 2012 והחליפה את כללי הבנקאות שישמו עד למועד כניסתה לתוקף, תקנים מקצועיים, הנחיות מקצועיות של לשכת המבקרים הפנימיים, והנחיות ועדת הביקורת והדירקטוריון.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, סבורים, כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות שנקבעו בתקנים המקצועיים ובהוראות המפקח על הבנקים.

גישה למידע – לביקורת הפנימית נתונה גישה חופשית לכל המידע בבנק, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות לנתונים כספיים, ככל שהדבר נדרש לביצוע עבודתה.

סמכות זו מעוגנת בצ'ארטר הביקורת ובנהלים. מדיניות זו מקובלת בפעילות הבנק בארץ, בחו"ל ובחברות הבנות.

דין וחשבון המבקר הפנימי – דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב.

מדי חודש מוצגת בוועדת הביקורת של הדירקטוריון, לאחר שהוגשה ליו"ר ועדת הביקורת, רשימת כל דוחות הביקורת שפורסמו במהלך החודש הקודם.

דוחות הביקורת מוגשים ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת הביקורת ולמנכ"ל הבנק, ורובם מופצים גם לחברי ועדת הביקורת. דוחות ביקורת מהותיים נדונים בוועדת הביקורת מדי חודש.

בשנת 2012 הוגשו לוועדת הביקורת של הדירקטוריון ונדונו בוועדה סיכומים חצי שנתיים ושנתיים, שסקרו את פעילות הביקורת הפנימית במהלך התקופה המדווחת. סיכום פעילות הביקורת לשנת 2011 הוגש לוועדת הביקורת ביום 21 במרץ 2012 ונדון בוועדה ביום 26 במרץ 2012, סיכום פעילות הביקורת במחצית הראשונה של שנת 2012 הוגש לוועדת הביקורת ביום 8 באוגוסט 2012 ונדון בוועדה ביום 13 באוגוסט 2012. סיכום פעילות הביקורת לשנת 2012 הוגש לוועדת הביקורת ונדון בוועדה במהלך חודש מרץ 2013.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי – לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, ההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותוכנית העבודה של הביקורת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול – להלן פרטים על השכר, הגמול, שווי הטבות, תשלומי המעביד וההפרשות ששולמו או שנרשמה בינם הפרשה למבקר הפנימי הראשי, בשנת 2012: משכורת בסך של 1,443 אלפי ש"ח, מענק בסך של 771 אלפי ש"ח, הטבה בשל תשלום מבוסס מניות בסך של 316 אלפי ש"ח, שווי הטבות נוספות בסך של 204 אלפי ש"ח ותשלומי הפרשות המעביד בסך של 165 אלפי ש"ח. היתרה לסוף שנת 2012 של הלוואות שניתנו בתנאי הטבה הסתכמה בסך של 37 אלפי ש"ח. התקופה הממוצעת לפירעון הלוואות הינה 1.6 שנים וההטבה הגלומה בהלוואות הסתכמה בשנת 2012 ב-1 אלפי ש"ח. היתרה של הלוואות שניתנו בתנאים רגילים הסתכמה בסך של 63 אלפי ש"ח.

שכרו ותנאי שכרו ותנאי העסקתו של המבקר הפנימי מאושרים על-ידי הדירקטוריון בהמלצת ועדת הביקורת. תגמול המבקר הולם את משרתו, ומושתת על עקרונות מקובלים גם לתגמול חברי ההנהלה (המוגדרים כפונקציות בקרה). להערכת הדירקטוריון, תגמול המבקר הפנימי אין בו כדי לגרום להשפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי.

פועלים בקהילה – מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

האסטרטגיה והחזון

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחויב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה".

מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד – הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית עניפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. פעילות זו הינה גורם חשוב בתחושת "גאווה היחידה" של העובדים.

פעילות שוטפת

כלל פעילות הבנק, אשר מבוצעת לטובת הקהילה, מרוכזת תחת מסגרת "פועלים בקהילה", כאשר חלק מהפעילות מבוצע באמצעות "עמותת פועלים בקהילה (ע"ר)" והחלק האחר באפיקים אחרים אשר יפורטו בהמשך.

"פועלים בקהילה" מקדישה תשומת לב מיוחדת לעשייה אל מול ילדים ונוער, מתוך מטרה לקדם את דור העתיד. עם זאת, "פועלים בקהילה" מקיימת פעילות עניפה ומגוונת גם אל מול קהלי יעד נוספים.

בשנת 2012 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. פועלים בקהילה מקדישה כמחצית מתקציבה לתחום החינוך.

באמצעות אפיקי הפעולה המפורטים להלן ובאמצעות מיגוון הפרויקטים שקבוצת הבנק מקדמת, באה המעורבות החברתית של הקבוצה בשנת 2012 לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-48 מיליון ש"ח. תקציב פעילות זו נקבע מדי שנה על-ידי ועדה בראשות יו"ר הדירקטוריון. ההחלטה מתקבלת פרטנית לשנה הנתונה ומאושרת במסגרת התקציב הכולל של הבנק.

להלן פירוט האפיקים והפרויקטים השונים:

פרויקט התנדבותי של העובדים "פועלים בהתנדבות" – מספר זרועות בתוך הבנק מקיימות שיתוף פעולה, מתוך מטרה לסייע לעובדים אשר מעוניינים להתנדב לפעילות למען הקהילה. הזרועות השותפות לפרויקט זה הן: חטיבת הון אנושי, יעוץ ומשאבים, ועד העובדים, מנהלת קשרי הקהילה, מינהלות האזור בחטיבה הקמעונאית ועמותות "הרוח הטובה" ו"מתן". במסגרת שיתוף זה, מוצעת לעובדים קשת רחבה של אפשרויות להתנדבות, במסגרת קבוצתית-סניפית, או במסגרת אישית. עובדים אחרים מסתייעים גם הם בבנק, לצורך קיום פעולות התנדבותיות בצורה פרטנית. בשנת 2011 הוקמה יחידה ייעודית לטיפול בנושא אשר ממשיכה את פעילותה באופן שוטף.

"עמותת פועלים בקהילה" – התרומות הכספיות לגופים הרבים הנתמכים על-ידי קבוצת הבנק מתבצעות באמצעות "עמותת פועלים בקהילה". התרומות ניתנות לגופים אשר עונים על קריטריונים שנקבעו, כחלק ממדיניות התרומות של העמותה. כבשנים קודמות, גם בשנת 2012, תרמה עמותת "פועלים בקהילה" למספר רב של תחומים, ביניהם: סיוע לילדים ולנוער, חיזוק אוכלוסיות חלשות ותמיכה במוסדות חינוך, תרבות, רווחה, בריאות ומדע. באמצעות העמותה תורם הבנק למוסדות להשכלה גבוהה, להענקת מלגות לסטודנטים ולתלמידים נזקקים, למימוש יוזמות של העשרה וקידום חינוכי בקרב ילדים ונוער, וכן לילדים המאושפזים בבתי-חולים הזקוקים לסיוע מיוחד כדי להתקדם בלימודיהם. עמותת "פועלים בקהילה" מסייעת לקידום התרבות והאמנות ותורמת לפעילויות מגוונות ברחבי הארץ, כשהיא מתמקדת בתוכניות העשרה לילדים ולנוער, באמצעות פרויקטים חינוכיים חדשניים. העמותה מסייעת להפעלת סדנאות בבתי-ספר יהודים וערבים ברחבי הארץ, לקידום ההבנה והדו-קיום בין העמים ולעידוד הסובלנות והדמוקרטיה. תחום חשוב נוסף, לו תורמת עמותת "פועלים בקהילה" בקביעות, הוא תחום הבריאות. עמותת "פועלים בקהילה" תומכת במספר מרכזים רפואיים, והתרומות העיקריות מיועדות לשיפור תנאי הטיפול והאשפוז של החולים. כמו-כן, מקדמת העמותה פרויקטים שמטרתם שילוב אוכלוסיות עם מוגבלויות בחיי הקהילה. בנוסף, תורמת העמותה לעמותות, המסייעות בהגשמת משאלות של ילדים חולי סרטן.

פרויקט קהילתי "תקרא תצליח" – פועלים בקהילה נרתמה לשינוי הרגלי הקריאה של הילדים והנוער בישראל. בנוסף לפעילותה הקהילתית השוטפת, החליטה לצאת בשנת 2004 ביוזמה ממוקדת, שמטרתה שינוי יסודי של הרגלי הקריאה של ילדים ובני נוער בישראל. הפרויקט נמשך גם בשנים 2005 עד 2012. מטרת הפרויקט היא להעלות את עידוד הקריאה על סדר היום הציבורי. הפרויקט כולל מסע הסברה ציבורי, מימון שעות סיפור ברחבי הארץ, פעילויות בשבוע הספר ושיתופי פעולה עם ערוץ הילדים ואמצעי תקשורת אחרים.

חסויות בעלות אופי חברתי – פועלים בקהילה מעורבת בפעילויות חברתיות שונות בקהילה באמצעות מתן חסויות בעלות אופי חברתי, ובעיקר בטיפוח המצוינות בספורט, מימון אירועי תרבות וסיוע למוסדות בריאות.

תרומת מחשבים וציוד נילווה – הבנק מודע לחשיבות הרבה הקיימת בהשקעה טכנולוגית, בחינוך ובקידום ילדים ובני נוער, ועל-כן תורם מחשבים וציוד נלווה מדי שנה.
בשנת 2012 תרם הבנק כ-709 מערכות מחשב ובנוסף ציוד נילווה.

"פועלים למען תרבות וטבע בישראל" – הבנק רואה חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו. במסגרת זו החליט, לאפשר להורים וילדיהם בכל הארץ לטייל בחג וליהנות ממגוון של אתרים פרושים ברחבי המדינה, מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות. בחג הפסח בשנת 2005 השיק הבנק פרויקט מיוחד, שבמסגרתו הוזמנו כל תושבי המדינה לביקור – ללא תשלום – באתרים ברחבי ישראל, במהלך חול המועד. מאז, פרויקט זה הפך למסורת והתקיים גם בחג הפסח בשנת 2012.

תמיכה בקידום התרבות והאמנות – מדי שנה מסייע הבנק לקידום התרבות והאמנות באמצעות תרומות וחסויות. בין השאר, הבנק מסייע למוזיאונים ברחבי הארץ. כמו-כן, הבנק מלווה ותומך, באמצעות הסכמים רב-שנתיים, במספר מוסדות תרבות בעלי הכרה בינלאומית, אשר חרטו על דגלם מובילות ומצוינות בתחומם: הבנק תומך בפעילות להקת בת שבע באמצעות מילגות לרקדנים לתקופה של שלוש שנים וכן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתיאטרון הקאמרי באמצעות הסכמים לתקופות של שלוש וחמש שנים בהתאמה.
בנוסף, מקיים הבנק תערוכות אמנות בבניין ההנהלה הראשית שלו, שהכנסותיהן קודש לעמותות שונות הנוטלות חלק ביוזמה.

פרויקט "פועלים משלוש לחמש" – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט וביזמת הטכניון, לסייע לתלמידים מישוים מרוחקים, הבאים מרקע סוציו-אקונומי נמוך לשפר את הישגיהם הלימודיים במתמטיקה. המטרה היא להעלות בכ-5 אחוזים את מספר הניגשים לבחינות הבגרות במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד.

פרויקט חינוך פיננסי עם רשת אורט – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט, לקדם את הנושא של חינוך פיננסי וחינוך להתנהלות כלכלית נבונה בקרב בני נוער ושיפור הדיאלוג הפיננסי בין ההורים לילדיהם.
עם השלמת פיתוח הסביבה הלימודית וכתובת תכני הלימוד בחודשים האחרונים, יוצאת התוכנית להטמעה בכל בתי הספר ברשת אורט.

"מתן – משקיעים בקהילה" (להלן: "מתן") – מאז שנת 1999 נרתם הבנק לפעילות למען הקהילה בשיתוף עם עמותת מתן. באמצעות "קמפיין מתן" נחשפים עובדים מתנדבים לצורכי הקהילה ולחשיבות הנתינה ומעבירים מסר זה לחבריהם. המודל מבוסס על שותפות בין ההנהלה והעובדים במקום העבודה. כל תרומות העובדים וההנהלה ל"מתן" מיועדות למגוון רחב של נושאים חברתיים, במטרה לסייע לקבוצות חלשות בחברה ולחזק אותן. התרומות מחולקות בהליך מיוחד, הכולל בדיקה של הצרכים ושל האפקטיביות. עובדי הבנק נוטלים חלק כמתנדבים בוועדת ייעוד הכספים של "מתן", אשר מחליטה על חלוקת הכספים בקהילה וכ"משקיפי מתן", המסייעים בתהליך הבקרה על השימוש בכספי התרומות.
"מתן" מחויבת להעביר את התרומות לעמותות, או לנושאים חברתיים על-פי בחירת העובד.

קיימות ואחריות חברתית

בנק הפועלים אימץ את הקיימות והאחריות החברתית כיסודות מובילים בפעילותו במסגרת התפישה האסטרטגית שלו. זאת מתוך אמונה עמוקה כי זו חובתו המוסרית המקצועית וכי הקהילה שבתוכה הבנק פועל וממנה הוא שואב את כוחו מצפה לזאת ממנו. על בסיס תפישה זו מוביל הבנק תוכנית רחבה וארוכת טווח להטמעת האחריות החברתית בכל רובדי פעילותו: בהתנהלות הסביבתית, בשותפות עם העובדים, בשרותיו ללקוחותיו ובתרומתו לקהילה ולחברה.

פירוט נרחב על הפעילות בתחום הקיימות והאחריות החברתית נמצא בדוח האחריות החברתית הממוקם באתר האינטרנט של הבנק. דוח זה, כמו קודמיו, דורג על-ידי הארגון הבינלאומי Global Reporting Initiative בדירוג הגבוה ביותר, A+. הבנק הינו הארגון העסקי הראשון בארץ המפרסם כל שנה דוח מלא בעברית ובאנגלית. כל חמשת הדוחות שפורסמו קיבלו את הדירוג המרבי.

בחודש אוקטובר 2012 העביר הבנק את הדיווח השנתי ליוזמת ה-GLOBAL COMPACT של האו"ם. דיווח שנתי זה מתבקש כחלק מהחברות והמחויבות ליוזמה זו, המהווה הצהרת התחייבות לקדם וליישם את עשרת העקרונות האוניברסאליים של האו"ם בתחומי זכויות אדם, העסקה, סביבה ומניעת שחיתות.

הבנק ממשיך בפיתוח מגוון רחב של יוזמות ופעילויות ברבדים השונים של הקיימות והאחריות החברתית. כחלק מהאסטרטגיה העסקית שלו לסייע במעבר לשימוש באנרגיה ממשאבים שאינם מתכלים, מוביל הבנק מהלך נרחב לקידום הענף הסולארי במדינה ומציע מכלול פתרונות מימוניים בתחום לכל מיגזרי האוכלוסייה. הבנק מוביל פתרונות מימון לשוק התפלת המים ומעורב בשיעור של כ-80% מהיקף המים המותפלים והמתוכננים להתפלה. כמו-כן ממומנים פרויקטים להקמת תחנות כוח המונעות בגז, להתייעלות אנרגטית, מתקנים לטיפול בפסולת ובנייה ירוקה-כל זאת בהיקף של מיליארדי שקלים.

כחלק מתפישת ערכי הקיימות והאחריות החברתית, מנהל הבנק תוכנית חברתית חלוצית לטיפול מערכתי באיסוף ומיחזור של פסולת אלקטרונית, מתכות ומכשירים חשמליים, בשיתוף עם רשויות מקומיות ברחבי הארץ. פרויקט זה כולל עיצוב, פיתוח ואספקת מיכלי איסוף לעיריות והצבתם במרכזי הערים בישראל, תוך הסדרת הליך האיסוף והמיחזור, הטמעה ותקשור לתושבי הערים. איסוף המיכלים ופירוק הפסולת נעשה באמצעות "אקולוגיה לקהילה מוגנת", המעסיקה אנשים עם מוגבלות ובכך יוצר הבנק ערך משותף ועונה הן על צורך סביבתי והן על צורך חברתי.

התוכנית החלה בעיר חולון בראשית 2012, עם הצבת 20 מיכלי איסוף במקומות מרכזיים והומי אדם ברחבי העיר והחל תהליך השקה. במהלך החודשים שלאחר מכן התבצע תהליך למידה והפקו לקחים להרחבת התוכנית לערים נוספות. לאור ההצלחה, התוכנית התרחבה גם לאשדוד, רחובות, יבנה, שוהם וראשון לציון. עד סוף השנה תהיה התוכנית זמינה לכ-800,000 תושבים. פילוט זה של הבנק עשוי לשמש לקידום מודל עבודה בנושא, על-ידי מחזיקי העניין ברמה הארצית.

תוכנית זו מסייעת בהיבטים כלכליים, חברתיים וסביבתיים: שיפור באיכות הסביבה בעיר ובסביבותיה; מניעת פליטת גזי החממה וגזים רעילים נוספים הנוצרים בתהליך מיחזור לקוי של פסולת אלקטרונית; הפחתת נפח הפסולת העירונית (חיסכון בעלויות שינוע והיטל ההטמנה); מיצוב ירוק וקידום סדר היום של העיריות בהתאם לחזון שמירה על הסביבה ואיכות החיים; קידום מטרה לאומית חברתית - העסקת אנשים עם מוגבלות; ייצור המיכלים ותפעול הפרויקט - באמצעות חברות כחול-לבן במקום יבוא; מינוף הציבור והנוער לערכים סביבתיים.

עבודת הדירקטוריון

במהלך שנת 2012 המשיך דירקטוריון הבנק את פעילותו בהתוויית האסטרטגיה, המדיניות והקווים העקרוניים לפעילותו של הבנק בארץ ובחול, תוך שהוא קובע הנחיות בנושאים השונים בהתאמה לדרישות עדכוני החקיקה ובהתאם להוראה 301 החדשה של בנק ישראל. במסגרת זו התווה הדירקטוריון את המדיניות לפעילותן של חברות הבת בארץ ובחול, קבע מסגרות לנושא החשיפה לסיכונים השונים, הנפקת אגרות-חוב, הנפקת הון מניות, ביצוע ומימוש השקעות קבועות וביצוע הצעות רכש ומיזוגים. הדירקטוריון עסק באישור הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים, מדיניות חלוקת הדיבידנד, קביעת המבנה הארגוני של הבנק, קביעת מדיניות כוח אדם, שכר, תנאי פרישה ומערכת תגמולים לעובדים ולמנהלים בכירים, ובקיום פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת שמבצעת ההנהלה ועקביותה עם מדיניות הבנק.

המליאה וועדותיה - ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, הוועדה למוצרים חדשים, הוועדה לממשל תאגידי, הוועדה לאישור השקעות, ועדת טכנולוגיה ומחשוב, ועדת כספים ותשקיפים וועדת תגמול, קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק. במהלך שנת 2012 התקיימו 35 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-185 ישיבות של ועדות הדירקטוריון, כפי שיפורט בפרק זה.

ועדת אשראי

דנה בישיבותיה בנושאים עקרוניים והמליצה לדירקטוריון על מדיניות האשראי של הבנק בארץ ובחול ועל נהלים בתחום האשראי ובקרת האשראי. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על אישור עסקות אשראי בהתאם למדרג הסמכויות שאישר הדירקטוריון. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על היעדים העסקיים ושיוקי יעד למתן אשראי; על מדיניות ביחס למתן אשראי למימון אמצעי שליטה בתאגידים אחרים; קיבלה סקירות מקיפות על לווים שחבותם עולה על היקף כספי מסוים שקבע הדירקטוריון; דנה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות האשראי לעובדים ולאנשים קשורים; דנה והמליצה לדירקטוריון על סיבולת הסיכון, על המגבלות הרצויות על רמת החשיפה לסיכונים בתיק האשראי, לרבות חשיפה בגין ריכוזיות ענפית, חשיפה בגין הלווים הגדולים, קבוצות הלווים הגדולות, דירוג וגידור סיכונים אשראי וחשיפה לריכוזיות ביטחונות, והחשיפה למדינות ומוסדות פיננסיים בחול. הוועדה דנה בהסדרי חוב משמעותיים ובחובות קשי-גבייה שסכומם מהותי והמליצה לדירקטוריון על אישור הסדרי החוב ועל טיפול בחובות קשי-גבייה שסכומם מהותי בהתאם למדרג סמכויות שקבע הדירקטוריון. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות הבטוחות ומרווחי הביטחון, מדרג סמכויות אשראי בארץ ובחול ודנה והמליצה לדירקטוריון לאשר את תוכנית העבודה השנתית והרב-שנתית של בקרת האשראי בארץ ובחול. הוועדה קיבלה סקירות ענפיות, קיבלה דיווחים על הלוואות ופקדונות במטבע-חוץ שניתנו לבנק, וכן קיבלה דיווחים רבעוניים על התפתחויות בתיק האשראי של הבנק, על חבות לווה בודד ולווים גדולים המדווחים לבנק ישראל. ועדת אשראי קיימה במהלך השנה 36 ישיבות. חברי הוועדה הם: ה"ה: י. סרוסי - יו"ר, א. איזקסון, מ. ברון, א. טוב ו-מ. קורן.

ועדת עסקות עם אנשים קשורים

דנה בעסקות עם "אנשים קשורים" לבנק, על-פי הגדרות המפקח על הבנקים. כן דנה הוועדה בעסקות עם אחרים, שלנושא משרה בבנק יש בהן "עניין אישי", כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999, בסכומים, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. כן קיבלה הוועדה סקירות שוטפות על מצבם הכלכלי והפיננסי של גופים אלה. ועדת עסקות עם אנשים קשורים קיימה במהלך השנה 35 ישיבות. חברי הוועדה הם: ה"ה: מ. ברון - יו"ר, א. טוב, מ. קורן ו-ד. שורץ.

ועדת ביקורת

דנה בתוכנית העבודה של המבקר הפנימי של הבנק, המליצה למליאת הדירקטוריון לאשרה וקיימה מעקב אחר ביצועה, לרבות קביעת המסגרת הרצויה לביצוע הביקורת בחברות בת בארץ ובחול.

הוועדה דנה בדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים ומציגה המלצותיה בפני הדירקטוריון בדבר אישורם. במסגרת זו דנה הוועדה בהערכות ובאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, לרבות בנוגע לחובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי, הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים והערכות שווי, לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן שעליהן נסמכים הדוחות הכספיים; כן בוחנת הוועדה את אפקטיביות הבקורות הפנימיות המרכזיות בבנק לדוח הכספי.

הוועדה קיבלה דיווח חצי שנתי בדבר ביצוע הביקורות בחברות הבת בארץ ובח"ל, ווידאה קיומה של מערכת ביקורת נאותה בחברות אלה. ממצאי ביקורת מהותיים או ממצאים בעלי סיכון מהותי ביחס לחברות הבת, אשר נתגלו בדוחות הביקורת שבוצעו בחברות הבת של הבנק, דווחו על-ידי המבקרים הפנימיים של חברות הבת, לאחר שנדונו בוועדת הביקורת של חברת הבת.

הוועדה דנה בדוחות הביקורת של בנק ישראל שהועברו אליה במהלך השנה, בדוח הביקורת של רואי החשבון המבקרים ובדוחות המהותיים ו/או הבולטים של הביקורת הפנימית, וניהלה מעקב אחר הטיפול בדוחות אלה. בנוסף, קיבלה הוועדה דיווחים על סיכומים תקופתיים של ממצאי הביקורת, לרבות דיווחים הנוגעים למגננוני הבקרה בתאגידים שבשליטת הבנק.

הוועדה קיימה בקרה, באמצעות המבקר הפנימי אחר נוהל עבודת הדירקטוריון וביצוע החלטות הדירקטוריון וועדותיו.

כן קיימה הוועדה בקרה על מילוי נוהל חובת יציאה לחופשה רציפה.

הוצג לוועדה סיכום חצי שנתי של פעילות הביקורת הפנימית ושל פעילות ועדת הביקורת.

עוד עסקה הוועדה באישור פעולות ועסקות, הקשורות בנושאי משרה ו/או בעלי עניין (כמשמעות ביטויים אלו בחוק החברות) ו/או אנשים קשורים (כמשמעות הביטוי בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל) ובאישור עסקות מהותיות ו/או "חריגות", כמתחייב מהוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות").

כן דנה הוועדה והמליצה לדירקטוריון בנושא יישום ושינויים בתוכנית התגמול לנושאי המשרה בבנק, לרבות בנושא הענקת מענקים לנושאי המשרה.

ועדת הביקורת דנה בחובות הבעייתיים של הבנק ובהפרשות להפסדי אשראי הנדרשות בגינם. כמו-כן, דנה בסיווג ניירות-ערך המוגדרים כבעייתיים ובחינת הצורך בהפרשה לירידות ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות-ערך שבהחזקת הבנק.

כן קיימה הוועדה דיונים בנושאים שונים, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, לרבות דיון במינוי רואי החשבון המבקרים, קיום דיונים עם רואי החשבון המבקרים, בדוח המפורט ובדוח המשלים של רואי החשבון על הדוחות הכספיים, קיבלה דיווחים על הבקרה הפנימית על הדוח הכספי וקיימה דיונים עם המבקר הפנימי הראשי לבדו, עם היועץ המשפטי הראשי לבדו, עם החשבונאי הראשי לבדו, ועם קצין הציות והממונה על איסור הלבנת הון לבדו, וכן עם רואי החשבון המבקרים לבדם, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל.

ועדת ביקורת קיימה במהלך השנה 38 ישיבות.

חברי הוועדה הם: ד. שורץ - יו"ר, מ. ברון, נ. זיכלינסקי, א. טוב, י. ירום ו-י. פאר.

ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים

דנה והגישה המלצות לוועדת הביקורת ולדירקטוריון בנושא מדיניות השכר של העובדים והמנהלים בקבוצת הבנק וכן תנאי השכר, תנאי הפרישה והתגמול של נושאי משרה בבנק וביישום תוכנית התגמול החדשה לנושאי המשרה ולמנהלים הבכירים בבנק. כן דנה הוועדה והמליצה לדירקטוריון על תקציב הבונוס לנושאי המשרה והמנהלים הבכירים.

כן דנה הוועדה והגישה המלצות לדירקטוריון בנושא תנאי השכר, תנאי הפרישה והתגמול של יושבי ראש ומנכ"לים של חברות הבת המהותיות, בארץ ובח"ל.

כן דנה הוועדה בתגמול ובמענקים לעובדים שאינם נושאי משרה לרבות אלו של העובדים בסניפים, בשלוחות ובחברות הבת מחוץ לישראל, והמליצה על מדיניות ההעסקה והפרישה של נושאי המשרה, המנהלים והעובדים בחברות הבת של הבנק בישראל. תפקידי הוועדה וסמכויותיה עודכנו ואושרו על-ידי ועדת ממשל תאגידי ביום 21 בינואר 2013 והדירקטוריון ביום 17 בפברואר 2013, בהתאם לשינויים בחוק החברות (תיקון מס' 20).

ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים קיימה במהלך השנה 21 ישיבות.

חברי הוועדה הם: ה"ה: י. סרוסי - יו"ר, א. דיק, א. טוב, א. פלד ו-מ. קורן.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים

דנה במכלול הסיכונים להם חשוף הבנק, בהתפתחות החשיפות, בהיערכות הארגונית בבנק לניהול בקרה ואמידת הסיכונים; באיכות והלימות הכלים והאמצעים המשמשים את הבנק לצורך ניהול ובקרת הסיכונים ולניהול ובקרה של החשיפה הכוללת של הבנק לסיכונים השונים.

הוועדה קיבלה דיווחים שנתיים ורבעוניים מתאימים לצורך ביצוע מעקב, בקרה ואמידת הסיכונים.

כן קבעה הוועדה את המתודולוגיה של אמידת הסיכונים השונים, ודנה בהיערכות ובהתקדמות הבנק ליישום התוכניות לאימוץ הוראות באזל. כן דנה הוועדה והמליצה לדירקטוריון לאשר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של הבנק - ICAAP - לשנת 2011. כן קיבלה הוועדה דיווחים שנתיים בנושאי איסור הלבנת הון, איסור מימון טירור וציות להוראות הרגולטוריות, האכיפה הפנימית בניירות-ערך ודיווח שנתי על ניהול הסיכונים בתחומים השונים על-ידי חברות הבת של הבנק בארץ ובח"ל ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק.

הוועדה דנה בממצאי הסקר למעילות והונאות.

הוועדה דנה בפעילויות חדשות של הבנק ובחנה את הסיכונים הכרוכים בהם ואת הכלים שישמשו לניהול הסיכונים, לאמידתם ולקיום בקרה עליהם.

כן קיבלה הוועדה דיווחים שוטפים על אירועים מהותיים בפעילות הבנק, שיש להם השלכה על ניהול הסיכונים של הבנק, בתחומים השונים, וכן על דיווח על מיפוי והערכת הסיכונים התפעוליים בקבוצה לרבות הטיפול בתוצאות סקר מעילות והונאות.

הוועדה הציגה המלצותיה לדירקטוריון.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים קיימה במהלך השנה 19 ישיבות.

חברי הוועדה הם: א. איזקסון - יו"ר, מ. ברון, א. טוב, י. סרוסי, א. פלד ו-מ. קורן.

הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית

הוועדה דנה בדיווחים תקופתיים הנוגעים לפעילות הבנק בחו"ל ופעילות הבינלאומית הגלובלית, לרבות באמצעות שלוחות הבנק בחו"ל, בסניפים ובחברות הבת בחו"ל.

כן דנה הוועדה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות בנושא פעילות נעדרת שקיפות, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל ובנושאים המפורטים להלן: סקירות תקופתיות על סביבת הפעילות (עסקית, כלכלית, רגולטורית, משפטית, פוליטית וכד'), במדינות בהן פועל הבנק באמצעות סניפים ושלוחות; התפתחויות תקופתיות בשלוחות ובסניפים, ברמת השלוחה והסניף וברמה מצרפית - פעילות, חשיפה לסיכונים ותוצאות עסקיות; סקירות תקופתיות של יחידות הביקורת הפנימית, הבקרה והפיקוח ביחס לשלוחות ולסניפי הבנק בחו"ל; עמידה במגבלות החשיפה לשלוחות ולסניפי הבנק בחו"ל; בחינת תקופתיות של הלימות משאבי כוח אדם בכל יחידות הבנק העוסקות בפיקוח, בקרה, ביקורת ובמערכת הדיווחים והרישומים החשבונאיים הנוגעים לשלוחות חו"ל; ודיווח על אירועים מיוחדים בשלוחות חו"ל.

הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית קיימה במהלך השנה 8 ישיבות.

חברי הוועדה הם: י. סרוסי - יו"ר, א. דיק, מ. ויצנר, א. טוב, א. פלד ו-נ. רונן.

הוועדה למוצרים חדשים

דנה והמליצה לוועדה לניהול ובקרת סיכונים ולדירקטוריון בכל מוצר ו/או בכל מכשיר פיננסי נגזר חדש השונה משמעותית מהמכשירים הקיימים בבנק, ו/או המביא ליצירת חשיפה מסוג חדש, ו/או עשיית שוק, לרבות באמצעות חברות הבת או סניפי הבנק בחו"ל.

הוועדה למוצרים חדשים קיימה במהלך השנה 5 ישיבות.

חברי הוועדה הם: י. סרוסי - יו"ר, א. איזקסון, א. דיק, י. ירום ו-מ. קורן.

הוועדה לממשל תאגידי

דנה וממליצה לדירקטוריון על מדיניות, נהלים והנחיות להטמעת עקרונות הממשל התאגידי בעבודת הדירקטוריון והוועדות וכן לצורך עמידת הבנק בעקרונות ממשל תאגידי נאות והתאמתם להוראות הדין, לרבות קביעת מדיניות הבנק ופיקוח על ההנהלה ועל חברות הבת של הבנק, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל.

הוועדה לממשל תאגידי קיימה במהלך השנה 5 ישיבות.

חברי הוועדה הם: י. סרוסי - יו"ר, מ. ברון, נ. זיכלינסקי, א. טוב, א. פלד ו-נ. רונן.

הוועדה לאישור השקעות

מתכנסת אד-הוק, לדון בהמלצות ההנהלה לביצוע השקעות, רכישות ו/או מימוש של השקעות ריאליות, בארץ ובח"ל, וכן, לדון בהמלצות ההנהלה לביצוע ו/או מימוש נכסים קבועים בארץ ובח"ל שתבוצענה בין על-ידי הבנק עצמו ובין על-ידי חברות הבת שבבעלותו המלאה, בסכומים העולים על 150 מיליון ש"ח ועד 300 מיליון ש"ח.

הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על ביצוע השקעות בסכומים העולים על 300 מיליון ש"ח, לאחר אישורן על-ידי הנהלת הבנק. כן קיבלה הוועדה דיווחים על החלטות השקעה בסכומים של עד 25 מיליון דולר שביצעה פועלים שוקי הון ואושרו על-ידי הנהלת הבנק; דנה ואישרה השקעה בסכום העולה על 25 מיליון דולר ועד 60 מיליון דולר לאחר שקיבלה המלצות מהנהלת הבנק ודיווחה עליהן לדירקטוריון; כן דנה והמליצה לדירקטוריון לאשר החלטות השקעה בסכום העולה על 60 מיליון דולר. החלטות הוועדה מדווחות לדירקטוריון.

הוועדה לאישור השקעות קיימה במהלך השנה 6 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: י. סרוסי - יו"ר, א. דיק, י. טאומן ו-א. טוב.

ועדת טכנולוגיה ומחשוב

דנה וממליצה לדירקטוריון בדבר תוכניות העבודה של חטיבת טכנולוגיה ומחשוב, לרבות בנושאים טכנולוגיים ומיחשוביים של הבנק, נושאי גיבוי ושרידות של המערכות הטכנולוגיות של הבנק וניהול טכנולוגיות מידע כנדרש על-פי הוראה 357 של בנק ישראל. במסגרת זו דנה הוועדה בקליטת המחשב השלישי בבנק ובהמלצות להעקפת אתר הגיבוי. כן דנה הוועדה בדיווחים רבעוניים על התקדמות בפרויקטים טכנולוגיים משמעותיים.

ועדת טכנולוגיה ומחשוב קיימה במהלך השנה 6 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: מ. ויצנר - יו"ר, א. דיק ו-נ. זיכלינסקי.

ועדת כספים ותשקיפים

הוועדה סוקרת את הביצועים העסקיים של הבנק, כפי שהם עולים מטיטות הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים ודנה במשמעויות הכלכליות שלהם; דנה במדיניות החשבונאית שאומצה בנוגע לנושאים מהותיים בדוחות הכספיים ובהשלכותיהם; דנה בהערכת אומדנים בנוגע לחובות פגומים והערכות שווי מהותיות בדוחות הכספיים, תוך בחינת משמעויות ודרכי פעולה עסקיים. במסגרת הדיון מקבלת הוועדה דיווח על לווים בעייתיים בארץ ובסניפי חו"ל. כן דנה הוועדה בחלוקת דיבידנד בהתאם למדיניות שנקבעה על-ידי הדירקטוריון וממליצה לדירקטוריון לאשר; הוועדה דנה בתשקיפים של הבנק, לרבות תשקיפי מדף ודוחות הצעת מדף, ומביאה בפני הדירקטוריון את המלצותיה בדבר אישורם.

ועדת כספים ותשקיפים קיימה במהלך השנה 5 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: א. איזקסון - יו"ר, א. טוב, י. סרוסי, י. פאר, א. פלד ו-מ. קורן.

ועדת תגמול

ועדת תגמול הוקמה בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 26 בדצמבר 2012, לפי דרישות תיקון 20 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (תיקון מס' 20).

תפקידי הוועדה לדון ולהמליץ בפני הדירקטוריון על מדיניות הבנק בנושא תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בבנק, בחינת הצורך בעדכון מדיניות השכר, מעת לעת, ובחינת יישומה.

הוועדה תדון בתנאי הכהונה וההעסקה של נושאי משרה, הטענות אישורה ותבחן את הצורך במתן פטור לעסקה מאישור האסיפה הכללית. הוועדה תמלא כל תפקיד שיוטל עליה על-פי דין או על-פי החלטות הדירקטוריון, מעת לעת.

ועדת תגמול קיימה במהלך השנה ישיבה אחת.

חברי הוועדה הם ה"ה: א. טוב - יו"ר, ד. שורץ ו-נ. רונן.

תיאור הפעילות, ההרכבים והסמכויות של מליאת הדירקטוריון והוועדות, מעודכנים למועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2012.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלי כשירות מקצועית

בחוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") נקבע כי על דירקטוריון של חברה ציבורית לקבוע מהו המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בדירקטוריון, שעליהם להיות "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", וזאת בהתחשב, בין השאר, בסוג החברה, גודלה והיקף מורכבות פעילותה. הוראה זו חלה על הבנק מהיותו חברה ציבורית.

עוד נקבע בחוק החברות, כי כדירקטור חיצוני בחברה ציבורית ימונה מי שהוא "בעל כשירות מקצועית" או מי שהוא "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית".

בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005, נקבעו התנאים הנדרשים על מנת שדירקטור ייחשב כ"בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" וכ"בעל כשירות מקצועית".

בהתאם לתקנות החברות, "דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" הינו "דירקטור אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו, הוא בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים-חשבונאיים ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולעורר דיון בקשר לאופן הצגתם של הנתונים הכספיים"; כן נקבע, כי הערכת מיומנותו החשבונאית והפיננסית של דירקטור תיעשה בידי הדירקטוריון ויבאו במכלול השיקולים, בין השאר, השכלתו, ניסיונו וידעותיו בנושאים אלה:

(א) סוגיות חשבונאיות וסוגיות בקרה חשבונאית האופייניות לענף בו פועלת החברה ולחברות בסדר הגודל והמורכבות של החברה;

(ב) תפקידיו של רואה החשבון המבקר והחובות המוטלות עליו;

(ג) הכנת דוחות כספיים ואישורם לפי החוק ולפי חוק ניירות-ערך.

"דירקטור בעל כשירות מקצועית" הינו דירקטור שמתקיים בו אחד מהתנאים האלה:

(א) בעל תואר אקדמאי באחד מן המקצועות האלה: כלכלה, מינהל עסקים, ראיית חשבון, משפטים, מינהל ציבורי;

(ב) בעל תואר אקדמאי אחר או שהוא השלים לימודי השכלה גבוהה אחרת, הכל בתחום עיסוקה העיקרי של החברה או בתחום הרלוונטי לתפקיד;

(ג) הוא בעל ניסיון של חמש שנים לפחות באחד מאלה, או שהוא בעל ניסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בשניים או יותר מאלה:

(1) בתפקיד בכיר בתחום הניהול העסקי של תאגיד בעל היקף עסקים משמעותי;

(2) בכהונה ציבורית בכירה או בתפקיד בכיר בשירות הציבורי;

(3) בתפקיד בכיר בתחום עיסוקיה העיקריים של החברה.

בתקנות נקבע, כי הערכת הכשירות המקצועית של מועמד לכהן כדירקטור בעל כשירות מקצועית, כאמור, תיעשה בידי הדירקטוריון. דירקטוריון הבנק קבע, כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", יהיה שני דירקטורים, בדומה למספר הדירקטורים החיצוניים שיש למנות בחברה ציבורית לפי חוק החברות.

בנוסף, קבע המפקח על הבנקים בהוראה 630 להוראות הדיווח לציבור (להלן: "הוראה 630"), כי על התאגיד הבנקאי לפרט בדוח התקופתי, במסגרת דוח הדירקטוריון, את המספר המזערי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", אשר קבע התאגיד הבנקאי שראוי שיהיו חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

כן קובעת הוראה 630, כי בדוח הדירקטוריון יש לפרט את מספר הדירקטורים במועד הדיווח, שהם דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", תוך ציון מספר הדירקטורים כאמור, אשר הינם חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

דירקטוריון הבנק קבע, כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" שראוי שיהיו חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון, יהיה שני דירקטורים, וכי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" שראוי שיהיו חברים בוועדת כספים ותשקיפים של הדירקטוריון, המוסמכת לדון בדוחות הכספיים של הבנק, יהיה שני דירקטורים, וזאת בהתבסס על נימוקי הדירקטוריון בקביעת המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" המכהנים בדירקטוריון הבנק.

יצוין כי במועד הדיווח מספר הדירקטורים, שהינם "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" וכ"כשירות מקצועית" לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, בהתאם לדרישות תקנות החברות, הינו 14 דירקטורים ודירקטור אחד הינו "דירקטור בעל כשירות מקצועית" ו"דירקטור אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה עמוקה בתחום עיסוקיו העיקריים של הבנק".

מספר הדירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלי כשירות מקצועית" אשר הינם חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון הינו 6 דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

חברי הדירקטוריון שהינם "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", ו/או "בעלי כשירות מקצועית" לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם בהתאם לדרישות תקנות החברות, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2012, הינם כדלקמן:

1. יאיר סרוסי - בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה - האוניברסיטה העברית ירושלים.
מכהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 באוגוסט 2009. כן מכהן כיו"ר ועדות הדירקטוריון של הבנק; ועדת אשראי, ועדת משאבי אנוש - שגר ותגמולים, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לבנקאות ח"ל ופעילות בינלאומית, הוועדה למוצרים חדשים והוועדה לממשל תאגידי וכחבר בוועדות הדירקטוריון; ועדת כספים ותשקיפים והוועדה לניהול ובקרת סיכונים.
בתקופה 4 ביוני 2009 ועד 31 ביולי 2009 כיהן כסגן יו"ר הדירקטוריון של הבנק.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 4 ביוני 2009.
מכהן כיו"ר הוועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה ושל קרן פרץ נפתלי.
מכהן כחבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית.
מכהן כחבר בדירקטוריונים של החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, DSP Group Ltd, אמדיל י.ס. בע"מ ואמדיל אחזקות (1999) בע"מ.
כיהן בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כיועץ בכיר של בנק ההשקעות מורגן סטנלי (ישראל) בע"מ, כיו"ר דירקטוריון החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, אייל מיקרוגל בע"מ, דיור ב.פ. בע"מ, דיור ב.פ. השקעות (1992) בע"מ ודיור ב.פ. נכסים (1993) בע"מ וכדירקטור בחברות: החברה לישראל בע"מ (דח"צ), וינטגרה בע"מ (דח"צ), סיטי אינווסטמנט, אספן בנייה ופיתוח בע"מ (דח"צ), מוסטנג מזנין השקעות בע"מ, מוסטנג ניהול קרנות בע"מ ופורטום תעשיות בע"מ ויורפורט בע"מ, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. כמו-כן כיהן כיו"ר ועדת ההשקעות של מבטחים - קרן פנסיה ותיקה וכחבר בוועדת ההשקעות של נכסי האוניברסיטה העברית, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.
כן כיהן כיו"ר הקרן מוסטנג מזנין השקעות בע"מ וכחבר בוועדת ההשקעות של קרן סקיי 1 (Private Equity) וכחבר הוועדה המייעצת של מרכז קיסריה, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.
הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

2. אירית איזקסון - בעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב ובעלת תואר מוסמך בחקר ביצועים - ביה"ס למנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב.
מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 27 בדצמבר 1999. כן מכהנת כיו"ר ועדות הדירקטוריון; ועדת כספים ותשקיפים והוועדה לניהול ובקרת סיכונים וכחברה בוועדות הדירקטוריון; ועדת אשראי והוועדה למוצרים חדשים.
מכהנת כיו"ר דירקטוריון החברות: ישראלכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ.
מכהנת כדירקטורית בחברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ ושיכון ובינוי בע"מ. חברת הוועד הפועל של איגוד החברות הציבוריות וחברה בחבר הנאמנים של אוניברסיטת בן-גוריון.
כיהנה בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטורית בחברות: החברה לישראל בע"מ, כימיקלים לישראל בע"מ, ברום ים המלח בע"מ, תרכובות ברום בע"מ ואי.די.בי. חברה לפיתוח בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.
כיהנה כחברה בחבר הנאמנים של מכון ון ליר בירושלים.
בעבר מילאה במשך 17 שנים שורה של תפקידים בבנק לאומי לישראל בע"מ. בין השאר, כיהנה כמנהלת נכסים והתחייבויות במטבע הישראלי. בתפקידה האחרון בבנק לאומי לישראל בע"מ כיהנה כראש סקטור תעשייה בחטיבה העסקית.
הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.

- 3.** מלי ברון - בעלת תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) - האוניברסיטה העברית בירושלים; ובעלת תואר ראשון בכלכלה וארצות מתפתחות - אוניברסיטת תל-אביב.
- מכהנת כדירקטורית חיצונית בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 10 בספטמבר 2007, מכהנת גם כיו"ר ועדת עסקות עם אנשים קשורים, וחברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת ביקורת, ועדת ממשל תאגידי והוועדה לניהול ובקרת סיכונים.
- חברה בדירקטוריון חברת מליבה בע"מ.
- מכהנת כחברה בוועדת ההשקעות של אוניברסיטת תל-אביב.
- כיהנה בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטורית בחברת ECTel Ltd. (דח"צ) וכחברה (פנימית) בוועדת השקעות משותפת ברווחים בחברת הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.
- כיהנה עד 31 בדצמבר 2006 כיו"ר דירקטוריון חברת מרביט סוכנות לביטוח, חברה בת של בנק מרכנתיל דיסקונט (תאגיד עזר בנקאי). בשנים 1985-1975 כיהנה בתפקידים שונים באגף התקציבים של משרד האוצר, מתוכן חמש שנים כסגן ממונה על התקציבים. בשנים 2006-1986 כיהנה בתפקידים שונים במערכת הבנקאית. בתפקידה האחרון כיהנה כסמנכ"לית בכירה בבנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ, ראש מטה סניפים וממונה על מערך המשכנתאות.
- הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.
- 4.** אמנון דיק - בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת ת"א; בעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת ת"א.
- מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 24 במרץ 2010. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לאישור השקעות, ועדת טכנולוגיה ומחשוב, ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים, הוועדה למוצרים חדשים והוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית.
- איש עסקים, שותף בחברות תקשורת, יועץ ודירקטור.
- מנכ"ל חברת אדסנסורי בע"מ.
- חבר בדירקטוריונים של החברות: רדיו ללא הפסקה בע"מ, רדיו צפון בע"מ, רדיו 99 ECO בע"מ ובתיאטרון הלאומי הבימה בע"מ (חל"צ - חברה לתועלת הציבור).
- בעבר כיהן כמנכ"ל קבוצת "בזק", יו"ר ומנכ"ל עלית אינטרנשיונל ותפקידי ניהול בכירים אחרים.
- כיהן כדירקטור בחברת מירס תקשורת בע"מ ובחברת East West Innovations, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.
- הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו-"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.
- 5.** מאיר ויצ'נר - בעל תואר שני במנהל עסקים - Northwestern University, Chicago; ובעל תואר ראשון במדעי המדינה ומדעי המחשב - אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
- מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בנובמבר 2009, כיו"ר ועדת טכנולוגיה ומחשוב של הדירקטוריון וכחבר הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית.
- מכהן כמנהל אסטרטגיה גלובלית של קבוצת אריסון וכן מכהן כיו"ר קבוצת Miya.
- חבר בדירקטוריון החברות: Miya S.A.R.L, Miya Bahamas Ltd., Miya Lux Holdings S.A.R.L, Miya Water Holdings Ltd., Dorot Management Control Valves Ltd., Miya Water SA (Proprietary) Ltd., Miya Water Mexico, S.A. DEC.V., Miya NL Holdings BV, WRP Consulting Engineers (Proprietary) Ltd., Miya NL Projects BV, Miya Manila Water Projects Inc.
- Miya Brasil Soluções em Engenharia Hidráulica Ltda, Miya Lux Holdings S.A.R.L, Swiss IP Branch, Miya Australia Holdings PTY Ltd. Miya Voda D.O.O, Romiya (Subsidiary of Miya Water S.R.L), Miya Colombia S.A.S.
- כיהן כיו"ר דירקטוריון חברת אייל מיקרוגל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בה.
- כן כיהן כדירקטור בחברות: סטורויז בע"מ, Storwize Inc. (Delaware - US), Veritec Consulting Inc., אך כיום שוב אינו מכהן בהן.
- בשנים 1998-1989 כיהן כעצמאי ביעוץ, ניהול והשקעות (גיוס כספים, איתור השקעות ומינופים לחברות הייטק, ניהול וחברות בדירקטוריון, יעוץ לארגונים בנושאי ניהול אסטרטגיה וטכנולוגיה).
- בשנים 2003-1998 כיהן כסגן נשיא ונשיא חטיבת ה-Messaging בחברת Comverse.
- הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

6. ניר זיכלינסקי - בעל תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) - אוניברסיטת בן גוריון; ובעל תואר ראשון במנהל עסקים (התמחות בחשבונאות ומימון) - המכללה למנהל ראשון לציון; רואה חשבון. מכהן כדירקטור בבנק מיום 10 בספטמבר 2007. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון; ועדת ביקורת, הוועדה לממשל תאגידי וועדת טכנולוגיה ומחשוב. בעלים של SRI Global Group, שהינה קבוצה עסקית המובילה בישראל את תחום ההשקעות על בסיס מודל ה-SRI (Socially Responsible Investment). הקבוצה עוסקת בארבעה מימורי פעילות עיקריים: SRI Investment, SRI Funds, SRI Consulting ו-SRI Training. מנכ"ל של החברות: השקעות חברתיות אחראיות (אס.אר.איי) בע"מ זיכלינסקי בע"מ. יו"ר דירקטוריון החברות: S.R.I Finance Global Group Ltd., S.R.I Master. חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ, שיכון ובינוי נדל"ן בע"מ, שיכון ובינוי אנרגיה מתחדשת בע"מ, שיכון ובינוי סולל בונה (בנין ותשתית) בע"מ, שיכון ובינוי - סולל בונה - תשתיות בע"מ, שיכון ובינוי מים בע"מ, ייעוץ להשקעות אחריות חברתית (אס.אר.איי) בע"מ, מגדלור השקעות (אס.אר.איי) 2009 בע"מ, פז הדרכות בע"מ והחברה המרכזית לשירותים פיננסיים חברתיים (אס.אר.איי) בע"מ. חבר בוועד המנהל של עמותת ידידי מרכז רפואי רבין, חבר נשיאות מפעל החסד "יד ביד", חבר בחבר הנאמנים וועדת הכספים של המכללה למנהל ראשון לציון, ונאמן ויצ"ו - הסתדרות עולמית לנשים ציוניות. נשיא פרויקט נובה - ניהול בשירות הקהילה. חבר בצוות המוביל של המרכז לזימות חברתית של היישוב סביון, מלווה את הפרויקט של התאחדות הסטודנטים בעיר לוד. מכהן במשך כ-18 שנים כחברה בחוגים למנהל עסקים וחשבונאות לתואר ראשון ושני - אוניברסיטאות תל-אביב, העברית, בר-אילן, המכללה למנהל, הקריה האקדמית ומכון לנדר. כיהן במשך כ-10 שנים כשותף בכיר וראש המחלקה המקצועית, מנהל פיתוח עסקי ומחלקת דיווח חברתי ומנהל תחום הדרכות - משרד רואי החשבון BDO זיו האפט. כיהן כמשנה למנכ"ל, מנהל כספים ומנהל פיתוח עסקי, של החברות בקבוצת בעלי השליטה: אריסון השקעות בע"מ, אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ, ארזף ג' בע"מ, ארזף ד' בע"מ וארשב אחזקות בע"מ. כיהן בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטור בדירקטוריון החברות: תעשיות אבן וסיד בע"מ, תעשיות מלח לישראל בע"מ, גאון החזקות בע"מ, אך שוב אינו מכהן בהן. בעל הבנה פיננסית מקיפה הן בפרקטיקה והן במתודולוגיות המונחלות לציבור הרחב, המשתקפת בכתיבת ועריכת עשרות ספרים (לרבות שתי אנציקלופדיות), מאמרים ומחקרים בתחומים כלכליים-עסקיים, חשבונאיים, בקרה, ביקורת, משפטיים ואחריות חברתית בעסקים. הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

7. יאיר טאומן - בעל תואר שלישי במתמטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים; בעל תואר שני במתמטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים; ובעל תואר ראשון במתמטיקה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים. מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 1 בדצמבר 2011. כן מכהן כחבר הוועדה לאישור השקעות של הדירקטוריון. מרצה במרכז הבינתחומי הרצליה ובאוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook. המנהל האקדמי של תוכנית ZELL לזימות, המרכז הבינתחומי הרצליה. ראש המרכז לתורת המשחקים במחלקה לכלכלה, אוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook. חבר בדירקטוריונים של החברות: Radware, ADVFN (לונדון), Bidorbuy, Expobee (יו"ר) ו-Digiblock. בין השנים 2008-1984 כיהן כפרופסור בפקולטה לניהול, אוניברסיטת תל-אביב. בין השנים 2010-2011 כיהן כדיקן בית ספר אריסון למנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה. הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

8. אמרי טוב - בעל תואר שני בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית ירושלים; ובעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה - האוניברסיטה העברית ירושלים.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק (דח"צ) (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות) מיום 5 בפברואר 2009. כן מכהן כיו"ר ועדת תגמול וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית והוועדה לממשל תאגידי.

דירקטור בחברות. יועץ עסקי. יועץ וחוקר בכלכלת ביטחון.

חבר בדירקטוריונים של החברות: מ.ט.א. אחזקות בע"מ, IC Green Energy Ltd. (ICG), אמנת ניהול ומערכות בע"מ (דח"צ) ופלטן סאסא בע"מ.

חבר בעמותת ותיקי הצנחנים משחררי ירושלים וצולחי התעלה (ע"ר), בעמותת הנהגות מורשת הצנחנים ובוועד המנהל של תיאטרון הגשר.

בשנים 2006-2000 כיהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון בנק הפועלים בע"מ, כיו"ר ועדת ביקורת וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם בעלי עניין ואנשים קשורים, ועדת עסקים ותקציב, ועדת שכר ומשאבי אנוש, ועדת תשקיף, ועדת מאזן, ועדת בקרת הוצאות וייעול, הוועדה לאישור השקעות והוועדה לתמחור מחדש (REPRICING).

כיהן בעבר כחוקר במחלקת המחקר של בנק ישראל, מנהל במחלקת האשראי והפיקוח על מטבע-חוץ ויועץ לנגיד בנק ישראל. כן כיהן בתפקיד היועץ הכלכלי (Chief Economist) של מערכת הביטחון עד יוני 2000.

כיהן בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטור בחברות: כנפי זהב בע"מ, אלישירא מערכות אלקטרוניות בע"מ, אופטריסטי בע"מ, שופרסל בע"מ (דח"צ) וגרנית הכרמל השקעות בע"מ (דח"צ); כדירקטור חיצוני בקופת-גמל של רופאים עובדי המדינה (אדם) וכחבר ועדת השקעות של קופת הגמל וכעמית מחקר במרכז ללימודים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב ובמכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS).

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

9. יוסף ירום - מוסמך לעריכת דין מטעם הפקולטה למשפטים ומדעי החברה - האוניברסיטה הממלכתית בקורדובה, ארגנטינה. בעל רישיון ישראלי לעריכת דין.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 21 במרץ 2011. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת הדירקטוריון והוועדה למוצרים חדשים.

מרצה בתחום הביקורת במיגזר העסקי באוניברסיטת חיפה.

מכהן כחבר בדירקטוריון המכללה האקדמית להנדסה וטכנולוגיה אורט הרמלין נתניה בע"מ.

חבר בוועדת אשראי של חברת דש ניהול קופות-גמל בע"מ.

בין השנים 2004-1994 כיהן כמבקר הפנימי הראשי של הבנק וכממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל ומבקר פנימי בחברות מקבוצת הבנק, במעמד חבר הנהלה.

בין השנים 2004-2006 כיהן כמשנה למנהל כללי בבנק, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים.

בין השנים 2008-2006 כיהן כיו"ר דירקטוריון בנק מסד בע"מ.

כיהן כדירקטור בחברות: בנק מסד בע"מ, יובנק בע"מ וקלריטי פמיילי אופיס, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. כן כיהן כחבר ועדת הביקורת של התנועה לאיכות השלטון.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו-"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

10. יעקב פאר - בעל תואר שני בניהול עסקי בהנדסת תעשייה וניהול - אוניברסיטת בן-גוריון; ובעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת בן-גוריון.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 6 באוקטובר 2010. כן מכהן כחבר ועדות הדירקטוריון; ועדת כספים ותשקיפים של הדירקטוריון וועדת ביקורת. יועץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים.

אינו מכהן כחבר בדירקטוריונים של חברות אחרות.

בין השנים 2002-1996, כיהן כמנכ"ל שרגד אורחנים בע"מ; החל משנת 2003 עד היום הנו בעל עסק ליעוץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים.

בין השנים 1995-1988 כיהן כמנהל המחלקה הכלכלית של חברת נצבא.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו-"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

11. אפרת פלד - בעלת תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים - EMBA - תוכנית בינלאומית קלוג רקנאטי, אוניברסיטת ת"א; ובעלת

תואר ראשון (B.A) בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת ת"א; ובוגרת לימודי תעודה בשמאות מקרקעין, אוניברסיטת ת"א.

מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 24 בינואר 2007. כן מכהנת כחברה בוועדות הדירקטוריון; ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים, הוועדה לבנקאות ח"ל ופעילות בינלאומית, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים וועדת ממשל תאגיד.

החל מחודש ספטמבר 2009 מכהנת כיו"ר דירקטוריון החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ וארזף ד'.

החל מחודש ספטמבר 2004 מכהנת כמנכ"ל חברת SAFO LLC וארזף ג' בע"מ.

מכהנת כדירקטורית בחברות: שיכון ובינוי בע"מ, מלח הארץ בע"מ, אב-אר השקעות הון 1997 בע"מ, Arison Investments USA, MIYA Luxembourg S.a.r.l-LLC, Miya S.a.r.l.

חברה בדירקטוריון ובוועדת ההשקעות של מכן ויצמן למדע.

כיהנה כדירקטורית בחברת ביומדיקל אינווסטמנטס (1997) בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בה. החל מחודש מרץ 2006 ועד חודש ספטמבר 2009 כיהנה כמנכ"לית החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ וארזף ד' בע"מ.

בשנים האחרונות צברה ניסיון ניהולי נרחב בקבוצת אריסון, בתחומי עסקים בפילנטרופיה בשוק הישראלי והבינלאומי, לרבות ניהול במגוון ענפים פיננסיים ואופרטיביים, ולרבות התמחות בניהול מערך קרנות פיננסיות גלובליות, תיקי השקעות, החזקות פיננסיות ואופרטיביות, מיסוי ישראלי ובינלאומי, נדל"ן ועבודה נרחבת עם בנקי השקעות ומוסדות פיננסיים בינלאומיים מהשורה הראשונה בעולם. הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.

12. משה קורן - בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית; בוגר קורסים בנושא ניתוח דוחות כספיים. יועץ בנקאי ופיננסי.

מכהן כדירקטור בבנק מיום 3 באוגוסט 1992. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון; ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה למוצרים חדשים וועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים.

כיהן בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטור בחברות: פסגות בית השקעות בע"מ ופסגות ניירות-ערך בע"מ.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

- 13.** נחמה חונן - בעלת תואר שני במנהל ציבורי - אוניברסיטת חיפה; ובעלת תואר ראשון בחינוך והיסטוריה - אוניברסיטת תל-אביב ובית ברל.
- מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 3 בפברואר 2010. כן מכהנת כחברה בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, הוועדה לממשל תאגידי וועדת תגמול.
- יו"ר דירקטוריון החברות: ממן מסופי מטען וניטול בע"מ ותאגיד המיחזור (אל"ה).
- חברה בדירקטוריון חברת שחל טלרפואה בע"מ (דח"צ).
- כיהנה בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטורית בחברות: תעשיות מלח לישראל בע"מ, קמן החזקות בע"מ, קמור בע"מ, ובתי זיקוק לנפט בע"מ (דירקטורית ויו"ר ועדת איכות הסביבה של דירקטוריון החברה), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.
- בנוסף, כיהנה כמנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה בין השנים 1996-1999 וכחברת כנסת בין השנים 2001-2003. כמו-כן, כיהנה בחברה בחבר הנאמנים של מכללת רופין ושל המכללה האקדמית תל-אביב.
- הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשובונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.
- 14.** דפנה שורץ - דוקטור לכלכלה - האוניברסיטה העברית, ירושלים, בעלת תואר שני בכלכלה חקלאית ומנהל - האוניברסיטה העברית, ירושלים ובעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.
- מכהנת כדירקטורית חיצונית בבנק (דח"צ) (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות) מיום 6 באפריל 2012. כן מכהנת כיו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון וכחברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת עסקות עם אנשים קשורים וועדת תגמול.
- מכהנת כפרופסורית, חברת סגל, המחלקה למנהל עסקים, הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון בנגב - ראש המגמה של "יזמות וניהול הי-טק", המחלקה למנהל עסקים (תואר שני) ומנהלת מרכז "בנגייס ליזמות וניהול הי-טק", הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון.
- משמשת כיועצת כלכלית-עסקית בארץ ובחו"ל (פרופ' דפנה שורץ פיתוח כלכלי עסקי בע"מ).
- חברה במועצה הלאומית למחקר ולפיתוח ובחבר הנאמנים אחווה המכללה האקדמית לחינוך.
- חברה בוועדה לגיבוש מדיניות מחקר בקהילה האירופית בנושאים של יזמות ועסקים קטנים ובינוניים.
- Member of the working group: "policy relevant research on entrepreneurship and SMEs", European Commission, Enterprise and Industry, Director General.
- מכהנת כחברה בדירקטוריונים של החברות: טבע תעשיות פרמצביות (דח"צ) ושטראוס גרופ בע"מ (דח"צ).
- כיהנה בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטורית בחברות: בתי זיקוק לנפט בע"מ (דח"צ), רותם תעשיות בע"מ, על-בד משואות יצחק בע"מ, בנק דיסקונט, גירון פיתוח ובנייה בע"מ (דח"צ), הפניקס חברה לביטוח בע"מ, הפניקס אחזקות בע"מ, אורדע פרינט תעשיות בע"מ (דח"צ), לאומי ניירות-ערך והשקעות (פסגות אופק בית השקעות בע"מ), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.
- הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשובונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.
- 15.** עידו שטרן - בעל תואר ראשון במשפטים (L.L.B) - האוניברסיטה העברית, ירושלים. השלמה תוכנית להכשרה ופיתוח מנהלים (PLD) - אוניברסיטת הרווארד, בוסטון.
- מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בספטמבר 2012.
- סמנכ"ל יועץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ ובאריסון השקעות בע"מ.
- חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ ומלח הארץ בע"מ.
- בשנים 2005-2007 כיהן כעורך דין במשרד גורניצקי.
- הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור בעל כשירות מקצועית" ו"דירקטור אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה עמוקה בתחום עיסוקיו העיקריים של הבנק", בהסתמך על הצהרתו.

חברי דירקטוריון הבנק

יאיר סרוסי	יו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 באוגוסט 2009. מכהן כדירקטור בבנק מיום 4 ביוני 2009.
אירית איזקסון	דירקטורית בחברות. יו"ר דירקטוריון חברות כרטיסי האשראי בקבוצת הבנק. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 27 בדצמבר 1999.
מלי ברון	דירקטורית בחברות. מכהנת כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 10 בספטמבר 2007.
אמנון דיק	איש עסקים, שותף בחברות תקשורת, יועץ ודירקטור. מנכ"ל חברת אדסנסורי בע"מ. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 24 במרץ 2010.
חאיר ויצ'נר	מנהל אסטרטגיה גלובלית של קבוצת אריסון ויו"ר קבוצת Miya. מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בנובמבר 2009.
ניר זיכלינסקי	נשיא ומנכ"ל SRI GLOBAL GROUP. מכהן כדירקטור בבנק מיום 10 בספטמבר 2007.
יאיר טאומן	מרצה במרכז הבינתחומי הרצליה ובאוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 1 בדצמבר 2011.
אמרי טוב	דירקטור בחברות. יועץ עסקי. יועץ וחוקר בכלכלת ביטחון. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות), מיום 5 בפברואר 2009.
יוסף ירום	מרצה בתחום הביקורת במיגזר העסקי, באוניברסיטת חיפה. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 21 במרץ 2011.
יעקב פאר	יועץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 6 באוקטובר 2010.
אפרת פלד	יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף בי (97) בע"מ וארזף די בע"מ ומנכ"ל החברות: SAFO LLC וארזף ג' בע"מ. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 24 בינואר 2007.

משה קורן

יועץ בנקאי ופיננסי.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 3 באוגוסט 1992.

נחמה רונן

יו"ר דירקטוריון ממן מסופי מטען וניטול בע"מ ותאגיד המיחזור (אל"ה).
מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 3 בפברואר 2010.

דפנה שורץ

פרופסורית, חברת סגל, המחלקה למנהל עסקים, הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון בנגב - ראש ההתמחות (מגמה) של "יזמות וניהול הי-טק", המחלקה למנהל עסקים (תואר שני) ומנהלת מרכז "בנג'יס ליזמות וניהול הי-טק", הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון.
יועצת כלכלית-עסקית בארץ ובח"ל (פרופ' דפנה שורץ פיתוח עסקי בע"מ). מכהנת כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות), מיום 6 באפריל 2012.

עידו שטרן

סמנכ"ל ויועץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ ובאריסון השקעות בע"מ.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בספטמבר 2012.

נירה דרור

כיהנה כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות) בבנק, מיום 8 במרץ 2006 ועד 5 באפריל 2012.

משה לחמני

כיהן כדירקטור בבנק מיום 1 בדצמבר 2011 ועד 24 בספטמבר 2012.

פרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012 ובאתר מגנא של רשות ניירות-ערך: <http://www.magna.isa.gov.il>

חברי הנהלת הבנק

ציון קינן

לילך אשר-טופילסקי

שמעון גל

אפרת יעבץ

צחי כהן

עופר לוי

ענת לוין

אילן מזור

צבי נגן

רן עוז

ארי פינטו

דן קולר

מנהל כללי.

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הקמעונאית.

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה העסקית.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת הון אנושי, יעוץ ומשאבים.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים⁽¹⁾.

משנה למנהל כללי, חשבונאי ראשי.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת שווקים פיננסיים.

משנה למנהל כללי, היועץ המשפטי הראשי של הבנק.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב.

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הפיננסית - CFO.

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת האסטרטגיה.

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הבינלאומית⁽²⁾.

מבקר פנימי ראשי

יעקב אורבך - משנה למנהל כללי, במעמד חבר הנהלה, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובח"ל.

אורית לרר

משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הבינלאומית⁽³⁾.

חנה פרי-זן

משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת נכסי לקוחות⁽⁴⁾.

מזכיר הבנק

יורם ויסברם.

דוברת הבנק

עפרה פרויס.

רואי החשבון המבקרים

של הבנק

זיו האפט, רואי-חשבון.

סומך חייקין, רואי-חשבון.

(1) מיום 1.7.2012.

(2) מיום 1.7.2012 עד ליום 30.6.2012 ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים.

(3) חדלה לכהן כחברת הנהלה ביום 30.6.2012.

(4) חדלה לכהן כחברת הנהלה ביום 6.9.2012.

עניינים אחרים

ביום 2 בינואר 2012, לאחר שנתקבל אישור בנק ישראל, אישר דירקטוריון הבנק והמליץ לגופים המוסמכים בחברות המפורטות להלן, לאשר את הארכת כהונתה של הגב' אירית איזקסון כיו"ר דירקטוריון החברות מקבוצת ישראל: ישראל בע"מ, יורפיי (יורקד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ, לתקופה של שנתיים נוספות, בתוקף החל מיום 1 בינואר 2012.

ביום 3 בינואר 2012 התכנסה אסיפה כללית שנתיית של בעלי מניות הבנק, האסיפה דנה בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2010; אישרה את מינוי רואי החשבון; אישרה את החלפת תקנה 24 לתקנון הבנק לעניין הוראות הנוגעות לביטוח ושיפוי; אישרה מתן כתב שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות לנושאי המשרה שיכולים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב השיפוי להם; וכן אישרה את מינוי מר אמרי טוב, המכהן כדירקטור חיצוני בבנק החל מיום 5 בפברואר 2009, לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים, החל מיום 5 בפברואר 2012.

ביום 5 באפריל 2012 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק, האסיפה אישרה את מינויה של הגב' דפנה שורץ לכהונת דירקטורית חיצונית (בהתאם לחוק החברות), לתקופה של שלוש שנים, בתוקף מיום 6 באפריל 2012, במקומה של הגב' נירה דרור אשר סיימה כהונתה ביום 5 באפריל 2012. בהתאם להחלטת האסיפה, מכהנת הגב' דפנה שורץ כדירקטורית חיצונית (בהתאם לחוק החברות), החל מיום 6 באפריל 2012, במקומה של הגב' נירה דרור שסיימה כהונתה ביום 5 באפריל 2012.

ביום 31 במאי 2012 אישר הדירקטוריון את סיום כהונתה של הגב' אורית לרר כחברת הנהלת הבנק, והמליץ על מינויה לתפקיד המנהל הכללי של Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd, בתוקף מיום 1 ביולי 2012. כמו-כן, אישר דירקטוריון הבנק כי מר דן קולר, משנה למנהל כללי, ימונה לתפקיד הממונה על החטיבה הבינלאומית, בתוקף מיום 1 ביולי 2012, במקומה של הגב' אורית לרר. כמו-כן, אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר צחי כהן, כחבר הנהלת הבנק, משנה למנהל כללי, בתפקיד הממונה על החטיבה לניהול סיכונים, בתוקף מיום 1 ביולי 2012, במקומו של מר דן קולר.

ביום 25 ביולי 2012 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק, האסיפה אישרה את תנאי כהונתה והעסקתה של הגב' אירית איזקסון, לפרטים, ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים. כן אישרה האסיפה את תיקון תקנון הבנק והתאמתו לעדכוני חקיקה בעניין כהונת דירקטורים.

ביום 6 באוגוסט 2012 דן דירקטוריון הבנק בתהליכי התייעלות המתקיימים בבנק זה מכבר, והחליט למזג את פעילותה של חטיבת נכסי לקוחות בחטיבות אחרות של הבנק. במסגרת השינוי פרשה הגב' חנה פרי-זן, הממונה על חטיבת נכסי הלקוחות, מכהונתה כחברת ההנהלה של הבנק בתוקף מיום 6 בספטמבר 2012.

ביום 12 בספטמבר 2012 אישר הדירקטוריון את הארכת כהונתו של מר ציון קינן כמנכ"ל הבנק בחמש שנים נוספות, עד ליום 31 בדצמבר 2017, ואת תנאי העסקתו. לפרטים ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים ובדוח המידי שפורסם בנושא ביום 13 בספטמבר 2012. ביום 12 בספטמבר 2012 אישר הדירקטוריון את הארכת כהונתו של מר יאיר סרוסי כיו"ר דירקטוריון הבנק בחמש שנים נוספות, עד ליום 31 בדצמבר 2017, ואת תנאי העסקתו. לצורך אישור תנאי העסקתו של מר יאיר סרוסי בתקופה המוארכת, כאמור, החליט הדירקטוריון לכנס אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק ביום 25 באוקטובר 2012.

ביום 18 באוקטובר 2012 אישר הדירקטוריון שינוי בהמלצתו מיום 12 בספטמבר 2012 בקשר עם תנאי התגמול ההוני והמענקים המוצעים למר יאיר סרוסי, המכהן כיו"ר הדירקטוריון, כהמלצה לאסיפת בעלי המניות שתתכנס ביום 25 באוקטובר 2012. ביום 25 באוקטובר 2012 התכנסה האסיפה הכללית המיוחדת ואישרה את תנאי העסקתו של מר יאיר סרוסי כיו"ר דירקטוריון הבנק. לפרטים ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים וכן דוחות מיידים מיום 13 בספטמבר 2012 ומיום 19 באוקטובר 2012.

ביום 24 בספטמבר 2012 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר עידו שטרן כדירקטור בבנק, בתוקף מיום 24 בספטמבר 2012, במקומו של מר משה לחמני אשר סיים כהונתו ביום 24 בספטמבר 2012, בעקבות מינויו ליו"ר דירקטוריון שיכון ובינוי בע"מ.

עסקות עם בעל שליטה

בהתאם לתקנות ניירות-ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970 (להלן: "תקנות הדיווח") נדרש תאגיד החייב בדיווח לפי התקנות, לדווח דיווח מידי ובמסגרת הדוח התקופתי השנתי על כל עסקה עם בעל שליטה או שלבעל שליטה יש בה עניין אישי (בין חריגה - קרי שאינה במהלך העסקים הרגיל של הבנק, שאינה בתנאי שוק או שעשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו - ובין שאינה חריגה), לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו לאישורה. מהכלל האמור הוחרגו עסקות, אשר בדוחות הכספיים של הבנק נקבע כי הן בגדר "עסקה זניחה", כמשמעות מונח זה בתקנה 64(3)(ד)(1) לתקנות ניירות-ערך (עריכת דוחות כספיים), התשנ"ג-1993 ("תקנות דוחות כספיים"). כיוון שתקנות דוחות כספיים לא חלות על בנקים, פנה בעבר איגוד הבנקים לרשות ניירות-ערך לצורך קביעת מתכונת הדיווח אשר תחול על בנקים בהקשר זה. בעקבות פניית איגוד הבנקים כאמור וכן דיונים שהתקיימו בהמשך לה, נקבעו עקרונות לגבי אופן הדיווח של עסקות של בנקים עם בעל שליטה בו או עם אדם אחר שלבעל שליטה יש בהן עניין אישי, ובמסגרתם נדרש הבנק לקבוע קריטריונים לסיווג עסקות בנקאיות חריגות בקשר לבעלי שליטה. בהתאם לאמור לעיל קבעה ועדת הביקורת קריטריונים לעסקות זניחות ולעסקות חריגות לעניין עסקות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש בהן עניין אישי. הקריטריונים האמורים פורסמו בין השאר במסגרת דוח הדירקטוריון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2011. קריטריונים דומים נקבעו גם על-ידי בנקים אחרים. להלן פירוט סוגי העסקות והקריטריונים השונים שנקבעו בקשר לדיווח ואישור עסקות הבנק עם בעלת השליטה בו או עם אדם אחר שלבעלת השליטה יש בהן עניין אישי:

עסקות בנקאיות "חריגות"

- א. על-פי הקריטריונים שנקבעו כאמור על-ידי הבנק, עסקות בנקאיות העונות על הקריטריונים הבאים תיחשבנה כעסקות חריגות:
 - א. כל עסקה שיש עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, אשר בעקבות ביצועה סך החבות של בעלת השליטה יעלה על 10% מההון הרגולטורי, או אם הגידול בחבות של בעלת השליטה בעקבות העסקה עולה על 2% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה. בסעיף קטן (א) זה, מספר עסקות המתבצעות ברצף עם אותו אדם תיחשבנה לעסקה אחת, באופן שלצורך סיווגן של העסקות האמורות יבחן הסכום המצטבר של העסקות כאמור.
 - ב. עסקה של הפקדת כספים בפיקדון מכל סוג שהוא אם בעקבותיה סך הפקדונות של בעלת השליטה יעלה על 2% מסך פקדונות הציבור, כמדווח במאזן המאוחד של הבנק במועד הפקדת הכספים;
 - ג. עסקה של הפקדה ו/או רכישה ו/או מכירה של ניירות-ערך, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות ו/או קרנות אחרות, קופות-גמל וכל השקעה אחרת אשר מוחזקת על-ידי הבנק כנכס של הלקוח (ולא כהתחייבות מאזנית), כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.5% מסך-כל יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של הלקוחות בקבוצת הבנק, כמדווח במאזן המאוחד של הבנק במועד ביצוע העסקה;
 - ד. כל עסקה בנקאית אחרת, מסוג העסקות שהבנק מבצע עם הציבור בדרך כלל, ובלבד שאין עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.5% מסך המאזן המאוחד של הבנק במועד ביצוע העסקה.

עסקות "זניחות"

עוד נקבע על-ידי הבנק כי העסקות שלהלן תיחשבנה כעסקות זניחות:

1. עסקה לרכישת שירותים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בה עניין אישי, ובלבד שאיננה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, שהינה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה אינו עולה על סכום של 2.5 מיליון ש"ח, ובלבד שסך העסקות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הרגולטורי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.
2. עסקות של שכירת שטחים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון הרגולטורי.
3. כל עסקה אחרת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה הינו עד לסכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הרגולטורי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

הגדרות

לצורך ההחלטות דלעיל, על כל סעיפיהן, תהיה למונחים הבאים המשמעות המפורטת להלן:

- (1) **"אשראי"** – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
- (2) **"חבות"** – כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 של המפקח על הבנקים.
- (3) **"תנאי שוק"** – תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם עושה הבנק עסקות דומות מסוגה של העסקה עם אנשים, או עם תאגידים, שאינם בעלי שליטה בבנק, או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקות שאינן עסקות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות של ספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושלעסקות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקות דומות.
- (4) **"בעלת השליטה"** – ביחד עם החברות הפרטיות והציבוריות הקשורות אליה כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרוביה וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתה הגרים עמה או שפרנסתם עליה; הגדרת "קרוב" על-פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת את, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוג של כל אחד מאלה.

להלן פרטים על היתרות של בעלת השליטה בבנק ושל אחרים שלבעלת השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק, ליום 31 בדצמבר 2012 (באלפי ש"ח):

היתרה הגבוהה בשנת 2012	יתרה ליום 31.12.12	
קבוצת שיכון ובינוי בע"מ⁽¹⁾:		
741,846	628,472	אשראי מאזני
640,213	598,024	התחייבויות למתן אשראי
277,283	270,268	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
2,759	1,461	אשראי מאזני וחוף-מאזני בגין עסקות בנגזרים ⁽²⁾
38,186	38,096	ערבויות לצד שלישי
312,539	136,241	פקדונות הציבור (מאזני)
-	651	הוצאות על פעילות לא בנקאית
קבוצת דרך ארץ הייוויז בע"מ⁽³⁾:		
782,315	759,952	אשראי מאזני
18,665	18,665	התחייבויות למתן אשראי
163,346	162,269	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
(164,326)	-	ניכויים
843,084	557,467	פקדונות הציבור (מאזני)
MIYA HOLDINGS:		
53,961	50,163	אשראי מאזני
972	10	התחייבויות למתן אשראי
4,004	3,486	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
499	-	אשראי מאזני וחוף-מאזני בגין עסקות בנגזרים
2,620	-	ערבויות לצד שלישי
1,698	1,698	פקדונות הציבור (מאזני)
עמותת רוח טובה⁽⁴⁾:		
-	950	תרומות
שרי אריסון:		
109	77	התחייבויות למתן אשראי
20,992	19,425	פקדונות הציבור (מאזני)
אריסון אחזקות בע"מ:		
7,216	130	פקדונות הציבור

- (1) גבי שרי אריסון הינה בעלת השליטה בחברת שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שיכון ובינוי") ונחשבת לבעלת השליטה בחברות הנמנות על קבוצה זו. הפירוט המובא ביחס לעסקי הבנק (אשראי מאזני, אשראי חוף-מאזני ופקדונות כספיים) עם קבוצת שיכון ובינוי מתייחס לחשבונות שיכון ובינוי עצמה וכמו-כן לכל התאגידים שבשליטתה, למעט חשבונותיה של חברת דרך-ארץ הייוויז (1997) בע"מ (ראה הערת שוליים 3 להלן) ושל תאגיד שבשליטתה של זו שמדווחים בנפרד. יציין, כי נוכח העובדה שהפירוט מתייחס לקבוצה כמכלול, הוא כולל נתונים אשר ביחס לכל חברה בפני עצמה היו נחשבים לזניחים, ואשר לא היו מדווחים כלל, אם הדיווח היה מתייחס לכל תאגיד ותאגיד בפני עצמו.
- (2) אשראי חוף-מאזני כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313 המתוקנת שנכנסה לתוקף ביום 31 בדצמבר 2011. היתרה ליום 31 בדצמבר 2012 כוללת יתרה חוף-מאזנית בסך של כ-1,461 אלפי ש"ח.
- (3) חברה זו הינה חברה מוחזקת (50%) של שיכון ובינוי ובשל כך נחשבת לחברה שלגבי שרי אריסון יש עניין אישי בעסקיה. בשל ההיקף הגבוה יחסית של עסקי חברה זו עם הבנק, מוצגים קשריה העסקיים עם הבנק בנפרד מכלל עסקי קבוצת שיכון ובינוי.
- (4) הבנק, באמצעות עמותת "פועלים בקהילה", שהינה זרוע של הבנק למתן תרומות למוסדות ציבור, ביצע את התרומה האמורה כהשתתפות במימון פעילות "יום המעשים הטובים".

הערה: עד לחודש ספטמבר 2012, גמול הדירקטורים ששולם על-ידי הבנק לגבי אפרת פלד ומר משה לחמני ואשר הסתכם בסך של כ-856 אלפי ש"ח, הועבר על-פי הוראותיהם לקבוצת אריסון.

להלן פרטים על היתרות של בעלת השליטה בבנק ושל אחרים שלבעלת השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק, ליום 31 בדצמבר 2011 (באלפי ש"ח):

יתרה ליום	היתרה הגבוהה בשנת 2011	
31.12.11		
קבוצת שיכון ובינוי בע"מ⁽¹⁾:		
741,846	813,189	אשראי מאזני
513,794	630,507	התחייבויות למתן אשראי
212,425	276,326	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
1,496	38,156	אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין עסקות בנגזרים ⁽²⁾
38,186	73,938	ערבויות לצד שלישי
160,759	236,633	פקדונות הציבור (מאזני)
661	-	הוצאות על פעילות לא בנקאית
קבוצת דרך ארץ היוויז בע"מ⁽³⁾:		
758,680	758,680	אשראי מאזני
-	19,791	התחייבויות למתן אשראי
159,962	159,962	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
(164,213)	(187,183)	ניכויים
614,202	754,375	פקדונות הציבור (מאזני)
MIYA HOLDINGS:		
53,961	54,310	אשראי מאזני
972	3,159	התחייבויות למתן אשראי
2,651	3,966	ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות
499	1,850	אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין עסקות בנגזרים ⁽⁴⁾
2,620	6,370	ערבויות לצד שלישי
1,387	2,005	פקדונות הציבור (מאזני)
עמותת רוח טובה⁽⁵⁾:		
850	-	תרומות
שרי אריסון:		
109	238	אשראי מאזני
109	238	התחייבויות למתן אשראי
19,889	19,927	פקדונות הציבור (מאזני)
אריסון אחזקות בע"מ:		
526	25,062	פקדונות הציבור

- (1) גב' שרי אריסון הינה בעלת השליטה בחברת שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שיכון ובינוי") ונחשבת לבעלת השליטה בחברות הנמנות על קבוצה זו. הפירוט המובא ביחס לעסקי הבנק (אשראי מאזני, אשראי חוץ-מאזני ופקדונות כספיים) עם קבוצת שיכון ובינוי מתייחס לחשבונות שיכון ובינוי עצמה וכמו-כן לכל התאגידים שבשליטתה, למעט חשבונותיה של חברת דרך-ארץ היוויז (1997) בע"מ (ראה הערת שוליים 3 להלן) ושל תאגיד שבשליטתה של זו שמדווחים בנפרד. יצוין, כי נוכח העובדה שהפירוט מתייחס לקבוצה כמכלול, הוא כולל נתונים אשר ביחס לכלל חברת הפני עצמה היו נחשבים לזניחים, ואשר לא היו מדווחים כלל, אם הדיווח היה מתייחס לכלל תאגיד ותאגיד בפני עצמו.
- (2) אשראי חוץ-מאזני כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313 המתוקנת שנכנסה לתוקף ביום 31 בדצמבר 2011. היתרה ליום 31 בדצמבר 2011 כוללת יתרת שווי הוגן מאזני של נגזרים בסך של כ-29 אלפי ש"ח ויתרה חוץ-מאזנית בסך של כ-1,467 אלפי ש"ח.
- (3) חברה זו הינה חברה מוחזקת (50%) של שיכון ובינוי ובשל כך נחשבת לחברה שלגבי שרי אריסון יש עניין אישי בעסקיה. בשל ההיקף הגבוה יחסית של עסקי חברה זו עם הבנק, מוצגים קשריה העסקיים עם הבנק בנפרד מכלל עסקי קבוצת שיכון ובינוי.
- (4) אשראי חוץ-מאזני כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313 המתוקנת שנכנסה לתוקף ביום 31 בדצמבר 2011. היתרה ליום 31 בדצמבר 2011 כוללת יתרת שווי הוגן מאזני של נגזרים בסך של כ-189 אלפי ש"ח ויתרה חוץ-מאזנית בסך של כ-310 אלפי ש"ח.
- (5) הבנק, באמצעות עמותת "פועלים בקהילה", שהינה זרוע של הבנק למתן תרומות למוסדות ציבור, ביצע את התרומה האמורה כהשתתפות במימון פעילות "יום המעשים הטובים".

הערה: גמול הדירקטורים ששולם על-ידי הבנק לגב' אפרת פלד ומר משה לחמני אשר הסתכם בסך של כ-782 אלפי ש"ח בשנת 2011, מועבר על-פי הוראותיהם לקבוצת אריסון.

להלן פירוט השכר, הגמול, שווי ההטבות, תשלומי המעביד וההפרשות לגבי נושאי המשרה הבכירים בקבוצת הבנק וכן לגבי הגבי איזקסון שהינה בעלת עניין המקבלת תגמולים בקשר עם שירותיה כדירקטורית בבנק וכיו"ר דירקטוריון פעיל של כל החברות בקבוצת ישראלכרט (באלפי ש"ח).

שנת 2012												
שם	תפקיד	שיעור החזקה בהון הבנק	משכורת	מענקים	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות ⁽¹⁾	שווי הטבות נוספות ⁽²⁾	תשלומי והפרשות המעביד ⁽³⁾	השלמת עתודות בגין הוצאות נילוות עקב שינויים בחשבון	סך-הכל ⁽⁴⁾ יתרה	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	ההטבה שניתנה במהלך השנה	הלוואות שניתנו לא בתנאי הטבה
יאיר סרוסי	יו"ר הדירקטוריון של הבנק	0.01%	1,951	3,761	1,146	457	1,083	-	8,398	-	-	35
ציון קינן	המנהל הכללי של הבנק	0.01%	2,135	3,763	1,499	578	143	-	8,118	-	-	141
חנה פרי-זן	לשעבר משנה למנהל הכללי, הממונה על חטיבת נכסי הלקוחות	-	1,411	611	478	408	*3,612	-	6,520	-	-	50
אילן מזור	משנה למנכ"ל, היועץ המשפטי הראשי של הבנק	-	1,415	676	2,245	361	723	-	5,420	2	-	12
דב קוטלר ⁽⁶⁾	המנהל הכללי של ישראלכרט	-	1,322	1,587	1,870	111	430	-	5,320	-	-	26
אורית לרר	משנה למנכ"ל, עברה לכהן כמנכ"ל בנק הפועלים שוויץ	-	2,978	678	758	380	362	-	5,156	-	-	304
משה אלוש	משנה למנהל הכללי, בנק הפועלים שוויץ	-	2,242	2,038	-	13	401	-	4,694	-	-	-
רן עוז	משנה למנכ"ל, הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO)	-	1,421	691	1,848	252	384	-	4,596	-	-	2,359
אירית איזקסון ⁽⁶⁾	יו"ר הדירקטוריון של קבוצת ישראלכרט ודירקטורית בבנק	-	1,261	1,362	1,415	139	339	-	4,516	-	-	33

* עקב פרישתה מהבנק.

שכר והטבות לנושאי משרה (המשך)

(באלפי ש"ח)

שנת 2011												
שם	תפקיד	שיעור החזקה בהון הבנק	משכורת	מענקים	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות ⁽¹⁾	שווי הטבות נוספות ⁽²⁾	תשלומי הפרשות המעביד ⁽³⁾	השלמת עתודות בגין הוצאות נילות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה ⁽⁵⁾			יתרת הלוואות שניתנו לא בתנאי הטבה
									סך-הכני ⁽⁴⁾ יתרה	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	ההטבה שניתנה במהלך השנה	
יאיר סרוסי	יו"ר הדירקטוריון של הבנק	0.02%	1,915	5,606	530	410	892	-	9,353	-	-	61
ציון קינן	המנהל הכללי של הבנק	0.02%	2,098	5,610	335	543	463	-	9,049	-	-	137
משה אלוש	מנהל הכללי, בנק הפועלים שוויץ	-	2,234	2,437	-	35	477	-	5,183	-	-	-
צבי נגן	מנהל למנכ"ל, ממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב	-	1,278	811	2,434	210	333	-	5,066	-	-	47
דב קוטלר ⁽⁶⁾	המנהל הכללי של ישראלכרט	-	1,301	1,962	1,048	115	605	-	5,031	-	-	48
ענת לוין	מנהל למנכ"ל, הממונה על חטיבת שווקים פיננסיים	-	1,372	962	1,538	193	411	-	4,476	-	-	22
יעקב אורבך	מנהל למנכ"ל, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובח"ל	-	1,387	911	1,073	226	748	85	4,430	50	2.59	1
שמעון גל	מנהל למנכ"ל, ממונה על החטיבה העסקית	-	1,395	1,164	856	239	383	-	4,037	-	-	65
אירית איזקסון ⁽⁶⁾	יו"ר הדירקטוריון של קבוצת ישראלכרט ודירקטורית בבנק	-	1,262	1,474	658	129	334	-	3,857	-	-	34

הערות כלליות:

היקף המשרה של מקבלי התגמול הינו 100%.

כל עובדי הבנק, ובכלל זה נושאי משרה בבנק, נהנים מהטבות שונות בניהול חשבונות הבנק שלהם. הטבות אלה מתייחסות בעיקרן לפטור מדמי ניהול קבועים, דמי רישום פעולות בחשבון, תדפיסי מידע, פנקסי שיקים, אחזקת ניירות-ערך, משיכת מזומנים, העברת כספים לחשבונות אחרים ודמי חבר של כרטיסי אשראי. כמו-כן קיימות הטבות בשיעור העמלות בגין קניה ומכירה של ניירות-ערך ומטבע-חוץ, הוראות קבע לביצוע תשלומים בחשבון ושכירת כספות. בנוסף, ככל יתר עובדי הבנק, גם נושאי המשרה נהנים מהטבה רביבית על יתרות זכות וחובה בחשבונות עו"ש. מכלול הטבות שניתנו לנושאי המשרה מסתכם בסכומים זניחים, אשר אינם עולים על סך של 50 אלפי ש"ח בשנה לכל נושא משרה.

לפרטים נוספים בדבר רכיבי התגמול הרוחביים (ובכלל זה תגמול מבוסס מניות) להם זכאים כלל חברי ההנהלה של הבנק וכן יו"ר דירקטוריון הבנק, לרבות תנאי הפרישה, מענקים וכיו"ב ראה ביאורים 15 ו-16 בדוחות הכספיים.

כמפורט בסעיף ו' (א) 1.4 ובסעיף ו' (ג) 1.4 בביאור 15 בדוחות הכספיים, על-פי תנאי תוכנית תגמול (2010) על נספחיה (כפי שתוקנה), וכמפורט בדוח מיידי מיום 31 באוגוסט 2010, אסמכתא מספר 608787-01-2010 ("דוח תוכנית תגמול (2010)" ו"תוכנית תגמול (2010)"), בכל שנה יתווסף או יגרע סכום המענק השנתי לחשבון המענקים של המנהל. חשבון המענקים הינו חשבון בנק רעיוני אישי המבטא את יתרת המענקים העומדת לזכות/חובת המנהל בכל מועד. בכל שנה, בהתקיים תנאים מסוימים שנקבעו בתוכנית תגמול (2010), יבוצע תשלום יחסי מהיתרה בחשבון המענקים, והיתרה שטרם שולמה תיוותר בחשבון המענקים. הפרש התשואה של הבנק לשנת 2012, לצורכי קביעת המענקים על-פי תוכנית תגמול (2010), הוא כ-1.54%.

(1) שווי ההטבה בשל תשלום מבוסס מניות לחברי ההנהלה של הבנק ויו"ר הדירקטוריון של הבנק כולל הטבה בגין מניות פנטום חסומות, יחידות מניות חסומות (RSU) ויחידות מניות חסומות מותנות שהוענקו, במסגרת תוכנית תגמול (2010). בנוסף, נכללת הטבה בגין יחידות פנטום שהוענקו במסגרת תוכניות תגמול קודמות. שווי ההטבה בגין מניות הפנטום החסומות, יחידות המניות החסומות ויחידות המניות החסומות המותנות, בהתאם לתוכנית תגמול (2010) נמדד במועד הענקתן, והשווי ההוגן של יחידות הפנטום שהוענקו בהתאם לתוכניות קודמות, נמדד בכל מועד דיווח בהתבסס על מודל בלק ושולס. ככלל, התגמול בגין יחידות המניות החסומות, אשר הוענק בהתאם לתנאי תוכנית תגמול (2010), יבשיל בשלוש מנות שוות, בהתאם לתקופות הסכם ההעסקה של המנהל (כפוף להתאמות לגבי הסכם עבודה שהינו לתקופה העולה על 3 שנים). שווי ההטבה המפורט בטבלה לעיל, כולל פריסה לא ליניארית של ההוצאה החשבונאית בגינה, בהתאם לשיטת המנות, לפיה בשנה הראשונה נזקפת מלוא ההוצאה בגין המנה הראשונה, מחצית ההוצאה בגין המנה השנייה ושליש מההוצאה בגין המנה השלישית, כך שסך ההוצאה בשנה הראשונה מסתכם לכ-60% מכלל ההוצאה בגין התוכנית, בשנה השנייה לכ-30% מכלל ההוצאה ובשנה השלישית לכ-10%.

(2) הסכומים המפורטים תחת טור "הטבות נוספות" בטבלה, כוללים תשלום בגין הוצאות רכב, אש"ל, וגילומים נטו.

(3) התשלומים בטור "תשלומי והפרשות המעביד" כוללים הפרשות לפיצויי פיטורין, לתגמולים, לפנסיה, לקרן השתלמות, לחופשה, לביטוח לאומי, למחלה ולמענק יובל.

(4) לא כולל מס שכר.

(5) ההלוואות ניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק, אשר סכומיהן נקבעו לפי קריטריונים אחידים.

(6) התגמולים לגבי איזקסון ולמר קוטלר משולמים על-ידי החברות בקבוצת ישראלכרט, למעט גמול דירקטורים (גמול שנתי), המשולם לגבי איזקסון על-ידי הבנק, בגין כהונתה כחברת הדירקטוריון של הבנק. ישראלכרט שילמה לבנק את שוויין של יחידות ה-RSU שהוענקו לגבי איזקסון ולמר קוטלר.

להלן פרטים נוספים בדבר השכר וההטבות של נושאי המשרה הבכירים ובעלי העניין המפורטים בטבלאות לעיל:

מר יאיר סרוסי

מר סרוסי מועסק על-ידי הבנק, בתפקיד יו"ר פעיל של הבנק החל מיום 1 באוגוסט 2009. לעניין תנאי העסקתו של מר סרוסי, לרבות תקופת העסקתו, תנאים לסיים התקשרות, תקופת הודעה מוקדמת ותקופת הסתגלות, פיצויי פיטורים ופנסיה, קרן השתלמות, וכן תנאים נילווים, ראה דוחות מיידיים של הבנק מהימים 13 בספטמבר 2012 ו-19 באוקטובר 2012 (מספר אסמכתא 237483-01-2012-01-259701-01, בהתאמה) הנכללים כאן על דרך ההפניה (ביחד, "דוח תגמול סרוסי"). הסכום הנקוב בטור מענקים בטבלה כולל את הרכיבים הבאים:

- (1) מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים - ראה סעיף ו(ג)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים.
 - (2) מענק לרכישת מניות - ראה סעיף ו(ג)2 בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:
- מניות פנטום חסומות ויחידות מניות חסומות - ראה סעיף ו(ג)3-3 בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- לעניין השפעת סיום כהונה על התגמול, ראה סעיף ו(ג)1.6, סעיף ו(ג)3.4 וסעיף ו(א)2.5 בביאור 15 האמור.
- לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר סרוסי, ראה דוח תגמול סרוסי.

מר ציון קינן

מר ציון קינן, מועסק על-ידי הבנק, בתפקיד מנכ"ל הבנק החל מיום 27 באוגוסט 2009. לעניין תנאי העסקתו של מר קינן, לרבות תקופת העסקתו, תנאים לסיים התקשרות, תקופת הודעה מוקדמת ותקופת הסתגלות, פיצויי פיטורים ופנסיה, קרן השתלמות, וכן תנאים נילווים, ראה דוח מיידי של הבנק מיום 13 בספטמבר 2012 (אסמכתא מספר 237483-01-2012-01) הנכלל כאן על דרך ההפניה ("דוח תגמול קינן"). הסכום הנקוב בטור מענקים בטבלה כולל את הרכיבים הבאים:

- (1) מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים - ראה סעיף ו(ג)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים.
 - (2) מענק לרכישת מניות - ראה סעיף ו(ג)2 בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:
- מניות פנטום חסומות ויחידות מניות חסומות - ראה סעיף ו(ג)3-3 בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- לעניין השפעת סיום כהונה על התגמול, ראה סעיף ו(ג)1.6, סעיף ו(ג)3.4 וסעיף ו(א)2.5 בביאור 15 האמור.
- לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר קינן, ראה דוח תגמול קינן.

גב' חנה פרי-זן

גב' פרי-זן כיהנה כמשנה למנכ"ל, והממונה על חטיבת נכסי הלקוחות, עד ליום 28 בפברואר 2013. לפירוט תנאי העסקה של חברי הנהלה בבנק אשר חלו גם על העסקתה של גב' פרי-זן, ראה סעיפים ג', ד', ה' (4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק. העלות בגין העסקתה של גב' פרי-זן בשנת 2012 כנקוב בטבלה לעיל לשנת 2012, כוללת גם השלמת עתודות בגין התשלומים שהגיעו לגב' פרי-זן בשל תנאי פרישתה.

לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו(א)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

- מניות פנטום חסומות ויחידות מניות חסומות - ראה סעיף ו(א)2-3 בביאור 15 האמור.
- לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים לגב' פרי-זן, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

מר אילן מזור

מר מזור מכהן כמחנה למנכ"ל, והיועץ המשפטי הראשי של הבנק. הסכם העסקתו הנוכחי של מר מזור הינו לתקופה של 3 שנים וחודש אחד החל מיום 31 באוגוסט 2012 ועד ליום 30 בספטמבר 2015. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתו החודשית של מר מזור צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתו של מר מזור, ראה סעיפים ג', ד', ה' (4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק. לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו' (א) 1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניית בטבלה כולל את הרכיבים הבאים:

(1) מניות פנטום חסומות ויחידות מניות חסומות - ראה סעיף ו' (א) 2 ו-3 בביאור 15 האמור.

(2) יחידות פנטום - ראה סעיף א' (2) בביאור 16 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר מזור, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

מר דב קוטלר

מר קוטלר מכהן כמנכ"ל ישראלכרט בע"מ (וכן כמנכ"ל החברות מקבוצת ישראלכרט: יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ) ("ישראלכרט"). החל מיום 1 בפברואר 2009 (הסכם העסקתו עם ישראלכרט הינו עד ליום 31 בינואר 2015). (החברות בקבוצת ישראלכרט נושאות במלוא עלות השכר של מר קוטלר).

בהתאם להסכם ההעסקה הנוכחי של מר קוטלר, שתחילתו ביום 1 בפברואר 2012, על-אף האמור לעיל, ישראלכרט רשאית להפסיק את ההתקשרות לפי הסכם ההעסקה, בכל עת, גם קודם לתקופת ההסכם, בהודעה מוקדמת בת שישה חודשים ומר קוטלר רשאית להפסיק את ההתקשרות לפי הסכם ההעסקה בהודעה מוקדמת בת שלושה חודשים. במקרה שבו תופסק עבודתו של מר קוטלר בישראלכרט אם ביוזמתו ואם ביוזמת ישראלכרט, בנסיבות המזכות אותו בפיצוי פיטורין, יהיה מר קוטלר זכאי לקבל השלמה של סכום הפיצויים על-פי משכורתו האחרונה. במקרה של סיום העסקתו של מר קוטלר בישראלכרט הוא יהיה מחויב בתקופת צינון בת 12 חודשים (ללא תשלום), כאשר במקרה בו יפוטר על-ידי ישראלכרט יהיה זכאי בתום תקופת הצינון למענק הסתגלות בשווי של שש משכורות חודשיות.

במסגרת הסכם ההעסקה נקבעה תוכנית מענקים שתחול על מר קוטלר, אשר דומה בעקרונותיה לתוכנית המענקים למנהלים בכירים בישראלכרט. בהתאם לתוכנית המענקים, ייקבע בכל שנה תקציב אישי, חיובי או שלילי, למר קוטלר, בהתאם להפרש שבין הרווח/ההפסד החשבונאי הנקי המצרפי של כל החברות בקבוצת ישראלכרט בשנה נתונה (כפי שמופיע בדוחות הכספיים השנתיים של קבוצת החברות, בנטרול סכומים שהופרשו כמענקים להנהלה הבכירה של ישראלכרט) לבין רווח הסף לתגמול, שהינו רווח מינימלי נקי מפעולות רגילות לצרכי תשלום מענקים על-פי התוכנית, אשר נקבע מראש, ובכל מקרה לא יפחת בשנה כלשהי מ-174 מיליון ש"ח. על-פי הסכם ההעסקה, הוענקו למר קוטלר 189,695 יחידות RSU רגילות הניתנות למימוש למניות הבנק, בתנאים זהים לאלו הקבועים לבכירי הבנק בתוכנית תגמול (2010). יחידות ה-RSU תבשלנה על פני שלוש שנות הסכם העסקתו של מר קוטלר והן תהיינה חסומות למשך 12 חודשים נוספים לאחר מועד הבשלתן. בנוסף ליחידות ה-RSU, הוענקו למר קוטלר 60,000 יחידות RSU מותנות בהתאם לתנאי תוכנית תגמול (2010). בחודש יולי 2012, שילמה ישראלכרט לבנק את שוויין של יחידות ה-RSU.

האורגנים של ישראלכרט אישרו את מימוש האופציות שהוענקו למר קוטלר במסגרת הסכם ההעסקה הקודם שלו שהסתיים ביום 31 בינואר 2012 ואת רכישת המניות הנובעות ממימוש כאמור. רכישת המניות על-ידי ישראלכרט היתה טעונה את אישורו של המפקח על הבנקים. מאחר שהמפקח לא נתן את אישורו לרכישת המניות על-ידי ישראלכרט, הן נרכשו על-ידי הבנק במהלך שנת 2012. רכישת המניות על-ידי הבנק היתה בסכום כולל של כ-4.1 מיליון ש"ח (לפני ניכוי המס החל).

גבי אורית לרר

גבי אורית לרר כיהנה כמשנה למנכ"ל וממונה על החטיבה הבינלאומית של הבנק עד ליום 1 באוגוסט 2012 וכחברת הנהלת הבנק עד ליום 7 באוגוסט 2012.

גבי לרר מכהנת כמנהלת כללית של בנק הפועלים (שוויץ) החל מיום 8 באוגוסט 2012. הסכם העסקתה של גבי לרר הינו לתקופה של 4 שנים. גבי לרר זכאית למשכורת חודשית של 50 אלף פרנקים שוויצריים וכן לתנאים נילווים לרבות החזר הוצאות שכר דירה, ביטוח רפואי, פנסיה וכו'.

גבי לרר זכאית לתגמול מבוסס מניות שנתי בשווי של 180 אלף פרנקים שוויצריים.

מר משה אלוש

מר אלוש מכהן כמשנה למנכ"ל, בבנק הפועלים (שוויץ) כראש הבנקאות הפרטית. כל עלויות העסקתו של מר אלוש משולמות על-ידי בנק הפועלים שוויץ, בפרנקים שוויצריים, ומותאמות ליוקר המחיה בשוויץ. הסכם העסקתו הנוכחי של מר אלוש הינו לתקופה של 5 שנים החל מיום 1 באוקטובר 2010 ועד ליום 30 בספטמבר 2015. מר אלוש זכאי למשכורת חודשית בסך כולל של 42,307 פרנקים שוויצריים. בנוסף, זכאי מר אלוש למענק שימור רב-שנתי, בסכום של 400,000 פרנקים שוויצריים לשנה, אשר יושב במלואו אם תסתיים העסקתו בבנק הפועלים שוויץ, ביוזמתו לפני יום 1 באוקטובר 2015. מענק השימור נקבע, בין היתר, בהתבסס על הוצאות דיור וחינוך ילדי הנובעות מהמעבר של מר אלוש ומשפחתו לשוויץ לצורך ביצוע תפקידו. הסכום הנקוב תחת טור "משכורת" בטבלה שלעיל לשנת 2012, ואשר מתייחס למר אלוש, כולל גם משכורת יג'. מר אלוש זכאי לבונוס המבוסס על הישגי הבנק בשוויץ בנוסף זכאי מר אלוש לתנאים נילווים כגון: פנסיה והחזר הוצאות אש"ל.

מר רן עוז

מר עוז מכהן כמשנה למנכ"ל של הבנק וממונה על החטיבה הפיננסית (CFO). הסכם העסקתו הנוכחי של מר עוז הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 באפריל 2012 ועד ליום 31 במרץ 2015. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתו החודשית של מר עוז צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתו של מר עוז, ראה סעיפים ג', ד', ה' (4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק. לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו' (א) 1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל את הרכיבים הבאים:

(1) יחידות מניות חסומות - ראה סעיף ו' (א) 3 בביאור 15 האמור.

(2) יחידות פנטום - ראה סעיף א' (2) בביאור 16 האמור.

לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר עוז, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

גב' אירית איזקסון

גב' אירית איזקסון מכהנת כדירקטורית בבנק. גב' איזקסון מונתה לכהן כיו"ר הדירקטוריון של ישראלכרט ושל יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ החל מיום 1 באוקטובר 2008 ועד ליום 31 בדצמבר 2011. החל מיום 1 בינואר 2009 משמשת גב' איזקסון גם כיו"ר דירקטוריון פעיל של אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ. כהונתה של הגב' איזקסון הוארכה עד ליום 31 בדצמבר 2013, לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים. בהתאם להסכם ההעסקה הנוכחי של גב' איזקסון, שתחילתו ביום 1 בינואר 2012 ושיסתיים ביום 31 בדצמבר 2014, המשך ההתקשרות עם גב' איזקסון בשנה השלישית להסכם (שנת 2014) כפופה לאישורו של המפקח על הבנקים. בהתאם להסכם ההעסקה, על-אף האמור לעיל, הצדדים רשאים להפסיק את ההתקשרות לפי הסכם ההעסקה, בכל עת, גם קודם לתקופת ההסכם, בהודעה מוקדמת בת 90 ימים. במקרה שבו לא יתקבל אישור המפקח על הבנקים כאמור, יראו בכך הפסקת התקשרות עם גב' איזקסון. אם תופסק העסקתה ביוזמת ישראלכרט, או ביוזמתה בנסיבות המזכות אותה בפיצוי פיטורים על-פי דין, תהיה גב' איזקסון זכאית לקבל את מלוא ההשלמה של סכום הפיצויים ל-250% על-פי משכורתה האחרונה.

במסגרת הסכם ההעסקה נקבעה תוכנית מענקים שתחול על גב' איזקסון, אשר דומה בעקרונותיה לתוכנית המענקים למנהלים בכירים בישראלכרט. בהתאם לתוכנית המענקים, ייקבע בכל שנה תקציב אישי, חיובי או שלילי, לגב' איזקסון. בהתאם להפרש שבין הרווח/ההפסד החשבונאי הנקי המצרפי של כל החברות בקבוצת ישראלכרט בשנה נתונה (כפי שמופיע בדוחות הכספיים השנתיים של קבוצת החברות, בנטרול סכומים שהופרשו כמענקים להנהלה הבכירה של ישראלכרט) לבין רווח הסף לתגמול, שהינו רווח מינימלי נקי מפעולות רגילות לצורכי תשלום מענקים על-פי התוכנית, אשר נקבע מראש, ובכל מקרה לא יפחת בשנה כלשהי מ-174 מיליון ש"ח.

על-פי הסכם ההעסקה, הוענקו לגב' איזקסון 161,241 יחידות מניה חסומות (RSU) רגילות, הניתנות למימוש למניות הבנק, בתנאים זהים לאלו הקבועים בתוכנית תגמול (2010). יחידות ה-RSU תבשלנה על פני שלוש שנות הסכם העסקתה של גב' איזקסון, והן תהיינה חסומות למשך 12 חודשים נוספים לאחר מועד הבשלתן. בנוסף, הוענקו לגב' איזקסון 51,000 יחידות RSU מותנות בהתאם לתנאי תוכנית תגמול (2010).

האורגנים של ישראלכרט אישרו את מימוש האופציות שהוענקו לגב' איזקסון במסגרת הסכם ההעסקה הקודם שלה שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2011 ואת רכישת המניות הנובעות ממימוש כאמור. רכישת המניות על-ידי ישראלכרט היתה טעונה את אישורו של המפקח על הבנקים. מאחר שהמפקח לא נתן את אישורו לרכישת המניות על-ידי ישראלכרט, הן נרכשו על-ידי הבנק במהלך שנת 2012. רכישת המניות על-ידי הבנק היתה בסכום כולל של כ-3.5 מיליון ש"ח (לפני ניכוי המס החל).

מר צבי נגן

מר נגן מכהן כמנחה למנכ"ל של הבנק וממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב. הסכם העסקתו של מר נגן הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 20 בפברואר 2011 ועד ליום 19 בפברואר 2014. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתו החודשית של מר נגן צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתו של מר נגן, ראה סעיפים ג', ד', ה' (4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק. לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו' (א) 1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק. הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל מניות פנטום חסומות - ראה סעיף ו' (א) 2 בביאור 15 האמור. לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר נגן, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

גבי ענת לוי

גבי לוי מכהנת כמשנה למנכ"ל של הבנק הממונה על חטיבת שווקים פיננסיים. הסכם העסקתה של גבי לוי הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 16 במאי 2010 ועד ליום 15 במאי 2013. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתה החדושת של גבי לוי צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתה של גבי לוי, ראה סעיפים ג', ד', ה' (4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק. לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו' (א) 1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק. הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל מניות פנטום חסומות - ראה סעיף ו' (א) 2 בביאור 15 האמור. לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים לגבי לוי, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

מר יעקב אורבך

מר אורבך מכהן כמשנה למנכ"ל הממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל. הסכם העסקתו הנוכחי של מר אורבך הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתו החדושת של מר אורבך צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתו של מר אורבך, ראה בסעיפים ג', ד', ה' (4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו' (א) 1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל את הרכיבים הבאים:

(1) מניות פנטום חסומות - ראה סעיף ו' (א) 2 בביאור 15 האמור.

(2) יחידות פנטום - ראה סעיף א' (2) בביאור 16 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר אורבך, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

מר שמעון גל

מר גל מכהן כמשנה למנכ"ל, הממונה על החטיבה העסקית. הסכם העסקתו הנוכחי של מר גל הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 8 בנובמבר 2009 ועד ליום 6 בנובמבר 2012. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתו החדושת של מר גל צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתו של מר גל, ראה סעיפים ג', ד', ה' (4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק. לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו' (א) 1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל את הרכיבים הבאים:

(1) מניות פנטום חסומות - ראה סעיף ו' (א) 2 בביאור 15 האמור.

(2) יחידות פנטום - ראה סעיף א' (2) בביאור 16 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר גל, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

חברי הדירקטוריון:

הדירקטורים בבנק, זכאים לתגמול שנתי וגמול השתתפות, שאינו חורג מהמקובל, והמשולם בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000. בגין שנת 2012 עלות תגמול לדירקטורים הסתכמה בכ-10,919 אלפי ש"ח (בגין שנת 2011 עלות תגמול לדירקטורים הסתכמה בכ-11,232 אלפי ש"ח). יצוין, כי יו"ר הדירקטוריון איננו זכאי לתגמול שנתי ולגמול השתתפות, וכי גבי איזקסון זכאית לתגמול שנתי בלבד.

הקשר בין התגמול שניתן בשנת 2012 לנושאי המשרה הבכירה המפורטים בטבלה לשנת 2012 לעיל לבין

תרומת מקבל התגמול לתאגיד

במסגרת אישור הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2012, ערך הדירקטוריון בימים 10 ו-20 במרץ 2013, דיונים נרחבים בתנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה ובעלי העניין בבנק, אשר מפורטים לעיל בהתאם לתקנה 21 לתקנות ניירות-ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 ("תקנות דוחות תקופתיים ומיידיים"), וזאת בנפרד לגבי כל נושא משרה ובעל עניין, ולאחר שהדירקטוריון קיבל פרטים מלאים על תנאי כהונתם והעסקתם.

ביום 26 בדצמבר 2012 מינה דירקטוריון הבנק את ועדת התגמול של הבנק, בהתאם להוראות סעיף 118א' לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות") ואשר חברה הינם: אמרי טוב (דח"צ) - יו"ר, דפנה שוורץ (דח"צ) ונחמה רונן. ועדת התגמול פועלת לגיבוש מדיניות תגמול לנושאי המשרה בבנק עליה תמליץ לדירקטוריון הבנק, בהתאם להוראות סעיף 118ב' לחוק החברות. נכון למועד הדוח, טרם גובשה מדיניות התגמול.

המענקים בגין שנת 2012 שאושרו על-ידי ועדת התגמול והדירקטוריון נקבעו על-פי רוב בהתאם לקריטריונים מדידים שנקבעו מראש בתוכנית תגמול (2010) (כהגדרתה להלן). כמו-כן, מרבית הקריטריונים הנזכרים בתיקון 20 לחוק החברות כבר מוצאים את ביטויים במסגרת תוכנית תגמול (2010). ככל שהדבר נוגע להפעלת שיקול דעת בקשר עם המענקים בגין שנת 2012 לנושאי משרה, נבחנו קריטריונים רלוונטיים, ככל שניתן, על-פי הוראות תיקון 20 לחוק החברות.

לדיונים של הדירקטוריון מהימים 10 ו-20 במרץ 2013 קדמו דיונים מקדימים בנושא על-ידי ועדת התגמול. בדיונים שנערכו כאמור בועדת התגמול ובדירקטוריון, נבחנו לגבי כל נושא משרה ובעל עניין, בנפרד, הקריטריונים הספציפיים שנקבעו מראש לכל נושא משרה ובעל עניין (לעניין זה, ראה דוח מידי מיום 31 באוגוסט 2010, אסמכתא 608787-01-2010 בדבר תוכנית תגמול 2010 ("דוח תוכנית תגמול 2010") ו"תוכנית תגמול 2010") ו"תוכנית תגמול 2010", בהתאמה), עמידתו בקריטריונים שנקבעו לגבי כמפורט להלן, והקשר שבין התגמול שהוא מקבל לבין תרומתו לבנק. הקריטריונים הספציפיים שנקבעו לכל נושא משרה ובעל עניין, הינם בהתאם לתפקידו של כל נושא משרה.

לצורך הבחינה האמורה וכן לצורך בחינת הוגנות וסבירות התמורה לכל נושא משרה ובעל עניין, בחן הדירקטוריון קריטריונים נוספים, ביניהם, (1) תרומת נושא המשרה לעסקיו של הבנק, השגת יעדי ותוצאותיו הכספיות; (2) קידום מטרות הבנק, לרבות עמידה בתוכנית העבודה שנקבעה על-ידי הדירקטוריון לשנת הדיווח; (3) הצורך של הבנק לשמר נושא משרה בעל כישורים, ידע או מומחיות ייחודיים; (4) כישוריו המקצועיים והניהוליים, השכלתו, מומחיותו, ניסיונו והישגיו של נושא המשרה, ומידת האחריות המוטלת על נושא המשרה; (5) אתגרים מיוחדים בעלי חשיבות לבנק, עימם התמודד נושא המשרה במהלך השנה; (6) שביעות רצון המנכ"ל/או היו"ר, לפי העניין, מתפקודו של נושא המשרה; (7) השפעת התגמול על פערי השכר בבנק; (8) היחס בין הרכיבים הקבועים שבתגמול לבין הרכיבים המשתנים; ו-(9) שקילת התגמול בראי גודל הבנק ואופי פעילותו (סבירות התגמול נבחנה גם באמצעות סקר השוואתי, כמפורט להלן) ולאור תנאי השוק הקיימים ביחס לנושאי משרה מקבילים בבנקים ובחברות דומות.

לשם בחינת התגמול ועמידה בקריטריונים האמורים, ולצורך בחינת סבירות מכלול תנאי התגמול של נושאי המשרה הנזכרים בתקנה 21 לחלק ד' לדוח התקופתי כנדרש לפי תקנה 10(ב) (4) לתקנות ניירות-ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, בחן הדירקטוריון את הקריטריונים שנקבעו בתיקון 20 לחוק החברות, ככל שהם רלוונטיים, נתונים בדבר התגמול שאושר בעבר לכל נושא משרה, סקר השוואתי שהוכן על-ידי יועץ חיצוני לגבי תנאי התגמול בחברות דומות בענף ובחברות בסדר הגודל של הבנק, תוכנית תגמול (2010) (כפי שתוקנה) והקריטריונים שנקבעו בקשר עימה, ביצועי הבנק לשנת 2012 ונתונים בדבר עמידה בקריטריונים האמורים, לרבות פועלו ותרומתו של כל נושא משרה לבנק בשנת 2012 והיחס בינם לבין התגמול הכולל שמוצע לאשר לו, כאמור. לאחר דיון בתגמול נושאי המשרה ובעלי העניין המפורט לעיל בהתאם לתקנה 21 לתקנות דוחות מיידיים ולאור החומר שהוצג בפני דירקטוריון הבנק, הביעו חברי דירקטוריון הבנק את עמדתם כי מדובר בתגמול שהינו הוגן וסביר, וכי התגמול של כל נושא משרה ובעל עניין תואם את תרומתו לבנק.

לפרטים נוספים בנוגע לתוכנית תגמול (2010) ותגמול נושאי המשרה ובעלי העניין ראה ביאורים 15 ו-16 בדוחות הכספיים.

דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

הבנק		המאוחד		
2011	2012	2011	2012	
באלפי ש"ח				
עבור פעולות הביקורת⁽⁴⁾:				
10,812	11,713	21,995	23,236	רואי החשבון המבקרים המשותפים
1,391	1,176	1,976	1,676	רואי חשבון מבקרים אחרים
12,203	12,889	23,971	24,912	סך-הכל
עבור שירותים הקשורים לביקורת⁽⁵⁾:				
10,365	7,311	11,495	8,061	רואי החשבון המבקרים המשותפים
עבור שירותי מס⁽⁶⁾:				
1,083	836	1,713	1,770	רואי החשבון המבקרים המשותפים
523	302	790	388	רואי חשבון מבקרים אחרים
עבור שירותים אחרים⁽⁷⁾:				
1,189	1,093	1,640	2,316	רואי החשבון המבקרים המשותפים
13,160	9,542	15,638	12,535	סך-הכל
25,363	22,431	39,609	37,447	סך-הכל שכר של רואי חשבון מבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם, וכן כולל תשלומים על-פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, לרבות ביקורת בקרה פנימית על דיווח כספי (SOX 404) וסקירה של סניפי הבנק בחו"ל.
- (5) Audit Related Fees כולל בעיקר: תשקיפים, אישורים מיוחדים, מכתבי נוחות ופעולות ביקורת בדבר עמידה בהוראות איסור הלבנת הון.
- (6) כולל בעיקר: דוחות התאמה למס, דיוני שומות ויעוץ מס בישראל ובחו"ל.
- (7) כולל בעיקר: סיוע בהכנת דוח אחריות חברתית ויעוץ בנושא תגמול עובדים.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הני"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור. הוראות אלו מקיימות בבנק ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקיימת בתדירות רבעונית החל מהדוחות הכספיים של ה-30 ביוני 2005.
 - הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקיימת עבור סוף כל שנה החל מהדוחות הכספיים של ה-31 בדצמבר 2008.
- במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות. במהלך שנת 2012 ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ, על-פי המתודולוגיות המקובלות, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים. כמו-כן, ביצע בחינה עדכנית של אפקטיביות נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור שנת 2012, תוך התאמת מדגמי הבדיקות לתוצרי מיפוי הסיכונים, המעודכן מדי שנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 בדצמבר 2012 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2012 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

ציון קינן
מנהל כללי

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 20 במרץ 2013

213	תוספת 1 - מאזן מאוחד לשנים 2008-2012 - מידע רב-תקופתי
214	תוספת 2 - דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2008-2012 - מידע רב-תקופתי
215	תוספת 3 - מאזן מאוחד לשנים 2008-2012 - מידע רב-תקופתי
220	תוספת 4 - חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
228	תוספת 5 - סיכון אשראי לפי ענפי משק
232	תוספת 6 - חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)
235	תוספת 7 - מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2011-2012 - מידע רב-רבעוני
237	תוספת 8 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2011-2012 - מידע רב-רבעוני

2012

בנק הפועלים
סקירת ההנהלה 2012

ליום 31 בדצמבר					
2008	2009	2010	2011	2012	
נכסים					
38,590	53,115	50,331	55,790	55,301	מזומנים ופקדונות בבנקים
26,657	28,055	31,604	34,411	52,070	ניירות-ערך
-	-	16	-	47	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
232,719	227,126	236,671	250,592	253,268	אשראי לציבור
(10,619)	(11,338)	(11,383)	(4,097)	(4,086)	הפרשה להפסדי אשראי
222,100	215,788	225,288	246,495	249,182	אשראי לציבור, נטו
270	218	339	616	798	אשראי לממשלות
480	114	132	125	127	השקעות בחברות כלולות
3,905	3,845	3,803	3,720	3,726	בניינים וציוד
289	206	65	44	33	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
11,798	5,201	6,472	10,799	9,624	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*2,732	*3,189	*3,013	*4,662	5,480	נכסים אחרים
*306,821	*309,731	*321,063	*356,662	376,388	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון					
226,953	231,993	233,965	256,417	271,411	פקדונות הציבור
8,198	6,455	4,834	7,001	6,015	פקדונות מבנקים
1,657	1,551	1,335	1,085	629	פקדונות הממשלה
237	794	386	1,305	1,116	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
20,818	23,112	27,608	32,933	35,677	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,686	7,457	10,249	13,421	12,718	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,073	17,948	19,814	20,399	21,765	התחייבויות אחרות
287,622	289,310	298,191	332,561	349,331	סך-כל ההתחייבויות
*18,769	*20,071	*22,535	*23,819	26,755	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
430	350	337	282	302	זכויות שאינן מקנות שליטה
*19,199	*20,421	*22,872	*24,101	27,057	סך-כל ההון
*306,821	*309,731	*321,063	*356,662	376,388	סך-כל ההתחייבויות וההון

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים.

דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2012-2008

מידע רב-תקופתי

תוספת 2

(במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
*2008	*2009	*2010	*2011	2012	
17,422	12,859	12,806	14,793	14,346	הכנסות ריבית
(9,255)	(5,339)	(4,853)	(6,696)	(6,186)	הוצאות ריבית
8,167	7,520	7,953	8,097	8,160	הכנסות ריבית, נטו
1,520	2,017	1,030	1,202	987	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6,647	5,503	6,923	6,895	7,173	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
(4,422)	(711)	(457)	(213)	255	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
4,853	4,829	5,167	5,098	5,105	עמלות
126	161	180	106	117	הכנסות אחרות
557	4,279	4,890	4,991	5,477	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
4,762	4,016	4,631	4,759	5,012	משכורות והוצאות נלוות
1,355	1,432	1,518	1,535	1,673	אחזקה ופחת בניינים וציוד
35	93	141	21	11	הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
1,872	1,916	2,001	2,050	2,129	הוצאות אחרות
8,024	7,457	8,291	8,365	8,825	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
(820)	2,325	3,522	3,521	3,825	רווח (הפסד) לפני מיסים
(83)	1,004	1,342	809	1,254	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
(737)	1,321	2,180	2,712	2,571	רווח (הפסד) לאחר מיסים
(195)	(15)	3	(5)	6	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מיסים
רווח (הפסד) נקי:					
(932)	1,306	2,183	2,707	2,577	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
37	(6)	18	39	(34)	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(895)	1,300	2,201	2,746	2,543	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) למניה רגילה בשקלים חדשים:					
רווח (הפסד) בסיסי:					
(0.69)	0.99	1.66	2.07	1.92	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) מדולל:					
(0.69)	0.98	1.65	2.05	1.91	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנים 2008-2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

שיעורי הכנסה והוצאה – מאוחד

תוספת 3

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל השפעת נגזרים ⁽³⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה שנתית ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	כולל השפעת נגזרים ⁽³⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה שנתית ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
%				%			
מטבע ישראלי לא-צמוד							
				נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾			
4.79	9,127	*190,705		4.29	9,061	211,134	
				השפעת נגזרים ⁽³⁾			
				נגזרים משובצים ו-ALM			
	5,305	130,445			5,996	169,368	
4.49	14,432	*321,150		3.96	15,057	380,502	
				סך-הכל נכסים			
(1.94)	(3,099)	(159,658)		(1.66)	(2,969)	(178,529)	
				התחייבויות ⁽⁵⁾			
				השפעת נגזרים ⁽³⁾			
				נגזרים משובצים ו-ALM			
	(5,640)	(136,642)			(6,372)	(179,878)	
(2.95)	(8,739)	(296,300)		(2.61)	(9,341)	(358,407)	
				סך-הכל התחייבויות			
1.54	2.85			1.35	2.63		
				פער הריבית			
מטבע ישראלי צמוד למדד							
				נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾			
6.53	3,766	57,638		5.27	3,177	60,231	
				השפעת נגזרים ⁽³⁾			
				נגזרים משובצים ו-ALM			
	537	8,322			917	13,664	
6.52	4,303	65,960		5.54	4,094	73,895	
				סך-הכל נכסים			
(6.41)	(2,832)	(44,166)		(5.14)	(2,488)	(48,431)	
				התחייבויות ⁽⁵⁾			
				השפעת נגזרים ⁽³⁾			
				נגזרים משובצים ו-ALM			
	(877)	(16,639)			(1,005)	(18,598)	
(6.10)	(3,709)	(60,805)		(5.21)	(3,493)	(67,029)	
				סך-הכל התחייבויות			
0.42	0.12			0.33	0.13		
				פער הריבית			

- * הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבוונאות מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים.
- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
 - (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.
 - (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
 - (4) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 בדצמבר 2012 בסך של 147 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 22 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 51 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 10 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 88 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 121 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
 - (5) למעט מכשירים נגזרים.

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מיגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.
- ב. תוספת זו מדווחת בהתאם למתכונת הדיווח טרם אימוץ חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד (לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים).

שיעורי הכנסה והוצאה – מאוחד תוספת 3 (המשך)

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל השפעת נגזרים ⁽³⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה שנתית ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	כולל השפעת נגזרים ⁽³⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה שנתית ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
%				%			
מטבע-חוץ (לרבות מטבע							
ישראלי צמוד למטבע-חוץ)							
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾							
*9.62	*6,465	67,172		1.37	1,046	76,568	
השפעת נגזרים ⁽³⁾							
	648	11,286		248	12,827		
	*21,097	187,968		1,925	195,983		ALM-ו
סך-הכל נכסים							
10.59	*28,210	266,426		1.13	3,219	285,378	
התחייבויות ⁽⁵⁾							
(7.52)	(6,236)	(82,913)		0.52	458	(88,899)	
השפעת נגזרים ⁽³⁾							
	(688)	(11,600)		(401)	(13,400)		
	*(20,068)	(175,069)		(1,807)	(182,838)		ALM-ו
סך-הכל התחייבויות							
*(10.01)	*(26,992)	(269,582)		(0.61)	(1,750)	(285,137)	
פער הריבית							
*0.58	*2.10			0.52	1.89		

- * החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. בהתאם להוראה החדשה, פעילות מכשירים נגזרים תופרד לפעילות למטרות מסחר ופעילות שאינה למטרת מסחר. אימוץ ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע. לאור זאת, נגזרים אחרים שאינם למטרות מסחר סווגו מחדש כדי להתאים למתכונת הגילוי החדשה.
- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרת פתיחה חודשית (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 בדצמבר 2012 בסך של 147 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 22 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 51 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 10 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 88 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 121 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (5) למעט מכשירים נגזרים.

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מיגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.
- ב. תוספת זו מדווחת בהתאם למתכונת הדיווח טרם אימוץ חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד (לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)(5) בדוחות הכספיים).

שיעורי הכנסה והוצאה – מאוחד תוספת 3 (המשך)

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל השפעת נגזרים ⁽³⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה שנתית ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	כולל השפעת נגזרים ⁽³⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה שנתית ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
%				%			
סך-הכל							
							נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁴⁾
	**,*6.14	**19,358	*315,515	3.82	13,284	347,933	השפעת נגזרים ⁽³⁾
		648	11,286		248	12,827	נגזרים מגדרים
		**26,939	326,735		8,838	379,015	נגזרים משובצים ו-ALM
7.18		**46,945	*653,536	3.02	22,370	739,775	סך-הכל נכסים התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁵⁾
	(4.24)	(12,167)	(286,737)	(1.58)	(4,999)	(315,859)	השפעת נגזרים ⁽³⁾
		(688)	(11,600)		(401)	(13,400)	נגזרים מגדרים
		**26,585	(328,350)		(9,184)	(381,314)	נגזרים משובצים ו-ALM
(6.29)		**39,440	(626,687)	(2.05)	(14,584)	(710,573)	סך-הכל התחייבויות פער הריבית
0.89	**,*1.90			0.97	2.24		

- * הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 בדוחות הכספיים.
- ** החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאריך בנקאי. בהתאם להוראה החדשה, פעילות מכשירים נגזרים תופרד לפעילות למטרות מסחר ופעילות שאינה למטרות מסחר. אימוץ ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע. לאור זאת, נגזרים אחרים שאינם למטרות מסחר סווגו מחדש כדי להתאים למתכונת הגילוי החדשה.
- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 בדצמבר 2012 בסך של 147 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 22 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 51 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 10 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 88 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 121 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).
- (5) למעט מכשירים נגזרים.

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מיגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.
- ב. תוספת זו מדווחת בהתאם למתכונת הדיווח טרם אימוץ חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד (לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים).

2011		2012		
הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ⁽¹⁾	
**26		31		בגין אופציות
**-		-		בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים מגדרים, נגזרים משובצים שהופרדו ו-ALM) ⁽²⁾
**703		965		עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁵⁾
(3)		(4)		הוצאות מימון אחרות
8,231		8,778		רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1,202)		(987)		הוצאות בגין הפסדי אשראי
7,029		7,791		רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
סך-הכל				
	*315,515	347,933		נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽³⁾⁽⁴⁾
	7,775	8,899		נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾
	1,739	1,618		נכסים כספיים אחרים ⁽⁴⁾
	(4,385)	(4,035)		הפרשה להפסדי אשראי
	*320,644	354,415		סך-כל הנכסים הכספיים
סך-הכל				
	(286,737)	(315,859)		התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁴⁾
	(10,682)	(11,880)		התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾
	(5,290)	(6,977)		התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁴⁾
	(302,709)	(334,716)		סך-כל ההתחייבויות הכספיות
	*17,935	19,699		סך-הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
	5,787	6,198		נכסים לא-כספיים
	(739)	(703)		התחייבויות לא כספיות
	*22,983	25,194		סך-כל האמצעים ההוניים

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבוונאות מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) בדוחות הכספיים.

** החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאריך בנקאי. בהתאם להוראה החדשה, פעילות במכשירים נגזרים תופרד לפעילות למטרות מסחר ופעילות שאינה למטרות מסחר. אימוץ ההוראה בוצע באופן של יישום של מפרע. לאור זאת, נגזרים אחרים שאינם למטרות מסחר סווגו מחדש כדי להתאים למתכונת הגילוי החדשה.

(1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).

(2) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 בדצמבר 2012 בסך של 147 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 22 מיליוני ש"ח) במיגור הלא-צמוד, בסך של 51 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 10 מיליוני ש"ח) במיגור צמוד מדד, בסך של 88 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 121 מיליוני ש"ח) במיגור מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).

(4) למעט מכשירים נגזרים.

(5) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות-חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר.

(6) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ-מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מיגור, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.
- ב. תוספת זו מדווחת בהתאם למתכונת הדיווח טרם אימוץ חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד (לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג) (5) בדוחות הכספיים).

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל השפעת נגזרים ⁽³⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה שנתית ממוצעת ⁽²⁾	כולל השפעת נגזרים ⁽³⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה שנתית ממוצעת ⁽²⁾
במיליוני דולר של ארצות-הברית				במיליוני דולר של ארצות-הברית			
%				%			
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)							
נכסים כספיים במטבע-חוץ שהניבו הכנסות מימון ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾							
	*2.38	*448	18,811	3.00	596	19,886	
השפעת נגזרים ⁽³⁾							
		192	3,110		60	3,312	נגזרים מגדרים
		*1,461	53,148		1,666	51,279	נגזרים משובצים ו-ALM
	2.80	2,101	75,069	3.12	2,322	74,477	סך-הכל נכסים
התחייבויות כספיות במטבע-חוץ שגרמו הוצאות מימון ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים ⁽³⁾							
	(0.01)	(2)	(23,305)	(1.28)	(293)	(22,968)	
		(184)	(3,199)		(103)	(3,461)	נגזרים מגדרים
		*(1,252)	(49,417)		(1,562)	(48,211)	נגזרים משובצים ו-ALM
	*(1.89)	*(1,438)	(75,921)	(2.62)	(1,958)	(74,640)	סך-הכל התחייבויות
	*0.91	*2.37		0.50	1.72		פער הריבית

* החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאריך בנקאי. בהתאם להוראה החדשה, פעילות מכשירים נגזרים תופרד לפעילות למטרות מסחר ופעילות שאינה למטרות מסחר. אימוץ ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע. לאור זאת, נגזרים אחרים שאינם למטרות מסחר סווגו מחדש כדי להתאים למתכונת הגילוי החדשה.

(1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.

(3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

(4) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 בדצמבר 2012 בסך של 147 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 22 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 51 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 10 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של 88 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 121 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ).

(5) למעט מכשירים נגזרים.

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מיגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.
- ב. תוספת זו מדווחת בהתאם למתכונת הדיווח טרם אימוץ חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד (לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים).

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2012

תוספת 4

31 בדצמבר 2011			משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	
מטבע ישראלי לא-צמוד																	
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																	
0.41	5.03	198,490	0.38	3.80	218,916	3,294	2	763				3,108	2,551	12,098	25,129	10,645	161,326
0.95		*164,127	0.98		230,628	-	-	338				15,709	12,980	32,604	60,764	70,290	37,943
0.20		4,093	1.05		4,826	-	-	-				-	13	7	2,249	675	1,882
⁽²⁾ 0.65		*366,710	0.69 ⁽²⁾		454,370	3,294	2	1,101				18,817	15,544	44,709	88,142	81,610	201,151
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																	
0.39	3.89	179,176	0.35	2.76	193,893	78	-	478				3,526	2,712	7,970	14,869	11,350	152,910
1.02		*165,477	0.98		241,970	-	-	495				15,901	15,282	32,048	60,669	75,097	42,478
0.26		6,363	1.51		5,018	-	-	-				-	6	38	1,710	1,058	2,206
⁽²⁾ 0.68		*351,016	0.71 ⁽²⁾		440,881	78	-	973				19,427	18,000	40,056	77,248	87,505	197,594
מכשירים פיננסיים, נטו																	
		*15,694			13,489	3,216	2	128				(610)	(2,456)	4,653	10,894	(5,895)	3,557
					13,489	10,273	10,271					10,143	10,753	13,209	8,556	(2,338)	3,557

* הוצג מחדש לפני ייחוס השפעות ויישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיר. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגור של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ייחסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (נידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2012

תוספת 4 (המשך)

31 בדצמבר 2011														
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי צמוד למדד														
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים														
3.34	3.34	61,701	3.41	2.69	62,442	145	348	2,835	8,083	15,814	20,033	10,522	2,003	2,659
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾ ⁽³⁾														
4.65		10,370	3.98		15,216	-	-	71	6,043	3,230	2,491	3,152	70	159
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)														
⁽²⁾ 3.53		72,071	(2)3.52		77,658	145	348	2,906	14,126	19,044	22,524	13,674	2,073	2,818
סך-הכל שווי הוגן														
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות														
4.15	2.47	50,523	3.92	1.69	53,021	-	45	3,187	17,998	5,967	15,112	7,260	1,383	2,069
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾														
3.83		17,270	3.47		18,752	-	-	46	6,498	3,056	4,021	4,433	481	217
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)														
⁽²⁾ 4.07		67,793	(2)3.80		71,773	-	45	3,233	24,496	9,023	19,133	11,693	1,864	2,286
סך-הכל שווי הוגן														
מכשירים פיננסיים, נטו														
		4,278			5,885	145	303	(327)	(10,370)	10,021	3,391	1,981	209	532
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיגזר														
					5,885	5,740	5,437		5,764	16,134	6,113	2,722	741	532
החשיפה המצטברת במיגזר														

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-101 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.23 שנה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2012

תוספת 4 (המשך)

31 בדצמבר 2011			מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	מסך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	
מטבע-חוץ⁽³⁾																	
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים																	
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽⁴⁾																	
0.87	4.13	79,052	0.84	3.36	78,924	680	216	1,209				3,683	2,880	4,506	8,410	11,521	45,819
1.11		246,037	0.97		212,787	-	-	134				16,216	12,099	12,509	47,271	74,516	50,042
0.15		19,550	0.21		8,508	-	-	-				-	1	65	3,159	2,012	3,271
⁽²⁾ 1.00		344,639	0.91⁽²⁾		300,219	680	216	1,343				19,899	14,980	17,080	58,840	88,049	99,132
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות																	
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾																	
0.91	1.85	89,105	0.26	1.27	90,865	92	-	48				55	160	2,854	19,117	17,859	50,680
1.04		*240,527	1.22		201,057	-	101	753				19,999	13,736	12,357	44,535	55,255	54,321
0.11		17,235	0.26		8,269	-	-	-				-	-	32	3,646	1,661	2,930
⁽²⁾ 0.96		*346,867	0.90⁽²⁾		300,191	92	101	801				20,054	13,896	15,243	67,298	74,775	107,931
מכשירים פיננסיים, נטו																	
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיגור																	
(155) 1,084 1,837 (8,458) 13,274 (8,799)																	
החשיפה המצטברת במיגור																	
(1,217) (1,062) (2,146) (3,983) 4,475 (8,799)																	

* הוצג מחדש לפני ייחוס השפעות ויישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של מסך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

(4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגור של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוחות הכספיים.
- מסך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרו כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשויכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרמי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2012

תוספת 4 (המשך)

31 בדצמבר 2011															
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית															
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים															
1.03	4.49	340,833	0.99	3.82	361,979	5,816	566	4,807	14,874	21,245	36,637	44,061	24,169	209,804	
1.14		*420,534	1.07		458,631	-	-	543	37,968	28,309	47,604	111,187	144,876	88,144	
0.16		23,643	0.51		13,334	-	-	-	-	14	72	5,408	2,687	5,153	
(2)1.06		*785,010	(2)1.03		833,944	5,816	566	5,350	52,842	49,568	84,313	160,656	171,732	303,101	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות															
1.13	3.01	318,804	0.89	2.11	337,779	170	45	3,713	21,579	8,839	25,936	41,246	30,592	205,659	
1.15		*423,274	1.19		461,779	-	101	1,294	42,398	32,074	48,426	109,637	130,833	97,016	
0.15		23,598	0.73		13,287	-	-	-	-	6	70	5,356	2,719	5,136	
(2)1.11		*765,676	(2)1.05		812,845	170	146	5,007	63,977	40,919	74,432	156,239	164,144	307,811	
מכשירים פיננסיים, נטו															
			*19,334			21,099	5,646	420	343	(11,135)	8,649	9,881	4,417	7,588	(4,710)
						21,099	15,453	15,033	14,690	25,825	17,176	7,295	2,878	(4,710)	

* הוצג מחדש לפני ייחוס השפעות ויישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פירעון".

(4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. במגזרים לא צמוד ומטבע-חוץ: השפעת הנחות אלו הינה זניחה. במגזר הצמוד: השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-101 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.23 שנה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ייחסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכלולי בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלולי בגינו בביאור 21 בדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשוברים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 בדצמבר 2012									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2012 (4)	פגום	בעייתי (5)	* מזה: חובות (2)	סך-הכל*	סך-הכל	בעייתי (5)			
הוצאות (הכנסות) מחיכות	מחיקות	חשבונאיות	נטו	הפסדי	נטו	הפסדי	צירור-מסחרי:		
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי			
22	(62)	(13)	73	103	2,200	2,776	103	2,791	חקלאות
612	113	(73)	1,534	3,392	19,469	38,242	3,560	39,559	תעשייה
572	62	81	1,770	2,619	18,367	48,685	2,660	48,940	בינוי ונדל"ן - בינוי (6)
439	157	(280)	994	1,037	21,056	24,333	1,037	24,568	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
10	9	(20)	84	88	3,647	6,328	88	10,338	חשמל ומים
439	210	296	583	1,098	19,877	28,479	1,099	28,768	מסחר
117	(29)	55	483	565	6,778	7,676	565	7,706	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
94	4	72	80	979	6,172	7,682	1,049	7,994	תחבורה ואחסנה
77	(4)	13	337	515	6,358	9,274	523	9,566	תקשורת ושירותי מחשב
557	91	462	1,241	1,368	18,078	27,696	1,532	33,570	שירותים פיננסיים
95	18	28	111	218	9,654	13,674	218	13,910	שירותים עסקיים אחרים
70	14	40	99	168	6,563	8,307	168	8,336	שירותים ציבוריים וקהילתיים
3,104	583	661	7,389	12,150	138,219	223,152	12,602	236,046	סך-הכל מסחרי
352	18	27	-	823	49,017	51,161	823	51,161	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
908	250	277	965	1,192	42,013	79,631	1,192	79,664	אנשים פרטיים - אחר
4,364	851	965	8,354	14,165	229,249	353,944	14,617	366,871	סך-הכל צירור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	59	1,521	-	6,629	בנקים בישראל (7)
-	-	-	-	-	46	1,532	-	42,955	ממשלת ישראל
4,364	851	965	8,354	14,165	229,354	356,997	14,617 (1)	416,455	סך-הכל פעילות בישראל

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 137,621 ו-4,481, 47, 44,952, 229,354 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לצירור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,279 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיוור שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-653 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,163 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2012									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2012 ⁽⁴⁾	פגום	בעיית ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	בעיית ⁽⁵⁾	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) מחיקות חשבונאיות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפסדי אשראי							
1	-	1	-	-	72	129	-	129	חקלאות
23	59	24	167	167	3,024	4,963	171	5,486	תעשייה
76	16	(21)	375	393	7,945	9,659	393	10,267	בינו ובנדל"ן
3	-	1	-	-	410	1,211	-	1,420	חשמל ומים
30	1	-	13	25	1,135	2,072	25	2,094	מסחר
15	-	(7)	1	148	1,811	2,045	148	2,132	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
7	-	10	-	78	196	327	78	346	תחבורה ואחסנה
2	-	-	-	-	527	787	-	852	תקשורת ושירותי מחשב
64	14	33	53	119	6,431	11,673	119	15,061	שירותים פיננסיים
8	-	(10)	-	16	394	615	16	696	שירותים עסקיים אחרים
23	3	(19)	46	71	643	792	71	896	שירותים ציבוריים וקהילתיים
252	93	12	655	1,017	22,588	34,273	1,021	39,379	סך-הכל מסחרי
6	4	2	-	12	653	703	12	703	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
61	11	7	60	62	2,133	3,416	62	3,455	אנשים פרטיים - אחר
319	108	21	715	1,091	25,374	38,392	1,095	43,537	סך-הכל ציבורי - פעילות בחו"ל
5	-	1	-	-	24,114	24,667	-	35,791	בנקים בחו"ל ⁽⁶⁾
-	-	-	-	-	752	2,058	-	4,199	ממשלות חו"ל
324	108	22	715	1,091	50,240	65,117	1,095	83,527 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,688	959	987	9,069	15,256	279,594	422,114	15,712	499,982	סך-הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 50,240,5421, 5,226,0 ו-22,640 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 5 (המשך)

(במיליוני ש"ח)

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 בדצמבר 2011**								
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2011 ⁽⁴⁾	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) מחיקות חשבונאיות נטו	מחיקות חשבונאיות נטו	מחיקות חשבונאיות נטו	מחיקות חשבונאיות נטו	מחיקות חשבונאיות נטו	מחיקות חשבונאיות נטו	מחיקות חשבונאיות נטו	מחיקות חשבונאיות נטו	מחיקות חשבונאיות נטו
ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל
23	153	(12)	80	116	2,182	2,784	116	2,795
798	108	(265)	1,604	2,618	19,865	39,696	2,630	41,518
536	159	511	1,927	2,844	16,775	44,282	2,883	44,525
642	1,101	654	1,305	1,745	24,687	29,527	1,745	29,739
41	48	6	111	111	3,522	6,532	111	8,033
371	34	136	754	1,219	18,379	26,802	1,220	27,053
64	168	18	394	426	6,524	7,625	426	7,668
16	28	(11)	40	60	5,736	7,828	60	8,023
53	(97)	(141)	184	380	7,099	11,284	380	11,452
146	38	(20)	692	82	18,260	26,917	907	33,847
115	19	19	117	213	9,054	13,011	213	13,139
47	120	37	116	231	6,081	7,739	231	7,752
2,852	1,879	932	7,324	10,045	138,164	224,027	10,922	235,544
342	23	45	-	984	44,781	46,793	984	46,793
887	191	240	931	1,176	41,722	77,760	1,176	77,800
4,081	2,093	1,217	8,255	12,205	224,667	348,580	13,082	360,137 ⁽¹⁾

** מספרי השוואה סווגו מחדש ככל האפשר כדי להתאימם למתכונת הגילוי החדשה הנדרשת החל מהדוחות לשנת 2012.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 1,342,224,667, 3,466,013,422 ו-130,662 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,163 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-433 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,169 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2011**								
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2011 ⁽⁴⁾	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפסדי אשראי							ציבור-מסחרי:
-	-	-	54	69	-	69		חקלאות
71	-	(8)	270	272	3,444	5,444	278	5,833
251	-	(23)	516	528	7,706	8,901	528	9,366
4	-	3	-	-	476	1,332	-	1,541
8	-	(10)	8	12	873	1,574	12	1,575
51	-	4	65	227	2,031	2,246	227	2,313
3	-	-	-	32	338	494	32	536
3	-	(5)	-	-	377	900	-	925
82	-	13	219	403	6,959	11,714	405	15,252
4	-	(1)	-	-	417	1,000	-	1,166
30	-	9	91	116	834	1,065	116	1,196
507	-	(18)	1,169	1,590	23,509	34,739	1,598	39,772
9	-	-	-	13	614	644	13	644
59	3	4	65	67	2,489	4,017	67	4,221
575	3	(14)	1,234	1,670	26,612	39,400	1,678	44,637 ⁽¹⁾
4,656	2,096	1,203	9,489	13,875	251,279	387,980	14,760	404,774

** מספרי השוואה סווגו מחדש ככל האפשר כדי להתאימם למתכונת הגילוי החדשה הנדרשת החל מהדוחות לשנת 2012.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 26,612, 1,525, 0, 1,299 ו-15,201 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

תוספת 6

חלק אי – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

ליום 31 בדצמבר 2012													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾					חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	סך חשיפה חוץ-מאזנית אשראי חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	מזה: סיכון חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	המדינה
2,016	1,574	45	7,594	138	262	18,630	15,040	9,034	24,074	1,821	1,768	1	א. ארצות-הברית
302	410	1	398	-	-	6,468	5,756	-	5,756	393	319	-	ב. שוויץ
3,911	2,331	2	4,650	-	2	7,298	1,056	255	1,311	3,141	3,101	-	ג. אנגליה
19	45	-	1,038	77	82	2,502	2,438	629	3,067	6	58	-	ד. תורכיה
357	998	1	357	1	1	1,355	-	-	-	611	586	158	ה. גרמניה
1,179	580	20	1,624	35	42	1,759	-	-	-	523	1,236	-	ו. צרפת
2	65	-	190	-	-	67	-	-	-	52	15	-	ז. אירלנד
104	29	-	82	-	-	133	-	-	-	33	99	1	ח. ספרד
1	1	-	5	-	-	2	-	-	-	2	-	-	ט. פורטוגל
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	י. יוון
49	5	-	28	-	-	54	-	-	-	54	-	-	יא. איטליה
4,111	5,568	2	1,405	43	241	9,844	165	120	285	7,047	2,160	472	יב. אחרות
12,051	11,606	71	17,372	294	630	48,112	24,455	10,038	34,493	13,683	9,342	632	סך-כל החשיפות למדינות זרות
759	369	2	1,661	109	133	3,731	2,603	749	3,352	822	221	85	סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

תוספת 6 (המשך)

חלק אי - מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2011													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾					חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזנית מסחרי חוץ-מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך חשיפה פגומים ⁽⁴⁾	חובות סיכון אשראי מסחרי מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	המדינה	
2,325	1,346	90	7,103	231	424	17,371	13,700	7,575	21,275	2,218	1,451	2	א. ארצות-הברית
247	795	-	548	-	-	5,661	4,619	-	4,619	445	597	-	ב. שוויץ
1,999	3,324	-	3,634	47	70	6,431	1,108	395	1,503	2,885	2,438	-	ג. אנגליה
59	67	-	1,049	120	120	3,138	3,012	310	3,322	44	82	-	ד. תורכיה
920	1,006	-	995	8	8	1,926	-	-	-	602	1,185	139	ה. גרמניה
1,112	1,088	-	1,282	1	-	2,200	-	-	-	502	1,698	-	ו. צרפת
6	104	-	195	-	3	110	-	-	-	97	13	-	ז. אירלנד
81	43	-	129	-	-	124	-	-	-	33	79	12	ח. ספרד
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	ט. פורטוגל
-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	י. יוון
38	11	1	32	-	5	49	-	-	-	46	3	-	יא. איטליה
3,321	5,158	-	2,842	43	159	8,918	439	10	449	6,222	1,644	613	יב. אחרות
10,109	12,943	91	17,810	450	789	45,930	22,878	8,290	31,168	13,096	9,190	766	סך-כל החשיפות למדינות זרות
669	363	-	2,164	154	155	4,483	3,451	320	3,771	660	302	70	סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חשיפה למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

תוספת 6 (המשך)

(במיליוני ש"ח)

חלק ב' – מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך:

שם המדינה:
קבדה
סכום החשיפות המאזניות המצרפי למדינות זרות על בסיס מאוחד שפורטו בחלק זה הינו 2,311 מיליוני ש"ח ליום 31.12.2012 (ליום 31.12.2011: 2,556 מיליוני ש"ח)

הערה:

בנתוני דצמבר 2012 נכללות מדינות שאינן עוברות את סך החשיפה הנדרש, היות שמדינות אלה נכללו בנתוני דצמבר 2011.

חלק ג' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות.

תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר פורטו בחלק א' לעיל.

לשנת 2012					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
285	124	49	1	110	1
(59)	(14)	(6)	1	(39)	(1)
65	42	20	2	1	-
6	4	2	-	-	-
(41)	(23)	(11)	(2)	(5)	-
256	133	54	2	67	-

לשנת 2011					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
539	186	136	-	215	2
(249)	(58)	(80)	-	(110)	(1)
26	13	7	1	5	-
3	1	2	-	-	-
(34)	(18)	(16)	-	-	-
285	124	49	1	110	1

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגמרי אשראי.

מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2012-2011

מידע רב-רבעוני

תוספת 7

בשנת 2012				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
				נכסים
52,270	53,751	45,558	55,301	מזומנים ופקדונות בבנקים
36,903	40,728	53,076	52,070	ניירות-ערך
70	-	38	47	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
248,817	252,606	254,144	253,268	אשראי לציבור
(4,013)	(3,992)	(4,240)	(4,086)	הפרשה להפסדי אשראי
244,804	248,614	249,904	249,182	אשראי לציבור, נטו
743	884	837	798	אשראי לממשלות
127	128	123	127	השקעות בחברות כלולות
3,709	3,659	3,630	3,726	בניינים וציוד
42	39	37	33	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
7,245	9,547	8,814	9,624	נכסים בגין מכשירים נגזרים
4,437	4,755	5,348	5,480	נכסים אחרים
350,350	362,105	367,365	376,388	סך-כל הנכסים
				התחייבויות והון
251,576	259,668	264,490	271,411	פקדונות הציבור
6,624	6,434	5,385	6,015	פקדונות מבנקים
906	883	988	629	פקדונות הממשלה
1,393	1,116	836	1,116	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
34,422	35,679	36,051	35,677	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,180	12,672	12,087	12,718	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20,505	20,430	21,458	21,765	התחייבויות אחרות
325,606	336,882	341,295	349,331	סך-כל ההתחייבויות
24,440	24,907	25,759	26,755	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
304	316	311	302	זכויות שאינן מקנות שליטה
24,744	25,223	26,070	27,057	סך-כל ההון
350,350	362,105	367,365	376,388	סך-כל ההתחייבויות והון

מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2012-2011

מידע רב-רבעוני

תוספת 7 (המשך)

בשנת 2011				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
נכסים				
46,230	46,859	49,964	55,790	מזומנים ופקדונות בבנקים
28,932	27,701	27,789	34,411	ניירות-ערך
67	7	10	-	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
234,628	238,280	248,625	250,592	אשראי לציבור
(4,793)	(4,211)	(4,048)	(4,097)	הפרשה להפסדי אשראי
229,835	234,069	244,577	246,495	אשראי לציבור, נטו
311	323	524	616	אשראי לממשלות
129	130	129	125	השקעות בחברות כלולות
3,713	3,661	3,622	3,720	בניינים וציוד
62	51	48	44	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
6,373	6,992	11,294	10,799	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*4,004	*3,989	*4,010	*4,662	נכסים אחרים
*319,656	*323,782	*341,967	*356,662	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
231,769	233,237	242,931	256,417	פקדונות הציבור
5,633	5,676	7,007	7,001	פקדונות מבנקים
1,227	1,139	1,133	1,085	פקדונות הממשלה
428	927	1,332	1,305	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
28,295	29,962	32,050	32,933	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,431	9,929	13,829	13,421	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20,138	19,897	20,350	20,399	התחייבויות אחרות
296,921	300,767	318,632	332,561	סך-כל ההתחייבויות
*22,408	*22,706	*23,050	*23,819	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
327	309	285	282	זכויות שאינן מקבולות שליטה
*22,735	*23,015	*23,335	*24,101	סך-כל ההון
*319,656	*323,782	*341,967	*356,662	סך-כל ההתחייבויות וההון

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) בדוחות הכספיים.

דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2012-2011

מידע רב-רבעוני

תוספת 8

בשנת 2011				בשנת 2012				
רבעון *1	רבעון *2	רבעון *3	רבעון *4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
3,545	4,110	3,812	3,326	3,374	4,146	3,929	2,897	הכנסות ריבית
(1,577)	(2,035)	(1,647)	(1,437)	(1,412)	(2,000)	(1,821)	(953)	הוצאות ריבית
1,968	2,075	2,165	1,889	1,962	2,146	2,108	1,944	הכנסות ריבית, נטו
14	327	498	363	303	344	286	54	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,954	1,748	1,667	1,526	1,659	1,802	1,822	1,890	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית								
202	16	(505)	74	186	(105)	7	167	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
1,328	1,253	1,274	1,243	1,274	1,247	1,311	1,273	עמלות
30	23	24	29	33	19	24	41	הכנסות אחרות
1,560	1,292	793	1,346	1,493	1,161	1,342	1,481	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות								
1,275	1,147	1,110	1,227	1,207	1,222	1,303	1,280	משכורות והוצאות נלוות
369	386	392	388	381	397	419	476	אחזקה ופחת בניינים וציוד
3	11	3	4	3	2	3	3	הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
475	469	528	578	513	497	524	595	הוצאות אחרות
2,122	2,013	2,033	2,197	2,104	2,118	2,249	2,354	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,392	1,027	427	675	1,048	845	915	1,017	רווח לפני מיסים
503	333	(29)	2	368	227	281	378	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח
889	694	456	673	680	618	634	639	רווח לאחר מיסים
1	1	(2)	(5)	(2)	2	2	4	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מיסים
רווח נקי:								
890	695	454	668	678	620	636	643	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	17	17	4	(19)	(13)	(11)	9	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
891	712	471	672	659	607	625	652	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:								
רווח בסיסי:								
0.67	0.54	0.36	0.50	0.50	0.46	0.47	0.49	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל:								
0.67	0.53	0.35	0.50	0.49	0.46	0.47	0.49	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאריך בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לתקופות 2010 ו-2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכתורות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור (5) בדוחות הכספיים.

אני, ציון קינן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראוי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

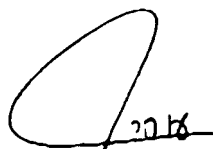
ציון קינן
מנהל כללי

תל-אביב, 20 במרץ 2013

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 20 במרץ 2013

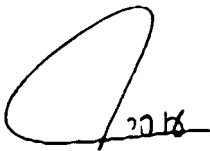
דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון והנהלה של בנק הפועלים בע"מ (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקות מבוצעות בהתאם להוראות הנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (Monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, הנהלה מאמינה (Believes) כי ליום 31 בדצמבר 2012, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012 בוקרה על-ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק, ה"ה זיו האפט רואי חשבון וסומך חייקין רואי חשבון, כפי שצוין בדוח שלהם, בעמוד מספר 242, אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012.

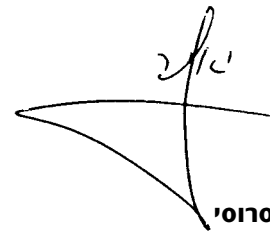
עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

ציון קיבין

מנהל כללי

יאיר סרוסי

יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 20 במרץ 2013

242	דוח רואי החשבון המבקרים - בקרה פנימית על דיווח כספי
243	דוח רואי החשבון המבקרים
244	מאזן מאוחד
245	דוח רווח והפסד מאוחד
246	דוח על השינויים בהון
250	דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
253	ביאורים לדוחות הכספיים

2012

בנק הפועלים
דוחות כספיים 2012

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארצות-הברית בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק, ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו-כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2011 ו-2012 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012, והדוח שלנו, מיום 20 במרץ 2013, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, וכן הפניית תשומת לב בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 20 במרץ 2013

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

ביקרנו את המאזנים המאוחדים המצורפים של בנק הפועלים בע"מ (להלן: הבנק): לימים 31 בדצמבר 2012 ו-2011, ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים המאוחדים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומם ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק, וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק וחברות מאוחדות שלו לימים 31 בדצמבר 2012 ו-2011 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק וחברות מאוחדות שלו לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו-כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 19(ד) (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני PCAOB בארצות-הברית בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי COSO והדוח שלנו מיום 20 במרץ 2013 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 20 במרץ 2013

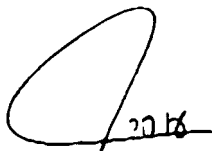
מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 2012

(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר		ביאור
2011	2012	
נכסים		
55,790	55,301	2 מזומנים ופקדונות בבנקים
34,411	52,070	ניירות-ערך (מזה: 5,412; 5,794 שועבדו למלווים) ⁽¹⁾
-	47	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
250,592	253,268	אשראי לציבור
(4,097)	(4,086)	הפרשה להפסדי אשראי
246,495	249,182	אשראי לציבור, נטו
616	798	אשראי לממשלות
125	127	השקעות בחברות כלולות
3,720	3,726	בניינים וציוד
44	33	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
10,799	9,624	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*4,662	5,480	נכסים אחרים
*356,662	376,388	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון		
256,417	271,411	פקדונות הציבור
7,001	6,015	פקדונות מבנקים
1,085	629	פקדונות הממשלה
1,305	1,116	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
32,933	35,677	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
13,421	12,718	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20,399	21,765	התחייבויות אחרות
332,561	349,331	סך-כל ההתחייבויות
*23,819	26,755	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
282	302	זכויות שאינן מקנות שליטה
*24,101	27,057	סך-כל ההון
*356,662	376,388	סך-כל ההתחייבויות וההון

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) להלן.
 (1) סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה ביאור 3 להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

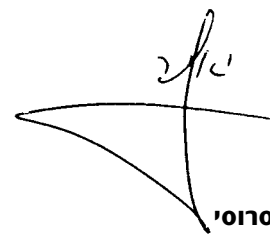
עופור ליו

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

ציון קיבון

מנהל כללי

יאיר סרוסי

יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 20 במרץ 2013

דוח רווח והפסד מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

*2010	*2011	2012	ביאור	
12,806	14,793	14,346	23	הכנסות ריבית
(4,853)	(6,696)	(6,186)	23	הוצאות ריבית
7,953	8,097	8,160		הכנסות ריבית, נטו
1,030	1,202	987	4(א)(1)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6,923	6,895	7,173		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית:				
(457)	(213)	255	24	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
5,167	5,098	5,105	25	עמלות
180	106	117	26	הכנסות אחרות
4,890	4,991	5,477		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
4,631	4,759	5,012	27	משכורות והוצאות נלוות
1,518	1,535	1,673		אחזקה ופחת בניינים וציוד
141	21	11		הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
2,001	2,050	2,129	28	הוצאות אחרות
8,291	8,365	8,825		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
3,522	3,521	3,825		רווח לפני מיסים
1,342	809	1,254	29	הפרשה למיסים על הרווח
2,180	2,712	2,571		רווח לאחר מיסים
				חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים)
3	(5)	6	ב'6	של חברות כלולות לאחר מיסים
רווח נקי:				
2,183	2,707	2,577		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18	39	(34)		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,201	2,746	2,543		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:				
1(ה)(23), 30				
רווח בסיסי:				
1.66	2.07	1.92		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל:				
1.65	2.05	1.91		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנים 2010 ו-2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1(ג)(5) להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות ופרמיה*	קרנות הון		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר				סך הון וקרנות הון	מטהבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	אחרות	סך-הכל הון	סך-הכל הון זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
	מטהבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	אחרות	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	עודפים						
8,078	154	(19)	442	(110)	(46)	8,213			***20,421	350	***20,071	***11,572
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,183	(18)	2,201	2,201
-	-	-	216	-	-	-	-	-	216	-	216	-
-	-	-	(84)	-	-	-	-	-	(77)	7	(84)	-
-	-	-	(21)	-	-	-	-	-	(22)	(1)	(21)	-
-	126	-	-	-	-	126	-	-	126	-	126	-
69	(63)	(2)	-	-	-	4	-	-	4	-	4	-
-	-	-	-	-	33	-	-	-	33	-	33	-
-	-	-	-	-	(11)	-	-	-	(11)	-	(11)	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4)	(4)	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-
8,147	217	(21)	553	(110)	(24)	8,343			***22,872	337	***22,535	***13,773
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(816)	(9)	(807)	(807)
(45)	(5)	-	(50)	110	-	(50)	-	-	(40)	(3)	(37)	(97)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,707	(39)	2,746	2,746
(74)	-	-	(74)	-	-	(74)	-	-	(74)	-	(74)	-
-	-	-	(378)	-	-	-	-	-	(383)	(5)	(378)	-
-	-	-	(55)	-	-	-	-	-	(55)	-	(55)	-
-	-	-	113	-	-	-	-	-	114	1	113	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(270)	-	(270)	(270)
-	31	-	-	-	-	31	-	-	37	6	31	-
38	(34)	-	-	-	-	4	-	-	4	-	4	-
-	-	-	-	-	17	-	-	-	17	-	17	-
-	-	-	-	-	(6)	-	-	-	(6)	-	(6)	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6)	(6)	-	-
8,066	209	(21)	233	-	(13)	8,254			***24,101	282	***23,819	***15,345

* בניכוי 13,453,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-196 מיליוני ש"ח (31.12.11): בניכוי 5,183,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות של כ-83 מיליוני ש"ח, 31.12.10: בניכוי 653,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות של כ-9 מיליוני ש"ח.
 ** התאמות מתרגום של חברה מוחזקת בחו"ל אשר מטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק, ראה ביאור 1(ה)1 להלן.
 *** הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על הכנסה. כתוצאה מהיישום לראשונה, קטנה יתרת הפתיחה של העודפים לתקופה בסך של 26 מיליוני ש"ח. ראה ביאור 1(ה)21 להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות ופרמיה*	קרנות הון		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר				סך הון וקרנות הון	מחטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	אחרות	הון מניות ופרמיה*
	מחטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	אחרות	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים				
8,066	209	(21)	8,254	233	-	(13)	15,345	23,819	282	24,101
-	-	-	-	-	-	-	2,543	2,543	34	2,577
(113)	-	-	(113)	-	-	-	-	(113)	-	(113)
-	-	-	-	641	-	-	-	641	3	644
-	-	-	-	(94)	-	-	-	(94)	-	(94)
-	-	-	-	(137)	-	-	-	(137)	-	(137)
-	82	-	82	-	-	-	6	88	(14)	74
57	(55)	-	2	-	-	-	-	2	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	(10)	-	(10)
-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	(3)	-	(3)
-	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(3)	(3)
8,010	236	(21)	8,225	643	9	(16)	17,894	26,755	302	27,057

* בניכוי 13,453,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-196 מיליוני ש"ח (31.12.11): בניכוי 5,183,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות של כ-83 מיליוני ש"ח, 31.12.10: 653,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות של כ-9 מיליוני ש"ח.
 ** התאמות מתרגום של חברה מוחזקת בחו"ל אשר מטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק, ראה ביאור 1(ה) להלן.
 *** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדידידנד.
 **** הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על הכנסה. כתוצאה מהיישום לראשונה, קטנה יתרת הפתיחה של העודפים לתקופה בסך של 26 מיליוני ש"ח. ראה ביאור 1(ה) להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

*2010	*2011	2012	
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת			
2,183	2,707	2,577	רווח נקי לשנה
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:			
(3)	5	(6)	חלקו של הבנק בהפסדים (ברווחים) של חברות כלולות
715	718	769	פחת על בניינים וציוד
151	38	30	הפחתות
1,030	1,202	987	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(433)	(1,410)	(333)	רווח מממוש של ניירות-ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפידיון
(52)	**(29)	(48)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר
(12)	-	(7)	רווח מממוש בניינים וציוד
114	2	31	שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
**18	**209	130	שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
38	(383)	232	מיסים נדחים, נטו
-	(11)	(19)	רווח ממכירות תיקי אשראי
679	(1,016)	404	התאמות בגין הפרשי שער
372	649	(723)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בכספים שוטפים:			
477	(762)	453	פקדונות בבנקים
(10,978)	**(24,479)	(4,063)	אשראי לציבור
(121)	(277)	(182)	אשראי לממשלות
(16)	16	(47)	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(1,271)	(4,327)	1,175	כספים בגין מכשירים נגזרים
904	**(1,143)	(364)	ניירות-ערך למסחר
139	(369)	(1,211)	כספים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
(1,621)	2,167	(993)	פקדונות מבנקים
1,972	22,452	14,942	פקדונות מהציבור
(216)	(250)	(456)	פקדונות מהממשלה
(408)	919	(186)	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(2,792)	3,172	(689)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
**7,457	**116	1,224	התחייבויות אחרות
(1,674)	(84)	13,627	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר תקן חשבונאות בינלאומי 7, דוח על תזרימי מזומנים כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים מסוימים מיום 30 בנובמבר 2011. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכתורות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט נוסף ראה ביאור 1(ה) (24) להלן.

** סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

(המשך)

*2010	*2011	2012	
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
(137)	(283)	-	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפידיון
112	218	109	תמורה מפידיון אגרות-חוב מוחזקות לפידיון
(13,282)	(19,008)	(44,758)	רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה
6,694	10,285	19,410	תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה
2,791	8,125	10,001	תמורה מפידיון ניירות-ערך זמינים למכירה
376	**772	486	תמורה ממכירת תיקי אשראי
3	5	-	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
(18)	(5)	-	רכישת זכויות בחברות כלולות
-	-	(4)	השקעה בחברה כלולה
-	2	8	תמורה ממימוש השקעות ופירעון הלוואות בחברות כלולות
(687)	(673)	(782)	רכישת בניינים וציוד
26	1	14	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(4,122)	(561)	(15,516)	מזומנים, נטו, לפעילות השקעה

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר תקן חשבונאות בינלאומי 7, דוח על תזרימי מזומנים כפי שנקבעו בחזור המפקח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים מסוימים מיום 30 בנובמבר 2011. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכתרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט נוסף ראה ביאור 1(ה) (24) להלן.

** סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

(המשך)

*2010	*2011	2012	
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
6,155	5,961	4,079	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(2,031)	(1,285)	(1,724)	פידיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
4	4	15	הנפקת מניות ואופציות
-	-	(8)	רכישה נוספת של מניות בחברות מאוחדות
-	(270)	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
-	(74)	(113)	רכישה עצמית של מניות
(4)	(6)	(3)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
4,124	4,330	2,246	מזומנים, נטו, מפעילות מימון
גידול (קיטון) במזומנים			
(1,672)	3,685	357	
יתרת מזומנים לתחילת השנה			
51,625	49,274	53,975	
(679)	1,016	(395)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
49,274	53,975	53,937	יתרת מזומנים לסוף השנה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
13,820	**15,903	15,990	ריבית שהתקבלה
(4,764)	** (5,679)	(6,865)	ריבית ששולמה
22	33	56	דיבידנדים שהתקבלו
(1,473)	** (1,951)	(1,442)	מיסים על הכנסה ששולמו
677	**174	212	מיסים על הכנסה שהתקבלו

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר תקן חשבונאות בינלאומי 7, דוח על תזרימי מזומנים כפי שנקבעו בחזור המפקח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים מסוימים מיום 30 בנובמבר 2011. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכתרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט נוסף ראה ביאור 1(ה) (24) להלן.

** סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד מאוגד בישראל. הדוחות הכספיים של הבנק נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי וכן בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). הבנק קיבל את אישור המפקח על הבנקים לפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים על בסיס מאוחד בלבד. בביאור 33 מוצגת תמצית הדוחות הכספיים של הבנק סולו, הכוללת מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי המזומנים. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 20 במרץ 2013.

ב. הגדרות:

דוחות כספיים אלה:

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות-הברית - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארצות-הברית נדרשים ליישם בהתאם להיררכיה שנקבעה ב-FAS 168 (ASC 105-10) (הקודיפיקציה), ובהתאם להנחיות ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית.

תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) - תקנים ופרשנויות שאומצו על-ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB), והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS), לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על-ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על-ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה. חברות בנות - חברות הנשלטות על-ידי הבנק.

חברות כלולות - חברות שלבנק יש השפעה מהותית עליהן, למעט חברות בנות.

חברות מוחזקות - חברות בנות וחברות כלולות בקבוצה.

שלוחות בחו"ל - נציגויות, סוכנויות, סניפים או חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה פועל הבנק.

מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין דצמבר 2003 בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי חשבון בישראל. סכום מדווח - סכום מותאם ליום 31 בדצמבר 2003 ("מועד המעבר"), כהגדרתו בתקן חשבונאות 12 (כפי שתוקן) של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים, בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

צדדים קשורים - כהגדרתם ב-IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, למעט בעלי עניין.

בעלי עניין - כהגדרתם בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 וכהגדרתם בסעיף 80ב' להוראות הדיווח לציבור.

ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים:

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות-הברית, באופן המפורט להלן:

בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובין היתר, בנושאים מסוימים גם כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות-הברית, אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הוא בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), כפי שעוגנו בהוראות הדיווח לציבור וכן בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

התקינה הבינלאומית מיושמת על-פי העקרונות המפורטים להלן:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על-ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית שחלים ספציפית על נושאים אלה;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי שאומץ הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל הבנק בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי שאומץ הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל הבנק בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי שאומץ הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת.

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד;
 - מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
 - התחייבות בגין תשלום מבוסס מניות אשר יסולק במזומן;
 - נכסי והתחייבויות מיסים נדחים;
 - הפרשות;
 - נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
 - השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.
- ערכם של נכסים לא-כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי ודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

שינוי באומדנים

התחייבויות לזכויות עובדים

בחודש יולי 2012, פרסם הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר טיוטת נייר עמדה בקשר לעדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה וביטוח חיים. הטיוטה מתייחסת, בין היתר, לשיפור בתוחלת החיים ובקשיים בחיזוי השינויים האפשריים בנושא זה בעתיד.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים במדידת התחייבויות בגין זכויות עובדים, יש לעדכן את ההנחות לגבי תמותה ונכות בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2012 לפי המידע הטוב ביותר שקיים בידי הבנק. לצורך כך, יש להיעזר, בין היתר, בטיטה של לוחות התמותה והנכות שפורסמה לאחרונה על-ידי האוצר.

בהתאם לאמור לעיל, עדכן הבנק את הערכותיו בדבר משתנים דמוגרפיים על בסיס האומדנים המעודכנים של אריכות הימים הכלולים בטיטת נייר העמדה. כתוצאה מכך, הגדיל הבנק את ההתחייבות האקטוארית לזכויות עובדים בכ-31 מיליון ש"ח. הגדלת ההתחייבות נזקפה לדוח רווח והפסד והקטינה את הרווח לפני מיסים בסך של כ-31 מיליון ש"ח ורווח המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של כ-20 מיליון ש"ח.

(5) שינוי סיווג

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיפים ד' ו-ה' להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכתרות הסעיפים ולדרישות הדיווח בתקופה השוטפת. בפרט, סווגו מחדש:

פריטים שנכללו בדוח רווח והפסד:

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית, מיישם הבנק את ההוראות הקשורות לאופן ההצגה של דוח רווח והפסד החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע.

בהתאם להוראות, התאים הבנק את אופן ההצגה של דוח רווח והפסד ושל הביאורים הנלווים באופן המפורט להלן:

- סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" פוצל לשלושה סעיפים נפרדים "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" וכן "הכנסות מימון שאינן מריבית" שהוצגו בשורות נפרדות.
- מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי שאינם מריבית וכן מרכיבי רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות נכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" תוך אבחנה בין פעילויות למטרות מסחר לבין פעילויות שאינן למטרות מסחר.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

- בוטלה האבחנה בין עמלות מעסקי מימון, שבעבר נכללו במסגרת הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לבין עמלות תפעוליות. לאור זאת, כל ההכנסות מעמלות, למעט עמלות הקצאת אשראי, נכללו בסעיף "עמלות" בדוח רווח והפסד (בעבר סעיף "עמלות תפעוליות").
- בוטל הסעיף "רווח מפעולות בלתי-רגילות" ואומצה הגישה הנהוגה בארצות-הברית לפיה פריטים מיוחדים מוגדרים כפריטים אשר "אינם רגילים" ו"אינם שכחים". לאור זאת, הסיווג של אירוע כלשהו כפריט מיוחד (בלתי רגיל) בדוח רווח והפסד יבוצע רק באישור מראש של המפקח על הבנקים.
- בעקבות זאת, בוצעו סיווגים מחדש המפורטים להלן בדוחות הכספיים לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 וביום 31 בדצמבר 2010:
 - הפריטים המפורטים להלן שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" סווגו מחדש ונכללו במסגרת "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר:
 - הכנסות (הוצאות) מימון בגין הפרשי שער חליפין של מטבע-חוץ שנצברו בגין נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות שלא נמדדים לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: אשראי לציבור ולממשלות, פקדונות בבנקים, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אגרות-חוב זמינות למכירה ואגרות-חוב מוחזקות לפידיון, פקדונות הציבור, פקדונות מבנקים או פקדונות מהממשלה, אגרות-חוב וניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר);
 - הכנסות (הוצאות) בגין מכשירים נגזרים ששימשו לפעילות ALM וכן חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור חשבונאי;
 - רווחים (הפסדים) ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ואגרות-חוב מוחזקות לפידיון; וכן
 - רווחים (הפסדים) ממכירת הלוואות.
 - הפריטים המפורטים להלן שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות למטרות מסחר:
 - רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר;
 - הכנסות (הוצאות) ממכשירים נגזרים אחרים (שאינם משמשים לגידור חשבונאי או לפעילות ALM).
 - הכנסות מעמלות מעסקי מימון שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "עמלות" (לשעבר סעיף "עמלות תפעוליות").
 - עמלות פירעון מוקדם שנכללו בעבר במסגרת סעיף "הכנסות מימון אחרות" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "הכנסות ריבית".
- כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור, הכנסות (הוצאות) שנכללו ברווח מפעילות מימון בסך של (268) מיליוני ש"ח ובסך של (534) מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו-2010, בהתאמה, סווגו מחדש לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". כמו-כן, הכנסות מעמלות מעסקי מימון בסך של 402 מיליוני ש"ח ובסך של 356 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו-2010, בהתאמה, סווגו מחדש ונכללו בסעיף "עמלות".
- רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת הסעיף "רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות למטרות מסחר או כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר בהתאם לסיווג המניות בתיק למסחר או בתיק הזמין למכירה, בהתאמה.
- רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח (הפסד) מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים" סווגו מחדש באופן המפורט להלן:
 - רווחים (הפסדים) ממכירת מניות של חברות כלולות לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר;
 - רווחים (הפסדים) ממימוש בניינים וציוד סווגו לסעיף "הכנסות אחרות".

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור "רווחים מהשקעות במניות, נטו" בסך של 55 מיליוני ש"ח ובסך של 77 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו-2010, בהתאמה, סווגו לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". בנוסף, כתוצאה משינויי הסיווג כאמור "רווחים מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים" בסך של 5 מיליוני ש"ח ובסך של 16 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו-2010, בהתאמה, סווגו לסעיף "הכנסות אחרות".

פריטים שנכללו בתמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד:

בעקבות יישום לראשונה של IAS 7 בנושא דוח על תזרימי מזומנים, אשר קובע כללי סיווג של הפריטים השונים במסגרת הדוח על תזרימי המזומנים בהתאם למהות הפעילות, בוצע הסיווג מחדש המפורט להלן:

- שינויים נטו בתזרים בגין נכסים שוטפים (כגון: פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, ניירות-ערך למסחר ונכסים אחרים) שנכללו בעבר במסגרת פעילות השקעה (לשעבר פעילות בנכסים) בסך של (31,341) מיליוני ש"ח ובסך של (10,866) מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו-2010, בהתאמה, סווגו לפעילות שוטפת.
- שינויים נטו בתזרים בגין התחייבויות שוטפות (כגון: פקדונות מבנקים, פקדונות מהציבור, פקדונות הממשלה, ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר, התחייבויות בגין מכשירים נגזרים והתחייבויות אחרות) שנכללו בעבר במסגרת פעילות מימון (לשעבר פעילות בהתחייבויות ובהון) בסך של 28,576 מיליוני ש"ח ובסך של 4,392 מיליוני ש"ח, בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו-2010, בהתאמה, סווגו לפעילות שוטפת.

פריטים שנכללו בביאורים לדוחות הכספיים

בעקבות יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים כמפורט בסעיף ג' ו-ד' להלן, סווגו מחדש נתונים בביאורים מסוימים בדוחות הכספיים כדי להתאימם להגדרות החדשות, לכתרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד שנקבעו במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית.

2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי

(IFRIC) המחתייחסות ליישום תקנים אלו, כמפורט להלן:

- IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים;
- IAS 12, מיסים על ההכנסה;
- IAS 23, עלויות אשראי;
- IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

3. הבהרות הפיקוח על הבנקים בדבר אופן היישום של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים.
 - מטבע פעילות של שלוחות הפועלות בחו"ל.
 - טיפול באופציות מכר שניתנו לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה.
4. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי.
5. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב-FAS 166 (ASC 860).
6. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבות בהוראות הדיווח לציבור את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS.
7. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20.

המדיניות החשבונאית של הבנק, כפי שמפורטת בסעיף ה' שלהלן, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה.

ה. מדיניות חשבונאית שישמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע-חוץ והצמדה

עסקות במטבע-חוץ

עסקות במטבע-חוץ מתורגמות לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע-חוץ במועד הדיווח, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. נכסים והתחייבויות לא-כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים פיננסיים הוניים לא-כספיים המסווגים כזמינים למכירה, או גידורי תזרים מזומנים, אשר מוכרים ברווח כולל אחר. פריטים לא-כספיים הנקובים במטבע-חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

שלוחות בנקאיות בחו"ל

עד לשנת 2011, על-פי הנחיות המפקח על הבנקים, סווגו שלוחות בנקאיות בחו"ל כזרוע ארוכה (פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן זהה למטבע הפעילות של הבנק). בינואר 2011, עם היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ביצע הבנק, בין היתר, בחינה של השלוחות הבנקאיות בחו"ל, זאת בהתאם לכללי ה-IFRS והנחיות המפקח על הבנקים. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, שינוי סיווג של שלוחה בנקאית כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל דורש קבלת הנחיה מקדמת ממנהל יחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים. לאור זאת, עד לקבלת הנחיה מקדמת כאמור, המשיך הבנק לטפל בשלוחות הבנקאיות בחו"ל כפעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של הבנק.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

במהלך חודש פברואר 2012 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים אשר כולל קריטריונים שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים לצורך קביעת מטבע הפעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל. בקביעת מטבע הפעילות נדרש הבנק לבחון קיום/אי קיום של כל אחד מהקריטריונים המפורטים להלן:

- הסביבה הראשית בה השלוחה מפיקה ומוציאה מזומנים היא מטבע זר ואילו פעילות השלוחה בשקלים הינה שולית;
 - גיוס אוטונומי של הלקוחות על-ידי השלוחה – פעילות השלוחה מול לקוחות הבנק ו/או צדדים קרובים אליהם ו/או צדדים שהופנו לשלוחה על-ידי הבנק אינה משמעותית;
 - פעילות השלוחה מול הבנק ו/או מול הצדדים הקשורים לו אינה משמעותית. כמו-כן, אין תלות משמעותית של השלוחה במקורות המימון מהבנק ו/או הצדדים הקשורים לו.
 - פעילות השלוחה במהותה הינה עצמאית ועומדת בפני עצמה ואינה הרחבה או השלמה של הפעילות המקומית של הקבוצה. כמו-כן, השלוחה מבצעת את הפעילויות שלה עם מידה משמעותית של אוטונומיות.
- כאשר אחד הקריטריונים כאמור אינו מתקיים במובהק, הדבר מצביע על כך שיש לטפל בשלוחה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה הינו שקל. במצב אחר, הקביעה תבוצע בהתאם לבחינת מכלול הקריטריונים. הבנק בחן את הסיווג של השלוחות הבנקאיות שלו בחו"ל בהתאם לקריטריונים החדשים. לאור הבחינה, הבנק סיווג את בנק הפועלים שוויץ, החל מיום 1 בינואר 2012 כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל. שינוי הסיווג טופל באופן פרוספקטיבי כך שהפרשי שער בגין התרגום מוכרים החל מיום 1 בינואר 2012 ברווח כולל אחר ומוצגים במסגרת "התאמות מתרגום".

פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לש"ח לפי שער החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ, תורגמו לש"ח לפי שער החליפין הממוצע החודשי שמתאים למועד ביצוע העסקות.

הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר החל מיום 1 בינואר 2012 ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום". בעת מימוש של פעילות חוץ המביא לאובדן שליטה, השפעה מהותית או שליטה משותפת, הסכום המצטבר בקרן התרגום שנובע מפעילות החוץ מסווג מחדש לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד מהמימוש.

גידור השקעה נטו בפעילות חוץ

הבנק מיישם חשבונאות גידור בגין הפרשי שער בין מטבע הפעילות של בנק הפועלים שוויץ לבין מטבע הפעילות של הבנק (ש"ח). הפרשי שער בגין החלק האפקטיבי בגידור הנובעים מתרגום ההתחייבויות הפיננסיות המגדרת את ההשקעה נטו בבנק הפועלים שוויץ, נזקפים לרווח כולל אחר ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום". החלק שאינו אפקטיבי בגידור נזקף לרווח והפסד.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

מדד ושער חליפין

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושערי החליפין היציגים של מטבעות עיקריים ושיעורי השינוי בהם:

השינוי ב-% בשנה		ליום 31 בדצמבר		
2011	2012	2010	2011	2012
ב-%		בש"ח		
2.6	1.4	101.4	104.0	105.5
7.7	(2.3)	3.549	3.821	3.733
7.3	2.5	5.493	5.892	6.037
4.2	(0.4)	4.738	4.938	4.921
7.2	0.4	3.788	4.062	4.077
(13.4)	5.0	2.296	1.989	2.088

(2) השקעות בחברות מוחזקות

(א) דוחות כספיים מאוחדים וזכויות שאינן מקנות שליטה:

כאשר לבנק יש את הכוח, בין במישרין ובין בעקיפין, לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של ישות, כדי להשיג הטבות מפעולותיה, מתקיימת שליטה בישות והיא תסווג כחברה בת. זכויות הצבעה פוטנציאליות, במידה וקיימות, הניתנות למימוש או המרה באופן מיידי, והשפעתן, כולל זכויות הצבעה פוטנציאליות המוחזקות על-ידי ישות אחרת, מובאות בחשבון בהערכת הכוח לקביעת המדיניות כאמור.

דוחות כספיים מאוחדים מציגים את הדוחות הכספיים של הקבוצה כישות כלכלית אחת החל מהמועד בו מושגת שליטה ועד למועד בו השליטה מופסקת. לפיכך, יתרות ועסקות הדדיות בין ישויות אלה ורווחים ממכירות בין הישויות שטרם מומשו, בוטלו במלואם. המדיניות החשבונאית של החברות המאוחדות שונתה במידת הצורך על-מנת להתאימה למדיניות חשבונאית שאומצה על-ידי הבנק. זכויות שאינן מקנות שליטה מייצגות את חלקן בהון חברת הבת, שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לקבוצה. הזכויות שאינן מקנות שליטה מוצגות כסעיף נפרד במסגרת הון הבנק.

זכויות שאינן מקנות שליטה, שהינן מכשירים המקנים זכות בעלות בהווה והמעניקים למחזיק בהן חלק בנכסים נטו במקרה של פירוק (לדוגמה: מניות רגילות), נמדדים במועד צירוף העסקים בשווי הוגן. מכשירים אחרים העומדים בהגדרה של זכויות שאינן מקנות שליטה (לדוגמה: אופציות למניות רגילות) נמדדים בשווי הוגן או לפי הוראות תקני IFRS רלוונטיים אחרים. רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך-הכל רווח ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית. עסקות בין הקבוצה לזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן מביאות לאיבוד שליטה מטופלות כעסקות במישור ההוני.

(ב) טיפול בישויות בעלות זכויות משתנות:

ישות הינה VIE אם היא עומדת במבחנים המפורטים ב-FAS 167, פרשנות מתוקנת 46 (FIN46(R)), איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות (ASC 810-10): (1) ההשקעה ההונית בסיכון אינה מספקת כדי לאפשר לישות לממן את פעולותיה מבלי להזדקק לתמיכה כספית נחותה נוספת (subordinated financial support) שמופקת על-ידי צדדים מעורבים, לרבות מחזיקי מניות; (2) למשקיעים בהון בסיכון כקבוצה אין את הכוח לכוון פעילויות בעלות השפעה משמעותית ביותר על הביצועים הכלכליים של הישות, או שאינם סופגים את חלקם היחסי בהפסדים הצפויים או ברווחים השאירתיים הצפויים של הישות.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

VIE תאחד בדוחות הכספיים אם לבנק יש את הכוח לכוון פעילויות בעלות השפעה משמעותית ביותר על הביצועים הכלכליים של ה-VIE, וכן לבנק יש את הזכות לקבל הטבות מה-VIE או מחויבות לספוג את הפסדיה, אשר פוטנציאלית עשויים להיות משמעותיים עבור ה-VIE.

לבנק קיימות זכויות משתנות ב-VIE אחרות שאינן מאוחדות מכיון שהבנק אינו הנהנה העיקרי. הבנק עוקב אחר כל ה-VIEs על מנת לקבוע אם התרחש אירוע אשר עלול לגרום לשינוי בזהות של הנהנה העיקרי. אירועים אלו כוללים, בין היתר:

- רכישות נוספות או מכירות של זכויות משתנות על-ידי הבנק או על-ידי צד שלישי לא קשור הגורמות לבעלות הכוללת של הזכויות המשתנות של הבנק להשתנות;
 - שינויים בהסדרים חוזיים באופן שמיעד מחדש הפסדים צפויים או רווחים שאירתיים בין מחזיקי הזכויות המשתנות; ומתן תמיכה לישות המביאה לזכות משתנה משמעותית.
- לפרטים נוספים לגבי ישויות בעלות זכויות משתנות, ראה ביאור 19.

(ג) השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לבנק השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. בבחינת קיום השפעה מהותית, מובאות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות, הניתנות למימוש או להמרה באופן מיידי למניות החברה המוחזקת. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. כאשר הבנק משיג השפעה מהותית לראשונה בהשקעה שטופלה כנכס זמין למכירה עד למועד השגת ההשפעה המהותית, מיושמת שיטת השווי המאזני למפרע, זאת בעקביות לכללים שנקבעו בנושא בתקני חשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית. הדוחות הכספיים כוללים את חלקו של הבנק בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברוח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הבנק מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית. יובהר, כי הבנק לא מבצע תיאומים למדיניות חשבונאית המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי (נושאים שבהם טרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים) שיושמה על-ידי חברה כלולה ריאלית.

אובדן השפעה מהותית

הבנק מפסיק להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבד את ההשפעה המהותית ומטפל בהשקעה כנכס פיננסי או כחברה בת, לפי העניין.

במועד זה, הבנק מודד בשווי הוגן השקעה כלשהי שנותרה לו בחברה הכלולה לשעבר ומכיר ברווח או הפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" בכל הפרש בין השווי הוגן של השקעה כלשהי שנותרה ותמורה כלשהי ממימוש של חלק מההשקעה בחברה הכלולה לבין הערך בספרים של ההשקעה במועד זה.

הסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווגים מחדש לרווח הפסד או לעודפים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

שינוי בשיעורי החזקה בחברות כלולות תוך שימור השפעה מהותית

בעת עלייה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הבנק מיישם את שיטת הרכישה רק בגין אחוזי החזקה הנוספים בעוד שההחזקה הקודמת נותרת ללא שינוי. בעת ירידה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הבנק גורע חלק יחסי מהשקעתו ומכיר ברווח או הפסד מהמכירה במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". עלות הזכויות שנמכרו לצורך חישוב הרווח או הפסד מהמכירה נקבעת לפי ממוצע משוקלל.

(ד) צירופי עסקים

הבנק מיישם לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרוכשת משיגה שליטה על הנרכשת.

הבנק מכיר במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה, לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת, וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכויות הוניות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על-ידי הרוכשת, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

(א) הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:

- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד במסגרת הכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו-כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.

- הכנסות מעמלות פירעון מוקדם של הלוואות, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נכללות בדוח רווח והפסד בשיעורים שנתיים שווים במשך יתרת התקופה לפירעון האשראי או במשך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה ביותר.

- עמלות הקצאת אשראי מוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקות.

(ב) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מעסקי מימון מוכרות באופן יחסי לתקופות העסקות.

(ג) ניירות-ערך - ראה סעיף (5) להלן.

(ד) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף (6) להלן.

(ה) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

השפעה מיישום לראשונה של הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד שנקבעו במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית, עודכנה ההגדרה של "ריבית" כך שתכלול הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן (מרכיב שקודם לכן לא נחשב כחלק מריבית). ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת ריבית יושמו למפרע מיום 1 בינואר 2012 ואילך. עם זאת, ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת "ריבית" בגין חובות פגומים יושמו לגבי חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר 2012 ואילך בלבד.

(4) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית ושל הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

תחולת ההוראה

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בדבר מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בדבר מדידה והכרה של הפרשה לירידת-ערך (כגון: אגרות-חוב ונגזרים) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

סיווג אשראי בעייתי

בהתאם להוראות בנק ישראל, הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות ופריטי אשראי חוץ-מאזני כפגומים, נחותרים או בהשגחה מיוחדת.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

סיכון אשראי מסווג כפגום, כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים המקוריים עם הלקוח. קבלת החלטה בדבר סיווג אשראי כפגום מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'. בכל מקרה, חוב המוערך על בסיס פרטני מסווג כפגום כאשר קרן או ריבית בגיני מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. כמו-כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור, בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות.

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום רק כאשר אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה.

סיכון אשראי נחות, כולל סיכון אשראי מאזני וחוף-מאזני שאינו מוגן באופן מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי שסווג כאמור נדרש שתהיינה חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב, שכן קיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים, אם הליקויים לא יתוקנו. סיכון אשראי חוף-מאזני יסווג כנחות אם קיימת הסתברות, שהינה לפחות אפשרית לכך שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוף-מאזני תתממש, ובנוסף - החובות שיתכן שירכשו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג של חובות נחותים.

אשראי שאינו נבחן פרטנית, אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת, כולל סיכון אשראי מאזני וחוף-מאזני בעל חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם לא יטופלו, התוצאה של חולשות פוטנציאליות אלו עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון של האשראי או במעמד של הבנק כנושה בתאריך עתידי מסוים. סיכון אשראי חוף-מאזני יסווג בהשגחה מיוחדת אם קיימת הסתברות, שהינה לפחות אפשרית לכך, שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוף-מאזני תתממש, ובנוסף - החובות שיתכן שירכשו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג של חובות בהשגחה מיוחדת.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק נדרש לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה נאותה, על-מנת לכסות הפסדי אשראי צפויים, בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק נדרש לקיים הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוף-מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו-כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרם החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות, ריבית שלא הוכרה, הפרשה להפסדי אשראי וביטחונות), מקובצות ברמת הלקוח, הינה מעל 1 מיליון ש"ח (בחברת כרטיסי אשראי מאוחדת מעל 500 אלפי ש"ח). בנוסף, מזהה הבנק לצורך בחינה פרטנית, חובות מסוימים בעלי מאפייני בעייתיות אחרים וכן חובות לקוחות בארגון מחדש של חוב בעייתי, אשר ההפרשה לירידת-ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי נבחנת לגבי כל חוב שסווג כפגום.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית המקורית של החוב. כאשר נקבע כי החזר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון. ההפרשה הפרטנית הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ-מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי ASC 450 Contingencies (טיפול חשבונאי בתלויות).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת-ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-ASC 450 ובהתאם להוראת המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בשנים 2008, 2009 ו-2010 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל בתקופות שלאחר מועד היישום לראשונה. קביעת שיעורי הפסד המשמשים לחישוב ההפרשה נעשית תוך התחשבות בנתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי, כל זאת תוך הבאה בחשבון של אי וודאויות הנוצרות בגין ליקויים בתהליכי חיתום אשראי, בתהליכי ביצוע הפרשות להפסדי אשראי וקביעת מחיקות חשבונאיות. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315, מגולם בשיעור המס. הפרשה מזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. על-פי הוראות הנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות, חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור יבוצע, במידת הצורך, לכלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי. בנוסף, מחשב הבנק הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור שניתנו החל משנת 2009 ואילך, ואשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת הלוואה (LTV) גבוה מ-60%. בהתאם להנחיות של המפקח על הבנקים, ההפרשה הקבוצתית הנדרשת בהתייחס לסיכון אשראי חוץ-מאזני מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ-מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון- סיכון אשראי- הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות. יתרת הפרשה זו לא מנוכה מסעיף אשראי לציבור והיא נכללת בסעיף התחייבויות אחרות במאזן.

הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור, מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

הכרה בהכנסה

החל ממועד סיווג החוב כפגום הבנק מפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית (לרבות הפרשי הצמדה למדד עבור חובות שסווגו כפגומים, החל מיום 1 בינואר 2012). כמו-כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. עם זאת, חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע בהתאם לתנאיו החדשים, מטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. בנוסף, בעת גביה במזומן, כאשר צפוי כי יתרת החוב הרשומה תיפרע במלואה, ניתן להכיר בהכנסות מימון בגובה הכנסות הריבית שהיו נצברות בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי השיעור החוזי. היתרה שהתקבלה במזומן מעבר לסכום זה ואשר לא נרשמה כהקטנת היתרה הרשומה הנותרת, תרשם כגביית מחיקות חשבונאיות קודמות. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום, כל התשלומים שהתקבלו ישמשו להקטנת היתרה הרשומה במידה הנדרשת להסרת ספק זה.

לגבי חובות שאינם נבחנים פרטנית ומופרשים על בסיס קבוצתי, אשר מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית, עד למחיקתם חשבונאית.

ארגון מחדש של חוב בעייתי

חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו). לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על-ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם החייב מצוי בקשיים פיננסיים והאם במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה זאת, הבנק בוחן את יכולת הגביה מהלקוח וכן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש לא נבחנו על בסיס פרטני, מסווגים כחובות פגומים ומוערכים על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא יפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). במקרה בו מדובר בחוב מותנה בביטחון אשר ההפרשה הפרטנית בגינו מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון, הבנק מוחק חשבונאית כל יתרת חוב העולה על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי החובות שאינם מוערכים על בסיס פרטני, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל סממני בעייתיות אחרים. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

נכסים שנתפסו (Foreclosed Assets)

במקרה בו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי בו הבנק קיבל נכסים כפירעון מלא או חלקי של חוב, למשל זכויות בהון, חייבים מצד שלישי או נכסים אחרים שימכרו לאחר מכן, יוכרו נכסים אלה לפי שוויים ההוגן של הנכסים במועד התפיסה. אם הנכסים שנתקבלו מהווים פירעון מלא של החוב ובמועד התפיסה עולה יתרת החוב הרשומה על השווי ההוגן של הנכסים, מכיר הבנק בהפרשה להפסדי אשראי. בכל מקרה במידה והנכסים שהתקבלו נמכרו זמן קצר לאחר תפיסתם (לרוב עד 90 יום), כל עוד לא חל שינוי מהותי באומדן השווי ההוגן, מחליף הבנק את אומדן השווי ההוגן במחיר שהתקבל במכירה בניכוי עלויות מכירה ומתאים את ההפרשה להפסדי אשראי.

מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים לפני יישום ההוראות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה

להפסדי אשראי

לפני 1 בינואר 2011, ההפרשה לחובות מסופקים נקבעה באופן ספציפי, ובנוסף נכללו הפרשה כללית והפרשה נוספת, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נערכה בהתבסס על הערכה זהירה של ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ-מאזניים. בהערכתה האמורה הביאה ההנהלה בחשבון, בין יתר שיקוליה, את מידת הסיכונים הקשורים באיתנותם הפיננסית של הלזים, על סמך המידע שבידה לגבי מצבם הכספי, פעילותם העסקית, עמידתם בהתחייבויותיהם והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם. רישום הכנסות ריבית בגין חוב שנקבע כמסופק הופסק מתחילת הרבעון בו נקבע החוב כמסופק. עם גביית הריבית נרשמו הכנסות הריבית בסעיף הכנסות מימון אחרות.

הפרשה ספציפית בגין הלוואות לדיר שניתנו על-ידי הבנק חושבה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק פיגור, כאשר שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים התבססה על איכות תיק חבויות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים, כאשר בגין כל אחד ואחד ממאפייני סיכון אלה נקבעו שיעורי הפרשה שונים.

ההפרשה הכללית היתה בערכים מותאמים לסוף שנת 2004, בסכום שהיווה 1% מסך החבויות שהיו באחריות הבנק ליום 31 בדצמבר 1991. סך ההפרשה עמדה בסוף שנת 2010 על 674 מיליוני ש"ח.

מחיקת חובות אבודים נעשתה כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שננקטו או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם בני גביה או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)**יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי**

ביום 25 במרץ 2012 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון התקינה החשבונאית בארצות-הברית (ASU 2010-20), אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים נוספים בנוגע לאיכות האשראי. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממיגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור, אנשים פרטיים - אחר ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לזוים בישראל לפעילות לזוים בחו"ל.

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 31 בדצמבר 2012 באופן של מכאן ולהבא, עבור נתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו תוך סיווג מחדש, ככל האפשר, של מספרי ההשוואה. מובהר כי דוחות הכספיים לשנת 2012 לא נדרש לתת גילויים חדשים בדבר אירגון מחדש של חוב בעייתי. יתר הגילויים הנדרשים לפי הוראה זו, למעט הגילוי על סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי שיינתן החל מהדוח לשנת 2014, יושמו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013 ואילך. ליישום ההוראה לראשונה לא היתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

(5) ניירות-ערך

א. ניירות-ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כלהלן:

- אגרות-חוב מוחזקות לפידיון - אגרות-חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפידיון, למעט אגרות-חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות-חוב מוחזקות לפידיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת-ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
- ניירות-ערך למסחר - ניירות-ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למכורם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות-ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ניירות-ערך זמינים למכירה - ניירות-ערך אשר לא סווגו כאגרות-חוב מוחזקות לפידיון או כניירות-ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות-חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.
- ב.** הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ג.** השקעות הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.
- ד.** עלות ניירות-ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
- ה.** לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ה(7) להלן.
- ו.** לעניין טיפול בירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ה(8) להלן.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)**(6) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור**

(א) הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע-חוץ וסיכונים ריבית, וכן מבוצעת פעילות בנגזרים. מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ, לרבות סיכונים אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים; (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו-(ג) המכשיר המשובץ אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד.

(ב) במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.

(ג) גידור תזרימי מזומנים

כאשר נגזר מיועד כמכשיר מגדר לחשיפה להשתנות של תזרימי מזומנים עתידיים צפויים, שניתן לייחס לסיכון מסוים המיוחס לכנס או להתחייבות שהוכרו או לעסקה חזויה שקרוב לוודאי (probable) שתבצע ויכולה להשפיע על רווח והפסד, שינויים בשווי ההוגן בגין החלק המגדר האפקטיבי, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר. בגין החלק שאינו אפקטיבי, נזקפים השינויים בשווי ההוגן לרווח והפסד. הסכום המוכר ברווח כולל אחר יסווג מחדש לדוח רווח והפסד בתקופה בה תזרימי המזומנים ישפיעו על דוח רווח והפסד ויוצג באותו הסעיף בדוח רווח והפסד בו נמצא הפריט המגודר.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור תזרימי מזומנים, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. הרווח או ההפסד שנצבר ברווח כולל אחר והוצג בהון קודם לכן, נשאר בהון עד אשר מתקיימת העסקה החזויה או עד אשר קרוב לוודאי כי העסקה החזויה לא תתרחש. אם קרוב לוודאי שהעסקה החזויה לא תתרחש, הרווח או ההפסד המצטבר בגין המכשיר המגדר שהוכר ברווח כולל אחר יסווג מחדש לרווח והפסד.

(ד) גידור שווי הוגן

שינויים בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי נגזר שיועד לגידור שווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. כאשר התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, כל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של התקשרות האיתנה יבוטלו ויוכרו במקביל בדוח רווח והפסד באופן שוטף בהפסד או ברווח.

(ה) גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

גידור ההשקעה נטו בפעילות חוץ - ראה סעיף ה(1) לעיל.

(ו) נגזרים שאינם משמשים לגידור

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

(ז) נגזרים משובצים

נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחזזה המארח), בהתאם לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-15), הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסוימים, הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון כתוצאה מצירופי עסקים או משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירת שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

(7) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מיישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על-ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS.

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי הוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם הינם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים. יישום הכללים שנקבעו ב-FAS 157 מחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי הוגן הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על-ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1. כמו-כן, התקן מחליף את ההנחיות של FAS 157 (ASC 815-10), EITF 02-3, סוגיות בטיפול החשבונאי בחוזים נגזרים המוחזקים לצורך מסחר וחוזים בסחר באגרניה ופעילויות ניהול סיכונים, האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי הוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ניירות-ערך

השווי ההוגן של ניירות-ערך למסחר וניירות-ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלה השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות-ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל ההחזקה על-ידי הבנק או גודל הפוזיציה יחסית לכפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט, ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 דורש מהבנק לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
 - כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית - הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים.
 - כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית - הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור בהתבסס על דירוגים פנימיים.
- להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 להלן, בנושא יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבות בהוראות הדיווח לציבור את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS

ביום 20 בנובמבר 2012 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן. התיקונים המפורטים בחוזר נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור בנושא מדידות שווי הוגן לנוסח המעודכן של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זה. בפרט, התיקון משלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי מדידת שווי הוגן כפי שנקבעו ב-ASU 2011-04. בנוסף, בחוזר נקבעה מתכונת גילוי אחידה חדשה בנוגע לדרישות גילוי מסוימות בנושא שווי הוגן שנכללו ב-ASU 2011-04.

בפרט, העדכון קובע דרישות גילוי משמעותיות נוספות בנוגע למפורט להלן:

- לגבי מדידות שווי הוגן שסווגו בהיררכיית השווי הוגן במסגרת רמה 3 (level 3):
 - גילוי כמותי בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים ותיאור טכניקת ההערכה המיושמת על-ידי הבנק הן ביחס לפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה והן על בסיס שאינו חוזר ונשנה;
 - דיון איכותי לגבי ניתוח רגישות של מדידת השווי הוגן לשינויים בנתונים לא נצפים משמעותיים ותיאור יחסי הגומלין בין נתונים לא נצפים אלו, אם קיימים;
- סיווג לרמות במסגרת היררכיית השווי הוגן לגבי פרטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך אשר נדרש גילוי לגבי שווי הוגן;
- לגבי כל העברה מרמה 1 לרמה 2 ולהיפך של פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, יש לתאר את הפריט, את סכום ההעברה, את הסיבה להעברה ואת מדיניות התאגיד הבנקאי
- שימוש בנכס לא פיננסי באופן השונה מהשימוש המיטבי (highest and best use) כאשר הנכס נמדד לפי שווי הוגן במאזן או כאשר שווי הוגן נכלל במסגרת הגילויים בהתאם להנחת השימוש המיטבי;
- מתן פילוח מפורט להיררכיית השווי הוגן (חלוקה ל-3 הרמות) בגין יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים הבנק מיישם את התיקונים שנקבעו ב-ASU 2011-04 וחוזר המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מכאן ולהבא. לאור זאת, בדוחות כספיים אלה לא נכללו מספרי השוואה לגילויים החדשים. ליישום לראשונה של ASU 2011-04 וחוזר המפקח על הבנקים לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי בשל דרישות הגילוי החדשות.

(8) ירידת-ערך נכסים פיננסיים

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות-ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפידיון הינה בעלת אופי אחר מזמני. הבחינה כאמור כוללת מספר שלבים ועקרונות, בהתאם למדיניות שנקבעה בבנק. הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת-ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר-ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר-ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- אגרת-חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על-ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- אגרת-חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על-ידי הבנק כבעייתית;
- אגרת-חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

- נייר-ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי אגרות-חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני. בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:
 - שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי אגרות-חוב - לעלות המופחתת);
 - משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
 - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפידיון;
 - במקרה של אגרות-חוב - שיעור התשואה לפידיון;
 - במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.כאשר חלה ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר-ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקק בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת-ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות-ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד.

(9) קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

- (א)** הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
 - קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.
- (ב)** הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים שני התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.
- (ג)** הבנק מקיזז פקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאינן לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

(10) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (ASC 860-10) FAS 140, העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על-ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתחייבים לנכסים המועברים האלה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים או הזכות המשתתפת נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק. ניירות-ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת או שנרכשו בתנאי מכירה חוזרת, בהם הבנק לא איבד שליטה על הנכס המועבר או לא רכש שליטה בנכס שהתקבל, מטופלים כחוב מובטח.

על-פי הנחיות של המפקח על הבנקים, ניירות-ערך מסוימים שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת לבנק ישראל מטופלים כחוב מובטח. מכשירים פיננסיים שהועברו בעסקות כאמור, נמדדים לפי אותם עקרונות מדידה שישמו לפני העברתם. כלומר, ניירות הערך כאמור לא נגרעים מהמאזן, וכנגדם מוצג הפקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות-ערך בסעיף "ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות-ערך שהתקבלו בעסקות כאמור, נרשמים לפי סכום המזומן שהתקבל על-ידי הבנק במסגרת הסעיף "ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות-ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות-ערך שהועברו בהסכמי רכישה ומכירה חוזרת ודרישת השלמת ביטחונות מבוצעת במקרים הנדרשים. הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקות השאלה או שאילה של ניירות-ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם. טיפול בהשאלה ובשאילה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס.

עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקות רכש חוזר

הערכת קיום שליטה אפקטיבית מתמקדת בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא מובאים בחשבון: (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר; וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל.

בעסקות העברת נכסים פיננסיים הבנק קובע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים טופל כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

- הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה; וכן
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו ב-ASU 2011-03 החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מאן ולהבא לגבי עסקות חדשות ועסקות קיימות ששונו לאחר מועד כניסת העדכון לתוקף. במועד המעבר לא היתה השפעה על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(11) רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כמו-כן, בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי. לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה ראה סעיף ה(13) להלן. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע. רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס. פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות. האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.

(12) חכירות

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים בהן נושא הבנק באופן מהותי בכל הסיכונים והתשאיות מהנכס, מסווגות כחכירות ממוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים למימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתחייסת מאחר והם מהווים דמי חכירה מותנים, הנגזרים משווי ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. לאחר ההכרה לראשונה, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה.

יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק. תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך-כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

(13) נכסים בלתי מוחשיים

מוניטין

למידע בנושא מדידת המוניטין בעת ההכרה לראשונה ראה סעיף ה(2) לעיל. בתקופות עוקבות מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת-ערך שנצברו.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על-ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך. עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי כוללות עלויות ישירות של חומרים ושירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות תקורה שלא ניתן לייחסן באופן ישיר לפיתוח התוכנה ועלויות מחקר מוכרות כהוצאה עם התהוותן.

הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי התוכנה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש. מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי, אלא נבחנים לפחות אחת לשנה לצורך ירידת-ערך. נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש. לפיכך, נכסים בלתי מוחשיים אלה נבחנים לירידת-ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש.

עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

(14) נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הוא נדל"ן (קרקע או מבנה - או חלק ממבנה - או שניהם) המוחזק (על-ידי הבנק כבעלים או בחכירה מימונית) לצורך הפקת הכנסות שכירות או לשם עליית-ערך הונית או שניהם, ושלא לצורך:

1. שימוש בייצור או הספקת סחורות או שירותים למטרות מנהלתיות; או
2. מכירה במהלך העסקים הרגיל.

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי עלות הרכישה בתוספת עלויות עסקה. בתקופות עוקבות הנדל"ן להשקעה נמדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך.

(15) ירידת-ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת-ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות העוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבוצעת אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת-ערך.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה).

בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מיסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת-ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). למטרת בחינת ירידת-ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין יקובצו כך שהרמה בה תיבחן ירידת הערך תשקף את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך לא תהיה גדולה ממיגזר פעילות (לפני קיבוץ מיגזרים דומים).

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת-ערך כחלק מבחינת ירידת-ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים. נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת-ערך בנכס השייך למטה הבנק או כאשר קיימים סממנים לירידת-ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הפסדים מירידת-ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת-ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים לחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי. לגבי יחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין, הפסד מירידת-ערך מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבה מזומנים, לאחר גילום המוניטין, עולה על הסכום בר ההשבה שלה.

הפסד מירידת-ערך מוקצה בין הבעלים של החברה לזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה. הפסד מירידת-ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת-ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת-ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימושו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת-ערך.

ירידת-ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

בנוסף לסממנים לבחינת קיום ירידת-ערך שנקבעו ב-36 IAS, ירידת-ערך נכסים, בחינת קיום ירידת-ערך לגבי עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב תתבצע גם בהתקיים הסממנים שצוינו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית: SOP 98-1 Accounting For The Costs Of Computer Software Developed Or Obtained For Internal Use (ASC 350-40).

(1) לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;

(2) חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;

(3) בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;

(4) העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;

(5) לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם וייעשה בה שימוש.

באם מתקיים סימן אחד או יותר מהסימנים שצוינו לעיל, נדרש לבחון ירידת-ערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-36 IAS, ירידת-ערך נכסים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(16) נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו

נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש המורכבות מנכסים והתחייבויות) שהשבתם צפויה בעיקרה בדרך של מכירה או חלוקה ולא בדרך של שימוש מתמשך (למעט נכסים שנתפסו בגין חובות פגומים), מסווגים כנכסים המוחזקים למכירה או חלוקה. מיד לפני סיווגם כמוחזקים למכירה או לחלוקה, נמדדים הנכסים על-פי המדיניות החשבונאית של הבנק. לאחר מכן נמדדים הנכסים, לפי הנמוך מבין הערך בספרים והשווי ההוגן, בניכוי עלויות מכירה. בתקופות עוקבות, נכסים ברי פחת המסווגים כמוחזקים למכירה או לחלוקה אינם מופחתים הפחתה תקופתית, והשקעות בחברות כלולות המסווגות כמוחזקות למכירה אינן מטופלות בהתאם לשיטת השווי המאזני.

(17) זכויות עובדים

מחויבות הבנק בגין הטבות לאחר סיום העסקה או הטבות אחרות לזמן ארוך על-פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה, מחושבות על בסיס אקטוארי ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון שנלקח בחשבון הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. שיעור התמותה מתבסס על הוראות עדכניות של הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לרבות טיוטת נייר עמדה של הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר שפורסמה בנושא. שיעור עליות השכר בעתיד מוערך על-ידי ההנהלה. הטבות עובד לטווח קצר (כדוגמת: שכר עבודה, חופשה ומענקים) נמדדות על בסיס לא מהוון וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתחייב.

כמו-כן, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לבנק בגין מתן הטבות כאמור.

(18) תשלום מבוסס מניות

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנזקף כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל. עבור מענקי תשלום מבוסס מניות המותנים בתנאים שאינם תנאי הבשלה או בתנאי הבשלה שהינם תנאי ביצוע המהווים תנאי שוק, הבנק מביא בחשבון תנאים אלו באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. לכן, הבנק מכיר בהוצאה בגין מענקים אלו ללא קשר להתקיימותם של תנאים אלה.

השווי ההוגן של הסכום המגיע לעובדים בגין זכויות לעליות-ערך מניות, המסולקות במזומן, נזקף כהוצאה, כנגד גידול מקביל בהתחייבויות, על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית של העובדים לתשלום. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל מועד דיווח עד מועד הסילוק. כל שינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות נזקף כהוצאת "משכורת ונלוות" ברווח והפסד.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(19) מניות באוצר

בעת רכישת מניות הבנק על-ידי הבנק, סכום התמורה ששולם, הכולל עלויות ישירות, מנוכה מההון, המניות שנרכשו מחדש מסווגות כמניות באוצר. כאשר מניות באוצר נמכרות או מונפקות מחדש, סכום התמורה שהתקבלה מוכר כגידול בהון והעודף או הגרעון שנובעים מהעסקה נזקף ליתרת הפרמיה.

(20) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל-20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית במקרים בהם טרם פורסמו ארבעה דוחות כספיים על-ידי הבנק מאז שנכללה בהם לראשונה תביעה כאמור ולכן לא בוצעה הפרשה.

(21) הוצאות מיסים על ההכנסה

הוצאת מיסים על הכנסה כוללת מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון. במקרים אלו הוצאת המיסים על הכנסה נזקפת להון. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורת והוצאות נלוות".

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

הבנק מכיר במיסים נדחים בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מיסים. ואולם, הבנק לא מכיר במיסים נדחים לגבי הפרשים הזמניים הבאים: ההכרה לראשונה במוניטין, ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס, וכן הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות, בישויות בשליטה משותפת ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין. המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. הבנק מקזז נכסי והתחייבות מיסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מיסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על-ידי אותה רשות מס בגין אותה חברה נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוננתן לסלק נכסי והתחייבויות מיסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המיסים מיושבים בו זמנית. נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים ובגין הפרשים זמניים יוכר כאשר צפוי (more likely than not) שיווצר לגביהם חיסכון מס בעת מועד ההיפוך. יצירה של נכסי מיסים נדחים נטו לא תעלה על המיסים השוטפים בתקופת החשבון, אלא במקרים מיוחדים בהם צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם.

הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים בגין חברות מוחזקות. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות החברות המוחזקות שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לבנק, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לבנק, יוצר הבנק עתודה למס בגין תוספת המס שהוא עשוי להתחייב בה. מס נדחה בגין עסקות בינחברתיות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת. הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על-ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

יישום לראשונה של IAS 12, מיסים על הכנסה

על-פי כללי החשבונאות המקובלים בישראל (תקן 19) והוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, לא הוכרה התחייבות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים בגין מרכיב ההתאמה של נכסים לא-כספיים בני פחת אשר הוגדרו כנכס מוגן בחוק מס הכנסה (מיסוי בתנאי אינפלציה), התשנ"ב-1982 ואשר נרכשו לפני כניסתו לתוקף של חוק זה ותקופת הפחתתם היא 20 שנים לפחות מיום הפעלתם. בהתאם ל-IAS 12 נדרש הבנק להכיר בהתחייבות מיסים נדחים כאמור. הבנק יישם את הכללים שנקבעו בתקן החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. כתוצאה מיישום למפרע של התקן, הוכרה התחייבות מיסים נדחים (אשר הקטינה את יתרת "נכסים אחרים") בסך של 26 מיליוני ש"ח, כנגד הקטנת יתרת העודפים בכל אחת מתקופות הדיווח שנתונין נכללים בדוחות הכספיים. השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד אינה מהותית.

(22) היוון עלויות אשראי

IAS 23 עלויות אשראי, קובע כי נדרש להוון עלויות אשראי אשר מתייחסות ישירות לרכישה ולהקמה או לייצור של נכס כשיר. נכס כשיר הוא נכס שנדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתו לשימוש המיועד או מכירתו והוא כולל, בין היתר, נכסי רכוש קבוע, נכסי תוכנה ונכסים אחרים הדורשים פרק זמן ממושך כדי להביאם למצב בו יוכלו לשרת בשימוש המיועד או למכירתם. עם זאת, במסגרת הוראות הפיקוח על הבנקים הובהר כי תאגיד בנקאי לא יהוון עלויות אשראי מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקורת ברורים באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כשירים ובעלויות אשראי שהונו. בהתאם לכך, הבנק אינו מהוון עלויות אשראי לנכסים כשירים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(23) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה, לאחר התאמה בגין מניות באוצר.

הרווח המדולל למניה נקבע על-ידי התאמת הרווח או ההפסד (כגון התאמות בגין השפעה לאחר מס של דיבידנדים, עלויות מימון כלשהן ושינויים אחרים) המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין מניות באוצר ובגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות, הכוללות, כתבי אופציה למניות וכתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

(24) דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה (בעבר - פעילות בנכסים) ומפעילות מימון (בעבר - פעילות בהתחייבויות ובהון). תזרימי המזומנים הנובעים מפעילויות עיקריות של הבנק מסווגים לפעילות שוטפת. סעיף המזומנים ושווה המזומנים כולל מזומנים, פקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

יישום לראשונה של IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים

הבנק יישם את הכללים שנקבעו בתקן החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא היתה השפעה למעט שינוי הצגתי. לפירוט לגבי הסיווגים מחדש ראה ביאור 1(ג)5.

(25) דיווח על מיגזרי פעילות

מיגזר פעילות הוא מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מיגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. חלוקת המיגזרים בבנק מבוססת על אפיון של מיגזרי לקוחות. מיגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. תוצאות מיגזר המוצר שלא ניתן לשייך למיגזרי הלקוחות הרלוונטיים נכלל ב"אחרים והתאמות".

(26) גילויים בהקשר לצד קשור

IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור. בנוסף, נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו. במסגרת האימוץ של התקן על-ידי הפיקוח על הבנקים, הותאמה מתכונת הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים על מנת לענות הן על דרישות הגילוי של IAS 24 והן על הגילויים הנוספים הנדרשים מכח תקנות ניירות-ערך התשי"ע-2010.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

יישום לראשונה של IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור

הבנק יישם את התקן החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. לצורך יישום התקן לראשונה, הבנק ערך מיפוי של יחסי הצדדים הקשורים. בהתאם להגדרה החדשה וכתוצאה מהמיפוי, זוהו צדדים קשורים חדשים. ליישום התקן לראשונה לא היתה השפעה על הדוחות של הבנק, למעט שינוי הצגתו.

(27) עסקות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקות בין ישות לבין בעל השליטה בה. נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את הפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

הלוואות, לרבות פקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון. בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפיקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית. החל מיום 1 בינואר 2012 הקבוצה מיישמת את ההנחיות שנקבעו בהוראות באופן של מכאן ולהבא לגבי כל העסקות בין הבנק לבין בעל שליטה בו שבוצעו לאחר 1 בינואר 2012 וכן לגבי הלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה לפני מועד תחילת יישום ההוראות, החל ממועד תחילתן. ליישום ההוראות לראשונה לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

1. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים

בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארצות-הברית בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יבאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקות בכרטיסי אשראי. כמו-כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקות מתן אשראי אחרות כגון עסקות סינדיקציה.

ביום 25 ביולי 2012 התפרסם חוזר בנושא מועד אימוץ נושא 20-31 בקודפיקציה בדבר עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. בהתאם לחוזר, ההוראות הקשורות לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית ייושמו החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)**(2) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מוסימים**

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על-פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים. בנוסף, הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע בההרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

1. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארצות-הברית ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.
2. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012. יחד עם זאת, IAS 19, הטבות עובדים, טרם נכנס לתוקף והוא יאומץ בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומו לראשונה.

(3) מערכת חדשה של תקני דיווח כספי חדשים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נילווים

בחודש מאי 2011 פורסמה על-ידי ה-IASB מערכת התקנים החדשה שהינה חלק מפריקט האיחוד המשותף של ה-IASB וה-FASB, ומחליפה למעשה את התקינה הקיימת בנושא איחוד דוחות כספיים ועסקות משותפות וכן כוללת מספר שינויים ביחס לחברות כלולות. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים אשר אומצו בהוראות הדיווח לציבור. עדכון כאמור נדרש לפי מועד התחילה ולפי הוראות המעבר שיקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ ולהבהרות של הפיקוח על הבנקים. לאור זאת, היישום של הכללים שנקבעו במערכת החדשה של התקנים בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נילווים יבוצע בכפוף להנחיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, בין היתר, בנושא יישום התקן בנושאים בהם נקבעו או אומצו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים השונים מאלה שנקבעו בתקן ו/או ההנחיות המתייחסות אליו.

א. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 10, דוחות כספיים מאוחדים

התקן מציג מודל שליטה חדש. לקביעה האם יש לאחד מוחזקת, שיושם לכלל הישויות המוחזקות. בהתאם לתקן, נסיבות "דה פקטו" יובאו בחשבון לצורך הערכת שליטה, כך שקיומה של שליטה אפקטיבית במוחזקת יחייב איחוד דוחות. בנוסף, בהערכת קיומה של שליטה, יובאו בחשבון כל זכויות הצבעה הפוטנציאליות שהן משמעותיות, ולא רק זכויות הצבעה פוטנציאליות הניתנות לימוש מיידי. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים כאמור, בנקים יישמו את IFRS 10 למעט הכללים המתייחסים לטיפול בישויות בעלות זכויות משתנות (VIE's) אשר ימשיכו להיות מטופלים לפי IAS 167.

ב. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 12, גילויים בנושא זכויות בישויות אחרות

התקן מכיל דרישות גילוי מקיפות ביחס לזכויות בחברות בנות, בהסדרים משותפים, בחברות כלולות ובישויות מובנות (structured entities) שאינן מאוחדות.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

בהתאם להנחיות הפיקוח כאמור, בנקים יישמו את IFRS 12, למעט דרישות הגילוי שנכללו בו בקשר לישויות מובנות שאינן מאוחדות. לגבי ישויות כאמור ימשיכו לחול דרישות הגילוי שנקבעו ב-IAS 167 כפי ששולבו בסעיף 22 להוראות הדיווח לציבור בדבר גילוי על ישויות בעלות זכויות משתנות. מערכת התקנים תישם לתקופות שנתיים המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך בדרך של יישום למפרע (למעט הקלות מסוימות בהוראות המעבר). להערכת הבנק ליישום מערכת התקנים לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(4) הוראה בנושא דוח על רווח כולל

ביום 9 בדצמבר 2012 פורסם החוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. מטרת החוזר הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארצות-הברית (ASU 2011-05) ו-2011-12 (ASU) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. החוזר משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים, כך שפריטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד. כמו-כן, פירוט ההרכב והתנועה של "רווח כולל אחר מצטבר" יוצג בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר. התיקונים בהוראה זו יחולו על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך וישומו בדרך של יישום למפרע. מיישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

(5) הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

ביום 12 בדצמבר 2012 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. בפרט, בנוגע לקיזוז מכשירים נגזרים נקבע כי תאגיד בנקאי יקזוז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויצג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- (1) בגין אותן ההתחייבויות, יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- (2) בכוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- (3) גם התאגיד הבנקאי וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.

כמו-כן, נקבע כי בתנאים מסוימים תאגיד בנקאי רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבות נטו (master netting arrangement), גם אם תנאי הכוונה לפרוע על בסיס נטו או בו זמנית אינו מתקיים. תאגיד בנקאי נדרש לקבוע מדיניות חשבונאית אשר תישם בעקביות לגבי קיזוז סכומי שווי הוגן כאמור. בנוגע לעסקות רכש חוזר נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לקזז בין "ניירות-ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" לבין "ניירות-ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר", אם מתקיימים תנאים מסוימים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

בחוזר הובהרו שיקולים מסוימים שהבנקים נדרשים להביא בחשבון בכדי לקבוע האם קיים ספק לגבי קיום התנאים לקיזוז. בין היתר, לעניין זכות הקיזוז, נוספה דרישה כי רואה החשבון המבקר של תאגיד בנקאי יבחן אם קיימת זכות קיזוז חוזית בת אכיפה (לצורך קיזוז), בשינויים המתחייבים, באותו אופן שבו הוא בוחן כיום האם נכסים פיננסיים שהועברו בודדו מעבר להישג ידו של המעביר ושל נושיו (לצורך גריעת נכסים פיננסיים).

בנוסף, בחוזר נכללו דרישות גילוי רחבות, לרבות גילוי לגבי מדיניות התאגיד הבנקאי שקובעת האם לקזז או לא לקזז מכשירים נגזרים כאמור.

התיקונים בהוראה זו יחולו על דוחות כספיים לתקופות דיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2013 וישמו בדרך של יישום למפרע. עם זאת, בדוחות הרבעוניים בשנת 2013 תאגידים בנקאיים רשאים לא לתת גילוי שנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו, לגבי מספרי השוואה מתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. הבנק בוחן את ההשלכות האפשריות מהיישום של החוזר.

(6) הוראה בנושא גילוי על פקדונות

ביום 13 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא גילוי על פקדונות. מטרת החוזר הינה להתאים את דרישות הגילוי על פקדונות לדרישות הגילוי המקובלות בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. על-פי החוזר נקבעו דרישות גילוי רחבות יותר בנוגע לפקדונות הציבור, פקדונות מבנקים ופקדונות הממשלה כגון: דרישה לגילוי על פקדונות שגויסו בישראל בנפרד מפקדונות שגויסו בחו"ל, בכפוף למהותיות. בנוסף, בביאור על פקדונות הציבור:

- נוספה דרישה לגילוי על יתרת הפקדונות הנושאים ריבית בנפרד מיתרת הפקדונות שאינם נושאים ריבית;
 - בוטלה הדרישה לגילוי על פקדונות בתוכניות חיסכון ועל פקדונות אחרים;
 - הגילוי על פקדונות הציבור יכלול גילוי על פקדונות לזמן קצוב ועל פקדונות לפי דרישה;
 - נוספה דרישה לדיווח לפי גודל; וכן
 - נוספה דרישה לדיווח על זהות המפקדים פקדונות בישראל בהבחנה בין אנשים פרטיים, גופים מוסדיים, תאגידים ואחרים.
- התיקונים בהוראה זו יישמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך, למעט הדרישה לגילוי על יתרת הפקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפקדונות הציבור שגויסו בישראל, שתחול החל מהדוח לציבור ליום 31 במרץ 2013 ואילך. מיישום התיקונים לראשונה לא צפויה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

(7) עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור

לאור הגידול המהיר בתיקי הלוואות בביטחון נכס למגורים ועל רקע העלייה במחירי הדירות פרסם המפקח על הבנקים ביום 19 בפברואר 2013 טיוטת הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן. להלן עיקרי הנחיות אשר נכללו בטיטה החדשה:

א. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואות לדיור מסוימות בעלות רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר 2010 משוקללת ב-100%. על-פי טיוטת ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35%, ללא שינוי מהשיעורים הקיימים.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ-60%, ישוקללו ב-75% לצרכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
 - במקביל תבוטל הדרישה לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר מרכיב הריבית המשתנה בהן הינו 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.
- ב.** הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן תופחת. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.
- ג.** בנוסף, קובעות ההנחיות בטיוטה דרישה שהיחס שבין יתרת הפרשה הקבוצתית לבין יתרת הלוואות לדיור יעמוד על שיעור מינימאלי של 0.35%. האמור לא חל על הלוואות לדיור אשר קיימת בגינן הפרשה לפי עומק פיגור או הפרשה פרטנית. השינויים בדרישות ההון שנקבעו בהוראה, יחולו על הלוואות לדיור שבוצעו מיום 1 בינואר 2013 ואילך. הדרישה בדבר שיעור הפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור תחל ברבעון הראשון של שנת 2013, על יתרת הלוואות לדיור. הבנק בוחן את השפעת ההנחיות ופועל לגיבוש מתודולוגיה מתאימה לקביעת הפרשה הקבוצתית הנאותה בגין אשראי לדיור. להערכת הבנק בעקבות יישום ההנחיות צפוי הבנק להגדיל את יתרת הפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור בסכום מינימלי של כ-90 מיליון ש"ח (כ-58 מיליון ש"ח לאחר מס).

ביאור 2 מזומנים ופקדונות בבנקים

הרכב הסעיף:

31 בדצמבר		
2011	2012	
50,002	50,967	מזומנים ופקדונות בבנקים מרכזיים
5,788	4,334	פקדונות בבנקים מסחריים
55,790	55,301	סך-הכל**
53,975	53,937	* מזה: מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים
4	5	** בניכוי הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בסך

ביאור 3 ניירות-ערך

הרכב הסעיף:

ליום 31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניית-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפידיון				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	56	-	-	56
של מוסדות פיננסיים בישראל	693	59	-	752
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפידיון	749	59	-	808
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	37,672	470	(19)	38,123
של ממשלות זרות	2,041	22	(1)	2,062
של מוסדות פיננסיים בישראל	264	12	-	276
של מוסדות פיננסיים זרים	1,324	24	(3)	1,345
של אחרים בישראל	2,820	85	(3)	2,902
של אחרים זרים	936	20	-	956
סך-כל אגרות-חוב ומילונות זמינות למכירה	45,057	633	(26)	45,664
מניות:				
של אחרים	1,346	308	-	1,654 ⁽¹⁾
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה	46,403	941 ⁽²⁾	(26) ⁽²⁾	47,318 ⁽¹⁾

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 564 מיליוני ש"ח.
 (2) ככולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאור 23 וביאור 24.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

(במיליוני ש"ח)

ביאור 3 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילנות:				
של ממשלת ישראל	2,969	25	(1)	2,993
של ממשלות זרות	79	-	-	79
של מוסדות פיננסיים זרים	608	1	(1)	608
של אחרים בישראל	8	-	-	8
של אחרים זרים	270	3	(1)	272
סך-כל אגרות-חוב ומילנות למסחר	3,934	29	(3)	3,960
מניות:				
של אחרים	52	-	(9)	43
סך-כל ניירות הערך למסחר	3,986	29 ⁽²⁾	(12) ⁽²⁾	4,003
סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾	51,138	1,029	(38)	52,129 ⁽¹⁾

(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות

ליום 31 בדצמבר 2012	להלן יתרת החוב הרשומה של:
49	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
-	אגרות-חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
49	סך-הכל יתרות חוב רשומות

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 564 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-5.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים - ראה ביאור 14.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאור 23 וביאור 24.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 3 ניירות-ערך (המשך)

הרכב הסעיף:

ליום 31 בדצמבר 2011				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפידיון				
אגרות-חוב ומילונות:				
57	57	-	-	57
804	804	57	-	861
8	8	-	-	8
869	869	57	-	926
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילונות:				
23,859	23,738	176	(55)	23,859
2,053	2,041	18	(6)	2,053
173	169	4	-	173
1,026	1,033	13	(20)	1,026
7	7	-	-	7
547	539	18	(10)	547
747	724	24	(1)	747
28,412	28,251	253	(92)	28,412
מניות:				
1,538	1,343	198	(3)	1,538 ⁽¹⁾
29,950	29,594	451 ⁽²⁾	(95) ⁽²⁾	29,950 ⁽¹⁾

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 563 מיליוני ש"ח.
 (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאור 23 וביאור 24.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

(במיליוני ש"ח)

ביאור 3 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2011				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילואות:				
של ממשלת ישראל	2,900	24	-	2,924
של ממשלות זרות	50	-	-	50
של מוסדות פיננסיים בישראל	10	-	-	10
של מוסדות פיננסיים זרים	348	-	-	348
של אחרים בישראל	27	-	-	27
של אחרים זרים	181	-	-	181
סך-כך אגרות-חוב ומילואות למסחר	3,516	24	-	3,540
מניות:				
של אחרים	61	-	(9)	52
סך-כך ניירות הערך למסחר	3,577	(2)24	(9)	3,592
סך-כך ניירות הערך ⁽³⁾	34,040	532	(104)	34,468 ⁽¹⁾

(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות

ליום 31 בדצמבר 2011	
	להלן יתרת החוב הרשומה של:
39	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
4	אגרות-חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
43	סך-הכל יתרות חוב רשומות

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 563 מיליוני ש"ח.
 - (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 - (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-5.4 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים - ראה ביאור 14.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאור 23 וביאור 24.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים**

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2012						
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור		
4,660	4	4,656	946	351	3,359	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
987	1	986	284	29	673	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(1,451)	-	(1,451)	(443)	(22)	(986)	מחיקות חשבונאיות
492	-	492	182	-	310	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(959)	-	(959)	(261)	(22)	(676)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,688	5	4,683	969	358	3,356	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ⁽²⁾⁽³⁾
38	-	38	(16)	-	54	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
595	-	595	93	-	502	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
2	-	2	2	-	-	(3) מזה: בגין מכשירי חוב אחרים

31 בדצמבר 2011*

סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור		
11,589	-	11,589	1,013	230	10,346	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(7,712)	-	(7,712)	(195)	-	(7,517)	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1 בינואר 2011
1,677	5	1,672	78	99	1,495	שינויים אחרים בהפרשה ליום 1 בינואר 2011 (נזקפו להון)
1,202	(1)	1,203	244	45	914	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(2,342)	-	(2,342)	(259)	(23)	(2,060)	מחיקות חשבונאיות
246	-	246	65	-	181	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(2,096)	-	(2,096)	(194)	(23)	(1,879)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,660	4	4,656	946	351	3,359	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ⁽²⁾⁽³⁾
21	-	21	2	-	19	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
557	-	557	109	-	448	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
2	-	2	2	-	-	(3) מזה: בגין מכשירי חוב אחרים

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ה.4 לעיל.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)**

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, ועל החובות** בגינם היא חושבה**

31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
						יתרת חוב רשומה של חובות**
170,334	24,971	145,363	4,534	-	140,829	שנבדקו על בסיס פרטני
107,905	-	107,905	39,612	49,670	18,623	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
278,239	24,971	253,268	44,146	49,670	159,452	סך-הכל חובות**
53,861	-	53,861	-	49,424	4,437	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**
3,089	5	3,084	381	-	2,703	שנבדקו על בסיס פרטני
1,004	-	1,004	495	358	151	שנבדקו על בסיס קבוצתי*** ⁽²⁾
4,093	5	4,088	876	358	2,854	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי
293	-	293	-	264	29	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור****

31 בדצמבר 2011*						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
						יתרת חוב רשומה של חובות**
172,179	22,859	149,320	4,168	-	145,152	שנבדקו על בסיס פרטני
101,272	-	101,272	40,043	45,395	15,834	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
273,451	22,859	250,592	44,211	45,395	160,986	סך-הכל חובות**
49,206	-	49,206	-	45,272	3,934	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**
3,081	4	3,077	337	-	2,740	שנבדקו על בסיס פרטני
1,022	-	1,022	500	351	171	שנבדקו על בסיס קבוצתי*** ⁽²⁾
4,103	4	4,099	837	351	2,911	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי
299	-	299	-	271	28	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור****

* החל מהדוח לשנת 2012 ישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ה.4 לעיל.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-102 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.11: 88 מיליוני ש"ח).

**** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-21 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.11: 24 מיליוני ש"ח).

ביאור 4 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות**

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2012						
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בישראל						
ציבורי - מסחרי						
30	15	18,367	1,426	502	16,439	בינוי ונדל"ן - בינוי
25	5	21,056	866	40	20,150	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
16	1	16,723	1,237	124	15,362	שירותים פיננסיים
119	79	80,718	3,040	3,172	74,506	מסחרי - אחר
190	100	136,864	6,569	3,838	126,457	סך-הכל מסחרי
885	804	49,017	-	823 ⁽⁵⁾	48,194	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור ⁽⁵⁾
284	100	42,013	958	226	40,829	אנשים פרטיים - אחר
1,359	1,004	227,894	7,527	4,887	215,480	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	59	-	-	59	בנקים בישראל
-	-	46	-	-	46	ממשלת ישראל
1,359	1,004	227,999	7,527	4,887	215,585	סך-הכל פעילות בישראל

* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 ** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 4.ב.ג.ג. להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-110 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.11: 96 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) כולל יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-89 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.11: 34 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2012						
חובות לא פגומים* - מידע נוסף	סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים		
		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾					
פעילות לווים בחו"ל						
ציבורי - מסחרי						
63	-	7,945	375	-	7,570	בינוי ונדל"ן
70	-	14,643	216	303	14,124	מסחרי אחר
133	-	22,588	591	303	21,694	סך-הכל מסחרי
63	11	2,786	60	14	2,712	אנשים פרטיים
196	11	25,374	651	317	24,406	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
14	-	24,114	-	-	24,114	בנקים בחו"ל
-	-	752	-	-	752	ממשלות חו"ל
210	11	50,240	651	317	49,272	סך-הכל פעילות בחו"ל
1,555	1,015	253,268	8,178	5,204	239,886	סך-הכל ציבור
14	-	24,173	-	-	24,173	סך-הכל בנקים
-	-	798	-	-	798	סך-הכל ממשלות
1,569	1,015	278,239	8,178	5,204	264,857	סך-הכל

* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 ** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.4.ג. להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-110 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.11: 96 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

		31 בדצמבר 2011*			
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך-הכל	פגומים ⁽¹⁾	לא פגומים	
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾				
אשראי לציבור					
					שנבדק על בסיס פרטני
	648	-	149,320	8,609	140,711
	587	997	49,206	-	49,206
	392	135	52,066	-	52,066
	1,627	1,132	250,592	8,609	241,983
	-	-	22,243	-	22,243
	-	-	616	-	616
	1,627	1,132	273,451	8,609	264,842
					סך-הכל

* החל מהדוח לשנת 2012 ישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ה.4 לעיל.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(1) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסיימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 4.ב.2.ג. להלן.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-110 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.11: 96 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב שנבחן פרטנית מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2012					
יתרת (1) חובות פגומים	יתרת (1) חובות פגומים	יתרת (1) חובות פגומים	יתרת הפרשה פרטנית (2)	יתרת (1) חובות פגומים	
קן חזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת (1) חובות פגומים	יתרת (1) חובות פגומים לא קיימת הפרשה פרטנית (2)	קיימת הפרשה פרטנית (2)	קיימת הפרשה פרטנית (2)	
פעילות לווים בישראל					
ציבורי - מסחרי					
5,033	1,426	846	56	580	בינוי ונדל"ן - בינוי
2,032	866	626	20	240	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2,046	1,237	77	461	1,160	שירותים פיננסיים
6,377	3,040	876	552	2,164	מסחרי - אחר
15,488	6,569	2,425	1,089	4,144	סך-הכל מסחרי
1,182	958	429	308	529	אנשים פרטיים - אחר
16,670	7,527	2,854	1,397	4,673	סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבורי - מסחרי					
603	375	75	21	300	בינוי ונדל"ן
583	216	94	75	122	מסחרי אחר
1,186	591	169	96	422	סך-הכל מסחרי
65	60	8	45	52	אנשים פרטיים
1,251	651	177	141	474	סך-הכל פעילות בחו"ל
17,921	8,178	3,031	1,538	5,147	סך-הכל*
* מזה:					
	5,915	1,681	1,245	4,234	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
	3,226	2,205	428	1,021	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר. (1) יתרת חוב רשומה. (2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2011**			
סך-הכל (1) יתרת	חובות (1) חובות פגומים בגינם לא יתרת	יתרת הפרשה פרטנית(2)	יתרת(1) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית(2)
8,609	3,319	1,608	5,290
סך-הכל ציבור*			
* מזה:			
5,639	3,066	591	2,573
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים			
3,612	2,012	635	1,600
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים			

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

2011	2012	
9,867	8,487	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
171	182	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
887	692	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
139	118	* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

** החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ה.4 לעיל.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות** (המשך)
- 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
- ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2012			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל			
ציבורי - מסחרי			
588	200	388	בינוי ונדל"ן - בינוי
337	72	265	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
217	6	211	שירותים פיננסיים
912	92	820	מסחרי - אחר
2,054	370	1,684	סך-הכלל מסחרי
847	268	579	אנשים פרטיים - אחר
2,901	638	2,263	סך-הכלל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל			
ציבורי - מסחרי			
255	-	255	בינוי ונדל"ן
67	1	66	מסחרי אחר
322	1	321	סך-הכלל מסחרי
3	1	2	אנשים פרטיים
325	2	323	סך-הכלל פעילות בחו"ל
3,226	640	2,586	סך-הכלל
*2011 בדצמבר			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
3,612	357	3,255	סך-הכלל ציבור

* החל מהדוח לשנת 2012 ישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ה.4(4) לעיל.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2012 בסך של כ-128 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.11: 65 מיליוני ש"ח).

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג ההחזר וסוג הריבית

31 בדצמבר 2012				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור		סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון		
סך-הכל	13,289	157	28,035	עד 60%
	13,213	108	25,654	מעל 60%
	342	-	437	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,856	26,844	265	54,126	סך-הכל

31 בדצמבר 2011**				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור		סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון		
סך-הכל	35,177	138	49,344	סך-הכל אשראי לדיור
2,767				

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
 ** החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ה.4(4) לעיל.
 *** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים (למעט פקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-100 בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי לא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- ביאור 3.ב.4 מצגי יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. יתרות אשראי לציבור⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽¹⁾⁽²⁾ לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2012			אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾⁽²⁾	אשראי ⁽¹⁾	מספר לווים ⁽³⁾	
2,641	2,533	1,831,708	עד 10
3,525	3,029	475,992	מ-10 עד 20
8,087	5,500	474,754	מ-20 עד 40
8,115	9,411	314,877	מ-40 עד 80
6,703	10,966	164,170	מ-80 עד 150
6,474	13,871	96,455	מ-150 עד 300
4,686	21,291	60,741	מ-300 עד 600
4,356	26,820	37,912	מ-600 עד 1,200
2,303	12,196	9,636	מ-1,200 עד 2,000
2,767	10,405	4,896	מ-2,000 עד 4,000
2,741	8,333	2,006	מ-4,000 עד 8,000
5,236	12,710	1,448	מ-8,000 עד 20,000
6,842	12,439	707	מ-20,000 עד 40,000
28,617	41,901	836	מ-40,000 עד 200,000
16,772	22,499	142	מ-200,000 עד 400,000
14,392	22,174	68	מ-400,000 עד 800,000
4,870	9,728	15	מ-800,000 עד 1,200,000
4,432	5,040	7	מ-1,200,000 עד 1,600,000
5,851	4,893	6	מ-1,600,000 עד 2,000,000
1,023	3,954	2	מ-2,000,000 עד 3,200,000
6,349	3,933	2	מעל-3,200,000
146,782	263,626	3,476,380	סך-הכל

* אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 253,268, 1,355,538 ו-3,614 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(1) אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,279 מיליוני ש"ח).

(3) מספר הלווים מחושב לפי אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני גם יחד.

הערה:

הנתונים של אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני (להלן: "האשראי") במדרגות האשראי עד 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום הנתונים בכל מדרגת אשראי של כל חברה מאוחדת (איחוד על בסיס שכבות), ואילו הנתונים של האשראי מעל 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום האשראי של כל לווה בכלל קבוצת הבנק, וסיווגו במדרגת האשראי בהתאם (איחוד ספציפי).

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. יתרות אשראי לציבור⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽¹⁾⁽²⁾ לפי גודל האשראי של לווה (המשך)

31 בדצמבר 2011			אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾⁽²⁾	אשראי ⁽¹⁾	מספר לווים ⁽³⁾	
1,632	4,254	2,025,959	עד 10
3,250	2,812	304,512	10- עד 20
8,523	4,633	367,006	20- עד 40
8,998	8,635	269,358	40- עד 80
6,701	10,178	141,096	80- עד 150
6,562	13,573	91,444	150- עד 300
4,802	20,690	58,983	300- עד 600
4,214	23,498	33,927	600- עד 1,200
2,207	10,994	8,702	1,200- עד 2,000
2,755	9,846	4,583	2,000- עד 4,000
2,987	8,363	2,043	4,000- עד 8,000
5,366	12,231	1,425	8,000- עד 20,000
6,678	12,597	701	20,000- עד 40,000
26,291	41,554	795	40,000- עד 200,000
18,818	25,065	154	200,000- עד 400,000
13,444	21,714	65	400,000- עד 800,000
7,237	9,729	18	800,000- עד 1,200,000
3,402	5,719	7	1,200,000- עד 1,600,000
3,250	5,358	5	1,600,000- עד 2,000,000
2,391	1,745	2	2,000,000- עד 2,400,000
1,049	4,126	2	2,400,000- עד 3,200,000
5,306	1,597	2	מעל-3,200,000
145,863	258,911	3,310,789	סך-הכל

* אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 2,50,592, 2,867, 687 ו-4,765 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(1) אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,163 מיליוני ש"ח).

(3) מספר הלווים מחושב לפי אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני גם יחד.

הערה:

הנתונים של אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני (להלן: "האשראי") במדרגות האשראי עד 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום הנתונים בכל מדרגת אשראי של כל חברה מאוחדת (איחוד על בסיס שכבות), ואילו הנתונים של האשראי מעל 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום האשראי של כל לווה בכלל קבוצת הבנק, וסיווגו במדרגת האשראי בהתאם (איחוד ספציפי).

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. מידע בדבר מכירות של חובות הטבלה להלן מפרטת תמורה שהתקבלה עבור מכירות של הלוואות*:

31 בדצמבר 2012			
מסחרי	לדיוור	אחר	סך-הכל
486	-	-	486
הלוואות שנמכרו			
31 בדצמבר 2011			
מסחרי	לדיוור	אחר	סך-הכל
772	-	-	772
הלוואות שנמכרו**			

* למידע נוסף לגבי עסקות מכירת הלוואות ראה ביאור ג.19 (4) להלן.
** הוצג מחדש.

ביאור 5 אשראי לממשלות

הרכב הסעיף:

31 בדצמבר	
2011	2012
80	46
אשראי לממשלת ישראל	
536	752
אשראי לממשלות זרות	
616	798
סך-כל האשראי לממשלות	

ביאור 6 השקעות בחברות כלולות

א. הרכב הסעיף:

31 בדצמבר		
2011	2012	
חברות כלולות		
97	105	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
השקעות אחרות		
28	22	השקעה בהלוואות בעלים
125	127	סך-כל ההשקעות
מזה:		
59	65	רווחים נטו, שנצברו ממועד הרכישה
פרטים לגבי ערך בספרים ושוי שוק של ההשקעות הסחירות:		
21	22	ערך בספרים
25	27	שווי שוק

ב. החלק ברווחי חברות כלולות, נטו

2010	2011	2012	
3	(5)	6	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים), נטו, של חברות כלולות לאחר מיסים

ביאור 6 השקעות בחברות כלולות (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

ערבויות עבור החברה לטובת גופים שמחוץ לקבוצה	סעיפים אחרים שנצברו בהון ⁽²⁾		דיבידנד שנרשם		תרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		יתרת מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים אחרים		השקעה במניות לפי שווי מאזני ⁽¹⁾		חלק בזכויות ההצבעה		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	
31 בדצמבר															
במיליוני ש"ח															
חברות מאוחדות:															
-	-	(6)	(6)	-	-	138	64	44	33	1,506	1,564	100	100	100	בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד, בנק מסחרי בשוויץ
-	-	-	-	-	-	20	(1)	-	-	246	245	100	100	100	בנק הפועלים (קיימן) לימיטד, בנק מסחרי בקיימן
-	-	1	5	-	-	(11)	4	-	-	42	51	100	100	100	בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א., בנק מסחרי בלוקסמבורג
-	-	(25)	6	(5)	-	(101)	61	-	-	581	648	69.8	69.8	69.8	בנק פוזיטיב קרדי וקלקינמה בנקאסי אי.אס. - בנק מסחרי בתורכיה
-	-	(43)	(1)	-	-	203	247	-	-	1,402	1,648	98.2	98.2	98.2	ישראלכרט בע"מ, שירות כרטיסי אשראי
-	-	(1)	80	-	-	41	38	-	-	696	814	100	100	100	פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ
-	-	(4)	2	-	-	13	(9)	-	-	615	608	100	100	100	דיוור ב.פ. בע"מ - ניהול נכסים
-	-	(48)	117	-	-	139	120	-	-	3,969	4,206	100	100	100	תרשיש - החזקות והשקעות פועלים בע"מ, חברה פיננסית
-	-	(2)	5	-	-	8	6	-	-	347	358	100	100	100	אופז בע"מ, השקעות והחזקות
-	-	1	1	-	-	12	10	-	-	577	588	100	100	100	קונטיננטל פועלים בע"מ, חברה פיננסית
-	-	-	-	-	-	8	6	-	-	286	292	100	100	100	פקעות פועלים בע"מ, חברה פיננסית
-	-	(190)	42	-	-	48	88	-	-	1,015	1,145	100	100	100	הפועלים נכסים (מניות) בע"מ, חברת החזקות
-	-	-	-	(368)	-	44	8	-	-	270	278	100	100	100	שור הא אינטרנשיונל לימיטד. Re Insurance Captive
-	-	-	-	-	-	30	20	-	-	507	527	100	100	100	פועלים סהר בע"מ - תפעול ומסחר בניירות-ערך
-	-	-	(45)	-	-	125	-	-	-	1,600	1,555	100	100	100	זהר-השמש להשקעות בע"מ ⁽³⁾

(1) לרבות יתרת עודפי עלות מיוחסים, מוניטין, שטרי הון, בניכוי הפסדים מצטברים לירידת-ערך.
 (2) לרבות התאמות בגין הצגת ניירות-ערך מסוימים של חברות מוחזקות לפי שווי הוגן.
 (3) חברת האם של הפועלים יו.א.ס.א.י. הולדינג קומפני אינק עד לפירוקה בחודש דצמבר 2012.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

(במיליוני ש"ח)

ביאור 7 בניינים וציוד

א. הרכב הסעיף:

סך-הכל	תוכנות** ⁽¹⁾	ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט ושיפורים במושכר) וכלי רכב**	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות)	
עלות נכסים:				
8,238	3,023	1,674	3,541	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
673	368	172	133	תוספות
(206)	(90)	(100)	(16)	גריעות
8,705	3,301	1,746	3,658	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
782	464	178	140	תוספות
(106)	(33)	(27)	(46)	גריעות
9,381	3,732	1,897	3,752	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012*

פחת והפסדים מירידת-ערך:

4,435	1,733	1,106	1,596	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
718	387	212	119	פחת לשנה
37	-	-	37	השפעה מצטברת של יישום לראשונה של תקני IFRS מסוימים
(205)	(90)	(99)	(16)	גריעות
4,985	2,030	1,219	1,736	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
769	459	156	154	פחת לשנה
(99)	(33)	(27)	(39)	גריעות
5,655	2,456	1,348	1,851	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

הערך בספרים

3,803	1,290	568	1,945	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
3,720	1,271	527	1,922	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
3,726	1,276	549	1,901	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

20.0	17.2	4.2	2011	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר
20.0	17.3	4.2	2012	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר

* יתרת הנכסים שהופחתו במלואם הכלולים ביתרת העלות של הנכסים: בניינים ומקרקעין לרבות התקנות ושיפורים במושכר: 961 מיליוני ש"ח. ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט וכלי רכב: 802 מיליוני ש"ח, ועלויות תוכנה: 2,005 מיליוני ש"ח.

** סוג מחדש.

(1) מזה: עלויות תוכנה בפיתוח עצמי שהווננו שיתרתם המאזנית, נטו, הסתכמה בסך 1,031 מיליוני ש"ח (31.12.11: 977 מיליוני ש"ח, 31.12.10: 936 מיליוני ש"ח).

ביאור 7 בניינים וציוד (המשך)

- ב.** פרטים נוספים בנושא הפחת:
 שיטת הפחת ושיעורי הפחת העיקריים שמיישם הבנק עבור קבוצות הנכסים השונים הינם כדלקמן:
 בניינים - 2% בשנה בקו ישר.
 מקרקעין בחכירה מנהלית - בהתאם לתקופת החכירה.
 התקנות ושיפורים במושכר - בהתאם לתקופת השכירות, תוך התחשבות בכוונת הבנק למימוש אופציית הארכת תקופת השכירות, במידה וקיימת.
 מחשבים - 20% בשנה בקו ישר.
 ציוד משרדי וריהוט - 6-15% בשנה בקו ישר.
 תוכנות - 20% בשנה בקו ישר.
- ג.** הבנק הינו בעל זכויות בדרך של שכירות או של חכירה בבניינים ובציוד, לתקופה שאינה עולה על 49 שנים מתאריך המאזן, בסך של 186 מיליוני ש"ח (31.12.11: 191 מיליוני ש"ח).
- ד.** היתרה המאזנית של בניינים העומדים למכירה בסך 23 מיליוני ש"ח (31.12.11: 11 מיליוני ש"ח), מוצגת לאחר ניכוי הפרשה לירידת-ערך.
- ה.** זכויות במקרקעין בסך של 97 מיליוני ש"ח (31.12.11: 144 מיליוני ש"ח), טרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין בעיקר בשל עיכוב בפעולות איחוד השטחים, או שהזכויות בתהליכי רישום.
- ו.** היתרה המאזנית של בניינים שאינם בשימוש הבנק, בעיקר בניינים מושכרים, הסתכמה בסך של 7 מיליוני ש"ח (31.12.11: 6 מיליוני ש"ח), המהווים בשתי התקופות נדל"ן להשקעה המושכר לאחרים.

ביאור 7א נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

מוניטין*	קשרי לקוחות*	סך-הכל	
			עלות
237	134	371	יתרה לשנים 2010-2012
הפחתות והפסדים מירידת-ערך			
230	76	306	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
-	14	14	הפחתה לשנה
7	-	7	הפסד מירידת-ערך
237	90	327	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
-	11	11	הפחתה לשנה
237	101	338	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
הערך בספרים			
7	58	65	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
-	44	44	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
-	33	33	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

* סווג מחדש.

ביאור 8 נכסים אחרים**הרכב הסעיף:**

31 בדצמבר		
2011	2012	
*2,289	2,503	מיסים נדחים לקבל, נטו**
374	225	מיסים שוטפים - עודף מקדמות ששולמו על עתודה שוטפת למס-הכנסה
13	40	נכסים שנתקבלו בגין אשראים שסולקו
104	101	הוצאות הנפקה של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
228	203	הכנסות לקבל
217	297	הוצאות מראש***
1,437	2,111	חייבים אחרים ויתרות חובה
*4,662	5,480	סך-כל הנכסים האחרים ⁽¹⁾

- * הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) לעיל.
 ** ראה גם ביאור 29ד'.
 *** כולל הוצאות מראש בסך 18 מיליוני ש"ח בגין חכירות תפעוליות בהן הבנק הוא החוכר (בשנת 2011: 18 מיליוני ש"ח).
 (1) מזה: 1,234 מיליוני ש"ח בשווי הוגן (בשנת 2011: 590 מיליוני ש"ח).

ביאור 9 פקדונות הציבור**הרכב הסעיף:**

31 בדצמבר		
2011	2012	
47,805	56,296	פקדונות לפי דרישה
204,237	211,489	פקדונות לזמן קצוב
4,375	3,626	פקדונות בתוכניות חיסכון
256,417	271,411	סך-כל פקדונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

ביאור 10 פקדונות מבנקים

הרכב הסעיף:

31 בדצמבר		
2011	2012	
במיליוני ש"ח		
בנקים מסחריים:		
1,529	2,117	פקדונות לפי דרישה
5,165	3,385	פקדונות לזמן קצוב
305	512	קיבולים
תאגידים בנקאיים מיוחדים:		
2	1	פקדונות לזמן קצוב
7,001	6,015	סך-כל פקדונות מבנקים

ביאור 11 אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

א. הרכב הסעיף:

31 בדצמבר		31 בדצמבר 2012		
2011	2012			
במיליוני ש"ח		שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾	משך חיים ממוצע ⁽¹⁾	
במטבע ישראלי⁽³⁾				
6,265	6,852	5.5%	2.8	לא-צמוד
24,646	27,120	4.6%	4.7	צמוד למדד
במטבע-חוץ⁽⁴⁾				
2,022	1,705	6.4%	0.8	
32,933	35,677	4.9%	4.1	סך-כל אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים*
מזה: כתבי התחייבות נדחים				
2,388	2,422			הנכללים בהון רובד 1
2,689	2,715			הנכללים בהון רובד 2 עליון
12,707	14,059			הנכללים בהון רובד 2 תחתון
3,935	4,785			אחרים שלא נכללו בהון
21,719	23,981	5.2%	4.7	סך-כל כתבי התחייבות נדחים

* בהתאם לתנאי ההנפקה, בתנאים מסוימים, אגרות-החוב ניתנות לפירעון מוקדם. להבטחת אגרות-חוב שהונפקו על-ידי חברות מאוחדות נרשמו שיעבודים על נכסי החברות, לפרטים נוספים ראה ביאור 14 להלן.

- (1) משך חיים ממוצע, הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
- (2) שיעור תשואה פנימי, הינו, שיעור הריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.
- (3) מזה: רשומים למסחר בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בסך של 28,412 מיליוני ש"ח (31.12.11: 25,481 מיליוני ש"ח), ואילו היתר אינם רשומים למסחר.
- (4) רשומים למסחר בבורסות לניירות-ערך בחו"ל.

ביאור 11 אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים (המשך)

ב. פרטים נוספים בדבר כתבי התחייבות נדחים:

(1) שטרי הון נדחים (סדרה ב') שהונפקו בפברואר 2004 ושטרי הון נדחים (סדרה ג') שהונפקו בנובמבר 2007 ובספטמבר 2008 לתקופה של 99 שנים וניתנים לפידיון מוקדם החל מהשנה ה-15 להנפקתם. שטרי הון נדחים (סדרה ד') שהונפקו בספטמבר 2009 לתקופה של 49 שנה וניתנים לפידיון מוקדם, החל מהשנה ה-10 להנפקתם. בהתאם לתנאיהם בהתקיים אירועים מסוימים שטרי ההון יומרו למניות רגילות של הבנק. שטרי ההון הנדחים אושרו על-ידי המפקח על הבנקים כ"מכשירי הון מורכבים" ונכללים בהון רוברד 1 של הבנק.

(2) שטרי הון נדחים (סדרה א'), שהונפקו בשנת 2001 לתקופה של 99 שנים וניתנים לפידיון מוקדם החל מהשנה ה-15 להנפקתם. שטרי הון נדחים סדרה 1 שהונפקו ביוני 2009 לתקופה של 50 שנה וניתנים לפידיון מוקדם החל מהשנה ה-11 להנפקתם. בהתאם לתנאי ההנפקה, בהתקיים אירועים מסוימים שטרי ההון יומרו למניות רגילות של הבנק. שטרי ההון הנדחים אושרו על-ידי המפקח על הבנקים כ"מכשירי הון מורכבים" הנכללים בהון רוברד 2 עליון של הבנק. שטרי ההון הנ"ל רשומים למסחר בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

ג. גיוס הון רגולטורי:

בשנת 2012 גייס הבנק 2,831 מיליוני ש"ח של כתבי התחייבות נדחים המהווים הון רוברד 2 תחתון.

ביאור 12 התחייבויות אחרות

הרכב הסעיף:

31 בדצמבר		
2011	2012	
121	118	עתודה למיסים נדחים, נטו*
38	40	מיסים שוטפים - עודף עתודה שוטפת למס-הכנסה על מקדמות ששולמו
406	430	הכנסות מראש
1,059	1,112	עובדים בגין שכר עבודה ***
2,582	2,712	עתודה לפיצויי פיטורין, פרישה ופנסיה**
466	483	הוצאות לשלם
13,453	13,840	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
557	595	הפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי חוץ-מאזני
1,717	2,435	זכאים אחרים ויתרות זכות
20,399	21,765	סך-כל ההתחייבויות האחרות ⁽¹⁾

* ראה גם ביאור 29 ד'.

** ראה גם ביאור 15.

*** סוג מחדש בגין הכללת כל הפרשות לפרישה מוקדמת בעתודה לפיצויי פיטורין, פרישה ופנסיה.

(1) מזה: 1,234 מיליוני ש"ח בשווי הוגן (בשנת 2011: 590 מיליוני ש"ח).

ביאור 13 הון והלימות הון

א. הון המניות

31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2011	2012	2011	2012
מונפק ונפרע*		רשום	
הסכום בש"ח			
1,323,805,735	1,319,693,645	4,000,000,000	4,000,000,000

מניות רגילות, בנות 1 ש"ח ע.ב.

* ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 13,453,853 מניות רגילות (11.12.11: 5,183,853 מניות רגילות) שנרכשו על-ידי הבנק, כפי שיפורט להלן. המניות רשומות למסחר בבורסת לניירות-ערך בתל-אביב ובלונדון.

ב. עסקות בהון התאגיד

ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים לבצע רכישה עצמית של 12,750,000 מניות לצורכי תגמול עובדים על-פי תוכנית ההמשך מחודש ספטמבר 2009 (ראה ביאור 16(א)(1) בדוחות הכספיים) וכן לבצע רכישה עצמית של עד 14,000,000 מניות לצורכי תוכנית התגמול למנהלים בכירים (ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים). ביום 30 במרץ 2011 אישר הדירקטוריון תוכנית לרכישת מניות ליום 31 בדצמבר 2012 מסתכמת יתרת המניות שנרכשו ב-13,453,853 מניות בעלות של כ-196 מיליון ש"ח. לפרטים בדבר עסקות תשלום מבוסס מניות לעובדים, ראה ביאור 16 להלן.

ג. דיבידנדים

ביום 30 במאי 2011 עדכן הדירקטוריון את מדיניות חלוקת הדיבידנד. המדיניות שנקבעה הינה, לחלק מדי שנה עד למחצית הרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות, וזאת בכפוף ליעדי ההון של הבנק, כפי שנקבעו על-ידי הדירקטוריון. חלוקת דיבידנדים מרווחים חד פעמיים תתבצע בהתאם להחלטות אד-הוק שתתקבלנה על-ידי הדירקטוריון. בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד; (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של המפקח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור. ביום 15 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 331 בדבר חלוקת דיבידנד על-ידי תאגידים בנקאיים. החוזר מתאים את נוסח ההוראה לנוסח העדכני של הפריטים שיכללו ברווח הכולל, החל מיום 1 בינואר 2013, כמפורט בביאור 1(ו)(4) לעיל. בהתאם לחוזר, לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל.

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

בנוסף נקבע כי תאגיד בנקאי לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר. על-פי חוזר המפקח מחודש יוני 2010, לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5%, או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל.

על-פי עמדת הפיקוח על הבנקים מיום 28 באוקטובר 2012, חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק תתאפשר רק לאחר שהבנק יודא עמידה במתווה שקבע להתפתחות יחס הון הליבה שלו ובשים לב להשפעות באזל 3 כמפורט בסעיף ד' שלהלן. בכל מקרה, הבנק נדרש לפנות אל המפקח על הבנקים בטרם תתקבל החלטה על חלוקת דיבידנד.

כמו-כן, על-פי תנאי שטרי הון נדחים (סדרה א') לא יחולק דיבידנד במקרים הבאים: (א) היה ויושעו תשלומי הריבית בגין שטרי הון אלו, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור; ו-(ב) אם חלוקתו תגרום לכך שהיחס בין הון הליבה לנכסי סיכון של הבנק ירד מתחת ליחס של 6.5%.

בנוסף, בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק הפועלים על-ידי קבוצת אריסון נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן המפקח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב.

ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים רכישה עצמית של מניות הבנק. לפרטים נוספים, ראה לעיל.

יתרת העודפים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-17,894 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

ד. הלימות הון

הלימות הון מחושבת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון".

בחודש מרץ 2012 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים ידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017.

כמו-כן, במסגרת טיטוט החוזרים שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בדצמבר 2012 נקבע כי יחסי ההון הכולל המינימליים יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017. יחסי ההון המינימליים האמורים יחושבו בהתאם להוראות באזל 3 ולהתאמות שיקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

בשנת 2010 החליט הדירקטוריון, כי יעד יחס הון הליבה של הבנק יעמוד על שיעור שלא יפחת מ-7.5% ויעד יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-12.5%. עם פרסום הוראת המפקח האמורה לעיל, החליט הדירקטוריון שהבנק יפעל כדי שיעמוד ביעדים שנקבעו כאמור במועד. בנוסף על כך אישר דירקטוריון הבנק ביום 26 בדצמבר 2012 את היעדים ליחסי הון מינימליים בהם ידרש הבנק לעמוד לתאריך 1 בינואר 2015 ותאריך 1 בינואר 2017.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ד. הלימות הון (המשך)

בנתוני המאוחד

31 בדצמבר		
2012	*2011	
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
23,769	26,323	הון ליבה
26,157	28,745	הון רובד 1, לאחר ניכויים
16,175	17,801	הון רובד 2, לאחר ניכויים
42,332	46,546	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
274,037	269,948	סיכון אשראי
7,018	5,557	סיכונים שוק
20,047	21,302	סיכון תפעולי
301,102	296,807	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
7.89%	8.87%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
8.69%	9.68%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.06%	15.68%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
4. חברות בת משמעותיות		
ישראל		
13.80%	15.50%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.00%	15.70%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
בנק הפועלים שוויץ		
22.36%	28.37%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
22.36%	28.37%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פזיטיף		
20.76%	20.69%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.34%	21.47%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) לעיל.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

(במיליוני ש"ח)

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר		
2011	2012	
1. הון רובד 1		
		הון
*24,101	27,057	מכשירי הון מורכבים
2,388	2,422	בניכוי: נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
(44)	(33)	בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה
(233)	(643)	בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
(55)	(58)	סך-הכל הון רובד 1
*26,157	28,745	
2. הון רובד 2		
א. הון רובד 2 עליון		
		45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המת"חס, בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה
160	412	הפרשה כללית לחובות מסופקים
674	674	מכשירי הון מורכבים
2,689	2,715	
ב. הון רובד 2 תחתון		
12,707	14,059	כתבי התחייבות נדחים
ג. ניכויים מהון רובד 2		
(55)	(59)	השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
16,175	17,801	סך-הכל הון רובד 2
*42,332	46,546	סך-הכל הון כולל

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על ההכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) לעיל.

ביאור 14 שיעבודים

- (א)** על-פי הסדר לקבלת אשראי מבנק ישראל (אשראי, נטו, לאחר ניכוי יתרת פקדונות הבנקים בבנק ישראל), נדרשים בנקים ישראלים להעביר לבנק ישראל בטוחות מתאימות כנגד אשראי זה.
- להבטחת האשראי הניתן מבנק ישראל שיעבד הבנק החל מיום 25 ביולי 2007 אגרות-חוב של ממשלת ישראל בשיעבוד צף בחשבון על שם בנק ישראל במסלוקת הבורסה (עד ליום זה השיעבוד הצף היה על חשבון בבנק).
- ליום 31 בדצמבר 2012 שועבדו אגרות-חוב ממשלתיות בסך של 1.0 מיליארד ש"ח (יתרה ממוצעת של 1.0 מיליארד ש"ח ויתרה מקסימלית של 1.4 מיליארד ש"ח).
- ליום 31 בדצמבר 2011 שועבדו אגרות-חוב ממשלתיות בסך של 1.4 מיליארד ש"ח (יתרה ממוצעת של 1.1 מיליארד ש"ח ויתרה מקסימלית של 1.4 מיליארד ש"ח).
- כמו-כן, להבטחת אשראי זה שועבדו ביום 27 בדצמבר 2010 כל הנכסים והזכויות בחשבון הבטוחות של הבנק המתנהל ב-Euroclear.
- (ב)** אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים שהונפקו על-ידי חברות מאוחדות, ליום 31 בדצמבר 2012, בסך כולל של 13,032 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011: 12,800 מיליון ש"ח) מובטחים בעיקר על-ידי שיעבודים שוטפים על נכסי החברות.
- (ג)** פקדונות וניירות-ערך במטבע-חוץ, המוחזקים על-ידי קבוצת הבנק בחו"ל, שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2012 מסתכמת ב-2,642 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011: 2,522 מיליון ש"ח), משועבדים בעיקר להבטחת פקדונות הציבור (באמצעות ה-FDIC) בהתאם להוראות הרשויות השלטוניות בארצות-הברית ובגין הלוואות מוניטריות שנתקבלו מבנקים מרכזיים באותן מדינות.
- (ד)** הבנק חבר במסלוקת היוקליר שהינה מערכת סליקה לניירות-ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעילות בניירות-ערך באמצעות המסלוקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי שהעמיד מפעיל המסלוקה לטובת הבנק, שיעבד הבנק מזומנים וניירות-ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-60 מיליון דולר (224 מיליון ש"ח). (31 בדצמבר 2011: כ-60 מיליון דולר (229 מיליון ש"ח)).
- (ה)** אגרות-חוב, שיתרתן ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-1,116 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011: 1,305 מיליון ש"ח), שועבדו להבטחת פקדונות שנתקבלו במסגרת עסקות מכירה של נכסים בתנאי רכישה חוזרת (Repurchase Agreements).
- (ו)** הבנק חבר במסלוקת המעו"ף בע"מ ובמסלוקת הבורסה בע"מ. לצורך פעילות המסלוקות להבטחת עסקות שהבנק אחראי להן, שיעבד הבנק אגרות-חוב בחשבונות שנפתחו לשם כך במסלוקות הנ"ל.
- יתרת אגרות החוב המשועבדות ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב-1.7 מיליארד ש"ח (יתרה מקסימלית 1.7 מיליארד ש"ח).
- יתרת אגרות החוב המשועבדות ליום 31 בדצמבר 2011 הסתכמה ב-1.8 מיליארד ש"ח (יתרה מקסימלית 2.8 מיליארד ש"ח).
- בנוסף לביטחונות המפורטים לעיל, הבנק הפקיד ביטחונות במזומן בסך של 15 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011: 28 מיליון ש"ח) לטובת קרן הסיכונים של מסלוקת הבורסה וסך של 76 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2011: 96 מיליון ש"ח) לטובת קרן הסיכונים של מסלוקת המעו"ף. סכום הבטוחות שנדרשים חברי המסלוקות להפקיד מתעדכן מעת לעת על-פי תקנוני המסלוקות.
- (ז)** הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם בנקים זרים בהסכמים מסוג CSA (Credit Support Annex) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים הנוצרים בין בנקים במסחר בנגזרים. על-פי ההסכמים, מבוצעת מדידה תקופתית של שווי מלאי העסקות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים, ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש, אזי אותו צד יעביר לצד השני פקדונות, על דרך שיעבוד, עד למועד המדידה הבא.
- ליום 31 בדצמבר 2012 העמידה קבוצת הבנק לטובת בנקים זרים, פקדונות בשווי של 613 מיליון דולר (31 דצמבר 2011: 635 מיליון דולר).

ביאור 14 שיעבודים (המשך)

(ח) בחודש יולי 2008 נחתם הסכם בין הבנק לבין בנק ישראל, במסגרתו התחייב בנק ישראל לתת לבנק מסגרת הלוואות עד לסך כולל של 1 מיליארד ש"ח, וזאת, לצורך מילוי התחייבויות הבנק כספק נזילות בש"ח של ה-CLS BANK INTERNATIONAL. כתנאי להעמדת הלוואות הבנק חתם על איגרת-חוב על-פיה שיעבד בשיעבוד צף ראשון בדרגה, לטובת בנק ישראל, את זכויותיו לקבלת סכומים וחויבים כספיים בש"ח, המגיעים ו/או שיגיעו לבנק מפעם לפעם מלקוחותיו, שהינם תאגידים, שהתאגדו לפי דיני מדינת ישראל (להלן: "הלקוחות החייבים") ואשר אינם מפגרים בהחזר לבנק של אשראים כלשהם שקיבלו מהבנק, בגין אשראים בש"ח, שמשך החיים הממוצע (מח"מ) של כל אשראי לא עולה על 3 שנים, שניתנו ו/או שיינתנו על-ידי הבנק ללקוחות החייבים, וזאת, עד לסך כולל של 1.1 מיליארד ש"ח.

(ט) המקורות של ניירות-ערך ליום 31 בדצמבר 2012 שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:

31.12.11	31.12.12	
		במיליוני ש"ח
		המקורות של ניירות-ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:
-	47	ניירות-ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
		השימושים בניירות-ערך שהתקבלו כביטחון והניירות הערך של הבנק, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:
1,305	1,116	ניירות-ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
		פירוט ניירות-ערך אשר שועבדו למלוים:
1,552	1,479	ניירות-ערך זמינים למכירה

ניירות-ערך אלה הועמדו כביטחון למלוים אשר רשאים למכור או לשעבד אותם.

(י) אגרות החוב המשועבדות כמפורט לעיל, אשר המלוים אינם רשאים למוכרן או לשעבדן:

31.12.11	31.12.12	
		במיליוני ש"ח
3,860	4,315	תיק זמין למכירה

ביאור 15 זכויות עובדים

אוכלוסיית העובדים בבנק כוללת:

- עובדים קבועים וזמניים - עובדים אשר תנאי עבודתם מוסדרים באופן קולקטיבי, בהסכמים ובהסדרים קיבוציים המגובשים מעת לעת בין הבנק לבין ארגון עובדי הבנק.
- עובדים בחוזה אישי - עובדים המועסקים לרוב בתחומים שאינם בנקאיים (לרוב בתחומי המחשוב), אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.
- עובדים בחוזה אישי בכיר - עובדים מסוימים ברובד הניהולי של הבנק (לרבות חברי הנהלה), אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

להלן פירוט תנאי העבודה של עובדי הבנק:

א. תנאי העבודה של עובדים קבועים וזמניים

להלן פירוט ההטבות העיקריות מעבר לרכיבי השכר השוטפים, להם זכאים עובדי הבנק האמורים:

(1) מענקים שנתיים

המענק השנתי נקבע על-פי שיעור התשואה של הרווח הנקי על ההון, כאשר המדרגה הבסיסית לחלוקת מענק כאמור הינה החל משיעור תשואה של 7.5%. המענק השנתי הינו בגובה של עד שלוש משכורות, כאשר חלק ממנו מחולק באופן אחיד לכל העובדים, והיתרה מחולקת דיפרנציאלית בהתאם לביצועי העובדים.

(2) תגמול מבוסס מניות

בהתאם לאישור דירקטוריון הבנק, זכאים עובדי הבנק הקבועים לכתבי אופציה בלתי סחירים הניתנים למימוש למניות הבנק. כמות האופציות המחולקות לכל עובד נקבעת לפי בכירות העובד, דרגתו והגדרת התפקיד שלו. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 להלן. על-פי הסכם השכר החדש כמפורט בסעיף 3 להלן, התחייב הבנק לאמץ תוכנית להקצאה לעובדים של כתבי אופציה בלתי סחירים הניתנים למימוש למניות הבנק במהלך השנים 2013-2017, בתנאים דומים לתנאי כתבי האופציות שהוקצו לעובדי הבנק הקבועים בהתאם להסכם הקיבוצי שהיה בתוקף עד לשנת 2013. ביום 6 במרץ 2013, אישר דירקטוריון הבנק את הסכם השכר החדש. לפרטים נוספים לגבי תנאי כתבי האופציה ראה ביאור 16 להלן.

(3) הסכם השכר החדש

בחודש מרץ 2013 נחתם הסכם שכר בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק לשנים 2013-2017 (להלן: "הסכם השכר החדש").

על פי ההסכם ישלם הבנק לעובדיו מענק חד-פעמי בגובה משכורת אחת. בנוסף יגדל השכר המשולב של העובדים באופן דיפרנציאלי לדרגות השכר השונות.

במסגרת ההסכם לצד עדכון תנאים נלווים מסויימים בוטלו הטבות מסויימות שעמדו לעובדים לאחר פרישה.

הבנק ימשיך להעניק לעובדיו אופציות למניות באותה מתכונת כפי שהייתה נהוגה בשנים האחרונות (יובהר כי הענקת האופציות האמורות מותנית באישור המפקח על הבנקים לביצוע רכישה עצמית של מניות הבנק).

אופן הדירוג של עובדי הבנק והיקפו, מנגנון הוותק והמענק השנתי ימשכו במתכונת דומה לנהוגה כיום.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

ב. תנאי העסקת עובדים בחוזה אישי

תנאי התגמול המקובלים לעובדים אלה כוללים לרוב שכר בסיס, תגמול מבוסס מניות (ראה להלן), הפרשות להסדר פנסיוני ולקרן השתלמות, מענק שנתי, דמי הבראה והטבות אחרות.

ג. תנאי העסקת עובדים בחוזה אישי בכיר

ביום 6 במרץ 2013 החליטו ועדת התגמול והדירקטוריון לאשר את בקשתם של יו"ר הדירקטוריון, המנהל הכללי וחברי הנהלת הבנק להפחתת שכרם בשיעור של 5%. בנוסף לבקשת עובדים בכירים מסויימים (שאינם נושאי משרה בבנק) הופחת שכרם בשיעור של 2.5%. להלן פירוט ההטבות העיקריות מעבר לרכיבי השכר השוטפים, להם זכאים עובדי הבנק בחוזה אישי בכיר במהלך תקופת העסקתם:

(1) מענק חתימה

עובדי הבנק המועסקים בחוזה אישי בכיר זכאים למענק חתימה שנתי למשך תקופת העסקתם. מענק זה משולם אחת לשנה. במקרים בהם המענק אינו מותנה בהמשך העסקה, ההתחייבות מחושבת על בסיס הערך הנוכחי של התשלומים לאורך תקופת ההסכם וההוצאה נרשמת עם חתימת ההסכם.

(2) מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים ותגמול מבוסס מניות

עובדי הבנק המועסקים בחוזה אישי בכיר זכאים למענק שנתי ותגמול מבוסס מניות, כמפורט בסעיף ו' להלן. עד לאישור התוכנית האמורה, העניק הבנק לעובדים המועסקים בחוזה אישי בכיר, אופציות מסוג פנטום ("יחידות פנטום") המזכות את העובד במועד המימוש, במענק כספי המבוסס על ההפרש בין מחיר מניית הבנק בבורסה באותו מועד ומחיר הבסיס כפי שנקבע לאותו עובד במועד ההענקה. לעניין פיצויי פרישה ופנסיה, ראה סעיף ה' להלן.

ד. הטבות אחרות

בנוסף להטבות שפורטו לעיל, זכאים עובדי הבנק להטבות נוספות, אשר העיקריות שבהן מפורטות להלן:

(1) חופשה

עובדי הבנק זכאים על-פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה חושבה על בסיס השכר האחרון של העובדים וימי החופשה שצברו בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. יתרת ההפרשה לתאריך המאזן הסתכמה ב-103 מיליוני ש"ח (31.12.11: 107 מיליוני ש"ח).

(2) מענק 25

העובדים זכאים למענק יובל בתום 25 שנות עבודה בבנק. התחייבות זו מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי, הלוקח בחשבון תוספת שכר ריאלית בשיעור של 1.5% לשנה, ומהווה לפי שיעור ניכיון שנתי של 4%.

(3) הטבות אחרות לאחר העסקה

עובדי הבנק זכאים לאחר מועד פרישתם לגמלאות, למענק בגין ימי מחלה שלא נוצלו, להטבות בגין שי לחג, דמי הבראה ולהשתתפות בעלויות רווחה. כאמור במסגרת הסכם השכר החדש לצד עדכון תנאים נילווים שונים הוסכם שהבנק לא ישלם לעובדים שיפרשו מהבנק לאחר חודש יוני 2014 דמי הבראה והטבות נוספות אחרות לאחר פרישתם. התחייבויות אלו מחושבות בהתבסס על חישוב אקטוארי הלוקח בחשבון לפי העניין, בין היתר, תוספת שכר ריאלית בשיעור של 1.5% לשנה, ומהווה לפי שיעור ניכיון שנתי של 4%.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

ה. פיצויי פרישה ופנסיה

(1) כללי

זכויות הפנסיה של העובדים, המגיעים לגיל פרישה, מכוסות על-ידי סכומים שנצברו בקופות-גמל לקצבה. בנוסף לכך, מפקיד הבנק בקופות-גמל סכומים נוספים לכיסוי תשלום פיצויי-פיטורין, לאלה הזכאים לכך. יציאה לגימלאות פוטרת את הבנק מתשלום פיצויי פיטורין.

(2) פנסיה לעובדים שפרשו בפרישה מוקדמת:

עובדים שפרשו בפרישה במסלול קצבה זכאים לפנסיה חודשית עד המועד שנקבע בהסכם הפרישה או גיל הפרישה בחוק, המוקדם מבין השניים.

ההפרשה מבוססת על חישוב אקטוארי, כוללת תוספת שכר ריאלית בשיעור של 0% לשנה, ומהוונת לפי שיעור ניכיון שנתי של 4%.

(3) פרישה מוקדמת לעובדים פעילים:

בנוסף לזכויות המתוארות לעיל, כולל הבנק במסגרת החישוב האקטוארי של ההתחייבות בגין זכויות עובדים, התחייבות בגין עובדים שהנהלת הבנק צופה שהם יפרשו בפרישה מוקדמת או בתנאים מועדפים אחרים.

הפרישה לפרישה מוקדמת מחושבת לפי הגבוה מבין חישוב אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לבנק בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבות שמחושב כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

ההתחייבות חושבה בהתבסס על חישוב אקטוארי הלוך בחשבון, בין היתר:

1. תוספת שכר ריאלית בשיעור של 1.5% לשנה עבור עובדים פעילים.
2. שיעורי עזיבה לפיצויים מוגדלים ולפרישה מוקדמת בהתאם לניסיון הבנק תוך התחשבות, בין היתר, בגיל העובד ומגדר. שיעורים אלה משקפים את ציפיות ההנהלה והחלטותיה בדבר פרישת עובדים בתנאים מועדפים.
3. שיעור היוון 4% ריאלי, על-פי הוראות המפקח על הבנקים.
4. שיעור תמותה ונכות המבוסס על לוחות תמותה עדכניים שמפרסם האקטואר הראשי במשרד האוצר.

(4) חוזים אישיים – עובדי הבנק

(א) חברי הנהלה לרבות המנכ"ל וקבוצת עובדים בכירים (להלן: "הבכירים") מועסקים בחוזים אישיים לפיהם במקרה שהבנק יחליט

מיוזמתו לפטר את אחד הבכירים או לסיים את עבודתו בתום תקופת ההסכם יהיה זה זכאי לפיצויי פיטורין בשיעור של 250%.

כמו-כן, לגבי חלק מן הבכירים, במקרה שהבנק יחליט מיוזמתו לפטר מי מהם, או בהגיעו למועד בו סכום גילו והותק שלו בבנק

עולים על 75 (ולחבר הנהלה שכיהן 7 שנים לפחות בתפקידו יתווספו שנות הכהונה בהנהלה כשנות ותק נוספות לצורך צבירת

75 כאמור), אזי יהיה חבר הנהלה או העובד הבכיר זכאי לפרוש בפרישה מוקדמת ולבחור בין קבלת פיצויי פיטורין מוגדלים

בשיעור של 250% משכרו החודשי האחרון מוכפל בשנות הוותק שלו בבנק, לבין קבלת קצבה חודשית בשיעורים משתנים

שתשלום לו ממועד יציאתו לפרישה מוקדמת ועד הגיעו לגיל פרישה על-פי חוק. שיעור הקצבה לחבר הנהלה הינו בשיעור של

2.67% לשנה בגין 15 שנות העבודה הראשונות, 2% לשנה בגין כל שנה נוספת בה לא כיהן כחבר הנהלה ו-2.5% לכל שנה

בה כיהן כחבר הנהלה עד לשיעור קצבה מירבי של 70% מהשכר המזכה בפנסיה. לגבי עובדים בכירים, כאמור לעיל, שאינם

חברי הנהלה, שיעור הקצבה הוא 2.55% בגין 15 שנות העבודה הראשונות, 1.5% לשנה בגין כל שנה נוספת עד למועד חתימת

תחילת העסקתם בחוזה אישי ו-2% לשנה בגין כל שנה נוספת, עד לשיעור קצבה מירבי של 70% מהשכר המזכה בפנסיה.

חבר הנהלה או עובד בכיר שהגיע לגיל 62 יוכל לבחור בפנסיה תקציבית בלבד.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

(ב) יו"ר הדירקטוריון זכאי לקבל בכל מקרה פיצויי פיטורין בשיעור של 250%. כמו-כן, הינו זכאי לקבל מהבנק, בתום כהונתו, תשלום של מלוא שכרו וכלל התשלומים, ההפרשות והזכויות להם היה זכאי בתקופת כהונתו וזאת לתקופת הסתגלות בת שישה חודשים. הבנק רשם הפרשה מלאה עבור התחייבות זו.

(ג) דירקטורית הבנק המכהנת גם כיו"ר הדירקטוריון של חברות כרטיסי האשראי מקבוצת ישראלכרט זכאית לקבל, במקרה שישראלכרט תחליט מיוזמתה לפטר אותה או לסיים את עבודתה בתום תקופת הסכם העסקתה, פיצויי פיטורין בשיעור של 250%. בספרי הבנק נכללה הפרשה מלאה עבור התחייבות זו.

(5) פרישת עובדים עקב תקינה חדשה בהנהלה הראשית

בשנת 2012 התחיל הבנק מספר תהליכי התייעלות ובכללם במבנה יחידות הנהלה הראשית וזאת בכדי ליצור מבנה ארגוני אופטימלי התואם את צורכי הבנק העדכניים, וכן תקינה כוללת של היקף כוח האדם ושל התפקידים הניהוליים. בעקבות התהליך האמור, החליטה הנהלת הבנק על אישור תוכנית לפרישת עובדים. השפעת תוכנית הפרישה קיבלה ביטוי בדוחות הכספיים לשנת 2012 והסתכמה בגידול בהוצאות השכר בסך של כ-185 מיליון ש"ח.

להלן פירוט ההתחייבות לזמן ארוך ולאחר העסקה, נטו, בגין זכויות עובדים:

ליום 31 בדצמבר		
2012	*2011	
במיליוני ש"ח		
1,174	1,410	פרישה מוקדמת לעובדים פעילים
591	568	פנסיה לעובדים שפרשו בפרישה מוקדמת
27	29	מענק יובל
283	312	הפרשה למענק בגין ימי מחלה שלא נוצלו, בניכוי יעודה למחלה
576	423	הטבות אחרות לאחר העסקה
2,651	2,742	סך-הכל

* הוצג מחדש.

1. תוכנית תגמול לעובדים בכירים – מענקים ותגמול הוני

בחודש אוגוסט 2010 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק תוכנית תגמול (כפי שתוקנה) ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק, לחברי ההנהלה של הבנק (שהינם נושאי משרה בבנק) ולאוכלוסיית המנהלים הבכירים בבנק (שאינם נושאי משרה בבנק) (כולם יחד, "המנהלים"), אשר תחולתה מיום 1 בינואר 2010 ואילך (כפוף להתאמות במקרים מיוחדים) ("התוכנית"). ביום 26 באוקטובר 2010 אישרה האסיפה הכללית את תנאי התוכנית לגבי יו"ר הדירקטוריון. בחודשים ספטמבר-אוקטובר 2012, אישר הדירקטוריון הסכמי העסקה חדשים עם מר סרוסי ומר קינן. הסכם העסקה החדש של מר סרוסי אושר על-ידי האסיפה הכללית ביום 25 באוקטובר 2012. לפרטים נוספים לגבי הסכמי העסקה החדשים של מר סרוסי ומר קינן ראה סעיפים 5(ג) ו-4(ג) לביאור 15 זה להלן.

התוכנית כוללת שני אמצעי תגמול (נוסף על השכר בבנק): מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים ותגמול הוני בדמות תוכנית מניות פנטום חסומות אשר הוחלפה בשנת 2012 בתוכנית משנה להענקת יחידות מניות חסומות (RSU).

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

להלן פירוט עיקרי התוכנית:

(א) חברי ההנהלה

1. מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים

1.1 קביעת תקציב המענקים לחברי ההנהלה (למעט המבקר הפנימי הראשי, מנהל הסיכונים הראשי והחשבונאי הראשי ("פונקציות הבקרה והפיקוח")).

תקציב המענקים לחברי ההנהלה בשנה נתונה ("תקציב המענקים לחברי ההנהלה") מבוסס על הפרש שבין שיעור תשואת הרווח הנקי על ההון באותה שנה (כפי שמופיע בדוחות הכספיים השנתיים), בנטרול הסכומים הבאים: (א) רווח/הפסד הנובע משינוי באחזקות בחברה בת או בחברה כלולה, או מכירת בניינים בסכום העולה במצטבר על עשרה (10) מיליון ש"ח בשנה; ו-(ב) סכומים שהופרשו כמענקים לבכירי הבנק (קרי, נושאי משרה ומנהלים החתומים עם הבנק על חוזה העסקה אישי הנחשב על-ידי הנהלת הבנק כחוזה בכירים) ("התשואה בפועל") לבין מחיר ההון הנדרש ("הפרש התשואה"). מחיר ההון הנדרש משמעותו מחיר ההון של הבנק (במונחי שיעור תשואה), לצורכי תשלום מענקים על-פי התוכנית ("מחיר ההון הנדרש") (בשנת 2010 - 8%, בשנת 2011 - 8.75% ובשנת 2012 ואילך יאושר מחיר ההון הנדרש על-ידי הדירקטוריון בגין כל שנה ובלבד שלא יפחת בגין שנה כלשהי משיעור של 8.5%). עבור שנת 2012 נקבע מחיר ההון בשיעור של 8.74%.

תקציב מענקים חיובי - בשנה שבה הפרש התשואה בפועל הינו חיובי, יחושב תקציב המענקים החיובי הכולל לחברי ההנהלה בהתאם להפרש התשואה, ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע ומשכורת ממוצעת של חבר הנהלה, לפי מדרגות עולות של הפרש התשואה באופן פרוגרסיבי החל מהפרש תשואה של 0.5% ועד לתקרה של 6%. למרות האמור לעיל, בשנה שבה הפרש התשואה בפועל הינו בתחום של 0% עד 0.5%, רשאי הדירקטוריון לפי שיקול דעתו הבלעדי, על-פי המלצת מנכ"ל הבנק, לאשר מענק שנתי בסכום חיובי לחבר הנהלה, השווה לעד שתי (2) משכורות של חבר ההנהלה.

תקציב מענקים שלילי - למעט לגבי השנה הראשונה של התוכנית (2010) וכן למעט לגבי השנה הראשונה של חבר הנהלה שיצטרף לבנק לאחר אימוץ התוכנית, בשנה שבה הפרש התשואה הינו שלילי, יחושב תקציב המענקים השלילי הכולל לחברי ההנהלה כסכום שלילי בהתאם להפרש התשואה, ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע ומשכורת ממוצעת של חבר הנהלה, החל מהפרש תשואה שלילי של 0.5% ועד לתקרה שלילית של 6.5%.

לדירקטוריון הסמכות להגדיל או להקטין את תקציב המענקים לחברי ההנהלה (החיובי או השלילי) בשיעור של עד 10%. במקרה של תקציב מענקים שלילי בשנה מסוימת בשל נסיבות חיצוניות מיוחדות המשפיעות על כלל המערכת הבנקאית בישראל באותה שנה, רשאי הדירקטוריון להקטין או לבטל את תקציב המענקים השלילי לחברי ההנהלה בגין שנה זו.

1.2 חלוקת תקציב המענקים בין חברי ההנהלה (למעט פונקציות הבקרה והפיקוח)

בכל שנה, יחולק תקציב המענקים (החיובי או השלילי) לחברי ההנהלה בגין השנה הקודמת, באופן יחסי לציון האישי של כל חבר הנהלה (אשר יותאם למשכורת חבר ההנהלה ביחס למשכורת יתר חברי ההנהלה, ויהיה חיובי כאשר תקציב המענקים הינו חיובי, ושלילי כאשר תקציב המענקים הינו שלילי). חלק מהציון האישי יהיה קבוע ויוענק לכל חבר הנהלה. חלק מהציון האישי יוענק לכל חבר הנהלה על-פי הערכת מנכ"ל הבנק את עמידת חבר ההנהלה ביעדי הביצוע אשר ייקבעו מראש. חלק מהציון האישי יוענק לכל חבר הנהלה על-פי המלצת מנכ"ל הבנק, בהתאם לשיקול דעתו. חלוקת תקציב המענקים בין חברי ההנהלה וקביעת המענק השנתי לכל חבר הנהלה תהיה בכל מקרה כפופה לאישור הדירקטוריון (וכל ועדה של הדירקטוריון כנדרש על-פי דין).

המענק השנתי החיובי לחבר הנהלה בודד לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-18 משכורות של חבר ההנהלה. המענק השנתי השלילי לחבר הנהלה לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-10 משכורות של חבר ההנהלה. בכל מקרה לא תעמוד בחשבון המענק של חבר הנהלה יתרה שלילית בסכום העולה על 3 משכורות של חבר ההנהלה.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

1.3. המענק השנתי לחברי ההנהלה הממונים על פונקציות הבקרה והפיקוח

המענק השנתי (החיובי או השלילי) של כל חבר הנהלה בפונקציות הבקרה והפיקוח יהיה מורכב מהסכומים הבאים:

(1) סכום (חיובי או שלילי, לפי העניין) בגובה 20% מתקציב המענקים לחברי הנהלה מחולק במספר חברי ההנהלה (שאינם ממונים על פונקציות הבקרה והפיקוח), כשהוא מותאם למשכורת חבר ההנהלה ביחס למשכורת הממוצעת של כל חברי ההנהלה.

(2) סכום חיובי בהיקף של 4 משכורות של חבר ההנהלה (למעט בשנה בה לבנק הפסד שנתי נקי ו/או בשנה שהסתיימה בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים שנקבעו על-ידי הדירקטוריון).

(3) סכום נוסף (חיובי או שלילי) בהיקף של עד 4 משכורות של חבר ההנהלה, אשר יקבע באופן יחסי לציון אישי (חיובי או שלילי) שיינתן לחבר ההנהלה על-פי עמידה ביעדי ביצוע.

(4) סכום נוסף (חיובי או שלילי) בהיקף של עד 2 משכורות של חבר ההנהלה אשר יקבע על-פי חוות דעת הממונים על חבר ההנהלה (שעשויה להיות חיובית או שלילית).

רכיבי המענק המפורטים לעיל, ניתנים לקיזוז זה מזה, ובלבד שבשנה בה תקציב המענק הינו חיובי או אפס, לא יקבע סכום מענק כולל שלילי לחבר הנהלה כלשהו ולהפך.

קביעת המענק השנתי לחברי ההנהלה הממונים על פונקציות הבקרה והפיקוח תהיה בכל מקרה כפופה לאישור הדירקטוריון (וכל ועדה של הדירקטוריון כנדרש על-פי דין).

המענק השנתי החיובי של חבר הנהלה, כאמור, לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-13 משכורות של חבר ההנהלה, ואילו המענק השנתי השלילי של חבר ההנהלה לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-8 משכורות של חבר ההנהלה. בכל מקרה לא תעמוד בחשבון המענק של חבר הנהלה יתרה שלילית בסכום העולה על 3 משכורות של חבר ההנהלה.

1.4. מנגנון התשלום - פריסת המענק השנתי והתשלום השנתי

בכל שנה ייוסף או יגרע סכום המענק השנתי (החיובי או השלילי) שנקבע בגין השנה הקודמת בחשבון המענק של כל חבר הנהלה ("ההפקדה השנתית").

בכל שנה יבוצע תשלום לחבר ההנהלה בסכום השווה ל-50% מהיתרה בחשבון המענק לאחר ההפקדה השנתית בגין השנה הקודמת (בהנחה שיתרת חשבון המענק הינה חיובית) ("התשלום השנתי"), אלא אם בשנה מסוימת נוצר לבנק הפסד שנתי נקי או שנמצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים. במקרה כאמור, התשלום השנתי הבא יבוצע רק לאחר פרסום דוחות כספיים שנתיים של הבנק (או על-פי החלטת הדירקטוריון דוחות כספיים רבעוניים) המציגים רווח נקי או כי פסקה החריגה המהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, לפי העניין.

1.5. סיום העסקה

בגין השנה בה חל יום סיום העסקה ייוסף או יגרע (לפי המקרה) בחשבון המענק החלק היחסי מהמענק השנתי (החיובי או השלילי) בגין אותה שנה בהתאם לתקופת העסקתו של חבר ההנהלה באותה שנה מתוך השנה בכללותה (על בסיס חישוב יומי).

בשנה שלאחר מכן, אלא במקרים מסוימים (כגון פטירה או אובדן כושר עבודה), חלף ביצוע התשלום השנתי יירכשו עבור חבר ההנהלה (על-ידי נאמן שימונה לשם כך) מניות של הבנק בבורסה בסכום היתרה בחשבון המענק, לאחר ניכוי במקור של סכומי מס ההכנסה ותשלומי החובה האחרים החלים על-פי הדין, וכפוף לכך שסכום היתרה כאמור הינו חיובי. המניות שתירכשנה כאמור לעיל, תהיינה חסומות ולא ניתנות למכירה או העברה (למעט על-פי דיני הירושה) עד אשר תשחררנה לידי חבר ההנהלה לאחר חלוף תקופה שתימנה החל מיום סיום העסקה ועד לחלוף עשרים וארבעה (24) חודשים מאותו מועד.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

1.6. מענק בגין רווחים מיוחדים - הדירקטוריון יהיה רשאי לקבוע בגין שנה כלשהי, על-פי שיקול דעתו, תקציב מענקים חיובי (נפרד), בנוסף למענק המפורט בסעיף 1 זה לעיל, בגין רווחים (שאינם נכללים בהגדרת "התשואה בפועל"), בשנת המענק, הנובעים משינוי באחזקות בחברה בת או בחברה כלולה, או ממכירת בניינים בסכומים מהותיים, או משערך של נכסים בסכומים מהותיים ("רווחים מיוחדים"). סכום המענק על רווחים מיוחדים לחבר הנהלה כלשהו לא יעלה בגין שנה מסוימת על סכום השווה ל-4 משכורות של חבר הנהלה. מתודולוגית חלוקת מענקים כאמור, ככל שיחולקו, תקבע על-ידי הדירקטוריון ולפי שיקול דעתו הבלעדי.

2. תגמול הוני - מניות פנטום חסומות

ראה להלן לגבי החלפת מניות פנטום חסומות ביחידות מניות חסומות (RSU) החל משנת 2012.

2.1. הענקת מניות פנטום חסומות - לכל חבר הנהלה הוענקו מספר מניות פנטום חסומות (בהתאם לדרגתו של חבר הנהלה, עד 300,000 מניות פנטום חסומות בגין תקופת חוזה עבודה של שלוש שנים לדרגה הגבוהה ביותר, בהתבסס על הון הבנק הידוע ליום אישור התוכנית) ("מניות הפנטום החסומות") במועד תחילת חוזה העבודה של חבר הנהלה בגין שלוש שנות חוזה העבודה של חבר הנהלה בבנק. לאחר שנת 2010 מספר מניות הפנטום החסומות שהוענקו בכל דרגה (לגבי מנהל שהתחיל חוזה עבודה לאחר שנת 2010), הותאם (למעלה או למטה) לשינויים בהון המיוחס לבעלי מניות הבנק. מועדי הבשלה - מניות הפנטום החסומות הבשילו בשלוש מנות שוות לאחר 12, 24 ו-36 חודשים בהתאמה ממועד הענקתן. מועדים אלה הותאמו אם ההענקה בוצעה במהלך תקופת חוזה העבודה של חבר הנהלה ואינה משקפת כמות בגין 3 שנות חוזה העבודה.

2.2. הענקת מניות פנטום חסומות מותנות - סמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין כל אחת משנות התוכנית, הוענקה לכל חבר הנהלה כמות מניות פנטום חסומות מותנות (בהתאם לדרגתו של חבר הנהלה, עד 30,000 מניות פנטום חסומות בגין תקופה של שנה לדרגה הגבוהה ביותר) ("מניות הפנטום החסומות המותנות") אשר חושבה באופן יחסי וליניארי בהתאם להשגת הפרש תשואה שבין 1% ל-3%, כך שבהפרש תשואה בפועל בשנת המענק של אחוז אחד הוענקו למנהל שליש ממספר מניות הפנטום החסומות המותנות ובהפרש תשואה בפועל של שלושה אחוזים הוענקה למנהל כל כמות מניות הפנטום החסומות המותנות. מניות הפנטום החסומות המותנות היו בשלות במועד הענקתן.

2.3. תקופת חסימה ופקיעה במקרים מסוימים

מניות הפנטום החסומות בכל מנה תהיינה חסומות במשך תקופה נוספת של 12 חודשים ממועד ההבשלה של אותה מנה. מניות הפנטום החסומות המותנות (ככל שהוענקו) תהיינה חסומות במשך תקופה של 12 חודשים מתחילת השנה בה הוענקו (להלן המונח "מניות הפנטום החסומות" יכלול גם את מניות הפנטום החסומות המותנות אלא אם צוין אחרת במפורש). בנוסף לאמור לעיל, בכל אחד מהמקרים המפורטים להלן תוארך תקופת החסימה האמורה, לפי המקרה ("תקופת החסימה"):

א. במקרה בו בדוחות הכספיים הרבעוניים או השנתיים האחרונים של הבנק שפורסמו לפני תום תקופת החסימה נוצר לבנק הפסד נקי, בחישוב מצטבר על-פני ארבעת הרבעונים האחרונים, מניות הפנטום החסומות תהיינה ניתנות למימוש רק לאחר פרסום דוחות כספיים רבעוניים או שנתיים של הבנק המציגים רווח נקי בחישוב מצטבר על-פני ארבעת הרבעונים האחרונים (כולל הרבעון בגינו פורסמו דוחות כספיים כאמור).

ב. במקרה בו בדוחות הכספיים הרבעוניים או השנתיים האחרונים של הבנק שפורסמו לפני תום תקופת החסימה ימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, מניות הפנטום החסומות תהיינה ניתנות למימוש רק לאחר פרסום דוחות כספיים רבעוניים או שנתיים של הבנק המציגים כי פסקה החריגה המהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

2.4. אופן ותמורת המימוש - בהתקיים כל התנאים למימוש מניות הפנטום החסומות, מניות הפנטום החסומות תמומשנה באופן אוטומטי, מיד עם תום תקופת החסימה. המימוש יבוצע על-ידי רכישת מניות של הבנק בבורסה על-ידי נאמן שימונה לשם כך והעברתן לחבר ההנהלה, בכמות השווה למספר מניות הפנטום החסומות הממומשות באותו מועד כשהוא מוכפל ב: [1 פחות שיעור המס החל על חבר ההנהלה באותו מועד] (משקף את ההטבה נטו לאחר מס). המניות תהיינה ניתנות למכירה לאחר רכישתן והעברתן לחבר ההנהלה.

2.5. סיום העסקה - בסיום העסקתו של חבר ההנהלה בבנק יבוטלו מניות הפנטום החסומות שטרם הבשילו, למעט חלק יחסי מהמנה הבאה של מניות הפנטום החסומות שהייתה מבשילה במועד ההבשלה הבא שלאחר סיום העסקה של חבר ההנהלה, לו המשיך לעבוד בבנק. מניות הפנטום החסומות שהבשילו כאמור לעיל, ימומשו כמפורט בסעיף 2.4 לעיל.

2.6. חלוקת דיבידנד - במקרה בו יחלק הבנק דיבידנד בטרם מועד המימוש של מניות פנטום חסומות כלשהן, יהיה זכאי חבר ההנהלה לתשלום במזומן בסכום השווה לסכום הדיבידנד שהיה משולם לחבר ההנהלה לו החזיק במועד חלוקת הדיבידנד במספר מניות רגילות של הבנק השווה למספר מניות הפנטום החסומות כאמור, בניכוי המס החל.

2.7. התאמות - התוכנית כוללת הוראות בדבר התאמות שיבוצעו במניות הפנטום החסומות בעת שינויים בהון המניות של הבנק או בעת שינויים במבנה הבנק עקב מיזוג או מכירת הבנק.

2.8. פעולות נגזרות - כל עוד מחזיק חבר ההנהלה מניות פנטום חסומות כלשהן, יהיה חבר ההנהלה מנוע מלבצע כל פעולה העשויה להיחשב פעולה נגזרת במניות הבנק.

2.9. מניות הפנטום המוענקות בהתאם לתוכנית התגמול באו במקום יחידות פנטום שהוענקו למנהלים על-פי הסכמי העבודה שלהם, אשר מועד ההבשלה שלהן חל ביום 1 בינואר 2010 ואילך. יחידות פנטום אשר הבשילו לפני יום 1 בינואר 2010 נותרו בידי המנהלים.

3. תגמול הוני - יחידות מניות חסומות (RSU)

במחצית הראשונה של שנת 2012 הוחלפו מניות פנטום חסומות שהוענקו ואשר תקופת החסימה שלהן היתה צפויה להסתיים ביום 31 בדצמבר 2013 ואילך, ביחידות מניות חסומות (Units Stock Restricted) ("יחידות RSU"), וזאת מכוח "בנק הפועלים בע"מ - תוכנית משנה להענקת יחידות מניות חסומות (RSU) למנהלים בכירים 2011" (כפי שתוקנה), שהינה יישום של הוראות מסוימות של התוכנית ומהווה חלק בלתי נפרד ממנה. יחידות RSU הינן יחידות של מניות חסומות, אשר בהתקיים תנאי הבשלה מתאימים ממומשות אוטומטית למניות רגילות של הבנק שתוחזקנה על-ידי הבנק כמניות רדומות, וזאת ללא תשלום מחיר מימוש כלשהו. מועדי ההבשלה והחסימה של יחידות ה-RSU ככלל זהים לאלה של מניות הפנטום החסומות אותן הן מחליפות. יחידות ה-RSU מוקצות בהתאם למסלול רווח הון לפי סעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961. לאחר המעבר להענקת יחידות RSU לא מוענקות עוד מניות פנטום חסומות לחברי הנהלת הבנק.

3.1. הענקת יחידות RSU - לכל חבר הנהלה יוענק מספר יחידות RSU שאינן מותנות (בהתאם לדרגתו של חבר ההנהלה, עד 300,000 יחידות RSU בגין תקופת חוזה עבודה של שלוש שנים לדרגה הגבוהה ביותר, בהתבסס על הון הבנק הידוע ליום אישור התוכנית) במועד תחילת חוזה העבודה של חבר ההנהלה בגין שלוש שנות חוזה העבודה של חבר ההנהלה בבנק. מספר יחידות RSU שתוענקנה בכל דרגה, יותאם (למעלה או למטה) לשינויים בהון של הבנק, כמו-כן, תבוצע התאמה במקרה של חוזה עבודה לתקופה העולה על 3 שנים.

מועדי הבשלה - יחידות RSU תבשלנה בשלוש מנות שוות לאחר 12, 24 ו-36 חודשים בהתאמה ממועד תחילת ההסכם של חבר ההנהלה. מועדים אלה יותאמו אם ההענקה מבוצעת במהלך תקופת חוזה העבודה של חבר ההנהלה ואינה משקפת כמות בגין 3 שנות חוזה העבודה (או במקרה של חוזה עבודה לתקופה העולה על 3 שנים).

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

3.2. הענקת יחידות RSU מותנות - לכל חבר הנהלה יוענק מספר יחידות RSU מותנות (בהתאם לדרגתו של חבר הנהלה, עד 90,000 יחידות RSU בגין תקופת חוזה עבודה של שלוש שנים לדרגה הגבוהה ביותר, בהתבסס על הון הבנק הידוע ליום אישור התוכנית) במועד תחילת חוזה העבודה של חבר הנהלה בגין שלוש שנות חוזה העבודה של חבר הנהלה בבנק. סמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין כל אחת משנות התוכנית, תבשיל כמות יחידות RSU מותנות, מתוך מנת יחידות ה-RSU המתייחסת לאותה שנה, אשר תחושב באופן יחסי וליניארי בהתאם להשגת הפרש תשואה שבין 1% ל-3%, כך שבהפרש תשואה בפועל בשנת המענק של אחוז אחד תבשיל כמות של שליש ממנת יחידות RSU המותנות ובהפרש תשואה בפועל של שלושה אחוזים תבשיל כל מנת יחידות RSU המותנות. אם בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין שנה מסוימת נוצר לבנק הפסד נקי, ו/או ימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, לא תבשילנה יחידות ה-RSU המותנות בגין אותה שנת מענק ולא תוענקה יחידות ה-RSU המוענקות בגין אותה שנת מענק, ויחידות ה-RSU המותנות בגין שנת המענק הרלוונטית תפקענה.

3.3. אופן ותמורת המימוש - בהתקיים כל התנאים למימוש יחידות ה-RSU, הן תמומשנה באופן אוטומטי על-ידי הבנק למניות הבנק ותועברנה לידי הנאמן, ללא צורך בהודעה כלשהי מצד המנהל ובלבד ש: (א) במועד הבשלתן מחזיק הבנק במניות הרדומות שרכש לצורך התוכנית (ואשר תועברנה לידי הנאמן כאמור) לפחות במשך 18 חודשים ממועד רכישתן, וכפוף להוראות החלטת המיסוי שקיבל הבנק מרשות המיסים בישראל בעניין זה, ו-(ב) אין מגבלות רגולטוריות אחרות (כגון הגבלות הקיימות בדין על החזקת ניירות-ערך על-ידי מחזיקי רישיון ייעוץ השקעות) המגבילות את האפשרות של החזקת מניות הבנק על-ידי המנהל (או על-ידי הנאמן לטובתו) ("מועד המימוש"). אם לא יחזיק הבנק במועד ההבשלה של יחידות ה-RSU במניות המימוש לפחות 18 חודשים ממועד רכישתן על-ידי הבנק כאמור, או אם תתקיימנה מגבלות רגולטוריות אחרות כאמור לעיל, ידחה מועד המימוש של יחידות ה-RSU עד לחלוף תקופת 18 החודשים האמורה או עד לתום תקופת החסימה, לפי המקרה.

3.4. יתר תנאי יחידות ה-RSU כפי שנקבעו, הנוגעים לעניין תקופת חסימה ופקיעה במקרים מסוימים, סיום העסקה, חלוקת דיבידנד, התאמות ופעולות נגזרות הינם בהתאם לתנאים המפורטים מעלה בנוגע למניות פנטום חסומות, בשינויים המחוייבים.

(ב) המנהלים הבכירים

התוכנית תחול גם ביחס למנהלים הבכירים של הבנק (שכאמור אינם נושאי משרה), וזאת על-פי עקרונות דומים לאלה המפורטים לעיל, אך בהיקפים שונים, לרבות בעניין זהות הגורמים הקובעים את היעדים והעמידה בהם, משקל כל אחד מהגורמים בחישוב הציון האישי למנהל הבכיר וזהות הגורם המאשר את חלוקת תקציב המענקים ואת המענק לכל מנהל. בנוסף, המנהלים הבכירים עשויים לקבל את תמורת המימוש בגין מניות הפנטום החסומות (בעת מימושן) כולן או חלקן במזומן.

(ג) יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק

התוכנית אומצה על-ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון באופן נפרד ביחס ליו"ר הדירקטוריון וביחס למנכ"ל הבנק. כאמור, התגמול ליו"ר הדירקטוריון של הבנק אושר גם באסיפה הכללית של הבנק.

1. מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים

1.1. קביעת תקציב המענק של כל מנהל - בכל שנה יחושב תקציב המענק (בנפרד עבור כל מנהל), כדלקמן (תקציב המענק של כל מנהל עשוי להיות חיובי או שלילי):

תקציב מענק חיובי - בשנת מענק שבה הפרש התשואה הינו חיובי, תקציב המענק יחושב בהתאם להפרש התשואה וההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע. חישוב תקציב המענק מבוצע באופן ליניארי בטווח שבין הפרש תשואה בשיעור של 0.5% ועד הפרש תשואה בשיעור של 4%.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

תקציב מענק שלילי - למעט לגבי שנת המענק הראשונה של התוכנית (2010), בשנת מענק שבה הפרש התשואה הינו שלילי, תקציב המענק יקבע כסכום שלילי ויחושב באופן ליניארי בטווח שבין הפרש תשואה שלילי בשיעור של 0.5% ועד הפרש תשואה שלילי בשיעור של 6.5%. למרות האמור, הדירקטוריון יהיה רשאי (אך אינו חייב), בשל נסיבות חיצוניות מיוחדות המשפיעות על כלל המערכת הבנקאית בישראל באותה שנה, לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת, להקטין או לבטל את תקציב המענק השלילי בגין שנת מענק מסוימת.

1.2. קביעת סכום המענק לכל מנהל

בכל שנה יקבע סכום המענק (החיובי או השלילי) לכל מנהל מתוך תקציב המענק שלו בגין שנת המענק באופן בו 65% מתקציב המענק יוענקו/יגרעו (לפי המקרה) לכל מנהל, ועד 35% מתקציב המענק יוענקו/יגרעו (לפי המקרה) לכל מנהל על-פי שיקול דעת הדירקטוריון (ליו"ר ולמנכ"ל בנפרד, כל אחד בהתייחס לתפקידו), אשר יקבע בהתבסס על עמידת המנהל בגיבוש ו/או בקביעה ו/או בהובלת יישום תוכנית העבודה של הבנק כמו גם פיתוח, יישום, וקידום החזון והאסטרטגיה של הבנק לטווח הקצר והארוך.

1.3. תקרת המענק - המענק השנתי החיובי אשר ייוסף לחשבון המענק של מנהל (חשבון בנק רעיוני אישי) בגין שנת מענק כלשהי, לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-4 מיליוני ש"ח. המענק השנתי השלילי אשר ייגרע מחשבון המענק של מנהל בגין שנת מענק כלשהי, לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-3,300,000 ש"ח. למרות האמור לעיל, בכל מקרה לא תעמוד בחשבון המענק של מנהל יתרה שלילית בסכום העולה על 1,300,000 ש"ח.

1.4. מנגנון התשלום - פריסת המענק השנתי והתשלום השנתי ייעשו בדומה לאמור בסעיף אי 1.4 לעיל ביחס לתוכנית חברי ההנהלה (בשינויים המחויבים), אלא שביחס לכל מנהל, בכל שנה יבוצע תשלום למנהל בסכום השווה ל-45% מהיתרה בחשבון המענק לאחר ההפקדה השנתית בגין השנה הקודמת.

1.5. מענק בגין רווחים מיוחדים - הדירקטוריון יהיה רשאי לקבוע, על-פי שיקול דעתו הבלעדי, בגין שנה כלשהי, מענק בגין רווחים מיוחדים, בסכום השווה לעד 8 משכורות של המנהל.

1.6. סיום העסקה - יחולו עקרונות דומים לאלה החלים לגבי סיום העסקה של חברי הנהלה כמוסבר לעיל.

2. מענק לרכישת מניות

בגין כל שנת מענק, יהיה זכאי המנהל למענק בסכום של שני (2) מיליוני ש"ח, אשר ישמש לרכישת מניות של הבנק עבור המנהל בבורסה ("המענק לרכישת מניות") ובלבד שהתשואה בפועל בשנה בגינה ניתן המענק תהיה לפחות כדלקמן ("התשואה הקובעת"): בשנת 2010 - 9.5%, בשנת 2011 - 9.5%, ובשנת 2012 - מחיר ההון הנדרש, כמפורט להלן:

א. סמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין השנה בה ניתן המענק תירכשנה מניות הבנק בבורסה עבור המנהל ("מניות המענק"), בסכום המענק לרכישת מניות, בניכוי סכומי מס ההכנסה ותשלומי החובה האחרים החלים על-פי הדין. מניות המענק תהיינה חסומות לתקופה שתימנה החל מיום 1 בינואר של שנת רכישת המניות ועד לחלוף עשרים וארבעה (24) חודשים מאותו מועד (בסעיף זה, "תקופת החסימה"). בנוסף לאמור לעיל, במקרים מסוימים תקופת החסימה תתארך, כמפורט בסעיף 2.3 לעיל ביחס לתגמול לחברי ההנהלה.

ב. במקרה של סיום העסקה, בגין השנה בה חל סיום העסקה תירכשנה מניות הבנק בגין החלק היחסי של המענק לרכישת מניות בהתאם לתקופת העסקתו של המנהל מתוך אותה שנה (על בסיס חישוב יומי).

ג. עד לתום תקופת החסימה יהיה המנהל מנוע מלבצע כל פעולה העשויה להיחשב פעולה נגזרת במניות הבנק.

3. התגמול ההוני

3.1. הענקת מניות פנטום חסומות - לכל מנהל בנפרד הוענקו 400,000 מניות פנטום חסומות בגין כל שלוש השנים 2010, 2011 ו-2012 ("מניות הפנטום החסומות").

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

- מועדי הבשלה - מניות הפנטום החסומות יבשילו בשלוש מנות שוות לאחר 12, 24 ו-36 חודשים מיום 1 בינואר 2010. אם בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק שפורסמו מיד לאחר מועד הבשלה של מנה רלוונטית נוצר לבנק הפסד נקי, ו/או ימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, תפקענה מניות הפנטום החסומות של אותה מנה.
- 3.2. הענקת מניות פנטום חסומות מותנות - לכל מנהל בנפרד יוענקו בגין כל שנה מהשנים 2010-2012, מתוך כמות מקסימלית אשר תהיה שווה ל: (א) 2 מיליוני ש"ח, חלקי (ב) מחיר הסגירה הממוצע של מניית הבנק בבורסה בשישים ימי המסחר האחרונים של השנה הרלוונטית, כמות מניות פנטום חסומות מותנות אשר, כפוף לאמור מטה, תחושב באופן יחסי וליניארי בהתאם להשגת הפרש תשואה שבין 4% ל-6%, כך שבהפרש תשואה של 4% תוענקנה למנהל אלף מאתיים וחמישים (1,250) מניות פנטום חסומות מותנות ובהפרש תשואה של 6% תוענק למנהל כל כמות מניות הפנטום החסומות המותנות כמפורט לעיל (אם הושג הפרש תשואה הנמוך מ-4% בגין שנה מסוימת, לא תוענקנה כלל מניות הפנטום החסומות המותנות בגין אותה שנה) ("מניות הפנטום החסומות המותנות").
- מתוך מניות הפנטום החסומות המותנות, (א) 65% יוענקו למנהל בכל מקרה, ו-(ב) עד 35% יוענקו למנהל (ליו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק, כל אחד בהתייחס לתפקידו) על-פי החלטת הדירקטוריון בהתבסס על עמידת המנהל בגיבוש ו/או בקביעה ו/או בהובלת יישום תוכנית העבודה של הבנק כמו גם פיתוח, יישום, וקידום החזון והאסטרטגיה של הבנק לטווח הקצר והארוך. מניות הפנטום החסומות המותנות תהיינה בשלות במועד הענקתן.
- אם בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין השנה הרלוונטית נוצר לבנק הפסד נקי, ו/או ימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון, לא תוענקנה מניות הפנטום החסומות המותנות בגין אותה שנה.
- 3.3. תקופת חסימה ופקיעה במקרים מסוימים - מניות הפנטום החסומות בכל מנה ומניות הפנטום החסומות המותנות תהיינה חסומות ולא תהיינה ניתנות למימוש במשך תקופה של 12 חודשים ממועד ההבשלה של אותה מנה, לגבי מניות הפנטום החסומות, או לגבי מניות הפנטום החסומות המותנות - תום השנה בגינה הוענקו, לפי העניין ("תקופת החסימה"). להלן המונח "מניות הפנטום החסומות" יכלול גם את מניות הפנטום החסומות המותנות אלא אם צוין אחרת במפורש.
- 3.4. אופן המימוש ותמורת המימוש; סיום העסקה; חלוקת דיבידנד; התאמות ופעולות נגזרות - יחולו הוראות הדומות להוראות החלות לגבי חברי ההנהלה, כמוסבר לעיל.
- 3.5. התגמול ההוני - יחידות מניות חסומות
- 3.5.1. מניות הפנטום החסומות הוחלפו ביחידות RSU, כפי שבוצע לגבי חברי הנהלת הבנק כמפורט לעיל. תנאי יחידות ה-RSU דומים להוראות החלות לגבי חברי ההנהלה, כמוסבר לעיל, למעט כמפורט להלן.
- 3.5.2. הפסד או חריגה מיחסי הלימות ההון - אם בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק שפורסמו מיד לאחר מועד הבשלה של מנה רלוונטית נוצר לבנק הפסד נקי, ו/או ימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, תפקענה יחידות ה-RSU של אותה מנה.
- 3.5.3. הענקת יחידות RSU מותנות - לכל מנהל בנפרד, תוענקנה בגין כל שנה, מתוך כמות מקסימלית אשר תהיה שווה ל: (א) 2 מיליוני ש"ח, חלקי (ב) מחיר הסגירה הממוצע של מניית הבנק בבורסה בשישים ימי המסחר האחרונים של השנה הרלוונטית, כמות יחידות RSU מותנות אשר, כפוף לאמור מטה, תחושב באופן יחסי וליניארי בהתאם להשגת הפרש תשואה שבין 4% ל-6%, כך שבהפרש תשואה של 4% תוענקנה למנהל אלף מאתיים וחמישים (1,250) יחידות RSU מותנות ובהפרש תשואה של 6% תבשיל כל כמות יחידות ה-RSU המותנות הרלוונטית לאותה שנת מענק ("יחידות RSU המותנות").

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

מתוך יחידות RSU המותנות, (א) שישים וחמישה אחוזים (65%) תוענקה למנהל בכל מקרה, ו-(ב) עד שלושים וחמישה אחוזים (35%) תוענקה למנהל (ליו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק, כל אחד בהתייחס לתפקידו) על-פי החלטת הדירקטוריון בהתבסס על עמידת המנהל בגיבוש ו/או בקביעה ו/או בהובלת יישום תוכנית העבודה של הבנק כמו גם פיתוח, יישום, וקידום החזון והאסטרטגיה של הבנק לטווח הקצר והארוך.

יחידות RSU המותנות תהיינה בשלות במועד הענקתן.

אם בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין השנה הרלוונטית נוצר לבנק הפסד נקי, ו/או ימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון, לא תוענקה יחידות ה-RSU המותנות המוענקות בגין אותה שנת מענק, והן תפקענה.

לפרטים בדבר הענקת יחידות RSU במסגרת הסכמי ההעסקה החדשים שבוצעה בשנת 2013, ראה דוחות מיידיים שפרסם הבנק בימים 13 בספטמבר 2012 ו-19 באוקטובר 2012 (אסמכתא מספר 2012-01-237483 ו-2012-01-259701, בהתאמה) וכן סעיפים ו'ג' ו-5(ג) לביאור 15 זה להלן.

4. הסכם העסקה חדש - מנכ"ל הבנק

ביום 2 בספטמבר 2012 אושר על-ידי ועדת הביקורת ובימים 12 בספטמבר 2012, ו-18 באוקטובר 2012 אושר על-ידי דירקטוריון הבנק, הסכם ההעסקה החדש עם מנכ"ל הבנק לתקופה של 5 שנים שתחילתה ביום 1 בינואר 2013 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2017 ("תקופת ההסכם" ו"הסכם ההעסקה החדש", בהתאמה). הסכם ההעסקה החדש עם מנכ"ל הבנק נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2013 ויחליף את הסכם ההעסקה הקיים שנעשה לתקופה של 3 שנים ושהסתיים ביום 31 בדצמבר 2012. בתנאי התגמול למנכ"ל הבנק לפי הסכם ההעסקה החדש לא נעשו שינויים מהותיים לעומת הסכם ההעסקה שהיה בתוקף עד לתום שנת 2012, מלבד הוספה של תקרה לתגמול הכולל לכל שנה משנות הסכם ההעסקה החדש, כך שההוצאה שתירשם בספרי הבנק בגין כלל התגמול בשנה קלנדרית כלשהי לא תעלה על 11 מיליון ש"ח (צמוד למדד). הפחתת התגמול השנתי בגין הגבלה זו לא תעלה על סכום של 2 מיליון ש"ח לשנה. כמו-כן, הוארכה תקופת חסימת המניות שתירכשנה בכספי המענק לרכישת מניות משנתיים ל-4 שנים, כמפורט בביאור 15(ג)2 לעיל.

5. הסכם העסקה חדש - יו"ר הבנק

ביום 2 בספטמבר 2012 אושר על-ידי ועדת הביקורת ובימים 12 בספטמבר 2012, ו-18 באוקטובר 2012 אושר על-ידי דירקטוריון הבנק, וכן ביום 25 באוקטובר 2012 אושר על-ידי האסיפה הכללית המיוחדת של בעלי מניות הבנק, הסכם העסקה חדש עם יו"ר הדירקטוריון לתקופה של 5 שנים שתחילתה ביום 1 בינואר 2013 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2017 ("תקופת ההסכם" ו"הסכם העסקה החדש", בהתאמה). הסכם ההעסקה החדש עם יו"ר הדירקטוריון נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2013 ויחליף את הסכם ההעסקה הקיים שנעשה לתקופה של 3 שנים ושהסתיים ביום 31 בדצמבר 2012. בתנאי התגמול ליו"ר הדירקטוריון על-פי הסכם ההעסקה החדש לא נעשו שינויים מהותיים לעומת הסכם ההעסקה שהיה בתוקף עד לתום שנת 2012, מלבד הוספה של תקרה לתגמול הכולל לכל שנה משנות הסכם ההעסקה החדש, כך שההוצאה שתירשם בספרי הבנק בגין כלל התגמול בשנה קלנדרית כלשהי לא תעלה על 10 מיליון ש"ח (צמוד למדד). הפחתת התגמול השנתי בגין הגבלה זו לא תעלה על סכום של 2 מיליון ש"ח לשנה. כמו-כן, הוארכה תקופת חסימת המניות שתירכשנה בכספי המענק לרכישת מניות משנתיים ל-4 שנים כמפורט בביאור 15(ג)2 לעיל. הגם שהסכם ההעסקה החדש נעשה ל-5 שנים, התגמול ההוני והמענקים שיו"ר הדירקטוריון זכאי לקבל מהתגמול הכולל לפי הסכם ההעסקה החדש אושרו על-ידי האסיפה הכללית ל-3 השנים הראשונות בלבד, עד 31 בדצמבר 2015 (לגבי תגמול הוני, 400,000 יחידות RSU רגילות). התגמול ההוני והמענקים לשנים 2016-2017 (לגבי תגמול הוני, 266,667 יחידות RSU רגילות) יובאו לאישור נוסף של האסיפה הכללית לקראת סוף שנת 2015.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)**ז. הסכם העסקה החדש - יו"ר ישראלכרט**

- החל מיום 1 באוקטובר משמשת ארית איזקסון (שמכהנת כדירקטורית בבנק) בתפקיד יו"ר דירקטוריון פעיל של ישראלכרט בע"מ ויורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ ("יו"ר ישראלכרט"), והחל מיום 1 בינואר 2009 היא משמשת גם כיו"ר דירקטוריון פעיל של אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ. ביום 25 בינואר 2012 אישר דירקטוריון ישראלכרט, בהמשך לאישור ועדת השכר והתגמולים, ועדת הביקורת של ישראלכרט ואישור המפקח על הבנקים, את הארכת כהונתה של הגברת איזקסון עד ליום 31 בדצמבר 2013. ביום 30 באפריל 2012 אישר דירקטוריון ישראלכרט, בהמשך לאישור ועדת השכר והתגמולים וועדת הביקורת של ישראלכרט, הסכם העסקה חדש עם יו"ר ישראלכרט ("הסכם ההעסקה"). הסכם ההעסקה אושר על-ידי ועדת משאבי אנוש שכר ותגמולים, ועדת הביקורת של הבנק ודירקטוריון הבנק. הסכם ההעסקה אושר על-ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות של ישראלכרט וביום 25 ביולי 2012 אושר על-ידי האסיפה הכללית של הבנק.
 - הסכם ההעסקה הינו לתקופה של שלוש שנים, שתחילתה ביום 1 בינואר 2012 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2014, כאשר המשך ההתקשרות עם יו"ר ישראלכרט בשנה השלישית להסכם (שנת 2014) כפופה לאישורו של המפקח על הבנקים. על אף האמור לעיל, הצדדים רשאים להפסיק את ההתקשרות לפי הסכם ההעסקה, בכל עת, בהודעה מוקדמת בכתב בת 90 ימים; במקרה שבו לא יתקבל אישור המפקח על הבנקים להמשך כהונתה של גבי איזקסון כיו"ר דירקטוריון ישראלכרט, יראו בכך הפסקת התקשרות; אם תופסק העסקתה ביוזמת ישראלכרט, או ביוזמתה בניסיונות המזכות אותה בפיצוי פיטורין על-פי דין, תהיה יו"ר ישראלכרט זכאית לקבל את מלוא ההשלמה של סכום הפיצויים ל-250% ממשכורתה האחרונה במקרה שסכום הפיצויים שנצבר בקופות הגמל יהיה נמוך יותר; יו"ר ישראלכרט תהיה זכאית למשכורת חודשית בסך כולל של 92,126 ש"ח, צמוד למדד חודש דצמבר 2011 (אשר תשולם לה מיום תחילת תקופת הסכם ההעסקה, קרי מיום 1 בינואר 2012); הסכם ההעסקה כולל גם תנאים נילווים, כגון - רכב, טלפון וכיוצא בזה וכן הפרשות לתגמולים (לרבות אובדן כושר עבודה), לפיצוי פיטורין ולקרן השתלמות. כן תהיה יו"ר ישראלכרט זכאית למענק שנתי בהתאם לתוכנית מענקים אשר דומה בעיקרה לתוכנית המענקים למנהלים בכירים בישראלכרט (אשר מתבססת במבנה שלה על תוכנית המענקים של המנהלים הבכירים של הבנק) ("תוכנית המענקים"). המענק השנתי שישולם ליו"ר ישראלכרט, ככל שישולם, ייגזר מההפרש בין הרווח הנקי השנתי המצרפי של קבוצת ישראלכרט לבין רווח הסף לתגמול כפי שנקבע בתוכנית המענקים (בתנאים מסוימים רווח הסף לתגמול יעודכן על-ידי דירקטוריון ישראלכרט כפוף לאישור האורגנים של הבנק כנדרש על-פי דין), כאשר חלק מהמענק השנתי ייקבע על-פי ציון אישי שייקבע ליו"ר ישראלכרט מדי שנה על-פי עמידתה ביעדים. תשלום סכום המענק השנתי נפרס על-פני מספר שנים וכן קיימת אפשרות לקביעת סכום מענק שלילי בשנים בהם הרווח הנקי השנתי המצרפי של קבוצת ישראלכרט נמוך מרווח הסף לתגמול כפי שנקבע בתוכנית המענקים. בכל מקרה, בהתאם לתוכנית המענקים סכום המענק השנתי החיובי ליו"ר ישראלכרט בשנה כלשהי לא יעלה על 18 משכורות של יו"ר ישראלכרט ואילו סכום המענק השנתי השלילי בשנה כלשהי לא יעלה על 10 משכורות של יו"ר ישראלכרט. בנוסף, זכאית יו"ר ישראלכרט ליחידות RSU הניתנות למימוש למניות הבנק, כדלקמן: 161,241 יחידות RSU רגילות ו-51,000 יחידות RSU מותנות, בתנאים המפורטים ב"תוכנית משנה להענקת יחידות מניות חסומות (RSU) למנהלים בכירים 2011" של הבנק (לפרטים נוספים ראה ביאור 15(א)3 לעיל).
- ישראלכרט פיצתה את הבנק בגין העלות הנובעת מהענקת יחידות RSU על-ידי הבנק ליו"ר ישראלכרט.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות**א. פרטים על עסקות תשלום מבוסס מניות**

להלן פירוט בדבר הסדרי התשלום מבוסס מניות שהיו קיימים בבנק במהלך התקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012:

(1) כתבי אופציה לעובדי הבנק:**א. תוכנית 2004-2009**

בחודש מאי 2004 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית להקצאת 24 מיליון כתבי אופציה בלתי סחירים ללא תמורה לעובדי הבנק הקבועים, הניתנים למימוש ל-24 מיליון מניות של הבנק. כתבי האופציה הוקצו, ללא תמורה, במשך 6 שנים בכל אחת מהשנים 2004-2009 במנות של כ-4 מיליון כתבי אופציה למנה ותוספת המימוש שתידרש בעת מימושו תהיה 1 ש"ח בלבד (ללא הצמדה). כמות המניות שתוקצה כפופה להתאמות כמקובל (למעט במקרה של חלוקת דיבידנד). לכל מנת אופציות תהיה תקופת הבשלה (Vesting) של ארבע שנים מתחילת השנה בה הוקצו האופציות וניתן יהיה לממש כל מנה במשך תקופה של שנה לאחר תום תקופת ההבשלה. כמות האופציות אשר חולקה לכל עובד נקבעה לפי בכירות העובד, הגדרת תפקידו ודרגתו.

כמו-כן, אישר דירקטוריון הבנק בחודש דצמבר 2005 תוכנית אופציות נוספת לעובדי הבנק הקשורים עמו בחוזה עבודה אישי (לא בכיר). התוכנית קובעת כי תוענקה 4 מנות שנתיות, בכל אחת מהשנים 2006-2009. כמות כתבי האופציה שתוענקה על-פי תוכנית זו בכל אחת משנות קיומה, תקבע על-ידי דירקטוריון הבנק על-פי שיקול דעתו הבלעדי. כתבי האופציה, שהוענקו לעובדים הקבועים ולעובדים בחוזה עבודה אישי, ניתנים למימוש במשך שנה אחת החל מחלוף 48 חודשים מיום 1 בינואר של השנה בה הוקצו כתבי האופציה. יתרת כתבי האופציה שהוקצו לעובדי הבנק וטרם מומשו ליום 31 בדצמבר 2012, מסתכמת ב-4,228,692 כתבי אופציה.

ב. תוכנית 2010-2012

ביום 30 בספטמבר 2009, אישר דירקטוריון הבנק כחלק מהסכם שכר שנחתם בין ארגון העובדים לבין הבנק, כי עובדי הבנק הקבועים ואלה הקשורים עמו בחוזה עבודה אישי, יקבלו אופציות לרכישת מניות הבנק במחיר של 1 ש"ח לכל אופציה, או יחידות פנטום שהזכויות המוקנות לפיהן דומות לאופציות לרכישת מניות הבנק במחיר האמור. כתבי האופציה האמורים יוקצו, ללא תמורה, בכל אחת מהשנים 2010-2012 בשלוש מנות ובהיקף כולל של כ-12.7 מיליון אופציות או יחידות פנטום. תנאי התוכנית דומים לתוכנית האופציות לעובדים לשנים 2004-2009. כתבי האופציה יהיו ניתנים למימוש במשך שנה אחת החל מחלוף 48 חודשים מיום 1 בינואר של השנה בה הוקצו כתבי האופציה.

כתבי האופציה יומרו למניות ממאגר מניות שירכוש הבנק למטרה זו.

כמפורט בביאור 13 לעיל, ביום 11 בנובמבר 2010 נתקבל אישור המפקח על הבנקים לרכישה עצמית של מניות כאמור. בחודש פברואר 2012 הסתיימה הקצאת כל כתבי האופציה מתוכנית זו. יתרת כתבי האופציה שהוקצו לעובדי הבנק וטרם מומשו ליום 31 בדצמבר 2012, מסתכמת ב-12,477,223 כתבי אופציה.

ג. תוכנית 2013-2017

בהמשך להסכם השכר החדש המתואר בביאור 15, ביום 6 במרץ 2013 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית להענקת כתבי אופציה לרכישת מניות הבנק בדומה לתנאי התוכנית הקודמות.

על-פי תוכנית האופציות שאושרה יוענקו לעובדי הבנק ללא תמורה 22.5 מיליון אופציות לרכישתן של 22.5 מיליון מניות רגילות של הבנק, וזאת במחיר מימוש של 1 ש"ח לכל מניה.

האופציות יוענקו בחמש מנות שנתיות שוות של 4.5 מיליון אופציות כל אחת, החל משנת 2013.

כל אופציה תהיה בת-מימוש למניה רגילה של הבנק, לאחר תקופת הבשלה של ארבע שנים ובמשך שנה אחת שלאחר תקופה זו. אופציות שלא תמושנה עד סוף השנה שבה הן ניתנות למימוש כאמור, תפקענה.

יובהר, עם זאת, כי הענקת האופציות האמורות מותנית בקבלת היתר המפקח על הבנקים לביצוע רכישה עצמית של 22.5 מיליון מניות רגילות של הבנק.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)**(2) יחידות פנטום לעובדים בכירים**

עד לאישור תוכנית התגמול לעובדים בכירים (ראה סעיף 3 להלן וביאור 115 לעיל) העניק הבנק לחברי ההנהלה ולקבוצת העובדים הבכירים (לרבות מנכ"ל הבנק ויו"ר הדירקטוריון) יחידות פנטום חסומות, המזכות את העובד במועד המימוש במענק כספי המבוסס על ההפרש שבין מחיר מניית הבנק בבורסה במועד המימוש לבין מחיר המימוש הקבוע בהסכמי ההעסקה (הנגזר ממוצע שער המניה בבורסה בתקופה שקדמה למועד תחילת תקופת הסכם ההעסקה). מחיר המימוש כפוף להתאמות מקובלות לרבות, במקרה של חלוקת דיבידנד.

(3) מניות פנטום חסומות ומניות פנטום חסומות מותנות

הבנק העניק לחברי ההנהלה ולעובדים הבכירים בהתאם לתוכנית תגמול 2010 מניות פנטום חסומות (ראה ביאור 115 לעיל). מניות הפנטום הוענקו ללא תמורה, ומומשו באופן אוטומטי במנות שוות מדי שנה בהתאם לתקופת ההסכם (על-פי רוב שלוש שנים), עם התמלאות התנאים למימושן. כמות היחידות שהוענקו לכל עובד נגזרה מתפקידו ומדרגתו של העובד. בנוסף למניות הפנטום החסומות, העניק הבנק מניות פנטום חסומות מותנות, אשר בנוסף לתנאי ההבשלה כוללים גם תנאי ביצוע לפיו כמות המניות תותאם כפונקציה של הפרש התשואה של הבנק על עלות ההון שלו (ראה בביאור 115 לעיל). בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתוכנית, יחידות פנטום אשר הוענקו לעובדים הבכירים בהתאם להסכמי העבודה אשר נחתמו בטרם אישור התוכנית ואשר טרם הבשילו לפני יום 1 בינואר 2010, הומרו למניות פנטום חסומות בהתאם ליחס שנקבע בתוכנית, אלא אם העובד הבכיר בחר שלא להמירן. מניות פנטום אשר הוענקו לעובדים הבכירים בהתאם להסכמי העבודה אשר נחתמו בטרם אישור התוכנית ואשר הבשילו לפני יום 1 בינואר 2010, יותרו בידיהם.

(4) יחידות מניות חסומות

הבנק מעניק לחברי ההנהלה והמנהלים הבכירים יחידות מניות חסומות (Restricted Stock Units) חלף מניות פנטום חסומות שהוענקו ואשר תקופת החסימה שלהן צפויה היתה להסתיים ביום 31 בדצמבר 2013 ואילך ("יחידות RSU"), וזאת מכוח "בנק הפועלים בע"מ - תוכנית משנה להענקת יחידות מניות חסומות (RSU) למנהלים בכירים 2011" שהינה יישום של הוראות מסוימות של תוכנית תגמול 2010 ומהווה חלק בלתי נפרד ממנה. יחידות RSU הינן יחידות של מניות חסומות, אשר בהתקיים תנאי הבשלה מתאימים ממומשות אוטומטית למניות רגילות של הבנק שתוחזקנה על-ידי הבנק כמניות רדומות, וזאת ללא תשלום מחיר מימוש כלשהו. מועדי ההבשלה והחסימה של יחידות ה-RSU הם ככלל זהים לאלה של מניות הפנטום החסומות אותן הן מחליפות. יחידות ה-RSU מוקצות בהתאם למסלול רווח הון לפי סעיף 102(ב) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961. לאחר המעבר להענקת יחידות RSU לא מוענקות עוד מניות פנטום חסומות לחברי ההנהלה ולעובדים הבכירים (למעט במקרים יוצאי דופן).

(5) כתבי אופציה ליו"ר הדירקטוריון לשעבר ולמנכ"ל הבנק לשעבר

יתרת כתבי אופציות הניתנים להמרה למניות רגילות של הבנק שהוקצו למר דנקנר ולמר זיו בשנת 2008 וטרם מומשו, פקעו בחודש יוני 2012.

(6) מניות פנטום חסומות ומניות פנטום חסומות מותנות ליו"ר דירקטוריון הבנק ולמנכ"ל הבנק

הבנק העניק ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק, בהתאם לתוכנית תגמול 2010 (ראה ביאור 115 לעיל) 400,000 מניות פנטום חסומות לכל מנהל בנפרד, בגין השנים 2010-2012. מניות הפנטום החסומות הוענקו ללא תמורה, ויבשילו בשלוש מנות שוות לאחר 12, 24 ו-36 חודשים. המניות יהיו חסומות לשנה נוספת מתום תקופת ההבשלה של כל מנה, והן תמומשנה באופן אוטומטי במנות שוות מדי שנה, עם התמלאות התנאים למימושן.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

בנוסף, העניק הבנק ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק מניות פנטום חסומות מותנות, בגין כל שנה מהשנים 2010-2012, בכמות מקסימאלית אשר תהיה שווה ל: (א) שני מיליוני ש"ח, חלקי, (ב) מחיר הסגירה הממוצע של מניות הבנק בבורסה בשישים ימי המסחר האחרונים של השנה הרלוונטית. מניות הפנטום החסומות המותנות כוללות בנוסף לתנאי ההבשלה, גם תנאי ביצוע שאינו תנאי שוק לפיו כמות המניות המוענקות תותאם כפונקציה של הפרש התשואה של הבנק על עלות ההון שלו (ראה בביאור 15 לעיל).

(7) יחידות RSU ויחידות RSU מותנות ליו"ר דירקטוריון הבנק ולמנכ"ל הבנק

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 28 בפברואר 2012 הבנק העניק ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק, בהתאם לתוכנית תגמול 2010 (ראה בביאור 15 לעיל) 133,332 יחידות RSU לכל מנהל בנפרד, חלף מניות פנטום חסומות. יחידות ה-RSU הוענקו ללא תמורה. המניות שתנבענה מיחידות ה-RSU שהבשילו (להלן: "מניות המימוש") תהיינה חסומות לשנה נוספת מתום תקופת ההבשלה הרלוונטית (ראה בביאור 16 לעיל).

כחלק מהסכם ההעסקה החדש של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק הוענקו יחידות RSU חדשות. לפרטים ראה בביאור 15 ו(ג).

(8) בימים 29 באפריל 2012, 30 באפריל 2012 ו-3 במאי 2012 אישרו ועדת שכר ותגמולים, ועדת הביקורת ודירקטוריון ישראלכרט את מימוש האופציות שהוקצו ליו"ר ישראלכרט במסגרת הסכם ההעסקה הקודם שלה שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2011 ואשר הבשילו במלואן, בשיטת ה"מימוש נטו", כך שליו"ר דירקטוריון ישראלכרט תוקצינה מניות רגילות של ישראלכרט אשר תימכרנה לישראלכרט, כפוף לאישורו של המפקח על הבנקים. ככל שלא יתקבל אישור המפקח על הבנקים כאמור, התחייב הבנק לרכוש את המניות האמורות באותם תנאים. לאחר שנמסר לבנק, כי המפקח על הבנקים לא נתן את אישורו לרכישת המניות על-ידי ישראלכרט, הן נרכשו על-ידי הבנק.

רכישת המניות הינה בסכום כולל של כ-3,512 אלפי ש"ח (לפני ניכוי המס החל), אשר נקבע, בהתבסס על הערכת שווי של מעריך שווי חיצוני. מימוש האופציות ומכירת המניות כאמור, אושרו על-ידי ועדת משאבי אנוש שכר ותגמולים, ועדת הביקורת של הבנק, דירקטוריון הבנק ואסיפת בעלי המניות של הבנק.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ב. אומדן השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו

(1) כתבי אופציה לעובדי הבנק:

השווי ההוגן של כתבי האופציה אשר הוענקו לעובדי הבנק במסגרת תוכנית 2004-2009 נמדד ביום הענקתם. השווי ההוגן של כתבי האופציה אשר הוענקו לעובדי הבנק במסגרת תוכנית 2010-2012 נמדד עד למועד אישור הרכישה העצמית על-ידי הפיקוח על הבנקים, כהתחייבות וממועד זה, כמענק המסולק במכשירים הוניים. השווי ההוגן חושב באמצעות מודל בלק ושולס (Black-Scholes model). מועד המימוש הצפוי ששימש לצורך חישוב השווי ההוגן הינו תום תקופת ההבשלה, מאחר שעקב תוספת המימוש המזערית מחד, והיעדר מנגנון התאמה לדיבידנד מאידך, סביר כי העובדים ייטו לממש את האופציות בהקדם האפשרי על מנת לזכות בדיבידנד המחולק למניות.

להלן פירוט של ההנחות המרכזיות ששימשו לאמידת השווי ההוגן של המענקים לעובדים:

אופציות המוענקות בשנת				
2009	2010	2011	2012	
2.9%	3.1%	3.4%	3.7%	ריבית חסרת סיכון ⁽¹⁾ (%)
4.0	3.1	4.1	5.1	אורך חיים צפוי (שנים)
33.8%	39.3%	36.1%	35.0%	התנודתיות הצפויה ⁽²⁾ (%)
8.5%	4.1%	4.6%	4.7%	תשואת דיבידנד למניה (%)
1	1	1	1	מחיר מימוש (ש"ח)
8.0	16.9	16.9	16.9	מחיר מניה ביום הענקה (ש"ח)
4.8	13.9	13.1	12.4	שווי הוגן לכתב אופציה (ש"ח)

(1) ריבית חסרת סיכון נאמדה באמצעות עקום תשואה שקלי חזוי המבוסס על אגרות-חוב ממשלתיות שאינן צמודות.
 (2) תנודתיות צפויה של המניה נאמדה באמצעות בחינת תנודתיות היסטורית של המחירים היומיים של המניה לאורך תקופה מקבילה לתקופת המענק.

(2) מניות פנטום חסומות ומניות פנטום מותנות:

השווי ההוגן של מניות פנטום חסומות ושל מניות פנטום מותנות אשר הוענקו ויסולקו במכשירים הוניים, שווה למחיר מניית הבנק ביום הענקתם, וזאת לאור העובדה שתוספת המימוש בגינן שווה לאפס והן כוללות התאמות בגין חלוקת דיבידנדים. הבנק התאים את כמות מניות הפנטום החסומות המותנות שצפוי שיובשלו, בהתאם לתחזית הפרש התשואה על עלות ההון.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ג. פרטים נוספים בדבר עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים:

1. עסקות תשלום מבוסס מניות מסוג אופציות למניות הבנק שהוענקו לעובדים:

31 בדצמבר					
2010		2011		2012	
ממוצע מספר האופציות משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	מספר האופציות	ממוצע מספר האופציות משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	מספר האופציות	ממוצע מספר האופציות משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	מספר האופציות
1	16,533,494	1	25,296,048	1	20,853,232
1	12,831,723	1	-	1	-
1	(99,677)	1	(398,038)	1	(72,405)
1	(3,969,492)	1	(4,044,778)	1	(4,074,912)
1	25,296,048	1	20,853,232	1	(16,705,915)

(1) הממוצע משוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך השנה במועד המדידה היה 12.38 ש"ח לכתב אופציה (בשנת 2011 - 13.09 ש"ח, בשנת 2010 - 13.90 ש"ח).

(2) הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך השנה היה 13.73 ש"ח (בשנת 2011 - 15.74 ש"ח, בשנת 2010 - 17.09 ש"ח).

(3) אופציות למניות הקיימות במחזור לתום השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש*:

31 בדצמבר		
2010	2011	2012
1	1	1
25,296,048	20,853,232	16,705,915
1	1	1
3.5	3.0	2.5
-	-	-
1	1	1

* מחירי המימוש של כל האופציות שהונפקו במסגרת התוכניות הוא 1 ש"ח.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

- ג. פרטים נוספים בדבר עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים (המשך):
 2. מניות פנטום חסומות ומניות פנטום חסומות חותנות המסולקות במכשירים הוניים ליום 31.12.12:

מספר יחידות								
יו"ר		מנכ"ל		חברי הנהלה		מנהלים בכירים		
מותרות	חסומות	מותרות	חסומות	מותרות	חסומות	מותרות	חסומות	
122,325	266,666	128,453	266,666	379,540	1,497,543	903,288	2,289,417	קיימות במחזור לתחילת השנה
-	400,000	-	666,667	514,302	1,506,740	473,659	1,361,920	הוענקו במהלך השנה ⁽¹⁾
(122,325)	-	(128,453)	-	(130,640)	(37,076)	(321,237)	(60,713)	חולטו במהלך השנה
-	(133,334)	-	(133,334)	(165,989)	(526,663)	-	-	מומשו במהלך השנה ⁽²⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	פקעו במהלך השנה
-	533,332	-	799,999	597,213	2,440,544	1,055,710	3,590,624	קיימות במחזור לתום השנה ⁽³⁾
15.75		12.65		12.85		13.55		(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של המניות שהוענקו במהלך השנה במועד המדידה בשי"ח
16.36		16.36		14.12		-		(2) הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש של היחידות שמומשו במהלך השנה בשי"ח
-	-	-	-	-	-	-	-	(3) המניות הקיימות במחזור לתום השנה: תחום מחירי מימוש (בשי"ח)
-	533,332	-	799,999	597,213	2,440,544	1,055,710	3,590,624	מספר המניות
-	-	-	-	-	-	-	-	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשי"ח)
-	2.50	-	3.50	2.38	1.87	2.06	1.95	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה ניתנות למימוש:
-	-	-	-	-	-	-	-	מספר המניות
-	-	-	-	-	-	-	-	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשי"ח)

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

- ג. פרטים נוספים בדבר עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים (המשך):
 2. מניות פנטום חסומות ומניות פנטום חסומות חותנות המסולקות במכשירים הוניים ליום 31.12.11:

מספר יחידות								
יו"ר		מנכ"ל		חברי הנהלה		מנהלים בכירים		
מותרות	חסומות	מותרות	חסומות	מותרות	חסומות	מותרות	חסומות	
244,650	400,000	256,906	400,000	418,675	1,463,498	510,286	2,384,221	קיימות במחזור לתחילת השנה
-	-	-	-	80,653	265,210	450,059	1,804,965	הוענקו במהלך השנה ⁽¹⁾
(122,325)	-	(128,453)	-	(1,447)	-	(57,057)	(213,741)	חולטו במהלך השנה
-	(133,334)	-	(133,334)	(118,341)	(231,165)	-	-	מומשו במהלך השנה ⁽²⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	פקעו במהלך השנה
-	-	-	-	-	-	-	(1,686,028)	סוגו מחדש כמניות פנטום
122,325	266,666	128,453	266,666	379,540	1,497,543	903,288	2,289,417	קיימות במחזור לתום השנה ⁽³⁾
-	-	-	-	17.27	-	16.71	-	(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של המניות שהוענקו במהלך השנה במועד המדידה בשי"ח
13.03	-	13.03	-	13.48	-	-	-	(2) הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש של היחידות שמומשו במהלך השנה בשי"ח
-	-	-	-	-	-	-	-	(3) המניות הקיימות במחזור לתום השנה:
122,325	266,666	128,453	266,666	379,540	1,497,543	903,288	2,289,417	תחום מחירי מימוש (בשי"ח)
-	-	-	-	-	-	-	-	מספר המניות
-	-	-	-	-	-	-	-	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשי"ח)
2.00	1.50	2.00	1.50	1.70	1.36	2.47	2.60	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה ניתנות למימוש:
-	-	-	-	-	-	-	-	מספר המניות
-	-	-	-	-	-	-	-	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשי"ח)

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ד. התחייבויות הנובעות מעסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן:

1. להלן פרטים נוספים בדבר יחידות פנטום לעובדים בכירים שהוענקו ליום 31 בדצמבר 2012:

20-25	15-20	10-15	5-10	תחום מחירי מימוש בשי"ח
146,073	108,937	681,261	35,009	מספר יחידות פנטום שהוענקו וטרם מומשו
146,073	108,937	589,594	35,009	מזה: ניתנים למימוש
0.8	0.9	0.8	0.1	ממוצע שנים לפקיעה

2. להלן פרטים נוספים בדבר מניות פנטום חסומות ומניות פנטום חסומות מותנות המסולקות במזומן ליום

:31.12.12

סך-הכל	מותנות	חסומות	תחום מחירי מימוש בשי"ח
-	-	-	מספר יחידות פנטום שהוענקו וטרם מומשו
1,697,914	-	1,697,914	מזה: ניתנים למימוש
-	-	-	ממוצע שנים לפקיעה
0.38	-	0.38	

להלן פרטים נוספים בדבר מניות פנטום חסומות ומניות פנטום חסומות מותנות המסולקות במזומן ליום 31.12.11:

סך-הכל	מותנות	חסומות	תחום מחירי מימוש בשי"ח
-	-	-	מספר יחידות פנטום שהוענקו וטרם מומשו
3,911,842	554,901	3,356,941	מזה: ניתנים למימוש
-	-	-	ממוצע שנים לפקיעה
0.93	1.00	0.92	

3. להלן פרטים נוספים בדבר סך ההתחייבות הנובעת מעסקות תשלום מבוסס מניות ובדבר השווי הפנימי

של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן הבשילה עד תום השנה:

ליום 31 בדצמבר		
במיליוני ש"ח		
2011	2012	
70	44	סך ההתחייבויות הנובעות מעסקות תשלום מבוסס מניות
		השווי הפנימי של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן
38	42	או לנכסים אחרים הבשילה עד תום השנה

ביאור 17 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2012						
סך-הכל לא-כספיים*	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
נכסים						
55,301	-	2,295	499	21,768	-	30,739
52,070	1,697	1,893	1,199	6,295	3,219	37,767
47	-	-	-	-	-	47
249,182	148	8,987	6,805	27,731	56,878	148,633
798	-	-	263	488	-	47
127	127	-	-	-	-	-
3,726	3,726	-	-	-	-	-
33	33	-	-	-	-	-
9,624	27	333	352	3,262	469	5,181
5,480	582	78	283	76	214	4,247
376,388	6,340	13,586	9,401	59,620	60,780	226,661
התחייבויות						
271,411	148	7,305	13,465	62,492	20,350	167,651
6,015	-	108	534	2,531	346	2,496
629	-	-	-	130	328	171
1,116	-	555	-	561	-	-
35,677	-	579	64	1,062	27,120	6,852
12,718	-	385	597	3,592	2,203	5,941
21,765	467	46	197	1,172	192	19,691
349,331	615	8,978	14,857	71,540	50,539	202,802
27,057	5,725	4,608	(5,456)	(11,920)	10,241	23,859
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
סך-הכל כללי						
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (61) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במיגור הלא-צמוד.

ביאור 17 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

		ליום 31 בדצמבר 2011						
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי			
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד		
נכסים								
55,790	-	1,477	995	19,881	166	33,271	מזומנים ופקדונות בבנקים	
34,411	1,590	1,475	1,291	5,172	3,136	21,747	ניירות-ערך	
246,495	220	9,839	6,455	30,760	56,718	142,503	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾	
616	-	-	232	303	1	80	אשראי לממשלות	
125	125	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות	
3,720	3,720	-	-	-	-	-	בניינים וציוד	
44	44	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	
10,799	19	927	229	7,098	77	2,449	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾	
**4,662	444	91	184	307	509	**3,127	נכסים אחרים	
**356,662	6,162	13,809	9,386	63,521	60,607	**203,177	סך-כל הנכסים	
התחייבויות								
256,417	220	6,849	12,938	60,404	20,615	155,391	פקדונות הציבור	
7,001	-	55	857	3,058	693	2,338	פקדונות מבנקים	
1,085	-	-	-	137	684	264	פקדונות הממשלה	
1,305	-	157	-	1,148	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר	
32,933	-	257	75	1,690	24,646	6,265	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
13,421	-	933	334	6,971	2,143	3,040	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾	
20,399	478	128	200	1,074	189	18,330	התחייבויות אחרות	
332,561	698	8,379	14,404	74,482	48,970	185,628	סך-כל ההתחייבויות	
**24,101	5,464	5,430	(5,018)	(10,961)	11,637	**17,549	עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:	
		(6,848)	3,285	9,211	(4,834)	(814)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
		981	1,307	(658)	-	(1,630)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
		(122)	169	582	-	(629)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
	5,464	(559)	(257)	(1,826)	6,803	**14,476	סך-הכל כללי	
		1,092	1,743	(942)	-	(1,893)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	
		(48)	469	1,651	-	(2,072)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

** הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי בחשבונאות מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) לעיל.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.
 (3) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (19) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במיגור הלא-צמוד.

ביאור 18 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾ ב-%	יתרה מאזנית ⁽³⁾			תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*						תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*				נכסים	התחייבויות	הפרש
	סך-הכל	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾	סך-הכל תזרימי מזומנים	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 4 עד 5 שנים	מעל 3 עד 4 שנים	מעל 2 עד 3 שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש			
31 בדצמבר 2012																
3.4%	226,661	5,720	237,556	1,505	9,098	18,104	10,284	11,751	18,219	30,920	55,400	13,995	68,280	נכסים	התחייבויות	הפרש
3.1%	202,802	452	207,422	639	1,500	5,888	3,231	2,725	3,355	6,417	20,878	10,486	152,303	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	23,859	5,268	30,134	866	7,598	12,216	7,053	9,026	14,864	24,503	34,522	3,509	(84,023)	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	(10,714)	-	(10,378)	-	(134)	2,176	1,116	(395)	3	1,232	(4,051)	(5,434)	(4,891)	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	(137)	-	(32)	-	5	17	6	6	7	(9)	563	(312)	(315)	נכסים	התחייבויות	הפרש
3.4%	60,780	145	74,175	4,068	14,257	16,465	5,909	6,788	6,866	9,105	7,385	1,274	2,058	נכסים	התחייבויות	הפרש
4.1%	50,539	-	58,837	86	1,783	19,135	3,721	4,519	7,168	8,735	9,095	2,492	2,103	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	10,241	145	15,338	3,982	12,474	(2,670)	2,188	2,269	(302)	370	(1,710)	(1,218)	(45)	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	(1,802)	-	(2,039)	-	30	124	43	532	(265)	(941)	(1,158)	(349)	(55)	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	נכסים	התחייבויות	הפרש
2.9%	33,463	571	34,772	96	748	3,187	2,444	2,012	2,716	3,782	5,449	5,076	9,262	נכסים	התחייבויות	הפרש
1.2%	62,597	13	63,188	62	284	945	433	590	1,220	2,238	11,146	11,494	34,776	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	(29,134)	558	(28,416)	34	464	2,242	2,011	1,422	1,496	1,544	(5,697)	(6,418)	(25,514)	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	12,520	-	12,421	-	115	(2,118)	(1,121)	(109)	212	(394)	5,136	5,763	4,937	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	113	-	7	-	(5)	(17)	(6)	(6)	(7)	11	(562)	310	289	נכסים	התחייבויות	הפרש
2.2%	49,144	110	51,073	320	1,338	4,433	955	2,229	2,880	4,795	7,673	2,425	24,025	נכסים	התחייבויות	הפרש
3.0%	32,778	124	33,239	46	150	421	183	236	515	1,732	9,597	3,919	16,440	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	16,366	(14)	17,834	274	1,188	4,012	772	1,993	2,365	3,063	(1,924)	(1,494)	7,585	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	(4)	-	(4)	-	-	-	-	-	-	-	3	-	(7)	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	24	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	6,340	6,333	7	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	615	615	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	5,725	5,718	7	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	נכסים	התחייבויות	הפרש
3.2%	376,388 ⁽⁵⁾	12,879	397,583	5,989	25,441	42,189	19,592	22,780	30,688	48,602	75,907	22,770	103,625	נכסים	התחייבויות	הפרש
2.9%	349,331	1,204	362,686	833	3,717	26,389	7,568	8,070	12,258	19,122	50,716	28,391	205,622	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	27,057	11,675	34,897	5,156	21,724	15,800	12,024	14,710	18,430	29,480	25,191	(5,621)	(101,997)	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	-	-	-	-	11	182	38	28	(50)	(103)	(70)	(20)	(16)	נכסים	התחייבויות	הפרש
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	(2)	(2)	נכסים	התחייבויות	הפרש

* בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי. פקדונות לא-צמודים, בריבית הנגזרת מריבית הפריים, עם אופציה לפירעון מוקדם, נכללו במועד הראשון למימוש האופציה, שלאחר תאריך המאזן. סכומי הריבית בגין חוזים לפיהם הריבית משתנה (במועדים קבועים מראש, או במועדים שאינם קבועים מראש) חושבו על-פי שיעורי הריבית ביום 31 בדצמבר 2012.

- (1) כולל הצמדה למטבע-חוץ.
- (2) נכסים ללא תקופת פירעון כוללים נכסים בסך של 4,015 מיליוני ש"ח, שזמן פירעונם עבר.
- (3) כפי שנכללה בביאור מס' 17 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין נגזרים.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (5) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 14,529 מיליוני ש"ח שמתוכו סכומי חריגה ממסגרת חח"ד בסך 2,246 מיליוני ש"ח.

ביאור 18 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון (המשך)

שיעור תשואה חוזי(3) ב-%	יתרה מאזנית(2)		תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*							תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*				
	סך-הכל	ללא תקופת פירעון(1)	סך-הכל תזרימי מזומנים	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 4 עד 5 שנים	מעל 3 עד 4 שנים	מעל 2 עד 3 שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל 3 חודשים עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד 3 חודשים	מעל שנה עד שנה	עם דרישה עד חודש
	סך-הכל ליום 31 בדצמבר 2011													
3.7%	356,662** ⁽⁴⁾	11,616	384,672**	4,966	25,009	47,107	19,634	21,258	32,314**	42,746	59,997	23,828	107,813	נכסים
3.5%	332,561	1,219	349,309	3,108	8,537	26,444	7,465	10,178	14,936	17,507	45,641	30,720	184,773	התחייבויות
	24,101**	10,397	35,363**	1,858	16,472	20,663	12,169	11,080	17,378**	25,239	14,356	(6,892)	(76,960)	הפרש
	-	-	-	-	(7)	92	89	16	(49)	(67)	(53)	(19)	(2)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות) (2)
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(2)	3	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)

* בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים. פקדונות לא-צמודים, בריבית הנמרת מריבית הפריים, עם אופציה לפירעון מוקדם, נכללו במועד הראשון למימוש האופציה, שלאחר תאריך המאזן. סכומי הריבית בגין חוזים לפיהם הריבית משתנה (במועדים קבועים מראש, או במועדים שאינם קבועים מראש) חושבו על-פי שיעורי הריבית ביום 31 בדצמבר 2011.

** הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה)(21) לעיל.

- (1) נכסים ללא תקופת פירעון כוללים נכסים בסך של 3,247 מיליוני ש"ח, שזמן פירעונם עבר.
- (2) כפי שנכללה בביאור מס' 17 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין נגזרים.
- (3) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (4) כולל אשראי בתנאי חיד"ד בסך 15,544 מיליוני ש"ח שמתוכו סכומי חריגה ממסגרת חיד"ד בסך 1,769 מיליוני ש"ח.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

31 בדצמבר			
2011	2012	2011	2012
'יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		'יתרות החוזים*	
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים:			
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה - עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:			
4	3	2,627	1,460
(1) אשראי תעודות			
18	20	7,012	6,605
(2) ערבויות להבטחת אשראי			
58	66	13,032	15,085
(3) ערבויות לרוכשי דירות			
168	191	19,359	19,004
(4) ערבויות והתחייבויות אחרות			
76	69	32,924	32,343
(5) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק			
-	-	10,163	10,279
(6) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים			
90	96	34,515	36,090
(7) מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו			
67	64	26,456	26,591
(8) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן			
76	86	17,636	20,270
(9) התחייבויות להוצאת ערבויות			

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

31 בדצמבר	
2011	2012
ב. התקשרות חוץ-מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה⁽¹⁾ לסוף השנה	
יתרת האשראי מפקדונות לפי מידת גבייה ⁽²⁾	
43	40
מטבע ישראלי לא-צמוד	
5,201	4,452
מטבע ישראלי צמוד מדד	
46	51
מטבע-חוץ	
5,290	4,543
סך-הכל	

(1) אשראים ופקדונות מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפקדונות), עם מרווח או עם עמלת גבייה (במקום מרווח).
 (2) הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 301 מיליוני ש"ח, (2011: 483 מיליוני ש"ח), לא נכללו בלוח זה.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התקשרות חוץ-מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה⁽¹⁾ לסוף השנה (המשך):
תזרימים בגין עמלת גבייה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גבייה⁽¹⁾

31 בדצמבר 2011	31 בדצמבר 2012						
	סך-הכל	סך-הכל	מעל 20 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים
							במיגזר הצמוד למדד⁽²⁾
310	251	1	29	90	50	53	תזרימים חוזיים עתידיים
226	185	-	12	57	39	48	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
203	179	-	11	54	38	47	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ⁽³⁾

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות:

31 בדצמבר		
2011	2012	
20	35	הלוואות מפקדונות לפי מידת הגבייה
8	9	הלוואות עומדות

- (1) אשראים ופקדונות מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפקדונות), עם מרווח או עם עמלת גבייה (במקום מרווח).
- (2) כולל מיגזר מטבע-חוץ.
- (3) ההיוון בוצע לפי שיעור 0.78% (2011: לפי שיעור 2.28%).

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:

31 בדצמבר		
2011	2012	
260	250	(1) התחייבות לרכישת ניירות ערך
39	21	(2) הקמה של בניינים וציוד ורכישתם
		(3) דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתקופה העולה על שלוש שנים מתאריך המאזן, לתשלום בשנים הבאות*:
147	154	בשנה הראשונה
147	154	בשנה השניה
147	154	בשנה השלישית
140	144	בשנה הרביעית
129	132	בשנה החמישית
795	777	מעל חמש שנים
1,505	1,515	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

* הוצג מחדש.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך):

(4) פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
376	761	467	הערך בספרים של האשראי שנמכר
376	772	486	תמורה שהתקבלה במזומן
-	-	-	תמורה שהתקבלה בניירות-ערך
376	772	486	סך-הכל תמורה
-	11	19	סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי

(5) הבנק ערב כלפי חלק מעמיתי קופות הגמל שנוהלו על ידו בעבר ונמכרו לחברות ביטוח ובתי השקעות לשלם במועד הזכאות לפחות את סכום תקבולי הקרן הנומינליים בחשבון העמית בניכוי סכומים המותרים על-פי החוק לכיסוי הוצאות הקופה, ניכוי מס וכן כל סכום שהקופה מחוייבת להחזיר למעבידיו של העמית, והכל בהתאם לנאמרו בסעיף הרלוונטי בתקנון ההתאגדות המאושר של כל קופה. יתרת סכומים נומינליים אלה הסתכמה לתאריך המאזן ב-3,439 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011: 3,739 מיליוני ש"ח). הצטברות הכספים בקופות הנ"ל לזכות אותם עמיתים עולה בדרך כלל במידה ניכרת על הסכומים בגינם ערב הבנק ו-"השווי ההוגן" של התחייבות הבנק לאמור ביום 31 בדצמבר 2012 אינו מהותי.

במסגרת מכירת הקופות הוסדר נושא ערבות הבנק מול כל אחד מהרוכשים של הקופות שהיתה בהם ערבות הבנק. לגבי קופות הגמל שנמכרו לחברות הביטוח ו/או לחברות שבשליטתן - המוחתה הערבות מיידית ביום מועד השלמת העסקה באישורו של הממונה על שוק ההון, בטוח וחיסכון (להלן: "הממונה") והבנק אינו ערב עוד לעמיתיהן. לגבי קופות הגמל שנרכשו על-ידי בתי השקעות ואשר היתה בהם ערבות הבנק - נקבע מתווה כדלקמן:

- במשך תקופה מוגבלת ועד לשנתיים הראשונות מיום מועד השלמת העסקה, הבנק ימשיך להיות ערב כלפי חלק מעמיתי קופות הגמל כפי שהיה כאשר הקופות היו בבעלותו.
- לאחר סיומה של התקופה המוגבלת שנקבעה ימשיך הבנק לערוב לחלק מעמיתי קופות הגמל רק על היתרה הצבורה עד תום שבע שנים ממועד השלמת העסקה.
- הרוכשים התחייבו להעביר בתום שבע שנים ממועד השלמת העסקה את ערבות הבנק למבטח או לגורם אחר שיאושר על-ידי הממונה באופן שהבנק יופטר באופן סופי ומוחלט מערבותו.
- בהסכם המכירה בין הבנק לבין פריזמה קיימת התייחסות לנושא הערבות כדלקמן:

אם וככל שהערבויות הקיימות כולן או מקצתן תמומשנה, אזי במקרה כזה הרוכשת תפצה ותשפה את הבנק על-פי דרישתו הראשונה בכתב בגין כל סכום ששולם על-ידו, ובלבד שהסכום המצרפי בגין כל שנה קלנדרית לא יעלה על סכום של 22 מיליוני ש"ח. יתרת הערבויות לתאריך המאזן הינה אפס. משנמכרו קופות הגמל של פריזמה לפסגות, נטלה על עצמה פסגות התחייבות זו כלפי הבנק החל ממועד השלמת המכירה לידיה.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- בהסכם המכירה בין הבנק לבין דש קופות-גמל קיימת התייחסות לנושא הערבות כדלקמן:
אם וככל שהערבות הקיימת תמומש, אזי במקרה כזה הרוכשת (בערבות חברת האם) תפצה ותשפה את הבנק על-פי דרישתו הראשונה בכתב בגין כל סכום ששולם על ידו, ובלבד שהסכום המצרפי בגין כל שנה קלנדרית לא יעלה על סכום של 7 מיליוני ש"ח. יתרת הערבויות לתאריך המאזן הינה אפס.
מתווה הפעולה המתואר הוסדר באופן מפורט בכל אחד מההסכמים ועוגן בתקנוני הקופות שאושרו על-ידי הממונה. בתקנוני הקופות נאמר כי כל עוד לא ניתן אישור הממונה להחלפת ערבות הבנק או המחאתה, תמשיך ערבות הבנק ככפי חלק מעמית קופות הגמל לעמוד בתוקפה.
(6) הבנק התחייב לשפות נושאי משרה שהינם דירקטורים בבנק, והנחשבים או העשויים להיחשב כבעלי שליטה בבנק, כמשמעות מונח זה בסעיף 268 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
סכום השיפוי, שיעמיד הבנק, מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מארועי השיפוי, לא יעלה על 25% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, לפי דוחותיו הכספיים האחרונים, שפורסמו סמוך לפני מועד השיפוי בפועל. כמו-כן, הבנק התחייב לשפות חברות בנות לצורך קיום מגבלות ניהול בנקאי תקין (יחס הון לרכיבי סיכון ומגבלות חבות לווה בודד ואנשים קשורים) ולצורך קבלת פטור מיישום הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון". השיפוי יפקע מאלי, ללא צורך בפעולה כלשהי של מי מן הצדדים במועד בו הבנק יחדל להחזיק, בין בעצמו ובין באמצעות חברות שבבעלותו המלאה, בכל אמצעי השליטה בחברה.
(7) הפועלים הנפקות בע"מ, חברה מאוחדת, העוסקת בהנפקת כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב לציבור על-פי תשקיפים לשם הפקדת תמורתם בבנק, התחייבה לשפות דירקטורים, נושאי משרה ועורכי דין (להלן: "מקבלי השיפוי") בקשר לתשקיפים שונים שפרסמה מאז שנת 1998 בגין חבות כספית שתוטל עליהם בשל פעולה שעשו בתוקף מתן השירותים על-ידיהם לחברה, ולגבי כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב שהונפקו החל משנת 2001 גם בגין חבות כספית שהוטלה עליהם לטובת אדם אחר על-פי פסק-דין, לרבות פסק-דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית-משפט ובגין הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך-דין, שיוציאו או שיחוייבו בהן בידי בית-משפט בהליך שיוגש נגדם בידי החברה או בשמה או על-ידי אדם אחר, או באישום פלילי שממנו יזוכו, או באישום פלילי שבו יורשעו בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית, ולגבי כתבי התחייבות נדחים (סדרה טי-יד) ושטרי הון נדחים (סדרה 1) שהונפקו על-פי תשקיפים מיום 21 בדצמבר 2005 ועד ליום 23 במאי 2011 גם לגבי הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר-טרחה עורך-דין, שהוציאו מקבלי השיפוי עקב חקירה או הליך שהתנהל נגדו בידי הרשות המוסמכת לנהל חקירה או הליך, ואשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדם, ובלי שהוטלה עליהם חבות כספית כחלופה להליך פלילי, או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדם, אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית, כהגדרתם של מונחים אלה בחוק החברות התשנ"ט-1999, והכל במידה שהחבות הכספית ו/או ההוצאות לא יכוסו בפועל על-ידי פוליסת ביטוח. תקרת השיפוי נקבעה לכל מקבלי השיפוי במצטבר בסכום מירבי שלא יעלה על סכום המסגרת הכולל כפי שנקבע בכל תשקיף ותשקיף, ולגבי כתבי התחייבות נדחים (סדרה טי-יד) בסכום מירבי שלא יעלה על 10% מסכום המסגרת הכולל שנקבע להנפקה על-פי התשקיף הנ"ל.
(8) מכוח הסכם קיימת התחייבות תלויה בין מסלקת הבורסה וחברי הבורסה לניירות-ערך בת"א בע"מ (ובהם הבנק), הדנה במתן שיפוי באופן הדדי בין החברים למסלקת הבורסה לשלם את הכסף, כולו או מקצתו, או את ניירות הערך הנסלקים, כולם או מקצתם, שאחד מחברי הבורסה חייב לשלם או למסור, וכן אם המסלקה שילמה את הכסף, שלא שולם כאמור, או רכשה את ניירות הערך הנסלקים שלא נמסרו ומסרה אותם למקבל המיועד, שהם מגיעים לו.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

חלקו של כל חבר בשיפוי הוא כיחס שבין המחזור הכספי של החבר לגבי המחזור הכספי הכולל של כל החברים האחראים לשלם למסלקה עקב ההפסד, במשך תקופה של 12 חודשים, המסתיימת ביום האחרון של החודש הקודם לחודש בו אירע המקרה שגרם להפסד. **(9)** חברות מאוחדות של הבנק משמשות כנאמנות למחזיקי אגרות-חוב ונדרשות לעקוב אחר קיום תנאי אגרות החוב על-פי התחייבויות החברות המנפיקות ועל-פי דין. כמו-כן, עוסקות החברות בשירותי נאמנות לטובת נהנים שונים בעלי כספים, זכויות ונכסים אחרים, להחזקתם ולניהולם על-פי הוראות בעליהם.

(10) (א) חברת ישראלכרט התחייבה לשפות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברה כפי שהיו מעת לעת, סכום השיפוי שתעמיד ישראלכרט מכוח ההתחייבות, לכל המבוטחים בחברה במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא יעלה על 30% מהונה לפי דוחותיה הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני התשלום בפועל.

(ב) חברת פועלים אקספרס התחייבה לשפות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברה כפי שהיו מעת לעת, סכום השיפוי שתעמיד החברה מכוח ההתחייבות, לכל המבוטחים בחברה במצטבר, בגין אחד או יותר מאירוע השיפוי, לא יעלה על 50% מהונה המיוחס לבעלי המניות של החברה לפי דוחותיה הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני התשלום בפועל.

(11) בעקבות מגעים שקיימו בין ישראלכרט וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד ו.כ.א.ל (שלוש החברות ביחד, להלן: "**חברות כרטיסי האשראי**") לבין הממונה, הגיעו חברות כרטיסי האשראי להסדר ביניהן (להלן: "**ההסדר**"), על כך שחברות כרטיסי האשראי והבנקים בעלי השליטה בהן, תתקשרנה בהסכם מקומי מפורט ביניהן בדבר סליקה מקומית מלאה בישראל תוך הפעלת ממשק טכני מתאים (להלן: "**הממשק הטכני**"), של עסקות בכרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד. ההסדר נחתם בחודש מאי 2007, בין חברות כרטיסי האשראי, אמינית, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

חברות כרטיסי האשראי, ביחד עם הבנקים בעלי השליטה בהן, בהתאמה, בנק הפועלים, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הגישו לבית הדין בחודש אוקטובר 2006 בקשה לאישור הסדר כובל, בתנאים שגובשו והוסכמו עם הממונה. ביום 28 בדצמבר 2011 הוגש לבית הדין הסדר מתוקן לסליקה צולבת המתקן את ההסכמות הקודמות, שתוקפו מיום אישורו ועד ליום 31 בדצמבר 2018. ביום 7 במרץ 2012 ניתן פסק דין של בית הדין להגבלים עסקיים המאשר את ההסדר המתוקן על כל תנאיו. תנאי ההסדר המתוקן, אשר קבלו אישור בפסק דינו של בית הדין כוללים, בין היתר: התחייבות הצדדים לפנות לבית הדין או לממונה לתקופה שלאחר תום ההסדר אם הצדדים יבקשו להמשיך בסליקה צולבת, כללי התנהגות שונים שיחולו על חברות כרטיסי האשראי בהתקשרויותיהן עם בתי עסק לצירופם להסדרי סליקה עימן, וביניהם איסורי קשירה בין כרטיסים שונים, איסורי אפליה שונים, ובנוסף, התחייבות של הבנקים הנ"ל להחיל את כללי ההתנהגות האמורים גם על עצמם וליטול על עצמם כללי התנהגות בקשריהם עם מחזיקי כרטיסי אשראי ועם בתי עסק המכבדים כרטיסי אשראי, שתכליתם איסורי אפליה, קשירה, או השפעה, בדרכים שנאסרו בהסדר, למעבר לכרטיסי אשראי מסוים או לסליקה עם מי מחברות כרטיסי האשראי. ההסדר קובע כי שיעורי עמלת המנפיק יהיו: ברבעון האחרון של שנת 2012 עמדה עמלת המנפיק הממוצעת על 0.8%, מיום 1 בינואר 2013 תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.75%, מיום 1 ביולי 2013 תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.735%, מיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%.

ההפחתה בעמלת המנפיק שאושרה על-ידי בית הדין עשויה להשפיע מהותית לרעה על התוצאות הכספיות של ישראלכרט בעתיד, אולם אין ביכולת ישראלכרט להעריך את היקפה בפועל.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בחודש אוגוסט 2011 אושרה במליאת הכנסת ופורסמה ברשומות הצעת חוק ממשלתית העוסקת, בין היתר, בתחום הניכיון, וכן בהוראה כי מנפיק שהנפיק עשרה אחוזים או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק בוצעו עשרה אחוזים לפחות מסכום העסקאות שבוצעו בישראל, יחויב להתקשר עם סולק לצורך ביצוע סליקה צולבת של עסקאות בכרטיסי החיוב שהנפיק. תחילת הוראת חוק זו הינה ביום 15 במאי 2012. לחוק השפעה לרעה על ישראלכרט, אולם בשלב זה אין ביכולת ישראלכרט להעריך את מלוא היקפה בפועל.

בחודש אפריל 2012 נחתם הסכם בין ישראלכרט ללאומי קארד, ובחודש מאי 2012 נחתם הסכם בין ישראלכרט לבין כ.א.ל, שניהם בקשר ליישומו של תיקון מספר 18 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "ההסכמים"). על פי ההסכמים, ניתנו ללאומי קארד ולכ.א.ל רישיונות לסלוק את כרטיסי החיוב של המותג "ישראלכרט" בתנאים שסוכמו בין הצדדים. להערכת ישראלכרט, למתן הרישיונות בהתאם לחוק תהיה השפעה מהותית לרעה על ישראלכרט, אולם בשלב זה אין ביכולת ישראלכרט להעריך את היקפה בפועל. ב-13 בספטמבר 2012 ניתן פטור על-ידי הממונה ולפיו לאומי קארד ו-כ.א.ל יוכלו לסלוק את כרטיסי המותג "ישראלכרט" בתשלום עמלת המנפיק, דמי רישיון חד פעמיים וסכום נוסף שעל תוכנו וגובהו הוטל חיסיון על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים. מאחר והממונה לא התיר גביית דמי רישיון כפי שהוסכם בין הצדדים, פנתה ישראלכרט ביום 6 בפברואר 2013 לבית הדין להגבלים עסקיים בבקשה לאשר את ההסכמים ובעיקר את גביית דמי הרישיון שהוסכמו.

(12) ביום 19 במרץ 2008 קיבל הבנק הודעה מטעם רשות ההגבלים העסקיים, אשר לפיה, הממונה על הגבלים עסקיים בוחנת אפשרות להפעיל את סמכותה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים") ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין הבנק לבין בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות. הבנק הגיש לממונה את עמדתו, המגובה בחוות-דעת כלכלית, ואשר בה הדגיש, כי אין כל מקום לייחס לו הסדרים כובלים עם בנקים אחרים.

לאחר שהבנק הגיש את טיעונו בכתב, התקיים דיון בין באי-כח כל הבנקים נשואי מכתבה הנ"ל לבין הממונה ובמהלכו הציעה הממונה לבנקים, כי ישולם על-ידיהם סכום מצרפי של 290 מיליוני ש"ח (מזה 80 מיליוני ש"ח על-ידי הבנק) ויעוגנו כללי התנהגות עתידיים בצו מוסכם לפי סעיף 50א או 50ב' לחוק ההגבלים העסקיים. הבנק דחה הצעה זו וככל הידוע לו, כך נהגו גם הבנקים האחרים. ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה על ההגבלים העסקיים קביעה בהתאם לסמכותה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים, ובה קבעה כי עד לשנת 2004 התקיימו הסדרים כובלים בין הבנק לבין בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי. בקביעת הממונה נאמר כי העברות מידע שנעשו בין הבנקים כמפורט בקביעה הינן הסדר כובל. בדעת הבנק להגיש ערר על קביעה זו לבית הדין להגבלים עסקיים.

בהתאם להוראות סעיף 43 לחוק ההגבלים, קביעה זו יכולה לשמש כראיה לכאורה בכל הליך משפטי אחר.

ד. תביעות משפטיות:

(א) קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכוי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותה הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם בכ-112 מיליוני ש"ח.

להלן פירוט התובענות, לרבות הבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים למועד הגשתן (סכומי התביעות המופיעים להלן הינם מקוריים, בהתאם למופיע בכתבי התביעות):

1. ביום 20 במאי 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד ישראל כרטיס בע"מ, חברה בשליטת הבנק (להלן: "ישראל כרטיס"). סכום התביעה האישית הנקוב בכתב התביעה הינו 1,231 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית מוערך בלא פחות מ-373 מיליוני ש"ח. לטענת המבקשת, ישראל כרטיס מבצעת סליקה של עסקות בכרטיסי אשראי באתרי אינטרנט (עסקות במסמך חסר) ללא כל בדיקה של נתוני כרטיסי האשראי המוזנים באתר האינטרנט, פרט למספר הכרטיס ותוקפו, וללא הצלבה של הנתונים שמועברים אליה. בכך, לטענת המבקשת, התרשלה ישראל כרטיס וכן הפרה את החוזה החתום איתה. המבקשים מבקשים לייצג את: "בתי עסק המבצעים עסקות באמצעות עסקה במסמך חסר". הסעד המבוקש הוא להשיב לחברי הקבוצה הנ"ל את העמלות ששולמו בגין עסקות מוכחשות וכן את שווי הטובין שסופק ללקוח לאחר אישורה של ישראל כרטיס כעסקה מאושרת שלאחר מכן הוכחה.

2. ביום 21 בספטמבר 2011 הוגשו לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים") כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל הבנקים המשיבים הועמד על סכום של 927 מיליוני ש"ח ואילו חלקו של הבנק הועמד על סכום של 280 מיליוני ש"ח. עילתה של התביעה, לטענת המבקשים, הינה בגביית יתר הנובעת, כביכול, מגבייה אסורה של "ריבית דריבית" בהלוואות לדיר שלקחו המבקשים מהבנקים המשיבים וכן מכך, שבחישובי הריבית מתעלמים הבנקים המשיבים מכך שהריבית כבר שולמה ושתשלומים קודמים פרעו גם חלק מהקרן.

3. התקבלו בבנק הודעות מפסגות קופות-גמל ופנסיה בע"מ (להלן: "פסגות") ומכלל פנסיה גמל בע"מ (להלן: "כלל"), כי בחודש יולי 2011 הוגשה לביהמ"ש המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד פסגות וכלל ונגד 4 נתבעים אחרים, המנהלים קופות-גמל וקרנות השתלמות.

התובעים טוענים בתביעתם כי הנתבעים יצרו אפליה שלא כדין בין עמיתי קופות הגמל בכך שנתנו רק לחלק מהם הטבות בתשלום דמי ניהול. התובעים דורשים להשוות את זכויות כל העמיתים בקופות הגמל כך שכולם ישלמו דמי ניהול זהים ואחידים בשיעור הנמוך ביותר שנגבה ממי מהעמיתים או לחילופין בשיעור ממוצע אחיד שיקבע. כמו-כן, דורשים התובעים החזר דמי הניהול שניגבו ביתר מעמיתים שהופלו לטענתם לרעה בחמש השנים האחרונות.

התביעה הנ"ל לא הוגשה נגד הבנק, אולם מאחר והיא מתייחסת לתקופה של 5 השנים האחרונות שבה הבנק, (באמצעות חברות שבבעלותו), ניהל כשנתיים חלק מקופות הגמל המנוהלות היום על-ידי פסגות וכלל, הודיעו פסגות וכלל לבנק כי אם בעקבות התביעה יושת עליהן חיוב כספי המתייחס לקופות הגמל שנוהלו על-ידי הבנק בתקופת הניהול של הבנק, אז הן ידרשו לקבל מהבנק שיפוי ופיצוי בגין כך.

4. ביום 16 באוגוסט 2010 הוגשה ל-US Bankruptcy Court of the Southern District of New York (להלן: "Bankruptcy Court") תביעה נגד Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. חברת-בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "הפועלים שוויץ") ונגד אחרים. התובעת, Fairfield Sentry Ltd. באמצעות מפרקיה (להלן: "הקרן"), היא קרן שבה השקיעו לקוחות הפועלים שוויץ. תביעה זו תוקנה והורחבה. התביעה עומדת על סך של כ-27 מיליוני דולר ארצות-הברית.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

התביעה נגד הפועלים שוויץ היא אחת מתביעות דומות רבות שהקרו הגישה, ושהן נדרשים הנתבעים להשיב לקרן את כל הפדיונות שמשכו מהקרן במהלך מספר שנים קודם לפירוקה (להלן: "תביעות Fairfield").

לפועלים שוויץ יש טענות הגנה כנגד התביעה, הן בהיבטים המהותיים שלה והן בהיבטים פרוצדורליים, בין היתר לרבות עצם סמכותו של בית המשפט לדון בתביעות נגד הפועלים שוויץ.

במהלך חודש ספטמבר 2011 התקבלה החלטה של בית המשפט ב-British Virgin Islands (איי הבתולה) (מקום התאגדותה של קרן Fairfield), לפיה קרן Fairfield קיבלה בשעתו תמורה נאותה עבור כספי הפדיונות שנמשכו ממנה. הערעור על החלטה בפני ה-Eastern Caribbean Court of Appeal נדחה. כעת תלויה ועומדת בקשת רשות ערעור של קרן Fairfield ל-Privy Council באנגליה. עד לביורר נושא זה, הדיון בתביעות Fairfield בפני ה-Bankruptcy Court מעוכב.

כמו-כן, החליט בית המשפט הפדרלי בניו-יורק, בחודש ספטמבר 2011, כי ל-Bankruptcy Court אין סמכות עניינית לדון בתביעות Fairfield. עם זאת, בדיון בתביעת השבה דומה הקשורה לפרשת מאדוף, החליט בית המשפט הפדרלי בניו-יורק, בחודש ינואר 2013, כי ל-Bankruptcy Court יש סמכות להמליץ על ממצאים עובדתיים מוצעים ומסקנות משפטיות.

5. ביום 29 באוקטובר 2009 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה למתן צווים הצהרתיים הקובעים, בין היתר, כי הבנק ושישה בנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים") אינם זכאים לחייב את התובעות בהפרשים בגין ריבית "הפרה", כהגדרתה בתובענה, וכי יש להפחית את סכום הריבית שהבנקים הנתבעים דורשים מהתובעות בקשר עם חובן לבנקים המשיבים.

סכומה הכולל של ריבית ה"הפרה" הנדרש על-ידי כל הבנקים המשיבים, עומד על כ-841 מיליוני ש"ח ולטענת התובעות הסכום שעל הבנקים לגבות מהן בגין ההפרה עומד על סך של כ-37 מיליוני ש"ח בלבד, דהיינו, ההפרש עומד על סכום של כ-804 מיליוני ש"ח. על-פי כתב התביעה חלקו של הבנק בסכום זה עומד על כ-257 מיליוני ש"ח.

לחילופין טוענות התובעות, יש להעמיד את חובן הכולל של התובעות לבנקים המשיבים על סך של כ-460 מיליוני ש"ח במקום הסך של כ-980 מיליוני ש"ח הרשום בספרי הבנקים נכון למועד הגשת התביעה, דהיינו הפרש של כ-520 מיליוני ש"ח.

התובענה מבוססת בין היתר על הטענה, כי ריבית ה"הפרה" אינה אלא "פיצוי מוסכם" כמשמעות מונח זה בסעיף 15(א) לחוק החוזים (תרופות) התשל"א-1970, אשר בית המשפט רשאי להפחיתו אם מצא שנקבע ללא כל יחס סביר לנזק שניתן היה לצפותו בעת עריכת הסכם ההלוואה וכן על הטענה כי חיוב בריבית ה"הפרה" מהווה חוסר תום לב ועשיית עושר שלא במשפט על-ידי הבנקים המשיבים.

6. ביום 27 באפריל 2009 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים") בסכום של 1 מיליארד ש"ח.

המבקשים, אשר טוענים כי הינם לקוחות הבנקים המשיבים, מנסים לייחס להם הסדר כובל בנוגע לתעריפי העמלות שלהם. לטענת המבקשים, עקב מדיניות מתואמת של הבנקים המשיבים, אשר התאפיינה לדבריהם בשיתוף פעולה אסור ובחילופי מידע מכוונים ושיטתיים, נפגמה לדבריהם התחרותיות בשוק ונתאפשר לבנקים המשיבים לשמר רמה אחידה (וגבוהה) של עמלות באופן שהמבקשים, וחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, שילמו מחירים מופרזים עבור השירותים שקיבלו.

התביעה מתבססת על קביעה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 שפרסמה ביום 26 באפריל 2009 הממונה על הגבלים עסקיים שכותרתה "בעניין: הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגעת לעמלות" (להלן: "הקביעה"). הבנק הגיש ערר על הקביעה.

סכום התביעה נקבע, לדברי המבקשים, על-פי תחשיב אומדני בלבד לצורכי העמדתה בגדר סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי. הבנק הגיש בקשה למחיקת התביעה על הסף נוכח חפיפה עניינית בינה לבין התביעה המפורטת בסעיף 7 להלן.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בהחלטה מיום 29 בנובמבר 2009 החליט בית המשפט "להקפיא" למשך שנתיים את הדיון בתביעה זו כדי לבחון את תוצאות הערר הנזכר לעיל. בחודש מרץ 2012 ניתנה החלטה "להקפיא" את ההליך עד לאחר הכרעה בערר האמור.

7. ביום 30 ביוני 2008 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים") כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית בסכום של 3 מיליארד ש"ח.

עילתה של התביעה לטענת התובעים הנה, הסדרים כובלים שנעשו, כביכול, על-ידי הבנקים המשיבים במשך כ-10 שנים ברציפות, או אף למעלה מכך, ובבסיסם, לטענת התובעים, תיאום של מחירי עמלות תפעוליות שונות שנגבו על-ידי הבנקים המשיבים מציבור לקוחותיהם הפרטיים בתקופה הרלוונטית לתביעה. על-פי הנטען בכתב התביעה, הבנקים המשיבים תיאמו ביניהם את מועדי העלאת ו/או הוזלת מחירי העמלות וכן את שיעורן וכתוצאה מכך שילמו התובעים וחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, מחיר בלתי הוגן, בלתי סביר ולא כלכלי, הגבוה באופן ניכר מהמחיר אשר היו משלמים אילו התקיימה תחרות חופשית. התובעים טוענים, כי בדרך זו התעשרו הבנקים המשיבים שלא כדין על חשבון לקוחותיהם.

ביום 26 באפריל 2009 פירסמה הממונה על הגבלים עסקיים קביעה לפי סעיף 43 (א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1986 (להלן: "הקביעה") ובה נקבע כי הבנק שותף להסדרים כובלים שעניינם העברת מידע בינו לבין בנקים אחרים בנוגע לעמלות בנקאיות. הבנק הגיש ערר על קביעה זו.

בהחלטה מיום 29 בנובמבר 2009 החליט בית המשפט "להקפיא" למשך שנתיים את הדיון בתביעה זו כדי לבחון את תוצאות הערר הנזכר לעיל. ביום 25 בינואר 2012 ניתנה החלטה "להקפיא" את ההליך עד לאחר הכרעה בערר האמור.

8. ביום 1 באפריל 2007 הוגשה לביהמ"ש המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנק לאומי. הסכום הנקוב בכתב התביעה הוא כ-386 מיליוני ש"ח.

התובעים טוענים בתביעתם כי הנתבעים שהינם חברי בורסה נהגו ונוהגים לגבות ממנהלי קרנות הנאמנות בעבור פעולות של קניית ומכירת ניירות-ערך ו/או מטבע-חוץ, עמלות הגבוהות מהעמלות שהם גבו באותה עת מגופים אחרים וזאת, בניגוד להוראות סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994. לטענת התובעים עניינה של התביעה הוא בהפסד שנגרם להם וליתר חברי הקבוצה כתוצאה מכך שהנתבעים גבו ממנהלי קרנות הנאמנות שלא כדין, עמלות ברוקראז' בשיעור גבוה מזה שהיה עליהם לגבות ובכך גרמו להגדלת העלויות הכלכליות, להקטנת שווי נכסי הקרן, להקטנת שווי כל יחידת השתתפות וכנגזרת של כל אלה, להקטנת הרווח (או הגדלת ההפסד) של כל משקיע.

9. ביום 13 בדצמבר 2006 הוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים כתב תביעה ובקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק וכנגד בנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים"). סכום התביעה הייצוגית הנקוב בכתב התביעה כנגד כל הבנקים המשיבים ביחד הוא כ-5.6 מיליארד ש"ח. התובעים מציינים בתביעתם כי לפי שיטת חישוב אחרת, הסכום הנתבע הוא לפחות 5.2 מיליארד ש"ח. התובעים, המציגים עצמם כאזרחים המנהלים משקי בית אשר קיבלו אשראי מהבנקים המשיבים, טוענים בתביעתם, כי נגבו מהם תשלומי ריבית מוגזמים, ללא כל הצדקה כלכלית או מסחרית. כן טוענים התובעים כי שיעור הריבית נקבע תוך ניצול לרעה של מעמד הבנקים המשיבים בשוק הבנקאות למשקי בית, תוך הפחתת התחרות ופגיעה בציבור ו/או תוך יצירת הסדר כובל בניגוד לחוק. כן טוענים התובעים כי שיעור הריבית נקבע תוך הטעייתם לגבי המחיר המקובל לשרות האשראי למיגזר משקי הבית בניגוד לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981. התובעים טוענים, כי בדרך זו נגרם נזק לתובעים ולשאר לקוחות הבנקים המשיבים המהווים את מיגזר משקי הבית.

במאי 2008 התקבלה על-ידי ביהמ"ש החלטה לעכב את ההליכים בתביעה עד למתן החלטה בתביעה שמצוינת בסעיף קטן 10 להלן.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

10. ביום 12 בספטמבר 2006 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו כתב תביעה ובקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק ובנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים"). סכום התביעה הנקוב בכתב התביעה כנגד כל הבנקים המשיבים יחדיו, הינו 7 מיליארד ש"ח, והתובעת מציינת כי היא שומרת לעצמה את הזכות לתקן את סכום התביעה.

התובעת טוענת כי בעת שניהלה חשבון בבנק, ניגבו ממנה על-ידי הבנק תשלומי ריבית מוגזמים ובלתי הגיוניים וכן תשלומים בגין תוספת סיכון, עמלות הקצאת אשראי ודמי ניהול בחשבון חח"ד עסקי שהיו אחידים לטענתה אצל כל הבנקים המשיבים. לטענת התובעת הבנק פעל בתיאום עם הנתבעים האחרים, תוך הסדר כובל ביניהם, וכי כתוצאה מאחידות שיעורי הריבית, נמנעה או הופחתה התחרות ביניהם, ובדרך זו גדל פער הריבית במיגזר השקלי בעו"ש ויצר, לטענתה, רווחים עצמיים לנבנקים המשיבים תוך שהוא מסב לציבור ולמשק נזקים.

ביום 21 בינואר 2008 אישר בית המשפט לנהל את התביעה כתובענה ייצוגית. הבנק הגיש בקשת רשות ערעור על החלטה זו. על-פי הוראת בית המשפט העליון נתבקש היועץ המשפטי לממשלה להציג תגובה לנטען בבקשה זו. בתחילת יוני 2010 הוגשה לבית המשפט העליון עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה לפיה החלטת בית המשפט המחוזי לאשר את ניהול התביעה כייצוגית מוטעית. ביום 21 בנובמבר 2011 נמסרה לבית המשפט העליון הודעה נוספת מטעם היועץ המשפטי לממשלה, שלפיה הפך את עמדתו והינו סבור, שהבקשה ראויה להיות נדונה כתביעה ייצוגית. לא נמסר הסבר לשינוי העמדה.

(ב) כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תובענות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי הליכים משפטיים אלה ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה: **1.** ביום 26 בנובמבר 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק ואחרים. סכום התביעה הנקוב בכתב התביעה הועמד על סכום של כ-2.284 מיליארד ש"ח. התביעה והבקשה עוסקות במשיכת מזומנים במכשירי בנק אוטומטיים המופעלים על-ידי שרותי בנק אוטומטיים בע"מ וכספונט בע"מ. לטענת המבקש, הבנק ואחרים גורמים לגביית יתר של עמלה הנגרמת כביכול על-ידי פיצול משיכת מזומנים מכספומטים למספר משיכות כתוצאה מהגבלת סכום המשיכה מכספומטים אלו ועל-ידי גביית עמלה בכל משיכה.

2. ביום 20 בנובמבר 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד ישראלכרט בע"מ, חברה בשליטת הבנק (להלן: "ישראלכרט"). סכום התביעה הועמד על סך של כ-150 מיליוני ש"ח. עילת התביעה הינה, לטענת התובע, הטעיית מחזיקי כרטיסי אשראי בדבר התעריף עבור עמלת המרת מטבע אירו, תוך הפרת חוק הגנת הצרכן וחוק עשיית עושר ולא במשפט. הקבוצה מוגדרת כקבוצת מחזיקי כרטיסי אשראי של תשלובת ישראלכרט מכל הסוגים אשר ביצעו רכישות מחוץ לישראל של מוצרים וחויבו בעמלת המרת מטבע, למרות שלא מצויינת כל עמלה במידע המפורסם בתעריפון דמי כרטיס ושירותים שונים.

3. ביום 16 ביולי 2012, הוגשו נגד הבנק לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית. סכום התביעה הייצוגית הנקוב בכתב התביעה הוא 18 מיליארד ש"ח. עניין התביעה והבקשה בטענה, שהבנק מסתיר מלקוחותיו נוטלי הלוואות את ענין קיומו של "היתר עיסקא" וגובה מהם ריבית פיגורים שלא על-פי היתר זה. בסמוך למועד הגשת הבקשה והתביעה, הגישו המבקשים, מספר בקשות אישור כנגד בנקים נוספים, אשר עניינן בטענות דומות עד זהות לטענות שבהליך הנדון. בקשות לאיחוד הדיון בהתאם להוראות סעיף 7 (א) לחוק תובענות ייצוגיות הוגשו לבתי המשפט השונים, וכעת ממתינים הצדדים להחלטה בפני איזה בית משפט יידונו כל ההליכים ביחד.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

4. ביום 29 במרץ 2012 הגיש עורך-דין אירווינג פיקרד, המפרק של Bernard L. Madoff Investment Securities LLC (להלן: "מיידוף") תביעה ל-US Bankruptcy Court - Southern District of New York נגד הבנק ונגד Bank Hapoalim, (Switzerland) Ltd. חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "הפועלים שוויץ"). התביעה היא בסכום של כ-27.5 מיליוני דולר ארצות-הברית, מתוך זה כ-26 מיליוני דולר נגד הפועלים שוויץ. בתביעה, נדרשים הנתבעים להשיב לקופת הפירוק של מיידוף, פדיונות שנמשכו מקרנות Kingate-I Fairfield Sentry בתקופה שלפני חדלות הפירעון של מיידוף. המדובר בקרנות שבהן השקיעו בשעתם לקוחות הבנק ולקוחות הפועלים שוויץ, וקרנות אלה מצידן השקיעו כספן במיידוף. יש לציין, כי חלק ניכר מהסכומים הנדרשים להשבה בתביעה זו (כ-22 מיליוני דולר מתוך 27.5 מיליוני דולר) חופפים לסכומים הנתבעים על-ידי קרן Fairfield Sentry עצמה במסגרת התביעה המפורטת בביאור 19(ד)4 לעיל, ולפיכך נראה כי אין חשש לכפל תשלום בגין סכומים חופפים אלה.

ה. יישויות בעלות זכויות משתנות (VIE)

הבנק מספק קווי מזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-187 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר), בהשוואה ל-191 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר) בסוף שנת 2011. עד ליום 31 בדצמבר 2012 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. בהתחשב בעובדה שבדרך כלל הבנק מספק חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות לגופי איגוח אלו ואינו מספק להם תמיכה מסוגים אחרים, הבנק קבע כי הוא אינו מחזיק בזכויות משתנות אשר הופכות אותו לנהנה העיקרי ב-VIE כלשהן של אותם גופי איגוח.

1. הבנק קיבל שני מכתבי דרישה בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשמ"ט-1999, (להלן: "הדרישות"), בקשר עם התקשרותה של תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ (להלן: "תרשיש"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בשנת 2005 בהסכם (להלן: "הסכם הרכישה") לרכישת שליטה בבנק תורכי הידוע כיום בשם בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס. (להלן: "בנק פוזיטיף"), כאשר לפי הסכם הרכישה היתה גם קרן השקעות זרה בשם RP EXPLORER MASTER FUND (להלן: "RP"), זכאית להשקיע בהון בנק פוזיטיף במחיר זהה למחיר ההשקעה של תרשיש ולקבל הקצאה של 7.45% מהון המניות המוקצה שלו. לפי הסכמה נוספת בין הבנק ל-RP קיבלה זו מהבנק אופציה לרכוש ממנו, בתנאים ובמועדים מוסכמים, מניות נוספות של בנק פוזיטיף עד לתקרה של כ-7.45% נוספים מהון בנק פוזיטיף, בתנאי שאחזקת תרשיש בבנק פוזיטיף לא תפחת מ-50.1% מההון המונפק שלו.

קרן RP לא ביצעה השקעה כלשהי בבנק פוזיטיף וזאת גם בשים לב להבנות מאוחרות שהושגו עימה. בהמשך לאותן הבנות, אישר הדירקטוריון בשנת 2008 תשלום סכום של 25 מיליוני דולר ל-RP לסילוק כל תביעותיה.

אליבא דמגישי הדרישות הנ"ל, התשלום האמור ל-RP לא היה ראוי והיה נגוע בעניין אישי של מר דן דנקנר, שכיהן בכלל המועדים הרלוונטיים כדירקטור בבנק, שנמנה על קבוצת השליטה בבנק בשנת 2005 וכיהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק בשנת 2008. לפי הטענה האחת, עניינו של מר דנקנר פוסל את הסכם הרכישה מעיקרו; ולפי הטענה השנייה, פוסל עניינו האישי של מר דנקנר את התשלום שעליו הוחלט בשנת 2008.

בדרישות נדרש הבנק לתבוע החזר של הסכום האמור של 25 מיליוני דולר, בתוספת ריבית, וזאת מאת RP, מר דן דנקנר ומאת דירקטורים נוספים של הבנק (בחלקם דירקטורים שפרשו בינתיים מהדירקטוריון).

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

הדירקטוריון של הבנק קיים דיונים על שתי הדרישות והחליט לדחות; לאחר שקבע, בין היתר, כי הענות לכל אחת מהן לא תהיה לטובת הבנק, וזאת גם בשים לב לכך, שספק אם יש סיכוי טוב לזכות בתביעה מעין זו.

לאחר שנדחתה הדרישה הראשונה, פנה בעל המניות אשר הגיש את הדרישה, בבקשה לבית המשפט להתיר לו להגיש תובענה נגזרת בשם הבנק כנגד מר דן דנקנר, כנגד מי שכהנו חברי הדירקטוריון של הבנק בדצמבר 2005 וכנגד RP (להלן ביחד "הנתבעים"). בבקשה לאישורה של התובענה נגזרת נטען כי הנתבעים, ביחד ולחוד, הסבו לבנק נזק בסכום של 88 מיליוני ש"ח וכי עליהם לפצות את הבנק בסכום זה. כנגד מר דן דנקנר טוען התובע, כי הסכם הרכישה והתשלום האמור ל-RP היו נגועים בעניינו האישי ולא אושרו כדן. כנגד RP טוען התובע, כי ידעה על עניינו האישי של מר דנקנר ועל העדר האישור וכנגד הדירקטורים האחרים נטען, כי לא קיימו את חובת הזהירות שלהם לבנק.

ביום 11 ביולי 2010 הוגש לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה נגזרת ובקשה לאישורה כתובענה נגזרת נוספת כנגד מר דן דנקנר, חברי דירקטוריון הבנק שכינהו כדירקטורים בחודש פברואר 2008, תרשיש החזקות והשקעות פועלים בע"מ (להלן "תרשיש") שהינה חברת-בת של הבנק ו-RP (להלן ביחד: "הנתבעים") וכנגד הבנק כנתבע פורמלי, בהן מבקש המבקש מבית המשפט לאשר לו להגיש בשם הבנק תביעה נגזרת כנגד הנתבעים ולחייבם, ביחד ולחוד, לשלם לבנק סכום של כ-72 מיליוני ש"ח. עניין של התובענה והבקשה לאישורה כתובענה נגזרת אלו נוגע להסכם הרכישה הנ"ל ולפיצוי שניתן ל-RP, אשר לטענת המבקש היה גבוה ב-20 מיליוני דולר מהפיצוי המוסכם על-פי הסכם הרכישה. המבקש טוען כי התשלום ל-RP בוצע על-ידי הבנק, תוך הפרת אמונים של מקצת הנתבעים והפרה של חובת הזהירות של יתר הנתבעים.

ביום 19 באוקטובר 2010 החליטה נשיאת בית המשפט העליון לאחד את הדיון בשתי הבקשות. ביום 10 בפברואר 2011 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי אשר הורה על הגשת תובענה מתוקנת המאחדת את שתי התובענות (להלן, ביחד: "התובענות המאוחדות").

ביום 15 בספטמבר 2011 קיבל הבנק מכתב דרישה נוסף בהתאם לסעיף 194 לחוק החברות, התשמ"ט-1999, בקשר עם התקשרותה של תרשיש בהסכם הרכישה. במסגרת הדרישה נטען, כי מר שלמה נחמה, אשר כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק ונמנה על בעלי השליטה בבנק במועד רכישת השליטה בבנק פוזיטיף וכן במועדים בהם נוהל משא ומתן עם RP, השקיע, באותו מועד, סך של כ-1 מיליון דולר בקרן RP, ולפיכך היה נגוע בעניין אישי בהסכם הרכישה וכן במשא ומתן שנוהל כאמור.

ביום 31 באוקטובר 2011, ועוד טרם נדונה הדרישה בדירקטוריון הבנק, הוגשה למחלקה הכלכלית שבבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תובענה ובקשה לאשרה כתובענה נגזרת נגד מר שלמה נחמה בעניין זה (להלן: "התובענה השלישית"). במסגרת התובענה השלישית נטען, כי התנהלותו של מר נחמה הסבה לבנק נזק בסך של 88 מיליוני ש"ח.

ביום 16 בנובמבר 2011 התקיים קדם משפט בתובענות המאוחדות במסגרתו הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו, בין היתר: [א] התובענות המאוחדות יתוקנו באופן שבו יתווספו אליהם העניינים המפורטים בתובענה השלישית; [ב] חברי דירקטוריון הבנק שכינהו בשנת 2005, למעט מר שלמה נחמה, ימחקו מהתובענות; ו - [ג] התובענה השלישית תמחק בהסכמה.

בחודש אוקטובר 2012 הגישה פרקליטות המדינה כתב אישום נגד מר דן דנקנר, אשר כהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק עד ליום 1 באוגוסט 2009, בגין מעשים שנעשו על-ידו שעה שכהן בדירקטוריון.

העבירות המיוחסות למר דנקנר בכתב האישום נוגעות לפגיעה ברכוש, איסור הלבנת הון ופגיעה בניחול תקין של תאגיד בנקאי.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מכיות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
3,108	-	-	3,108	-	-	חוזי Forward
8,956	-	-	-	8,956	-	Swaps
12,064	-	-	3,108	8,956	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
1,670	-	-	-	1,670	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרי ALM**,*						
14,185	-	-	-	14,185	-	חוזי Futures
167,810	1,658	-	113,922	42,177	10,053	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
629	-	-	629	-	-	אופציות שנכתבו
631	-	-	631	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
52,188	961	4,456	18,286	28,485	-	אופציות שנכתבו
55,427	798	886	19,827	33,916	-	אופציות שנקנו
261,269	-	1,786	35,566	220,964	2,953	Swaps
552,139	3,417	7,128	188,861	339,727	13,006	סך-הכל נגזרי ALM
107,219	-	-	-	104,972	2,247	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
11,614	-	9,594	2,020	-	-	אופציות שנכתבו
11,614	-	9,594	2,020	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
109	-	109	-	-	-	אופציות שנקנו
23,337	-	19,297	4,040	-	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
373	373	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
30	30	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
10,626	-	-	10,626	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
598,569	3,820	26,425	206,635	348,683	13,006	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2011*						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים**						
10,101	-	-	-	10,101	-	Swaps
10,101	-	-	-	10,101	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
3,802	-	-	-	3,802	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרי ALM***						
10,355	-	-	-	10,355	-	חוזי Futures
185,150	1,536	42	143,006	31,548	9,018	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
190	-	-	190	-	-	אופציות שנכתבו
190	-	-	190	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
66,633	736	4,387	36,740	24,770	-	אופציות שנכתבו
65,060	509	743	37,139	26,669	-	אופציות שנקנו
214,726	-	841	32,254	179,525	2,106	Swaps
542,304	2,781	6,013	249,519	272,867	11,124	סך-הכל נגזרי ALM
85,718	-	-	-	83,979	1,739	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים**						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
10,149	-	7,193	2,956	-	-	אופציות שנכתבו
10,149	-	7,193	2,956	-	-	חוזי אופציה אחרים
10,149	-	7,193	2,956	-	-	אופציות שנקנו
81	-	81	-	-	-	חוזי אופציה אחרים
20,379	-	14,467	5,912	-	-	אופציות שנקנו
סך-הכל נגזרים אחרים						
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
573	573	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
30	30	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
18,578	-	-	18,578	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
591,965	3,384	20,480	274,009	282,968	11,124	סך-כל הסכום הנקוב

* החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. בהתאם להוראה החדשה, פעילות במכשירים נגזרים תופרד לפעילות למטרות מסחר ופעילות שאינה למטרות מסחר. אימוץ ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע. לאור זאת, נגזרים אחרים שאינם למטרות מסחר סווגו מחדש כדי להתאים למתכונת הגילוי החדשה.
 ** למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.
 *** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים*

31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
						1. נגזרים מגדרים**
88	-	-	57	31	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
569	-	-	20	549	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						2. נגזרי ALM***
9,300	47	106	2,527	6,442	178	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,938	47	55	4,624	6,722	490	שווי הוגן ברוטו שלילי
						3. נגזרים אחרים**
337	-	298	39	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
310	-	271	39	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						4. נגזרי אשראי
						נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:
2	2	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
						נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב:
19	19	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
9,746	68	404	2,623	6,473	178	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
12,817	47	326	4,683	7,271	490	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי

* החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן ברוטו לפני ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (61) מיליוני ש"ח.

** למעט נגזרי אשראי.

*** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)**

31 בדצמבר 2011*						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים***						
67	-	-	-	67	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
535	-	-	-	535	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרי ALM***,****						
10,564	146	61	4,844	5,420	93	שווי הוגן ברוטו חיובי
12,751	159	96	6,105	6,018	373	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים***						
284	-	238	46	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
274	-	228	46	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
1	1	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
6	6	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב:						
5	5	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
10,921	152	299	4,890	5,487	93	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
13,566	165	324	6,151	6,553	373	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי

* החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. בהתאם להוראה החדשה, פעילות במכשירים נגזרים תופרד לפעילות למטרות מסחר ופעילות שאינה למטרות מסחר. אימוץ ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע. לאור זאת, נגזרים אחרים שאינם למטרות מסחר סווגו מחדש כדי להתאים למתכונת הגילוי החדשה.

** החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן ברוטו לפני ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (19) מיליוני ש"ח.

*** למעט נגזרי אשראי.

**** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2012					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
9,746	2,305	-	1,038	6,093	310
9,746	2,305	-	1,038	6,093	310
17,742	7,577	204	1,493	8,468	-
27,488	9,882	204	2,531	14,561	310

31 בדצמבר 2011					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
10,921	3,677	-	856	6,114	274
10,921	3,677	-	856	6,114	274
17,791	7,665	259	1,519	8,348	-
28,712	11,342	259	2,375	14,462	274

- (1) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 15 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.2011: 18 מיליוני ש"ח).
 (2) שווי הוגן חיובי ברוטו הינו לפני ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן המסתכמות לסך של 107 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.11: 104 מיליוני ש"ח). לפרטים נוספים ראה ביאור 21 להלן.
 (3) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

ד. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב):

31 בדצמבר 2012				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
13,006	2,688	4,663	5,256	399
348,683	60,688	111,884	99,235	76,876
206,635	18,769	12,840	53,481	121,545
26,425	644	3,294	2,679	19,808
3,820	-	386	1,073	2,361
598,569	82,789	133,067	161,724	220,989

31 בדצמבר 2011				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
591,965	73,758	110,323	136,409	271,475

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ה. מכשירים פיננסיים נגזרים - בקרת סיכונים

(1) הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הבנק מייעד מעת לעת חלק מהמכשירים הנגזרים כמכשירים מגדרים בגידורי שווי הוגן או גידורי תזרים מזומנים. המכשירים הנגזרים המגדרים נמדדים על-פי הכללים המפורטים בביאור 1(ה)6.

(2) סוגי העסקות העיקריים בהן הבנק פועל הינן:

- עסקות אקדמה (Forward)
- חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: נכסי בסיס), שיבוצע בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
- חוזים עתידיים (Futures)
- חוזים עתידיים סחירים בבורסות, לרכישה או למכירה של כמות יחידות סטנדרטיות של נכסי בסיס, שיבוצעו בתאריך עתידי, ובמחיר מוגדר מראש.
- עסקות החלפה (Swap)
- חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
- אופציות (Options)
- חוזה המקנה, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
- עסקות למסירה מיידית (Spot)
- עסקת חליפין בין שני מטבעות על-פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך יומיים.

(3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית, וכדומה.

סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול.

סיכונים השוק וסיכונים הנזילות הנובעים מן הפעילות מנוהלים ונמדדים באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון Algorithmics-I Summit, Devon, וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק.
סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד, בדרך כלל, על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, וכן בגישת התרחישים.

הנושאים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.
השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק (לא למסחר) מכוון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).

הבנק פועל במתכונת של מתן שירות מקיף ללקוחותיו להגנה ולהשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים באמצעות חדרי העסקות. הפעילות במכשירים פיננסיים בתחומי המסחר מיועדת לתת מענה לצרכי הלקוחות, תוך לקיחת סיכון מוגבל ומבוקר בהתאם להרשאות. ההרשאות לפעילות והסיכון נמדדים, לפי העניין, במונחים של רגישות לגורמי סיכון (כגון ווגא), של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות תרחיש קיצוני, במונחי VaR ובמונחים של סכומים נומינליים.

במקרים מסוימים מכתוב הנוהל גם הגבלת ההפסד באמצעות הוראת STOP LOSS.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים**שווי הוגן של מכשירים פיננסיים**

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק ח.י. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומילונות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים – לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. גידול של 1% בשיעורי ריבית הניכיון של חובות פגומים מקטין את שוויים הוגן בסכום של כ-41 מיליוני ש"ח. מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת הפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיר בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פרעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פרעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-101 מיליוני ש"ח.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

פקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מדידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקאות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

להלן נתונים בדבר ההתאמה של הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, כאמור לעיל, נכון ליום 31 בדצמבר 2012:

9,746	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(107)	התאמה בגין סיכון האשראי של נכסים בגין מכשירים נגזרים
12,817	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(46)	תאמה בגין סיכון האשראי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששווים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששווים ההוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 31 בדצמבר 2012				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
סך-הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים				
55,310	52,934	-	2,376	55,301
מזומנים ופקדונות בבנקים				
52,129	1,415	5,738	44,976	52,070
ניירות-ערך*				
47	47	-	-	47
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
251,667	250,658	-	1,009	249,182
אשראי לציבור, נטו				
800	800	-	-	798
אשראי לממשלות				
**9,746	2,255	7,182	309	9,624
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
2,177	943	-	1,234	2,177
נכסים פיננסיים אחרים				
371,876	309,052	12,920	49,904	**369,199
סך-כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
273,930	272,921	-	1,009	271,411
פקדונות הציבור				
6,169	6,169	-	-	6,015
פקדונות מבנקים				
698	698	-	-	629
פקדונות הממשלה				
1,116	1,116	-	-	1,116
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
38,751	4,908	-	33,843	35,677
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים				
**12,817	60	12,448	309	12,718
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
17,264	16,030	-	1,234	17,313
התחייבויות פיננסיות אחרות				
350,745	301,902	12,448	36,395	**344,879
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות				

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 564 מיליוני ש"ח.
 ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 66,507 מיליוני ש"ח ובסך של 17,200 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.
 *** מוצג לפני ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.
 (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2011***				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
סך-הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים				
55,776	53,544	-	2,232	55,790
34,468	1,559	4,198	28,711	34,411
248,501	247,621	-	880	246,495
616	616	-	-	616
****10,921	3,032	7,614	275	10,799
1,692	1,102	-	590	1,694
351,974	307,474	11,812	32,688	**349,805
התחייבויות פיננסיות				
258,369	257,489	-	880	256,417
7,218	7,218	-	-	7,001
1,156	1,156	-	-	1,085
1,307	1,307	-	-	1,305
34,806	21,194	-	13,612	32,933
****13,566	107	13,185	274	13,421
16,168	15,578	-	590	16,239
332,590	304,049	13,185	15,356	**328,401

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 563 מיליוני ש"ח.
 ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 49,033 מיליוני ש"ח ובסך של 16,814 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.
 *** הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידת שווי הוגן, ראה ביאור 1(ה)(7) לעיל.
 **** הוצג מחדש לפני ייחוס השפעות מיישום של הוראה 157 FAS בדבר מדידת שווי הוגן.
 (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 בדצמבר 2012			
מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך-הכל שווי הוגן
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה:			
34,343	3,780	-	38,123
1,625	437	-	2,062
181	95	-	276
268	1,034	43	1,345
2,534	368	-	2,902
932	24	-	956
1,090	-	-	1,090
ניירות-ערך למסחר:			
2,993	-	-	2,993
79	-	-	79
608	-	-	608
8	-	-	8
272	-	-	272
43	-	-	43
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	96	82	178
-	5,576	897	6,473
39	1,481	1,103	2,623
270	1	133	404
-	28	40	68
1,009	-	-	1,009
1,234	-	-	1,234
47,528	12,920	2,298	62,746

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך-הכל שווי הוגן
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
-	490	-	490
-	7,269	2	7,271
39	4,642	2	4,683
270	-	56	326
-	47	-	47
1,009	-	-	1,009
1,234	-	-	1,234
2,552	12,448	60	15,060

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2011			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך-הכל שווי הוגן
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה:			
20,658	3,201	-	23,859
1,714	339	-	2,053
173	-	-	173
621	342	63	1,026
237	310	-	547
741	6	-	747
-	-	7	7
975	-	-	975
ניירות-ערך למסחר:			
2,924	-	-	2,924
50	-	-	50
10	-	-	10
348	-	-	348
27	-	-	27
181	-	-	181
52	-	-	52
נכסים בגין מכשירים נגזרים*:			
-	40	53	93
-	4,169	1,318	5,487
46	3,340	1,504	4,890
229	1	69	299
-	64	88	152
880	-	-	880
590	-	-	590
30,456	11,812	3,102	45,370

* סווג מחדש, לפרטים נוספים ראה סעיף ו' להלן.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2011			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך-הכל שווי הוגן
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*:			
-	373	-	373
-	6,547	6	6,553
46	6,102	3	6,151
228	4	92	324
-	159	6	165
880	-	-	880
590	-	-	590
1,744	13,185	107	15,036

* סווג מחדש, לפרטים נוספים ראה סעיף ו' להלן.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 בדצמבר 2012					
מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012	סך-הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
					נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
					השקעות במניות
					סך-הכל
	(145)⁽¹⁾	2,263	2,263	-	-
	(1)⁽²⁾	13	13	-	-
	(146)	2,276	2,276	-	-

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011	רווחים (הפסדים) בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות הנפקות סילוקים העברות	העברות אל רמה 3 מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2012	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2012
63	13	(8)	-	-	43	1 ⁽¹⁾
7	(2)	-	-	(5)	-	(1)
53	83	-	-	(54)	82	38 ⁽³⁾
1,312	(788)	-	62	309	895	(85) ⁽³⁾
1,501	283	-	152	(984)	1,101	631 ⁽³⁾
(23)	103	-	11	(6)	77	55 ⁽³⁾
82	(5)	-	19	(56)	40	22 ⁽³⁾
2,995	(313)	(8)	244	(6)	2,238	662

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2010	רווחים (הפסדים) בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות הנפקות סילוקים העברות העברות שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2011
242	12	(8)	-	(183)	63	1 ⁽²⁾⁽¹⁾
105	-	-	-	(105)	-	1 ⁽²⁾⁽¹⁾
262	10	15	-	(280)	7	1 ⁽²⁾⁽¹⁾
ייתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו*:						
9	80	-	-	(39)	53	47 ⁽³⁾
1,001	(22)	-	149	244	1,312	605 ⁽³⁾
907	833	-	274	(567)	1,501	1,014 ⁽³⁾
10	(39)	-	42	1	(23)	(5) ⁽³⁾
42	91	-	7	(58)	82	75 ⁽³⁾
2,578	965	7	472	(111)	2,995	1,738

* סוג מחדש, לפרטים נוספים ראה סעיף ו' להלן.

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.

(2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

(3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פרטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 2 למדידה ברמה 1.

ו. במהלך התקופה, בהתאם להבהרה של הפיקוח על הבנקים, הבנק העביר נכסים בהם סיכון האשראי

נקבע על בסיס נתונים שאינם נצפים, ממדידה ברמה 2 למדידה ברמה 3.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

31 בדצמבר 2012			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
נכסים			
13	היוון תזרים מזומנים	שיעור תשואה להון (WACC)	14.6%
2,263	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	-	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:			
82	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	1.68%-5.20% (3.27%)
893	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	1.68%-5.20% (2.63%)
1,101	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	1.40%-4.76% (2.72%)
		סיכון צד נגדי לעסקה	1.68%-5.37% (2.81%)
26	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	25.66%-57.11% (34.09%)
		תשואת דיבידנד	2.00%-10.56% (2.31%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	3.65%-3.95% (3.89%)
		סיכון צד נגדי לעסקה	2.99%-2.99% (2.99%)
19	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	1.68%-4.19% (2.86%)

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור התשואה להון תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה).
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (3) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

31 בדצמבר 2012					
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו					
אחרים		חברות כלולות		חברות-בת שלא אוחדו	
היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה
נכסים					
-	-	3	3	-	-
16	-	196	195	2	1
(1)	-	(6)	(6)	-	-
15	-	190	189	2	1
-	-	123	123	9	4
-	-	1	1	-	-
התחייבויות					
9	5	161	144	5	3
1	1	-	-	-	-
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים**					
11	-	218	188	-	-

* על בסיס היתרה בסוף כל חודש.
 ** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
 (1) פירוט של סעיף זה כלול גם בביאור 6.

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

31 בדצמבר 2011					
בעלי-עניין ⁽³⁾					
אחרים		דירקטורים ומנכ"ל הבנק**		מחזיקי מניות בעלי שליטה	
היתרה הגבוהה במשך השנה***	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה***	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה***	יתרה לסוף שנה
נכסים					
	(1)1,868		1	-	-
	(12)		-	-	-
	1,856		1	-	-
	-		-	-	-
התחייבויות					
	993		26	45	20
	21		14	-	-
	-		-	*5,385	*5,385
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים****					
	(1)1,171		3	-	-
	(1)922		(2)4		

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 לעיל.
 ** לרבות יו"ר דירקטוריון לשעבר ומנכ"ל לשעבר.
 *** על בסיס היתרה בסוף כל חודש.
 **** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

- (1) כולל באשראי לציבור סך של 213 מיליוני ש"ח ובסיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים סך של 30 מיליוני ש"ח (היתרה הגבוהה במהלך שנת 2011: 242 מיליוני ש"ח ו-37 מיליוני ש"ח בהתאמה). בגין מי שהיה בעל עניין בעת שנעשו העסקות וחדל מלהיות בעל עניין.
- (2) היתרה הגבוהה במהלך שנת 2011: 2 מיליוני ש"ח בסיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים, בגין מי שהיה בעל עניין בעת שנעשו העסקות וחדל מלהיות בעל עניין.
- (3) אינו כולל יתרות של קבוצת הפניקס המחזיקה בשיעור מעל 5% באמצעות קופות-גמל וקרנות נאמנות.

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

31 בדצמבר 2011					
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו					
אחרים		חברות כלולות		חברות-בת שלא אוחדו	
היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה
נכסים					
-	-	3	3	-	-
27	16	163	163	3	2
(1)	(1)	(1)	(1)	-	-
26	15	162	162	3	2
-	-	116	116	18	9
2	-	-	-	-	-
התחייבויות					
17	9	154	154	21	4
2	1	-	-	-	-
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים**					
11	11	226	218	-	-

* על בסיס היתרה בסוף כל חודש.
 ** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
 (1) פירוט של סעיף זה כלול גם בביאור 6.

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. הכנסות והוצאות בדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			בעלי-עניין		
	אחרים***	חברות כלולות	חברות-בת שלא אוחדו	אחרים	אנשי מפתח ניהוליים**	מחזיקי מניות בעלי שליטה
89	-	7	-	82	-	-
18	-	3	-	11	-	4
2	-	-	-	2	-	-
(103)	-	(8)	-	(3)	(91) ⁽¹⁾	-
(80)	-	-	-	-	(80)	-
(11)	-	-	-	-	(11)	-
4	-	2	-	90	(91)	4

* פירוט בסעיף ג' להלן.
 ** לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב-24 IAS ולרבות מי שפרש במהלך השנה.
 *** צדדים העומדים בהגדרת צד קשור על-פי 24 IAS שלא נכללו בעמודות אחרות וצד שפעילותיו של הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו.
 **** כולל סך של 1 מיליון ש"ח בגין תשלום מבוסס מניות ליו"ר דירקטוריון ישראל, שהינה דירקטורית בבנק.
 (1) הטבות עובד לזמן קצר 51 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 0 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 0 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 11 מיליון ש"ח, תשלום מבוסס מניות 18 מיליון ש"ח.

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. הכנסות והוצאות בדוח רווח והפסד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*						
סך-הכל	צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			בעלי-עניין		
	חברות כלולות אחרים	חברות-בת שלא אוחדו	אחרים	דירקטורים ומנכ"ל הבנק***	מחזיקי מניות בעלי שליטה	אחרים
109	1	10	-	99	(1)	-
2	-	-	-	2	-	-
2	-	-	-	2	-	-
(96)	(54)	(8)	-	(1)	(33)	-
						מזה: הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו - מספר מקבלי הטבה: 13
(11)	-	-	-	-	(11)	-
15	(53)	2	-	100	(34)	-

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) ו-5 לעיל.
 ** פירוט בסעיף ג' להלן.
 *** לרבות מי שפרש במהלך השנה.
 **** כולל סך של 1 מיליון ש"ח בגין תשלום מבוסס מניות ליו"ר דירקטוריון ישראל, שהינה דירקטורית בבנק.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010*						
סך-הכל	צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			בעלי-עניין		
	חברות כלולות אחרים	חברות-בת שלא אוחדו	אחרים	דירקטורים ומנכ"ל הבנק***	מחזיקי מניות בעלי שליטה	אחרים
113	1	4	-	109	(1)	-
34	33	-	-	1	-	-
1	-	-	-	1	-	-
(92)	(43)	(8)	-	(1)	(40)	-
						מזה: הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו - מספר מקבלי הטבה: 13
(11)	-	-	-	-	(11)	-
55	(9)	(4)	-	109	(41)	-

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) ו-5 לעיל.
 ** פירוט בסעיף ג' להלן.
 *** לרבות מי שפרש במהלך השנה.
 **** כולל סך של 2 מיליון ש"ח בגין תשלום מבוסס מניות ליו"ר דירקטוריון ישראל, שהינה דירקטורית בבנק.

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. הכנסות ריבית, נטו בעסקות עם בעלי-עניין וצדדים קשורים

מזה: חברות כלולות			המאוחד			
2010	2011	2012	2010	2011	2012	
הכנסות (הוצאות)						
בגין נכסים:						
*5	*13	10	*122	*132	110	מאשראי לציבור
בגין התחייבויות:						
(1)	(3)	(3)	(9)	(23)	(21)	על פקדונות הציבור
4	10	7	113	109	89	סך-הכל

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) לעיל.

ד. מידע בדבר תנאי העסקות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי-עניין

(1) עסקות ויתרות עם בעלי-עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקות עם גופים שאינם קשורים לבנק. הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי-עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים בעסקות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

(במיליוני ש"ח)

ביאור 23 הכנסות והוצאות ריבית

*2010	*2011	2012	
א. הכנסות ריבית**			
11,378	13,063	12,375	מאשראי לציבור
5	10	18	מאשראי לממשלות
132	59	83	מפקדונות בבנקים
360	761	565	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	2	-	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
906	888	1,292	מאגרות-חוב
25	10	13	מנכסים אחרים
12,806	14,793	14,346	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית**			
(2,891)	(4,366)	(3,965)	על פקדונות הציבור
(71)	(62)	(38)	על פקדונות הממשלה
(263)	(288)	(232)	על פקדונות מבנקים
(1)	(4)	(21)	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(1,627)	(1,956)	(1,925)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
-	(20)	(5)	על התחייבויות אחרות
(4,853)	(6,696)	(6,186)	סך-כל הוצאות ריבית
7,953	8,097	8,160	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית***			
(198)	(510)	(136)	הכנסות ריבית
127	466	(17)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב			
63	69	58	מוחזקות לפידיון
794	779	1,151	זמינות למכירה
49	40	83	למסחר
906	888	1,292	סך-הכל כולל בהכנסות ריבית

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)5 לע"כ.

** כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

*** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאור 24 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

	2012	*2011	*2010
1. מפעילות במכשירים נגזרים			
חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ג להלן) ⁽¹⁾	34	4	1
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾	(380)	354	(3,243)
סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים	(346)	358	(3,242)
2. מהשקעה באגרות-חוב			
רווחים ממכירת אגרות-חוב מוחזקות לפידיון	-	-	10
הפסדים ממכירת אגרות-חוב מוחזקות לפידיון	-	-	-
רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה	319	145	369
הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽³⁾	(18)	(38)	(9)
סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב	301	107	370
3. הפרשי שער, נטו	114	(799)	2,286
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות			
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה	92	99	25
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽⁴⁾	(60)	(77)	(2)
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	56	33	22
סך-הכל מהשקעה במניות	88	55	45
5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח	-	-	-
6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו	19	11	-
סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	176	(268)	(541)

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג) ו-5(ג) לעיל.
 (1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.
 (2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (3) לרבות הפרשה לירידת-ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני בסך של 8 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (2011: 15 מיליוני ש"ח); 2010: 0 מיליוני ש"ח).
 (4) לרבות הפרשה לירידת-ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.

ביאור 24 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר**

*2010	*2011	2012	
32	26	31	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
20	29	46	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
32	-	2	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾
84	55	79	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר***
(457)	(213)	255	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
			פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון
20	28	46	חשיפת ריבית
2	2	2	חשיפת מטבע-חץ
62	25	31	חשיפה למניות
84	55	79	סך-הכל

ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור - פירוט נוסף****

1. גידורי שווי הוגן			
1	4	(3)	חוסר האפקטיביות של הגידורים
-	-	3	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
2. גידורי תזרים מזומנים			
-	-	34	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
1	4	34	סך-הכל

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים, ראה ביאור ו(ג)5 לעיל.

** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

*** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה ביאור 23.

**** לגילוי על השפעה נטו של מכשירים נגזרים על הכנסות והוצאות ריבית ראה ביאור 23.

(1) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-5 מיליוני ש"ח (2011: 24 מיליוני ש"ח; 2010: 4 מיליוני ש"ח).

(2) מזה חלק הרווחים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-1 מיליוני ש"ח (2011: 5 מיליוני ש"ח; 2010: 9 מיליוני ש"ח).

ביאור 25 עמלות

הרכב הסעיף:

2010	2011	2012	
953	952	974	ניהול חשבון
1,461	1,549	1,590	כרטיסי אשראי
1,199	1,054	988	פעילות בניירות-ערך
174	182	174	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
82	67	55	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ⁽²⁾
391	361	337	טיפול באשראי
264	258	263	הפרשי המרה
112	109	126	פעילות סחר חוץ
49	45	37	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
52	52	48	דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
*356	*402	453	עמלות מעסקי מימון
74	67	60	עמלות אחרות
*5,167	*5,098	5,105	סך-כך העמלות

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים, ראה ביאור ו(ג)5 לעיל.
 (1) בעיקר קרנות נאמנות.
 (2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.

ועדת התחרותיות

בדצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית", בראשות המפקח על הבנקים, כנגזרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג.
 מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי".
 המלצות הצוות פורסמו ביום 16 ביולי 2012 בדוח ביניים.
 בהמשך לפרסום דוח הביניים, פרסם המפקח על הבנקים ביום 28 בנובמבר 2012, את התיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, אשר הביא לידי ביטוי את עיקרי המלצות שבדוח הביניים בתחום העמלות.
 התיקון נכנס לתוקף בשתי פעימות:
 - ביום 1 בינואר 2013 בוטלו או שונו במסגרת התיקון, מספר עמלות בתחום ניירות הערך, כרטיסי מידע ומשיכת מזומנים, אשראי, ניהול חשבון ועמלות נוספות.
 - ביום 1 במרץ 2013 נדרשו הבנקים לנקוט בצעדים הבאים: לבצע תמחור מחדש של עמלות בגין פעילות בניירות-ערך, תוך התחשבות בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הראשון (01.01.2013) ובצורך להתאימן, ככל שניתן, למחיר הנגבה בפועל. כמו-כן, לשנות את אופן ההתקשרות עם הלקוחות בדבר מתן הנחות בעמלות בגין פעילות בניירות-ערך, כך שיהיה על בסיס שיעור או סכום העמלה, ולא על בסיס שיעור ההנחה מהתעריפון.
 לאחר מיפוי ובחינת המשמעויות הכוללות על הכנסות הבנק עולה, כי יישום של התיקונים המופיעים בתיקון לכללי הבנקאות, וסעיפים נוספים שנכללו בדוח הביניים וטרם יושמו בפועל, עשויים, להערכת הבנק, להשפיע מהותית לרעה על תוצאות פעילותו.

ביאור 26 הכנסות אחרות

הרכב הסעיף:

*2010	2011	2012	
91	42	36	הכנסות משירותי מחשב לחברות שאוחדו בעבר
12	-	7	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
77	*64	74	אחרות
180	*106	117	סך-כל ההכנסות האחרות

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1(ג)5 לע"כ.

ביאור 27 משכורות והוצאות נלוות

הרכב הסעיף:

2010	2011	2012	
3,078	3,270	3,172	משכורות ⁽¹⁾
165	37	96	הוצאה הנובעת מעסקות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
544	574	804	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות וחופשה
636	648	703	ביטוח לאומי ומס-שכר
208	230	237	הוצאות נלוות אחרות
4,631	4,759	5,012	סך-כל המשכורות וההוצאות הנלוות ⁽¹⁾
488	493	568	(1) מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל
79	62	71	(2) מזה: הוצאות הנובעות מעסקות המטופלות כעסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים

ביאור 28 הוצאות אחרות

הרכב הסעיף:

2010	2011	2012	
**364	*348	363	שיווק ופירסום
211	217	224	תקשורת
274	301	341	מחשב***
*159	*164	164	משרדיות
26	23	21	ביטוח
176	203	218	שירותים מקצועיים
14	16	17	שכר והחזר הוצאות לחברי דירקטוריון
40	50	42	הדרכה והשתלמויות
271	256	237	עמלות
44	47	48	תרומה לקהילה
*422	*425	454	אחרות
2,001	2,050	2,129	סך-כל הוצאות האחרות

* סווג מחדש.

** כולל הפרשה חד פעמית בחברות כרטיסי האשראי לתוכנית הכובים בסך של כ-47 מיליוני ש"ח.

*** למעט משכורות, פחת והפחתות.

ביאור 29 הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח**א. הרכב הסעיף:**

2010	2011	2012	
			מיסים שוטפים:
1,327	1,386	1,390	בגין שנת החשבון
(23)	(194)	96	בגין שנים קודמות
1,304	1,192	1,486	סך-כל המיסים השוטפים
			בתוספת (בניכוי):
			מיסים נדחים:
37	(452)	(181)	בגין שנת החשבון
1	69	(51)	בגין שנים קודמות
38	(383)	(232)	סך-כל המיסים הנדחים
1,342	809	1,254	סך-כל הפרשה למיסים ⁽¹⁾
41	10	30	(1) מזה: הפרשה למיסים לרשויות מס בחו"ל

ב. תנועה במיסים הנדחים:

2010	2011	2012	
(11)	204	185	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים
(27)	179	47	שינוי בשיעור המס
(38)	383	232	סך-כל התנועה במיסים הנדחים

ביאור 29 הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (המשך)

ג. התאמה בין סכום מס תיאורטי, שהיה חל על הבנק לפי שיעור מס סטטוטורי, לבין הפרשה למיסים על הרווח, כפי שנזקפה לדוח רווח והפסד:

2010	2011	2012	
35.34	34.48	35.53	שיעור המס החל על הבנק בישראל (באחוזים)
*1,245	*1,214	1,359	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
			נוסף (פחות) הוצאות מיסים (חיסכון במס) בגין:
(83)	(66)	(101)	הפרש משיעור מס סטטוטורי שונה
(26)	-	-	הפרשה נוספת לחובות מסופקים
80	60	22	הוצאות לא-מוכרות אחרות
43	16	32	הכנסות חברות מאוחדות בחו"ל
73	(62)	2	הפרשי תרגום בגין חברות מאוחדות בחו"ל
7	(4)	2	הפרשי תיאום פחת ורווח הון
*(12)	*(13)	(36)	הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל
14	1	7	הפרשי עיתוי שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים
(4)	(33)	(31)	הפסדים למס שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים
(22)	(125)	45	מיסים בגין שנים קודמות
27	(179)	(47)	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי שיעור המס
1,342	809	1,254	הפרשה למיסים על הרווח

* סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

ביאור 29 הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (המשך)

ד.1. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים:

31 בדצמבר				
2011	2012	2011	2012	
שיעור מס ממוצע ב-%		יתרה במיליוני ש"ח		
מיסים נדחים לקבל:				
34.4	35.1	1,174	1,321	מהפרשה להפסדי אשראי
34.7	35.6	696	970	עודף עתודה לפיצויים ופרישה
34.8	35.1	434	258	מהפרשה לחופשה ומענקים
25.9	26.0	51	69	מהפסדים וניכויים מועברים לצורך מיסים
33.2	33.9	143	95	מפריטים כספיים אחרים
34.3	34.9	2,498	2,713	סך-כל המיסים הנדחים לקבל
עתודה למיסים נדחים:				
10.5	10.5	22	31	בגין השקעות בחברות מוחזקות
27.0	28.1	47	59	מפריטים כספיים אחרים
*30.0	30.4	*261	238	מהתאמת נכסים לא-כספיים בני-פחת
*26.3	25.5	*330	328	סך-כל העתודה למיסים נדחים

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה) (21) לעיל.
 מימוש יתרת מיסים נדחים לקבל, נטו, מותנה בקיום הכנסה חייבת במס בשנים הבאות בסכום מתאים.
 מס נדחה מחושב על-פי שיעור המס הצפוי בעתיד.

ד.2. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים:

סך-הכל	הפסדים למס וניכויים מועברים	הטבות לעובדים	התאמות נכסים לא-כספיים בני פחת	השקעה בחברות מוחזקות	ריבית וניירות-ערך בחברות מוחזקות	הפרשה להפסדי אשראי וריבית על אשראי	
במיליוני ש"ח							
894	57	935	(211)	(40)	(45)	198	מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2010
תנועה:							
204	(6)	70	(12)	18	5	129	שינויים שנזקפו לרווח והפסד
891	-	(22)	-	-	52	861	שינויים אשר נזקפו להון
179	-	147	(38)	-	3	67	השפעת השינוי בשיעור המס
2,168	51	1,130	(261)	(22)	15	1,255	מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2011
תנועה:							
185	18	62	29	(9)	(14)	99	שינויים שנזקפו לרווח והפסד
(15)	-	11	-	-	(26)	-	שינויים אשר נזקפו להון
47	-	25	(6)	-	2	26	השפעת השינוי בשיעור המס
2,385	69	1,228	(238)	(31)	(23)	1,380	מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012
2,713	69	1,228	-	-	36	1,380	נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012
(328)	-	-	(238)	(31)	(59)	-	התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012

ביאור 29 הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (המשך)

ד.3. מיסים על ההכנסה שהוכרו ישירות בהון:

2010			2011			2012			
נטו ממס	הוצאות (הטבת) מס	לפני מס	נטו ממס	הוצאות (הטבת) מס	לפני מס	נטו ממס	הוצאות (הטבת) מס	לפני מס	
-	-	-	-	-	-	4	3	7	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי השקעות נטו במטבע-חוץ
22	11	33	11	6	17	(3)	10	7	גידור תזרימי מזומנים
111	21	132	(320)	(113)	(433)	410	137	547	נכסים פיננסיים זמינים למכירה
-	-	-	(1,751)	(861)	(2,612)	-	-	-	השפעה מצטברת של יישום ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי ויישום תקני IFRS מסוימים
(24)	(12)	(36)	17	8	25	(42)	(22)	(64)	תשלומים מבוססי מניות
109	20	129	(2,043)	(960)	(3,003)	369	128	497	סך-הכל מיסים שהוכרו בהון

ה. שומות:

לבנק שומות מס הכנסה סופיות עד וכולל 2009. לחברות בנות שומות סופיות לשנים 2006-2009. בחודש דצמבר 2012 הוציא פקיד השומה לבנק שומת מס שזכה בגין שנת 2008. הבנק חולק על השומה ולפיכך הגיש השגה על השומה האמורה.

ו. הפסדים שבגינם לא נכללו נכסי מס נדחה:

לבנק ולחברות מאוחדות מסוימות הפסדים וניכויים אחרים שנקבעו לצורך מס, שבגינם לא נכללו נכסי מס נדחה, בסך של כ-399 מיליוני ש"ח (31.12.11 כ-391 מיליוני ש"ח). ניצול סכומים אלה בעתיד יתאפשר במידה ולחברות בהן נרשמו הסכומים תהיה הכנסה חייבת במס.

ז. תיקונים לפקודת מס הכנסה:

הבנק מוגדר כמוסד כספי לצורכי חוק מס ערך מוסף המטיל על מוסד כאמור מס שזכה ומס רווח. רווח מוגדר כהכנסה חייבת, כמשמעותה בפקודת מס הכנסה, לפני קיזוז הפסדים משנות המס הקודמות לשנת המס שבה נתקבלה ההכנסה, ואחרי ניכוי מס שזכה ולמעט הכנסה מדיבידנד שנתקבל ממוסד כספי ולרבות הכנסה מריבית או מדיבידנד או ממכירה או פיידיון של יחידה או מחלוקת רווחים לבעל יחידה שלגביה ניתן פטור ממס הכנסה לפי כל דין. ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ב-2012 אשר מעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין מס שזכה ומס רווח, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012. השלכות השינוי בשיעור המס כאמור באות לידי ביטוי החל מהדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2012. כתוצאה מהשינוי האמור, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על הבנק עלה כפי שמפורט בטבלה להלן. השינוי המפורט לעיל הביא לגידול יתרת המיסים הנדחים בסך של כ-47 מיליוני ש"ח.

ביאור 29 הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (המשך)

לפיכך, שיעורי המס המשולבים החלים על הבנק, שעל-פיהם חושבו המיסים השוטפים ויתרת המיסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2012, הינם כדלקמן:

שנת המס	שיעור מס רווח	שיעור מס הכנסה	שיעור מס משולב
2010	16.00%	25.00%	35.34%
2011	16.00%	24.00%	34.48%
2012	16.33%	25.00%	35.53%
2013 ואילך	17.00%	25.00%	35.90%

ח. הוצאה להפסדי אשראי:

ביום 1 בינואר 2011 אימצה המערכת הבנקאית הוראה חדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. כתוצאה מכך נחתמו הסכמים בין המערכת הבנקאית, לרבות הבנק, לבין רשות המיסים על-פיהם נקבעו הכללים בדבר אופן ההכרה בהוצאות לעניין מס.

ביום 29.2.2012 נחתם הסכם עקרונות בין הבנק לבין פקיד השומה בנושא אופן ההכרה למס של חובות פגומים. לב ההסכם הינו כי בשנת מס שבה הוקטנה יתרת הפרשה לחובות פגומים שלא כתוצאה מ"מחיקה חשבונאית" או מ"מחילת חובות", יתווסף לחבות המס של הבנק מס נוסף שיביא לגביית המס שהיה נגבה אי לולא לא היתה מוכרת מלכתחילה הפרשה שהותרה בניכוי.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

ביאור 30 רווח למניה רגילה

הרכב הסעיף:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
במיליוני ש"ח			
רווח בסיסי			
2,201	2,746	2,543	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק
מחוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות			
במניות 1 ש"ח ע.ג.			
1,320,275,318	1,324,290,957	1,323,805,735	יתרה ליום 1 בינואר של הון מניות מונפק ונפרע
1,701,763	2,070,602	1,966,108	השפעת אופציות שמומשו למניות
-	(2,246,191)	(4,250,254)	השפעת מניות שנרכשו במהלך התקופה
1,321,977,081	1,324,115,368	1,321,521,589	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה ליום 31 בדצמבר
במיליוני ש"ח			
רווח מדולל			
2,201	2,746	2,543	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק
מחוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות (מדולל)			
במניות 1 ש"ח ע.ג.			
1,321,977,081	1,324,115,368	1,321,521,589	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה
11,211,162	10,398,596	10,136,848	השפעת אופציות למניות
1,333,188,243	1,334,513,964	1,331,658,437	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח המדולל למניה ליום 31 בדצמבר
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים			
רווח בסיסי			
1.66	2.07	1.92	רווח נקי למניה
רווח מדולל			
1.65	2.05	1.91	רווח נקי למניה

ביאור 31 מיגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות

כללי – המיגזרים השונים והקריטריונים לשייך לקוחות

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בנות, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. כמו-כן, יש לבנק השקעות בחברות כלולות. הפעילות של קבוצת הבנק מנוהלת באמצעות שישה מיגזרי פעילות עיקריים. החלוקה למיגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמיגזרים, מולו הם פועלים. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מיגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

קריטריונים לשייך לקוחות למיגזרים השונים:

מיגזר משקי הבית – מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית. לקוחות המשתייכים למיגזר זה הינם לקוחות אשר ההכנסה החודשית שלהם היא עד 9,000 ש"ח.

מיגזר הבנקאות הפרטית – מספק מגוון שירותי בנקאות רב ערוצים ומתקדמים ומוצרים פיננסיים, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות, ללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, בישראל ובח"ל. לקוחות המשתייכים למיגזר זה הינם לקוחות צעירים אשר הכנסתם החודשית גדולה מ-7,000 ש"ח, או מחזיקים השקעות בבנק בסכום העולה על 75,000 ש"ח. כמו-כן, לקוחות אחרים אשר הכנסתם החודשית גדולה מ-9,000 ש"ח ו/או מחזיקים השקעות בבנק בסכום העולה על 100,000 ש"ח.

מיגזר העסקים הקטנים – הלקוחות שנכללים במיגזר זה הינם כאלה בעלי מחזור הכנסות מתחת ל-30 מיליון ש"ח בעלי אובליגו בבנק בהיקף של עד 6 מיליון ש"ח.

המיגזר המסחרי – הלקוחות שנכללים במיגזר זה הינם לקוחות בעלי מחזור הכנסות מעל 30 מיליון ש"ח ועד 400 מיליון ש"ח לשנה, או בעלי אובליגו בבנק מעל 6 מיליון ש"ח ועד לסך של 100 מיליון ש"ח, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 6 מיליון ש"ח ועד לסך של 250 מיליון ש"ח. לגבי לקוחות בענף בנייה ונדל"ן, סך האובליגו הינו מעל 6 מיליון ש"ח ועד 200 מיליון ש"ח בבנק או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 6 מיליון ש"ח ועד לסך של 400 מיליון ש"ח.

המיגזר העסקי – הלקוחות שנכללים במיגזר זה הינם לקוחות בעלי מחזור הכנסות (מכירות) מעל 400 מיליון ש"ח ובעלי אובליגו בבנק העולה על 100 מיליון ש"ח, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 250 מיליון ש"ח. לגבי לקוחות בענף בנייה ונדל"ן, סך האובליגו הינו מעל 200 מיליון ש"ח בבנק, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) עולה על 400 מיליון ש"ח.

מיגזר ניהול פיננסי – אחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, על פעילות הנוסטרו של הבנק, על פעילות חדרי העסקות (מטבע-חוץ וניירות-ערך), על הקשר והסדרת הפעילות עם גופים פיננסיים (בארץ ובח"ל) וכן על מתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים ושירותי תפעול בניירות-ערך לכלל לקוחות הבנק.

ניהול סיכוני השוק והנזילות, הנמצאים תחת אחריות המיגזר, נעשה באמצעות ניהול פרואקטיבי של תיק הנוסטרו וכן באמצעות שימוש במכשירים פיננסיים כגון הנפקות ניירות-ערך שונים, פקדונות, נגזרי ריבית ומטבע-חוץ ועוד.

אחרים והתאמות – כולל את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מיגזר בר דיווח. בנוסף, כולל המיגזר פעילות בכרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים, שאינם שייכים לקבוצת הבנק.

ביאור 31 מיגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

יובהר, כי שיוך תוצאות הפעילות כאמור נעשה לעיתים על-פי קריטריונים נוספים על אלה המפורטים לעיל. לדוגמה, לקוח פרטי או חברה בעלי פרופיל ופוטנציאל לפעילות עתידית אשר תצדיק שיוכם לבנקאות הפרטית או למיגזר העסקי, לפי העניין, יתכן וישויכו למיגזרים אלה למרות שבמועד קליטתם בבנק הם אינם עומדים בקריטריונים הקבועים לכל מיגזר כאמור.

תוצאות הפעילות של חברות הבת העיקריות ושל שלוחות הבנק העיקריות בחו"ל שויכו למיגזרי הפעילות באופן הבא:

תוצאות הפעילות של פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ Hapoalim Securities U.S.A. Inc. שויכו למיגזר ניהול פיננסי.

לקוחות Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. ו-Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. - בנקאות פרטית; לקוחות סניפי ארצות-הברית ואנגליה - בנקאות פרטית, מיגזר מסחרי ומיגזר עסקי; בנק פוזיטיב והחברה הבת שלו, JSC Bank Pozitiv - משקי בית ובנקאות מסחריות.

כללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המיגזרים השונים

להלן הכללים העיקריים שישמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המיגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - כולל בין היתר: (1) את המרווח שבין הריבית המתקבלת מלקוחות המיגזר לבין הריבית הסיטונאית בה מחויב המיגזר בגין המקור אשר שימש למתן הלוואה ללקוח; (2) את המרווח שבין הריבית הסיטונאית בה מזוכה המיגזר בגין המקורות אותם הוא מעמיד לשימוש הבנק לבין הריבית המשולמת ללקוחות המיגזר בגין מקורות אלה; וכן את (3) הריבית הסיטונאית הלא-צמודה על ההון המשוקלל המחושב לצורך התשואה על ההון המיוחס למיגזר, המחושב על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מיגזר.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - ההוצאות בגין הפסדי אשראי נזקפות למיגזר אליו משתייך הלווה, שכנגד חבותו נרשמה ההפרשה.

הכנסות מימון שאינן מריבית - מיוחסות למיגזר אליו משתייך הלקוח. ההכנסות שנרשמו במיגזר ניהול פיננסי כוללות הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב, רווחים מהשקעה במניות, תוצאות פעילות בנגזרים, רווח, נטו, מהפרשי שער והוצאות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל. ההכנסות שנרשמו ביתר המיגזרים כוללות רווחים מחדר עסקות.

עמלות והכנסות אחרות - מיוחסות למיגזר אליו משתייך הלקוח. הכנסות בגין שירותי מחשב אותם מעמיד הבנק לחיצוניים מיוחסות למיגזר "אחרים והתאמות".

הוצאות תפעוליות ואחרות - ההוצאות מיוחסות על-פי כללים קבועים מראש ומחירי תקן, לכל אחד ממיגזרי הפעילות אם כהוצאה המזוהה ישירות עם פעילות המיגזר ואם על-פי מפתחות העמסה. מחירי התקן נקבעים באופן הדומה לאופן קביעת מחירי ההעברה כמפורט לעיל. פערים הנוצרים מהפרשים בחישוב בין תחשיב הוצאות בפועל של יחידות אשר אינן יחידות רווח לבין ההכנסה המיוחסת ליחידות אלו בהתאם למחירי התקן, מיוחסים כהכנסה או כהוצאה, לפי העניין, למיגזר "אחרים והתאמות". כללי הייחוס מבוססים על היקפי הפעילות הרלוונטיים לסוגי העלויות של כל מיגזר.

חיוב על שירותים בינמיגזריים - מיגזר אליו משויך לקוח אשר מקבל שירותים ממיגזר אחר, מחוייב בהוצאה בינמיגזרית על-פי מחירי תקן עבור שירותים שסיפקו מיגזרים אחרים ללקוחותיו או על-פי מחיר העברה בגין השירות אשר הועמד לרשות הלקוח. בהתאם לכך, מוקטנות העלויות של המיגזר המספק את השירות, ובמקביל, המיגזר אליו משתייך הלקוח מחוייב בעלויות אלו. מחירי ההעברה נקבעים על-ידי הבנק בהתבסס, בין היתר, על מחירי השוק בגין שירות, הערכת עלויות פנימית והשתתפות בהכנסות הנובעות במישרין או בעקיפין מהשירות כאמור.

מיסים על ההכנסה - ההפרשה למס על תוצאות הפעילות של כל מיגזר חושבה על-פי שיעור המס האפקטיבי השנתי המנוטרל מהשפעות הנובעות ממיסים בגין שנים קודמות (השפעות אלה יוחסו למיגזר אחרים והתאמות) וכן מהשפעות הפרשי תרגום בגין חברות מאוחדות בחו"ל (המיוחסות למיגזר ניהול פיננסי).

ביאור 31 מיגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

תשואה להון – מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של כל אחד מהמיגזרים לבין ההון המוקצה למיגזר. **הון מוקצה למיגזר –** יתרת רכיבי הסיכון במיגזר הרלוונטי, המייצגת את חלקו היחסי של כל מיגזר בסך נכסי הסיכון של הקבוצה שחושבו לצורך יחס הלימות הון לפי הוראות באזל 2, כאשר היא מוכפלת ביחס שבין ההון המשוקלל (כפי שחושב לצורך חישוב התשואה על ההון) לסך יתרת רכיבי הסיכון.

סיווג מחדש של נתוני המיגזרים:

מספרי ההשוואה לשנת 2011-2010 סווגו מחדש כדלהלן:

1. ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנים 2011 ו-2010 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. כמו-כן, הצגת ההכנסות שאינן מריבית פוצלה להכנסות מימון שאינן מריבית ולעמלות והכנסות אחרות. לפירוט ראה ביאור 1(ג)5 לעיל.
2. במהלך שנת 2012 יושם בפועל שינוי ארגוני, במסגרתו הועברה אחריות פעילות הברוקראז', תפעול וסליקת ניירות-ערך ומתן שירותי תפעול למנהלי הנכסים והבקרה אחר המסחר במעוץ מחטיבת נכסי לקוחות לחטיבת שווקים פיננסיים. הנתונים לשנים 2011 ו-2010 במיגזר ניהול פיננסי סווגו בהתאם לשינוי זה.
- כמו-כן, תוצאות פעילותן של חברות הבת פועלים סהר בע"מ, המתמחה במתן שירותי ברוקראז' בארץ ובח"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נילווים נוספים, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, הפועלת בעיקר בתחום ההשקעות בארץ ובח"ל וההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במיגזר הטכנולוגי, פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, העוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים וכן, פעילותה של חברת הפועלים סקויריטיס סווגו למיגזר ניהול פיננסי. כמו-כן, פעילות הבנק מול בנקים ומוסדות פיננסיים זרים, סווגה אף היא למיגזר ניהול פיננסי.
3. החלק המיוחס לפעילות קבוצת ישראלכרט בתת-מיגזר כרטיסי אשראי חושב על-פי שיעור המס האפקטיבי של קבוצת ישראלכרט.
4. נתוני הוצאות התפעוליות בחטיבה הקמעונאית סווגו על מנת להתאים את ייחוס ההוצאות לשינויים ולתהליכים הארגוניים שבוצעו בשנים האחרונות. במסגרת הייחוס החדש שונה גם אופן ייחוס סעיפי ההוצאה בין מיגזרי הפעילות בחטיבה, וכן, אופן הייחוס בין תתי-המיגזרים השונים בתוך המיגזר.
5. ההכנסות הבינמיגזריות שאינן מריבית, שנבעו משירותים שקיבל המיגזר המספק את השירות עבור הלקוח, מיחידות השירות שנכללות במיגזר אחרים והתאמות, בהתאם למחיר העברה בגין השירות אשר הועמד לרשות הלקוח, סווגו לסעיף הוצאות תפעוליות בינמיגזריות כיוון שיש לראותן כהוצאה שהוציא המיגזר לצורך מתן השירות.
6. תוצאות פעילות מרכזי התפעול הבנקאיים (Back Office), המטפלים בתהליכי הליבה התפעוליים, שאינם מחייבים קשר ישיר עם הלקוח, ובעבר נרשמו כהוצאה עבור צד ג' במיגזר אחרים והתאמות, והועמסו במלואם כהוצאה בינמיגזרית על המגזרים הבנקאיים, סווגו מחדש מיגזר אחרים והתאמות והועברו למיגזר משקי בית.
7. היתרות ותוצאות הפעילות בתחום ה-Middle Market בסניף ניו-יורק סווגו מהמיגזר העסקי למיגזר המסחר.
8. היתרות הממוצעות של נכסי הסיכון של שנת 2011 סווגו מחדש על מנת לשקף את השפעת השינויים המתוארים לעיל, וכן, על מנת לשקף בצורה נאותה את הקצאת נכסי הסיכון בהתבסס על יתרות סיכון האשראי (מאזני וחוץ-מאזני) המיוחסות ללקוחות השונים.
9. השפעות שינוי יתרת מיסים עקב שינוי שיעור המס, אשר שויכו בעבר למיגזר אחרים והתאמות, סווגו מחדש ושויכו במלואם למיגזרי הפעילות השונים.

ביאור 31 מיגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מיגזרי פעילות:

31 בדצמבר 2012							
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	מיגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
הכנסות ריבית, נטו:							
3,267	(850)	1,196	1,218	3,529	(200)	-	8,160
(1,027)	2,079	(74)	(449)	(1,308)	779	-	-
2	37	-	6	97	113	-	255
הכנסות מימון שאינן מריבית							
2,242	1,266	1,122	775	2,318	692	-	8,415
1,252	1,491	628	284	560	370	637	5,222
סך-הכל רווח מימוני, נטו							
3,494	2,757	1,750	1,059	2,878	1,062	637	13,637
257	38	133	90	481	(12)	-	987
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות							
2,754	2,130	1,002	523	689	814	913	8,825
(45)	214	51	23	74	12	(329)	-
528	375	564	423	1,634	248	53	3,825
164	116	178	139	531	61	65	1,254
רווח לפני מיסים							
364	259	386	284	1,103	187	(12)	2,571
-	-	-	-	-	6	-	6
חלקו של הבנק בהפסדים של חברות כלולות לאחר מיסים							
רווח נקי:							
364	259	386	284	1,103	193	(12)	2,577
1	(1)	-	(5)	-	(29)	-	(34)
365	258	386	279	1,103	164	(12)	2,543
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי							
תשואה להון ⁽¹⁾							
9.2%	10.7%	21.9%	10.2%	9.3%	10.8%	-	10.1%
62,462	29,416	23,330	26,598	101,458	106,837	10,512	360,613
-	-	-	-	-	126	-	126
35,955	125,019	26,684	18,234	59,605	68,839	1,083	335,419
47,545	28,751	21,063	34,393	139,458	18,138	11,377	300,725
2,060	30,993	2,610	1,434	2,286	77,724	-	117,107
1,960	110,282	7,606	10,555	213,315	320,361	-	664,079
-	1,126	23	12	29	-	-	1,190
5,347	3,334	1,687	984	782	897	598	13,629
מספר משרות ממוצע							
מרכיב הכנסות ריבית, נטו							
1,646	340	877	641	1,809	7,080	-	12,393
מרווח מפעילות מתן אשראי							
492	843	201	56	75	(5,902)	-	(4,235)
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
102	46	44	72	337	(599)	-	2
אחר							
2,240	1,229	1,122	769	2,221	579	-	8,160
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו							

(1) מחושב לפי הון שיוחס למיגזר, על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 2.

ביאור 31 מיגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מיגזרי פעילות (המשך):

31 בדצמבר 2011***							
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	מיגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
הכנסות ריבית, נטו:							
3,288	(829)	1,149	1,209	3,322	(42)	-	8,097
(1,033)	2,088	(28)	(490)	(1,291)	754	-	-
הכנסות מימון שאינן מריבית							
4	33	1	7	74	(332)	-	(213)
2,259	1,292	1,122	726	2,105	380	-	7,884
סך-הכל רווח מימוני, נטו							
1,254	1,496	625	254	528	420	627	5,204
סך ההכנסות							
3,513	2,788	1,747	980	2,633	800	627	13,088
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
261	56	130	130	603	22	-	1,202
הוצאות תפעוליות ואחרות							
2,702	2,064	972	382	544	784	917	8,365
מחיצוניים							
2	210	16	45	76	6	(355)	-
בינמיגזרי							
548	458	629	423	1,410	(12)	65	3,521
רווח (הפסד) לפני מיסים							
154	134	184	130	433	(107)	(119)	809
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח							
394	324	445	293	977	95	184	2,712
רווח (הפסד) לאחר מיסים							
-	-	-	-	-	(5)	-	(5)
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מיסים							
רווח (הפסד) נקי:							
394	324	445	293	977	90	184	2,707
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
5	(1)	-	(11)	-	48	(2)	39
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
399	323	445	282	977	138	182	2,746
המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי							
תשואה להון ⁽¹⁾							
11.2%	15.1%	28.3%	11.7%	8.9%	10.1%	-	12.0%
יתרה ממוצעת של נכסים							
60,233	26,353	22,051	24,630	99,935	83,414	9,815	326,431
מזה: השקעות בחברות כלולות							
-	-	-	-	-	128	-	128
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
33,308	116,408	23,616	15,523	60,127	53,512	954	303,448
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾							
45,030	27,170	19,887	31,719	137,503	17,259	10,807	289,375
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות							
2,403	32,071	2,878	1,620	2,239	83,531	-	124,742
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך							
2,426	109,862	8,790	9,567	214,476	312,248	-	657,369
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
-	1,369	19	11	29	-	-	1,428
מספר משרות ממוצע							
5,526	3,335	1,783	921	764	884	614	13,827
מרכיב הכנסות ריבית, נטו:							
1,664	364	856	576	1,584	8,029	-	13,073
מרווח מפעילות מתן אשראי							
510	886	216	63	84	(6,475)	-	(4,716)
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
81	9	49	80	363	(842)	-	(260)
אחר							
2,255	1,259	1,121	719	2,031	712	-	8,097
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו							

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור ו(ג) (5) לעיל.
 ** סוג מחדש - לפרטים נוספים ראה "כללי - המיגזרים השונים והקריטריונים לשייך לקוחות" לעיל.
 (1) מחושב לפי הון שיוחס למיגזר, על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 2.

ביאור 31 מיגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מיגזרי פעילות (המשך):

31 בדצמבר 2010***							
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	מיגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
הכנסות ריבית, נטו:							
2,668	(203)	1,066	1,049	4,073	(700)	-	7,953
- מחיצוניים							
(649)	1,190	(78)	(434)	(1,769)	1,740	-	-
- בינמיגזרי							
-	31	1	5	128	(622)	-	(457)
הכנסות מיוון שאינן מריבית							
2,019	1,018	989	620	2,432	418	-	7,496
סך-הכל רווח מימוני, נטו							
1,208	1,520	574	237	543	571	694	5,347
עמלות והכנסות אחרות							
3,227	2,538	1,563	857	2,975	989	694	12,843
סך ההכנסות							
309	29	139	118	450	(15)	-	1,030
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות ואחרות							
2,620	2,014	966	408	527	853	903	8,291
- מחיצוניים							
20	208	(21)	53	77	13	(350)	-
- בינמיגזרי							
278	287	479	278	1,921	138	141	3,522
רווח (הפסד) לפני מיסים							
113	111	180	105	726	44	63	1,342
הפרשה למיסים על הרווח**							
165	176	299	173	1,195	94	78	2,180
רווח לאחר מיסים							
-	-	-	-	-	3	-	3
חלקו של הבנק הפסדים של חברות כלולות לאחר מיסים							
רווח נקי:							
165	176	299	173	1,195	97	78	2,183
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
11	(2)	-	5	-	4	-	18
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
176	174	299	178	1,195	101	78	2,201
המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי							
תשואה להון ⁽¹⁾							
5.4%	11.8%	16.5%	8.7%	12.7%	3.8%	-	10.4%
54,811	22,473	20,084	21,559	96,132	79,744	9,718	304,521
יתרה ממוצעת של נכסים							
-	-	-	-	-	123	-	123
מזה: השקעות בחברות כלולות							
31,148	108,937	21,747	12,272	58,108	50,243	887	283,342
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
41,322	18,613	22,865	26,072	119,037	34,592	6,863	269,364
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾							
2,736	32,709	2,796	1,221	3,489	82,813	-	125,764
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות							
2,779	100,862	8,174	7,898	191,669	317,898	-	629,280
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך							
-	1,206	19	15	41	-	-	1,281
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
5,311	3,563	1,892	583	790	1,078	658	13,875
מספר משרות ממוצע							
מרכיב הכנסות ריבית, נטו:							
1,573	340	789	522	1,657	6,502	-	11,383
מרווח מפעילות מתן אשראי							
375	619	160	37	59	(4,475)	-	(3,225)
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
71	28	39	56	588	(987)	-	(205)
אחר							
2,019	987	988	615	2,304	1,040	-	7,953
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו							

* סוג מחדש בעקבות היישום הראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג) ו-5(5) לעיל.
 ** סוג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי" - המיגזרים השונים והקריטריונים לשייך לקוחות" לעיל.
 (1) מחושב לפי הון שיוחס למיגזר, על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 1.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

(במיליוני ש"ח)

ביאור 31 מיגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ב. מידע על אזורים גיאוגרפיים⁽¹⁾

סך נכסים	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			הכנסות ⁽²⁾				
	ליום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
**2011	2012	*2010	*2011	2012	*2010	*2011	2012	
293,500	315,382	2,152	2,667	2,443	11,488	11,843	12,293	ישראל
35,675	34,437	42	53	60	536	552	555	צפון אמריקה
27,162	26,259	6	23	37	800	671	767	אירופה
325	310	1	3	3	19	22	22	אחר
63,162	61,006	49	79	100	1,355	1,245	1,344	סך-הכל מחוץ לישראל
356,662	376,388	2,201	2,746	2,543	12,843	13,088	13,637	סך-הכל מאוחד

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ג) לעיל.

** הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה) לעיל.
 (1) החלוקה לאזורים גיאוגרפיים בוצעה לפי מיקום הנכסים. המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב, המהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB, שייך אף הוא לפעילות מחוץ לישראל.

(2) הכנסות: הכנסות ריבית, נטו, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי והכנסות שאינן מריבית.

ביאור 32 יוזמות חקיקה

מספר חוקים שנחקקו לאחרונה וכן יוזמות או הצעות-חוק ממלכתיות או פרטיות, המצויות בשלבים שונים של הכנה ואשר עשויות להפוך לחוקים אף הן, עלולים לגרום לבנק לסבול מסרבול וחשיפה לתביעות מטרידות, או ממגבלות בפעילותו וממילא - להשפעה לרעה על רווחיותו בעתיד. אין ביכולתו של הבנק להעריך את ההשפעה בעתיד, של האמור לעיל על קבוצת הבנק.

ביאור 33 תמצית דוחות של הבנק**א. תמצית מאזן**

31 בדצמבר		
2011	2012	
נכסים		
53,241	51,805	מזומנים ופקדונות בבנקים
24,902	42,266	ניירות-ערך
-	47	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
226,919	229,772	אשראי לציבור
(3,872)	(3,893)	הפרשה להפסדי אשראי
223,047	225,879	אשראי לציבור, נטו
616	798	אשראי לממשלות
15,041	15,774	השקעות בחברות מוחזקות
3,350	3,346	בניינים וציוד
10,455	9,488	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*3,774	4,529	נכסים אחרים
*334,426	353,932	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון		
262,555	277,585	פקדונות הציבור
6,019	5,893	פקדונות מבנקים
1,085	629	פקדונות הממשלה
1,148	561	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
21,110	23,386	כתבי התחייבות נדחים
12,994	12,532	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,696	6,591	התחייבויות אחרות
310,607	327,177	סך-כל ההתחייבויות
*23,819	26,755	הון
*334,426	353,932	סך-כל ההתחייבויות וההון

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה)21 לעיל.

ביאור 33 תמצית דוחות של הבנק (המשך)

ב. תמצית דוח רווח והפסד

*2010	*2011	2012	
11,907	14,007	13,540	הכנסות ריבית
(4,606)	(6,546)	(6,081)	הוצאות ריבית
7,301	7,461	7,459	הכנסות ריבית, נטו
969	1,150	920	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6,332	6,311	6,539	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית:			
(484)	(484)	43	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
3,358	3,243	3,185	עמלות
126	64	69	הכנסות אחרות
3,000	2,823	3,297	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
3,978	4,060	4,269	משכורות והוצאות נלוות
1,317	1,335	1,463	אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,085	1,086	1,198	הוצאות אחרות
6,380	6,481	6,930	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,952	2,653	2,906	רווח לפני מיסים
1,132	690	1,092	הפרשה למיסים על הרווח
1,820	1,963	1,814	רווח לאחר מיסים
381	783	729	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מיסים
			רווח נקי:
2,201	2,746	2,543	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנים 2010 ו-2011 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכותרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1(ג) (5) לעיכ.

ביאור 33 תמצית דוחות של הבנק (המשך)

ג. תמצית דוח על תזרימי מזומנים

*2010	*2011	2012	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
2,201	2,746	2,543	רווח נקי לשנה
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:			
(381)	(783)	(729)	חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות
607	597	645	פחת על בניינים וציוד
10	17	19	הפחתות
969	1,150	920	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(245)	(1,052)	(235)	רווח ממימוש של ניירות-ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפידיון
(16)	**26	(26)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר
(12)	-	(5)	רווח ממימוש בניינים וציוד
109	3	31	שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
**22	**192	119	שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
16	(323)	(191)	מיסים נדחים, נטו
-	(11)	(19)	רווח ממכירות תיקי אשראי
679	(1,016)	402	התאמות בגין הפרשי שער
303	399	(814)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בכספים שוטפים:			
524	(863)	1,036	פקדונות בבנקים
(10,173)	**21,942	(4,207)	אשראי לציבור
(121)	(277)	(182)	אשראי לממשלות
-	-	(47)	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(1,291)	(4,061)	967	כספים בגין מכשירים נגזרים
1,101	**1,143	(229)	ניירות-ערך למסחר
335	(362)	(717)	כספים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
(2,091)	2,291	(126)	פקדונות מבנקים
7,561	24,262	15,030	פקדונות מהציבור
(216)	(250)	(456)	פקדונות מהממשלה
-	1,148	(587)	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
2,759	2,865	(447)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
**609	**294	789	התחייבויות אחרות
3,259	3,267	13,484	מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר תקן חשבונאות בינלאומי 7, דוח על תזרימי מזומנים כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים מסוימים מיום 30 בנובמבר 2011. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכתורות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט נוסף ראה ביאור 1(ה) (24) לעיל.

** סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

(במיליוני ש"ח)

ביאור 33 תמצית דוחות של הבנק (המשך)

ג. תמצית דוח על תזרימי מזומנים (המשך)

*2010	*2011	2012	
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
(133)	(279)	-	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפידיון
58	218	102	תמורה מפידיון אגרות-חוב מוחזקות לפידיון
(9,918)	(16,070)	(39,572)	רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה
3,414	7,677	14,830	תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה
1,601	5,879	9,313	תמורה מפידיון ניירות-ערך זמינים למכירה
376	**772	486	תמורה ממכירת תיקי אשראי
125	378	5	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
(87)	(147)	(20)	השקעות בחברות מוחזקות
-	37	38	תמורה ממימוש חברות מוחזקות ומפירעון שטרי הון
(573)	(570)	(649)	רכישת בניינים וציוד
29	1	13	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(5,108)	(2,104)	(15,454)	מזומנים, נטו, לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
1,237	3,349	2,831	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(487)	(928)	(760)	פידיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
4	4	15	הנפקת מניות ואופציות
-	(270)	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
-	(74)	(113)	רכישה עצמית של מניות
754	2,081	1,973	מזומנים, נטו, מפעילות מימון
(1,095)	3,244	3	גידול (קיטון) במזומנים
49,010	47,236	51,496	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(679)	1,016	(402)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
47,236	51,496	51,097	יתרת מזומנים לסוף השנה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
13,034	15,050	15,115	ריבית שהתקבלה
(4,439)	(5,462)	(6,194)	ריבית ששולמה
2	3	1	דיבידנדים שהתקבלו
(1,289)	(1,752)	(1,215)	מיסים על הכנסה ששולמו
644	153	167	מיסים על הכנסה שהתקבלו

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר תקן חשבונאות בינלאומי 7, דוח על תזרימי מזומנים כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיוח כספי בינלאומיים מסוימים מיום 30 בנובמבר 2011. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכתורות ולאופן ההצגה בתקופת הדיוח השוטפת. לפירוט נוסף ראה ביאור 1(ה) (24) לעיל.

** סווג מחדש.

ביאור 34 מידע על בסיס נתונים נומינלים הסטוריים לצורכי מס – הבנק

31 בדצמבר			
2011	2012		
*334,222	353,759		סך-הכל נכסים
310,607	327,177		סך-הכל התחייבויות
*23,615	26,582		הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

2010	2011	2012	
2,151	2,772	2,574	רווח נקי

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של תקן בינלאומי מספר 12, מיסים על הכנסה. ראה ביאור 1(ה)(21) לעיל.

דוח תקופתי לשנת

2012

דוח תקופתי לשנת 2012

תקנה 9 דוחות כספיים

הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים בצירוף חוות דעת רואי החשבון המבוקרים, מצורפים ומהווים חלק בלתי נפרד מדוח זה.

תקנה 10 ג'

אין

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות-בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי

א. במניות ובניירות-ערך המירים

שם החברה	סוג המניה	ערך נקוב למניה	סוג מטבע	מספר מניות	סך-הכל ערך נקוב	שווי מאזני (במיליוני ש"ח)	בנייר הערך	בהון	שיעור החזקה	
									בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
אבוקה חברה להשקעות בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	5,000	5		100%	100%	100%	100%
אגם חברה פיננסית בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	1,250,000	1,250,000	3	100%	100%	100%	100%
אנרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	1,000,000,000	100,000	6	100%	100%	100%	100%
אופז בע"מ	מניות רגילות	0.01	שקל חדש	1,000,770	10,007.7	358	100%	100%	100%	100%
אוצר בבל בע"מ						5				
אמינית בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	16,820	16,820	66	100%	100%	100%	100%
באמ"י נכסים בע"מ										
בי איגי איי אינווסטמנט אדויסורס אסיה										
ביצור בע"מ	מניות רגילות	0.0005	שקל חדש	69,640,000	34,820	(168)	100%	100%	100%	100%
ביתן חבי להשקעות ולמשכנתאות בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	5,999,874	5,999.874		100%	100%	100%	100%
בנעד חברה להשקעות בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	500,000,000	500,000	2	100%	100%	100%	100%
בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א	מניות רגילות	100	דולר ארצות-הברית	449,900	44,990,000	51	100%	100%	100%	100%
בנק הפועלים (קיימן) לימיטד	COMMON	1	דולר ארצות-הברית	13,579,143	13,579,143	215	100%	100%	100%	100%
בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	מניות יסוד	100	פרנק שוויצרי	650,000	65,000,000	1,564	100%	100%	100%	100%
בנק פוזיטיף קרדי ווה קלקימנה בנקאסי אי.אס.						650		70%	70%	70%
גדיד פועלים בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	1,500,000	1,500,000	3	100%	100%	100%	100%
ג'י אס סי בנקפוזיטיב										
גלובל פקטורינג בע"מ										
דירור ב.פ. בע"מ						607				
דירור ב.פ. השקעות (1992) בע"מ										
דירור ב.פ. נכסים (1993) בע"מ										
המטה לביצוע הסדר הקיבוצים בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	3	3		38%	38%	38%	38%
הפועלים (לטין אמריקה) ס.א						30				
הפועלים (שוויץ) הולדינגס אל טי די										
הפועלים אינטרנשיונל (נ.ו.)	COMMON	1,000	דולר ארצות-הברית	250	250,000	13	100%	100%	100%	100%
הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	93,076,895	93,076.895	107	100%	100%	100%	100%
הפועלים הנפקות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	18,150,001	18,150,001	41	100%	100%	100%	100%
הפועלים נומיניס	מניות רגילות	1	לירה שטרלינג	99	99		99%			
הפועלים נכסים (מניות) בע"מ						1,129				
הפועלים סקויריטיס יו אס איי אינק						128				
זהר-השמש להשקעות בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	19,999	1.9999	679	100%	100%	100%	100%
חברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ	מניות רגילות	0.01	שקל חדש	100,000	1,000		100%	100%	100%	100%

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות-בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

א. במניות ובניירות-ערך המירים (המשך)

שם החברה	סוג המניה	ערך נקוב למניה	סוג מטבע	מספר מניות	סך-הכל ערך נקוב	שווי מאזני (במיליוני ש"ח)	בנייר הערך	שיעור החזקה	
								בהצבעה	בהון
חברת נאמנות עשרת אלפים ואחת בע"מ								100%	100%
חברת נאמנות עשרת אלפים ושתיים לבן בע"מ								100%	100%
חניון אלנבי 115 תל-אביב בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	42	0.042		42%	42%	42%
חצרון חברה להשקעות בע"מ								33%	33%
חרמש פועלים בע"מ	מניות רגילות	1,000	שקל חדש	2,409	2,409,000	5	100%	100%	100%
טרינל חברה למסחר ולהשקעות								100%	100%
יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ								100%	100%
ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ								100%	100%
ישראלכרט בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	721,925	72.1925	1,648	98%	99%	98%
ישראלכרט בע"מ	מניות מיוחדות	0.0001	שקל חדש	1	0.0001		100%	99%	98%
ישראלכרט מימון בע"מ								100%	100%
מבנים וציוד בע"מ	מניות רגילות	0.1	שקל חדש	95	9.5		95%	100%	100%
מיטבית מעיין למחקר ופיתוח בע"מ						(4)		100%	100%
מי-עוז בע"מ						1		100%	100%
מישור פועלים בע"מ	מניות רגילות א'	0.0001	שקל חדש	1	0.0001		100%	50%	50%
מסיק פועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	19,999	1.9999	1	100%	100%	100%
מסיק פועלים בע"מ	מניות רגילות א'	1,000	שקל חדש	1,500	1,500,000		100%	100%	100%
מרכז סליקה בנקאי בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	6,250,000	6,250	35	25%	25%	25%
נכסי בבל בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	99,999	99,999		100%	0%	0%
סי בייליסים טקנולוגיג'רי								100%	100%
ספנות השקעות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	108	108	29	99%	100%	100%
ספנות נכסים בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	99	99		99%	100%	100%
ספנות שרותי נאמנות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	30,000	30,000		100%	100%	100%
עינת (נכסים) בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	19,999	1.9999		100%	100%	100%
עלצור חברה לפיתוח נכסים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	99,999	9.9999		100%	100%	100%
פאם הולדינג אל.טי.די								100%	100%
פועלים - החזקות פיננסיות (1993) בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	3,069	3,069	8	100%	100%	100%
פועלים (גשור) נאמנים בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	5,000	5		100%	100%	100%
פועלים אופקים בע"מ								100%	100%
פועלים אסטט מנג'מנט (אירלנד) לימיטד								100%	100%
פועלים אסטט מנג'מנט (יו.קיי) לימיטד						112		100%	100%
פועלים אקספרס בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	139,326	139,326	204	100%	100%	100%

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות-בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

א. במניות ובניירות-ערך המירים (המשך)

שם החברה	סוג המניה			מספר מניות	סך-הכל ערך נקוב	שווי מאזני (במיליוני ש"ח)	שיעור החזקה		
	שם המניה	ערך נקוב למניה	סוג מטבע				בהצבעה	בהון	בנייר הערך
פועלים בשירות עצמי בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	10,000,000	1,000	13	100%	100%	100%
פועלים בתבונה בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	9,999	9,999	(14)	100%	100%	100%
פועלים דלתא פנד שותפות מוגבלת							99%	99%	99%
פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ							100%	100%	100%
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ							100%	54%	54%
פועלים וונצ'רס 2 אל.פי							100%	0%	0%
פועלים וונצ'רס בע"מ							100%	100%	100%
פועלים ונצ'ר סרביס ישראל בע"מ						4	100%	100%	100%
פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ						14	100%	100%	100%
פועלים סהר בע"מ						277	100%	100%	100%
פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	40,017	40,017	662	100%	100%	0%
פועלים שוקי הון בע"מ							100%	100%	100%
פועלים שוקי הון - יישומים ומחקרים פיננסיים בע"מ							100%	100%	100%
פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ							100%	100%	100%
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	מניות רגילות א'	0.0001	שקל חדש	183,613	18,3613		100%	100%	5%
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	מניות רגילות ב'	0.0001	שקל חדש	280,695	28,0695		100%	100%	5%
פועלים שקד חברה פיננסית בע"מ							100%	100%	100%
פועלים שרותי נאמנות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	200,005	200,005	29	100%	100%	100%
פועלים-אגוז חברה פיננסית בע"מ							100%	100%	100%
פועלית בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	129,050,000	12,905		100%	100%	100%
פי סי אם - אייץ אס יו הולדינגס אינק							100%	100%	100%
פי סי אם הדסון הולדינגס אל סי							100%	100%	100%
פי סי אם הדסון מנג'מנט קומפני הולדינגס אל סי							100%	100%	100%
פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	50,000	50,000	121	100%	100%	100%
פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ	מניות רג' 0.001	0.001	שקל חדש	5,000	5,000	5	100%	100%	100%
פקעות פועלים בע"מ	מניות רגילות	100	שקל חדש	370,214	37,021,400	292	100%	100%	100%
פשי"ה הון סיכון שותפות מוגבלת							100%	100%	100%
צדית בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	1	0.0001		100%	100%	0%
צמרת מימונים בע"מ							100%	100%	100%
קונטיננטל פועלים בע"מ	מניות הנהלה א'	0.0001	שקל חדש	20	0.002	588	100%	100%	100%
קונטיננטל פועלים בע"מ	מניות הנהלה ב'	0.0001	שקל חדש	20	0.002		100%	100%	100%

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות-בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

א. במניות ובניירות-ערך המיזם (המשך)

שם החברה	שם המניה	סוג המניה		מספר מניות	סך-הכל ערך נקוב	שווי מאזני (במיליוני ש"ח)	שיעור החזקה		
		ערך נקוב למניה	סוג מטבע				בנייר הערך	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
קונטיננטל פועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	58,351,356,354	5,835,135.6354		100%	100%	100%
קלרטי פמלי אופיס איי ג'י							100%	100%	100%
קלרטי פמלי אופיס אל טי די							100%	100%	100%
רבדים (נכסים) בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	19,999	1.9999		100%	100%	100%
רמחל פועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	31	0.0031		97%	100%	100%
שור-הא אינטרנשיונל לימיטד.	מניות רגילות	1	דולר ארצות-הברית	1	1	278	0%	100%	100%
שורש פועלים בע"מ	מניות יסוד	0.0001	שקל חדש	1	0.0001		50%	50%	50%
שרותי בנק אוטומטיים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	13,800,000	1380	150	35%	34%	34%
תבואת פועלים בע"מ	מניות רגילות א'	0.0001	שקל חדש	1	0.0001		100%	50%	50%
תובל חברה להשקעות בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	500,000,000	500,000		100%	100%	100%
תמורה חברה פיננסית בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	4,949,997	494.9997		99%	100%	100%
תעודה חברה פיננסית בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	59,999,995	5,999.9995	(35)	100%	100%	100%
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	2,990	0.299	4,206	68%	100%	100%

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות-בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ב. באגרות-חוב ובשטרי-הון

שנת פירעון סופי	שיעור ריבית (ב-%)	יתרה מאזנית (מיליוני ש"ח)	תנאי הצמדה	שם החברה
2013	-	200	לא-צמוד	ביצור בע"מ
2015		243	צמוד מדד	הפועלים הנפקות בע"מ ⁽¹⁾
2013	-	850	לא-צמוד	זהר-השמש להשקעות בע"מ
2013	-	29	לא-צמוד	פועלים בתבונה
2013	-	5	לא-צמוד	עלצור חברה לפיתוח נכסים בע"מ
2013	-	286	לא-צמוד	תעודה חברה פיננסית בע"מ

(1) נסחרות בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב

שוי שוק במיליוני ש"ח	שער	סדרה
90	134.29	22
45	121.30	23
97	135.31	25
11	108.07	28

ג. יתרת הלוואות ליום 31 דצמבר 2012

זמן פירעון סופי	שיעור ריבית הלוואות צמודות מטבע-חוץ	שיעור ריבית הלוואות צמודות מדד	שיעור ריבית הלוואות מטבע-חוץ	שיעור ריבית הלוואות לא-צמודות	יתרת הלוואות ליום 31.12.12 (מיליוני ש"ח)	שם החברה
			%			
ללא מועד פירעון					4	בנק הפועלים (לוקסמבורג) אל.טי.די
ללא מועד פירעון					1,601	בנק הפועלים (שוויץ) אל.טי.די
2013			0.96-1.05		180	הפועלים סקויריטיס יו אס איי אינק
2013					2	ישראלכרט בע"מ
ללא מועד פירעון					56	פועלים אקספרס בע"מ
ללא מועד פירעון					29	פועלים בתבונה בע"מ
ללא מועד פירעון				2	31	אמינית בע"מ
ללא מועד פירעון					14	גלובל פקטורינג בע"מ
ללא מועד פירעון					5	עלצור בע"מ
ללא מועד פירעון					250	פועלים סהר בע"מ
ללא מועד פירעון					286	תעודה חברה פיננסית בע"מ

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות-בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ד. רשימת חברות לא פעילות:

	אמ"י נאמנים בע"מ
	בניני ציבור בע"מ
	הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ
בפירוק מרצון	הפועלים אחזקות (לטין אמריקה) בע"מ
	הפועלים יו.אס.א"י הולדינג קומפני אינק
	הפועלים שירותי ניהול (אמריקה הלטינית) בע"מ
	חברה לפתוח אשקלון ברנע בע"מ
בפירוק מרצון	חברת כפר הנופש אשקלון בע"מ
	חברת נאמנות עשרת אלפים ואחת בע"מ
	חברת נאמנות עשרת אלפים ושתיים לבן בע"מ
בפירוק מרצון	חברת נאמנות של תעוש בע"מ
	חברת עודאר בע"מ
בפירוק מרצון	יפת רישומים בע"מ
	מבנים וציוד בע"מ
	מטעי רמתיים בע"מ
	פועלים (רוממה) נאמנים בע"מ
	פרדס א ד ס בע"מ
	פשה הון סיכון שותפות מוגבלת
בפירוק מרצון	קלריטי פמילי אופיס אי.ג'י.
בפירוק מרצון	קלריטי פמילי אופיס אל.טי.די
	קמור מימון והשקעות בע"מ
	קרקעות בגושים 7123 7124 7128 בע"מ
בפירוק מרצון	רותסה בע"מ
	שורש פועלים בע"מ
בפירוק מרצון	תעוש אזורי פיתוח בע"מ

תקנה 12 שינויים בהשקעות הבנק בחברות-בנות ובחברות קשורות בתקופת הדוח

עלות (במיליוני ש"ח)	סך-הכל ערך נקוב	מהות השינוי	תאריך השינוי	סוג המניה		שם המניה למניה	ערך נקוב למניה	סוג מטבע	תאריך השינוי	מהות השינוי	סך-הכל ערך נקוב	עלות (במיליוני ש"ח)
				מניה	דולר							
שם החברה:												
						שטר הון	1	ש"ח	31.1.12	פירעון	(3,000,000)	(3)
						שטר הון	1	שטר לירה שטרלינג	15.5.12	פירעון	(686,000)	(1)
						שטר הון	1	ש"ח	15.5.12	פירעון	(684,000)	(1)
						מניה	1	ש"ח	15.5.12	השקעה	500,000	1
						מניה	1	ש"ח	15.5.12	השקעה	500,000	1
						מניה	1	ש"ח	29.5.12	פירוק	(283,000)	0
						מניה	1	ש"ח	19.8.12	השקעה	1,926,000	8
						מניה	100	דולר	12.11.12	השקעה	300	12
חברות שפורקו במהלך השנה:												
מ.ה.ל.ד.ן בע"מ												
מתאר חברה להנפקות בע"מ												
שריון - חברה להשקעות בע"מ												
חברה להשקעות של קונטיננטל בע"מ												

תקנה 13 הכנסות של חברות-בת וחברות קשורות והכנסות הבנק מהן לתאריך הדוח על המצב הכספי*

רווח (הפסד) שדווח על ידי החברה		רווח (הפסד) שדווח על ידי החברה		רווח נקי	שם החברה
רווח (הפסד) שדווח על ידי החברה	דמי ניהול	ריבית	אחר		
במיליוני ש"ח					
				10	אופז בע"מ
				1	אוצר בבל בע"מ
	8	(1)		1	אמינית בע"מ
				41	ביצור בע"מ
				4	ביתן חבי' להשקעות ולמשכנתאות בע"מ
		2		3	בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א
				3	בנק הפועלים (קיימן) לימיטד
	19	1		67	בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד
		5	(9)	48	בנק פוזיטיף קרדי וז' קלקימנה בנקאסי אי.א.ס.
				5	ג'י אס סי בנקפוזיטיב
				1	גלובל פקטורינג בע"מ
				(5)	דיר ב.פ. בע"מ
				3	הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ
				1	הפועלים הנפקות בע"מ
	1			(3)	הפועלים יו.אס.איי הולדינג קומפני אינק
				51	הפועלים נכסים (מניות) בע"מ
		2		13	הפועלים סקיריטיס יו אס איי אינק
				7	זהר-השמש להשקעות בע"מ
	7				חברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ
				(4)	יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ
		(1)		8	ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ
	192		17	202	ישראלכרט בע"מ
				22	ישראלכרט מימון בע"מ
				(7)	מי-עוז בע"מ
				7	מרכז סליקה בנקאי בע"מ
				13	פועלים אופקים בע"מ
				(2)	פועלים אסט מנג'מנט (יו.קיי) לימיטד
	45	(3)		38	פועלים אקספרס בע"מ
				(1)	פועלים בתבונה בע"מ
				3	פועלים דלתא פנד שותפות מוגבלת
				28	פועלים וונצ'רס בע"מ
	13			9	פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ
				20	פועלים סהר בע"מ

* חברות שלא היו להן רווחים (הפסדים) בתקופת החשבון, וגם לבנק לא נבעו מהן הכנסות בתקופת החשבון, לא נכללו ברשימה זו. חברות בחו"ל - במטבע מקומי, מתורגם לפי שער חליפין ליום 31 בדצמבר 2012.

תקנה 13 הכנסות של חברות-בת וחברות קשורות והכנסות הבנק מהן לתאריך הדוח על המצב הכספי* (המשך)

רווח (הפסד) שדווח על ידי החברה		רווח (הפסד) שדווח על ידי החברה	
דיבידנד	דמי ניהול	אחר	רווח נקי
במיליוני ש"ח			
שם החברה			
			21
			18
			14
			47
			(2)
			4
			16
			16
			6
			1
			9
			8
	6		23
			2
			19
			21
			22
			349

* חברות שלא היו להן רווחים (הפסדים) בתקופת החשבון, וגם לבנק לא נבעו מהן הכנסות בתקופת החשבון, לא נכללו ברשימה זו. חברות בחו"ל - במטבע מקומי, מתורגם לפי שער חליפין ליום 31 בדצמבר 2012.

תקנה 14 רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך הדוח על המצב הכספי, אם מתן הלוואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד

הרשימה נכללת בביאור 4 ה' בדוחות הכספיים.

תקנה 20 מסחר בבורסה - ניירות-ערך שנרשמו למסחר - מועדי וסיבות הפסקת מסחר

במהלך שנת 2012 לא הופסק המסחר בבורסה במניות הבנק.

תקנה 21 גמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

לפרטים בדבר שכר והטבות למקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה בקבוצת הבנק, נכללו בדוח הדירקטוריון, עמוד 199. גמול הניתן לדירקטורים, למעט ליו"ר הדירקטוריון שאינו חורג מהמקובל ומשולם לפי תקנות 4 ו-5 לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000, הסתכם בשנת 2012 בסך של 10,683 אלפי ש"ח.

תקנה 21א השליטה בתאגיד

פרטים בדבר השליטה בבנק, נכללים בדוח הדירקטוריון, עמוד 15.

תקנה 22 עסקות עם בעלי שליטה

1. פרטים בדבר עסקות עם בעלי שליטה, ראה בפרק "עניינים אחרים" בדוח הדירקטוריון.
2. עסקות המנויות בסעיף 270(4) לחוק -
א. האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק שהתקיימה ביום 3 בינואר 2012 ("האסיפה הכללית") אישרה ברוב מיוחד החלפת תקנה 24 לתקנון הבנק שעניינה שיפוי וביטוח לנושאי משרה בבנק, לרבות לנושאי משרה שבעלי השליטה בבנק עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי במתן כתב השיפוי להם, כמפורט בדיווח המיידית בדבר עסקה בין החברה לבעל שליטה בה, הכולל דיווח בדבר כינוס אסיפה כללית שנתית ביום 3 בינואר 2012 ("האסיפה הכללית"), שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 28 בנובמבר 2011, אסמכתא מס' 341340-01-2011 ולדיווח המיידית בדבר תוצאות האסיפה לאישור עסקה עם בעל שליטה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 3 בינואר 2012, אסמכתא מס' 006000-01-2012 ("הדיווחים המידיים לפרסום החלטות האסיפה הכללית השנתית של הבנק").

כן אישרה האסיפה הכללית ברוב מיוחד את הענקת כתב שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי במתן כתב השיפוי להם המכהנים או שכיהנו או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת כלשהי שהבנק מחזיק בה מניות, במישרין או בעקיפין או שיש לבנק עניין כלשהו בה, בנוסח שצורף לדיווחים המידיים לפרסום החלטות האסיפה הכללית השנתית של הבנק, הכולל בין היתר, הוראות הנוגעות לשיפוי נושאי משרה בקשר עם חוק אכיפה מנהלית וכן התאמתו לשינויי חקיקה שחלו בחוק החברות והוא כולל את אפשרויות השיפוי המותרות לפי דין לנושא משרה.

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי

א. החזקה על-ידי בעלי עניין במניות הבנק:

שם בעל עניין	מס' תאגיד	מניות ע"ב בשי"ח ⁽²⁾	שיעור ההחזקות בהון	שיעור ההחזקות בהצבעה ⁽¹⁾	שיעור ההחזקות בהון לאחר דיכול	שיעור ההחזקות בהצבעה לאחר דיכול
אריסון החזקות (1998) בע"מ	512705153	267,543,761	20.05	20.27	20.01	20.22
מלח הארץ בע"מ*	520037573	31,751,988	2.38	2.41	2.37	2.40
סך-הכל בעלי שליטה		299,295,749	22.43	22.68	22.38	22.62
אקסלנס השקעות בע"מ	520041989	49,549,711	3.71	3.75	3.70	3.75
הפניקס אחזקות בע"מ	520017450	21,815,544	1.63	1.65	1.63	1.65
יצחק שרון תשובה	043480003	113,264	0.01	0.01	0.01	0.01
אייל לפידות	022030159	10,291	0.00	0.00	0.00	0.00
סך-הכל החזקות קב' דלק בע"מ		71,488,810.28	5.36	5.42	5.35	5.40

(1) בהנחה שימומשו 3,060,258 אופציות שהונפקו במסגרת הקצאה פרטית לעובדי הבנק. ראה גם תקנה 24 ב' וביאור 16 לדוחות הכספיים. הבנק מחזיק 14,403,853 מניות רדומות, והחזקה זו מהווה 100% מהמניות הרדומות.
 (2) 1.0 ש"ח ערך נקוב למניה רגילה אחת.

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ב. החזקות מניות הבנק על-ידי דירקטורים

0.01	0.01			175,028	מ.ר.		
0.04	0.04	0.01	0.01	533,332	rsu	053654927	יאיר סרוסי
0.00	0.00	0.00	0.00	13,000	מ.ר.	1228998	משה קורן
0.00	0.00	0.00	0.00	29,920	מ.ר.	12017539	יוסף ירום
0.02	0.02			212,241	rsu	050709286	אירית אייזיקסון

החזקות מניות הבנק על-ידי נושאי משרה בכירה:

0.01	0.01	0.01	0.01	175,028	מ.ר.	053508594	ציון קינן
0.06	0.06			799,999	rsu		
0.00	0.00	0.00	0.00	3,369	מ.ר.	007447386	אינן מזור
0.02	0.02			239,357	rsu		
0.00	0.00	0.00	0.00	1,525	מ.ר.	58677881	אפרת יעבץ
0.02	0.02			241,081	rsu		
0.00	0.00	0.00	0.00	10,400	מ.ר.	024934861	ליכר אשר-טופילסקי
0.01	0.01			83,519	rsu		
0.01	0.01			192,108	rsu	022007587	צחי כהן
0.01	0.01	0.01	0.01	85,329	מ.ר.	54903869	שמעון גל
0.02	0.02			261,287	rsu		
0.00	0.00	0.00	0.00	30,650	מ.ר.	053906467	יעקב אורבך
0.02	0.02			300,362	rsu		
0.00	0.00	0.00	0.00	10,400	מ.ר.	069420867	ענת לוין
0.01	0.01			94,064	rsu		
0.00	0.00	0.00	0.00	10,400	מ.ר.	028051910	דן אלכסנדר קולר
0.01	0.01			82,130	rsu		
0.02	0.02			232,766	rsu	022832588	רן עוז
0.00	0.00	0.00	0.00	43,643	מ.ר.	055486872	צבי נגן
0.01	0.01			176,072	rsu		
0.00	0.00	0.00	0.00	1,525	מ.ר.	069042505	ארי פינטו
0.02	0.02			241,081	rsu		
0.02	0.02			245,734	rsu	052222577	עופר לוי
0.00	0.00			42,141	rsu	007041809	יורם ויסברם
0.01	0.01			83,075	rsu	027760628	אלי כהן

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

החזקה על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בשטרי הון המירים של הבנק:

שם בעל עניין	מס' תאגיד/ ת.ז.	שם ניירות-ערך	מניות ע"ג בשיח
אקסלנס השקעות בע"מ	520041989	פועלים ש.ה.א'	17,241,042
		פועלים ש.ה.ב'	18,000,000
		פועלים ש.ה.ג'	17,380,000
הפניקס אחזקות בע"מ	520017450	פועלים ש.ה.א'	8,785
		פועלים ש.ה.ב'	40,000,000
		פועלים ש.ה.ג'	50,769,998

ג. החזקה על-ידי בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בניירות-ערך של חב' פועלים הנפקות:

שם בעל עניין	מס' תאגיד/ ת.ז.	שם ניירות-ערך	כמות
בנק הפועלים בע"מ	520000118	פועלים הנפ' 22	69,153,850
		פועלים הנפ' 23	38,658,283
		פועלים הנפ' 25	73,643,139
		פועלים הנפ' 28	10,293,898
אקסלנס השקעות בע"מ	520041989	פועלים הנפ' הת א'	5,494,329.48
		פועלים הנפ' הת ב'	9,936,643.05
		פועלים הנפ' הת ד'	968,093.00
		פועלים הנפ' 22	32,030,276.00
		פועלים הנפ' הת ח'	26,046,417.00
		פועלים הנפ' 23	14,994,166.00
		פועלים הנפ' 25	51,622,837.00
		פועלים הנפ' הת ט'	15,274,079.91
		פועלים הנפ' הת י'	101,976,351.00
		פועלים הנפ' הת י"א	34,000,243.00
		פועלים הנפ' הת י"ב	5,858,992.00
		פועלים הנפ' הת י"ג	5,617,650.00
		פועלים הנפ' ש.ה.ו.ן נד' 1	72,652,480.00
		פועלים הנפ' 26	1,819,444.00
		פועלים הנפ' 27	12,438,173.00
		פועלים הנפ' 28	62,237,721.00
		פועלים הנפ' 29	25,567,543.00
		פועלים הנפ' הת י"ד	93,280,344.00
		פועלים הנפ' 30	908,970.00
		פועלים הנפ' 31	748,527.00
פועלים הנפ' 32	11,599,122.00		
פועלים הנפ' טו	25,945,686.00		
פועלים הנפ' טז	15,924,423.00		

דוח תקופתי לשנת 2012

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

שם בעל עניין	מס' תאגיד/ ת.ז.	שם ניירות-ערך	כמות
הפניקס אחזקות בע"מ	520017450	פועלים הנפ' הת א'	384,970.69
		פועלים הנפ' ת ב'	0.66
		פועלים הנפ' ד'	4,245,773.00
		פועלים הנפ' 22	61,518,339.00
		פועלים הנפ' הת ח'	8,843,402.00
		פועלים הנפ' 23	37,464,787.00
		פועלים הנפ' 25	74,448,319.00
		פועלים הנפ' הת ט'	9,723,820.71
		פועלים הנפ' הת י'	111,733,768.00
		פועלים הנפ' הת י"א	3,793,807.00
		פועלים הנפ' הת י"ב	26,420,622.00
		פועלים הנפ' ש.הון נד1	2,987,091.00
		פועלים הנפ'קות 26	50,710.00
		פועלים הנפ' 28	14,081,523.00
		פועלים הנפ' 29	78,259,292.00
		פועלים הנפ' הת י"ד	16,834,474.00
		פועלים הנפ' 31	104,692,666.00
פועלים הנפ' 32	5,700,000.00		
פועלים הנפ' טו	400,000.00		
שותפות תל בונד 20		פועלים הנפ' 25	7,712,456
		פועלים הנפ' י'	20,029,542
		פועלים הנפ'קות יד'	14,934,734
שותפות תל בונד שקלי		פועלים הנפ' י"א	2,993,165
		פועלים הנפ' 27	529,410
		פועלים הנפ' 29	2,827,648
		פועלים הנפ' טז	396,878
יוסף ירום	12017539	פועלים הנפ' הת י"ב	171,140.00
		פועלים הנפ' הת י"ג	449,182.00
		פועלים הנפ' ש.הון נד1	90,000.00
אירית איזיקסון	050709286	פועלים הנפ' 23	42,000
		פועלים הנפ' 22	23,758
יורם ויסברם	007041809	פועלים הנפ' הת י"ג	137,800
		פועלים הנפ' ח'	56,000
שמעון קלמן (משנה למנכ"ל הפניקס אחזקות)	53592424		

החזקות בעל עניין- בנק הפועלים בע"מ: ראה תקנה 11. א.

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

פירוט נוסף בדבר המחזיקים העיקריים:

1. בעלי השליטה באריסון החזקות (1998) בע"מ: (נכון ליום 28 פברואר 2013)

שיעור החזקה בהון	
30.00%	Eternity Holdings One Trust ⁽¹⁾
70.00%	Eternity Four-A Trust ⁽¹⁾
100.00%	סך-הכל

(1) גבי שרי אריסון הינה הנהנת העיקרית ב-Eternity Holdings One Trust וב-Eternity Four-A Trust. הנאמנים של כל אחד מהטראסטים הנ"ל בהתאמה הינם: The Northern Trust Company of Delaware ו-JP Morgan Trust Company יחד עם, The Northern Trust Company of Delaware. נמסר לבנק, כי לנהנית הנ"ל יהיה שיקול הדעת הבלעדי להצביע באסיפות בעלי המניות של אריסון החזקות (1998) בע"מ, מכח יפוי-כח, שניתנו לה על-ידי הנאמנים, בהתאמה, על-פי התנאים, שקבע בנק ישראל, ואשר הנאמנים הנ"ל אישרו, כי הם מודעים להם וכי הם נכונים לפעול על-פיהם. יפוי-הכח, שניתנו כאמור לעיל, ניתנו שלא מתוך כוונה לבטלם בשלב כלשהו; ואם יקרה ביטול כאמור של יפוי-הכח למי מהנהנים, חובה עליהם להודיע על כך לבנק ישראל מיידית ולא יאוחר מתום 7 ימים ממועד קבלת ההודעה על הביטול. יצוין, כי ביום 25 בינואר 2012, הושלמה עסקה לרכישה עצמית במסגרתה רכשה אריסון החזקות (1998) בע"מ את כל מניות החברה שהחזיקו על-ידי Nickel 97-A Trust. בעקבות עסקה זו עלה באופן אפקטיבי שיעור החזקה של Eternity Holdings One Trust ל-30% ושל Eternity Four-A Trust ל-70% (ראו דיווחים של הבנק מיום 13 בדצמבר 2011 ומיום 25 בינואר 2012).

2. בעלי השליטה במלח הארץ בע"מ (לשעבר תעשיות מלח לישראל בע"מ):

אריסון השקעות בע"מ - מחזיקה ב-100% ממניות מלח הארץ בע"מ. אריסון השקעות בע"מ, מוחזקת במלואה על-ידי אריסון קיימות בע"מ, אשר מוחזקת על-ידי Eternity Holdings One Trust (3.7%) ו-Eternity Four-A Trust (96.3%).

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

3. קבוצת דלק

הפניקס אחזקות בע"מ

הפניקס אחזקות בע"מ הינה בעלת המניות היחידה בהפניקס חברה לביטוח בע"מ (100%) ובהפניקס השקעות ופיננסים בע"מ (100%) הפניקס חברה לביטוח הינה בעלת המניות היחידה בהפניקס פנסיה וגמל בע"מ (100%). החזקות הנוסטרו של פניקס ביטוח מדווחות כחלקן החזקות נוסטרו של הפניקס אחזקות. החזקות הנובעות מתיקי פוליסות משותף ברווחים של חברת הפניקס חברה לביטוח בע"מ מדווחות כהשקעות עמיתים. החזקות נוסטרו של הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ, החזקות של הפניקס אחזקות וכן החזקות החברה המנהלת הפניקס פנסיה וגמל בע"מ והפניקס ניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ. קבוצת דלק בע"מ ("קבוצת דלק") מחזיקה בכ-55.72% מהון מניות הפניקס אחזקות. מר יצחק שרון (תשובה) הינו בעל השליטה בקבוצת דלק (בשרשור).

אקסלנס השקעות בע"מ

הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ מחזיקה בכ-84.72% מהון המניות הנפרע והמונפק של אקסלנס השקעות בע"מ. הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ הינה חברת-בת בבעלות מלאה של הפניקס אחזקות בע"מ אשר הינה בעלת השליטה באקסלנס השקעות בע"מ. ה"ה אהרון בירם וגיל ואסתר דויטש מחזיקים כ"א בכ-2.55% מהון המניות המונפק והנפרע של אקסלנס השקעות בע"מ.

קבוצת דלק בע"מ

מחזיקה בכ-55.72% מהון המניות הפניקס אחזקות. דלק השקעות בע"מ הינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב. מר יצחק שרון (תשובה) הינו בעל השליטה בקבוצת דלק (בשרשור)

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המיררים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ג. החזקות חברות-בנות במניות של חברות-בת או קשורות

שם החברה שבה מחזיק בעל העניין	שם בעל העניין	מספר חברה ברשם החברות	שם הנייר	מספר מניות	ערך הנקוב למניה	סוג מטבע	ע"ג מוחזק לתאריך בהון המאזן	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
אוצר בבל בע"מ	אופז בע"מ	510371883	מניות רגילות	199,990	1	שקל חדש	199,990	100%	100%
באמ"י נכסים בע"מ	אמ"י נאמנים בע"מ	511584781	מניות רגילות	1	1	שקל חדש	1	1%	1%
באמ"י נכסים בע"מ	הפועלים אמריקאי ישראל בע"מ	511584781	מניות רגילות	99	1	שקל חדש	99	99%	99%
בי איי בי איי אינווסטמנט אדויסורס אסיה	בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	1465245	מניות רגילות	5,000,000	1		5,000,000	100%	100%
דולר									
בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	774163448	מניות רגילות	100	100	ארצות-הברית	10,000	0%	0%
בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס.	תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	774483903	מניות רגילות	2,355,146,874	0.1		235,514,687.4	70%	70%
גי אס סי בנקפוזיטיב	בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס.	036551800	מניות רגילות	48,861	50,000		2,443,050,000	100%	100%
גלובל פקטורינג בע"מ	ישראל כרט בע"מ	513634394	מניות רגילות	2,000,000	1	שקל חדש	2,000,000	100%	100%
דיר ב.פ. בע"מ	אופז בע"מ	510237878	מניות רגילות	1,066	0.1	שקל חדש	106.6	100%	100%
דיר ב.פ. השקעות (1992) בע"מ	דיר ב.פ. בע"מ	511727232	מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%
דיר ב.פ. נכסים (1993) בע"מ	דיר ב.פ. בע"מ	511895773	מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%
הפועלים (לטיין אמריקה) ס.א	בנק הפועלים (קיימן) לימיטד	774177877	Bearer	371,467,299	1	פזו אורוגוואי	371,467,299	100%	100%
הפועלים (שוויץ) הולדינגס אל טי די	בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	030328382	מניות רגילות	150	1,000	פרנק שוויצרי	150,000	100%	100%
הפועלים נומיניס	עינת (נכסים) בע"מ	740001524	מניות רגילות	1	1	לירה שטרלינג	1	1%	1%
הפועלים נכסים (מניות) בע"מ	אופז בע"מ	511391278	מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%
דולר									
הפועלים סקויריטיס יו אס איי אינק	פי סי אם - אייץ אס יו הולדינגס אינק	133732556	COMMON	10	0.1	ארצות-הברית	1	100%	100%
חברת נאמנות עשרת אלפים ואחת בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	510729205	מניות רגילות	10	0.0001	שקל חדש	0.001	100%	100%
חברת נאמנות עשרת אלפים ושתיים לבן בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	510729742	מניות רגילות	10	0.0001	שקל חדש	0.001	100%	100%
חצרון חברה להשקעות בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	510364508	מניות רגילות	293,460	0.1	שקל חדש	29,346	29%	29%
חצרון חברה להשקעות בע"מ	רבדים (נכסים) בע"מ	510364508	מניות רגילות	42,210	0.1	שקל חדש	4,221	4%	4%
חרמש פועלים בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	511496515	מניות רגילות	1	1000	שקל חדש	1,000	0%	0%
טרינל חברה למסחר ולהשקעות	בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	900000606	מניות רגילות	1,500	100	פרנק שוויצרי	150,000	100%	100%
יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ	ישראל כרט בע"מ	510595036	מניות רגילות	427,699	0.0001	שקל חדש	42,769.9	49%	49%
יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ	ישראל כרט בע"מ	510595036	מניות מיוחדות	1	0.0001	שקל חדש	0.0001	51%	0%
ישראל כרט בע"מ (נכסים) 1994 בע"מ	ישראל כרט בע"מ	512053513	מניות רגילות	9,999	1	שקל חדש	9,999	100%	100%
ישראל כרט מימון בע"מ	ישראל כרט בע"מ	513497628	מניות רגילות	10,000	1	שקל חדש	10,000	100%	100%
מבנים וציוד בע"מ	ביצור בע"מ	510439284	מניות רגילות	5	0.1	שקל חדש	0.5	5%	5%
מיטבית מע"ן למחקר ופיתוח בע"מ	הפועלים נכסים (מניות) בע"מ	513256487	מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%
מי-עוז בע"מ	דיר ב.פ. בע"מ	511470999	מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%
סי בייליסים טקנולוגיילרי	אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ	500422084	מניות רגילות	4,375	1		4,375	0%	0%
סי בייליסים טקנולוגיילרי	אגם חברה פיננסית בע"מ	500422084	מניות רגילות	4,375	1		4,375	0%	0%
סי בייליסים טקנולוגיילרי	בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס.	500422084	מניות רגילות	3,986,850	1		3,986,850	100%	100%

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המיררים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ג. החזקות חברות-בנות במניות של חברות-בת או קשורות (המשך)

שם החברה שבה מחזיק בעל העניין	שם בעל העניין	מספר חברה ברשם החברות	שם הנייר	מספר מניות	ערך הנקוב למניה	סוג מטבע	ע"ג מוחזק לתאריך בהון המאזן	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
סי בייליים טקנולוגילרי	תעודה חברה פיננסית בע"מ	500422084	מניות רגילות	4,375	1		4,375	0%	0%
ספנות השקעות בע"מ	ספנות שרותי נאמנות בע"מ	511643553	מניות רגילות	1	1		שקל חדש 1	1%	1%
ספנות נכסים בע"מ	ספנות שרותי נאמנות בע"מ	511481269	מניות רגילות	1	1		שקל חדש 1	1%	1%
פאם הולדינג אל.טי.די	פועלים בתבונה בע"מ	740001433	מניות רגילות	771,739	1		לירה שטרלינג 771,739	100%	100%
פועלים - החזקות פיננסיות (1993) בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	511823437	מניות רגילות	1	1		שקל חדש 1	0%	0%
פועלים אופקים בע"מ	הפועלים נכסים (מניות) בע"מ	513624338	מניות רגילות	1,000	1		שקל חדש 1,000	100%	100%
דולר									
פועלים אסטט מנג'מנט (אירלנד) לימיטד	פאם הולדינג אל.טי.די	740001458	מניות רגילות	120,000	1		ארצות-הברית 120,000	100%	100%
פועלים אסטט מנג'מנט (יו.קיי) לימיטד	פאם הולדינג אל.טי.די	740001441	מניות רגילות	1,000,000	1		לירה שטרלינג 1,000,000	100%	100%
פועלים דלתא פנד שותפות מוגבלת	פועלים וונצ'רס בע"מ	550019012	ללא הון מניות	99	1		שקל חדש 99	99%	99%
פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ	פועלים וונצ'רס בע"מ	512433194	מניות רגילות	999	1		שקל חדש 999	100%	100%
פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	512433194	מניות רגילות	1	1		שקל חדש 1	0%	0%
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ	פועלים וונצ'רס בע"מ	512882317	מניות רגילות	110,000	0.01		שקל חדש 1,100	6%	6%
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ	פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ	512882317	ללא הון מניות	1	1		שקל חדש 1	0%	100%
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ	פועלים שוקי הון בע"מ	512882317	מניות רגילות	951,330	0.01		שקל חדש 9,513.3	48%	0%
פועלים וונצ'רס 2 אל.פי	פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ	530205905	ללא הון מניות	100	1		שקל חדש 100	0%	100%
פועלים וונצ'רס בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	510820046	מניות רגילות	151,660,886	0.01		שקל חדש 1,516,608.86	100%	100%
פועלים ונצ'ר סרביס ישראל בע"מ	הפועלים נכסים (מניות) בע"מ	510464795	מניות רגילות א'	2,698	0.1		שקל חדש 269.8	100%	100%
פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ	פועלים אופקים בע"מ	513661025	מניות רגילות	1,000	1		שקל חדש 1,000	100%	100%
פועלים סהר בע"מ	תעודה חברה פיננסית בע"מ	512199381	מניות רגילות	16,108	1		שקל חדש 16,108	100%	100%
פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ	ביצור בע"מ	520032541	מניות רגילות	180,628,882	1		שקל חדש 180,628,882	100%	100%
פועלים שוקי הון בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	511465593	מניות רגילות	21,801,000	1		שקל חדש 21,801,000	100%	100%
פועלים שוקי הון - יישומים ומחקרים פיננסיים בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	511735185	מניות רגילות	99	1		שקל חדש 99	99%	99%
פועלים שוקי הון - יישומים ומחקרים פיננסיים בע"מ	פועלים שוקי הון בע"מ	511735185	מניות רגילות	1	1		שקל חדש 1	1%	1%
פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	512693441	מניות רגילות	1	1		שקל חדש 1	0%	0%
פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ	פועלים שוקי הון בע"מ	512693441	מניות רגילות	999	1		שקל חדש 999	100%	100%
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ	520043290	מניות רגילות א'	1,855,445	0.0001		שקל חדש 185.5445	20%	48%
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ	520043290	מניות רגילות ב'	2,836,485	0.0001		שקל חדש 283.6485	28%	0%
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	520043290	מניות רגילות א'	1,829,935	0.0001		שקל חדש 182.9935	19%	47%
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	520043290	מניות רגילות ב'	2,797,487	0.0001		שקל חדש 279.7487	28%	0%
פועלים שקד חברה פיננסית בע"מ	הפועלים אמריקאי ישראל בע"מ	510956386	מניות רגילות	8,250,000	0.01		שקל חדש 82,500	15%	15%
פועלים שקד חברה פיננסית בע"מ	פועלים - החזקות פיננסיות (1993) בע"מ	510956386	מניות רגילות	46,750,000	0.01		שקל חדש 467,500	85%	85%
פועלים-אגוז חברה פיננסית בע"מ	פועלים - החזקות פיננסיות (1993) בע"מ	510366008	מניות רגילות	588,235	0.0001		שקל חדש 58.8235	100%	100%

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ג. החזקות חברות-בנות במניות של חברות-בת או קשורות (המשך)

שם החברה שבה מחזיק בעל העניין	שם בעל העניין	מספר חברה ברשם החברות	שם הנייר	מספר מניות	ערך הנקוב למניה	סוג מטבע	ע"ג מוחזק לתאריך בהון המאזן	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
דולר									
פי סי אם - אייץ אס יו הולדינגס אינק	פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ	2900000000	מניות רגילות	100	1	ארצות-הברית	100	100%	100%
פי סי אם הדסון הולדינגס אל אל סי	פועלים וונצירס בע"מ	980582800	מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%
פי סי אם הדסון מנג'מנט קומפני הולדינגס אל פי	פועלים וונצירס בע"מ	980582799	מניות רגילות	99	1	שקל חדש	99	99%	99%
פי סי אם הדסון מנג'מנט קומפני הולדינגס אל פי	פי סי אם הדסון הולדינגס אל אל סי	980582799	מניות רגילות	1	1	שקל חדש	1	1%	1%
פשי"ה הון סיכון שותפות מוגבלת	פועלים וונצירס בע"מ	550017842	ללא הון מניות	999	1	שקל חדש	999	100%	100%
פשי"ה הון סיכון שותפות מוגבלת	פועלים וונצירס - ניהול קרנות בע"מ	550017842	ללא הון מניות	1	1	שקל חדש	1	0%	0%
צדית בע"מ	רבדים (נכסים) בע"מ	510437494	מניות רגילות	114,799	0.0001	שקל חדש	11.4799	100%	100%
צמרת מימונים בע"מ	ישראל כרט בע"מ	512834896	מניות רגילות	3,000	1	שקל חדש	3000	100%	100%
קלריטי פמלי אופיס איי ג'י	הפועלים (שוויץ) הולדינגס אל טי די	020303309	מניות רגילות	200,000	1	פרנק שוויצרי	200,000	100%	100%
קלריטי פמלי אופיס אל טי די	קלריטי פמלי אופיס איי ג'י	514250810	מניות רגילות	200,000	1	שקל חדש	200,000	100%	100%
רמחל פועלים בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	510394497	מניות רגילות	1	0.0001	שקל חדש	0.0001	3%	3%
דולר									
שור-הא אינטרנשיונל לימיטד.	אופז בע"מ	740000401	מניות רגילות	4,999,999	1	ארצות-הברית	4,999,999	100%	100%
תמורה חברה פיננסית בע"מ	אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ	520012568	מניות רגילות	10,000	0.0001	שקל חדש	1	0%	0%
תמורה חברה פיננסית בע"מ	אופז בע"מ	520012568	מניות רגילות	10,000	0.0001	שקל חדש	1	0%	0%
תמורה חברה פיננסית בע"מ	ביצור בע"מ	520012568	מניות רגילות	10,000	0.0001	שקל חדש	1	0%	0%
תמורה חברה פיננסית בע"מ	עינת (נכסים) בע"מ	520012568	מניות רגילות	10,000	0.0001	שקל חדש	1	0%	0%
תמורה חברה פיננסית בע"מ	תעודה חברה פיננסית בע"מ	520012568	מניות רגילות	10,000	0.0001	שקל חדש	1	0%	0%
תמורה חברה פיננסית בע"מ	פועלים בשירות עצמי בע"מ	520012568	מניות רגילות	10,000	0.0001	שקל חדש	1	0%	0%
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ	520037029	מניות רגילות	420	0.0001	שקל חדש	0.042	10%	10%
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	אופז בע"מ	520037029	מניות רגילות	1	0.0001	שקל חדש	0.0001	0%	0%
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	ביצור בע"מ	520037029	מניות רגילות	645	0.0001	שקל חדש	0.0645	15%	15%
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	520037029	מניות רגילות	1	0.0001	שקל חדש	0.0001	0%	0%
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	תמורה חברה פיננסית בע"מ	520037029	מניות רגילות	31	0.0001	שקל חדש	0.0031	1%	1%
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	תעודה חברה פיננסית בע"מ	520037029	מניות רגילות	332	0.0001	שקל חדש	0.0332	8%	8%

תקנה 24 א'

הסכום בש"ח		הון המניות:
מונפק ונפרע	רשום	
1,334,315,932	4,000,000,000	מניות רגילות בנות - 1 ש"ח

מניות רדומות

בנק הפועלים בע"מ מחזיק 14,403,853 מניות רדומות והחזקה זו מהווה 100% מהמניות הרדומות. מספר המניות הכלולות בהון המניות המונפק בניכוי המניות הרדומות שאינן מקנות זכויות כלשהן - 1,319,912,079. המניות רשומות למסחר בבורסות לניירות-ערך בתל-אביב ובלונדון.

תקנה 24 ב' מרשם בעלי מניות

כמות מניות	ספר בעלי מניות - בנק הפועלים בע"מ
1,060,826,143	חברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ*
	א. מניות גרעין השליטה
267,543,761	אריסון החזקות (1998) בע"מ
	ב. מניות חופשיות
5,871,452	מלח הארץ בע"מ
35,800	סביון טל
31,680	ציצאן אברהם
2,450	דון מקסוול
1,640	פלורסהיים מרק וציפורה
780	ורדי רחל
700	אגמון אליהו
603	ברקנר אלברט
544	לוי ויקטוריה
122	מינדל שירה מילכה
100	גבע אריה
75	פנצר נתן
40	זקס ערן
10	יהודה בר-לב

* בכמות המניות בחברה לרישומים, כלולות 14,403,853 מניות רדומות שבבעלות בנק הפועלים

תקנה 24 ב' מרשם בעלי מניות (המשך)

כמות מניות	ספר בעלי מניות - בנק הפועלים בע"מ
10	נוימן דוד
10	אהרון אליאס
5	כלב ויקטוריה
2	אמ"ח ג. - השקעות ופיננסים בע"מ
1	זקצר רם
1	טל ארז
1	קרמר משה
1	פלדמן אבי
1	לבנת רז
1,334,315,932	סך-הכל

תקנה 26 דירקטוריון הבנק

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>יאיר סרוסי ת.ז. 053654927 תאריך לידה: 27.11.1955 נתינות: ישראלית מען: גדעון 10, רמת גן</p>	<p>יו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 באוגוסט 2009.</p> <p>יו"ר ועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת משאבי אנוש – שכר ותגמולים, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, הוועדה למוצרים חדשים והוועדה לממשל תאגידי.</p> <p>חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים והוועדה לניהול ובקרת סיכונים.</p> <p>מכהן כדירקטור בבנק מיום 4 ביוני 2009. כיהן כסגן יו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 4 ביוני 2009 ועד 31 ביולי 2009.</p> <p>בעל תואר ראשון בכלכלה ומדע המדינה – האוניברסיטה העברית ירושלים.</p> <p>יו"ר הוועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה ושל קרן פרץ נפתלי.</p> <p>חבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית.</p> <p>חבר בדירקטוריונים של החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ, DSP Group Ltd, אמדיל י.ו. בע"מ ואמדיל אחזקות (1999) בע"מ.</p> <p>משנת 1993 ועד יולי 2009 כיהן כיועץ בכיר של בנק ההשקעות מורגן סטנלי (ישראל) בע"מ.</p> <p>כיהן כיו"ר דירקטוריון החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ, דיר ב.פ. בע"מ, דיר ב.פ. השקעות (1992) בע"מ, דיר ב.פ. נכסים (1993) בע"מ ואייל מיקרוגל בע"מ וכדירקטור בחברות: החברה לישראל בע"מ (דח"צ), וינטגרה בע"מ (דח"צ), סיטי אינווסטמנט, אספן בנייה ופיתוח בע"מ (דח"צ), מוסטנג מזנין השקעות בע"מ, מוסטנג ניהול קרנות בע"מ, פרוטרם תעשיות בע"מ וירופורט בע"מ, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.</p> <p>כמו-כן כיהן כיו"ר ועדת ההשקעות של מבטחים – קרן פנסיה ותיקה וכחבר בוועדת ההשקעות של נכסי האוניברסיטה העברית, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.</p> <p>כיהן כיו"ר הקרן מוסטנג מזנין השקעות בע"מ וכחבר בוועדת ההשקעות של קרן סקי" 1 (Private Equity) וכחבר הוועדה המייעצת של מרכז קיסריה, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.</p> <p>הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>אירית איזקסון ת.ז. 050709286 תאריך לידה: 22.7.1951 נתינות: ישראלית. מען: מתתיהו כהן 15, תל-אביב.</p>	<p>יו"ר ועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים והוועדה לניהול ובקרת סיכונים. חברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי והוועדה למוצרים חדשים. מכהנת בתפקיד יו"ר דירקטוריון פעיל של חברות בבעלות מלאה של הבנק: חברות בקבוצת ישראלכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 27 בדצמבר 1999.</p> <p>בעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב ובעלת תואר מוסמך בחקר ביצועים - ביה"ס למנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב. יו"ר דירקטוריון החברות: ישראלכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ. חברה בדירקטוריונים של החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ ושיכון ובינוי בע"מ. חברת הוועד הפועל של איגוד החברות הציבוריות וחברה בחבר הנאמנים של אוניברסיטת בן-גוריון. כיהנה כדירקטורית בחברות: החברה לישראל בע"מ, כימיקלים לישראל בע"מ, ברום ים המלח בע"מ ותרכובות ברום בע"מ ואי.די.בי. חברה לפיתוח בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. כיהנה כחברה בחבר הנאמנים של מכון ון ליר בירושלים.</p> <p>הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
מלי ברון	יו"ר ועדת עסקות עם אנשים קשורים של הדירקטוריון.
ת.ז. 003462181	חברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת ממשל תאגידי והוועדה לניהול ובקרת סיכונים וועדת ביקורת.
תאריך לידה: 17.9.1948	מכהנת כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתה דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), והינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א) לחוק החברות).
נתינות: ישראלית	הדירקטורית אינה עובדת של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק.
מען: בארי 12/8, תל-אביב	מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 10 בספטמבר 2007.
	בעלת תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) - האוניברסיטה העברית בירושלים.
	בעלת תואר ראשון בכלכלה וארצות מתפתחות - אוניברסיטת תל-אביב.
	דירקטורית בחברות.
	חברה בדירקטוריון חברת מליבה בע"מ.
	מכהנת כחברה בוועדת ההשקעות של אוניברסיטת תל-אביב.
	כיהנה כסמנכ"ל בכיר רמ"ט סניפים וממונה על מערך המשכנתאות בבנק מרכזית דיסקונט בע"מ.
	כיהנה כדירקטורית בדירקטוריון חברת Ectel Ltd. (דח"צ) וכחברה (פנימית) בוועדת השקעות משותף ברווחים בחברת הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.
	הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזער" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>אמנון דיק ת.ז. 051770568 תאריך לידה: 20.11.1952 נתינות: ישראלית ואוסטרית מען: רומנלי 20, תל-אביב</p>	<p>חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדה לאישור השקעות, ועדת בנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, ועדת טכנולוגיה ומחשוב, ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים וועדת מוצרים חדשים.</p> <p>מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתו דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א) לחוק החברות).</p> <p>הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק.</p> <p>מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 במרץ 2010.</p> <p>בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב. בעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב. איש עסקים, שותף בחברות תקשורת, יועץ ודירקטור. מנכ"ל חברת אדסנסורי בע"מ.</p> <p>חבר בדירקטוריונים של החברות: רדיו ללא הפסקה בע"מ, רדיו צפון בע"מ, רדיו 99 ECO בע"מ ובתיאטרון הלאומי הבימה בע"מ (חל"צ - חברה לתועלת הציבור).</p> <p>בעבר כיהן כמנכ"ל קבוצת "בזק", יו"ר ומנכ"ל עלית אינטרנשיונל וכן בתפקידי ניהול בכירים אחרים. כיהן כדירקטור בחברת מירס תקשורת בע"מ ובחברת East West Innovations, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.</p> <p>הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>מאיר ויצנר ת.ז.: 059681593 תאריך לידה: 2.5.1965 נתינות: ישראלית מען: שקד 47, צור יגאל</p>	<p>יו"ר ועדת טכנולוגיה ומחשוב של הדירקטוריון. חבר בוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית של הדירקטוריון. מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בנובמבר 2009.</p> <p>בעל תואר שני במנהל עסקים - Northwestern University, Chicago בעל תואר ראשון במדעי המדינה ומדעי המחשב - אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן. מכהן כמנהל אסטרטגיה גלובלית של קבוצת אריסון וכן מכהן כיו"ר קבוצת Miya. חבר בדירקטוריונים של החברות: Miya S.a.r.l, Miya Bahamas Ltd., Miya Lux Holdings S.a.r.l, Miya Water Holdings Ltd. Dorot Management Control Valves Ltd., Miya Water SA (Proprietary) Ltd., Miya Water Mexico, S.A. DE C.V. Miya NL Holdings BV, Miya NL Projects BV, Miya Manila Water Projects Inc. WRP Consulting Engineers (Proprietary) Ltd. Miya Brasil Soluções em Engenharia Hidráulica Ltda Miya Lux Holdings S.A.R.L, Swiss IP Branch, Miya Australia Holdings PTY Ltd. Miya Voda .D.O.O, Romiya (Subsidiary of Miya Water S.R.L), Miya Colombia S.A.S, Miya Puerto Rico LLC</p> <p>כיהן כיו"ר דירקטוריון חברת אייל מיקרוגל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בה. כן כיהן כדירקטור בחברות: סטורויז בע"מ, Veritec Consulting Inc. (Delaware- US), Storwize Inc. ופור אינטגריטי גרופ בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.</p> <p>הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>ניר זיכלינסקי ת.ז.: 022085468 תאריך לידה: 8.10.1965 נתינות: ישראלית מען: ת.ד. 2303, סביון</p>	<p>חבר בוועדות הדירקטוריון; ועדת ביקורת, הוועדה לממשל תאגידי וועדת טכנולוגיה ומחשוב. הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 10 בספטמבר 2007. בעל תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) - אוניברסיטת בן גוריון. בעל תואר ראשון במנהל עסקים (התמחות בחשבונאות ומימון) - המכללה למנהל ראשון לציון. רואה חשבון.</p>
	<p>בעלים של SRI Global Group, שהינה קבוצה עסקית המובילה בישראל את תחום ההשקעות על בסיס מודל ה-SRI (Socially Responsible Investment). הקבוצה עוסקת בארבעה מיגזרי פעילות עיקריים: SRI Consulting, SRI Funds, SRI Investment ו-SRI Training. מנכ"ל של החברות: השקעות חברתיות אחראיות (אס אר אי) בע"מ וזיכלינסקי בע"מ. יו"ר דירקטוריון החברות: SRI Finance Global Group Ltd ו-SRI Master. חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ, שיכון ובינוי - אס.בי.אי. תשתיות בע"מ, שיכון ובינוי נדל"ן בע"מ, שיכון ובינוי אנרגיה מתחדשת בע"מ, שיכון ובינוי סולל בונה (בנין ותשתית) בע"מ, שיכון ובינוי - סולל בונה - תשתיות בע"מ, שיכון ובינוי מים בע"מ, ייעוץ להשקעות אחריות חברתית (אס אר אי) בע"מ, מגדלור השקעות (אס.אר.אי) 2009 בע"מ, החברה המרכזית לשירותים פיננסיים חברתיים (אס.אר.אי) בע"מ ופז הדרכות בע"מ. חבר בוועד המנהל של אגודת ידידי מרכז רפואי רבין, חבר נשיאות מפעל החסד "יד ביד", חבר בחבר הנאמנים וועדת הכספים של המכללה למינהל ראשון לציון, ונאמן ייצו - הסתדרות עולמית לנשים ציוניות. נשיא פרויקט נובה - ניהול בשירות הקהילה. חבר בצוות המוביל של המרכז לזימות חברתית של היישוב סביון, מלווה את הפרויקט של התאחדות הסטודנטים בעיר לוד. כיהן כ-3 שנים בתפקיד משנה למנכ"ל, מנהל כספים ומנהל פיתוח עסקי של חברות בקבוצת בעלי השליטה: אריסון השקעות בע"מ, אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף בי (97) בע"מ, ארזף ג' בע"מ, ארזף ד' בע"מ וארשב אחזקות בע"מ. כיהן במשך כ-10 שנים כשותף בכיר וראש המחלקה המקצועית, מנהל פיתוח עסקי ומחלקת דיווח חברתי ומנהל תחום הדרכות - משרד רואי החשבון BDO זיו האפט. מכהן במשך כ-18 שנים כמרצה בחוגים למנהל עסקים וחשבונאות לתואר ראשון ושני - אוניברסיטאות תל-אביב, העברית, בר אילן, המכללה למנהל, הקריה האקדמית ומכון לנדר. כיהן כדירקטור בחברות: תעשיות אבן וסיד בע"מ, גאון החזקות בע"מ ותעשיות מלח לישראל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.</p>
	<p>הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>יאיר טאומן ת.ז.: 003945623 תאריך לידה: 20.1.1948 נתינות: ישראלית מען: רביבים 34, תל-אביב</p>	<p>חבר בוועדה לאישור השקעות של הדירקטוריון. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתו דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א) לחוק החברות).</p> <p>הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 1 בדצמבר 2011.</p> <p>בעל תואר שלישי במתמטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים. בעל תואר שני במתמטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים. בעל תואר ראשון במתמטיקה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים.</p> <p>מרצה במרכז הבינתחומי הרצליה ובאוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook. המנהל האקדמי של תוכנית ZELL לזימות, המרכז הבינתחומי הרצליה. ראש המרכז לתורת המשחקים במחלקה לכלכלה, אוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook. חבר בדירקטוריונים של החברות: Radware, ADVFN (לונדון), Bidorbuy, Expobee (יו"ר) ו-Digiblock. בין השנים 1984 - 2008 כיהן כפרופסור בפקולטה לניהול, אוניברסיטת תל-אביב. בין השנים 2010 - 2011 כיהן כדיקן בית ספר אריסון למנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה.</p> <p>הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>אמרי טוב ת.ז. 005018155 תאריך לידה: 24.11.1939 נתינות: ישראלית מען: רח' אדם הכהן 3, תל-אביב</p>	<p>יו"ר ועדת התגמול של הדירקטוריון. חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית והוועדה לממשל תאגידי. מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות, והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א) לחוק החברות). הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 5 בפברואר 2009. בעל תואר שני בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית ירושלים. בעל תואר ראשון בכלכלה ומדע המדינה - האוניברסיטה העברית ירושלים. דירקטור בחברות. יועץ עסקי. יועץ וחוקר בכלכלת ביטחון. חבר בדירקטוריונים של החברות: מ.ט.א. אחזקות בע"מ, (ICG) IC Green Energy Ltd., אמנת ניהול ומערכות בע"מ (דח"צ) ופלסן סאסא בע"מ. חבר בעמותות ותיקי הצנחנים משחררי ירושלים וצולחי התעלה (ע"ר), בעמותה להנחלת מורשת הצנחנים ובוועד המנהל של תיאטרון הגשר. בשנים 2006-2000 כיהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון בנק הפועלים בע"מ, כיו"ר ועדת ביקורת וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם בעלי עניין ואנשים קשורים, ועדת עסקים ותקציב, ועדת שכר ומשאבי אנוש, ועדת תשקיף, ועדת מאזן, ועדת בקרת הוצאות ויעול והוועדה לאישור השקעות. כן כיהן בחמש השנים האחרונות כדירקטור בחברות: כנפי זהב בע"מ, אלישיר מערכות אלקטרוניות בע"מ, אופטריסטי בע"מ, שופרסל בע"מ (דח"צ), גרנית הכרמל השקעות בע"מ (דח"צ); כדירקטור חיצוני בקופת-גמל של רופאים עובדי המדינה (ארם), כחבר ועדת השקעות של קופת הגמל וכעמית מחקר במרכז ללימודים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב ובמכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS), אך כיום שוב אינו מכהן בהן. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>יוסף ירום ת.ז.: 12017539 תאריך לידה: 6.3.1941 נתינות: ישראלית וארגנטינאית מען: ברנר 48, קרית-אזנו</p>	<p>חבר בוועדות הדירקטוריון; ועדת ביקורת וועדת מוצרים חדשים. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתו דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א) לחוק החברות).</p> <p>הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 21 במרץ 2011.</p> <p>מוסמך לעריכת דין מטעם הפקולטה למשפטים ומדעי החברה - האוניברסיטה הממלכתית בקורדובה, ארגנטינה. בעל רישיון ישראלי לעריכת דין.</p> <p>מרצה בתחום הביקורת במיגזר העסקי, באוניברסיטת חיפה. מכהן כחבר בדירקטוריון המכללה האקדמית להנדסה וטכנולוגיה אורט הרמלין נתניה בע"מ. חבר בוועדת אשראי של חברת דש ניהול קופות-גמל בע"מ. בין השנים 2004-1994 כיהן כמבקר הפנימי הראשי של הבנק וכממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובח"ל ומבקר פנימי בחברות מקבוצת הבנק, במעמד חבר הנהלה. בין השנים 2006-2004 כיהן כמנהל כללי בבנק, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים. בין השנים 2008-2006 כיהן כיו"ר דירקטוריון בנק מסד בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות: בנק מסד בע"מ, יובנק בע"מ וקלריטי פמילי אופיס, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. כן כיהן כחבר ועדת הביקורת של התנועה לאיכות השלטון.</p> <p>הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>יעקב פאר ת.ז.: 052242609 תאריך לידה: 16.4.1954 נתינות: ישראלית מען: רימלט אלימלך 4, רמת-גן</p>	<p>חבר בוועדות הדירקטוריון; ועדת כספים ותשקיפים וועדת ביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתו דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות")), והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א) לחוק החברות).</p>
	<p>הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 6 באוקטובר 2010. בעל תואר שני בניהול עסקי בהנדסת תעשייה וניהול - אוניברסיטת בן-גוריון. בעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת בן-גוריון. יועץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>אפרת פלד ת.ז. 027224773 תאריך לידה: 16.5.1974 נתינות: ישראלית מען: הנרקיסים 19, רמת גן</p>	<p>חברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים וועדת ממשל תאגידי.</p> <p>מכהנת בתפקיד יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף בי' (97) בע"מ וארזף די בע"מ וכמנכ"ל החברות: SAFO LLC וארזף ג' בע"מ.</p> <p>מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 24 בינואר 2007.</p>
	<p>בעלת תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים - EMBA - תוכנית בינלאומית קלוג רקאנטי, אוניברסיטת תל-אביב ו-Northwestern University.</p> <p>בעלת תואר ראשון (B.A) בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת תל-אביב; בוגרת לימודי תעודה בשמאות מקרקעין, אוניברסיטת תל-אביב;</p> <p>יו"ר דירקטוריון החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף בי' (97) בע"מ וארזף די בע"מ ומנכ"ל החברות: SAFO LLC וארזף ג' בע"מ.</p> <p>חברה בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ, אב-אר השקעות הון 1997 בע"מ, מלח הארץ בע"מ, MIYA Luxembourg S.a.r.l-I Arison Investments USA, LLC, MIYA S.a.r.l.</p> <p>חברה בדירקטוריון ובוועדת ההשקעות של מכון ויצמן למדע.</p> <p>ממרץ 2006 ועד ספטמבר 2009 מנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף בי' (97) בע"מ וארזף די בע"מ.</p> <p>כיהנה כדירקטורית בחברת ביומדיקל אינווסטמנטס (1997) בע"מ, אך כיום שוב אינה מכהנת בה.</p>
	<p>הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>משה קורן ת.ז. 1228998 תאריך לידה: 8.7.1938 נתינות: ישראלית מען: בן יהודה 5, קרית-אונו</p>	<p>חבר בוועדות הדירקטוריון; ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה למוצרים חדשים וועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים. הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 3 באוגוסט 1992. בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית. בוגר קורסים בנושא ניתוח דוחות כספיים. יועץ בבנקאי ופיננסי. כיהן כדירקטור בדירקטוריון החברות: פסגות בית השקעות בע"מ ופסגות ניירות-ערך בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>
<p>נחמה רונן ת.ז. 057238479 תאריך לידה: 15.9.1961 נתינות: ישראלית מען: הראשונים 37, בית חרות</p>	<p>חברה בוועדות הדירקטוריון; הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, ועדת ממשל תאגידי וועדת תגמול. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 3 בפברואר 2010. הדירקטורית אינה עובדת של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. בעלת תואר שני במנהל ציבורי - אוניברסיטת חיפה. בעלת תואר ראשון בחינוך והיסטוריה - אוניברסיטת תל-אביב ובית ברק. יו"ר דירקטוריון החברות: ממן מסופי מטען וניטול בע"מ ותאגיד המיחזור (אל"ה). חברה בדירקטוריון חברת שחל טלרפואה בע"מ (דח"צ). כיהנה בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטורית בחברות: תעשיות מלח לישראל בע"מ, קמן החזקות בע"מ, קמור בע"מ ובתי זיקוק לנפט בע"מ (דירקטורית ויו"ר ועדת איכות הסביבה של דירקטוריון החברה), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>דפנה שורץ ת.ז. 050172667 תאריך לידה: 22.8.1950 נתינות: ישראלית מען: הסביון 4, רחובות</p>	<p>יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון. חברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת עסקות עם אנשים קשורים וועדת תגמול. מכהנת כדירקטורית חיצונית (דח"צ) כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות, והינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א) לחוק החברות). הדירקטורית אינה עובדת של הבנק, של חברת-בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 6 באפריל 2012. דוקטור לכלכלה - האוניברסיטה העברית, ירושלים. בעלת תואר שני בכלכלה חקלאית ומנהל - האוניברסיטה העברית, ירושלים. בעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב. מכהנת כפרופסורית, חברת סגל, המחלקה למנהל עסקים, הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון בנגב - ראש ההתמחות (מגמה) של "יזמות וניהול הי-טק", המחלקה למנהל עסקים (תואר שני) ומנהלת מרכז "בנג'יס ליזמות וניהול הי-טק", הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון. משמשת כיועצת כלכלית-עסקית בארץ ובחו"ל (פרופ' דפנה שורץ פיתוח כלכלי עסקי בע"מ). חברה במועצה הלאומית למחקר ולפיתוח; ובחבר הנאמנים אחווה המכללה האקדמית לחינוך. חברה בוועדה לגיבוש מדיניות מחקר בקהילה האירופית בנושאים של: יזמות ועסקים קטנים ובינוניים. "Member of the working group: "policy relevant research on entrepreneurship and SME's European Commission, Enterprise and Industry, Director General מכהנת כחברה בדירקטוריונים של החברות: טבע תעשיות פרמצבטיות (דח"צ) ושטראוס גרופ בע"מ (דח"צ). כיהנה בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטורית בחברות: בתי זיקוק לנפט בע"מ (דח"צ), רותם תעשיות בע"מ, על-בד משואות יצחק בע"מ, בנק דיסקונט, גירון פיתוח ובנייה בע"מ (דח"צ), רותם תעשיות בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.</p>

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>עידו שטרן ת.ז.: 031571904 תאריך לידה: 19.3.1978 נתינות: ישראלית מען: פנקס 76, תל-אביב</p>	<p>מכהן בתפקיד סמנכ"ל ויועץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ ובאריסון השקעות בע"מ, אשר נמצאת בשליטתה של בעלת היתר השליטה בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בספטמבר 2012. בעל תואר ראשון במשפטים (L.L.B) - האוניברסיטה העברית, ירושלים. תוכנית להכשרה ופיתוח מנהלים (PLD) - אוניברסיטת הרווארד, בוסטון.</p>
	<p>מכהן כסמנכ"ל ויועץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ ובאריסון השקעות בע"מ. חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ, מלח הארץ בע"מ וארזף די בע"מ. בשנים 2005-2007 כיהן כעורך דין במשרד גורניצקי.</p>

תקנה 26 נושאי משרה בכירה של הבנק

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>ציון קינן ת.ז. 053508594 ניסים אלוני 17/3001, תל-אביב. תאריך לידה: 3.9.1955 נתינות: ישראלית</p>	<p>מנהל כלכלי, מיום 27 באוגוסט 2009. מכהן כחבר הנהלה מיום 30 בספטמבר 2001. בעל תואר ראשון במדעי החברה והרוח- האוניברסיטה הפתוחה. בעל תואר שני במדעי החברה והרוח- אוניברסיטת תל-אביב. מ-10 ביוני 2009 ועד 27 באוגוסט 2009 ממלא מקום בפועל של המנכ"ל וממונה על חטיבת הבנקאות העסקית. מינואר 2008 ועד 10 ביוני 2009 ממלא מקום המנהל הכלכלי, ממונה על חטיבת הבנקאות העסקית. מינואר 2006 ועד דצמבר 2007 ממלא מקום המנהל הכלכלי, ממונה על חטיבת הבנקאות הקמעונאית. כיהן כדירקטור בחברות: ישראלרט בע"מ, יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, ו-BankPozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.</p>

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>לילך אשר-טופילסקי ת.ז. 024934861 כצנלסון 55, קרית אונו. תאריך לידה: 19.3.1970 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהנת כחברת הנהלה מיום 1 בדצמבר 2007. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הקמעונאית. בעלת תואר ראשון בכלכלה וניהול - אוניברסיטת תל-אביב. בעלת תואר שני בניהול - ביה"ס קלוג, נורת'וסטרן, שיקגו, ארצות-הברית. מדצמבר 2007 ועד ספטמבר 2009 משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת האסטרטגיה. מאוקטובר 2006 ועד נובמבר 2007 מנהלת אגף שיווק ותכנון אסטרטגי בחטיבה הקמעונאית. יו"ר הדירקטוריון של החברות: פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ופועלים אופקים בע"מ. חברה בדירקטוריון החברות: ישראלכרט בע"מ ויורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ.</p>
<p>שמעון גל ת.ז. 54903869 הזית 13, עשרת תאריך לידה: 7.8.1957 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כחבר הנהלה מיום 8 בנובמבר 2009. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה העסקית. בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית, ירושלים. ממאי 2004 ועד 2007 סמנכ"ל, מנהל חטיבת חשבות תכנון ותפעול, בנק מזרחי טפחות בע"מ. מ-2007 ועד ספטמבר 2009 סמנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית, בנק מזרחי טפחות בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות: בנק אדנים למשכנתאות בע"מ, טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ, מחיש שרותי מחשב בע"מ, United Mizrahi Overseas Holdings, נציבים נכסים וציוד בע"מ, ט.ע.מ. מערכות מידע בע"מ, חברת המזרחי לפיתוח קרקעות בע"מ, Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi ומזרחי טפחות פקטורינג בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.</p>

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>אפרת יעבץ ת.ז. 058677881 הורדים 71, יהוד. תאריך לידה: 4.4.1964 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהנת כחברת הנהלה מיום 1 באוקטובר 2009. משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת הון אנושי, יעוץ ומשאבים. בעלת תואר ראשון במדעים / ביו כימיה ותזונת האדם - האוניברסיטה העברית ירושלים. בעלת תואר שני במינהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב. עד ספטמבר 2009 מנהלת אגף ניירות-ערך פיננסיים.</p>
<p>צחי כהן ת.ז. 022007587 אחימאיר 13, רמת-גן. תאריך לידה: 29.9.1965 נתינות: ישראלית</p>	<p>חברה בדירקטוריון החברות: אבוקה חברה להשקעות בע"מ, אוצר בבל בע"מ, נכסי בבל בע"מ, מבנים וציוד בע"מ, עלצור חברה לפיתוח נכסים בע"מ, צדית בע"מ, רבדים (נכסים) בע"מ, רמח"ל פועלים בע"מ, באמ"י נכסים בע"מ וביתן חברה להשקעות ומשכנתאות בע"מ. חברה בועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה. כינה כדירקטורית בחברות: הבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ. החברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ, PAM Holdings Ltd, Poalim Asset Management (UK) Ltd, ספנות נכסים בע"מ, אך כיום שוב אינה מכהנת בהן.</p>
<p>עופר לוי ת.ז. 052222577 כרמלי 5, רמת-גן. תאריך לידה: 15.2.1954 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כחבר הנהלה מיום 1 במאי 2006. משנה למנהל כללי, חשבונאי ראשי. בעל תואר ראשון בהנדסה אירונוטית - הטכניון, חיפה. בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב. מנהל המטה העסקי בחטיבה העסקית של בנק הפועלים משנת 2004 ועד יוני 2012. רואה חשבון.</p>
<p>חבר בדירקטוריון החברות: פועלים אקספרס בע"מ, אמ"י נאמנים בע"מ, יפת רישומים בע"מ.</p>	<p>חבר בדירקטוריון החברות: פועלים אקספרס בע"מ, אמ"י נאמנים בע"מ, יפת רישומים בע"מ.</p>

תקנה 26 נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>ענת לזין ת.ז. 069420867 עיר שמש 61, תל-אביב. תאריך לידה: 13.5.1963 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהנת כחברת הנהלה החל מיום 16 במאי 2010. משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת שווקים פיננסיים. משנת 2002 ועד שנת 2010 כיהנה בתפקיד משנה למנכ"ל, ראש תחום השקעות ואשראי בחברת מגדל אחזקות ביטוח ופיננסיים בע"מ. בעלת תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית, ירושלים. בעלת תואר שני במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית, ירושלים.</p>
<p>אילן מזור ת.ז. 007447386 ארנון 22, תל-אביב. תאריך לידה: 31.10.1946 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהנת כיו"ר דירקטוריון החברות: הפועלים הנפקות בע"מ, תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, הפועלים נכסים (מניות) בע"מ, אופז בע"מ, קונטיננטל פועלים בע"מ, פועלים אמריקאי ישראלי בע"מ ופקעות פועלים בע"מ, החברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ, פועלים החזקות פיננסיות בע"מ ותעודה חברה פיננסית בע"מ. חברה בדירקטוריון החברות: Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ ו-Hapoalim International N.V. חברת הועד המנהל של אוניברסיטת תל-אביב. כיהנה כיו"ר דירקטוריון ומנכ"ל מגדל אשכול פיננסיים בע"מ, מגדל שירותי מימון בע"מ, מגדל ליסינג בע"מ ומגדל שירותים פיננסיים בע"מ (חברות בבעלות ובשליטה מלאה של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסיים בע"מ). כיהנה כדירקטורית בדירקטוריון החברות: מאסטרו בע"מ, אשמורת תיכונה בע"מ (חברות בבעלות ובשליטה מלאה של מגדל אחזקות ביטוח ופיננסיים בע"מ) והבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ.</p>
<p>אילן מזור ת.ז. 007447386 ארנון 22, תל-אביב. תאריך לידה: 31.10.1946 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כחבר הנהלה מיום 31 באוגוסט 2003. משנה למנהל כללי, היועץ המשפטי הראשי של הבנק. בעל תואר ראשון במשפטים (L.L.B) - האוניברסיטה העברית, ירושלים. מכהן כדירקטור בדירקטוריון Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.</p>

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>צבי נגן ת.ז. 055486872 הר דלתון 591, מכבים. תאריך לידה: 17.9.1958 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כחבר הנהלה מיום 1 באפריל 2011. משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב. בעל תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול – הטכניון, חיפה. בעל תואר שני במנהל עסקים – אוניברסיטת תל-אביב. חבר ועדת המחשוב של הבורסה.</p>
<p>רן עוז ת.ז. 022832588 שבזי 12, תל-אביב. תאריך לידה: 13.12.1966 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כחבר הנהלה מיום 16 באפריל 2009. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הפיננסית – CFO. בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה – האוניברסיטה העברית, ירושלים. בעל תואר שני בכלכלה ומנהל עסקים – האוניברסיטה העברית, ירושלים. רואה חשבון. משנת 2008 ועד שנת 2009 כיהן בתפקיד CFO בחברת Intouch Insurance BV. משנת 2007 ועד שנת 2008 כיהן בתפקיד CFO ו-Deputy CEO בחברת בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ. משנת 2004 ועד שנת 2007 כיהן בתפקיד CFO ו-Corporate VP בחברת ניס מערכות בע"מ. יו"ר דירקטוריון החברות: דיור ב.פ. בע"מ ופועלים שירותי נאמנות בע"מ. מ"מ של יו"ר דירקטוריון החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ ופועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ. חבר בדירקטוריון החברות: Sure-Ha International Ltd, ישראלכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ.</p>

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>ארי פינטו ת.ז. 069042505 אנה פרנק 46, ראשון לציון. תאריך לידה: 22.12.1961 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כחבר הנהלה מיום 8 בספטמבר 2009. משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת האסטרטגיה. בעל תואר ראשון במנהל עסקים - ניו אינגלנד קולג', הייניקר, ארצות-הברית. בעל תואר שני במנהל ציבורי - אוניברסיטת Clark בוסטון, ארצות-הברית. בוגר לימודי תעודה בתפקידי הדירקטור הלכה למעשה, המרכז הישראלי לניהול ולימודי תעודה בניהול כללי, אוניברסיטת בר אילן; מנובמבר 2007 ועד ספטמבר 2009 מנהל אגף אשראי קמעונאי ומשכנתאות. מדצמבר 2002 ועד אוגוסט 2007 מנהל אגף משאבי אנוש.</p>
<p>דן אלכסנדר קולר ת.ז. 028051910 אנטוקולסקי 7, תל-אביב. תאריך לידה: 8.9.1970 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כחבר הנהלה מיום 1 בינואר 2008. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הבינלאומית. בעל תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית. בעל תואר שני בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית. מינואר 2008 ועד יוני 2012 משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים. מאפריל 2003 ועד דצמבר 2007 מנהל אגף ניהול נכסים והתחייבויות.</p>
<p>מכהן כיו"ר דירקטוריון Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. סגן יו"ר דירקטוריון BankPozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi וכן כדירקטור בדירקטוריון החברות: Pam Holdings Ltd-ו Poalim Asset Management (UK) Ltd. כיהן כדירקטור בחברות: פועלים נכסים (מניות) בע"מ, פקעות פועלים בע"מ, קונטיננטל פועלים בע"מ, Hapoalim USA Holding Company Inc, אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ, ביצור בע"מ, הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ, תמורה חברה פיננסית בע"מ, תעודה חברה פיננסית בע"מ, תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, אגם חברה פיננסית בע"מ, אופז בע"מ, אטד חברה להשקעות בע"מ, זהר השמש להשקעות בע"מ, עינת (נכסים) בע"מ, פועלים בתבונה בע"מ, פועלים ונציר סרביס ישראל בע"מ, חברה להשקעות של קונטיננטל בע"מ, ספנות השקעות בע"מ, ספנות פועלים ניהול בע"מ, קדימה פועלים חברה פיננסית בע"מ, בנעד חברה להשקעות בע"מ, תובל חברה להשקעות בע"מ, ספנות חברה פיננסית בע"מ, ספנות נירות-ערך בע"מ, ובנק אוצר החייל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן. כן כיהן כמנכ"ל וכדירקטור בחברות: הפועלים הנפקות בע"מ, מתאר חברה להנפקות בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.</p>	

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
<p>יעקב אורבך ת.ז. 053906467 חיים ברלב 13, קרית אונו. תאריך לידה: 2.4.1956 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כמבקר פנימי ראשי החל מיום 1 בינואר 2010. מבקר פנימי ראשי, משנה למנהל כללי, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחול. בעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב. מפברואר 2006 ועד דצמבר 2009 מנהל אגף עסקי. מאוקטובר 2002 ועד בפברואר 2006 מנהל אגף בנקאות מסחרית.</p>
<p>יורם ויסברם ת.ז. 007041809 סוקולוב 7, תל-אביב. תאריך לידה: 14.6.1948 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כמזכיר הבנק החל מיום 4 באפריל 1995. מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברות: ביצור בע"מ, אופז בע"מ, הפועלים נכסים (מניות) בע"מ, תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, תמורה חברה פיננסית בע"מ, תעודה חברה פיננסית בע"מ, אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ, פועלים בתבונה בע"מ, זהר השמש להשקעות בע"מ, שיריון חברה להשקעות בע"מ, תובל חברה להשקעות בע"מ ובנעד חברה להשקעות בע"מ. חבר בוועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה (ע"ר), קרן מילגות ע"ש משפחת טובה ואליהו מרגלית (ע"ר), קרן מייסדים ע"ש י. אפטר, י. בראלי, ש. גורן, א. זברסקי, י. חורין, ר. שנקר (ע"ר) ובקרן א.מ.י. לאמני בימה - ע"ש קלצ'קין (ע"ר).</p>
<p>אלי כהן ת.ז. 027760628 טשרניחובסקי 31, תל-אביב. תאריך לידה: 6.7.1970 נתינות: ישראלית</p>	<p>מכהן כמנהל מטה שיווק, שירות ואחריות חברתית החל מיום 15.1.2011. בעל תואר ראשון בתקשורת ומדעי המדינה - אוניברסיטת בר אילן. בעל תואר שני במנהל ציבורי - אוניברסיטת בר אילן. חבר במועצת אור ירוק, העמותה לשינוי תרבות הנהיגה בישראל. דירקטור, נציג עיריית תל-אביב מקרב הציבור, בתאגיד "בניין הקאמרי 1961 בע"מ" (מנהלת "עיר עולם"). חבר הוועד המנהל, נציג עיריית תל-אביב מקרב הציבור, ב"עמותת לתיירות" (מנהלת "עיר עולם ותיירות") וחבר "ועדת שיווק ופיתוח עסקי" בבורסה לניירות-ערך.</p>
<p>בשנים 2004-2006 כיהן כמנכ"ל משרד התיירות. בשנים 2006-2008 כיהן כממונה על השכר והסכמי העבודה במשרד האוצר. בשנים 2009-2010 כיהן כסמנכ"ל למסחר וקשרים תעופתיים באל-על.</p>	

תקנה 26ב' מורשה החתימה העצמאיים

אין.

תקנה 27 רואי חשבון של הבנק

זיו האפט, רואי חשבון, דרך מנחם בגין 48, תל-אביב.
סומך חייקין, רואי חשבון, רח' הארבעה 17, תל-אביב.

תקנה 28 פירוט לשינויים בתזכיר ובתקנון של הבנק

תיקון תקנה 24 לתקנון הבנק כמפורט בתקנה 22 לדוח תקופתי זה, לעיל.
כן הוחלט על תיקון תקנות 1, 11, 15 ו-16 לתקנון הבנק וכן הוספת תקנה 16א לתקנון הבנק, כמפורט בדוח המידי בדבר כינוס אסיפה כללית מיוחדת ביום 25 ביולי 2012 ("האסיפה הכללית המיוחדת"), שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 18 ביוני 2012, אסמכתא מס' 159240-01-2012. כן מופנית תשומת הלב לדוח המידי על תוצאות האסיפה הכללית המיוחדת שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 25 ביולי 2012, אסמכתא מס' 193971-01-2012 שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

תקנה 29

א. המלצות הדירקטוריון לאסיפה הכללית והחלטותיהם שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית:

1. חלוקת דיבידנד - בשנת 2012 לא בוצעה חלוקת דיבידנד.
2. שינוי בהון - ראה דוח הדירקטוריון פרק השליטה בבנק.
3. שינוי בתזכיר ובתקנון של הבנק - כמפורט בתקנה 28 לעיל.
4. פידיון מניות - אין.
5. פידיון מוקדם של אגרות-חוב - אין.
6. עסקות שאינן בתנאי שוק בין הבנק לבין בעל עניין בו - אין.

ב. החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות הדירקטוריון - אין.

ג. החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

1. לעניין החלטות האסיפה הכללית המיוחדת מיום 5 באפריל 2012, מופנית תשומת הלב לדוח המיידני בדבר כינוס אסיפה כללית מיוחדת ביום 5 באפריל 2012, שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 28 בפברואר 2012, אסמכתא מס' 054903-01-2012. כן מופנית תשומת הלב לדוח המיידני על תוצאות האסיפה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 5 באפריל 2012, אסמכתא מס' 096054-01-2012 שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

2. לעניין החלטות האסיפה הכללית המיוחדת מיום 25 ביולי 2012, מופנית תשומת הלב לדוח המיידני בדבר כינוס אסיפה כללית מיוחדת ביום 25 ביולי 2012, שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 31 במאי 2012, אסמכתא מס' 142080-01-2012. כן מופנית תשומת הלב לדוח המיידני על תוצאות האסיפה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 25 ביולי 2012, אסמכתא מס' 193971-01-2012 שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

3. לעניין החלטות האסיפה הכללית המיוחדת מיום 25 באוקטובר 2012, מופנית תשומת הלב לדוח המיידני בדבר כינוס אסיפה כללית מיוחדת ביום 25 באוקטובר 2012, שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 13 בספטמבר 2012, אסמכתא מס' 237483-01-2012. כן מופנית תשומת הלב לדוח המיידני על תוצאות האסיפה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 25 באוקטובר 2012, אסמכתא מס' 263856-01-2012 שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

תקנה 29א

1. אישור פעולות לפי סעיף 255 לחוק החברות תוך פירוט שם נושא המשרה ותפקידו, מועד הפעולה ופרטיה, מועד אישור הפעולה, תיאור התהליכים שבהם אושרה הפעולה והנימוקים לאישורה:

ביום 21 בפברואר 2012 קיבל הדירקטוריון את עדכון הצהרותיהם של דירקטורים ונושאי משרה והחליט לאשר כי למרות שכפל הכהונה של הדירקטורים ו/או נושאי המשרה המפורטים להלן ו/או של בן הזוג ו/או של קרוב להם, כדירקטור או כמנהל כללי או כבעל עניין בחברות המפורטות לצד שמם להלן, נחשבת למצב בו מתקיים לכאורה ניגוד עניינים, קבע הדירקטוריון שאין בכך פגיעה בטובת הבנק:

- א.** יאיר טאומן - רדוור בע"מ, אקספובי בע"מ, א.ט. כרם בהר הנגב בע"מ, למון גראס גלובל בע"מ, BIDORBUY, ADVFN, DIGIBLOCK.
- ב.** אפרת פלד - מכון ויצמן.
- ג.** אמרי טוב - העמותה להנחלת מורשת הצנחנים, תיאטרון גשר, ותיקי הצנחנים משחררי ירושלים וצולחי התעלה (ע"ר).
- ד.** מלי ברון - עמותת ילדי השלום.
- ה.** משה לחמני - מלח הארץ בע"מ, שיכון ובינוי בע"מ, אב-אר השקעות הון בע"מ, MIYA S.A.R.L.
- ו.** ענת לזין - אוניברסיטת תל-אביב, החברה לרישומים של בנה"פ, פועלים החזקות פיננסיים.
- ז.** לילך אשר-טופילסקי - תעודה חברה פיננסית, יורופיי (יורוקרד) ישראל.
- ח.** משה לחמני (קרוב של נושא המשרה - אחות) - מירי לחמני אחזקות בע"מ.
- ט.** ענת לזין (קרוב של נושא המשרה - אח) - שלהבת - שירותים להשקעות בתעשייה בע"מ.

כן קיבל הדירקטוריון ביום 29 באוגוסט 2012 את עדכון הצהרותיהם של דירקטורים ונושאי משרה והחליט לאשר כי למרות שכפל הכהונה של הדירקטורים ו/או נושאי המשרה המפורטים להלן ו/או של בן הזוג ו/או של קרוב להם, כדירקטור או כמנהל כללי או כבעל עניין בחברות המפורטות לצד שמם להלן, נחשב למצב בו מתקיים לכאורה ניגוד עניינים, קבע הדירקטוריון שאין בכך פגיעה בטובת הבנק:

- א.** ניר זיכלינסקי - סטילפלסט סחר (2008) בע"מ, א.ע.ש.ב. טכנולוגית פלסטיק בע"מ.
- ב.** דפנה שורץ - שטראוס גרופ בע"מ, טבע תעשיות פרמצבטיות, אוניברסיטת בן גוריון, פרופ' דפנה שורץ פיתוח כלכלי עסקי בע"מ.
- ג.** מאיר ויצנר - D.O.O, Romiya (Subsidiary of Miya Water S.R.L) Miya Australia PTY Ltd. Miya Voda.
- ד.** אמנון דיק - התיאטרון הלאומי הבימה בע"מ.
- ה.** ענת לזין - המועצה הלאומית לכלכלה ברשות ראש הממשלה.
- ו.** אפרת יעבץ - פועלים בקהילה (ע"ר).
- ז.** יורם ויסברם - קרן א.מ.י. (ע"ר), קרן מייסדים (ע"ר), קרן מרגלית (ע"ר), פועלים בקהילה (ע"ר).
- ח.** אלי כהן - מועצת אור ירוק (ע"ר), בניין הקאמרי 1961 בע"מ.
- ט.** דפנה שורץ (קרוב של נושא המשרה - אחות) - גרוס אורעד שלימוף ושות'.
- י.** דפנה שורץ (קרוב של נושא המשרה - חתן) - התנועה עמק חפר אגודה שיתופית חקלאית לתובלה בע"מ.

תקנה 29א (המשך)

- יא.** ענת לזין (קרוב של נושא המשרה - גיס) - רוזן ארט קונסולטינג בע"מ.
- יב.** צחי כהן (קרוב של נושא המשרה - אחות) - טוליפ מערכות מידע בע"מ.
- יג.** דני קולר (קרוב של נושא המשרה - אחות) - Coursera.

בהתאם לקביעת הדירקטוריון כאמור לעיל, כי אין בכפל הכהונה כל פגיעה בטובת הבנק, נתן הדירקטוריון אישור לפי סעיף 255 לחוק החברות להמשיך כהונתם בבנק.

כן אישר הדירקטוריון את העסקות והפעולות שבוצעו בעבר בין החברות הנ"ל לבין הבנק טרם מינויים של הדירקטורים ו/או נושאי המשרה הנ"ל וקודם שהיה להם ו/או לבן הזוג ו/או לקרוב שלהם, עניין אישי בעסקות ו/או בפעולות, שהינן במהלך העסקים הרגיל. כן אישר הדירקטוריון כי הוא אינו מוצא פגם בכך שהבנק ימשיך לספק לחברות הנ"ל שירותים בנקאיים שהוא נוהג לתת ללקוחותיו במהלך העסקים הרגיל של הבנק, בכפוף לכך שמדובר בשירותים שאינם כרוכים בחשיפות אשראי ו/או במתן הטבות ו/או הנחות שאינן לפי תעריפון הבנק, כאשר ב-"שירותים בנקאיים" כלולים פתיחת חשבונות, קבלת פיקדונות, כרטיסי אשראי, פעולות במטבע-חוץ וניירות-ערך ("השירותים הבנקאיים").

האישור הנדרש לפי הוראת סעיף 255 לחוק החברות ניתן בכפוף לכך שהשירותים הבנקאיים המסופקים על ידי הבנק לאותן החברות הינם על-פי נוהלי הבנק ובמסגרת הסמכויות והנהלים של הדירקטוריון ולפיהם. אישור זה מהווה עדכון לאישורים קודמים שקיבל הדירקטוריון במועדים שונים.

2. אישור פעולות לפי סעיף 254א) לחוק החברות שלא אושרו - אין.

3. עסקות חריגות הטעונות אישור לפי סעיף 270 (1) לחוק החברות - אין.

4. פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי, לנושא משרה כהגדרתו בחוק החברות, שבתוקף בתאריך הדוח.

א. לעניין אשרור התקשרות בפוליסת ביטוח לנושאי משרה כהגדרתו בחוק החברות, שבתוקף בתאריך הדוח - מופנית תשומת הלב לדוח המיידית בדבר עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה, הכולל דיווח בדבר כינוס אסיפה כללית ביום 26.10.2010, שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות ערך ולבורסה לניירות ערך בתל-אביב, ביום 1.9.2010, אסמכתא מס' 609039-01-2010 ודוח משלים שפרסם הבנק ביום 11.10.2010 אסמכתא מס' 642297-01-2010. כן מופנית תשומת הלב לדוח המיידית על תוצאות האסיפה לאישור עסקה עם בעל שליטה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות ערך ולבורסה לניירות ערך בתל-אביב, ביום 26.10.2010, אסמכתא מס' 659109-01-2010 (להלן: "הדוחות המידיים"). האסיפה הנ"ל אישרה את ההתקשרויות בפוליסות ביטוח נושאי המשרה המפורטות בדוחות המידיים הנ"ל, לרבות אישור הפוליסה הקיימת והכל בתנאים המפורטים בדוחות המידיים הנ"ל.

ביום 30 במאי 2012 אישר דירקטוריון הבנק, בהמלצת ועדת ביקורת, את חידוש הביטוח לאחריות דירקטורים ונושאי משרה, לתקופה 1 ביוני 2012 ועד 31 במאי 2013, באותם התנאים המפורטים בדוחות המידיים.

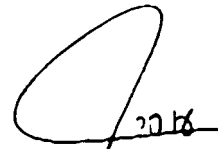
תקנה 29א (המשך)

ב. לעניין התחייבות לשיפוי נושאי משרה כהגדרתו בחוק החברות, שבתוקף בתאריך הדוח – האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק ("האסיפה") אישרה ביום 3 בינואר 2012 את החלפת תקנה 24 לתקנון הבנק שעניינה שיפוי וביטוח לנושאי משרה בבנק, לרבות לנושאי משרה שבעלי השליטה בבנק עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתבי שיפוי להם, כמפורט בדיווח המידי בדבר עסקה בין חברה לבעל שליטה בה, וכן אישרה האסיפה הכללית ברוב מיוחד את הענקת כתב שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות לנושאי משרה שבעלי השליטה בבנק עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתבי שיפוי להם, המכהנים או שכיחנו או שיכהנו בבנק בכל עת, וכן לנושאי משרה כאמור המכהנים או שיכהנו לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת שהבנק מחזיק בה מניות, במישרין או בעקיפין, או שיש לבנק עניין כלשהו בה, בנוסח שצורף לדיווחים המידיים לפרסום החלטות האסיפה הכללית השנתית של הבנק, כמפורט בתקנה 22 לעיל.

בדבר פרטים נוספים הנוגעים לביטוח נושאי משרה ניתן לעיין בדיווחים המידיים לפרסום החלטות האסיפה הכללית השנתית של הבנק כאמור.

יורם יסברם
מזכיר הבנק

עופר לוי
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 20 במרץ 2013

פרטים נוספים על התאגיד על-פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 (נכון ליום 31.12.2012):

עצמאות הדירקטוריון		
1.		בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר: נכון
2.	א.	מספר הדירקטורים הבלתי-תלויים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: סך-הכל 7 דירקטורים (שני דירקטורים חיצוניים שמונו על-פי חוק החברות וחמישה דירקטורים אשר מונו על-פי הוראה 301 של בנק ישראל והם עונים על הגדרת "דירקטור בלתי-תלוי" כאשר הם מקיימים את תנאי הכשירות למינוי דירקטור חיצוני הקבועים בסעיף 240(ב)-(ו) לחוק החברות וועדת הביקורת אישרה את היותם בלתי תלויים ביום 24.1.2011).
	ב.	נכון למועד פרסום שאלון זה: בתאגיד שיש בו בעל שליטה או מי שמחזיק בדבוקת שליטה (בסעיף זה - בעל שליטה) - שלישי מבין חברי הדירקטוריון, לפחות, בלתי-תלויים.
	ג.	התאגיד לא קבע בתקנון כי יכהן בו שיעור/מספר מינימאלי של דירקטורים בלתי-תלויים.
3.		בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי-תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו-(ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי-תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי-תלוי): נכון . הגורם שערך את הבדיקה האמורה: הדירקטוריון באמצעות מזכירות הבנק.
4.		כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים): נכון .
5.		חברי הדירקטוריון נדרשו להודיע לדירקטוריון על כל נושא העומד על סדר היום שלגביו יש להם עניין אישי. דירקטור שמסר הודעה על קיום עניין אישי בנושא מסוים, לא השתתף בדיון על נושא זה.
6.	1.	בשנת הדיווח, לא סירב הדירקטוריון להעמיד שירותי ייעוץ מקצועי על חשבון התאגיד, בהתאם לבקשת דירקטור לפי סעיף 266(א) לחוק החברות, ככל שנתבקש לכך.
7.	2.	בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח: נכון .

פרטים נוספים על התאגיד על-פי הנחיה לפי סעיף 36 לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 (נכון ליום 31.12.2012) (המשך):

כשירות וכישורי הדירקטורים		
8.	בתקנון התאגיד לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים: נכון.	
9.	כל הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח הצהירו עובר למועד זימון האסיפה הכללית שעל סדר יומה היה מינוים, כי יש להם הכישורים הדרושים (תוך פירוטם) והיכולת להקדיש את הזמן הראוי לשם ביצוע תפקידים וכי לא מתקיימות לגביהם ההגבלות האמורות בסעיפים 226 ו-227 לחוק החברות, ולעניין דירקטור בלתי-תלוי מתקיים בהם גם האמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה "דירקטור בלתי-תלוי" שבסעיף 1 לחוק החברות: נכון.	
10.	לתאגיד יש תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן תוכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בתאגיד: נכון. התוכנית הופעלה בשנת הדיווח.	
11.	יו"ר הדירקטוריון (או אדם אחר שמינה הדירקטוריון) אחראי על הטמעת הוראות הממשל התאגידי החלות על התאגיד, ופעל לעדכון הדירקטורים בנושאים הקשורים בממשל תאגידי במהלך שנת הדיווח: נכון.	
12.	א. בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית: נכון. המספר המזערי שנקבע: 2	
	ב. בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד, בנוסף לדירקטור החיצוני בעל המומחיות החשבונאית ופיננסית, דירקטורים נוספים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במספר שאותו קבע הדירקטוריון: נכון.	
	ג. מספר הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח: בעלי כשירות חשבונאית ופיננסית: 14 . בעלי כשירות מקצועית: 1 .	
13.	א. במועד מינוי דירקטור חיצוני בשנת הדיווח, קוימה הוראת סעיף 239(ד) לחוק החברות לענין גיוון הרכב הדירקטוריון משני המינים: נכון.	
	ב. בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים: נכון.	
	ג. מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: גברים: 10, נשים: 5	

פרטים נוספים על התאגיד על-פי הנחיה לפי סעיף 36 לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 (נכון ליום 31.12.2012) (המשך):

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית) (המשך)				
ועדה לאישור השקעות - 100% ועדת בנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית - 100% ועדת טכנולוגיה ומחשוב - 100% ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים - 100% ועדת מוצרים חדשים - 100%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	97%	אמנון דיק
ועדת טכנולוגיה ומחשוב - 100% ועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית - 100%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	97%	מאיר ויצ'נר
הוועדה לממשל תאגידי - 100% ועדת טכנולוגיה ומחשוב - 100%	95%	95%	97%	ניר זיכלינסקי
ועדה לאישור השקעות - 83%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	88%	יאר טאומן
ועדת תגמול - 100% ועדת אשראי - 100% ועדת עסקות עם אנשים קשורים - 100% ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים - 100% ועדת כספים ותשקיפים - 100% הוועדה לאישור השקעות - 100% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים - 100% הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית - 100% הוועדה לממשל תאגידי - 100%	100%	100%	100%	אמרי טוב
ועדת מוצרים חדשים - 100%	100%	100%	97%	יוסף ירום
ועדת כספים ותשקיפים - 100%	100%	100%	100%	יעקב פאר

פרטים נוספים על התאגיד על-פי הנחיה לפי סעיף 36 לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 (נכון ליום 31.12.2012) (המשך):

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית) (המשך)					
ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים - 90% הוועדה לבקאות חו"ל ופעילות בינלאומית - 75% ועדת כספים ותשקיפים - 80% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים - 89% ועדת ממשל תאגידי - 80%	אינה חברת הוועדה	אינה חברת הוועדה	94%	אפרת פלד	

ועדת אשראי - 100% ועדת עסקות עם אנשים קשורים - 100% ועדת כספים ותשקיפים - 100% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים - 100% הוועדה למוצרים חדשים - 100% ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים - 100%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	100%	משה קורן	
הוועדה לבקאות חו"ל ופעילות בינלאומית - 100% ועדת ממשל תאגידי - 100% ועדת תגמול - 100%	אינה חברת הוועדה	אינה חברת הוועדה	94%	נחמה רונן	
ועדת עסקות עם אנשים קשורים - 100% ועדת תגמול - 100%	100%	100%	100%	דפנה שורץ	
	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	100%	עידו שטרן	
בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לענין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם, לאחר שניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם: נכון .					15.
בשנת הדיווח כונסה אסיפה שנתית (ולא יאוחר מתום חמישה עשר חודשים לאחר האסיפה השנתית האחרונה): נכון .					16.

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון	
בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון: נכון .	17.
בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי: נכון .	18.
בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, ככל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות. י לא רלוונטי.	19.
המנכ"ל אינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון: נכון .	20.

פרטים נוספים על התאגיד על-פי הנחיה לפי סעיף 36 לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 (נכון ליום 31.12.2012) (המשך):

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון	
21.	בעל שליטה או קרובו אינו מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור: נכון.
ועדת הביקורת	
22.	כל הדירקטורים החיצוניים היו חברים בוועדת הביקורת במהלך שנת הדיווח: נכון.
23.	יו"ר ועדת הביקורת הוא דירקטור חיצוני: נכון.
24.	בוועדת הביקורת לא כיהן בשנת הדיווח -
	א. בעל השליטה או קרובו: נכון.
	ב. יו"ר הדירקטוריון: נכון.
	ג. דירקטור המועסק על-ידי התאגיד או על-ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו: נכון.
	ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע: נכון.
ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה: נכון.	
25.	מי שאינו רשאי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנת הדיווח בישיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות: נכון.
26.	מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הוועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי-תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני: נכון.
27.	ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר, לפי העניין, ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לעניין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד: נכון.
28.	בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו רשאי להיות חבר הוועדה, היה זה באישור יו"ר הוועדה ו/או לבקשת הוועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו): נכון.
29.	בשנת הדיווח היו בתוקף הסדרים שקבעה ועדת הביקורת לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי התאגיד בקשר לליקויים בניהול עסקיו ולגבי ההגנה שתינתן לעובדים שהתלוננו כאמור: נכון.

פרטים נוספים על התאגיד על-פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 (נכון ליום 31.12.2012) (המשך):

תפקידי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן: הוועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים	
30.	<p>א. המלצותיה של הוועדה בנוגע לדוחות הכספיים שהוגשו בשנת הדיווח הובאו בפני הדירקטוריון זמן סביר לפני הדין בדירקטוריון, ודיווחה לו על כל ליקוי או בעיה שהתגלו במהלך הבחינה: נכון.</p> <p>ב. פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות לקראת ישיבת הדירקטוריון בה יאושרו הדוחות התקופתיים או הרבעוניים: 3 ימים.</p> <p>ג. מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד אישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון 2012: 7 ימים. דוח רבעון שני 2012: 2 ימים. דוח רבעון שלישי 2012: 4 ימים. דוח שנתי 2012: 7 ימים.</p>
31.	<p>רואה החשבון המבקר של התאגיד הוזמן לכל ישיבות הוועדה והדירקטוריון, והמבקר הפנימי קיבל הודעות על קיום הישיבות כאמור, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח: נכון.</p>
32.	<p>בוועדה התקיימו בכל שנת הדיווח, כל התנאים המפורטים להלן:</p> <p>א. מספר חברה לא פחת משלושה (במועד הדין בוועדה ואישור הדוחות כאמור): נכון.</p> <p>ב. התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-115(ג) לחוק החברות (לעניין כהונת חברי ועדת ביקורת): נכון.</p> <p>ג. יו"ר הוועדה הוא דירקטור חיצוני: נכון.</p> <p>ד. כל חברה דירקטורים ורוב חברה דירקטורים בלתי-תלויים: נכון.</p> <p>ה. לכל חברה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי-תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: נכון.</p> <p>ו. חברי הוועדה נתנו הצהרה עובר למינוים: נכון.</p> <p>ז. המניין החוקי לדין ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חברה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות: נכון.</p>

פרטים נוספים על התאגיד על-פי הנחיה לפי סעיף 36 לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 (נכון ליום 31.12.2012) (המשך):

רואה חשבון מבקר	
33.	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר בגין שירותי ביקורת בשנת הדיווח ושכר טרחתו ביחס להיקף שעות הביקורת בשנת הדיווח, הינם נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת ראויה: נכון.
34.	טרם מינוי של רואה החשבון המבקר, העבירה ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) את המלצותיה לאורגן הרלוונטי בתאגיד, בקשר עם היקף עבודתו ושכרו של רואה החשבון המבקר: נכון. האורגן הרלוונטי בתאגיד פעל על-פי המלצות ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים): כן
35.	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) בחנה בשנת הדיווח כי לא היתה מגבלה על עבודת רואה החשבון המבקר: נכון.
36.	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) דנה בשנת הדיווח עם רואה החשבון המבקר בממצאי הביקורת והשלכותיהם: נכון.
37.	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה, טרם מינוי של רואה החשבון המבקר, בדבר התאמת כשירותו לביצוע ביקורת בתאגיד וזאת לאור אופי פעילות התאגיד ומורכבותו: נכון.
38.	מספר השנים בהם מכהן השותף המטפל במשרד רואה החשבון המבקר בתפקידו (כרואה חשבון מבקר בתאגיד): צבי שיף, זיו האפט משנת 2012 ודורון דבי, סומך חייקין מינוי 2008.
39.	רואה החשבון המבקר השתתף בשנת הדיווח בכל ישיבות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים אליהן הוזמן: נכון.

עסקות עם בעלי עניין	
40.	התאגיד אימץ נוהל, שאושר בידי ועדת ביקורת, שעניינו עסקות בעלי עניין על מנת להבטיח כי עסקות כאמור יאושרו כדין: נכון.
41.	בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על-ידי התאגיד או נתן לו שירותי ניהול: נכון.
42.	למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר): נכון.

גילה זכמן

הגב' דפנה שורץ
יו"ר ועדת הביקורת*

מר יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

* הוועדה משמשת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.